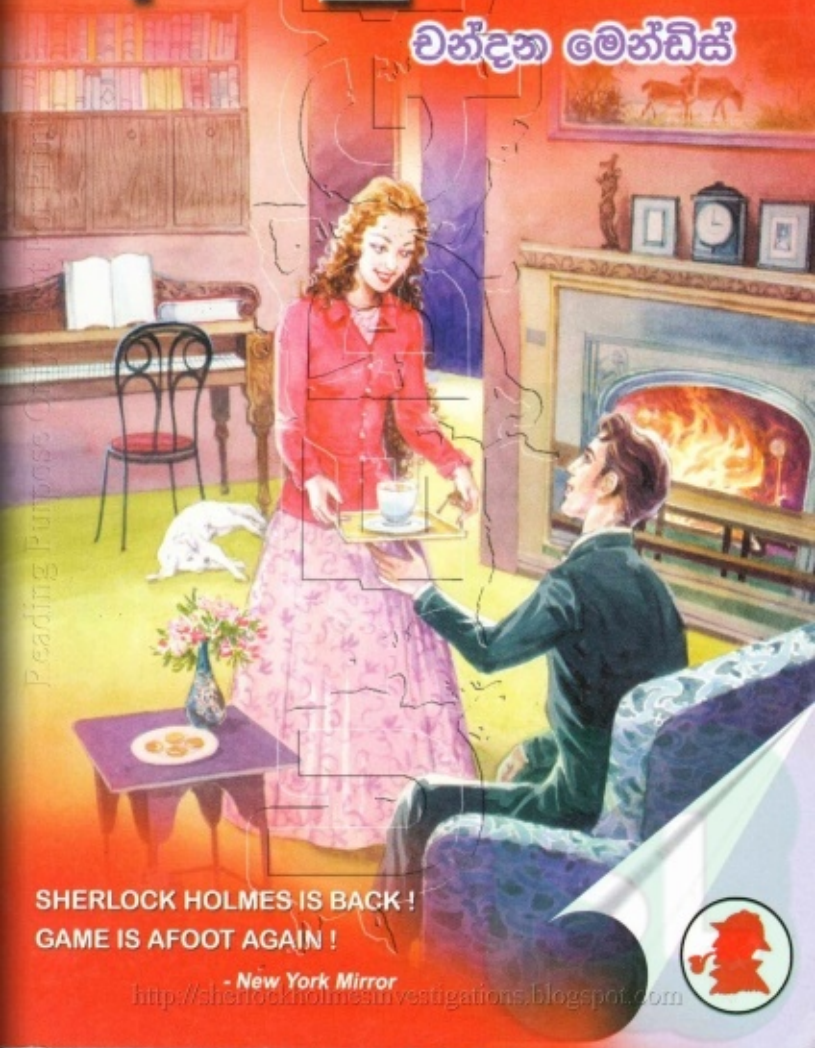

අරලොක් හෝම්ස් ආපසු එයි !

චන්දන මෙහේඩිස්

SHERLOCK HOLMES IS BACK !
GAME IS AFOOT AGAIN !

- New York Mirror

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

පර්ලොන් හෝමිස් ආපසු එයි !

"කොක්ස් සහ සමාගමට අයත් බැංකුවේ සුරක්ෂිතාගාරයක,
 තැළි, පරිදි වී, දුර්වර්ණ වී ගිය ලෝහ චුන්ක පෙට්ටියක්
 තැන්පත්ව ඇත.

මේ පෙට්ටිය කඩදසි හා
 ලිපිගොනුවලින් පිරී ඇත. මේ කඩදසි සියල්ලක්ම පාහේ මගේ
 මිත්‍ර පර්ලොන් හෝමිස් විවිධ කාලවලදී කළ පරීක්ෂණ පිළිබඳ
 විස්තර සටහන්ය....."

".....ඉහේ මේ අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තිය අද රැට අවසන්
 වුණත්, ගෙවී ගිය කාලය දිනා මට උපේක්ෂාවෙන් බලන්නා
 පුළුවනි. පරීක්ෂණ අත්‍යවශ්‍ය සහිත ගණනක මි. සේ. ටී.
 නියෝගවා....."

පර්ලොක් හෝමිස් ආපසු එයි !

අසංක්ෂිප්ත පරිවර්තනය
එන්දුන මෙන්ඩිස්

ප්‍රකාශක
එන්දුන මෙන්ඩිස්

141/2, දුටු පාර,

<http://sherlockholmes.sri.lanka.blogspot.com>

පටුන

ප්‍රස්තාවනාව	07
1. සුවපහසු නවාතැන	25
2. තේමස් නදීතෙර වික්‍රමය	54
3. හදිසි අභාවය	82
4. රැමස්ගේට් ප්‍රහේළිකාව	102
5. මාරයාගේ දූතයෝ	138
6. කර්නල් චෝබ්ටන්ගේ උමතු	164
7. නාඳුනන්නා	198

පාසල් පුස්තකාල සඳහා යෝග්‍ය පොතක් වශයෙන්
අධ්‍යාපන ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන උපදේශක මණ්ඩලයේ
බලපත්‍රය

මර්ලොක් හෝමිස් ආපසු එයි

1952 පෙබරවාරි මස 29 දින නිකුත් කරන ලද ලංකාණ්ඩුවේ
ගැසට් පත්‍රයෙහි පළවූ උපකෘත, ස්වභාෂා, ද්විභාෂා හා ඉංග්‍රීසි
පාඨශාලාවන් පිළිබඳ ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහයේ 19/ඒ ඡේදය යටතේ
අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්තුමන් විසින් පාසල් පුස්තකාල
පොතක් වශයෙන් අනුමත කරන ලදී.

ටී.එෆ්. ඩී. නානායක්කාර
ලේකම්,
අධ්‍යාපන ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන
උපදේශක මණ්ඩලය.

2004. 11. 08. දින
අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන
අමාත්‍යාංශය, 'ඉසුරුආය',
බත්තරමුල්ල.

යොවු අංකය : අග්‍රම /2/7113

1. THE ADVENTURE OF THE
PHARMACEUTICALS SALESMAN
2. THE DEPTFORD HORROR
3. A CASE OF SUDDEN DEATH
4. THE RAMSGATE PUZZLE
5. THE MADNESS OF
COLONEL WARBURTON
6. ANGELS OF DEATH
7. THE ADVENTURE OF THE
BANK MANAGER

ප්‍රස්තාවනාව

මා මෙයට පැටළුණේ ඉතාම පුදුම සහගත අයුරෙනි. මා කියන මේ කථාව ඔබට විශ්වාස කිරීමටත් අපහසු වනු ඇත. මේ කියන්නේ මගේ පෞද්ගලික පුරාපේරාටික් යයි තවදුරටත් කියවද්දී ඔබ සිතනු ඇත. එහෙත් මේ එවැන්නක් නොවන බව මම අවධාරණය කරමි. මගේ ආගිය තොරතුරු නොකියා, මා මෙයට සම්බන්ධ වූ හැටි හෙළිකළ හැකි, වෙනත් ක්‍රමයක් මම නොදනිමි. කෙසේ වුවද මේ සිදුවීම ඇත්තක් බව ඔප්පු කිරීමට සාක්ෂි ඇත්තේ ද ස්වල්පයක් පමණි. දීර්ඝ කථාවක් හැකි තරම් කෙටියෙන් කීමට මම උත්සාහ දරන්නෙමි.

"ප්‍රිට්ස් එයාවේස්. ගුවන් සමාගම් වෙනුවෙන්, කපිතාන් ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලය ඔබ සැම සාදරයෙන් පිළිගන්නවා" යයි ගුවන්යානයේ ඉදිරියට පැමිණි ගුවන්සේවිකාව අප අමතමින් පැවසුවාය. "අයහපත් කාලගුණය නිසා ඇතිවූ ප්‍රමාදය ගැන කණගාටුයි. ඔබට සංග්‍රහ කිරීමට අපේ කාර්යමණ්ඩලය දූන් සූදානම්."

දැඩි කුසගින්නෙන් පසුව අපට, එය සතුටුදායක ආරංචියක් විය. දිනය 1977 සැප්තැම්බර් 13 වැනිදාය. කටුනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපොළෙන් රාත්‍රී 2කට උත්ඛනයේ හින්රෝ බලා යාමට නියමිතව තිබූ යානය, පිටත්වූයේ පාන්දර 4ටයි. එය සිංගප්පූරුවෙන් කොළඹ බලා එමේ ප්‍රමාදයක් ඇතිබැව්, කල්තබාම නිවේදනය වී තිබිණි. රාත්‍රී දෙකක්ම හරි හැටි නිදි නොලබා, මේ ගමනට සූදානම් වෙමින් සිටි මම, බොහෝ වෙහෙසට පත්වී සිටියෙමි.

ගුවන්යානයේදී අපට පිළිගැන්වුණු ප්‍රණීත ආහාර වේල, මම සතුටින් භුක්ති වින්දෙමි. කුසපුරා ආහාර ගත් වහාම, සෙසු මගීන් මෙන් අසුන මදක් ඇලකරගෙන, නිදාගැනීමට හැකිවෙතැයි මම සිතාසිටියෙමි. එහෙත් එසේ එළෙස ඉටු නොවීය. විශාල මුදලක් වැයකර අප යන මේ ගමන, කොතරම් දුරට සාර්ථක වේද? නුපුරුදු රටකට ගොස්, සියලු බලාපොරොත්තු සුනුවිසුනු වී, හිස් අතින්

ආපසු ඒමට සිදුවේද? මා මේ කියන්නේ කුමක් ගැනදැයි ඔබ දැඩි විමතියකට පත්වී සිටිනු නොඅනුමානයි. ඒ සියල්ලක්ම දැන් මම පැහැදිලිව ඔබට කියා දෙන්නම්.

පේරාදෙණියේ ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ දත්ත වෛද්‍ය පීඨයෙන්, හැත්තෑව දශකය මුලදී උපාධිය ලබද්දී සිසුන් හැම දෙනාගේම සිත්වල තිබුණේ එකම අරමුණකි. එනම්, එංගලන්තයට ගොස්, ලන්ඩනයේ ශල්‍ය වෛද්‍යවරුන්ගේ රාජකීය විද්‍යාලයේ, දත්ත ශල්‍ය වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳ පස්වෘත් උපාධිය ලබාගැනීමයි. එංගලන්තයේ නැදෑ හිතමිතුරන් සිටි තොහෝ දෙනෙකුට මෙය දුෂ්කර කරුණක් නොවිණි. එංගලන්තයේ රෝහලක දත්ත වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස තාවකාලික පත්වීමක් ලබා, අවශ්‍ය සායනික පුහුණුව ලබාගැනීමට ඒ මගින් පහසුවිය. එහෙත් මට මෙන්ම, මගේ හිතමිත්‍රයා වූ තිලක්ට ද පිහිටවීමට, එංගලන්තයේ එවැනි කිසිවෙකු නොවිය.

බ්‍රිතාන්‍ය දත්ත වෛද්‍ය සඟරාවේ සතිපතාම, ඔවුන්ගේ රෝහල් වල ඇබැර්තු පිළිබඳ දත්විම් පළවිණි. අපි ලංකාවේ සිට ඒවාට නොකඩවා ඉල්ලුම්පත් යැව්වෙමු. එහෙත් ඒවාට පිළිතුරක් හෝ ලැබුණේ ඉතා කලාතුරකිනි. එක් දිනක් ලන්ඩනයේ ප්‍රධානතම රෝහලක මුඛ ශල්‍ය වෛද්‍ය විශේෂඥයෙකුගෙන් සතුටුදායක පිළිතුරක් අප වෙත ලැබිණි.

"..... එංගලන්තයට පැමිණ, සිද්ධාන්තික හා සායනික දැනුම පිළිබඳ පරීක්ෂණයකින් සමත්විය හැකි නම්, පත්වීමක් ලබාදිය හැකිය.

මහාචාර්ය ඩාලිං."

මෙය අපට ඉතාම සතුටුදායක පිළිතුරක් වූ බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ.

"එංගලන්තයට ගිහිං පරීක්ෂණ වලින් අසමත් වුණොත්, අපට හිස් අතින් ගෙදර එන්නයි වෙන්නේ" තිලක් කීය.

"ඩාලිං අපිව අමාරුවේ දාන එකක් නෑ. මොනවා හරි රස්සාවක් හොයල දේව්. උඹත් එනවා නම් මං ලැස්තියි යන්න" මම පිළිතුරු දුනිමි.

"එහෙනම් ඉතින් මියෙමවා රැකෙමවා කියල යමු" මගේ මිතුරා එකඟ විය.

යුරෝපයට අප රැගෙන ගිය ගුවන්යානය පැය ගණනක දීර්ඝ ගමනකින් පසු ලන්ඩනයේ හින්රෝ ගුවන් තොටුපොළට ළඟාවිය. එංගලන්තයේ රැකියාවක් කළ ශ්‍රී ලාංකික හිතවතෙක්, අප පිළිගැනීමට ගුවන් තොටුපොළට පැමිණ සිටියේය. ඔහුගේ නිවසේ ද දිනක් නවාතැන් ගෙන සිට, පසුදා උදයේ අපි මහාචාර්ය ඩාලිං හමුවීමට යාමට පිටත්වීමු. ඔහු සේවය කළේ ලන්ඩනයේ ඊස්ට්මන් දත්තාරෝග්‍ය ශාලාවේය.

අපි හයයි අඟල් තුනක් පමණ උසවු. ඊට සරිලන මහතක් තිබූ මහාචාර්ය ඩාලිං තිබුණේ රතුපැහැති පුෂ්පාන්ත මුහුණකි. ඔහුගේ වයස අවුරුදු පනහක් පමණ විය යුතු යැයි මට සිතීමි. දුඹුරු පැහැති හිසකෙස් බාගෙට හැළී, ඔහුගේ හිස මුදුනේ තට්ටය පැදෙමින් තිබීමි. සුහද සිනාවක් පාමින් අප පිළිගත් ඔහු, ඉතාම කාරුණික අයෙකු බව අපි ඉක්මනින් වටහාගත්තෙමු.

"ඔබ දෙදෙනා ආවේ හොඳ වෙලාවට" ඔහු කීය. "ඔබේ දැනුම ගැන මං පරීක්ෂණයක් පවත්වන්නේ තවත් සති දෙකකින්. එතෙක් කැමැති නම් ඔබට යෙදෙන්නට, මෙහෙම කටයුත්තක් තියනවා. සසෙක්ස් සෞඛ්‍ය අධිකාරියේ, ජංගම දත්ත වෛද්‍ය ඒකකයේ ඇබැර්තු දෙකක් ඇතිවෙලා. රෝහල්වල පත්වීම් ලැබෙන තුරු කැමැති නම්, ඔබට ඒ තනතුරු වල කටයුතු කරන්න පුළුවන්. නැවතීමට සුවපහසු කාමර සම්මත තෘමත් සතුටුදායක වැටුපක් ලැබෙනවා. කැමැතිද?"

"මොනවද අපට කරන්න වෙන වැඩ?" මම ඇසීමි.

"පස්වෑන් උපාධිය සඳහා පිළිගැනෙන මුඛ ශල්‍යකර්ම වැඩ නම් මොකුත් නැහැ." මහාචාර්යතුමා කීය. "ඒ බව මම කල්තබා ඔබට කිව්‍යුතුයි. ජංගම ඒකකයෙන් කරන්නේ ඒ පළාතේ වැඩිහිටි නිවාස වල සහ තමන්ගේම ගෙවල් වල, දුර්වලව ඉන්නා රෝගීන්ට දත්ත වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදීම- හොඳටම සෙලවෙන දත් ගැළවීම,

කෘතීම දත් ලබාදීම සහ ඔවුනගේ සුළු මුඛ රෝග වලට ප්‍රතිකාර කිරීම හා රෝග විනිශ්චය කිරීම, ඊට අයත්වෙනවා. මොකද කියන්නේ? මට මේ දත්ම පිළිතුරක් හිතා "මහාචාර්ය ඩාලිං කීවේ තීරණාත්මක අයුරෙනි.

"මහාචාර්යතුමා, මං බොහොම කැමැතියි ඒ පත්වීම භාරගන්න" මම කීවෙමි.

"මමත් කැමැතියි" මගේ මිතුරා කීය.

"බොහොම හොඳයි මහත්වරුනි, බොහොම හොඳයි" මහාචාර්යතුමා සතුට පළ කළේ යළිත් වරක් අපට උණුසුම් අයුරින් අතට අත දෙමිනි. "ඔබට හෙට උදේම පුළුවනි වැඩ භාරගන්න. දත් යන්න දෙදෙනාට හිමිවෙන නිල නිවාසයට. හෙට උදේ මෙහේට ඇවිත් මා හමුවෙන්න. එකකොට ඔබේ පත්වීමේ ලිපිය දෙන්නමි. අදාළ නිලධාරියාට දැනුම්දීම, මං මේ මොහොතෙම කරනවා."

අප දෙදෙනා එකිනෙකට තරමක් දැනින් පිහිටි ජංගම වෛද්‍ය ඒකක දෙකකට අනුයුක්ත කෙරිණි. මහාචාර්යතුමා පැවසූ අයුරින්ම, අපට භාරවූයේ, වැඩිහිටි නිවාස සහ ඩයස්ට්‍රා අය වෙසෙන නිවාස වලට ගොස්, ඔවුනට ප්‍රතිකාර කිරීමයි. අවුරුදු අසූව, අනූව, වයසේ සිටි ආවේලා සියලාට උවමනා වූයේ, කලක් පාවිච්චි කොට අඬලන්වූ කෘතීම දත්කුට්ටම වෙනුවට අලුත් දත්කුට්ටමය. මේ සඳහා කටයුතු සම්පාදනය කිරීම එතරම් අමාරු කටයුත්තක් වූයේ නැත. මාස තුනක් මම ඉතා සතුටින් මට භාරවූ රාජකාරියේ යෙදුණෙමි.

එක් දිනක් උදයේ අපේ ජංගම ප්‍රතිකාර රථය ළඟාවූයේ, අඬලන් පෙනුමක් තිබූ මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ නිවසක් වෙතයි. ගෙවත්ත කලකට පෙර අලංකාරව මල් වවා තිබුණත්, දත් ඒ සඳහා උනන්දුව අඩුවෙමින් පැවැති බව මම දුටුවෙමි.

"මීට කාලෙකට ඉස්සර අපි මේ ගෙදර ජෝඩුවට දත්ත වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර දෙන්න ඇවා" ඩිමෙලෝ නම් ඉන්දියානු දත්ත වෛද්‍ය සහායකයා, රිය නවත්වාදීම මට කීය. "මේ ජෝඩුව හරිම සැරයි. හඳල දුන්නු දත්කුට්ටම හරි භෑහැ කියල, දත්ත වෛද්‍යවරයාට හොඳටම දොස් කිව්වා, ඔහු මේ රටේ තරුණයෙක්. මෙහේ නාකි

මිනිහගේ සැර පරුෂ කථාවට, දොස්තර මහත්තයාගේ හිත හරියට
නරක්වුණා. ඊට පස්සේ දිගටම අපි මේ ගෙදර මඟහැරියා”
සභායකයා මට කීවේය.

රියදුරා වෑන්රිය නිවස ඉදිරිපිට නවතා නළාව හැඩවූයේය.
මිනිත්තු කිහිපයකින් දොර විවෘත කරගෙන එළියට පැමිණියේ
වයස්ගත මහත්මයෙකි. වෑන්රිය දෙස ඔහු මඳ වේලාවක්
බලාසිටියේ, එය හඳුනාගැනීමට අපහසු වී වියයුතුය.
මොහොතකින් රිය හඳුනාගත් අසු, ඔහුගේ මුහුණට නැඟුණේ
ප්‍රසන්න පෙනුමක් නොවේ.

“ඔහේලා ආවේ බොහොම කාලෙකින් දිත්. මෙව්වර කාලයක්
කොයි ලෝකෙ ගිහින් හිටියද?” ඔහු ඇසුවේ රථ හඬෙනි.

අවුරුදු හැත්තෑපහක් අසුවක් වයස් වූ ඔහු, ඒ වේලාවේ
සිගරට්ටුවක් දල්වාගෙන දුම් ගුළි නංවමින් සිටියේය. උස, ඉතා
කෙටිටු සිරුරක් තිබූ ඔහුගේ මුහුණේ තිබුණේ, කේඛැරි වූ
පෙනුමකි. මඳ වේලාවක් ගතවෙද්දී ඔහුගේ බිරිඳ ද ආලින්දයට
සිටිසියාය. සැමියා මෙන්ම ඉතා කෙටිටු තැනැත්තියක් වූ ඇයගේ,
ගර්ථයේ ඉහළ කොටස මඳක් කුදු ගැසී තිබිණ. තරමක් කෙටිව කැපු
හිසකෙස් සම්පූර්ණයෙන්ම සුදු පැහැවී තිබිණ. රත්වත් රාමුව සහිත
උපැස් යුගලක් පැළඳ සිටි ඇය, අප පිළිගත්තේ සිනාමුසු
මුහුණෙනි. ඇය ද වයස අවුරුදු හැත්තෑව ඉක්මවා ගොස් ඇතැයි
මම අනුමාන කළෙමි.

මගේ සභායකයා වූ ඩිමෙලෝ, ගෙහිමී යුවළට මා හඳුන්වා
දුන්නේය. දන්ත වෛද්‍ය සේවය ගැන අප්‍රසාදයට පත්ව සිටි
නිසාදෝ, ගෙහිමියාගේ මුහුණේ ඇතිවූයේ එතරම් සුහද
පිළිගැනීමක් නොවේ.

“මම තෝමස් තෙල්කන්. මේ මගේ බිරිඳ ජෙනිෆර්. මට ටොම්
කියල කථා කරන්න. ඔබ ඉන්දියානුවෙක්ද?” ඔහු ඇසුවේය.

“නැහැ. මම ශ්‍රී ලංකාවෙන්” මම පිළිතුරු දුනිමි.

“කොහේ වුණත් කමක් නෑ. අපට තියෙනවා සෞඛ්‍ය ප්‍රශ්න.
එහෙම තේද ජෙනි?”

තෙල්කන් මහතා පැවසුවේ සිගරට්ටුව දකුණු අතේ ඇඟිලි
අතරට ගෙන මුවෙන් දුම්ගුළියක් පිටකරමිනි. “මගේ බිරිඳට
එංගලන්තයේ දත් දොස්තර කෙනෙක්, කෘතිම දත්කුට්ටමක් හඳුවා.

ඒක හොඳ කට්ටි පළඳින්න නෙමෙයි, පස් කපන බුල්බෝසරයකට සවි කරන්න. ඒක පැත්තකින් වැටින්නේ නෑ. මං ඒක විසිකෙරුවා තුණු බාල්දියට."

ඉස්තෝප්පුවේ අසුන්වල හිඳගන්නා මෙන් සංඥාකොට ඔහු යළිත් කථාව ඇරඹුවේය.

"ඔහේට පුළුවන්ද ඉලන්දාරියා, මගේ ජෙනිට අලුත්ම දත්කුට්ටමක් හදන්න? හොඳම මතක තියාගන්නවා. ඒක පැළඳ ගන්නාම ඇගේ හිනාව ඉතාම අලංකාර එකක් විය යුතුයි."

"අපි උත්සාහ කරල බලමු" මා පිළිතුරු දුන්නේ එතරම් විශ්වාසයකින් නොවේ.

"ටොම්" කාන්තාව කථාකළාය. "මගේ දත් බදින වැඩේට කලින්, ඔයාගේ කට්ටි අසනිපෙ මේ දොස්තර මහත්තයාට පෙන්නුවොත් හොඳයි නේද?"

නෙල්කන් මහතා මුලින් එයට අකමැති බවක් පෙන්නුවත්, පසුව බිරිඳගේ පෙරැත්තය නිසා ඊට එකඟ විය.

ඔහුගේ නම හා අනෙක් සොබා තොරතුරු විමසා, මම ඒවා කාඩ්පතක සටහන් කළෙමි. අනතුරුව ඔහුගේ මුඛය පරීක්ෂා කර බැලිමි. ඔහුගේ වම් කම්මුල ඇතුළු පැත්තේ, රුපියලේ කාසියක් තරම් විශාල පැල්ලමක් විය. තැනින් තැන වැණවිම් ද සහිත එය කුමක්දැයි බැලූ බැල්මට මට හඳුනාගත හැකිවිය. ඒ, අධික ලෙස දුම්පානය කරන්නන්ගේ සහ බුලත්විට සපන්නන්ගේ සෑදෙන මුඛ පිළිකාවේ, මූලික අවස්ථාවයි. නෙල්කන් මහතා අධික ලෙස දුම්පානය කරන්නෙක් බව ආසාදයක් ඇති ඕනෑම කෙනෙකුට පහසුවෙන්ම වටහා ගත හැකි කරුණක් විය.

"නෙල්කන් මහත්මයා" මම කීවෙමි. "ඔබ වහාම ශල්‍ය වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාගත යුතුයි. මං ඔබට ලියුමක් දෙන්නමි. ඊස්ට්මන් දන්තාරෝග්‍ය ශාලාවට ගිහිං, මහාචාර්ය ඩාලිං හමුවෙන්න."

"මොකක්ද මහත්මයා මේ අසනිපෙ?" බියෙන් තැනිගත් නෙල්කන් මහත්මිය විමසුවාය.

"මට ඒ ගැන හරියටම කියන්න බැහැ." මම කීවෙමි. "මහාචාර්යතුමා මේ කොටස කපා ඉවත්කරලා, එය අණවික්ෂයෙන් පරීක්ෂා කරලා, රෝගය නිශ්චය කරාවි. මං ඔහුට දුරකතන යෙනුත් දන්වන්නමි."

අපගේ හමුවීම එදිනට එතැනින් නිමාවිය.

දින හතරකට පසු මම නෙල්කන් මහතා දැකීමට යළිත් වරක් ඔහුගේ නිවසට ගියෙමි. එදා මට ලැබුණේ ඉතා උණුසුම් පිළිගැනීමකි. ඔහු මහාචාර්යතුමා වෙත නොපමාව යැවීම ගැන, ඔවුහු මහත් සතුටට පත්වී සිටියහ.

"මහාචාර්ය ඩාලිං මාව එවෙලේම ඔහුගේ වාට්ටුවට ඇතුළු කර ගත්තා. ඔබ මේ රෝගය හඳුනාගැනීම ගැන, ඔහු හරියට ඔබට ප්‍රශංසා කළා....." තමාට ලබාදුන් ප්‍රතිකාර ගැන ඔහු දිගින් දිගටම විස්තර කළේ ඉමහත් සතුටෙනි. නෙල්කන් ජෝඩුව මුව නොසැහෙන සේ මට ස්තූති කළහ.

මිළඟට මම සතියකට දෙවරක් ඔවුන්ගේ නිවසට ගොස් නෙල්කන් මහතා පරීක්ෂා කර බැලුවෙමි. ඔහු දුම්බිම සම්පූර්ණයෙන්ම අත්හැර දැමීමෙනි. ඒ, මහාචාර්යතුමා තරයේම අවවාද කිරීම නිසයි. දුම්බිම අත්හළ නිසාම නෙල්කන් මහතාගේ කටේ තුවාලය ද ඉක්මනින් සුවවිය. ජෙනිෆර් නෙල්කන් මහත්මියට කෘතිම දත් සකස් කිරීම, මට මිළඟට පැවරිණි. එය සාර්ථක ලෙස නිමකිරීමට තරම් මම වාසනාවන්ත වීමි. මේ නිසා වයසක නෙල්කන් ජෝඩුව මා සමග කොතරම් කුළුපහ වූවාද යත්, සතියකට තුන්හතර වතාවක් ඔවුන්ගේ නිවසට පැමිණෙන මෙන් මට ඇරයුම් කළහ.

මේ කාලය වන විට, මගේ මිත්‍ර තිලක්ට ලිඩස් නගරයේ රෝහලක පත්වීමක් ලැබී තිබිණ. රාජකාරි අවසන් කොට හැන්දෑයාමයේ ආපසු නිලනිවසට පැමිණි පසු, මට දැනුණේ දැඩි පාළු බවකි. දීර්ඝ සන්ධ්‍යා යාමය ලෙවා දැමීමට ක්‍රමයක් සොයාගත යුතු බව මම තේරුම් ගත්තෙමි.

නෙල්කන් යුවළ හැන්දෑ යාමය ගතකළේ "බ්‍රිජ්" නමින් හැඳින්වෙන කාඩ් ක්‍රීඩාවේ යෙදෙමිනි. පේරාදෙණි සරසවියේදී මිතුරන් සමග "බ්‍රිජ්" ක්‍රීඩාවේ යෙදීම නිසා, මට ද ඒ පිළිබඳ යම් දැනුමක් තිබිණ. නෙල්කන් නිවසේ කාඩ් ක්‍රීඩා කිරීම සඳහා අසල්වැසියෝ කිහිපදෙනෙක් ද පැමිණියහ. එයින් එක් අයෙක් වූයේ විශ්‍රාමලත් පොලිස් නිලධාරියෙකු වූ ඩොනල්ඩ් හක්ස්ලි මහතාය. අනෙක් දෙදෙනා ඉන්දීය සම්භවයක් තිබූ, සැහෙන කලක් එංගලන්තයේ වාසයකොට සිටි බැනර්ජි යුවළයි.

ඔවුන්ගේ ක්‍රීඩාවට එකතුවීමට අලුත් සාමාජිකයෙකු ලෙස මා එකතුවීම ගැන ඔවුහු අතිශය සතුටට පත්වූහ. කාඩ් ක්‍රීඩාව අවසන් කොට, එක් දිනක් රාත්‍රියේ අපි කෝපි බොමින් පිළිසඳරේ යෙදී සිටියෙමු. අපේ මාතෘකාව වූයේ, ඉංග්‍රීසි ලේඛකයන්ගේ සාහිත්‍ය කෘති හා ඒවා ඇසුරින් නිර්මාණය වූණු චිත්‍රපටය.

"රාණි මොනවාද මේ දවස්වල කියවන පොත්?" නෙල්කන් මහත්මිය බැනර්ජි මහත්මියගෙන් විමසුවාය.

"රඩියාඩ් කිප්ලිංග් තවත් කෙටිකතා එකතුවක් හම්බවුණා" බැනර්ජි මහත්මිය පිළිතුරු දුන්නාය.

"රාණි හැමදාමත් කියවන්න ආසා, ඉන්දියානු පසුබිමක් තියෙන පොත් වලට නේ. කිප්ලිං, ආර්.කේ. නාරායන්, තාගෝර්ගේ පොත් වලින් අපේ ගෙදර පිරිලා" බැනර්ජි මහතා කීය.

"මට ඩොක්ට ශ්‍රීආඥා පොතේ හොඳ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් ලැබුණා." හක්ස්ලි මහතා කීය. "හරිම අගේ ඇති කථාව. ජෙනිෆර්ට ගෙනැත් දෙන්නද කියවන්න?"

"අපෝ මං ආස නෑ රුසියානු කථා වලට" නෙල්කන් මහත්මිය කීවාය. "ඒක නෙමෙයි. අපි අහමු අපේ තරුණ දොස්තර මහත්තයා කැමැති කාගේ පොත් වලටද කියලා" නෙල්කන් මහත්මිය ඇසුවේ කෝපි පෝච්චිය මා වෙතට ළං කරමිනි.

"මං පුංචි කාලෙ ඉඳලම කැමැතියි. ශ්‍රීමත් ආතර් කොනන් ඩොයිල්ගේ, ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථාවලට" මම පිළිතුරු දුන්නෙමි.

"මොනවා? හෑ හෑ හෑ!" නෙල්කන් මහතා මහහඬින් සිනාසුණේය. "අපුරුයි! අපුරුයි! ඔන්න ජෙනී අපි දෙන්නට හොඳයි. රහස් පරීක්ෂක කථා වලට කැමැති යාළුවෙක් නැතුව, අපි හිටියේ හරිම හිතේ අමාරුවෙන්. ජෙනී වඩාත්ම කැමැති කොනන් ඩොයිල්ටනේ. ඔන්න දුන්-භරි- තුම ලැස්ට්පය කෝපි වලින් පුරවා ගත් නෙල්කන් මහතා නොනවත්වාම සිනාසුණේය. බැනර්ජි හක්ස්ලි දෙදෙනාම ඔහුට හවුල්වූහ.

"මොනවා?" නෙල්කන් මහත්මිය ඇසුවේ මහත් පුදුමයෙනි. "ඔබ කැමැති ආතර් කොනන් ඩොයිල්ටද? අනේ කොච්චර එකක්ද? ආසියාවේ ඇත කෙළවරේ, අපි නම් නොදන්නා රටවල මිනිස්සුන් කොනන් ඩොයිල්ගේ චරිතාකූල දන්නවා. අපේ මෝඩ මිනිසුන්ට තමයි එයාගෙ අගයක් තැත්තේ" ඇය කීවේ චෝදනා මුඛයෙනි.

"මට නම් අරලොක් හෝමස් පෙන්වන්න බෑ". හක්ස්ලි මහතා කීය.

"ඒකෙ පුදුමයක් නෑ ඩොනල්ඩ්" නෙල්කන් මහත්මිය ගත් කට්ටම් කීවාය. "මියා පොලිස්කාරයෙක් නේ. පොලිසියේ අය මොන තරම් මෝඩද කියලා අපට තේරෙන්නේ, අරලොක් හෝමස් කථා කියවන කොට."

මෙයට හක්ස්ලි මහතාගේ මුහුණ කෝපයෙන් රතු වූවත්, ඔහු එයට පිළිතුරක් දුන්නේ නැත.

"මමත් කැමැතියි ඉන්දියාව ගැන විස්තර කරල තියෙන "ද සයින් ඔෆ් ෆෝ- (සිව්වහස් සලකුණ) කථාවට" බැහැරජි මහත්මිය කීවාය. "ඒකෙ ඉන්දියානු කැඳල්ල ගැන විස්තර කරලා තියෙනවා හරිම ලස්සනට. මං කිසිම දවසක, කිසිම පොතක ඉන්දියානු කැඳල්ල ගැන ඒ තරම් අලංකාර විස්තරයක් කියවල නෑ."

"ඒ කථාවත් හොඳයි" මම කීවෙමි. "ඒ වුණත් කථා හැම එකක්ම එකකට එකක් පරදින්නේ නෑ. මේ තරම් රසවත් කථාන්තර ගොතන්න, අරලොක් හෝමස් වගේ වර්තයක් නිර්මාණය කරන්න, කොතන් ඩොයිල් මොන තරම් දක්ෂයෙක් වෙන්න ඇද්ද....."

"..... අරලොක් හෝමස් වර්තය නිර්මාණය කරන්න?" ඇසු නෙල්කන් මහතා මා දෙස තත්පර කිහිපයක් නිහඩව බලා සිටියේය. අනතුරුව ඔහු කථාව පටන් ගත්තේ සුපුරුදු ගැඹුරු කට හඬෙනි. "අරලොක් හෝමස් කියන්නේ ඇත්තටම ජීවත්වුණු කෙනෙක්. මං පූංචි කාලෙ, ඔහුගේ බේකර් විටියේ 221B නිවසට ලියුම් පවා ලියල තියෙනවා. ඒවාට උත්තරත් ආවා."

"ඔබ දන්නවාද දොස්තර මහත්මිය" නෙල්කන් මහත්මිය කථාව පටන්ගත්තාය. "මිය කථා වලින් වැඩි හරියක් ඇත්ත කථා. දොස්තර වොට්සන් කියන නාමයෙන් ප්‍රොනී හිටියේ දොස්තර කොතන් ඩොයිල්."

"රාණි මොකද කියන්නේ?" නෙල්කන් මහත්මිය ඇසුවාය.

"අනේ මං දන්නේ නෑ. කතා කියවන කොට නම් හිතෙන්නේ අරලොක් හෝමස් ඇත්තටම මේ ලන්ඩනයේ ජීවත්වුණා කියලයි."

ඊ බෝවී තිබූ බැවින් අපේ කතාබහ එදිනට එතෙකින් අවසන් විය.

* / *

ඉන්පසුව කිහිප වරක්ම සැන්දෑකාල වල මම නෙල්කන් නිවසට ගියෙමි. ඡරලොක් හෝමිස් කථා හැන නොයෙක් ප්‍රශ්න අසමින්, මා ඇත්තෙන්ම හෝමිස් ලෝලියෙක්දැයි පරීක්ෂා කිරීමට ඔවුහු, මා වෙත ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කළහ.

"ඔබ හිතන්නේ හෝමිස් කථා තියෙන්නේ හැටයි කියලද?" වරක් නෙල්කන් මහතා මගෙන් ඇසීය.

"ඔව්. කෙටි ඒවා 56යි. දිග ඒවා 4යි" මම පිළිතුරු දුනිමි.

"නෑ පුතා" ඔහු කීය. "කථා හැටට වඩා තියෙනවා. ඒවා කියවපු අයත් ඉන්නවා. එහෙම නේද ජෙකී?"

සැමියාගේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් නොදී, ඇය සිය සැමියා දෙසත් මා දෙසත් මාරුවෙන් මාරුවට බැලුවේ, සිතේ සඟවාගෙන සිටී රහසක් එළිකිරීමට සූදානම්වන තැනැත්තියක ලෙසිනි. මද වේලාවක් කල්පනා කරමින් සිටි ඇ, තීරණයකට පැමිණි බැව් ඇගේ මුහුණෙන් දිස්වීය.

"පුතා." ඇය කීවාය. "ඔබ උපතින් ආසියාතිකයෙක් වුණත්, අපි ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් වුණත්, ඔබ දුන් අපට අපේම පුතෙක් වගෙයි. අපට දරුවන් හැටියට හිටියේ පුතුන් දෙන්නෙක් විතරයි. ලොකු පුතා වැඩිදුර ඉගෙන ගන්න ඇමරිකාවේ ගිහිං, එහේදී විවාහ වෙලා එහේම නැවතුණා. ඔහු අපි ගැන බලන්න අවුරුදු තුන හතරකට වත් එංගලන්තයට එන්නෙ නෑ. අපි දෙන්නා ගැන හැමදාමත් බැලුවේ පුංචි පුතා. ඔහු ගුවන් යානා නියමුවෙක් වෙන්න පුහුණු වෙමින් තිබියේ. ඔහු හදිසි අනතුරකින් මියගියා."

නෙල්කන් මහත්මියගේ දෑස් වැලිත් කඳුළු කැට නොනැවතී කඩා හැළෙන අයුරු මට බලාසිටීමට නොහැකිවිය. මද වේලාවක් නිහඬව සිට හැඩුම පාලනය කරගත් ඇය, යළිත් කථා කළාය.

"පුංචි පුතාගේ මරණයෙන් පස්සේ ඔහුගේ බිරිද, ඔවුන්ගේ පුංචි දරුවන් දෙදෙනාත් අරගෙන ඕස්ට්‍රේලියාවේ පදිංචියට ගියා. අපි දුන් වළ පයයි ගොඩ-පසයි ඉන්න මිනිස්සු. අපි අපේ දේපොළ ඒ මිනිසිරියන් දෙදෙනාට ලියනවා. ඒත් පුතා ඔබ අපට කළ උපකාරය අපට අමතක කරන්න බෑ."

"මං කළ උපකාරය? ඔොකක්ද මං කළ උපකාරය?" මම පුදුමයෙන් ඇසිමි.

"ඔබ අපට නොකිව්වාට මහාචාර්යතුමා ඇත්ත තත්ත්වය අපට කිව්වා. ටොම්ගේ කඩේ හැඳෙන්න පටන් අරගෙන තිබුණේ පිළිකාවක්. එහෙම නේද? පිළිකා රෝගයෙන් ටොම්ගේ ජීවිතය බේරා ගත්තේ ඔබ බව, මහාචාර්ය ඩාලිං අපට කිව්වා."

"ඒක මගේ රැකියාවේ හැටියට කළ දෙයක්."

"කොහොම වුණත් ඔබ අපට කළ උපකාරය සලකලා, අපි බොහොම අගය කරන දෙයක් ඔබට තෑගි කරනවා. ඒක ඔබත් හුඟක් අගය කරන බවට සැකයක් නෑ."

"ඔව් ජෙනි" නෙල්කන් මහත්මා කිවේ මගේ අත්දෙකෙන්ම අල්ලාගනිමිනි. "තෑගියක් දිය යුත්තේ ඡිකෙ අගයක් දන්න පුද්ගලයාට. මේ තීරණය ගත්තේ මගේ ඡෙජනිගර්. ඇය ගන්නා තීරණයක් කවදාවත් වරදක්නේ නෑ."

කිසිවක් තේරුම් ගැනීමට අපහසුව මම ඔවුන් දෙදෙනා දෙස බලා සිටියෙමි.

"ඔබ අහල ඇති දෙවැනි ලෝක යුද්ධය ගැන" නෙල්කන් මහත්මිය කථාව යළිත් ඇරඹුවාය. "බාහුවේලාවට ඔබ නම් ඒ කාලෙ ඉපදිලාත් නැතුව ඇති. ආමුත් ලන්ඩන් නගරයේ හිටි අපි, ලෝක යුද්ධෙදි මුහුණදුන්නේ මහ බිහිසුණු කාල පරිච්ඡේදයකට."

ජර්මන් කාරයෝ ගුවන්යානා වලින් ඇති ලන්ඩනයට බෝම්බ දමන්න පටන්ගත්තා. නගරය පුරාම සිදුවුණේ මහ විනාශයක්. මිනිසුන් පදිංචි ගෙවල්, ලොකු ගොඩනැගිලි, බැංකු, රජයේ කාර්යාල, රෝහල් විශාල ගණනක් විනාශවුණා. නගරය පුරා ඇතිවුණු ගිනිගැනීම් අප්‍රමාණයි. මගේ කාත්තා ඒ කාලෙ සේවය කළේ ලන්ඩන් ගිනිතිවන හමුදාවේ. බෝම්බ වලට මිනිසුන් මියයද්දි, අනෙක් පුළුවන් අය ලන්ඩනය අත්හැරලා ඇත පළාත්වලට පැනගියා. ගින්නෙන්, විනාශවෙලා, කඩාවැටුණු ගොඩනැගිලි වල තිබුණු බඩුගන්න කිසිවෙක් හිටියෙ නෑ. සමහර තැන්වල තිබුණු බඩුමට්ටු, ගිනිතිවන හමුදා හටයෝ තමන්ගේ ගෙවල්වලට අරගෙන ආවා. අලේ තාත්තා අරගෙන ආ බඩු අතර මට නම් වැඩකට ඇති දෙයක් කියලා තිබුණේ එක දෙයයි. ඒ මොන වගේ දෙයක් කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?"

"මට නම් හිතාගන්න අමාරුයි."

"ඔව්. ඔබට අවුරුදු හතළිහක් හිතුවත් ඒක නම් හිතන්න බැහැ" ඇය කීවාය. "ඒ තමයි මහ ලොකු, මලකඩ කෑ ට්‍රන්ක පෙට්ටියක්."

මේ යකඩ පෙට්ටිය තනි මිනිසෙකුට උස්සන්න පුළුවන් එකක් නෙමෙයි. තාත්තට ඒක හමුවෙලා තිබුණේ ගිනිගත්තු බැංකු ගොඩනැගිල්ලක බිම් මහලේ සුරක්ෂිතාගාරයේ තිබිලා.

බෝම්බ දමන්න පටන්ගනිද්දි සුරක්ෂිතාගාරයේ තිබුණු රත්තරන් වගේ සැහැල්ලු බඩු, බැංකු නිලධාරීන් ඉවත්කරගෙන ගිහින් තියෙනවා. ඉතිරිවෙලා තිබිලා තියෙන්නේ මේ වගේ ඉබියතුරු දමු, ලොකු ට්‍රන්ක පෙට්ටි පමණයි. කවුරු හරි මේක සුරක්ෂිතාගාරයේ තියන්න ඇත්තේ බොහොම වටිනා දෙයක් නිසා වෙන්න ඇති කියල තාත්තා හිතල තියෙනවා. ඔහු ඒක ගෙදර අරගෙන ආව වෙලාවෙම අගුළු කඩලා ඇරල බැලුවා. ඒක පිරෙන්න තිබුණේ මොනවද දන්නවද? මොනවද?

ගුල්ස්කැප් පිටුවල තීන්තෙන් ලියා හා ටයිප් කළ ලියවිලි මහා සම්භාරයක්. පිටු පහහ හැට, සිය දෙසීය එකට රෝල් කරලා ටේප් පට්ටලින් ගැටගහලා. තවත් සමහරක් දුම්රුවාට කඩදාසි කවරවල දමලා, ලාකඩ වලින් සිල් තියලා. තාත්තා ඒකෙ හැමතැනම අවුස්සලා බැලුවා. නමුත් වටිනාකියන කිසිම දෙයක් හම්බවුණේ නැහැ. ඔහුට හොඳටම තරහ ගියා. ඔහු සූදානම් වුණේ ඒ ලියවිලි ඔක්කොම ගිනිතියල විනාශකරල දමන්න. නමුත් මගේ අම්මා ඒකට ඉඩදුන්නේ නැහැ. මේ විධියට බැංකුවක ආරක්ෂාවට තියන්න ඇත්තේ, ඒ ලියවිලි වල මොකක් හරි වටිනාකමක් තිබෙන නිසා වෙන්න ඇති" කියල ඇය කීවා.

"ඒ දවස්වල මගේ ලොකු පුතාට අවුරුදු දෙකයි. පුංචි පුතා ඉපදිලා නැහැ. පුතාට නින්ද යනතුරු ඉඳලා, මං ඒ ලියවිලි අරගෙන එකින් එක කියවලා බැලුවා.

දෙවියනේ! මට මගේ ඇස් අඳුනාගින්න බැරිවුණා. මොනවද ඒ තිබුණේ? ඒවා තීන්තෙන් ලියා සහ යතුරු ලියනය කරලයි තිබුණේ. මං කුඩා කාලේ ඉඳන් ජර්ලොක් හෝම්ස් කථා හැම එකක්ම කියවා තිබුණා. ඒත් මේවා කිසිදිනෙක මා නොකියවූ ජර්ලොක් හෝම්ස් කථා බව දැකලා, මගේ හිතේ ඇතිවුණේ මහ පුදුමයකට පත් හැඟීමක්! ඒ වගේම දරාගන්න බැරි සතුටක්!

මං ට්‍රන්ක පෙට්ටියේ පියන් පිටපැත්ත පරීක්ෂා කරල බැලුවා. ඒකෙ තීන්තෙන් ලියා තිබුණු යමක්, මලකඩ තට්ටුව හා දූවිලි නිසා

වැසි ගිහින් තිබුණා. මං බෝතල් කටුවක් අරගෙන, පෙට්ටියේ පියන සුරලා බැලුවා. එහි සඳහන්ව තිබුණේ මොකක්ද දන්නවද?

JOHN. H. WATSON M.D.
LATE INDIAN ARMY

මං දන්නවා පුතා. ඔබට මේක විශ්වාස කරන්නත් අමාරු වේවි. නමුත් මගේ ඒ නිධානය මං ඔබට පෙන්වන්නම්."

නිවස ඇතුළත ගබඩා කාමරයක් වෙත ඔවුහු මා කැඳවාගෙන ගියහ. බිත්ති අල්මාරියක පහළම තට්ටුවේ ගොඩගසා තිබූ, පරණ ඇඳුම් හා ඇඳ ඇතිරිලි රාශියක්, තෙල්කන් මහත්මිය ඉවත් කළාය. එවිට ඇය මෙතරම් ආරක්ෂා කළ වස්තුව මට දැකගන්නට ලැබිණ. ඉබියතුරු දමා තිබූ යකඩ පෙට්ටිය, අල්මාරියෙන් එළියට ගැනීම ඉතා අපහසුවිය. එය බිම දිගේ වීසිත්ත කාමරය වෙත ඇදගෙන ඒමට අපි සමත්වීමු.

"ජෙනිගේ ආශාව තිබුණේ කිවදහරි, මේක අපේ පුංචි පුතාට දෙන්නයි" තෙල්කන් මහතා කීවේය. "ඔහු අකාලයේ මියගිය නිසා, මේකට කුමක් කළ යුතුද කියල හිතාගන්න බැරුවයි අපි හිටියේ. මං බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයට කථා කළා. ඔවුන් මං කීව දේවල් ඒ තරම් බැරැරුම්ව ගත්තේ නෑ. ඔවුන් කිව්වා මට රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට කථාකරන්න කියල. මං දෙගමනක් ඔවුන්ටත් කිව්වා. ඒත් උන් ඒක කිසි ගණනකට ගත්තේ නෑ. උන් හිතුවේ මේ මොළේ භරක්වුණු නාකි මිනිහෙකුගේ බහුබ්‍රත කියලයි. අඩුම ගණනේ මේව පරීක්ෂා කරල බලන්න, මිනිහෙක් එවන්නවත් උන්ට උවමනාවක් තිබුණේ නෑහැ."

රෙදි කැබැල්ලක් ගෙන පෙට්ටිය පිස්දුමු තෙල්කන් මහත්මිය, යතුරු කැරැල්ලකින් ඉබියතුරු විවෘත කළාය. පෙට්ටියේ පියන මලකඩ කා තිබීම නිසා විවෘත කිරීම තරමක් අපහසු විය.

ඇය කී අයුරින්ම එහි තිබුණේ, ඉතා කුමානුකූලව වෙන් වෙන්ව ගැට ගසා තිබූ ලියවිලි රාශියකි. බොහොමයක් ලිපිලේඛන දුර්වර්ණ වුවද, හොඳින් ආරක්ෂාවී තිබූ බව මම දුටුවෙමි. එහෙත් ඒ අතර කෘමීන් වීසිත් කා දමා තිබූ හා තෙතමනය නිසා දිරාගොස් පතුරුවලට කැඩුණු ලේඛන ගණනාවක්ම විය. එකට අමුණා

නොතිබුණු ඉල්ස්කැප් පිටු රාශියක් පැරණි පුවත්පත්වලින් ඔතා වඩයින් තුල්වලින් බැඳ තිබූ බව ද මම දුටුවෙමි.

"ඒ දවස් වලම මං මේකෙ තිබුණු කඩදාසි ඔක්කොම එළියට අරගෙන පරීක්ෂා කරලා බැලුවා" නෙල්කන් මහත්මිය කීවාය. "සමහර ඒවා කාවුන් විසින් කැලි කැලිවලට කපලා. තවත් ඒවා පොත්ගුල්ලන් විදලා. ඒ ගමන මම හොඳට තිබුණු කොළ එකතු කරලා පත්තරවලින් ඔතලා තැබුවා. මං තමයි මේකට කපුරු බෝල දෑමමේ."

මම එක් කඩදාසි මිටියක් ලිහා බැලුවෙමි. "කර්නල් චෝබටන්ගේ උමතුව" යනුවෙන් එහි සඳහන් විය. තවත් එකක් "තේම්ස් නදීතෙර වික්‍රමය" නම් විය. ඔව්වා අග JHW යනුවෙන් අත්සන් කොට තිබිණි.

"ඔබට හිතෙන්නේ මේක බොහෝමක් වංචාවක් කියලද?" මා නිහඬව සිටිනු දුටු නෙල්කන් මහතා ඇසීය.

"කොහොමටවත් නෑ" මම පිළිතුරු දුනිමි. "මේක තමයි දොස්තර වොට්සන්, කොක්ස් සහ සමාගමේ සුරක්ෂිතාගාරයේ තැබූ චුන්ක පෙට්ටිය. ඔහුගේ ගල්පාළමේ අභිරහස කථාවේ මූලම ඒ බව සඳහන් වෙනවා. ඔබට මතක ඇති."

"පුතා," නෙල්කන් මහතා යළිත් කීය. "ඔබ එහෙම කිව්වට ඇයි රාජ්‍ය ලේඛනාගාරයේ මිනිස්සු මේක පරීක්ෂාවට නාවෝ? මේක බොරු වංචාවක් කියලා උන් හිතන්නා ඇති. සැකයක් නෑ."

"මෙතැන කිසිම වංචාවක් නෑ" මම පිළිතුරු දුන්නෙමි. "වංචා සහගත අදහසකින් මෙහෙම දෙයක් කරන්න කාටහරි හිතූණා කියමු. ඒත් සාර්ථකව මේ තරම් පරීක්ෂණ සටහන් සංඛ්‍යාවක් ලියන්න පුළුවන් කෙනෙක් මේ ලෝකෙ බිහිවුණා කියලා මං හිතන්නේ නෑ."

ඒක නෙමෙයි නෙල්කන් තෝහා. ඔබ දෙදෙනා සතුව තියෙන්නේ මහා අතර්ථ වස්තුවක්. ඥාත් ප්‍රකාශන සමාගමකට නැත්නම් පැරැණි ලියවිලි එකතු කරන්නෙකුට මේකෙ ඇති වටිනාකම මිල කරන්න බෑ."

"ඒක එහෙම වෙව්වාටේ" ඇය කීවාය. "නමුත් දෑත් අපි මේක ඔබට තෑගි කරනවා."

"මං කොහොමද ඔබ වගේ වටිනා දෙයක් හැග්ගක් හැටියට ඔබෙන් ගන්නේ? ඔබ මේක විකුණනවා නම්....."

"විකුණන්න? විකුණන්න? ඒක කරන්නේ නෑ කොහොමටවත්" නෙල්කන් මහතා කීවේ උස්හඬින්. "ඔබ විදේශිකයෙක් වුණත් පවුලේ කෙනෙකුට වඩා අපට පිහිටවුණා. ආණ්ඩුවට එපා කිව්වාට ක්‍රිස්ටි හෝ සදර්බ් වගේ පරණ බඩු විකුණන තැනක් බොහොම කැමැති වේවි මේක මිලට ගන්න. නමුත් අපි විකුණන්නේ නෑ. ඔබටත් එපා නම්....."

"නෑ මං කීවේ" මම ඒ කථාවට බාධා කළෙමි. "මේක මට ඉතාම අනර්ථ වටිනා දෙයක් බව මං හිතන්නේ නෑ. නමුත් කවුරු හරි කියන්න ඉඩ තියෙනවා....."

"එහෙම හිතන්න එපා පුතා. මේක අපි ඔබට සන්නෝඡයෙන් දෙන තෑග්ගක්. ඔබ මේක භාරගන්නවා නම්, මං කැමැතියි අදම, මේ දෑත් අරගෙන යනවා නම්" නෙල්කන් මහත්මිය තම අවංක හැඟීම් හෙළි කළාය. ඇය එසේ කීවේ මට තවත් කථා කිරීමට ඉඩ නොතබා තීරණාත්මක අයුරෙනි.

ඉතින් මා කුමක් කරන්නද? මා කිසිදිනෙක නොකියවූ ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ වික්‍රම රැසක් ඔවුන් මට පරිත්‍යාග කරන්නේ නම් එය කෙසේ ප්‍රතික්ෂේප කළ හැකිද? ඔවුන් දෙදෙනාට මගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පුදකොට මම එය භාරගනිමි.

එදින රාත්‍රියේම කුලීරියක් කැඳවාගෙන, රියදුරාගේ ද උදව් ඇතිව එය පටවාගෙන, මගේ නිල නිවස වෙත ගෙන ආවෙමි.

එදා රාත්‍රියේ මගේ සිතේ පැවැති සන්නෝඡය කොතරම් විද යත්, එක් කථාවක් හෝ දිගටම කියවාගෙන යෑම සඳහා, සිත තැන්පත් කරගැනීමට මට නොහැකිවිය. මගේ සිතට දනුණේ බලාපොරොත්තු නොවූ තරම් ජෙල්ලුම් බඩු රාශියක් තැගි ලැබුණු දරුවෙකුගේ සිතට ඇතිවන හැඟීමය. පැකට්ටු කිහිපයක්ම විවෘතකර, පිටු කිහිපයක් පෙරළා බලා ආපසු තැබිමි. දොස්තර වොට්සන් අපට පවසා ඇති, ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ මුල්කාලයේ වික්‍රම කිහිපයක් ද අතරින් පතර මට හමුවිය. සමහර අත්පිටපත් අකුරින් ලියා හෝ සකුරු ලිඛනය කර, මුද්‍රණය සඳහා යැවීමට පුදානම්ව තිබිණි. තවත් ඒවා සකස් නොකළ, දළ අත්පිටපත් බව මම තේරුම් ගනිමි. මේවායේ කථාන්තරය සම්පූර්ණයෙන්ම

අධිංගය. එහෙත් හොඳින් සංස්කරණය නොවූ නිසාදෝ වොට්සන්ගේ සුපුරුදු ශෛලියෙන් ඇත්වූ බවක් මම දුටුවෙමි. රාත්‍රි දෙක පමණ වෙද්දී සියල්ල පෙට්ටියකුළට දමා නින්දට යෑමට මම තීරණය කළෙමි. මහා විවිභා නිධානයක් පහළවූ අයෙකුගේ මෙන් සිත වංචලව පැවැතීම නිසා, මට ඒ රාත්‍රියේ සුවසේ නිදාගැනීමට පවා නොහැකි විය.

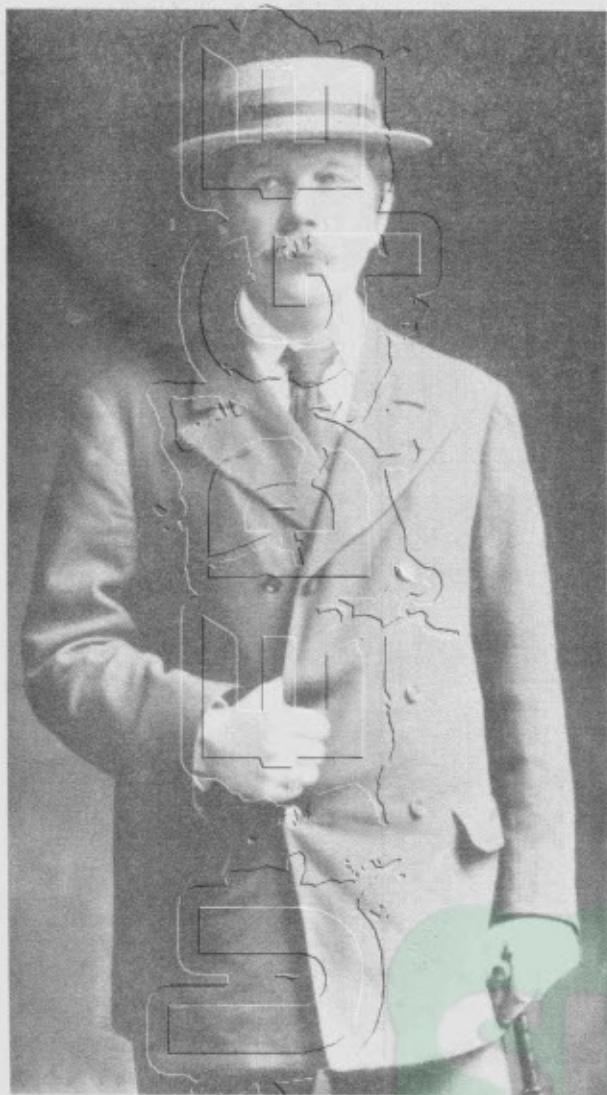
දිගු කලක් අධික ලෙස දුම්පානය කර තිබීම නිසා නෙල්කන් මහතා යළිත් වරක් රෝගී තත්ත්වයට පත්විය. මුඛ පිළිකාවෙන් ගැළවුණත්, නියුමෝනියා රෝගයෙන් හා හෘදයාබාධයෙන් දිවි ගලවා ගැනීමට ඔහුට නොහැකිවිය. ඔහු භෞතලේදී මියයද්දී ඔහු අසල සිටියේ නෙල්කන් මහත්මිය, බැනර්ස් යුවළ හා මා පමණි. ඔහුගේ අභාවය ගැන දන්වා-යැව්වත් වැඩිමහල් පුතාගෙන් හෝ ලේලියගෙන් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබිණි.

සැමියාගේ වියෝවෙන් පසු තනිවූ නෙල්කන් මහත්මිය, වැඩිහිටි නිවාසයකට ඇතුළුවීමට තීරණය කළාය. ඇය අවුරුද්දකට වැඩි කාලයක් එහි සතුටින් කාලය ගත කළාය. ඇයට ප්‍රතිකාර කිරීමට සිදුවූයේ අධික රුධිර පීඩනයට පමණි. එක් දෛශනක ටොරිංටන් ආර්යා වැඩිහිටි නිවාසයෙන් මා වෙත දුරකතන ඇමතුමක් ලැබිණි. ජෙනිෆර් නෙල්කන් මහත්මිය නින්දේදීම මෙලොව හැරගොස් ඇතිබව ආයතන භාර නිලධාරිනිය මා වෙත දැනුම් දුන්නාය. මගේ දෙමාපියන් තරමට මා වෙත සෙනෙහසක් දක්වූ නෙල්කන් යුවළගේ වියෝවෙන් දැඩි ගෝකයට පත් මම, එංගලන්තයේ එම ප්‍රදේශය අතහැර දමා ඇත පිරිසර, කෝන්ටෝල් ප්‍රාන්තයට යාමට තීරණය කළෙමි.

මා වෙත ලැබුණු ඒ කරුණු සියල්ල මා වටහත් කියවා අවසන් කර නැත. කියවා, මා රසවිඳි කරා ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට මම තීරණය කළෙමි.

මා කලින් ද සඳහන් කළ අයුරින් සමහර කරාවල, වොට්සන්ගේ සුපුරුදු භාෂා විලාසය නොමැති බව පෙනීයයි. තවත් ඒවායේ නොයෙකුත් අඩුදුනුකුණු ද ඉඳහිට දක්නට ඇත. ඒ ගැන මම ඔබෙන් සමාව අයැද සිටිමි. මේ කරා කියවා මා ලැබූ සතුව හා ආශ්වාදය ඔබට ද ඒ අයුරින්ම ලබාගත හැකිවේනම් එය මට සැනසීමකි.

“ග්‍රිමන් ආතර් කොනන් ඩොයිල්”

සුවසහසු නවාතැන

ජර්ලොක් හෝම්ස් සමග ඩේක්කර් විටීයේ ජීවත්ව සිටි කාලයේ ඔහු යෙදුණු පරීක්ෂණ රැසකට මම ද සහභාගි වීම්. මේ හැම එකක්ම, විසඳීම සඳහා හෝම්ස් ඒ භාරවුණු පැටළුණු අවුල් සහිත, අහිරහස් ඒවා නොවේ. එවැනි ගැටලු නොවූ පරීක්ෂණ ගණනාවක් ද මගේ සටහන් පොත්වල වාර්තා වී ඇත. අදහන තේවාසිකයා පිළිබඳ කථාව, කොරමෝරන් ප්‍රක්ෂියා පිළිබඳ සිද්ධිය හා සුවසහසු නවාතැන ආදී කථා මේ වර්ගයට අයත්වේ. දැන් මා ඔබ වෙත ගෙන ඒමට අදහස් කරන්නේ, අන්තිමට සඳහන් කළ සිද්ධියයි. එය ඉදිරිපත් කිරීමට මා විශේෂයෙන්ම සිතුවේ, බිලි විවර තරුණයාගේ අත්දැකීම, කවදා හෝ ඔබට ද මුහුණදීමට සිදුවිය හැකි, අත්දැකීමක් වීමට ඉඩ ඇති නිසයි.

ඒ 1900 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දිනයකි. විසිවැනි සියවස උදාවීම පිළිබඳ විවිධ පුද්ගලයන් ප්‍රශ්න මත වලින් පුවත්පත් පිරී පැවතිණ. ජනවාරි මාසයේ සිරිත් පරිදි ඩේක්කර් විටීය වැසි පවත්නා සහ මිදුම නිසා, අශ්වකරත්ත ගමනාගමනයේ අඩු බවක් දැකිය හැකිවිය. පුවත්පත් සියල්ල කියවා පසෙකට විසිකළ හෝම්ස්, තම භාත්සිපුටුවේ වැහිරී පයින් පියවන සිරිතේය. එදා ඔහු පයින් පියවන දමා තිබුණේ, වර්ජිනියාවෙන් ගෙන්වූ, අවුන්සය පැන්ස අටක් වූ විශේෂ දුම්කොළ වර්ගයකි. එහිවූ සුවිශේෂ සුවදින් මම ඒ බැව් තේරුම් ගනිමි. විසඳීමට නිසිම ගැටලුවක් නොමැති දිනවල, මනස නිදහසේ සැහැල්ලුවෙන් තබාගැනීමට අවශ්‍ය වූ විට, මේ සැර අඩු දුම්කොළ වර්ගය වඩා හොඳයයි මගේ මිත්‍රයා කීපවරක්ම සඳහන් කළේය. මගේ බිරිඳ සිය නැන්දණිය දැකීමට ගොස් සිටි බැවින්, මම දින කිහිපයක් ඩේක්කර් විටීයේ නිවහනේ ගතකළෙමි.

වෙලාව උදේ නවයට ළංවන්නට ඇත. වේගයෙන් ආ අශ්වකරත්තයක් අපේ නිවස ඉදිරිපිට තවත්වන ශබ්දය පැහැදිලිවම ඇසිණ. කල්පනාවේ ද්විතීයික හෝම්ස්ට, එය ඇසුණ බවක් නොපෙනිණි. මිළඟට අසන්නට ලැබුණේ, බරට අඩි තබමින්

කවුරුත් හෝ අපේ තරස්සුව නැග එන බවදයයි. එය එක්කෙනෙකුගේ නොව, දෙදෙනෙකුගේ සා ගැටෙන හඬ බව මම තේරුම් ගතිමි. දොර විවෘතකරගෙන පළමුවෙන්ම අපේ කාමරයට කඩාවැදුණේ, ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලිසියේ පරීක්ෂක අපේ හිතවත් ලෙස්ට්‍රේඩිය. ඔහු සමග තවත් පුද්ගලයෙක් ද විය. ඒ තරුණයෙකි. ඔහු දෙස බැලූබැල්මටම මට සිතූණේ, තරුණයා සිහිමද ගතියකින් පෙළෙන්නෙකු අයුරෙහි, ලෙස්ට්‍රේඩ් අනෙකා කැඳවාගෙන ආවේ, තරුණයාගේ හිණ වටා අතයවා, ඔහු වත්තම් කරගෙනයි. අපට කිසිවක් කීමට මිනිත්තුවක් හෝ පමා නොවූ ලෙස්ට්‍රේඩ්, තරුණයා සෝපාවේ වාඩිකළේය. අනතුරුව තම සාක්කුවෙන් බිඳන්ඩි බෝතලයක් එළියට ගත් ලෙස්ට්‍රේඩ් එයින් උගුරු කිහිපයක් තරුණයාට පොවා, ඔහු සෝපාවේ හාන්සි කරවීය. ඔහුට දඟලීමට නොහැකිවන සේ, ඔහුගේ දෑතෙන් ලෙස්ට්‍රේඩ් තදින් අල්ලාගෙන ද සිටියේය. මොළය විකාර වූ පුද්ගලයෙකු මෙන්, තරුණයා හිස දෙපසට හරවමින් සිටි අයුරු අප බලාසිටියේ, පුද්ගලයෙහි. අනතුරුව කෙමෙන් සන්සුන් වූ ඔහු නිදන්තට පටන් ගත් සැටි අපි දුටුවෙමු. ඒ දෙස බලා දිග සුසුමක් හෙළා ලෙස්ට්‍රේඩ් අවසන අප ඇමතුවේය.

"මට සමාවෙන්න හෝමිස් මහත්තයා" ඔහු කීය. "මට වෙන කරන්න දෙයක් තිබුණේ නෑ. වාරිංක්‍රොස් දුම්රියපොළට උදේ පාන්දර ළඟාවුණු බඩු දුම්රියක, ගාඩ් කෙනෙක් තමයි මේ ඉලන්දාරියා මට භාරදුන්නේ. මොහු සිහිවීකල්වෙලා වගේ දුම්රියට ගොඩවුණාලු. ඒකත් පොලිස්භටයෙකුගේ ආධාරයෙන්. තමාව මරන්න කවුදෝ පිටිපස්සෙන් ඉන බව කියලා විලාප නගනවාලු. මට භාරදුන්නා විතරයි, මා ළඟ දණින් වැටිලා මට ආයාචනා කළා. ඔහුව මරන්න එන අසගෙන් බේරගන්න කියනවා මිසක්, වෙන කිසිම දෙයක් කියන්නෙ නෑ. මං මුලින් හිතුවේ ඔහු උන්මත්තකාගාරයකින් පැන එන රෝගියෙක් වෙන්න ඇති කියලයි. ඔහුව කෙළින්ම පොලිසියට අරගෙන යන්නයි මං හිතාගත්තේ. නමුත් ආයෙත් මට හිතූණා, සමහරවිට මොහු මොකක් හරි අහිරහසක පැටළුණු කෙනෙක් වෙන්න ඇති කියල. මතකද වයිට්හෝල් වලදි වරක් ඔබ්බ අයිසා- මයික්‍රොෆෝන් හෝමිස් මහත්මයා අපට භාරදුන්නු මේජර් මැකෝමික්? ඔහුත් මේ වගේ උමතු ගතියෙන් හිටි පුද්ගලයෙක් නොවු?"

ලෙස්ට්‍රෙඩ් නොනවත්වාම කියාගෙන ගියේය.

"මේජර් මැකෝම්ස් සම්බන්ධ ගැටලුව ගැන මං ඔබට පසුව කියන්නම් වොට්සන්" හෝම්ස් කීවේ මා දෙසට හැරෙමිනි. "හොඳයි ලෙස්ට්‍රෙඩ්. ඇයි ඔබට හිතුණේ ඔහු අහිරහසකට මැදිවුණු පුද්ගලයෙක් කියලා? බාගවෙලාවට ඔහු ඔබ කිව්ව වගේ, උමතු ගතියකට නිතිපතා මාෂධ පාවිච්චි කරන කෙනෙක් වෙන්න පුළුවනි. යම්කිසි හේතුවකින් මාෂධ ගැනීම වෙල් දෙක තුනක් අතපසු වෙලා, ඔහුගේ උමතු ගතිය උත්සන්න වුණා වෙන්නත් පිළිවන්. කවුරු හරි තමන් මරන්න සැරසෙනවා කියලා, මරණ හයෙන් එහෙ මෙහෙ දුව ඇවිදීම උමතු රෝගවල ලක්ෂණයක්. එහෙම නේද දොස්තර මහත්මයා?"

"ඔව්. ඒක ඇත්ත." මම පිළිතුරු දුන්නෙමි.

"ඉතින් එවැනි රෝගියෙකුට අපි මේ අයුරින් බිඳන්ඩි පානය කිරීමට සැලැස්වීම සුදුසුද වොට්සන්?"

"ඒකේ වරදක් නැහැ" මම කීවෙමි. "බරපතල මානසික රෝග නිසා ප්‍රවණ්ඩත්වයට පත්වෙන රෝගීන්ට දෙන්නේ, මධ්‍යම ස්නායු පද්ධතිය, සම්පීඩනයකට ලක්කරන මාෂධ. බිඳන්ඩි වල අඩංගු මද්‍යසාරයෙන් කෙරෙන්නෙන් එම ක්‍රියාවමයි."

"බාහිර පෙනුමෙන් නම් මොහුගේ වයස අවුරුදු 22ත් 24ත් අතර" හෝම්ස් කීවේ තම අසුනෙන් නැගිට තරුණයාගේ මුහුණ දෙස හොඳින් බලමිනි. "බලන්න ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඔහුගේ සාක්කුවල තියෙන්නේ මොනවද කියලා." —

"භම්. ලන්ඩන් සිට ස්විත්ඩන් දක්වා ගොස්, ආපසු ඒමට මිලට ගත්, දුම්රිය ප්‍රවේශපත්‍රයක අඩක්. පවුම් දෙකයි සිලිං අටයි පැන්ස හතරක මුදල්. එතරම් ලොකු පොහොසතක් නෙමෙයි. මේ තියෙන්නේ ඔහුගේ ආගන්තුක පත්‍රය"

බිලි විවර

මාෂධ අලෙවි ඉවර්ධක

මිඩ්ලන්ඩ් මාෂධ නිෂ්පාදන සමාගම

ප්‍රේමි පෝට්ලන්ඩ් වීරිය

තවත් නම් සහ ලිපින ලිඳු කඩදසි කැබැල්ලක්- ඔහු යාමට නියමිත තැන් වෙන්න ඇති.

හරි. පැහැදිලිවම ඔහු, දෙවෙද්දරුන් ළඟට ගිහිං මිඩිලන්ඩ් සමාගමේ ඖෂධ ගැන ප්‍රචාරය කරන්නෙකුක්. එතකොට අපි මුලින් හිතූ විධියට මානසික රෝගයකට ගොදුරුවුවෙක් නෙමෙයි. එහෙනම් ඔහු කොහොමද මෙහෙම තත්ත්වයකට පත්වුණේ? මට හිතෙන්නේ ඔහු මොනවා හරි දරුණු, බිහිසුණු, දෙයකින් අප්‍රමාණ හිතියට පත්වෙලා, මානසික කම්පනයකට ගොදුරුවෙලා. ඔබ මොකද කියන්නේ වොට්සන්? ඔහුට දෙවෙද්දර ප්‍රතිකාර ලබා දෙන්න වේවිද?"

"අපි තව ටිකක් ඉඩසලා බලමු" මම කීවෙමි. "මෙවැනි තත්ත්වයන්ට මුහුණදුන් සුද්ගලයන්, ඉන්මනින් හෝ තරමක් ප්‍රමාද වී යථා තත්ත්වයට පත්වෙනවා. බිට්ටන්ඩ් නිසා ඇතිවූ මත්ගතියෙන් පසුව අවදිවුණාමත්, කලබල කරන්න ගත්තොත් බෙහෙතක් විදින්න වෙනවා."

පැය භාගයක් පමණ ගතවෙද්දී, අපේ රෝගියා ක්‍රමක්‍රමයෙන් අවදිවන ලකුණු පෙනිණ. තමා චැතර්සිට් කැන එසේම හිඳිමින් ඔහු දෙතෙන් විවර කර වටපිට බැලීය. ඊළඟට ඔහු එක්වරම සෝපාවේ හිඳගත්තේය. ඉන්පසු අප කිඳෙනාගේ මුහුණ දෙස මාරුවෙන් මාරුවට බලා අසුනෙන් බිමට පැන්නේය.

"මං මේ කොහෙද ඉන්නේ? කවුද ඔබ?" ඔහු උස් හඬින් ඇසුවේ අප වෙත ඇඟිල්ල දිගුකරමිනි.

"බිලි විවර මහත්මයා" හෝම්ස් කීවේ තරුණයාගේ අතින් අල්ලාගෙන ඔහුගේ උරහිසට තට්ටුකරමිනි. "ඔබ ඉන්නේ මිත්‍රයින් කීපදෙනෙක් අතරේ, ලන්ඩන් නිග්‍රහයේ. ඔබට හයවෙන්න කිසිම කාරණයක් නැහැ. ඔබට කැමැති නම් ඔබ රැකියාව කරන මිඩිලන්ඩ් ඖෂධ සමාගමට ඔබට වහාම ඇරලවන්නන් අපට පුළුවනි. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් හිතන්න එපා- මෙන්න ඔබේ සාක්කුවේ තිබුණු මුදල්. එය හරිද බලන්න" හෝම්ස් තරුණයාගේ අත්ල මත මුදල් තැබීය.

තරුණයා පුදුමයෙන් මෙන් අප දෙසත්, අපේ විසිත්ත කාමරයේ හතර වටේටත් බැලුණේ කිසිවෙක් විශ්වාසයට ගැනීමට අපහසු වූ ආකාරයෙනි.

"විවර් මහත්තයා" හෝමිස් සළුන් කථාකළේය. "මට පෙනෙනවා ඔබ අද උදේට කිසිම කැමක් අරගෙන නෑ. බාගවෙලාවට ඊයේ රැටත් කන්න නැහැ. අපි ඔබට කැම සූදානම් කරන්නම්. එය ලැබෙන තුරු ඔබට කැමැති නම් නාන කාමරයට ගිහිත්, මුහුණ සෝදාගෙන එන්න පුළුවනි."

හෝමිස් එසේ කියා, සේවක ළමයා කැඳවීමට සිනුව නාද කළේය. හදිසියේ පැමිණි අමුත්තෙකුට උදේ ආහාරය සහ කෝපි සූදානම් කරගෙන එන ලෙස හෝමිස් සේවකයාට පැවසීය.

තරුණයා සිටි තැනින් නැගිට මුණ සෝදා ගැනීම සඳහා නානකාමරය වෙත ගියේ සන්සුන් ගමනෙනි. මද වේලාවකින් විසිත්ත කාමරයට පැමිණි ඔහුගේ මුහුණේ සුදුමැලි බව, මදක් අඩුවී තිබූ බැව් අපි දුටුවෙමු. ඔහු උදේ ආහාරය ගන්නා අතරේ, අපි ඒ දෙස නොබලා, එදිනෙදා දේවල් කතාබහ කළෙමු. හෝමිස්, ලෙස්ට්‍රේඩ්ට කෝපි කෝප්පයක් පිළිගැන්වූ පසු, අප අතර ඇතිවූයේ මද නිහඬතාවයකි. පිළිගැනීම අපේ ඇරයුමක් නොමැතිවීම, තරුණයා අප සම්පයට පැමිණි සෝපාවේ අසුන්ගත්තේය.

"මහත්වරුනි" තරුණයා කීය. "මට කියන්න තියෙනවා දිග කථාවක්. මං මේ කියන දේවල්, ඔබ්බෙකැයි තරමක් විශ්වාස කරාවිද කියලා මම දන්නේ නෑ. මගේ කථාව ඇත්තක් බව ඔප්පු කරන්න, මා ළඟ සාක්ෂි ඇත්තෙන් නෑ. ඒත් මං ඔබට සහතික වෙන්නම්. මං මේ කියන කථාව, ඇත්තෙනුත් ඇත්ත මිස බොරුවක් නෙමෙයි."

"මහත්මයා" මගේ චිත්‍රයා තරුණයා ඇමතුවේ පයිප්පයට දුම්කොළ පුරවමිනි. "ඔබ කියන කථාව ඇත්තක් බවට අපේ සැකයක් නෑ. නමුත් ඔබ කවුද, මේ අත්දැකීමට යොමුවුණේ කොහොමද කියලා මුලින්ම අහමිනි. ඔබත් ගත්තොත්, අපට ලොකු පහසුවක්."

මද වේලාවක් තරුණයා නිහඬව අප දෙස බලා සිටියේ කථාව ඇරඹිය යුත්තේ කොතැනින් දැයි සිතාගැනීමට විය යුතුය.

"මගේ නම බිලි විවර්" ඔහු කීය. "මගේ වයස අවුරුදු විසිතුනයි. පාසල් ගුරුවරයෙකු වූ මගේ තාත්තා හෘදයාබාධයකින් හදිසියේම මියගියා. ඒ මීට අවුරුදු තුනකට කලින්. තාත්තාගේ හදිසි මරණය නිසා, අම්මාත් නංගිත් මමත්, මේ ලෝකෙ අතරමං වුණා. අප පදිංචිව සිටියේ ඔඩ්ලිකෝට් ප්‍රදේශයේ කුලී නිවසක. තාත්තා

ඉතිරි කළ විශාල මුදලක් අප සතුව තිබුණේ නැහැ. ඔහුගේ අවමඟුල් කටයුතු පවා කරගන්න හැකිවුණේ දේවස්ථානයේ ආධාරයෙන්.

මං එතකොට විද්‍යාව හැදෑරීමට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළුවීමේ අරමුණෙන් පාසලේ ඉගෙනුම් ලබමිනුයි හිටියේ. තාත්තා මියගියේ, මගේ විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශ විභාගයට මාස හයක් තිබියදී. ඒකෙන් මම ලොකු අමාරුවක වැටුණා. විද්‍යා අංශයෙන් ඉගෙනීම ලබමින් සිටි මට, තවදුරටත් පාසල්ගාස්තු, විද්‍යාගාර ගාස්තු ගෙවීමට හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. අම්මා මැහුම් ගෙතුම් කරලා පුළුල් මුදලක් හෙවිවත්, කෑමබීම ටික ගන්න පවා මුදල් අමාරු බව අපට පෙනුණා. පාසලෙන් අස්වෙලා රැකියාවකට යන්න මං අත්තිමේදී තීරණය කළා."

කථාව මතකට නැවැත්වූ තරුණයා මේසය මතවූ වීදුරුවට වතුර වත්කොට වතුර උගුරු කිහිපයක් බිව්වේය.

"විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශ විභාගයට රසායන විද්‍යාව හදාරා තිබීම නිසා, මට බොහොම අහසුබෙන් රැකියාවක් ලබාගන්න පුළුවන් වුණා. ඒ, මාෂඩ නිෂ්පාදනය කරන මිඩ්ලන්ඩ් ෆාමසියුටිකල්ස් නම් සමාගමේ. මාව බඳවාගත් අලුත මං මුලින් සේවය කළේ, මාෂඩ නිෂ්පාදන අංශයේ රසායනාගාරයක. එහි අවුරුදු එකහමාරක් කළ සේවය ගැන, අපේ ප්‍රධානින් සතුටට පත්වුණා. ඉතින් මට මාෂඩ ප්‍රචාරණය පිළිබඳ තනතුරකට උසස්වීමක් ලැබුණා. ඉතාම ඉහළ වැටුපක් නොලැබුණත්, මගේත් අම්මාගේත් නංගිගේත් ජීවිතය ගෙන යන්න ඒ මුදල ප්‍රමාණවත් වුණා.

මේ අතරේ දැනට මාස හතරකට කලින් අපේ ආයතනයට ග්ලෝරියා තැවර් නම් තරුණියක් සේවයට බැඳුණා. ඇය සමග මගේ පෙම් සබඳතාවක් ඇතිවුණා. අප දෙදෙනාගේම පවුල් වලින් ලැබුණු ආශීර්වාදය මැද, අපි මේ වසරේ ජුනි මාසයේ විවාහ වෙන්න විවාහ ගිවිසගෙනයි ඉන්නේ.

විවාහ අපේක්ෂාවෙන් ඉන්න නිසා අමතර මුදලක අවශ්‍යතාවය මට හොඳටම දනුණා. ඒ නිසා විශ්ව විද්‍යාල කිරීමේදී බොහොම අරපිරිමැස්මෙන් කටයුතු කළා. අතිකාල දීමනා ලැබෙන, පිට පළාත්වල සංචාර සඳහා මං ඉදිරිපත් වුණේ, බොහොම කැමැත්තෙන්. මට හෘද්දී තිබුණේ, ඇත ප්‍රදේශ වලට ගිහින්, එහි සිටින වෛද්‍යවරුන් හමුවෙලා, අප ආයතනයේ නිෂ්පාදනය කරන

නව ඖෂධ හඳුන්වාදීමයි. ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරයේ කාලයක් සේවය කර තිබුණ නිසා, මගේ කටයුත්ත බොහෝම පහසුවුණා. ඉතින් ගිය සතියේ මට ස්විත්ඛන් ප්‍රදේශයට යන්න නියමවුණාම, මං ඒක කැමැත්තෙන්ම භාරගත්තා.

මම ලන්ඩනයෙන් පිටත්වෙන්න බලාපොරොත්තු වුණේ, සවස 2.20ට ක්ලැප්හැම් මංසන්ඩ්ලෙන් යන ශිෂ්‍යගාමී දුම්රියෙන්. නමුත් මං දුම්රියපොළට එන්න මිනිත්තු 10ක් පමණ වුණා. ඒ නිසා මට බලාපොරොත්තු වුණු දුම්රිය අල්ලා ගන්න හැකිවුණේ නැහැ. ඊළඟ දුම්රිය යන්න තිබුණේ 3.10ට. මට යන්න සිදුවුණේ ඒකෙ. ඒ මදිවට ඒක මන්දගාමී දුම්රියක්. අතරමගදී ප්‍රමාදවේවී, ඒක ස්විත්ඛන් වලට යද්දී ෫ නවය විතර වුණා.

මං දුම්රියපොළෙන් එළියට එද්දී, එක වලාකුළක් වත් නැති අහසේ ලස්සනට පුරහඳ පායලා තිබුණු හැටි මට පෙනුණා. අවටින් හමාගෙන ආවේ ඉවසන්න බැරි සීතල සුළඟක්. හඳ පායලා තිබුණත්, කළු පැහැති වැහි වලාකුළත් සුළං පාරත් සමග ඇදී එන බව මං දුටුවා. මං වෙනදාට මේ පැත්තට ආවාම නවාතැන් ගන්න පුරුදු තැන තමා එලිගත්වී ඇත්ති කාසල් හෝටලය. ඒක සාධාරණ ගාස්තු අයකරන, මිත්‍රශීලී සේවකයන් සිටිනු ජනප්‍රිය හෝටලයක්. අද මං ප්‍රමාද වුණ නිසා, ඒකෙ නවාතැන් ගන්න කාමරයක් නොලැබෙන බව මට එක්වරම කල්පනා වුණා. හෝටලයක් ගැන මොනවා හරි කල්තියා දැනගෙන ගියොත් හොඳයි කියල මට හිතුණා. මං ඒ ගැන දුම්රියපොළේ හිටී පෝටර්වරයෙකුගෙන් ඇහුවා.

"මේ කිට්ටුව නැද්ද, මට ෫ට නවාතැන් ගන්න පුළුවන් හෝටලයක්? හුඟක් ඉහළ ගාස්තු අයකරන එකක් නෙමෙයි. නිකම් සාමාන්‍ය තත්ත්වයේ එකක්?"

"බෙල් ඇන්ඩ් ඩිෆ්ගන් හෝටලයෙන් අහල බලන්න" පෝටර්වරයා කිව්වේ පාරේ එක් පැත්තකට අත දිගු කරමින්. "සමහරවිට එතැන ඉඩ තියෙව්. මෙහේ ඉඳන් හැතැක්ම කාලකට වැඩිය නැහැ."

මම ඔහුට ස්තූතිකර, මගේ ඇඳුම් බැගයත් ඔසවාගෙන, පෝටර්වරයා කිව හෝටලය වෙත යන්න පිටත්වුණා. මං හැඳසිටි තේවිබිලු ලෝම කබාය තිබුණත්, හිස්වැස්ම තිබුණත්, සීතල සුළඟෙන් මට ලොකු හිරිහැරයක් දැනුණා. කොයි මොහොතේ හෝ වැස්සක් කඩා හැළෙන්න ඉඩ ඇති බව මට හැඟුණා.

ස්විත්ධන් වල මේ පාර, මං කවදාවත් ඇවිත් තිබුණු පැත්තක් නෙමෙයි. මෙහි පාර දෙපැත්තේ කඩ සාප්පු කිසිවක් තිබුණේ නැහැ. ඔක්කොම තිබුණේ පරණ ගෙවල්. කිසි අලංකාරයක් නැති, බොහොම උසට හැදූ පරණ ගෙවල්. පාරේ ඉඳල තරප්පු හතරක් පහක් උඩට නැග්ගාම, කෙළින්ම හේදර ඉස්සරහ දොරටුව. බොහොම කාලෙකට ඉස්සරු නම්, මේවායේ ජීවත්වෙන්න ඇත්තේ වැදගත් උදවිය. දැන් නම් දොරපතේල් වල ගාපු තීන්ත, පොතු ගැළවෙන්න පටන්අරගෙන.

මං ඉදිරියට ඇවිදගෙන යද්දී, විචි ලැමිපු වලින් ආලෝකය හොඳින් වැටුණු තැන්වල, ගෙවල් දිහා බලමිනුයි ඉදිරියට ගියේ. එක ගෙදරක පහළ තට්ටුවේ ජනෙල් විදුරුවේ අලවා තිබූ දැන්වීමක් හදිසියේම මට දකින්න ලැබුණා.

රැට නවාතැන්

සහ

උදේ කෑම

සපයනු ලැබේ

මං එක්වරම නැවතුණා. දැන්වීමට යටින් අලංකාර විලෝ මල් දඹු මල්බදුනක් තිබුණා. මම තරප්පු පෙළේ ඉහළට නැගලා, ජනෙල් විදුරුවට දෑස් ලංකරලා ගේ ඇතුළ බැලුවා.

මට දකින්න ලැබුණු පළමුවැනි දේ තමා, හොඳින් දීප්තිමත්ව දැල්වෙන ගිනි උදුනක්. ඒ ඉදිරිපිටම එළා තිබූ කළාලය මත බල්ලෙක් වකුටුවෙලා නිදාගෙන භීෂියා. ඒ විසින්න කාමරය තිබුණේ මඳ අඳුරේ වුණත්, ඒ ඇතුළේ තිබුණු ලී බඩු පවා, මට හොඳින් පෙනුණා. ඒ කැටයම් සහිත ලීබඩු අවුරුදු හැටක්, හැත්තෑවක් පැරණි ඇති. ඒත් ඒවා අලුත් ඒවා මෙන් දීප්තිමත්ව දිලිසුණා. කාමරයේ එක් තැනක පියානෝවක්, තවත් තැනක කෙනෙකුට නිදාගන්න හැකි තරම් ලොකු සුවපහසු සෝපාවක්. කාමරයේ මුල්ලක ගිරවෙක් සහිත කුඩුවක් එල්ලා තිබුණා. සුරතල් සතුන් සිටින එකෙන් පුත්රෝන්තේ, මෙතැන හොඳ නවාතැනක් කියන එකයි කියල මට හිතුණා. ඒ වගේම මෙතැන නවාතැන්

ගැනීමට සුදුසු වැදගත් නිශ්ශබ්ද තැනක් වගේ පෙනුණා. පැහැදිලිවම මේක, බේල් ඇන්ඩ් ඩිල්ගන් හෝටලයට වඩා හොඳවේවි, මං මටම කියා ගත්තා.

අනෙක් අතට මට හිතුණේ, මේ වගේ නේවාසිකයන් ගන්නා ගෙදරක නවතිනවාට වැඩිය, හෝටලයක නවතින එක හොඳ බව. හෝටලයක රැකුමට කළින්, කීර වීදුරුවක් දෙකක් බොන්න පුළුවනි. කතාබහ කරන්න මිනිස්සු ඉන්නවා. අනෙක හෝටල්වල, අයකිරීම හුඟක් අඩුයි. මෙහෙම තැනක විශාල ගණනක් අයකරන්න පුළුවනි. මං කවදාවත් මේ වගේ නේවාසිකාගාර වල නැවතීමක් නෑ. ඔබට ඇත්තම කියන්නම්. මට නුපුරුදු ආකාරයේ තැනක නවතින්න, මගේ හිතේ පොඩි හයකුත් ඇතිවුණා. එහෙත් මෙවැනි නේවාසිකාගාරයක, ගෘහණිය අතින්ම පිළියෙල වන, රසවත් මස් ව්‍යාංජන, හොඳි සහිත ඉස්ටු ගැන මතක් වෙලා, මගේ කටට කෙළත් ඉනුවා.

මිනිත්තුවක් දෙකක් හිතලේ ගැහි ගැහි ඉදගෙන මම කල්පනා කළා. ආයෙ මට හිතුණා "බේල් ඇන්ඩ් ඩිල්ගන්" හෝටලයටත් ගිහි බලන්න. එතකොට මට තීරණය කරන්න පුළුවනි, එතැන නවතිනවාද මෙහේට එනවාද කියන එක. එහෙම හිතලා මං පඩිපෙළ බහින්න සුදානම් වුණා.

ඒත් මට තේරුම් ගන්න බැරි විධියේ පුද්ගලිකාර දෙයක් සිදුවුණා. අර ජනේලයේ අලවා තිබූ, රැට නවාතැන් හා උදේට කෑම කියන දෑත්වීම වෙත, මගේ හිත හරියට ආකර්ෂණය වුණා. මගේ දෑස එතැනින් ඉවතට ඇදගන්න බැරි විධියට එතැනටම ඇදී ගියා.

රැට නවාතැන් උදේට කෑම

රැට නවාතැන් උදේට කෑම

රැට නවාතැන් උදේට කෑම

මේ හැම අකුරක්ම මට පෙනුණේ කෙනෙකුගේ ඇස් වගෙයි. ඒ ඇස් වලින් මට ගෙදරට එන්න කියලා ආරාධනා කරනවා වගෙයි. මට එතැනින් ඉවතට යන්න බැරි විධියට මං වහිවුණා. හිතන්නවත් බැරි අයුරින්, මං එතැනට ආකර්ෂණය වුණා වගේ දෙනුණා. ඊළඟට මගේ දෙපාවලින් ඉබේවම මාව යැවුණේ ඒ ගෙදර ඉදිරි දොරටුව ළඟට. මං එහි සිටුව නාඃ කළා.

ගේ ඇතුළේ කාමරයක හෝතුස්සියේ සිනුව නාදවෙන හඬ මට ඇහුණා. නමුත් ඒ මොහොතේම, එක් ක්ෂණයකින් ඉදිරි දොර විවෘතවුණා. ඒ මොහොතෙම කියල මං කියන්නේ ඇයි? සිනුව නාද කරල, මට මගේ අත පාතදාන්තවත් ලැබුණේ නැහැ. ඒ තරම් ඉක්මනටයි දොර ඇරුණේ. විවෘතවුණු දොර ඉදිරිපිට, කාන්තාවක් හිටගෙන හිටියා. මේ තරම් ඉක්මනට දොර ඇරුණු එක ගැන, මගේ හිතේ තිගැස්මක් ඇතිවුණා.

දොර විවෘත කළ ඇය, ආචාර්ය ිරිප් සිනාවකින් මාව පිළිගත්තා. ඇගේ වයස අවුරුදු හතළිස්පහක් හෝ පනහක් වෙන්න ඇති.

"කරුණාකරල එන්න ඇතුළට" ඇය කිව්වේ බොහොම සිත්ගන්නාසුදු හඬින්. ඇය දොර පියන ඇරගෙන හිටියේ, මා ගෙට ඇතුළුවනතුරු. මං ඒ ඔේ ඇතුළට ඇදී ගියේ අර මුලින් තිබූ ආකර්ෂණය, මගේ මුළු ඇඟටම දැනිලා වගේ.

"මං අර ජනේලයේ අලවා තිබූ දෑත්වීම දුටුවා" මං කිව්වා.

"ආ..... ඔව්. මං දන්නේනා" ඇය පිළිතුරු දුන්නා.

"මං මේ නවාතැන් ගන්න කාමරයක් හොයමිනුයි ආවේ."

"කාමරයක් සුදානමින් තියෙනවා මහත්මයා" ඇය කිව්වා. ඇයට තිබුණේ රෝස පැහැති රවුම් මුහුණක් සහ නිල්පාට අහිංසක ඇස් දෙකක්.

"මහත්මයා" ඇය කීවා. "ඇයි ඔබ සීතලේ ඉන්නේ? අර ගිනි උදුන ලඟට ගියා නම් උණුසුම් වෙන්න පුළුවනි."

"මං බෙල් ඇන්ඩ් ඩිෆගන් හෝටලයට යන්න හිතාගෙනයි ආවේ" මං කිව්වා. "නමුත් ඔබේ ජනේලයේ තිබුණු දෑත්වීමට මගේ හිත ඇදිලා ගියා. මෙහේ අයකිරීම කොහොමද?"

"නවාතැන් ගාස්තු හා උදේ කෑම" ඔක්කොටම, සිලිං පහයි පැත්ස හයයි.

ඇය කිව්වා. ඒ ගණන ඇත්තෙන්ම ඉතාම අඩු අයකිරීමක්. මං හිතාගෙන හිටියේ මෙහෙම තැනක ඒ වගේ දෙගුණයක් විතර ගෙවන්න වේවි කියලයි. ඉතින් මං තත්පර කිහිපයක් ඒ ගැන හිතද්දී, ඇය ආයෙමත් කථාකළා.

"ඒ ගාස්තුව වැඩියි කියලද ඔබට හිතෙන්නේ? එහෙනම් මං තවත් බොහොම ස්වල්පයක් අඩුකරන්නම්. උදේ කෑමට ඔබට බිත්තර උවමනාමද? බිත්තර උවමනා නැත්නම්, මට පුළුවන් තවත්

පැන්ස හයක් අඩුකරන්න. මේ දවස්වල බිත්තර හරි ගණං. බිත්තර එපා නම් සිලිං පහක් පමණක් ගෙව්වටු කමක් නෑ."

"නෑ නෑ" මං පිළිතුරු දුන්නා. "සිලිං පහයි පැන්ස හය කමක් නෑ. මං කැමැතියි මෙහේ නවතින්න."

"මං දනගන්නා ඔබ කැමැති වෙන බව. අපි ඇතුළට යමු" ඇය කීවා.

ඇය හරිම කරුණාවන්ත කෙනෙක් බවයි මට පෙනුණේ. මං පාසල් යන දවස්වල, නත්තල් නිවාඩුවට නවතින්න මගේ යාච්චන්ගේ ගෙවල් වල යනවා. එහෙම ගිය වෙලාවට ඒ යාච්චන්ගේ අම්මල, මට බොහොම කරුණාවෙන් සලකල තියෙනවා. මේ කාන්තාවගෙනුත් මට පෙනුණේ එවැනි යහළුවෙකුගේ අම්ම කෙනෙක් වැනි පෙනුම ම යි. වරක් ඒ අම්මා කෙනෙක් මට නත්තලෙන් පස්සෙන් ගෙදර නවතින්න කියලා කථා කළ විධියටමයි, මේ නෝනාත් කරුණාවන්තව කථාකළේ.

මං මගේ හිස්වැස්ම අතට ගත්තා.

"ඔන්න ඔය රාක්කයේ එල්ලන්න" ඇය කීවා. "කෝ ඔබේ කබායත් මෙහාට දෙන්න. මං ඒක එල්ලන්නම්."

හිස්වැසුම්, වැහිකබා එල්ලන ආකූලයේ වෙන කිසිම හිස් වැසුමක්, වැහි කබායක් දකින්න තිබුණේ නෑ. කුඩයක් සැරයටියක් වැනි කිසිම දෙයක් තිබුණේ නෑ.

"අද අමුත්තො කවුරුත්ම නෑ" ඇය කිව්වේ, මට කාමරය පෙන්වන්න, තරප්පුවේ උඩට නගින්න සූදානම් වෙමින්. "ඔබට පෙනෙනවා නේද? මගේ මේ තේවාසිකාගාරය හුඟක්ම අමුත්තො එන තැනක් නෙමෙයි."

ඇය එහෙම කිව්වාම මට එක්වරම හිතුණේ, මේ ගැනි ටිකක් මෝඩ පහේ කෙනෙක් වගේ කියලයි. අනුග්‍රාහකයො කවුරුත් ආවේ නැතත්, ව්‍යාපාරිකයන්ගේ සිරිත්, හුඟක් අය එනව කියල කියන එක නේ.

"ඒ වුණාට නවාතැන් ගාස්තුවයි, උදේ කෑමයි, සිලිං පහමාරකට හම්බවෙනවා නම් ඡරි ලාබයි" මං කිව්වා. "අමුත්තො එනව අඩුයි කියල ඔබ කිව්වට, මම නම් හිතෙන්නෙ සෙනඟ පොරකකා ඒව් කියලයි."

"අමුත්තො එන්නේ නැතිව ගෙනෙයි මහත්තයා. නමුත් ඔය එන හැම කෙනෙක්වම මං ආරගන්නෙ නෑ. මං බොහොම තෝරල

බේරල තමයි තේවාසිකයන් අරගන්නේ. වැදගත් කෙනෙක් මිස, ආවට ගියාට කෙනෙක් මෙහේ නවත්වා ගන්න, මං කොහොමටවත් කැමැති නෑ. ඔබට තේරෙනවා තේද?" ඇය කිව්වා.

"ආ..... ඔව්"

"ඒ වුණත් මං හැමකිස්සෙම ඉන්නෙ සුදානමින්. අමුත්තෙක් ඒව් කියල රැ දවල් දෙකේම සුදානමින් ඉන්නෙ. කොයි වෙලේ හරි හොඳ වැදගත් මහත්මයෙක් ආවොත්, මං බොහොම කැමැත්තෙන් ඔහුට නවාතැන් දෙනවා. ඉඳලා හිටල හරි, මං ඉස්සරහ දොර අරිනකොට, එහෙම කෙනෙක් දොර ළඟ නැවතිලා බලාගෙන ඉන්නවා දකින්නත් සත්තෝමයි."

මෙහෙම කියන කොට ඇය තරප්පු පෙළේ භාගයක්ම උඩට නැගලා. එතැනින් තරප්පු පෙළේ හැරෙන්න වේදිකාවක් තිබුණා. ඒක තමයි පළමුවෙනි තට්ටුව.

"මේ තට්ටුවේ තමයි මම පදිංචිවෙලා ඉන්නේ" ඇය කිව්වා.

ඊළඟට ඇය යළිත් උඩට නගින්න පටන්ගත්තා.

"මේ දෙවැනි තට්ටුව. මේක අමුත්තන්ට. මේ තියෙන්නෙ ඔබේ කාමරය. මං හිතන්නේ මේ කාමරේට ඔබ කැමැති වේවි" ඇය සිනාසුණා. මෙහෙම හිනාවෙද්දි ඇගේ ඔදනොල් සහ විදුරුමස ඉතාම සුදුමැලි බව මට එක්වරම පෙනුණා. ඇය කාමරයේ පහන දල්වමින් මාව ඇතුළට කැඳවාගෙන ගියා. ඒක ඉතාම අලංකාර ලෙස සකස් කළ කාමරයක්.

"උදේට ඉර පායද්දි මේ ජනේලයෙන්, කාමරය ඇතුළටම ඉර එළිය වැටෙනවා. පර්කින්ස් මහත්මයා..... මහත්මයාගේ නම පර්කින්ස් කියල තේද කිව්වේ?"

"නෑ. මගේ නම විවර්"

"අන්න හරි විවර් මහත්මයා. බලන්න මේ පිරිසිදු ඇඳ ඇතිරිලි. ඇඳ උණුසුමට තියෙන්න, මං ඇඳේ ඇතිරිලි මත උණුවතුර බෝතල් තියල තියෙන්නේ. ඔබට සිතල නම් මේ කාමරේ තිබෙන ගිනි උදුන දල්වා ගන්න."

"ඔබට බොහොම ස්තුතියි" මං කිව්වා.

"විවර් මහත්මයා මෙහේ ආව එක කොයිතරම් හොඳ ද?" ඇය කිව්වා. "හුඟක් කාලෙකින් කිසිකෙනෙක් ආවෙ නෑ. බලාගෙන ඉඳල ඉඳල මට එපාවෙලයි හිටියේ."

"දැන් ඉතින් ප්‍රශ්නයක් නැහැනේ" මං කීවා. "මං නිසා ඔබ කරදර වෙන්න උවමනාවක් නෑ."

මං මගේ ඇඳුම් බැගය කාමරේ පුටුව උඩ තියලා, විවෘත කළා. "එතකොට මේ මහත්තයගෙ රැ කෑම කොහොමද? මෙහේ එන්න කලින් ඔබට කොහෙන් හරි රැ කෑම කාලා එන්න පුළුවන් වුණාද?" ඇය ඇහුවා.

"නෑ නෑ මට බඩගිනි නෑ" මං කීවා. "මට ඕනකරන්නේ පුළුවන් ඉක්මනට නින්දට යන්නයි. ඒ මොකද මං හෙට උදෙන්ම නැගිටින්න ඕනෑ. මට හෙට දඩසේ රාජකාරි හුඟක් තියෙනවා."

"ආ බොහොම හොඳයි" ඇය කීවා. "එහෙම මං පහළට යන්නම්. ඔබට කැමැති හැටියට බඩුමුටු අස්කර ගන්න පුළුවනි. ඒ වුණත් ඔබ නින්දට යන්න කලින් පහළ තට්ටුවට ඇවිත්, කරුණාකරල අමුත්තන්ගේ පොත අත්සන් කරන්න. ඒ මොකද මහත්මයා, ඒක මේ රටේ නීතිය නේ. ආණ්ඩුවෙන් නීති පනවලා තියෙන කොට අපි ඒ නීති පිළිපදින්න ඕනෑ නේ."

මෙහෙම කීව ඇය දොර වසාගෙන පහළට බැස්සා.

මේ කාන්තාව ටිකක් අමුතු-කාලේ කෙනෙක් බවයි මට හිතුණේ. නමුත් ඒකෙන් ප්‍රශ්නයක් නෑ. ඇය බොහොම කරුණාවන්ත කෙනෙක් බව පැහැදිලියි. මං හිතන්නේ ඇයට ඉන්න ඇති මගේ වයසෙ පුතෙක්. ඒ අහිංසකයා බෝයර් සුද්ධෙට ගිහින් මියයන්න ඇති. එහෙම මොකක් හරි හිතේ අමාරුවක් නිසා වෙන්න ඇති, ඇගේ අමුතු ගතිය. මට එහෙම හිතුණා.

ඇය අමුත්තන්ගේ පොත අත්සන් කළ යුතු බව කීව ව නේ. ඉතින් මං ඇඳුම් මාරු නොකරම, මුහුණ කට යෝදාගෙන පහළට බැස්සා. ගෙහිමී කාන්තාව පෙනෙන්න හිරියේ නෑහැ. නමුත් උදුනේ ගින්දර හොඳින් දල්වෙමින් තිබුණා. ඇගේ සුරතල් බල පැටියා, ඒ ඉදිරිපිට පලස මත තවමත් නිදමින් සිටියා. විසිත්ත කාමරය ඇතුළත හොඳ උණුසුමයි. මෙහෙම තැනක නවාතැන් ගන්න ලැබීම ගැන මගේ හිතේ ඇතිවුණේ ලොකු සතුටක්.

අමුත්තන්ගේ පොත, පියානෝව උඩ තබා තිබුණා. පොත විවෘත කරලයි තිබුණේ. ඉතින් මං පෑන අරගෙන නිසි පිළිවෙළට මගේ නමත් ලිපිනයත් එහි ලිව්වා. ඒ පිටුවේ මගේ නමට උඩින් තිබුණේ තවත් හතර දෙනෙකුගේ නම් පමණයි. කවුරුත් කරන විධියට මං ඒ

නම් කියවලා බැලුවා. එතැන තිබුණු එක නමක් ක්‍රිස්ටෝපර් මුල්හොලන්ඩ්. ඔහු කාඩ්ග් පැත්තේ තවත් තිබුණා නමක්, ග්‍රෙගරි ටෙම්පල්, බ්‍රිස්ටල් වලින්. ඒ වෙලාවේ ගෙහිමි කාන්තාව පෙනෙන්න නොහිටි නිසා මගේ හිතට අමුතු අදහසක් ආවා. අපේ පැන තිබුණු නිසා, මං සාක්කුවේ තිබුණු කඩදාසි කැබැල්ලක ඒ නම් සහ ලිපිත ලියා ගත්තා. ඔහොම ඉන්න බලන්න තවමත් ඒක මා ළග තියනවාද කියලා මෙසේ කිව් තරුණයා තමාගේ කලිසම් සාක්කුවට අත දූම්මේය.

"මෙන්න මහත්මයා, ඔබේ සාක්කුවේ තිබුණු ඒ කොළ කැබැල්ල. අප ඔබේ සාක්කු සෝදිසි කර බලද්දී මේක හමුවුණා" කී හෝම්ස් එය තරුණයා අතට දුන්නේය.

"හරි මේක තමයි" තරුණයා කීවේ ඒ දෙස බැල්මක් හෙලමිනි. "බලන්න කියවලා" ඔහු එය ආපසු හෝම්ස් අතටම දුන්නේය. හෝම්ස් එය දිගහරිද්දී, ලෙස්ට්‍රේඩ් සහ මම හෝම්ස්ගේ උරහිසට උඩින් එබී බැලුවෙමු. ඉතා පැහැදිලි කුඩා අකුරින් එහි මෙසේ සඳහන් විය.

ක්‍රිස්ටෝපර් මුල්හොලන්ඩ්-

ග්‍රෙගරි ටෙම්පල්-

ජෝන් ඩික්සන්-

රිචඩ්. ඩබ්ලිව්. කාටර්-

අංක 33 දෙව්මැදුර පාර

කාඩ්ග්

27 සයිකමෝ උයන

බ්‍රිස්ටල්

145 අලුත් මාවත,

මහවිදිය

එන්ටෙස්ටර්

150 ග්‍රේට් වෙස්ටන් මාවත

සාන්ත බාර්බා

කැලිෆෝනියාව

ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය

"මේ නාම ලේඛනය කියවා ගෙන යද්දී" තරුණයා කීය. "මට හිතුවේ මේ සමහරක් අය මං හඳුනන අයද කියලා. ඒ මොකද මෙයින් නමක් හෝ දෙකක් මං හොඳට අහල පුරුදුයි වගේ. මුල්හොලන්ඩ් කියන්නේ සාමාන්‍යයෙන් අපට ඒතරම් අහල හුරුපුරුදු නමක් නොමෙයි. නමුත් මං කොහෙද්දී ඒක අහල

තියෙන්නේ? මං කල්පනා කරල බැලුවා. මාත් එක්ක පාසලේ ඉගෙන ගත්තු ළමයෙක් ද? නෑ. ඔග්ගේ අසල්වාසියෙක්ව හිටපු කෙනෙක්ද? නෑ. තාත්තාගේ යාළුවෙක් ද? ඒත් නෑ. නංගිගේ යාළුවෙක්ගේ සහෝදරයෙක්ද? ඒත් නෑ. මට මතක් කරන්න අමාරුයි. ඊළඟට ග්‍රෙගරි ටෙම්පල් කියන නමක් කවදා හරි අහපු නමක් වගේ කවුද මේ මිනිස්සු?..... මං කල්පනා කළා. කවුද මේ ග්‍රෙගරි ටෙම්පල්? මට ඒක ගබ්ද නගා කියපුණා.

"හරි අපූරු ඉලන්දාරියෙක්" මගේ පිටුපසින් කවුදෝ කියනවා ඇහුණා. මං ආපහු හැරිලා බලද්දි ඉටුවේ, ගෙහිමි කාන්තාව. ඇය ලොකු රිදී බන්දේසියක් මත යමක් තියාගෙන, විසිත්ත කාමරය වෙත ආවා. ඇය ඒ බන්දේසිය අල්ලාගෙන හිටියේ, බොහොම ඉස්සරහට දිගු කරගෙන, හරියට දඟකාර අශ්වයෙකුගේ රේන්ස්පට් දෙක අල්ලාගෙන ඉන්නවා වගේ.

"මේ ඉහළම තියෙන නම් දෙක, මට ඊකක් අහල පුරුදුයි වගේ" මං කිව්වා.

"හැබැට? ඔබ ඔවුන් අදහනවාද? ඒක අහන්නත් සන්නේමයි."

"මට හොඳටම විශ්වාසයි" මං කිව්වා.

"මං මේ නම් දෙක කොහේදී හරි අහල තියෙනවා. ඒක හරිම පුදුමයි. සමහරවිට මං ඔවුන්ගේ නම් කියෙච්චේ පත්තරේද? ඒ ගොල්ලෝ සුප්‍රසිද්ධ අය නම් නොවෙයි. මං කිව්වේ ඔය ජනප්‍රිය ක්‍රිකට් ක්‍රීඩකයෝ පාපන්දු ක්‍රීඩකයෝ, නළුවෝ වගේ අය නම් නොවෙයි. එහෙම නේද?" මං ඇහුවා.

"සුප්‍රසිද්ධ?" ඇය ඇහුවේ, තේ බන්දේසිය සෝපාව ඉදිරිපිට ටිපෝව මත තබමින්. "නමුත් ඒ දෙන්නාම බොහොම කඩවසම් ඉලන්දාරි. ඒ දෙන්න විතරක් නෙමෙයි. හතරදෙනාම එහෙමයි. හරියට ඔබ වගේමයි."

මං ආයෙමත් සැරයක් ඒ නම් ලැයිස්තුව කියවාගෙන ගියා. එහි සඳහන්ව තිබූ දිනයන් ගැන, මගේ අවධානය යොමුවුණා. අන්තිම පුද්ගලයා මෙහේ ඇමික් තියෙන්නේ මාස හයකටත් කලින්. ක්‍රිස්ටෝපර් මුල්හොල්න්ඩ් ඇවිත් තිබුණේ අවුරුදු දෙකකට කලින්. ග්‍රෙගරි ටෙම්පල් ඊට මාස දෙකකට පසු. මං ඒ බව ඇයට කිව්වේ පුදුමයෙන්.

"අතේ දෙවියනේ" ඇය මහ හඬින් සිතාවෙමින් හිස දෙපසට සෙලව්වා. ඇගේ සුදුමැලි විදුරුමස් හා දෙතොල් වලට අමතරව

තවත් දෙයක් පෙනුණා. ඇගේ දත් අසාමාන්‍ය ලෙස සුදු වගේම උල් බවත් මම දුටුවා. "බොරු දත් වෙන්කු ඇති" මට එහෙම හිතුණා.

"අනේ දෙවියනේ" ඇය යළිත් කීවා. "මට එහෙම දෙයක් මතක්වුණේ චන් නැති හැටි. කාලය කොයිතරම් ඉක්මනින් ගෙවී යනවද? එහෙම නේද විල්කින්ස් මහත්මයා?"

"මගේ නම විවර්"

"ආ ඔව්. මට අමතක වුණා." ඇය කිව්වේ සෝපාව උඩ වාඩිවෙමින්. "මට වෙලාවකට පුදුමත් හිතෙනවා, මට කාරණා අමතක වෙන ඉක්මන ගැන. හරියට මේ දැන් මේ කනෙන් අහපු දේ, අනෙක් කනෙන් පිටවෙලා යනවා වගේ."

"තවත් කාරණයක් මං ඔබට පෙන්වලා දෙන්නද?" මං ඇහුවා. "මේ නම් දෙක ගැන කියෙනවා තවත් අසාමාන්‍ය ලක්ෂණයක්. ඔබට ඒක පෙනුණද?"

"නැහැ මහත්මයා. මට එහෙම මොකුත් පෙනුණේ නැහැ."

"මේ පුද්ගලයෝ දෙන්නා ගැන තමයි මට හොඳට මතක්වෙන්නේ" මං කීවේ ඉහළින්ම ඇති නම් දෙක පෙන්වමින්. "මේ දෙන්නා මගේ මතකයේ ඉතාම හොඳින් සටහන් වෙලා පමණක් නොවෙයි. මොකක් හරි බිඳුණු හේතුවක් නිසා, මේ දෙන්නාගේ නම් දෙක එකට බැඳුණු නම් දෙකක්. හරියට එකම කාරණාවක්, එකම අංශයක් ගැන ප්‍රසිද්ධියක් ලැබුවා වගේ. එකකොටම මට මතක් වෙනවා මේ අන්තිම නමත් මට අහල පුරුදුයි වගේ. කොහොම වුණත් මුල්හොලන්ඩ් සහ ටෙම්පල් යන නම් දෙක හරියට නැපෝලියන් සහ වෙලිංටන් සාමී වගේ එකට බැඳුණු නම් දෙකක්."

"ඒකත් හරි පුදුමයි නේද?" ඇය කීවා. "දරුවෝ. ඔය කරා කළා මදද. දැන් ඉතින් ඇවිත් මෙහෙන් වාඩිවෙන්න. මේ සෝපාවේ මගේ ළඟින් වාඩිවෙන්න. මං ඔබට සුදානම් කළා ඉගුරු විස්කෝකුයි, රස තේ කෝප්පයකුයි. නින්දට යන්න කලින් තේ කෝප්පයක් බීලා හිටියොත් නේද හොඳ?"

"අපරාදේ මොකවද කරදර වෙන්නේ?" මං ඇහුවා. "මේ වගේ තේපැන් සංග්‍රහයක් මං ඔබෙන් බලාපොරොත්තු වුණේ නෑ."

මං එහෙම කිව්වේ පියානෝඩු ළඟ නැගිටලා, ඇය කරන වැඩේ දෙස බලමින්.

තේ කෝප්පය වහල තිබුණු පිරිසිය ඉවත් කළ ඇය, හැන්දෙන් තේ එක හොඳින් කුරු ගැවා. ඊළඟට ඉඟුරු විස්කෝතු දමා තිබුණු තසිම වහල තිබුණු පිරිසියත් ඉවත්කළා. ඇයට තිබුණේ ඉතාම කෙටිටු, සුදුමැලි, ඒත් කඩිසර අත්දෙකක්. ඇඟිලි බොහොම සිහින්. නියපොතු රතුම රතු පාවයි.

"මට හොඳට විශ්වාසයි. මං. ඔය නම් කියවන්න ඇත්තේ පුවත්පත්වල" මං කිව්වා. "ටික වෙලාවක් යද්දී මට ඔය ගැන මතක් වේවි" මං ඇයට කිව්වා.

මොකක් හරි දෙයක් ටික ටික මතක් වේගෙන එනකොට, ඒක අමතක කර දමන්න, මං කොතොමටවත් ක්ලැමැති නෑ. ඉතින් මං දිගටම උත්සාහ කළේ, මගේ මතකය අවදි කරන්න. හරි! යමක් මගේ මොළේට ආවා. හරියට අත්ධිකාරයේ කිසිවක් නොපෙනී සැරිසරද්දී, විදුලි කෙටිමකින් වරේම ආලෝකමත් වුණා වගේ.

"ඔහොම ටිකක් ඉන්න!!" මට කැගෑසුණා. "මුල්හොලන්ඩ්. ක්ලිස්ටෝපර් මුල්හොලන්ඩ්. එයා නේද අප් ඊටින් විදුහලේ ශිෂ්‍යයා. හරියටම හරි! ඔහු තමයි ස්ථීන්ඩන් හරහා පා ගමනින් දීර්ඝ සංචාරයක යෙදුණු සිසුවා. එක්වරම....."

"..... තේ වලට කිරි ටිකක් දාන්නද?" ඇය ඇසුවා. "සිනි එක හැන්දක් ඇතිද?"

"කමක් නෑ. එක හැන්දක් ඇති. ඊළඟට මට මතකයි ඔහු එක්වරම....."

"ඊටින් පාසලේ සිසුවෙක්?" ඇය ඇසුවා. "අනේ වෙන්න බෑ. ඔහු මෙහේ එද්දී කේම්බ්‍රිජ් සරසවියේ උපාධි අපේක්ෂකයෙක්. ඉතින් විල්කින්ස් මහත්මයා මෙහේ ඇවිත් මේ සෝපාවෙන් වාඩිවෙන්න..... විවර් මහත්මයා..... මේ උදුන පත්තු කළාම හරිම උණුසුම්. මේ සීතල කාලේට හොඳ ගිනි උදුනක් දාලා ඉන්න බෑ. එන්න. එන්න. ඔන්න දැන් තේ එක් සුදානම්" ඇය ඇගේ ලඟ සෝපාවේ හිස්ව තිබුණු තැනට තට්ටු කළා. ඇය හිටියේ හිනාවකින් මුළු සරසාගෙන.

මං විසිත්ත කාමරය හරහා ගිහින්, සෝපාවේ කෙළවරක ඇයට ටිකක් ඇතිත් වාඩිවුණා. ඉදිරිපස තිබුණු ටීපෝට් මා සිටී තැනට ලං කළ ඇය, තේ කෝප්පය ඒ මතින් තැබුවා.

"ඔන්න දැන් හරි. ඉතින් තේ කෝප්පය බීල ඉන්නකො." ඇය, ඇගේ තේ කෝප්පය අතට ගත්තා. මමත් මගේ තේ කෝප්පය අතට අරගෙන කට්ටු ලං කළා.

ඇය මා දිහා හොඳින් බලාගෙන ඉන්නවා වගෙයි මට පෙනුණේ. ඒ සමගම ඇගේ පැත්තෙන් හමා ආ සුළඟේ මට දුනුණේ අමුතු සුවඳක්. ඒක විලවුන් සුවඳක්ද? නැහැ. මොකක් හරි අමුතු සුවඳක්. ඒක මොකක්ද කියලා මට හිතාගන්න අමාරුයි වගේ. අවිචාරු දුමු වොල්තට් සුවඳ ද? ඒත් නැහැ..... අයුතෙන් පදම් කළ හම්බල සුවඳ ද? නැහැ. මට හිතෙන්නේ ඉස්පිරිතාල වල වාට්ටු අතරින් යඳ්දි දූනෙන, බෙහෙත් ගඳ මිශ්‍ර ඉස්පිරිතාල සුවඳක්.

"මුල්හොලන්ඩ් මහත්තයා මගේ තේ වලට හරි කැමැති වුණා" ඇය කිව්වා. "ඒ වගේ ආසාවෙන් මං හදු තේ බිච් කිසි කෙනෙක් මං ජීවිතේට දකල නෑ" ඇය කිව්වේ මා දිහා බලාගෙන සිතාවක් පාමින්.

ඇය මෙහෙම කිව්වත් මට එක්වරම තේ කෝප්පයේ අමුත්තක් දුනුණා. මං මුලින් හිතුවේ ඒක ඇගේ ඉගුරු විස්කෝතු වලින් ආව සුවඳ කියලයි. නමුත් දැන් මට තේරුණා. මේක ආමන්ඩ්-රටකොට්ටන් සුවඳ. ඒ සුවඳ හමන්නේ මගේ තේ කෝප්පයේ තිබුණු තේ එකෙන්.

"ඔය තේ කෝප්පෙ අතේ තිබෙඳ්දිම නිමේවි. ඕක බොන්නකො ඉතින්" ඇය කිව්වා. "තේ එකක් බොන්නකොට හුඟක් උණුවෙන් බොන්න පුරුදුවෙන්. මේ ශීතල දේශගුණයට උණුවෙන් කෑම කන බොන එක තමා හොඳ."

"මං කැමැති තේ එක හොඳට නිවෙන්න අරලා බොන්න" මං එහෙම කිව්වත්, දැන් මේ තේ එක බොන්න මගේ හිතේ කිසිම කැමැත්තක් නෑ.

"ඔබට කියන්න මහත්වරුනි. ආමන්ඩ් සුවඳට මගේ හිතේ තියෙන්නේ ලොකු පිළිකුලක්. මං සරසවි පිවිසුම විභාගයට රසායන විද්‍යාව හදාරද්දි, අපට තිබුණා කාබනික රසායන විද්‍යාව ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණ කරන්න. බෙන්සයිල් මද්‍යාසාරය වැනි රසායනික ද්‍රව්‍ය වලින්, ආමන්ඩ් ගන්ධය හමනකොට, මට ඔක්කාරය සැදෙනවා. කාබනික රසායන විද්‍යාවේ ඇරොමැටික රසායන ද්‍රව්‍ය පරීක්ෂා කරන්න මට හරි අමාරු වුණා. අනික් අය විද්‍යාගාරයෙදි ඒ පරීක්ෂණ කරද්දි, මං විද්‍යාගාරයෙන් එළියට දුවලා කාණුවට වමනෙ කළා, ආමන්ඩ් ගඳ මට ඒ තරමට පිළිකුල්. ඉතින් මේ තේ කෝප්පයෙන් ආමන්ඩ් ගඳ දුනුණු ගමන් මගේ බඩ

දඟලන්න පටන්ගත්තා. මං කල්පනා කළේ, ඇගේ සිත නොරිදවා, තේ කෝප්පය ඇයට නොපෙනෙන්න ඉවතට විසිකරන්න."

"මොකද විවර් මහත්තයා තේ කෝප්පෙ අතේ තියාගෙන කල්පනා කරන්නේ?" ඇය ඇහුවා. "ඔබට සිති මදි නම් තව සිති ටිකක් දාන්නම්. නැත්නම් කිරි ඕනෙ නම්....." එහෙම කියලා ඇය විසින් කාමරයේ මේසය දිහා බැලුවා. මේසය උඩ සිති පෝච්චිය තිබුණත් කිරි බඳුනක් තිබුණේ නෑ.

"මට අමතක වෙලා, කිරිපෝගුව ඇත්තේ කුස්සියේ. මොකද තේ එක බොන්න අමාරුද?"

මට එක්වරම තැනට සුදුසු තුවණක් පිළිවිලි වුණා. මේක මට හොඳ අවස්ථාවක්, බව මං හිතාගත්තා. මෙයින් ප්‍රයෝජන ගත යුතුයි.

"නෝනා" මං කිව්වා, "ඔබේ මේ තේ එක නම් අතර්භයි. නමුත් මේකෙ කහට ටිකක් මැඩියි. මට පුරුදු කිරි හඟක් දමාගෙන තේ බොන්න. තව කිරි ටිකක් තිබුණා නම්..... ඔබට කරදරයක්ද අතේ මං දන්නේ නෑ."

මගේ කටින් පිටවෙන කොටම ඇය සෝපාවෙන් නැඟිටිවා. "අයියෝ ඕක කලින් කියන්න ඒපායැ. මං ගන්නම් කිරි පෝගුව" ඇය බොහොම කඩිසර ගමනින් කුස්සියට ගිව්වා.

ඇයගේ පිටුපස හැරුණු ගමන්, මං තේ කෝප්පය ළඟ තිබුණු මල්පෝච්චියේ පස් මතට හැලුවා. ඉතිරිවුණේ අඩියේ බිඳක් විතරයි. ඇය ආපහු ආවා විනාඩියෙන්.

"කමක් නෑ නෝනා" මං කිව්වා. "ඔබට කරදර කරන්න මට කණගාටු හිතුණා. ඒ නිසා අමතර කිරි නැතුවම මං තේ කෝප්පෙ එක උගුරට බිව්වා" එහෙම කියලා මං තේ කෝප්පය මේසය උඩින් තැබුවා.

මගේ ඒ වචන විශ්වාස නොකරන විධියට, ඇය තත්පර කිහිපයක් තෙත් කෝනින් මා දිහා බලා හිටියා. ඉතින් මං සාක්කුවෙන් ලේන්සුව අරගෙන මගේ කටත් පිහදම්මා.

"ඉගුරු විස්කෝතු කිහිපයක් කමු." ඇය කිව්වා. "මේවා කඩෙන් ගෙනෙන ඒවා නෙමෙයි. මං ගෙදර හඳුන්වා."

ඇය විස්කෝතු තසිම මා දිහාට ළං කළා.

"මගේ බඩ පිරිලා තිබුණේ, තේ එක බිව්වාම හොඳටම පිරුණා. තවත් විස්කෝතු කන්න ඉඩක් නෑ" මගේ ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ඇය එව්වර කැමැති වුණේ නැහැ.

මහත්වරුනි. දැන් මං එන්නේ මගේ කථාවේ වැදගත්ම හරියට. මේ වෙනකොට, මේ ගැනිගෙ පිළිවෙළ ගැන මගේ හිතේ විශාල හයක් ඇතිවෙලයි තිබුණේ. මම දන්නේ නෑ ඔබටත් ඒ හැඟීම ඇතිවෙලා තියෙනවද කියල. නමුත් කවදාවත් නැතිව මගේ හිතේ ඇතිවුණේ විශාල තැතිගැන්මක්. මගේ හදවත වේගයෙන් ගැහෙන්න පටන් ගත්තා. මගේ මුහුණ සුදුමැලි වුණාද දන්නේ නෑ. නළලට ඩහදිය දමලා සිතල වෙනබව මට තේරුණා.

"මොකද පර්කින්ස් මහත්මයා, ඔබට අසනිපයක්වත්ද?" ඇය ඇහුවා.

"මගේ නම් විවර් නේ" මං කිව්වා. "ඔබට අමතක වෙන්න ඇති. අසනිපයක්ම නෙමෙයි. ගමන් මහත්මිය වෙන්න ඇති. ක්ලාන්ත ගතියක් දැනුණා."

මං එහෙම කිව්වාම ඇය සැනසුම් සුසුමක් හෙළවා. මුහුණෙ හිනාවක් මතු වුණා. ඇය ආයෙමත් සෝභාවේ වාඩිවුණා.

දිගින් දිගටම මගේ හිතේ වැඩකළේ, අර අවුරුදු දෙකකට කලින් ඇවිත් තිබුණු මුල්හොලන්ඩ් සහ ශ්‍රෙගරි ටෙම්පල් දෙදෙනාගේ නම්. මේ නම් දෙක මං දුටුවේ ප්‍රමත්පත්වල බව දැන් හොඳටම මට විශ්වාසයි. මට හිතුණා, ඉතා වැදගත් ප්‍රවාණතියක් සමග, ලොකු සිරස්තලයක් යටතේ, මං ඒ නම් දකින්න ඇති කියලා. එතකොට මගේ හිතේ හය තවත් වැඩිවුණා. ඒ බවක් නොපෙන්වා, තොරතුරු ඇයගෙන්ම අහගන්න මං හිතුවා.

"මුල්හොලන්ඩ් මහත්තයයි ටෙම්පල් මහත්තයයි හුඟක් කල් මෙතේ නැවතිලා ඉඳලද ගියේ?" මං ඇහුවා.

"ගියේ?" ඇය ඇසුවේ ඇගේ නළල රැළිකරමින්. "දරුවෝ. ඔවුන් හතරදෙනාම තවමත් මෙතේ ඉන්නවා. ඒ ඉන්නේ දෙවැනි තට්ටුවේ. මුල්හොලන්ඩ් හා ටෙම්පල් දෙන්නා එක කාමරයක ඉන්නවා ජෝන් ඩික්සන්, රිචඩ් කාටර් මහත්වරු ඉන්නේ වෙනි කාමරයක."

මං ඇය දිනා බැලුවේ හරිම පුද්ගලයකට පත්වෙලා. ඇය බොහොම සතුටින් සිනාසුණා. මහ හඬින් හිනාවුණා කිව්වොත් නිවැරදියි. ඇගේ සුදුමැලි විදුරුමස් හා උල් දත් පෙනුණාම යළිත් හිතට හයක් දැනුණා. ඒ වෙලාවේ ඇගේ ඇස්දෙකේ හැටි දුටුවාම, මගේ හිතේ ඇතිවුණු හය දෙගුණ තෙගුණ වුණා. ඇගේ හිනාහඬේ

ගැබ්වෙලා තිබුණේ, සාමාන්‍ය කෙනෙක් සතුටින් හිනාවෙන හඬ නෙමෙයිදෝ කියලත් මට හිතුණා.

"කියද ඉලන්දාරියා ඔයාගේ වයස?" ඇය ඇහුවා.

"විසිතුනයි"

"හ: හ: හ: හා! විසිතුනයි! නියම වයස" ඇය යළිත් හිනාවුණා.

"මුල්හොලන්ඩ් මහත්තයා මෙහේට එනකොටත් විසිතුනයි. ඔහු ඔබට වඩා ටිකක් මිටියි. ටෙම්පල් මහත්මයානම් ඔබට වඩා උසයි. ඒත් ඒ එක්කෙනෙකුට වත්, ඔබට වගේ සුදුම සුදු දත්දෙපෙළක් තිබුණේ නෑ. ඔබ දන්නවද? ඔබේ දත් හරි ලස්සනයි."

ඇගේ මේ කථාව මගේ හිතට ඇල්ලුවේ නෑ.

"ඒව ඔය පෙනෙන තරම් හොඳ නෑ" මං කිව්වා. "හක්කේ දත් ඔක්කොම වගේ පුරවිල තියෙන්නේ."

"ඩික්සන් මහත්මයාට නම් ඔබට වඩා ටිකක් වයසයි" ඇය කීවේ මා කියූ දෙය ගණනකටවත් ගත්තේ නැතිවි.

"ඊළඟට අර ඉලන්දාරියා..... කවුද නම්..... රිචඩ් කාටර්.... ඔහුට අවුරුදු විසි අටයි."

මේ ගැනි මොනවද මේ කථාකරන බහුලු. මගේ හිතට ආවේ ඒ හැඟීම්. වෙන මොකක් හරි දෙයක් ගැන කථාකළ යුතුයි කියල මට හිතුණා.

"අර කුඩුවේ දාපු ගිරව ඉන්නවා නේද?" මං කිව්වා. "මං ඒකට සම්පූර්ණයෙන් රැවටුණා. මං ජනේලයෙන් බලද්දී මං හිතුවේ ඒ කුඩුවේ ඉන්නෙ පණපිටින් ගිරවෙක් කියලයි."

"අනේ" ඇය කිව්වා. "ඉස්සර පණ පිටින් හිටියා තමයි. නමුත් දුන් උෟ මැරිලා. ඒ සතා බෙහෙත් දමලා පුරවලා, කල්තබා ගන්න පුළුවන් විධියට සංරක්ෂණය කරලයි තියෙන්නේ."

"ඒක බොහොම අලංකාරව කරල තියෙනවා" මං කිව්වා. "කවුරු වුණත් දක්ෂයෙකුගේ වැඩක්. කවුද එහෙම සකස් කළේ?"

"මමයි කළේ."

"ඔබ ඒක කළා?"

"ඔව්" ඇය කීවා. "ඇයි ඔබ දුටුවේ නැද්ද මගේ බැසිල්?" ඇය හිස හරවලා පෙන්නුවේ, හිනි උණු ඉස්සරහ වකුටුවෙලා, වැතිර හිටි බල්ලාව. එක්වරම මගේ දෑත් උෟ දිහාවට යොමුවුණා. මේ තරම් වෙලාවක් බල්ලා කිසිම හැලහොල්මනක් කළේ නැහැ නේද කියන හැඟීම, මගේ හිතට ආවේ එතකොටයි.

මං ළඟට ගිහින් උගේ පිට අතගාලා බැලුවා. උගේ පිට ගලක් වගේ සවිමන්, ඒ වගේම සිතලයි. මං උගේ මවිල් ටිකක් ඇඟිලි තුඩෙන් පැත්තකට තල්ලු කරලා බැලුවා. දෙවියනේ! සම රෝසපැහැ නෙමෙයි, අඵපාටට හුරු කළු පාටයි. උහු ඉතාම හොඳින් ඖෂධ ගල්වලා, සංරක්ෂණය කළ බලු මලකුණක්!

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ!" මට එක්වරම කියා වුණා. "මේ වගේ වැඩක් කරන්න ඔබට හරිම අමාරු වෙන්න ඇති?"

"අමාරු? කිසි අමාරුවක් වුණේ නෑ" ඇය කිව්වේ කලින් වගේ සිතාවෙමින්. "මං ආදරය කරන අය මියගියාම, මං එයාලට බෙහෙත් දාලා පුරවලා, හැමදාම මං ළඟ ආරක්ෂා කරලා තබා ගන්නවා. එතකොට ඔවුන් කවදාවත් මාම අත්හැරලා යන්නේ නෑ. ඔබ කැමැතිද විවර් මහත්මයා තවත් තේ කෝප්පයක් බොන්න?"

"නෑ එපා. බොහෝම ස්තූතියි" මං කිව්වේ ආමන්ති ගඳ මතක්වෙලා. එය මතක්වෙද්දී මට ඔක්කාරෙට ආවා. මට වමනේ යාවිද කියලා හයකුත් ඇතිවුණා. මං තේ කෝප්පය තොලේවත් නොගැවේ හොඳ වෙලාවට.

"ඔබ අර පොතේ නම් ලියලා අත්සන් කළානේද?" ඇය ඇහුවා. "ඔව්."

"ඒක හොඳයි. ඒ මොකද නැත්නම්, ඔබ කවුද කියන එක මට කලක් යද්දි අමතක වෙලා යනවා. පොතේ නම් තියනවා නම් මට ඕනෙම වෙලාවක ඇවිත් බලන්න පුළුවන්. මං හැමදාමත් ඇවිත් ඔය නම් ටික කියවලා, මතක් කරගන්නවා. මුල්හොලන්ඩ් මහත්මයා, ටෙම්පල් මහත්මයා, එතකොට....."

".....ඩික්සන් මහත්මයා." මං කිව්වා. "මං මෙහෙම ඇහුවට තරහ වෙන්න එපා. එතකොට මේ පුස්තකය අවුරුදු දෙකේම මේ ගෙදරට ආවෙ ඔය අමුත්තො හතරදෙනා විතරද? වෙන කවුරුත්ම ආවෙ නැද්ද?"

"නැහැ මහත්මයා. ඔබ විතරයි"

මගේ හිතේ තිබුණු හය කිහිප ගුණයකින් වැඩිවෙලා වගෙයි මට දැනුණේ. හේතුවක් ඇතිවද නැතිවද මම දන්නේ නෑ. මගේ ඇඟ කිළිපොළා ගියා. තව ටික වේලාවකින් හයානක ඉරණමකට මුහුණ දෙන්න සිදුවෙවි කියන ආඟිම මගේ හිතේ ඇතිවුණා. මට උවමනා වුණේ කොහොම හරි මෙතැනින් පැනගන්න. වචනයෙන් විස්තර

කළ නොහැකි හයකින් මගේ සිත වෙළී ගියා. මං කොහොම හරි මෙතැනින් යා යුතුයි. නමුත් ඒක කළ යුත්තේ කොහොමද කියලා මට හිතාගන්න බැරිවුණා. මං ඇයට නොපෙනෙන්න, හොඳහින් ඉදිරි දොර දිහා බැලුවා.

දොර යතුරු දමා වහලා, යතුරු ඉවත් කරලා, දොර පොල්ලක් දමා තිබුණා. යතුරු හොයාගන්න එක ලේසි වෙන එකක් නැහැ. මං ජනේලය දිහා බැලුවා. ඒක විදුරු කැලී හතරේ ලොකු ජනේලයක්. ඇතුළෙන් අගුළු ඇරගත්තොත්, ඊංගලා භාරට පැනගත හැකිවේවි. කරන දෙයක් ඉක්මනින් කළ යුතුයි.

"මොකද පර්කින්ස් මහත්මයා..... නෑ. ඩීවර් මහත්මයා, වටපිට බල බල කල්පනා කරන්නේ? මොකද ඔබට නිදිමතද?" ඇය ඇසුවා.

"ඔව්. මට හොඳටම නිදිමතයි. ක්ලාන්ත ගතියක් තරමට නිදිමතයි" මං කිව්වේ බොරුවට. මං අඩවත් දැසින් ඇයගේ මුහුණ දිහා බලාගෙන හිටියා. එහි තිබුණේ අමුතුව බැල්මක්. ඒක සන්නේෂයද වියරුවක්ද පුදුමයද කියලා මට තේරුණේ නෑ.

"ඔබට කැමැති නම් ඔතන නිදාගන්න. කමක් නෑ. නැත්නම් මුල්හොලන්ඩ් මහත්තයාල වගේ උඩතට්ටුවට යන්න. එහෙම ගියොත් වඩාත් හොඳයි" ඇය කිව්වා.

ඔන්න එතකොටම මං හොය හොයා හිට්දේ මගේ ඔලුවට ආවා. අත්ධකාරයේ ආලෝකයක් දල්වුණාම, හැමදෙයක්ම පෙනෙනවා වගේ, ඒක මට පැහැදිලි පෙනුණා.

මුල්හොලන්ඩ් හා ටෙම්පල් දෙන්නාම තරුණයෝ. මේ ස්විත්ඩන් පළාතට ඇවිත් එක්වරම අතුරුදන්වුණා. ඔවුන් මොකක් හරි බිහිසුණු ඉරණමකට මුහුණ දැව කියලයි පොලීසිය සැකකළේ. ඒ බව පුවත්පත්වල පළවුණු බව මට මතක්වුණා. එහෙනම් ඔවුනට අත්වෙන්ත ඇත්තේ මොන ඉරණමද? මට ඇය කී දෙය මතක්වුණා.

"මං ආදරය කරන අය මියගියාම, මං ඔවුන් බෙහෙත් පුරවලා, හැමදාමත් මා ළඟ ආරක්ෂා කරල තබාගන්නවා. එතකොට ඔවුන් මාව අත්හැරල යන්නේ නෑ." -

මගේ ගැළවීම ඇත්තේ මගේ අතේම බව, මට ක්ෂණිකව වැටහුණා. හැකි වහාම මෙතැනින් පැනගත යුතුයි. නමුත් ඒක බොහොම උපක්‍රමශීලීව කළ යුතු දෙයක්. නැත්නම් මේ ගැනි මට මොනවා කරාවිද දන්නේ නෑ. මගේ මුළු සිරුරම හිතියෙන් කිළිපොළා ගියා.

මිලගට ගතයුතු පියවර හිඟාගන්න බැරුව, මං දැස් පියාගෙන මිනිත්තු කීපයක් කල්පනා කළා. ඇඟ හිනාන්න ඇත්තේ මට නින්ද ගියා කියලයි. ඇය වාඩිවෙලා හිටී සෝපාවෙන් නැගිට, බන්දේසියත් අරගෙන කුස්සියට ගියා. ඇය යන හැටි මං හොඳින් බලාගෙන හිටියා. බොහොම කඩිසර ගමනින් ගිය ඇය, ලාවිවුටත් අරින හඬ මට ඇහුණා. ඒ හැඳි, පිහි හෝ/එවැනි ලෝහමය දේවල් එළියට ගන්නා ශබ්දයක්. කරන දෙයක් මේ මොහොතෙම කළ යුතුයි.

මං ශබ්දයක් නොනැගෙන්න විසින් කාමරයේ සිට කුස්සිය පැත්තට ගියා. ඇය මා සිටි පැත්තට පිටුපාලා, යමක් කරනවා. විසින් කාමරය හා කුස්සිය සම්බන්ධ වෙත තැන දොරක් තිබුණා. ඒකේ, මා සිටි පැත්තෙන් යතුරු දාන්න හැකි විධියට යතුරු කැරැල්ලක්, යතුරු කවේ එල්ලී තිබුණා. මං එක් ක්ෂණයකින් දොර වහලා යතුරු දූම්මා. ඊළඟට ගෙදර ඉස්සරහා පැත්තේ ජනේලය වෙත පැනලා, අගුළු අරින්න කැත් කළා. ඒ අගුළු හෙල්ලුනේවත් නෑ. ඊළඟට දොර වෙත පැනලා ඒකේ, දොර පොල්ල අස්කරලා අරින්න බැලුවා. ඒකත් ශබ්දක් වගේ. මහබරා ගතකම් ලැලිවලින් තැනු දොරක්.

මේ අතරේ ඇය දොරට තඩ්බාමින් කෑගසන හඬ මට ඇසුණා. මට ගැළවී යාමට ඒ තරම් කාලයක් තියෙවි කියල හිතන්න බෑ. ඇය ගේ පිටුපස දොර ඇරගෙන එළියෙන් ගෙට ආවොත් මට ගැළවීමක් නෑ. මං පුටුවක් වසවලා හැකි වේගයෙන් විදුරු ජනේලයට, පහර පිට පහර එල්ල කළා. මැද රාමුවත් එක්ක විදුරු කුඩුවී ගියේ විශාල විවරයක් සාදමින්.

මං ජනේලයෙන් එළියට පැනගත්තා. ඊට පස්සේ පාරට බැහැලා, හිස හැරුණු පැත්තට පුළුවන් වේගයෙන් දිව්වා. රාත්‍රිමුර සංචාරයේ යෙදී සිටි පොලිස් හටයෙක් මගදී මට හමුවුණා. මං උමතුවෙන් වගේ ඔහුට මොනවා හරි කියන්න ඇති. ඔහු මාව පොලීසියට කැඳවාගෙන යන්න හැදුවා. මං ඒකට කොහොමටවත් කැමැතිවුණේ නැහැ. අන්තිමට ඔහු මාව දුම්රිය පොළට අරගෙන ආවා. ඒ වෙලාවේ බඩු දුම්රියක් වේදිකාවේ තිබුණා. ඔහු මාව දුම්රියට නග්ගනවා මදි/යන්නමට වගේ මතකයි. ඊට පස්සේ මං ක්ලාන්ත වෙන්න ඇති."

තරුණයා තම කථාව නිම කළේය. අපි ඒ කථාව සාවධානව සවන්දී සිටියදී සියල්ල අමතක වූ බවක් දැනිණ. හෝමස් කලින් දල්වා ගත් පයිප්පය නිවී ගොස් ඇති බව ද, ඔහුට එය යළි දල්වා ගැනීමට අමතක වී ඇති බව ද මට දකින්නට ලැබිණි.

"කිලි විවර් මහත්මයා" හෝමස් කීවේ මදවේලාවක් නළල රැළිකරගෙන කල්පනා කිරීමෙන් පසුවයි.

"ආමන්ඩ් ගදට ඔබේ ඇති පිළිකුල් ගතිය නිසා, ඔබේ ජීවිතය ගැළවුණා." හෝමස් කීය. "ඒ ගැන අප දෙවියන්ට ස්තූති කළ යුතුයි. ඔබේ තේ කෝප්පයේ දමා ඇය ඔබට දුන්නේ සයනයිඩ් විෂ. ඒකෙන් තමා ආමන්ඩ් ගද දැනුණේ. වොට්සන්, අතුරුදන්වීම් ගැන සටහන් තිබෙන මගේ පොතත්, පුවත්පත් වලින් තොරතුරු කපා අලවාගත් ස්ක්රැප් පොතත් මට දෙන්න."

පුවත්පත් වල "ෆොර්ගිෆ්" යයි සඳහන් දන්වීම් තීරුව කපා අලවා, හෝමස් සකස් කළ මෙම පොතවල විශ්වකෝෂයක මෙන් තොරතුරු අඩංගු විය.

"අපි බලමු M අතුරෙන්" හෝමස් කීවේ අතුරුදන්වීම් ගැන ඔහු විස්තර ලියා තබාගත් සටහන් පොත පෙරළමිනි. "මුල්හොලන්ඩ්.... ආ මේ තියෙන්නේ 1898 මැයි 7 දා, ක්‍රිස්ටෝපර් මුල්හොලන්ඩ් අතුරුදන්වුණා. දුන් අපි බලමු ස්ක්රැප් පොතේ. මේ ඩෙලි ටෙලිග්‍රාෆ් පුවත්පතෙන් කපාගත් විස්තරයක්.

පවුම් විසිපහක තර්කයක්

විනෝද සංචාරයක යෙදීමට මැයි 7 වැනිදා ස්විත්සන් බලා ගිය ක්‍රිස්ටෝපර් මුල්හොලන්ඩ් ආ ගිය අතක් නොමැත. ඔහුගේ වයස අවුරුදු 23යි. උස අඩි 5යි අඟල් 2යි. කේම්බ්‍රිජ් සරසවියේ උපාධි අපේක්ෂකයෙකි.....

තව තොරතුරු තියෙනවා..... ඊළඟට අපි බලමු ග්‍රෙගරි ටෙම්පල් ගැන. මේ තියෙන්නේ.

තරුණ නීතිඥයා අතුරුදන්වෙයි.

බාත් නගරයේ සිට ස්විත්සන් හරහා ලන්ඩනයට පැමිණීමට නියමිතව සිටී, ග්‍රෙගරි ටෙම්පල් මහතා අතුරුදන්වී ඇති බැව් පොලීසිය පවසයි. ස්විත්සන් දුම්රිය පොළෙන් රාත්‍රි අටට පිටවී ගොස් ඇති ඔහු මිතුරෙකු හමුවීමට නියමිතව තිබිණි.....

ඊළඟට අපි බලමු ඩික්සන්-ගැන.

"ජෝන් ඩික්සන් නම් කුලීරට ජියැදුරා අතුරුදන් වී ඇතිබැව් පොලීසියට වාර්තාවේ. නිව් හැම්ෂයර් නගරයෙන් ගෘහභාණ්ඩ තොගයක් ස්විත්ඩන් වෙත ගෙන ගිය ඔහුගේ, අශ්වකරත්තය බෙල් ඇන්ඩ් ඩර්ගන් හෝටලය අසල තිබී හමුවී ඇත. එහෙත් ඔහු හෝටලය වෙත පැමිණ නැති බැව් පෙනේ."

"විවිධ කාටර්..... ඇමරිකානු සංචාරකයා ජුනි 27 වැනිදා සිට ආගිය අතක් නොමැත. ස්විත්ඩන් හි මේ අයුරින් කිහිපදෙනෙකුම අතුරුදන් වී ඇති බවට වාර්තාවී ඇති නමුත් මේ ගැන සෙවීමට පොලීසිය කිසිදු පියවරක් ගෙන නැත."

"ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසියට මේ ගැන සැහෙන කාලෙක ඉඳල පැමිණිලි ලැබුණා" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය. "ඒත් අපට මේ අතුරුදන් වූ පුද්ගලයන් ගැන කිසිම හෝඩුවාවක් ලැබුණේ නැහැ."

"මේ මහත්මයා තේ කෝප්පය මල් පෝච්චියට වත්කළ නිසා තමයි මේ ආරංචිය වත් ලැබුණේ" මම කීවෙමි.

"ඔව්. එහෙම නොවෙන්න, තවත් අහිරහස් අතුරුදන්වීමක් අපේ ලැයිස්තුවට එකතුවෙන්න තිබුණා." ලෙස්ට්‍රේඩ් මගේ අදහසට එකඟවිය. "හෝම්ස් මහත්මයා. අපි මේ ගැන කුමක් කළ යුතුයි කියලද ඔබ හිතන්නේ?"

"අපි විවෘත වරෙන්තුවක් සකස්කරගෙන ගොස්, ඇයව අත් අඩංගුවට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයි" හෝම්ස් කීය. "අර පුද්ගලයන් හතරදෙනාගේම අතුරුදන්වීමට ඇය වගකිව යුතු බවට කිසිම සැකයක් නෑ. ඇය නිදහසේ සිටීම බොහොම හයානකයි."

"මං ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් ඒකට ගිහිං, ඒය සකස්කරගෙන එනතුරු ඔබ මෙතේ ඉන්නවාද?"

"නැහැ ලෙස්ට්‍රේඩ්" හෝම්ස් කීවේ තම පිටකබාය ඉවත් කිරීමට සූදානම් වෙමිනි.

"මං හිතන්නේ අපි විවර් මහත්මයා කැඳවාගෙන, පොලිස් මූලස්ථානයේ, අපරාධකරුවන්ගේ ඡායාරූපාගාරය වෙත යා යුතුයි. මේ කාන්තාව කවුද කියන එක ගැන මගේ හිතේ යම් අදහසක් තියෙනවා. ඒ වූණත් ඇයගේ ඡායාරූපයක් පෙන්වලා ඇයව නිශ්චිතව හඳුනාගෙන සිටීම වඩා හොඳයි."

රෝද හතරේ කුලීරියක නැගී අපි වහා පිටත්වී ගියෙමු. බිලි විවර කරුණයා, පොලිස් මූලස්ථානයේ අපරාධකරුවන්ගේ ඡායාරූපාගාරයේ ඉදිරියට ගියේ නළල රැළි කරගෙනයි.

"මෙන්ත ඉන්නවා. මෙයා තමයි" බිලි විවරට කැගැසිණ. "මාව පිළිගන්න ඇය පෑවේ මේ හිනාවම තමයි. මං දිවුරන්නම්. මෙයා තමයි ගැනි."

"විල්මා රැටන්බර් කුක්" හෝමිස් කීය. "ඔබේ හඳුනාගැනීම නිවැරදි බවට කිසි සැකයක් නැ. විස්තර අපි යඳ්දි කථා කරමු. දැන් හැකි ඉක්මනින් වරෙන්තුව සකස්කරගෙන එන්න ලෙස්ට්‍රෙඩ්."

එම කටයුතු සඳහා සෑහෙන වේලාවක් ගතවිය. ඉක්මනින් පිටත්වීමට අවශ්‍ය බඩ පවසමින් හෝමිස් සිටියේ දැඩි නොඉවසිල්ලෙනි. අවසානයේ එම කටයුතු සම්පූර්ණ කරගෙන යුස්ටන් දුම්රියපොළෙන් දුම්රියට නගින විට දහවල් එකොළහට ළංවී තිබිණි.

"ඔබ සමහරවිට අහලත් ඇති මහාචාර්ය එම්.ඩී.ඒ. රැටන්බර් ගැන" හෝමිස් කීවේ අප රැගත් දුම්රිය යුස්ටන් දුම්රියපොළෙන් පිටත්ව යඳ්දිය. "ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රොෆිග්‍රෆි හාෂා අංශයේ ප්‍රධානියාව සිටියේ මහාචාර්ය රැටන්බර්. ඔහු ඉන්දීය හාෂා පිළිබඳ අංක එකේ විද්වතෙක්. ඔහුගේ බිරිඳ විල්මා. ඇය මානසික රෝගියෙක් බව කියමින් ඔහු ඇයගෙන් දික්කසාද වෙන්න උත්සාහ දරමින් තිබියේ. නමුත් දික්කසාදයක් ගැනීමට අපේ බ්‍රිතාන්‍ය නීතියේ ඇති අඩුපාඩු නිසා එය සාර්ථක වුණේ නැහැ. මේ අතරේ මහාචාර්ය රැටන්බර් ඉතා පුද්ගලික ලෙස නින්දේදී මියගියා. මරණයට හේතුව හරිහැටි හොයාගැනීමට හැකිවුණේ නැහැ. එය මිනීමැරුමක් බවට ඒ කාලෙම-මගේ හිතේ සැක පහළ වුණා. නමුත් අපට ඒ වෙනුවෙන් කළ හැකි දෙයක් තිබුණේ නැහැ."

මහාචාර්යතුමාගේ මරණයෙන් පසු, ඇය සරසවියේ ශිෂ්‍යාවන්ගේ නේවාසිකාගාරයේ පාලිකාවක් ලෙස රැකියාවක් ලබාගත්තා. සරසවියේ සුළු සේවකයෙකු වූ කුක් නම් පුද්ගලයා සමග විවාහවුණා. ඇය පැවි වුණේ රැම්ස්නෝඩන් නම් එම ශිෂ්‍ය නේවාසිකාගාරයේමයි.

ශිෂ්‍යාවන්ගේ ආහාර සඳහා වෙන් කළ මුදල්, ඇය විශාල වශයෙන් වංචා කරන බවට, ලොකු සැකයක් මතුවෙලා තිබුණා.

මේ ගැන වහාම පරීක්ෂණයක් කළ යුතු බවට තේවාසික සිසුවියන් උද්ඝෝෂණයක් ගෙනගියා. සති දෙකක් ගතවීමට පෙර, එම උද්ඝෝෂණය මෙහෙය වූ සිසුවියන් කණ්ඩායමේ තිදෙනෙක්, ආහාර විෂවීමෙන් මියගියා. මෙයට හේතුව පාවන රෝගයක් බවට පැවසූ සරසවි බලධරයන් සිද්ධිය යටගැසීමටයි උත්සාහ කළේ. නමුත් මේ මරණය සැකකටයුතු බව කියා, වැඩිදුර පරීක්ෂණ පැවැත්විය යුතු බව කියමින්, බොහෝ දෙනෙක් පෙත්සම් ඉදිරිපත් කළා. මාත් එයින් එක්කෙහෙක්. ඒ අනුව මිහිදන් කෙරුණු සිසුවියන් තිදෙනාගේම මළසිරුරු ගොඩ ගෙන පරීක්ෂා කළා. ඒ මළසිරුර වල පොටැසියම් සයනයිඩ් සොයා හැනීමට හැකිවුණා. ඒ අනුව විල්මා කුක් හා මුළුතැන්ගෙයි සේවිකාවක් අත්අඩංගුවට ගැනුණා. ඒ නඩුව ඔබට මතක ඇති ලෙස්ට්‍රෙඩ්?"

"ඔව් හෝමස් මහත්මිය" ලෙස්ට්‍රෙඩ් පිළිතුරු දුන්නේය. "මිනීමැරුම් තුනටම ඇය වරදකරු බව ඔප්පු වුණා. ඇය මෙසේ මිනීමැරීමට හේතුව, පැරනොයිඩ් ස්කිට්සෝෆ්රේනියා නම් බිහිසුණු උමතු තත්ත්වයක් වැළැඳීම නිසා බවට විත්තියේ නීතිඥයා වෛද්‍ය වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළා. එයින් ඇය ඵල්ලුම් ගස් නොගිහිං බෙරුණා. බිහිසුණු මානසික රෝගී අපරාධකරුවන් සඳහා වෙන්වුණු බ්‍රෝඩ්මුචර් බන්ධනාගාරයේ ඇයට ජීවිතාන්තය දක්වා සිරදඩුවමක් නියමවුණා. නමුත් මීට අවුරුදු හතරකට කලින් ඇය එතැනින් පැනයියා. ඊට පස්සේ ඇය ආගිය අතක් හොයාගන්න බැරිවුණා."

"ඇය පෝරකයට නොයැවීම නිසා තවත් අහිංසකයන් හතරදෙනෙකුගේ ජීවිත විනාශවුණා" මම කීවෙමි.

මඳවෙලාවක් යඳිදී, අප පැමිණි ශිෂ්‍යගාමී දුම්රිය ස්විත්ඛන් දුම්රියපොළට ළඟාවිය. ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලීසියෙන් කළ දන්වීමක් අනුව ස්විත්ඛන් පොලීසියේ හිටයෝ දෙදෙනෙක් ද, පරීක්ෂකයෙක්ද දුම්රියපොළට පැමිණ සිටියෝය. අපේ ඉල්ලීමක් නොමැතිවම පෙරමුණ ගත් තරුණයා, අප රැගෙන ගියේ කුක් මහත්මියගේ නවාතැන් පොළ වෙතයි.

"බාගවෙලාවට ඇය සුදානමින් ඇති අපි පිළිගන්න" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීය.

"මං හිතන්නේ නෑ" හෝමස් කීය. "ඇය මානසික රෝගයකින් පෙළුණත් ඉතාම කෙතරාදික අපරාධකාරියක්. දන් ගෙදරින් පැන ගිහිත් ඇති, ඒක කරන්න ඇත්තේ ඊයේ රැම. නැත්නම් අද පාන්දර."

පොලිස් හටයන් ඉදිරි දොරටුව මුරකරදී අපි නිවසේ පිටුපසට ගියෙමු. එහි දොරටුව අගුළු දමා තොතිබිණි. නිවස තුළ කිසිවෙකු සිටින බවට සලකුණක් හෝ නොවීය.

අප ඇතුළු වූ කුස්සියේ පැය හතර පහකට පෙර ආහාර පිළියෙල කළ බවට සලකුණු තිබිණ. බිලි විවර විස්තර කළ අන්දමට විසිත්ත කාමරයේ සංරක්ෂණය කළ බල්ලා හා ගිරවා ද අපි දුටුවෙමු.

අපි ඉහළ මාලයට නැගුණෙමු ඇගේ නිදන කාමරයේ දොර විවෘතව තිබිණි. පදිංචිකරු කඩිමුඩියේ නිවසෙන් පිටවී ගිය බවට සලකුණු එහි දැකගැනීමට හැකිවිය.

"කිරිල්ලිය පැන ගිහින්" හෝම්ස් කිය.

අපි දෙවැනි තට්ටුවට නැගුණෙමු. එහි කුඩා කාමර තුනක් විය. අගුළු දමා තොතිබූ පළමු කාමරයේ බිලි තරුණයාගේ ඇඳුම් පෙට්ටිය විවෘත කළ අයුරින්ම තිබිණි. දෙවැනි හා තුන්වැනි කාමර අගුළු දමා ඇති බැව් අපි දුටුවෙමු. එම දොරවල් කඩා බිම හෙළීමට අපට පොලිස් හටයන් දෙදෙනාගේ ද සහාය අවශ්‍ය විය.

කාමරවලට පිවිසුණු අපට දක්නට ලැබුණේ ශෝකය මෙන්ම විස්මය ද උපදවන දසුනකි. අවසන් කටයුතු සඳහා සූදානම් කළ සිරුරු මෙන්, එහි ඇඳුන් සතරක් මත මළ සිරුරු සතරක් විය. ඖෂධ ගල්වා හොඳින් සංරක්ෂණය කළ තිබුණත්, ඒවායේ මුහුණු කළු පැහැයට හැරී තිබිණි. වයිපටිය හා කබා ඇතුළු සම්පූර්ණ ඇඳුමෙන් සරසා සිටි ඔවුන්ගේ දෙපා අසල, මල් වඩමක් බැගින් විය. ඒ සමගම ඔවුන්ගේ නම් සඳහන් කාඩ්පත බැගින් මල්වඩමට අමුණා තිබිණ.

* * *

අතුරුදන්වූ විල්මා ජවින්බර් කුක් සෙවීමට ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලිසිය දැඩි උත්සාහයක් දරුවේය. ඊට මගේ මිත්‍රයාගේ උදව්ද ලැබිණි. එහෙත් මේ වන තුරුත් මේ හයානක අපරාධකාරිය ගැන කිසිදු තොරතුරක් සොයාගැනීමට හැකිවී නැත.

"විවර තරුණයාගේ හිතේ ආමන්ති සුවඳට පිළිකුලක් තිබුණු නිසා ඔහුගේ ජීවිතය බේරුණා." හෝම්ස් එක් දිනක් කීවේ ඔහුගේ ස්ක්රෑප් පොතට තවත් තොරතුරක් අලවමිනි. "එහෙම අය බොහොම දුර්ලභයි. ඒ නිසා විල්මා ජවින්බර් කුක් ගැන සොදිසි කිරීම අත්හැරදමන්න පොලිසියට හැකියාවක් නැහැ."

හේමිස් හඳිතෙර වික්‍රමය

මගේ හිතමිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝමස් මහතා අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතු වල නිරතවූයේ, ඒ කෙරෙහි ඔහුගේ සිතේ ඇතිවී තිබූ දැඩි ආශාව නිසා බැවි, මම මීට පෙර ද සඳහන් කර ඇත්තෙමි. අභිරහස් ළමා කොල්ලය පරීක්ෂණයේදී හෝල්ඩන්ස් සාම්වරයාගෙන්, හෝමිස් විශාල මුදලක් අයකළ බව සැබෑය. එහෙත් ඔහු එලෙස මුදල් අයකළ වෙනත් අවස්ථාවක්, මට සිහිකිරීමත් අපහසුය. පැමිණි අනුග්‍රාහකයා කොයිතරම් සුප්‍රසිද්ධ ධනවත් පුද්ගලයෙකු වුවත්, සමහර විට ඒ ගැටලුව විසඳීමට භාරගැනීම, හෝමිස් ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ඒ එක්කෝ විසඳා දීමට කරම් ගැඹුරු පටළැවිල්ලක් එතැන නොතිබුණු විටයි; නැතිනම් ඒ අදාල කෂත්‍රය හෝමිස්ගේ සිත් ඇදගැනීමට අසමත් වූ විටයි.

1895 ජුනි මාසයේ මුල සතියේ ඉද්දෝත්තම පාපවහන්සේගේ ඇරයුමක් පරිදි, හෝමිස්ට වතිකානුවර් යාමට සිදුවිය. ඒ වොස්කා නම් අග්‍රරාජගුරු ප්‍රසාදිතමන්ගේ හදිසි මරණය පිළිබඳ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහායි. එම පරීක්ෂණය වෙනුවෙන් දිව්‍ය නොබලා වෙහෙසවීමට සිදුවීම නිසා, මගේ මිත්‍රයා දැඩි මහන්සියකට පත්ව සිටියේය. සෑහෙන විවේකයක් නොගෙන තවත් මෙවැනි පරීක්ෂණ වල යෙදුණොත්, ඔහු බරපතල ලෙස රෝගාතුර වීමට ඉඩ ඇති බැව් මම දන සිටියෙමි. එය මගේ බලවත් කණස්සල්ලට හේතු විය. ජුනි මාසයේ අග භාගයේ මෙම පරීක්ෂණය අප වෙත ලැබුණේ එවැනි සමයකයි.

එදා රාත්‍රි හෝජනය සඳහා අපි ෆ්‍රැස්කාට් නම් ඉතාලි අවන්හලට යාමට තීරණය කළෙමු. ඊට පෙර කැලේ රෝයල් අවන්හලට ගොස් වසින් විදුරුවක් රසවිදීමට හෝමිස් යෝජනා කළේය. ඇඩෙල්බර්ට් ග්රෑන්ර් සාම්වරයාගේ මැරවරයින් අතින්, හෝමිස්ට බිහිසුණු ප්‍රහාරයක් එල්ල වූයේ මේ කැලේ රෝයල් අවන්හල ඉදිරිපිටදීය. එය ඔහුට, මට මෙන්ම පාශක ඔබට ද අමතක නොවන තැනක් වනු නොඅනුමානය.

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

ඉතා අලංකාර ලෙස සරසා තිබූ විශාල කාමරයේ පසුබිමෙන් මිශුරු පියානෝ වාදනයක් අපට අසන්නට ලැබිණ. හේමිස් ඇසු යමකට පිළිතුරු වශයෙන් මා යමක් කීමට සූදානම් වූවා පමණි. ඔහු තම හිස සොලවා, දෑස් ඉදිරි දොරටුව දෙසට යොමු කළේය.

"ලෙස්ට්‍රෙඩ් තේද මේ එන්නේ?" හේමිස් ඇසුවේ මදක් පුදුමයට පත්වයි. "මේ මිනිසා මොනවද මෙහේ කරන්නේ?"

මම ආපසු හැරී දොරටුව දෙස බැලිමි. මියෙකුගේ වැනි මුහුණක් තිබූ, ස්කොට්ලන්ඩියානු පොලිස් නිලධාරියා අවන්හලේ දොරටුව අසල සිටගත්තේය. මිළඟට ඔහු තම දෑස් කරකවමින් හෝටල් ශාලාවේ රැස්වී සිටි අමුත්තන් වෙත පරීක්ෂාකාරී බැලුම් හෙලන්නට පටන් ගත්තේය.

"ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඔබව හොයාගෙන ඇවිල්ල වෙන්න ඇති" මම කීවෙමි. "බාග වෙලාවට ඔහුට මොනව හරි හදිසි වැඩක් ලැබුණද දන්නේ නෑ."

"එහෙම එකක් කියල හිතන්න අමාරුයි වොට්සන්" හේමිස් කීය. "ඔහුගේ පාවහන් වතුරෙන් පෙහිල. ඒ කියන්නේ ඔහු ඇවිත් තියෙන්නේ පයින්. හදිසියක් නම් ඔහු කුලීරියක එනවා මිසක්, පයින් ඇවිදගෙන ඒව් කියල හිතන්න අමාරුයි. ඔන්න ඔහු අප ළඟට එනවා. අහමු ඔහුගෙන්ම."

සෙනග අතරින් අප වෙත පැමිණි ලෙස්ට්‍රෙඩ් පුටුවක් ඇදගෙන අපේ මේසයේම අසුන් ගත්තේය.

"මේ සාමාන්‍ය සෞදිසියක් පමණයි හේමිස් මහත්මයා" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීවේ, මගේ මිත්‍රයාගේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු ලෙසිනි. "ඒ වුණාට රාජකාරිය රාජකාරියමයි. මේ වගේ බොහොම ඉහළ පෙළේ අවන්හල් වලින්, මං බොහොම ලොකු ප්‍රවණ්ඩ දැනීමෝරු, මගේ දෑලට කොටුකරගෙන තියෙනවා. ඔබතුමන්ලාට තියෙන සැප අපට කොයින්ද? ඔබතුමා නම් බේකර් විරියේ හාන්සිපුටුවකට වෙලා, සැපට ඉඳගෙන, උපකල්පන ගොඩනංවනවා. අපට කොයින්ද එහෙම වාසනාවක්? අම් පාරට බැහැලා හරක් වගේ වැඩ. පාච්චහන්සේලාගෙන්, රජතුමන්ලාගෙන් අපට කවදද ඉස්තුකියක් ලැබුණේ? ඒ වගේමයි නරක වෙලාවක් ආවොත් පොලිස් ලොක්කො අපේ බෙල්ලෙන්ම අල්ලා ගන්නවා."

"ඔහ් ඔහ් ලෙස්ට්‍රෙඩ්" හේමිස් කීය. "පොලිස් ලොක්කෝ ඔබට හරියට ගරු කරන බවයි මට නම් අහන්න ලැබුණේ. මං අර

රොනල්ඩ් ඇඩෙයාර් මිනීමැරුම සහ බිරුස් පාවිච්චි අහිරහස විසඳුවාම ඒකෙ ගොරවේ ලැබුණේ ඔබට නෙමෙයිද?"

"ඒක හරි හෝමස් මහත්මයා. ඒක ඇත්ත!" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය. "ඔන්න දැන් තවත් ඒ වගේ ගැටලුවක් මතුවෙලා."

"ඒ මොකක්ද?"

"ඔබතුමා දන්නවානේ ලුන්ඩනයේ නැගෙනහිර කෙළවරේ, වරාය පැත්තෙ තිබෙන අපිරිසිදුම හරිත, තරකම මුඩුක්කු තියෙන්නෙන් ඒ ඩෙප්ට්ෆර්ඩ් වුල් නමා. ඔය හරියේ තවමත් විශාල ගෙවල් කීපයක් ඉතිරිවෙල තියෙනවා. අවුරුදු සියයකට, එකසිය පනහකට කලින් නම් මේවල අයිතිකාරයෝ, ඒ කාලෙ ඉඳපු ධනවත් වෙළෙන්දෝ. දැන් ඒ සමහරක් අයිති ඔවුන්ගේ දරු මුණුපුරන්ට. ගෙවල් නම් හොඳටම අබලන්, පරණ තාලේ ඒවා.

මෙන්න මෙයින් එක් ගෙයක් පත්‍රයෙහි අවුරුදු සියයකට වැඩි කාලයක් අයිතිව තිබුණේ විල්සන් පරම්පරාවේ අයට. ඔවුන් ඒ කාලෙ කරල තියෙන්නේ පිඟන් බඩු වෙළඳම. ඒක අසාර්ථක වෙන්න පටන්ගත්තාම, ඔවුන් ඩිෂාපාර අත්හැර දමල ඒ ගෙදර ජීවත්වුණා. මෑත කාලයේ ඒ ගෙදර පදිංචිව තිටියේ හොරේමියෝ විල්සන්, ඔහුගේ බිරිඳ, ඔවුන්ගේ පුතා පීනියාස් සහ දියණිය ජෙනට් විල්සන්. මීට අමතරව කාලයක් තිස්සේ විදේශ ගතවෙලා, රැකියාවල යෙදීහිට, ආපත්ත එංගලන්තයට ආව විල්සන්ගේ බාල මල්ලි තියෝබෝල්ඩ් විල්සනුත්, මේ නිවසේ පදිංචිව තිටියා. ඔහු අවිවාහකයෙක්.

අවුරුදු තුනකට කලින් එක දවසක් උදේ, හොරේමියෝ විල්සන්ගේ, ඒ කියන්නේ අයිසාගේ, මිනිය තේමස් ගගේ පාවෙමින් තිබිල හමුවුණා. ඔහු අධික-ලෙස මත්වැන් පානය කළ බේබ්ද්දෙක් බව ප්‍රසිද්ධ කරුණක්. කවරුත් විශ්වාස කළේ රැ කාලයේ බීමතින් ගෙදර එද්දී, පය වැරදිලා ඔහු ගගට වැටෙන්න ඇති කියලයි.

ඊට අවුරුද්දකට විතර පස්සේ ඔහුගේ බිරිඳ- විල්සන් මහත්මිය මියගියා. ඇය හදවතේ රෝගයක් නිසා අසනීපයෙන් හිටියේ. ඇගේ මරණයට හේතුව හෘදයාබාධයක් බව අපි හොඳාකාරවම දන්නවා. ඒ මොකද දෙදෙනෙකු දුන් සෘක්ෂි නිසා, මළසිරුර කපා පරීක්ෂා කරල බැලුවා."

"කවුද ඒ දෙන්නා?"

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"තේමස් ගඟේ නැංගුරම් දමා තිබුණු බත්තලක මුරකරුවෙක් සහ රාත්‍රි මුර සංචාරයේ යෙදුණු පොලිස් හටයෙක්. ඒ දෙන්නටම රාත්‍රියේ, විල්සන්ගේ ගෙදර පැත්තෙන් මහා විලාපයක් අහන්න ලැබුණුදු. පොලිස් හටයා කිව්වදු ඒ විලාපය කොයිතරම් බිහිසුණු එකක්ද කිව්වොත් ඔහුගේ ඇගේ ලේ වතුර වුණා කියල. ඒ යකා මගේ යටතේ වැඩ කළා නම් මං ඔහුට හොඳ පාඩමක් උගන්වනවා. පොලිස් හටයෙකුටත් පුළුවන්ද ඔය වගේ කඳා කියන්න?"

"මෙය සිදුවෙලා තියෙන්නේ '෫ කියටද?'"

"෫ දහයට. ඒක තමයි කාන්තාව මියගිය වෙලාව."

"හොඳයි ඔබේ කථාව දිගටම කියන්න."

සාක්කුවේ තිබූ තම සටහන් පොත අතට ගත් ලෙස්ට්‍රේඩ් මඳ වෙලාවක් එය පරීක්ෂාකර බැලුවේය. යළිත් ඔහු කථාව ඇරඹුවේ ඒ දෙස බලාගෙනය.

"ඔව්. පසුගිය මැයි 17 වැනිදා රාත්‍රි විල්සන් පවුලේ දියණිය- ජෙනට්, සේවිකාවක් සමග ගෙදරින් පිටත ගිහින් තියෙනවා. ඔවුන් ගිහින් තියෙන්නේ බයස්කෝප් දර්ශනයක් තරමින්. ආපසු පැමිණි ඇයට දකින්න ලැබුණේ කණ්ණාටුදායක් දුඝ්‍යක්. ඇගේ එකම සොහොයුරා ෆීනියාස් විල්සන් හාන්සි-සුටුවේම මියගොස් සිටියා. ෆීනියාසුන් ඔහුගේ මව මෙන්, තින්ද නොයාමේ රෝගයෙන් පෙළුණු, දුර්වල හදවතක් තිබූ කෙනෙක්, කවුරුත් හෝ හිතියෙන් විලාප නැගූ බවට, මෙවර නම් පැමිණිලි තිබුණේ නැහැ. නමුත් මළ සිරුරේ මුහුණ, හිතියෙන් මියගිය අයුරක් පෙන්වමින් විරූපි වී තිබුණා. මේ නිසා මළසිරුර පරීක්ෂා කිරීමට පැමිණි වෛද්‍යවරයා විශේෂ තීරණයක් ගත්තා. ඔහු වැඩිදුර උපදෙස් සඳහා, පොලිස් ශල්‍ය වෛද්‍යවරයාව කැඳවුවා. ඔහු මළසිරුර කපා පරීක්ෂා කිරීම සිදු කළා. එහිදී තීරණය වුණේ මරණයට හේතුව හෘදයාබාධයක් බවයි. පොලිස් වෛද්‍යවරයාගේ මතය වුණේ, හෘදයාබාධයක දී සමහර විට ඇතිවෙන අධික වේදනාව නිසාත්, හිතියෙන් මියගිය අයෙකුගේ ලක්ෂණ මුහුණෙන් ප්‍රකාශවිය හැකි බවයි."

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්ත" මම කීවෙමි.

"මෙයින් පසු, විල්සන් පවුලේ ඉතිරි වී ඉන්නා එකම සාමාජිකාව- ජෙනට් විල්සන් මෙනෙවිය, බලවත් කම්පාවකට පත්වෙලයි ඉන්නේ. ඇය තීරණය කළාදු සියල්ල විකුණා දමලා

විදේශ ගතවෙන්න. මේ බව මට කිව්වේ ඇගේ බාප්පා තියොබෝල්ඩ්" ලෙස්ට්‍රේඩ් කිය.

"ඔබට කියන්න ලෙස්ට්‍රේඩ්, විල්සන් තරුණයාගේ මරණය ගැන පළවූ පුවත මම "මෝනිං ක්‍රොනිකල්" පුවත්පතේ කියෙව්වා." හෝම්ස් කිය. "කලින් මරණ දෙක ගැනත් එහි සඳහන් වෙලා තිබුණා. එකම පවුලක අය. මේ විධියට එක ළඟ ළඟ බෙදුපතක ලෙස මියයාම ගැන ඒ වෙලාවේමගේ හිතෙන් කුතුහලයක් ඇතිවුණා."

"එහෙනම් ඔබතුමා මේ සිද්ධිය හොඳින් දන්නවා? මේ ගැන වැඩිදුර හොයා බැලුවද?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇසීය.

"නැහැ." හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. "මය දවස්වලම තමයි අර දොස්තර නිව්ටන් ටේලර්ට එරෙහිව චෝදනාවක් එල්ල වුණේ ඔහුගේ විකිත්සාගාරයේ සේවය කළ හෙදිය මරාදැමීම ගැන. බාගවෙලාවට ඔබට එය දනගන්න ලැබෙන්න නැහැ. මට ඒ සඳහා ස්කොට්ලන්තයට යාමට සිදුවුණා."

විල්සන් මෙනෙවියගේ සිතේ මේ වගේ හැඟීම් ඇතිවීමේ පුද්ගලයක් නෑ. මේ විධියට තමන්ගේ පවුලේ එක පිට එක මරණ සිදුවුණාම, ඕනෑම කෙනෙක් හය වෙනු එක ස්වාභාවිකයි. ඇගේ බාප්පා, මොකද ඒ ගැන කියන්නේ?"

"ආ.... ඔහු ඒව් හෙට උදේ ඔබව හමුවෙන්න, ඔබේ ගෙදරට. තියොබෝල්ඩ් විල්සන් ස්කොට්ලන්තයාඩ් එකට ඇවිත් මාව හමුවුණා. ඔහු කියනවා ඇත්ත තත්ත්වය ඔහුගේ ඇති දියණියට පහදා දීම අපට කරන්නලු. හදිසි ස්වාභාවික මරණ ගැන හිත කලබල කරගන්නේ නැතුව, බුද්ධිමත් තීරණයක් ගන්න කියලා ඇයට කියන්නලු. හිත කම්පා කරගෙන ඉන්න ගැහැනුළමයි සනසනවාට වඩා, වැදගත් බැරැරුම් කටයුතු අපට තියෙනවා. ඒ නිසා මං ඔහුට කිව්වා, ගිහින් ඔබව හමුවෙන්න කියලා."

"හැබැ? ඇති දියණිය මේ වගේ අවාසනාවන්ත සිදුවීමක් නිසා රට හැර යන එක ගැන, ඔහුගේ සිත කැලඹීමේ පුද්ගලයක් නෑ." හෝම්ස් කිය.

"සිත කැලඹීමක් නෙමෙයි හෝම්ස් මහත්මයා" ලෙස්ට්‍රේඩ් කිය. "විල්සන් ඔහුගේ ඇති දියණියට හරි ආදරෙයි. මේ වගේ ක්ෂණික තීරණයක් අරගෙන රට හැර යාමෙන්, ඇගේ අනාගතය

සම්පූර්ණයෙන්ම අඳුරු විය හැකි බවයි ඔහු කියන්නේ" කරාව මදකට නැවැත්වූ ලෙස්ට්‍රේඩ් සිතාමත් පැවිය. "ඒ වුණාට මේ තියෝබෝල්ඩ් මහත්මයා, මේ ලෝකෙ සැප සම්පත් ගැන බල බලා ඉන්න කෙනෙකුත් නෙමෙයි. මගේ මේ රක්සාවෙ මට ඉතා පුදුමාකාර මිනිස්සු හමුවෙලා තියෙනවා. ඒත් මේ පුද්ගලයා, ඒ හැම කෙනෙකුටම වඩා වෙනස්. ඔහු කැනරි කුරුල්ලන් පුහුණු කරන්නෙක්."

"ඒක ඉතින් පිළිගන්න වාත්තිස්සන් නේ."

"හැබැට?" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ අසතුටට පත් අයුරෙනි. පුටුවෙන් නැගී සිටී ඔහු තම හිස්වැස්ම අතට ගත්තේ පිටවී යෑමට සූදානමෙනි. "ඔබට නම් නින්ද නොයෑමේ රෝගයක් නැති බව අපට විශ්වාසයි හෝමස් මහත්මයා. එහෙම නොවුණා නම් ඔබට වැටහේවි, විල්සන් දන්නාහේ පුහුණු කරන කැනරි කුරුල්ලන් අතික් උන්ට වඩා වෙනස් බව. ශුභ රාත්‍රියක් මහත්වරුනි."

"මොකක්ද ඔහු එයින් අදහස් කළේ?" මා ඇසුවේ ඔහු ඉදිරි දොරෙන් පිටවී යනු බලාසිටිමිනි.

"අපට එයින් තේරුම් ගන්න හැකි වෙන්නේ, අපි නොදන්නා මොනවා හරි, ඔහු දන්නා බවයි." කෝමිස් කීය. "නමුත් සතුටුදායක දත්ත ප්‍රමාණයක් නැතිව, නොයෙක් අනුමාන කිරීම් වලින් අපට ප්‍රයෝජනයක් නැහැ. ඒ නිසා අපි හෙට උදේ වනතෙක් ඉමු. කොහොම වුණත් දේවගැතිතුමෙකු විසින් කළයුතු කටයුත්තක් කරන්න භාරගන්න, මගේ නම් අදහසක් නෑ. ලෙස්ට්‍රේඩ්ලට පමණක් නෙමෙයි, ගැනුළමයි සනසනවාට වඩා වැදගත් වැඩ අපටත් තියෙනවා."

මගේ මිතුරා උදෑසන සිට බලාසිටී නමුත්, ඔහු හමුවීමට කිසිදු පුද්ගලයෙක් පැමිණියේ නැත. දහවල් ආහාරය අවසන් වෙද්දී, රෝගියෙකුගෙන් කැඳවීමක් ලැබුණෙන් මම ඒ සඳහා පිටත්ව ගියෙමි. මා ආපසු පැමිණෙද්දී, අමුත්තෙක් අපේ විසිත්ත කාමරයේ අසුන්ගෙන සිටී බැව්, මට දක්නට ලැබිණි.

ඔහු ඉතා අසාමාන්‍ය ලෙස කෙටිවූ, මැදිවියේ පුද්ගලයෙක් විය. ඒ බව ඔහු මට ආචාර කිරීම සඳහා අසුනෙන් නැගිටිද්දී මම දුටුවෙමි. උපැස් යුගලක් පැළඳ සිටී විල්සන් මහතාට තිබුණේ, උගත් බුද්ධිමත් එමෙන්ම වාම් දිවියක් ගෙවන පුද්ගලයෙකුගේ

පෙනුමකි. අවුරුදු ගණනාවක් උෂ්ණ කලාපික රටවල වාසය කිරීම නිසා, ඔහුගේ මුහුණ තඹ පැහැ ගැන්වී, රැළිවැටී තිබිණ.

"ආ..... වොට්සන්. ඔබ ආවෙ හොඳ වෙලාවට" හෝම්ස් කීය. "මේ තමයි තියෝබෝල්ඩ් විල්සන් මහත්මයා. ඊයේ රැ ලෙස්ට්‍රේඩ් අපට කිව්වේ මේ මහත්මයා ගැන නොවැ."

අමුත්තා මගේ සුරතෙත් අල්ලාගත්තේ සුහද අයුරෙනි. "වොට්සන් දොස්තර මහත්මයා. ඔබේ නම නම්, මට හොඳට පුරුදුයි." ඔහු කීය. "ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා, මට සමාව දෙව් මං මෙහෙම කියනවට. දොස්තර මහත්තයා ලිවීමේදී දක්වන දක්ෂකම නිසා නොවෙන්න, අපට හෝම්ස් මහත්මයාගේ දක්ෂකම් දැනගන්න ලැබෙන්නේ නෑ. ඒ ගැන අපි ඔබට ස්තූතිවන්ත විය යුතුයි. වෛද්‍යවරයෙක් හැටියට, ඔබ ස්නායු කම්පනයෙන් පීඩා විඳින්නන් සුවකරල ඇති. මං හිතන්නේ, කණගාටුවෙන් ඉන්න මගේ ශාති දියණිය ගැන ඔබෙතුන් මොකක් හරි පිහිටක් ලැබෙව්."

"වොට්සන්" හෝම්ස් මා ඇමතීය. "මං විල්සන් මහත්මයාට පොරොන්දු වුණා, ඔහුත් එක්ක ඩෙප්ටිංඩ් වල ඔවුන්ගේ නිවසට එනවා කියල. ජෙනට් මෙනෙවිය නම් හෙටම ගෙදරින් යන්න තීරණය කරලාලු ඉන්නේ. විල්සන් මහත්මයා. මං ඔබට ආයෙමත් මතක් කරන්න කැමැතියි. මං ගිහින් කරුණු කිව්වා කියල, ඇය ඇගේ තීරණය වෙනස් කරාවිද? මට නම් හිතන්න අමාරුයි."

"හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබ සතු දක්ෂතාවය ගැන සඳහනක් වත් කරන්නේ නැති තරමට, ඔබ හරිම නිහතමානියි. මං මේ ගැන පොලීසියට කිව්වා. ඔවුන් තමයි ඔබට මේ කරුණ කියන්න කියල යෝජනා කළේ."

"වොට්සන්. හඩසන් මහත්මියට දුනුම් දෙන්න, අපට රෝද හතරේ අශ්ව කරත්තයක් කැඳවන්න කියල. අපි ඩෙප්ටිංඩ් බලායන අතරේ මං කැමැතියි විල්සන් මහත්මයා සමග තවදුරටත් සාකච්ඡා කරන්න. තවමත් නොපැහැදිලි තැන් කිහිපයක්ම තියෙනවා, ඔබෙන් අහල දැනගත යුතු."

ඒ ගිම්හාන සෘතුව වුවද, ලන්ඩන් නගරයේ පැවැතියේ අඳුරු ස්වභාවයකි. අපි බිලැක් ග්‍රයර්ස් පාළම උඩින්, තේම්ස් නදිය තරණය කළෙමු. මහවනයේ වගුරු බිමකින් නැගෙන විෂදුම් වලාවන් මෙන්, තේම්ස් ගඟෙන් මිදුම් වළලු ඉහළට නැඟුණු හැටි අපි දුටුවෙමු.

අපේ කරත්තය ඇදී ගියේ, වර්ගය අසබඩ පටු මාර්ගය හරහාය. දුගඳ හැමු අපිරිසිදු මං මාවත් වලින් යඳිද්දී, හෝමස්ගේ මුහුණේ තිබුණේ දොම්නස් සොබාවකි. එහෙයින් මම විල්සන් මහතා සමග කතාබහක යෙදීමට උත්සාහ කළෙමි.

"මට අහන්න ලැබුණා, ඔබ කැනරි කුරුල්ලන් පුහුණු කිරීම ගැන විශේෂඥයෙකු බව?" මම ඇසිමි.

උපැස් යුගළේ ගතකම් විදුරු පිටිපස වූ, විල්සන්ගේ දෙනෙත් සතුටින් දිලිසෙන්නට පටන්ගත්, හැටි ඔම දුටුවෙමි. "මං තවමත් කුරුල්ලන් ගැන අධ්‍යයනය කරන්නෙක් පමණයි මහත්මයා" ඔහු කීය. "ඒ වුණත් පහුගිය අවුරුදු තිහක කාලයක්, මේ කුරුල්ලන්ගේ හැසිරීමේ රටාව ඇතුළු හැමදෙයක් ගැනම පර්යේෂණ වල යෙදුණා. ඔබටත් මේ ක්ෂේත්‍රය හදාරන්න හිතුණාවන්ද? නැහැ? ඒක හරි කණගාටුවට කරුණක්."

ග්‍රිත්ජිලා කැනරියා කුරුල්ලු විශේෂය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක යෙදීම, පර්යේෂණ කිරීම කළ හැකි නම්, ඒක මිනිසෙකුට ජීවිත කාලයටම කළ හැකි අගනා කර්තව්‍යයක්. ඔය අක්ෂීන් ගැන විශේෂඥ දැනුමක් තිබෙනවා කියන අය, මේ සතුන් ගැන දන්නා තරම ඇසුවාම, මට කණගාටු හිතෙනවා. පහුගිය කාලෙ මම, බ්‍රිතාන්‍ය පක්ෂි විද්‍යා සංගමයේ, විද්‍යාත්මක සැසිවාරයට මගේ පර්යේෂණ ගැන දේශනයක් කළා. මගේ මාතෘකාව වුණේ "මැඩෙයිරා දූපත් හා කැනරි දූපත් වල ග්‍රිත්ජිලා දෙවර්ගය මුහුන් කිරීම" ඔවුන් ගෙන් ඉදිරිපත් වුණු ප්‍රශ්න වලට සවන් දුන්නාම මගේ හිතේ ඇතිවුණේ මහා කලකිරීමක්."

"හි කියන කුරුල්ලන් පුහුණු කිරීමට ඔබේ ඇති දක්ෂතාවය ගැන, ලෙස්ට්‍රෙඩ් සඳහන් කළා."

"ග්‍රිත්ජිලා කියන්නේ මහත්මයා, සොබාදහම විසින් නිර්මාණය කළ, සොන්දර්යාත්මක සවන් යුගලය, ඔවුනට තියෙනවා ගීත අනුකරණය කිරීමට, අපූර්ව හැකියාවක්. මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ අධ්‍යාත්මික වර්ධනයට පවා, ග්‍රිත්ජිලා කුරුල්ලාගේ ගායන කොලොය යොදාගන්න පුළුවනි. ලෙස්ට්‍රෙඩ් මහත්තයා කිව දේ ඇත්ත. මං ඔවුන්ව කෘතිම ආලෝකය ඇති පරිසරයක, රැ කාලයට ගීත ගයන්නත් පුහුණු කරලා තියෙනවා."

"ඒක, කෙනෙක් ඉතාම කුලාතුරකින් යෙදෙන ආකාරයේ කටයුත්තක්" මම කීවෙමි.

"ඔව්. ඒ වුණත් මං ඒක යොදාගෙන තිබෙන්නේ, නින්ද නොයෑමේ රෝගය තිබෙන්නේ අයුතු යහපත පිණිසයි. එංගලන්තය පුරාම මගේ අනුග්‍රාහකයින් ඉන්නවා. මගේ කුරුල්ලන්ගේ ගායනා, ඉතාම මිදුරු, සවන් පිනන ස්වරයෙන්, රාත්‍රී කාලය පුරාම ගලායනවා. එයින් අර පුද්ගලයින්ගේ මනසට ලැබෙන්නේ අපරිමිත වින්දනයක්. ගායනා අවසන් වෙන්නේ පහන් නිවා දැමීමට පස්සෙයි."

"ලෙස්ට්‍රේඩ් කිව්ව දේ හරි" මම කීවෙමි. "ඔබේ වෘත්තිය නම් අපුරුම වෘත්තියක්."

අප කතාබහේ යෙදෙන අතරේ අපේ අනුග්‍රාහකයාගේ සැරයටිය අතට ගත් හෝම්ස් එය තම අවධානයට ලක් කළේය.

"මට දැනගන්න ලැබුණා, ඔබ එංගලන්තයට ආපහු ආවේ, අවුරුදු තුනකට කලින් කියලා?" හෝම්ස් ඇසීය.

"ඔව් මහත්මයා."

"ඔබ ඇවිත් තියෙන්නේ කියුබාවේ ඉඳල බව මට පෙනෙනවා." තියොබෝල්ඩ් විල්සන් එක්වරම තිගැස්සුණු බව මම දුටුවෙමි. ඔහු හෝම්ස් දෙස බැලුවේ තරමක් සැකය මුසු බැල්මකිනි.

"ඔව්" ඔහු කීය. "ඔබ කොහොමද ඒක දැනගත්තේ?"

"ඔබේ සැරයටිය සාදා තිබෙන්නේ කියුබානු කළුවර ලියෙන්" හෝම්ස් කීය. "ලියේ ඇති කළු පැහැයට ලා කොළ පැහැය මිශ්‍ර වීමත්, එහි ඇති අසාමාන්‍ය ඔපයත් නිසා, මට ඒක වරදින්න බැහැ."

"මං මේක ලන්ඩනයේදී මිලදී ගත්තා වෙන්න පුළුවනි" විල්සන් කීය. "මං වෙනත් රටක, අප්‍රිකාවේ ඉඳලා ආවා වෙන්නත් පුළුවනි?"

"නැහැ" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. "මේක සෑහෙන කාලයක් තිස්සේ ඔබ ළඟ තිබිල තියෙනවා. ඔබට පෙනෙනවා ඇති, සැරයටියේ මීට කොටසේ, එක් තැනක් කුමානුකූලව, දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ ගෙවී ගොස් ඇති-හැටි. මේක වම් අතින් සැරයටිය ගෙන යන කෙනෙකුගේ, මුදු ඇඟිල්ලේ පැළැඳු මුද්දක් නිසා සිදුවූ දෙයක්. කළුවර කියන්නේ ඉතාම සවිශක්තිය ඇති දෑ වර්ගයක්. ඒක මේ ආකාරයට ගෙවී යන්න නම්, රත්රන් වලට වඩා දැඩි ලෝහයක්, සෑහෙන කාලයක් තිස්සේ එතැන ඇතිල්ලිය යුතුයි. ඔබ වමන්කාරයෙක් බව මට පෙනෙනවා. ඒ වගේම ඔබේ ඇඟිල්ලේ ඇති මුදුව, රිදී එකක්."

"අනේ දෙවියනේ!" විල්සන් කීය.

"මේ වගේ දේවල් නිගමනය කිරීම කොයිතරම් පහසු වැඩක්ද. එක සැරේම මට හිතුණේ, මෙවැනි දෙයක් සොයාගැනීමෙන් ඔබ කළේ හරි දක්ෂකමක් කියලයි. මං සැහෙන කාලයක් තිස්සේ කියුබාවට වෙලා, සීනි කර්මාන්තයේ යෙදිලා හිටියා. මං එහේදී පාවිච්චි කළ සැරයටිය තමා මේ ගෙන ආවේ. ඔන්න අපි ගෙදර ළඟටම ආවා. දැන් ඉතින් මගේ අනිත්‍ය සොයාගන්න වගේ, මගේ මෝඩ ශ්‍රෝති දියණියගේ හිතේ ඇතිවී තිබෙන හය නැතිකරන්න, ඔබට හැකිවේවි කියල, මං හිතනවා. එසේ කළ හැකි නම්, මං ඔබට සදා කාලයටම ණයගැතියි හෝමස් මහත්මයා."

අපි අශ්වකරත්තයෙන් බිමට බැස්සෙමු. එක්වරම අපට දකින්නට ලැබුණේ, දුර්වර්ණ වූ නිවාස පේළියකින් මායිම් වූ පටු මාවතකි. පාරේ අනෙක් මායිම හේමස් ගංගාවය. එහි ඉවුර දෙසින්, කහ පැහැති මිදුම ඉහළට ඒමට පටන්ගෙන තිබිණි.

විල්සන් මහතා සංඥාකළ දෙසට අපි පා නැඟුවෙමු. නිවසේ තාප්පය බැඳ තිබුණේ පාරට මායිම් වන ලෙසයි. එය තැනින් තැන කැඩී බිඳී ගොස්, පාසි වලින් වැසුණු, පැරණි ගඩොල් තාප්පයකි. අපි යකඩ ගේට්ටුවක් වෙත ළඟාවූයෙමු. තුරමක් විශාල ඉඩම් කැබැල්ල මැද, විශාල නිවස පිහිටා තිබිණි. විල් බිහිවුණු මිදුලෙනුත්, ගරාවැටෙමින් තිබූ නිවසෙනුත් දිස්වූයේ, බියකරු මෙන්ම මුස්පේන්තු බවකි.

"මේක බොහොම කාලයකට ඉස්සර, මාලිගාවක් වගේ තිබුණු ගෙයක්" ඔහු කීවේ ගේට්ටුවෙන් ඇතුළු වී අප වත්ත ඇතුළට කැඳවාගෙන යද්දීය. "මේක ගොඩනඟලා තියෙන්නේ, මහා පිටර් රජ්ජුරුවෝ, ස්කෝල්ස්කෝට් පෙරදෙසේ ඩිංචියට ආව කාලෙ. මේ ගෙදර උඩ තට්ටුවේ ජනේල වලට, රජ උයනේ තට්ටුත් තවමත් පෙනෙනවා."

නිවසට සමීපවෙද්දීම, මගේ හිතේ ඇතිවුණේ අප්‍රසන්න සිත් කලකිරවන හැඟීමය. එය විශාල නිවසක් බව සැබෑය. එහෙත් සෑම තැනකම වාගේ, බිත්තිවල බදාම කඩාවැටී, යටින් තිබූ ගඩොල් මතු වී තිබිණ. බදාම ඉතිරිවී තිබූ තැන්වල ද, එය කොළ පැහැති පෙද පාසි වලින් වැසී ගොස් තිබූ අයුරු පැහැදිලිවම දැකිය හැකිවිය. තවත් තැනක එක් බිත්තියක් වැසී ගොස් තිබුණේ අයිවි මල් පදුරු වලිනි. ඒවා බිත්තිය දිගේ ඉහළට ගමන්කොට, වහලේ දුම්කඩුව

පවා ආක්‍රමණය කොට තිබූ අයුරු දක ගන්නට ලැබිණ. ගෙවත්ත සම්පූර්ණයෙන්ම වල් බිහිවී ගොස්ය. එහි මල් වැවීම ගෙහිමියන් විසින් කලකට පෙර අත්හැර දුමු අයුරකි. නිවස හා මිදුල අවට පැතිරී තිබුණේ, ගංඉවුරේ එකතු වූ චතුර පල්වීමෙන් නැගුණු දුගඳයි.

තියෝබෝල්ඩ් විල්සන් පටු බරාදයක් මැදින් අප කැඳවාගෙන ගියේය. එවිට අප පිවිසුණේ ලොකු විසිත්ත කාමරයකටයි. එය සැහෙන තරම් ගෘහභාණ්ඩ තිබූ සුවපහසු-භූතක් විය.

අපේ අඩි ශබ්දය ඇසී, පුටුවක් වාඩිවී සිටි තරුණ කාන්තාවක් එක්වරම එතැනින් නැගිටියාය. ඇය සිටියේ යම් කටයුත්තක නිරතවී බැව් අපි දුටුවෙමු. ඒ, මේසයක ලාභිවු එළියට ඇද, අවශ්‍ය ලියකියවිලි සෙවීමේ උත්සාහයකි. ඇය රතු මිශ්‍ර දුඹුරු පැහැති කේශ කලාපයක් තිබූ, සිහින් තරුණියක බව අපි දුටුවෙමු. ඇගේ සුදු පැහැති හමේ දුඹුරු පැහැති තිත් වැටී තිබුණේ, නිතර සූර්ය රශ්මියට නිරාවරණය වීම නිසා විය යුතුය.

"මෙන්න ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයයි දොස්තර වොට්සනුයි ආවා" අපේ අනුග්‍රාහකයා උස් හඬින් කීවේය. "මේ මගේ ඇති දියණිය- ජෙනට්. ඇගේ හිතේ ඇතිවී තිබෙන අහේතුක බිය, ඇගේම යහපත පිණිස නැතිකර ලිමඩ්ඩ්බේ කාර්යය, මහත්වරුනි."

තරුණිය අප වෙත යොමු කළේ එඩ්වර් මුහුණකි. එහෙත් ඇගේ හිතේ තිබූ හිතියත්, එයින් ස්නායුචලට ඇතිවී තිබූ කම්පනයක් මට හඳුනාගත හැකිවිය. මුහුණෙන් දෙතෝල්ලේත් මස්පිඬු වරින්වර අසාමාන්‍ය ලෙස හැකිවීණේ ඒ බැව් හඟවමිනි.

"බාප්පේ. මං කලින් කිව්වා වගේ, හෙට මෙහෙත් යන එක යනවමයි." ඇය කීවේ උස්හඬින්. "මේ මහත්වරු මොනවා කිව්වත් මගේ ඒ තීරණය වෙනස් කරන්නේ නෑ. දන් මේ ගෙදර තියෙන්නේ ශෝකය හා හිතිය පමණයි!"

"ඔබ මොකටද හය වෙන්නේ?" හෝම්ස් ඇසුවේය.

තරුණිය තම දකුණු අත්ලෙන් දෑය වසා ගත්තාය. "මට නම් තේරෙන්නේ නෑ කියන්න. ඒ වුණාට මේ ගෙදර ඇහෙන්නේ මහා පුද්ගලාකාර ශබ්ද. හැමතැනම දකින්න ලැබෙන්නේ අඳුරු සෙවණැලි."

"ජෙනට්. ඔබට පිය උරුමයෙන් සල්ලි ලැබිල තියෙනවා; දේපොළ ලැබිල තියෙනවා" විල්සන් මහතා කීවේ අවංක හඬෙනි. "ඔය හිතේ මවාගත්තු අඳුරු සෙවණැලි නිසා, තාත්තලා සියලා

අවුරුදු සියගණනක් ජීවත්වුණු, මේ හේදොර අත්ඇරලා දාල යන්නද හදන්නේ?"

"තරුණ නෝනා, අපි මෙහේ ආවේ ඔබට උදව් කිරීමේ අරමුණෙන්." හෝමිස් කීවේ ඇගේ සිත සනසන හඬකිනි. "අපට ඔබ කරන්නේ ඔබ මේ හයවෙලා තියෙන්නේ මොකටද කියල දනගෙන, ඒ හය නැතිකරන්න. වැඩිදුර හිතා නොබලා, දැඩි තීරණ ගන්න එපා. එහෙම කිරීමෙන් සමහර වෙලාවලදී, අපි අපේ ජීවිත අඳුරු මාර්ග වලට යොමුකරගන්නවා."

"මහත්මයා" ඇය කීවාය. "සමහර මෙලාවලට අනෙක් අයට නොපෙනෙන කාරණා, ගැහැනියකගේ හිතට ඉවෙන් වාගේ වැටහෙනවා. ඒවා ඇහුවාම ඔබ නම් හිතුවේවි."

"කොහොමටවත්-නෑ" හෝමිස් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඔබ කියන දේ ඇත්ත. ඒවා සමහරවිට අදහස්මාන බලවේග වලින් අපට පෙන්වා දෙන කාරණා වගෙයි. ඔබ මෙහේ රැඳෙනවාද, නැත්නම් පිටවෙලා යනවාද කියන එක තීරණය කිරීම, ඔබට භාරයි. නමුත් ඊට කලින්, ඔබේ හිත හයට පත්වුණේ මොකක් නිසාද කියල මට කියන්න. බාගවෙලාවම මට හැකිවේවි ඒකට විසඳුමක් හොයාගන්න. දැන් ඉතින් මේ විශාල මන්දිරය පුරා අපව එක්කගෙන ගිහිත්, අපට ගේ පෙන්වලා දෙන්නා ඒකෙහුත් ඔබේ හිතට සහනයක් දුන්නේවි."

"ඉතාම අනර්ඝ අදහසක්" විල්සන් කීවේය. "යමු පෙනව්. ඔබේ හිතේ තියෙන ඔය සෙවණැලි ගැන හය, ඔක්කොම නැතිකරන්න අපට හැකිවේවි."

අපි සිව්දෙනා මුලින්ම එම නිවසේ බිම් මහලේ කාමරයෙන් කාමරයට ගමන් කළෙමු.

"මං ඔබට නිදන කාමරත් පෙන්වන්නම්" විල්සන් මෙනෙවිය කීවේ අන්තිමේදී අප උඩුමතලට නගින තුරුප්පුව අසල රැඳී සිටියදීය.

"මේ තරම් පරණ ගෙයක් වෙලත්, මේකෙ පොළොව යටට හැදු ගබඩා කාමර එහෙම නැද්ද?" හෝමිස් ඇසීය.

"එවැනි එක ගබඩා කාමරයක් තියෙනවා හෝමිස් මහත්මයා" ඇය කීවාය. "ඒ වුණාට ඒක ඒ හැටි පාවිච්චියට ගන්නෙ නෑ. බාප්පගේ පරණ කුරුලුකුඩු දැමූ පෙට්ටි සහ දර තමයි ඒකෙ ගබඩාකරල තියෙන්නේ. එන්න මේ පැත්තෙන්. මං ඒක ඔබට පෙන්වන්නම්:"

අපට දකින්නට ලැබුණේ, බිත්ති ගල් වලින් තැනූ අඳුරු කාමරයකි. එහි එක් කෙළවරක් දුර ගොඩගසා තිබිණ. තවත් බිත්තියක් සම්පයේ, දර දමා දල්වන, ඕලන්ද මෝස්තරයේ පැරැණි ගිනිඋදුනකි. එය සකසා තිබුණේ, විශාල යකඩ පයිප්ප මගින් උණුසුම් වාතය නිවස පුරා කාමරවලට රැගෙන යන අයුරෙනි. මේ පයිප්ප සිවිලිම දිගේ ගොස්, කාමරයේ එක් මුල්ලකින් ඉහළට නැගිණ. කාමරයේ ඒ කෙළවරින්ම දොරක් විය. මෙම විදුරු දොර හැරගෙන, තරප්පු පෙළ නැගීමෙන් ගෙදරට යා හැකිවිය. එතැන තරමක දුර්ගන්ධයක් පැවැතිණ. හේමල් කිහිපවිටක් තදින් ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාස කරමින් උත්සාහ කළේ, ඒම දුර්ගන්ධය කුමක්දැයි හඳුනාගැනීමට වියයුතුය. ගඟේ මඩ පල්ලීමෙන් නැගුණු දුගඳ මට නම් පහසුවෙන්ම හඳුනාගත හැකි විය.

"හේමල් ගඟ අයිග්න් බොහොමයක් ගෙවල්වලට වගේ, ඔබටත් මියන්ගෙන් කරදර ඇති?" මගේ මිත්‍රයා ඇසුවේ විල්සන් මෙනෙවිය ගෙනි.

"ඉස්සර නම් හරියට මී කරදරේ තිබුණා" ඇය කීවාය. "ඒත් බාප්පා මෙහේ පදිංචියට ආවාට පස්සේ බාප්පා උත් ඔක්කොම වදකරලා."

"ඒක හරි" හේමල් කීවේ කාමරයේ පොළොව දෙස පරීක්ෂාවෙන් බලමිනි.

"අනේ හැබැට! පුංචි සතුන්ට නම් වැඩ රාජකාරි හරියට."

ඔහු බලා සිටී දෙය වෙන, මගේ දෑස ද යොමු කළෙමි. ගිනිඋදුන අසල සිටී කුඹි වැලක් කාමරය හරහා තරප්පුව අසලටත්, එතැනින් ගෙදරට දෙසටත් ගමන් කළේය.

"මේ වගේ රාජකාරියක් අපටකරන්න ඔවුන්ගේ නැත්තෙ හොඳ වෙලාවට වොට්සන්" හේමල් කීවේ අනේ තිබූ කෝටුව කුඹිවැල දෙසට දිගුකරමිනි. "තමන්ගේ ශරීරය වගේ තුන්තුණයක් ලොකු කෑම කෑලි ඔසවාගෙන යන්න වෙන එකත්, ලේසිපහසු වැඩක් නෙමෙයි. බොහොම ඉවසිල්ලෙන් කළ යුතු කටයුත්තක්. අපට හොඳ පාඩමක්."

එසේ කී හේමල් නිශ්ශබ්ද වී මිනිත්තු කිහිපයක් පොළොව දෙස පරීක්ෂාවෙන් බලා සිටීමය.

"..... හොඳ පාඩමක්" යළිත් ඔහු මුමුණන හඬ මට ඇසිණ.

"ඒක මහ මෝඩ කතාවක්" මෙනෙක් වේලා නිහඩව සිටි තියෝබෝල්ඩ් විල්සන් කීය. "මේ කුහි වැලක් හැදිලා තියෙන්නේ, සේවකයෝ කුණුබාල්දිය වෙත යන්න කම්මැලි කමට, ඉතිරිවෙන කෑම ගිනිඋදුනට විසිකරන නිසා."

"ඉතින් ඔබ උදුන් දොරට අගුළක් සවිකළාද?"

"ඔව්. අගුළු දාල වහන විධියට සකස් කළා. ඔබට ඕනෙ නම් ම. යතුර ගෙනැල්ලා, ඇරලා පෙන්වන්නම්. ඕනෙ නෑ? ඉතින් මෙනැන වැඩ කටයුතු ඉවර නම් යමු. මං පෙන්වන්නම් උඩ තට්ටුවේ නිදන කාමර."

"මම කැමැතියි ඔබේ සොහොයුරා මියගිය කාමරය බලන්න" හෝමස් විල්සන් මෙනෙවියට කීවේ. අප ඉහළ මාලය වෙත ළඟාවෙද්දීය.

"මෙන්න ඒ කාමරේ" ඇය කාමරයක දොර හරිමින් පැවසුවේ අප උඩ තට්ටුවට ළඟාවූ පසුවය.

එය සෑහෙන තරම් විශාල කාමරයක් විය. එයට ආලෝකය සැපයුණේ විශාල ජනෙල් කවුළු දෙකකිනි. අවශ්‍ය තරම් ගෘහභාණ්ඩ තබා, තරමක් සුඛෝපභෝගී යයි කිවහැකි අයුරින්, එය සකස් කොට තිබිණි. මේ කාමරයේ කෙළවරක ද විශාල බඳක් සහිත ගිනිඋදුනක් විය. උදුනෙන් ඉවතට ගිය පයිප්පයේ කුරුලු කුඩු දෙකක් එල්ලා තිබිණි.

"අර පැත්තේ තිබෙන දොරෙන් යන්නේ කොහේටද?" මගේ මිත්‍රයා ඇසීය.

"ඒ දොරෙන් යැවෙන්නේ මගේ කාමරයට. ඉස්සරවෙලා මගේ අම්මගේ කාමරය වුණේ ඒක."

"මට වැටහෙන විධියට ඔබේ අයිියා, හුඟක් රැ වෙනතුරු පොත්පත් කියවීමට ඇතිබැගි වී සිටි කෙනෙක්. එහෙම නේද?"

"ඔව් මහත්මයා" ඇය කීවාය. "ඔහුටත් නින්ද නොයෑමේ රෝගය තිබුණා. ඒ වුණත් ඔබ කොහොමද ඒක දනගත්තේ?"

"ඇදිපුටුවට දකුණු පැත්තෙන් බුමුතුරුණ මත, දල්වුණු ඉටිපත්දම් වලින් වැහිරුණු ඉටි විශාල ප්‍රමාණයක් එකතුවෙලා තිබෙනවා. හො හෝ! මේ මොකක්ද?"

ජනේලය සමීපයේ කැවුණු හෝමස්ගේ දෙනෙත් යොමුවී තිබුණේ, බිත්තියේ ඉහළ කොටස වෙතයි. මිළඟට ජනෙල් පඩියට

නැගි ඔහු, අත දිගුකොට බදාමය මත ඇඟිලි තුඩුවලින් අතගා බලා, පසුව ඇඟිලි තුඩු නාසයට ළංකොට බැලීය. ඔහුගේ නළල රැළි වැටිණි. මුහුණේ මතුපිට ප්‍රභේදිකාවකට මුහුණ දුන් ලක්ෂණය. ජනෙල් පඩියෙන් බිමට බට ඔහු, කාමරය වටාම ගමන් කළේ සිවිලිම දෙස දෙනෙත් යොමුකරගෙනයි.

"හරි පුදුමාකාරයි" හෝම්ස්ට කියැවිණි.

"ඇයි හෝම්ස් මහත්මයා? මොකක්ද සිදුවෙලා තියෙන වැරද්ද?" ජනට විල්සන් මෙනෙවිය ඇසූවාය.

"නැහැ," හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. "මම මේ ප්‍රශ්නයක් වෙලා තියෙන්නේ, බිත්තියේ ඉහළ කොටසේ සහ බදාමයේ මතුපිට ඇඳි තිබෙන, ඉරි සහ රවුම් මොනවාද කියන එකයි."

"බාගවෙලාවට මේ කවරක්කාරි කැරපොත්තන් බිත්තිය දිගේ ඇඳුණු පාරවල් වෙන්න ඇති." විල්සන් කීවේ සමාව අයදින ස්වරයකිනි. "ජනට මං ඔබට කළිනුත් කිව්වා. මේ සේවකයන් වැඩකරන හැටි ගැන හොඳට හොයල බලන්න කියලා. හෝම්ස් මහත්මයා. මොකක්ද ඊළඟට ඇතිවෙලා තිබෙන ප්‍රශ්නේ?"

පැත්තෙන් තිබූ දොර දෙසට මගේ මිත්‍රයා ඇවිද ගියේය. එය විවෘතකොට ඉහළ බිත්තිය දෙස බැලූ ඔහු, යළිත් ජනෙලය අසලටම ඇවිද ආවේය.

"මං මෙහේ ආව ගමනෙන් ලැබුණු ප්‍රයෝජනයක් නෑ" හෝම්ස් කීවේය. "පෙනෙනවා නේද? මිදුමත් එන්න එන්නම වැඩිවෙනවා. අපි දෙන්නා ඉක්මන් කරලා ආපසු යායුතුයි. මේ කුඩු වල ඉන්නේ ඔබේ සිංදු කියන කුරුල්ලන් පෙන්න ඇති?" හෝම්ස් ඇසුවේ ගිනිඋදුන අසල එල්ලා තිබූ කුරුල්ලු කුඩු වලට අත දිගුකරමිනි.

"ඒ කිහිපදෙනෙකු පමණයි. මේ පැත්තට එන්න මං පෙන්වන්න" දිගු බරාදයක් දිගේ අහු කැඳවාගෙන ගිය විල්සන් කාමරයක දොර විවෘත කළේය.

"ඔන්න බලන්න!" ඔහු කීය.

එය විල්සන්ගේ නිදනකාමරය විය. එහෙත් එවැනි නිදනකාමරයක් මම මගේ ජීවිත කාලය තුළම දක නැත්තෙමි. බිම සිට සිවිලිම දක්වාම මේ කාමරය පිරී තිබුණේ, කුරුල්ලන් දමා තිබූ කුඩු වලිනි. රත්වත් කහ පැහැති කුරුල්ලන් සිය ගණනක්, එතැන සිටින්නට ඇත. ඔවුහු ප්‍රානායාම හඬින්, නොයෙකුත් මිහිරි ගීත ගායනා කළහ.

"ආලෝකය ඉර එළියද, නැත්නම් ලාම්පු වලින් ලැබෙන කෘතිම ආලෝකයද කියලා උන්ට වෙනසක් නෑ" විල්සන් කිය. "ඔන්න බලන්න" කී ඔහු අමුතු කාලයකට සිවුරුහන් කළේය. එය මට හුරුපුරුදු කුරුලු නාදයක් බව, මම හඳුනාගනිමි. විල්සන්ගේ කුරුල්ලෝ වහාම ඒ සිවුරුහන් හඬින් පටන්ගෙන මිහිරි කුරුලු සංගීතයක් නැගීමට පටන්ගත්හ.

"ඈ කොහාගේ හඬ තේද?" මම ඇසිමි.

"හරියට හරි" විල්සන් පිළිතුරු දුන්නේය. "මං ඔබට කලිනුත් කිව්වා වගේ, හරියට පුහුණු කලොත් ඉන්ජිලාට අනුකරණය කරන්න බැරි ශබ්දයක් නෑ."

එක්වරම එක කුරුල්ලෙක් ඉතාම තියුණු අමිහිරි හඬක් නැගීමට පටන්ගත්තේය.

"ඒ ශබ්දය නම් මොන කුරුල්ලාගෙද කියල, මට හඳුනාගන්න අමාරුයි" මම කීවෙමි.

"ඒ මුකලත් බකමුණා රාත්‍රි කුරුල්ලෙක්."

"මට පුදුම ඔබ මේ කාමරේ පමණක්, විවෘත ගිනිගොඩක් දල්වාගෙන ඉන්නෙ ඇයි කියලා" හෝමිස් කිය. "මෙතැනට සැහෙන්න තද සුළංපාරකුත් එනව ඇති?"

"මට නම් එහෙම අපහසුවක් දැනුණෙ නැහැ" විල්සන් පිළිතුරු දුන්නේය. "හෝමිස් මහත්මයා, මිදුම් එන්න එන්නම ඝන වෙනවා. ඔබේ ආපහු ගමන නම් බොහොම අමාරු වේවි වගේ."

"එහෙම නම් අපි ඉක්මනින් පිටත්වෙමු වොට්සන්."

අපි තරප්පුව බැස, බිම්මහලේ බරාදය වෙත පැමිණියෙමු. අපේ හිස්වැසුම් ගෙන ඒම සඳහා තියෝබෝල්ඩ් විල්සන් විසින්ම කාමරය වෙත ගියේය. ඒ අතරේ පේනඩ් විල්සන් මෙනෙවියගේ කනට ලංවුණු හෝමිස්, ඇයට-යමක් කියනු මට ඇසිණ.

"විල්සන් මෙනෙවිය, කාන්තාවන්ට ඉවෙන් වගේ දූනෙන දේ ගැන මං ඔබට කලිනුත් කිව්වා. මං ඒක ආයෙ මතක් කරන්නම්. බොහොම වෙලාවලදී, සත්‍ය තත්ත්වය ඇහැට නොපෙනුණාට ඉවට දූනෙනවා. ඔබට ශ්‍රවණ රාත්‍රියක්."

මොහොතකට පසු, අපි ගෙලයන මැදින් වැටී තිබුණු අභිපාර දිගේ, අපේ අශ්වකරක්ෂා දෙසට ඇවිද ගියෙමු. එහි පහන්වල ආලෝකය, මිදුම මැදින් යන්නමින් දිස්විය. අපේ කුලීරිය අඳුරු

මාවතේ ආපසු ගමන්ගන්නා අතරේ, මගේ මිත්‍රයා හිස පහතට නමාගෙන, කල්පනාවේ චෙළි උත්තේය. මිදුම ක්‍රමයෙන් වඩාත් ඝනවෙමින් පැවැති අතර, ගැස්ලාමිටු වලින් නික්මුණේ නොපැහැදිලි ආලෝකයකි.

"කොහොමටත් මහත්සී වෙලා හිටී ඔබ, නිස්කාරණේ මේ අනවශ්‍ය වැඩකට කරදර වුණා නේද?" මම මගේ මිත්‍රයාගෙන් ඇසිමි.

"නෑ නෑ වොට්සන්" ඔහු කීය. "මට හිතුවේ විල්සන් පවුලේ පොද්ගලික දේවල් වලට ඇඟිලිගහන්නා, අතට අයිතියක් නැහැ කියලයි. ඒ වුණත්" කී හෝම්ස් අසුනේ පිටුපසට හේත්තු වී යළිත් කල්පනා කරන්නට පටන් ගත්තේය.

"..... ඒ වුණත් මේකෙ කොතැනක හරි, වැරද්දක් තියෙනවා වොට්සන්. වැරද්දයි! වැරද්දයි! ඒක කොහොමටවත් වෙන්ත බැහැ" ඔහු දිගින් දිගටම පහත් හඬින් කියනු මට ඇසිණ.

"නමුත් මොකුත් වැරදි දෙයක් මට නම් පෙනුණේ නෑ" මම කීවෙමි.

"මට පෙනුණේ නෑ" ඔහු කීය. "නමුත් මගේ මොළයට අනතුරු ඇඟවීමේ සිතුව නාදවෙත හඬක් ඇහෙනවා. අර විධියේ ගිනිඋදුනක් මොකටද? අර බිම්මහලේ ගබඩාකාමරයේ, ගිනිඋදුනේ පයිප්පය, අනෙක් කාමර වල උදුන් වලට සම්බන්ධයි. ඒ ඇයි?"

"ඒ එක නිදන කාමරයක."

"නැහැ. නිදන කාමර දෙකක." හෝම්ස් කීය. "විල්සන් මහත්මිය මියගිය කාමරයෙන් ඒ විධියට පයිප්පය සකස්වෙලා තියෙනවා."

"මට නම් ඒකෙන් මොකුත් හිතාගන්න බැහැ." මම කීවෙමි. "ගිනිඋදුන් බොහොම පරණ තාමල් ඒවා කියනවා ඇරෙන්න."

"සිවිලිමේ තිබුණු ලකුණු ගැන ඔබට මොනවද හිතෙන්නේ?" හෝම්ස් ඇසීය.

"අර දූවිලි තට්ටු රවුමට සිරී ගිය ලකුණුද?"

"ඔව්. දූවිලි තට්ටු සිරී යමින් දැලි වලින් ඇතිවූ ලකුණු."

"දැලි?" මම ඇසිමි. "හෝම්ස් ඔබට වුණු වැරදීමක්ද?"

"මං ඒවා අල්ලා බැලුවා. නාසයට ළංකර සුවඳ බැලුවා. ඒ දූව පිළිස්සීමෙන් සෑදුණු දැලි කැටිති."

අපි මදවේලාවක් කුලීරියා කළ නිහඬව සිටියෙමු. එය දැන් ලන්ඩන් නගර සීමාවට බොහෝ දුරට ළංවී තිබිණ. කුලීරියේ මදක්

පහළට කරතිබූ ජනෙල් විදුරුව අසල මගේ අත තබාගෙන, මම ඇඟිලි වලින් විදුරුවට තව්ටුකරමින් සිටියෙමි. මා එසේ කළේ නිශ්චිත සිතිවිල්ලකින් නොවේ.

"විදුරුව!" මගේ මිත්‍රයාට උස්හඬින් කැගැසිණ.

ජනෙල් විදුරුවේ බැඳී තිබූ හුමාලය මතු, මගේ ඇඟිලි තුඩු වලින් ඉරි කිහිපයක් ඇඳී තිබිණි. එය දුටු හෝම්ස්ගේ සිතේ අවසන් සැකය ද පහවී ගිය අයුරකි. රිය නවත්වන මෙන්, ඔහු එක්වරම කුලීරට රියදුරාට කැගැසීය. අනතුරුව රූපය ආපසු හරවාගෙන, ඩෙප්ටිංඩිහි ගමන පටන්ගත් තැනටම ආපසු යායුතු බව ඔහු රියදුරාට දැනුම් දුන්නේය.

"බලන්න වොට්සන්. කාරණා මේ තරම් පැහැදිලිව තිබිලත්, අන්ධයෙකුට වගේ මට කිසිවක් නොපෙනුණු හැටි." හෝම්ස් කීවේ අසුනේ පිටුපසට හේත්තුවෙමිනි. "හෝඩුවාවත් තරමක් නොපැහැදිලි වුණත්, හැමදෙයක්ම එතැන තිබුණා. ඒත් තර්කානුකූලව නිගමනයකට එන්න තිබුණු අපහසුතාවය ගැන මටම පුදුමයි."

"මොන හෝඩුවාවත් ගැනද ඔබ කියන්නෙ?"

"හෝඩුවාවත් නවයක් එතැන තිබුණා. නිගමනයකට එන්න, එයින් හතරක් වුණත් හොඳටම සැහෙනවා. කියුබාවේ වාසය කරලා මිනිහෙක්, ආපසු එංගලන්තයේ පදිංචියට එනවා. ඔහු කැනරි කුරුල්ලන් පුහුණුකිරීමේ විශේෂඥයෙක්. ඊට අමතරව ඔහු, උෂ්ණ කලාපික රටවල නිශාචර කුරුල්ලන්ගේ ශබ්ද හැම එකක්ම දන්නවා. ඔහුගේ නිදනකාමරයේ (තිබෙන්නේ ආදිකල්පික ගිනිඋදුනක්. මෙතැන සිදුවෙන්නේ මහ විනාශකාරී දෙයක් වොට්සන්. රියදුරු උන්නැහේ! ඩාහනායු ඩිහොම නවත්වන්න!)"

අප පසුකර යමින් සිටියේ, බොහෝ ක්ලබ්කාරී ලෙස වෙළඳ කටයුතු සිදුවුණු, විටී දෙකක් එකිනෙක හමුවූ මංසන්ධියකි. උකස් බඩු සාප්පුවල රන්බුබුලු, පහන් කණුවල ආලෝකයෙන් දීප්තිමත්ව බැබැළිණි. කරත්තයෙන් බිමට බැස, ඉදිරියට ඇවිද ගිය මගේ මිත්‍රයා, මඳවේලාවකින් ආපසු පැමිණියේය. අපි යළිත් ගමන ඇරඹීමු.

"හොඳ වෙලාවට අපි තවමත් නගරයේ" හෝම්ස් කීවේ හඬ නොනඟා සිතාසෙමිනි. "ඒ මොකද නැගෙනහිර ලන්ඩනයේ

උකස්බඩු සාප්පු වල, ගොල්ලු පිති විකුණන්න තියෙව් කියල බලාපොරොත්තු වෙන්න අමාරුයි."

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ!" මට කියැවිණි. එහෙත් ඔහු මගේ අතට බර ගොල්ලු පිත්තක් දුන් විට, මට කීමට කිසිවක් නොවිය. යම් බිහිසුණු අපරාධයක් සිදුවන්නේය යන හැඟීම, මගේ සිතට ඇතුළුවූයේ එවිටයි.

"අපට තව වෙලා තියෙනවා" මගේ මිත්‍රයා කීවේ තම ඔරලෝසුව පරීක්ෂා කරමිනි. "ළඟම තියෙන අවත්තලෙන් සැන්ඩ්විච් එකක් කාලා, කෝපි කෝප්පයක් බිලා යමු."

දුර්ගන්ධය හමන ඩෙප්ට්මන්ට් පෙදෙසට අපි යළිත් ළඟාවීමු. විල්සන්වරුන්ගේ පෞරාණික නිවසේ ගෙදයනට අප පිවිසෙද්දී, අසල වූ සාන්ත නිකොලස් දෙව්-මැදුරේ රාත්‍රී දහය නාදවිය. මුළු නිවසම මිදුම් පටළාකින් වැසී තිබිණි. එහෙත් ඉහළ මාලයේ කාමරයක පහනක් දල්වෙන හැටි, ජනෙල් විදුරුව තුළින් අපි දුටුවෙමු.

"ඒ එළියක් පෙනෙන්නේ, ජෙනට් විල්සන් මෙනෙවියගේ කාමරයේ" හෝම්ස් කීය. "මට දැන් තියෙනවා ලොකු රාජකාරියක්. මුළු ගෙදරම අය අවදිකරන්නේ නැතිව, අපි විල්සන් මෙනෙවියට කථා කරන්න ඕනේ. අපි බලමු ඇගේ ජනෙල්යට බොරළු අහුරක් විසිකරල, ඒක හරියයිද කියලා."

හෝම්ස් එසේ කොට මොහොතකින් ජනෙල්ය විවෘතවිය.

"කවුද ඔය?" ඇය ඇසුවාය.

"මම ෂර්ලොක් හෝම්ස්. ඔබ සමග මං වහාම කථාකළ යුතුයි. ඔබේ නිවසට ඇතුළු වියා හැකි දොරටුවක්, පැත්තේ බිත්තියේ තියෙනවද?"

"ඔව්. ඔය වම් පැත්තේ ජනෙල්ය දොරක් තියෙනවා. ඇයි මොකක්ද ප්‍රශ්නේ?" ඇය ඇසුවාය.

"කරුණාකරල වහාම පහළට බැහැල එන්න" හෝම්ස් කීය. "ඒත් ශබ්ද කරන්න එපා. ඔබේ බාප්පාට කතාකරන්නවත් එපා."

අපි අදුරේ අතපතු ගාමිත් ගොස්, ඇය පැවසූ එම දොර වෙතට ළංවීමු. මදවේලාවක් යද්දී විල්සන් මෙනෙවිය දොර විවෘත කළාය. ඉටිපන්දමක් ද රැගෙන සිටි ඇය අප දෙස බලාසිටියේ බියපත් වූ විලසිනි.

"ඇයි හෝමස් මහත්මයා. මොකක්ද ප්‍රශ්න?"

"මොකත්ම කරදරයක් නෑ" හෝමස් කීය. "හයවෙන්න දේකුත් නෑ. ඒ ඔබ මගේ අදහස් පිළිපදිනවා නම්. කෙස් ඔබේ බාප්පා?"

"ඔහුගේ නිදන කාමරයේ."

"බොහොම හොඳයි. දැන් අපි එනවා ඔබේ කාමරයට" හෝමස් කීය. "ඔබ වහාම ඔබේ ඇඳුම් පැළඳුම් අරගෙන, ඔබේ අයියා පදිංචිව සිටි කාමරයට යායුතුයි. ඔබේ ජීවිතයට ආදරයක් ඇත්නම්, ඒ කාමරයෙන් පිටවෙන්න උත්සාහ කරන්න එපා. මං කියන තුරු එහි රැඳී ඉන්න."

"ඔබ මාව හය කරනවා හෝමස් මහත්මයා."

"ඒක ඇත්ත. නමුත් ඔබ මගේ උපදෙස් පිළිපැදිය යුතුයි. එතකොට මට ඔබේ ආරක්ෂාව භූත සහතික වෙන්න පුළුවනි. ඔබ යන්න කලින්, මට තියෙන්නා අහක්න ප්‍රශ්න දෙකක්. අපි ගියාට පස්සෙ බාප්පා මේ කාමරේට ඇවිත් ඔබට කථාකළාද?"

"ඔව්." ඇය කීවාය. "ඔහු පෙපෙරිනෝ නම් කුරුල්ලා අරගෙන ඇවිත්, උඟ් මගේ කාමරේ තිබෙන කුරුල්ල කුඩුවක දම්මා. ඔහු කිව්වා, මේ මං විල්සන් නිවසේ ගතකරන අන්තිම රාත්‍රිය නිසා, මාව විනෝදයෙන්, සතුටින් තැබිය යුතු බව. බාප්පා කිව්වා ඒ සඳහා ඔහුගේ ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් ඔහුට කළහැක්කේ එක් දෙයක් පමණයි. ඒ කුරුල්ලාගේ හොඳින් අහන්න සැලැස්වීමයි."

"හා හා! ඇත්ත තමයි. විල්සන් මෙනෙවිය. මං දැනගන්න කැමැතියි, ඔබේ අයියාට හා අම්මාට තිබුණු රෝගයෙන් ඔබත් පීඩා විදිනවාද?"

"ඒ කියන්නේ හදවතේ දුර්වලතමද?"

"ඔව්"

"හොඳයි කමක් නෑ." හෝමස් කීය. "දැන් අපි ඔබ සමග ඉහළ තට්ටුවට එනවා. ඔබ නිශ්ශබ්දවම අනෙක් කාමරයට ගිහිං දොර අගුළු දමාගන්න. යමු වොට්සන්."

පෙනටි විල්සන්ගේ අනෙක් කිබු ඉටිපන්දමේ ආලෝකයෙන්, අපි ඉහළ තට්ටුවට නැගීමට පටන්ගත්තෙමු. ඇය කාමරයේ තිබූ ඇගේ ඇඳුම් පැළඳුම් එකතුකරගන්නා තුරු, අපි එහි කෙළවරක එල්ලා තිබූ කුරුල්ලා කුඩු පරීක්ෂා කර බැලූවෙමු. ඒවා රෙදිවලින් ආවරණය කර තිබිණි. රෙදි මඳක් ඉවත් කළ විට ඒ තුළ නිදාසිටි කුඩා කුරුල්ලන් අපට දකගත හැකිවිය.

"අපරාධයක් ඉතා සියුම්ව කරන්න, මොහු අතිදක්ෂයෙක්. ඒ වගේම, ඔහුගේ හිතේ තිබෙන බිහිසුණුකම වචනවලින් කියා නිමකරන්න බැහැ" හෝම්ස් කීවේය.

විල්සන් මෙනෙවිය අනෙක් කාමරයට ගොස් දොර වසාගත්තාය. අපි ඇගේ කාමරයේ රැඳී සිටියෙමු. එය ප්‍රමාණයෙන් කුඩා එකක් වුවත්, එහි ආහභාණ්ඩ සුවචන සුළු ලෙස සකසා තිබිණි. කාමරයට ආලෝකය සැපයුණේ රිදියෙන් නිමකළ බර පහනකිනි. ඕලන්ද උදුනට උඩින් එල්ලා තිබූ කුරුලුකුඩුවේ කුරුල්ලෝ තිදෙනෙක් වූහ. අප පිටිසෙද්දී ගින හායනය මොහොතකට නැවැත්වූ ඔවුහු, කුඩුව තුළින් එළියට හිස දමා අප දෙස බැලූහ.

"මං හිතන්නේ වොට්සන් අපට තව කාල වේලා තියෙනවා." හෝම්ස් කීවේ කෙඳිරිලි හඬෙනි. "ඒ හින්දා අපි පැය හාගයක් විවේක ගමු. දැන් ඔය පහන නිවල දමන්න."

"අන්ධකාරයේ ඉඳිම අනතුරුදායකයි නේද හෝම්ස්?"

"මිත්‍රයා, අඳුරේ සිටීම අන්තරාදායක නැ."

"මොකක්ද මෙතැන සිද්ධ වෙන්නෙ කියන එක ඔබ මට පැහැදිලි කළේ නැහැ හෝම්ස්." මම කීවෙමි. "ඔබ කී කරුණු වලින් මට තේරුම් ගන්න පුළුවන් මේකයි. විල්සන් මේ කුරුල්ලන්ව මොනව හරි බිහිසුණු වැඩකට යොදවා ගන්නවා. පහතේ ආලෝකය තිබෙද්දී පමණක් සිදුවෙන මේ හයානක කටයුත්ත මොකක්ද?"

"ඒක මොකක්ද කියලා හරිහැටි කියන්න, මට තවමත් අමාරුයි" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. "නමුත් ඒ ගැන යම් අදහසක් මගේ හිතේ පහළවෙලා තිබෙන බව ඇත්තයි. අපට දැන් කරන්න ඉතිරිවෙලා තියෙන්නේ, සෝදිසියෙන් බලාසිටීම පමණයි. ඔබට පෙනෙනවා නේද, අර-ඕලන්ද උදුනට ඉහළින් තිබෙන පයිප්ප කට? ඒක වසා තිබෙන්නේ එක් කොනක් සරනේරුවකින් සවිකළ පියනකින්. මං කැමැතියි ඒකට ඔබේ අවධානය යොමුකරනවා නම්."

"ඒකෙ මොකුත් විශේෂත්වයක් මට නම් පෙනෙන්නෙ නැ" මම කීවෙමි.

"ඔව්, ඔබ හරි. නමුත් ආකඩ උදුනක ඉන්ධන දැමීමට ඇති විවරය ටින් පියනකින් වසා තිබීම හරි අසාමාන්‍ය දෙයක් නේද?"

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙව්වාට්!" මට කියැවිණි. "හෝමස් ඔබ කියන්නේ මේක හයානක් වැඩකරන්නක් සඳහා, විල්සන් යෙදූ උපක්‍රමයක් කියලද? ඔහු බිම් මහලේ ගබඩා කාමරයේ සිට, මෙතැනට පයිප්පයක් දමා තිබෙන්නේ, මොකක් හරි විෂක් ඒ දිගේ එවලා, ඔහුගේ ඇති පරපුර මිනාශකරන්න කියලද? ඒකද ඔහුගේ කාමරේ අසාමාන්‍ය තාලේ ගිනිඋදුනක් තියෙන්නේ?"

"ඔබේ නිගමන හුඟක්ම වැරදි නැහැ මිත්‍රයා" හෝමස් කිය. "නමුත් තියෝබෝල්ඩ් විල්සන් කියන්නේ, ඔබ හිතනවාට වඩා කෙරාරාටික, සුක්ෂ්ම උපායන් යොදන්නෙක්. බිහිසුණු සාර්ථක මිනීමරුවෙකු සතු විශ්‍යය ගතිලක්ෂණ හැම එකක්ම, ඔහුට තියෙනවා. එකක් අනුකම්පා විරහිත බව. තවත් එකක් උපක්‍රමශීලී බව. දැන් කරුණාකරලා පහතේ එළිය හොඳටම අඩුකරන්න. මේ ගැටලුව මං තේරුම් ගත්ත හැටි නිවැරදි නම්, හෙට එළිවෙන්න කලින් අපට මොනවා හරි දැකගන්න ලැබේවි."

අසුනේ පිටුපසට හේන්රි වි. මම අඳුරේම කල්පනා කරමින් සිටියෙමි. මගේ හිතට තිබූ අකම සැනසීම, සාක්කුවේ තිබූ රිවෝල්වරයයි. කර්නල් සෙබස්ටියන් මොරානට මුහුණදීමට සිදුවූ දා සිටම, පුරුද්දක් ලෙස මම රිවෝල්වරය සාක්කුවේ තබාගනිමි. මගේ මිත්‍රයා කළ අනතුරු ඇඟවීමට පදනම කුමක්දැයි තේරුම් ගැනීමට, මම උත්සාහ දරමින් සිටියෙමි. නමුත් මා සිටින්නට ඇත්තේ, මා සිතුවාටත් වඩා විඩාපත් වී විශ්‍යය. මට එතැනම නින්ද යන්නට ඇත.

මගේ අත ස්පර්ශකරනු දැනීම අවදිවූයෙමි. පහත යළිත් දල්වා තිබිණි. මගේ මිත්‍රයා මා වෙතට නැමී සිටියේය.

"ඔබව අවදිකරන්න සිදුවීම ගැන මට කණගාටුයි වොට්සන්" ඔහු කිය. "ඒ වුණත් අපේ රාජකාරියට දැන් වෙලාව හරි."

"මොනවද මං දැන් කරන්න උවමනා?"

"වාඩිවෙලා, ඔබේ දෙසවන් හොඳින් යොමුකරන්න. ඇහෙනවද පෙපෙරිනෝ සිංදු කියන්න පටන් අරගෙන?"

එදා රාත්‍රි අපි සැහෙන අවධානයකින් බලා සිටි අයුරු, මට සැහෙන කලකට අමතක නොවෙනු ඇත. ලාම්පුවේ ආවරණය හෝමස් පැත්තකට තල්ලු කොට තිබිණි. ඒ අනුව ජනේලය තිබුණු බිත්තියට, ඒ සමග වූ යකඩ උදුනට හා කුරුලු කුඩුවලට, හොඳින්

ආලෝකය ලැබිණ. මිදුම බොහෝ සෙයින් සනථි, වලාකුළු මෙන් ජනේලය අසලටම ගලා ඇතැයි, අපි ජනේල් විදුරුවෙන් දුටුවෙමු. කැනරි කුරුලු කුඩුවෙන් නැගුණේ එතරම් මිහිරි හඬක් නොවේ. යම් දරුණු ක්‍රියාවක් සිදුවන්නට ඉඩ ඇති බවට, හෝම්ස් කළ අනතුරු ඇඟවීම නිසා, මගේ සිතේ පැවතියේ තැතිගත් ස්වභාවයකි. අවට පැවැති මුසල පරිසරය, මගේ සිත තව තවත් හිතියට පත්කළේය. විණාවක තත්සර හඬක් ලෙසින් නැගී ආ සියුම් ශබ්දයක්, ක්‍රමක්‍රමයෙන් තීව්‍ර වන්නට පටන් ගත්තේය. මදවේලාවක් යඳි, එය කන් බිහිරිකරවන කළා හඬක් තරමට, තියුණු විය. අප සිටියේ කුරුල්ලන්ගෙන් පිරි මහා වනාන්තරයක යයි සිතෙන තරමට මේ හඬ උච්ඡ ස්වරයකට හැරිණි. කාලය ගතවෙන අයුරු මගේ සිතෙන් ගිළිහී තිබිණ. මම කාමරය වටේටම මගේ දෑස් යොමුකළෙමි. දකින්නට ලැබුණු දෙයින්, මගේ හදවත වේගයෙන් ගැහෙන්නට පටන්ගත්තේය.

සරනේරු සහිත පියනකින් වසා තිබූ ගිනිඋදුනේ පයිප්ප කට, ක්‍රමක්‍රමයෙන් විවෘත වෙමින් තිබිණි!

මා පහසුවෙන් බියට පත්වෙන බියගුල්ලෙකු නොවේ. සුළු දෙයකින් මා කිසියෙත් කම්පනයට පත්නොවන බව මගේ මිතුරෝ දනිති. එහෙත් මේ දකින්නට ලැබුණු දෙයින්, මගේ සිතේ හිතියක් ඇතිවී, වාඩිවී සිටි පුටුවෙන් මා තදින් අල්ලාගෙන සිටී. බැව් සඳහන් කළ යුතුය. මගේ අත්පා සියල්ල හිරිවැටී ගොස් ඇතිබැව්, එක් මොහොතකට මට දැනිණි.

පියන එළියට තල්ලු වීමත් සමඟ ඇතිවූ හිඩැසෙන් කහපැහැති දඟලනසුලු, ඇඟිරෙනසුලු යමක් එළියට ඇදෙමින් තිබිණ. කුඩා නියපොතු සහිත සතෙකුගේ ගාත්‍රා වැනි අවයව එළියට තල්ලු විය. ඉන්පසු එයින් යමක් ඉහණය කරන්නට උත්සාහ ගත් බවක් අපි දුටුවෙමු. ඊළඟ මොහොතේ සම්පූර්ණ සත්ත්වයා එළියට පැමිණ ගිනි උදුන මත නිශ්චල විය.

දක්නට ලැබුණු දර්ශනයෙන් මම හ්‍රාන්ත වීමි. කුරුල්ලන් ආහාරයට ගන්නා, දකුණු ඇමරිකාවේ යෝධ දිවිමතුළුවන් මම මීට පෙර දැක ඇත්තෙමි. උන්ගේ දර්ශනය මගේ සිතේ එතරම් බියක් ඇතිකිරීමට සමත්වී නැතැ. එහෙත් ගිනිඋදුන මත සිටියේ, අතිවිශාල, බිහිසුණු පෙනුමක් තිබූ සත්ත්වයෙකි. සිරුර පුරා කළු පැහැති

කෙදිවලින් වැසුණු මේ සතා, මා මීට පෙර දැක ඇති දිවිමකුළුවන් මෙන් කිහිප ගුණයකින් විශාලය. උගේ දර්ශනය පවා ඇඟ කිළිපොළනසුලුය. ප්‍රමාණයෙන් කැම පිශානක් තරම් වූ උගේ, සිරුරෙන් පිටතට, උල් සහිත ගාත්‍රා විහිදී තිබිණි. මුහුණේ ඉදිරිපස තිබූ විෂ සහිත උල් දෙකක් වැනි හනු යුගල ය ද, රතුපැහැයෙන් දිලිසෙමින් තිබූ අක්ෂි යුගලය ද, උගේ භයානක පෙනුම දෙගුණ තෙගුණ කළේය. සිරුර සන්ධි පාද මත, ඉහළට පහළට දෝලනය වෙමින් තිබූ අයුරෙන් මට හැඟුණේ, කොයි මොහොතේ හෝ, උා උගේ ගොදුර වෙත කඩා පැනීමට සූදානම් වෙත බවයි. මේ සතා හා අප අතර තිබුණේ අඩි දෙකක හෝ තුනක පරතරයක් පමණි. එය උාට එක් පිම්මෙන් පැනීමට අපහසු දුරක් නොවේ.

"යන්නමින්වත් හෙලවෙන්න එපා වොටසන්" හේමස්ගේ මුවෙන් කෙදිරිල්ලක් නිකුත් විය. එහි ගැබ්ව තිබුණේ, මා ඔහුගෙන් මීට පෙර අසා නොතිබුණු අනතුරු ඇඟවීමකි.

කොතරම් සිහින් හඬින් කථා කළත් එම ශබ්දය දිවිමකුළුවාට ඇසුණා විය යුතුය. උා එක්වරම හිනිඋදුනේ සිට කුරුලු කුඩුව මතට පැන්නේය. එතැනින් සිවිලිමට ඇදුණු උා, ඉතා වේගයෙන් අප සිටි දෙසට ඇදී එන්නට පටන්ගත්තේය.

ගොල්ෆ් පිත්ත අතට ගත් හේමස් විදුලි වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වූයේ මේ මොහොතේදීය.

"උාව මරන්න වොටසන්! දෙවියන්ගේ නාමෙන් ඉක්මන් කරන්න!" කී ඔහු ගොල්ෆ් පිත්තෙන් සිවිලිමේ සිටි දිවිමකුළුවා වෙත පහර පිට පහර එල්ල කරන්නට පටන්ගත්තේය. එහෙත් ඒවා සාර්ථක ලෙස එල්ලවූයේ නැත.

ඔහු එල්ල කළ පහර වැදී බදාමය කැඩී, කුඩුවී කාමරය පුරා දූවිලි විසිරෙන්නට විය. ඊළඟ මොහොතේ, දිවිමකුළුවා බිත්තියේ සිට අප සිටි දෙසට පැන්නේය. උගේ පිම්ම අවසන් වූයේ ඇඳේ ඉහ කෙළවරිනි.

"ඔහොමම ඉන්න වොටසන්" කී මගේ මිත්‍රයා, ගොල්ෆ් පිත්තේ බර කෙළවරෙන් රුදුරු සත්ත්වයා වෙත පහර එල්ල කළේ ඇසිපිය හෙළනවාටත් වඩා වේගයෙනි, මෙවර හේමස්ගේ පළමු පහරෙන්ම අධිපණවූ දිවිමකුළුවා, ඊළඟ පහර කිහිපය සමග බිදීගිය බිත්තරයක් මෙන් කනපැහැති තරලයක් බවට පත්විය. ඊටපසු උගේ

ඉතිරි අඩුපඩු ඒ මේ අතට දික්වුවද ස්වල්ප වේලාවකදී, එය ද නැවතිණි.

"දෙවියන්ට ස්තූතියේවා!" මම කීවෙමි. "ඌ මේ පැත්තට පැත්තට, ඔබේ ඇඟට ආනගන්න බැරිවුණා"

"ඔව්. ඒ නිසා මගේ පණ යන්නම් බේරුණා" ඔහු අමාරුවෙන් කීවත්, හෝම්ස්ගේ මුහුණ සුදුමැලි වී, හිතියට පත්වී සිටි අයුරු මම දුටුවෙමි.

"දෙයියෝ සාක්කි! ඔන්න! ඌට තවත් සහකාරයෙක් ඉන්නවා වොට්සන්. ඌ විනාශකිරීම ඔබට හාරයි." හෝම්ස් කීවේ තැනිගත් ස්වරයෙනි.

මම වහාම ආපසු හැරී බැලුවෙමි. මගේ මිත්‍රයාගේ හිසට අඩි දෙකක් ඉහළින්, උදුන් පසිප්පය මතට වී තවත් එවැනිම යෝධ දිවිමතුළුවෙක් සිටියේය. හෝම්ස් යන්නමින් හෝ නොසෙල්වී සිටියේ, සෙලවුණොත් ඌ ක්ෂණයකින් හෝම්ස්ගේ හිස මතට පතිත බව දැනසිටි නිසයි. කලින් සතා උගේ ශරීරය දෝලනය කරන්නට පටන් ගත් අයුරින් මේ සතා ද දෝලනය ඇරඹුවේය. තවත් තත්පරයකින් හෝ දෙකකින්, ඌ හෝම්ස්ගේ හිසමතට පතිත බව නිසැකය. මගේ රිවෝල්වරය අතට ගෙන, හෙමින් ඌ දෙසට ළං කොට වෙඩිතැබුවෙමි. ඩෙඩ්පහරේ කීපයක් එල්ල වෙද්දී, ඌ සුනුවිසුනු විය. උගේ සිරුරේ සුන්බුන්, පසිප්ප කටකුළට වැටී, ඇතුළට පෙරළී ගිය සැටි අපි දුටුවෙමු.

"ඔබට මොකුත් අමාරුවක් නැහැනේද හෝම්ස්?" මම මගේ මිතුරා වෙතට පැත්තෙමි.

"මුළු හදින්ම මං ඔබට ණයගැතියි මිත්‍රයා" හෝම්ස් කීවේ සැනසුම් සුසුම් හෙළමිනි. "එක දශමයක් හෙළවුණා නම්, මං ඉවරයි මොකක්ද ඒ ශබ්දය?"

පහළ තට්ටුවේ දොරක් ඔවුන්ගේ වැසෙන ශබ්දයත්, මොහොතකින් කිසිවෙකු බොරළු පෑරේ දිවයන හඬත් අපට ඇසිණි.

"තක්කඩියා පැනළා යනවා. එළවාගෙන ගිහිං අල්ලාගමු" හෝම්ස් කීවේ, කාමරයේ දොර හැරගෙන තරප්පුවෙන් බැසීමට සූදානම් වෙමිනි. "ඔබේ වෙඩි ශබ්දයෙන් ඔහු ඔක්කොම තේරුම් ගන්න ඇති. ඔහුට පැනල යන්න ඉඩදෙන්න බෑ."

එහෙත් ඉරණම කෙඳි තිබුණේ වෙනත් ආකාරයකටයි. එම පෙදෙස අපට වඩා හොඳින් දැනසිටි තියෝබෝල්ඩ් විල්සන්, මිදුම

සහ ගත අදුර තිබුණත් ඉදිරියට දිවගියේය. ඔහුගේ අඩිගබ්බය අපට ක්‍රමයෙන් නොඇසී යද්දී, තවදුරටත් පුහුබැඳීමකට උත්සාහ කිරීම නිෂ්ඵල බව අපි තේරුම් ගත්තෙමු.

"පලක් නෑ වොට්සන්. මිනිහ පැනල ගියා." හෝමස් කීවේ හතිදමමිනි. "මෙතැනින් ඉස්සරහ වැඩ කටයුතු අපි පොලීසියට භාරකරමු. පොඩියක් කන්දෙන්න..... කැගහන හඬක් ඇහුණා නේද?"

"මටත් මොකක්ද ගබ්බයක් නම් ඇහුණා."

"මේ මිදුමේ මොකක්වත් භොයාගන්න බෑ. අපි ආපහු යමු" මගේ මිත්‍රයා කීය. "අර අහිංසක ගැහැනු ළමයාගේ දුක්කරුර මෙතැනින් අවසන් බව ඇයට දැනුම්දෙමු."

අපි අදුරේම යළිත් නිබස දෙසට ගමන් කළෙමු. "උන් මහා භයානක, විෂ සෝර සර්පයන් වැනි සතුන් වර්ගයක් හෝමස්" මම කීවෙමි. "මං හිතන්නේ නෑ එංගලන්තයේ සත්ත්ව විද්‍යාඥයින් මෙවැනි සතුන් වර්ගයක් ගැන අහලවත් ඇති කියල."

"උඹ තමයි ගැලියෝඩෙස් දිව්වකුඵවා" මගේ මිත්‍රයා කීය. "කියුබානු වනාන්තරයේ බිහිසුණුම සත්ත්වයා. ලෝකයේ වෙනත් කිසිම රටක, කිසිම වනාන්තරයක මේ සතා නොමැති වීම, මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ වාසනාවක්. උඹ එළියට ඔත්තේ රාත්‍රි කාලයට. මගේ මතකය නිවැරදි නම්, උගේ හනු යුගලේ ශක්තියෙන් උඹට පුළුවන්, කුඩා ක්ෂීරපායී සතෙකුගේ කොඳු ඇටය කඩන්න. ඔබට මතකද ජෙනට් මෙනෙවිය සඳහන් කළා, ඇගේ බාප්පා ගෙර පදිංචියට ආවට පස්සේ, මියන් පුදුමාකාර විධියට වඳවුණා කියල. සැකයක් නෑ. විල්සන් කියුබාවෙ ඉඳල ආපහු එද්දී, මේ සතුන් අරගෙන එන්න ඇති.

ඔහු අර කැනරි කුරුල්ලන්ට පුහුණු කළා, කියුබානු නිශාවර පක්ෂියෙකුගේ හඬ අනුකරණය කරන්න. ගැලියෝඩෙස් එම පක්ෂියා මරා ආහාරයට ගැනීමට පුරුදුව සිටියා. පක්ෂියාගේ හඬ ඇසුණාම ගැලියෝඩෙස් උගේ අදුරු ගුහාවෙන්, එළියට ඇදුණා. සිවිලිමේ තිබුණු රවුමට රවුමට ඇඳී ගිය රේඛා, උගේ දෑලි තැවරුණු කකුල්, සිවිලිමේ හුණු මත ඇතිල්ලෙද්දී වුණු ඒවා.

කොහොම වුණත්, මේ ගැටළුව විසඳීමට උවමනා කරුණු තේරුම් ගන්න, මං කාලය ගතකළා වැඩියි. හෝඩුවාවන් මුල ඉඳලම තිබුණා. ඉතින් ඒවායින් උපකල්පනයක් ගොඩ නංවන්න, මං ප්‍රමාදවුණේ ඇයි කියල මටම හිතාගන්න බැහැ."

"ඔබ එහෙම කිවත්, මට නම් කිසිම දෙයක් තේරුම් ගන්න පුළුවන් කමක් තිබුණෙ නැහැ" මම කීවෙමි. "විල්සන් කියන්නෙ බොහොම සියුම් අයුරින් මිනීමරන්න හපනෙක් බව මෙයින් ඔප්පුවෙනවා."

"නියෝබෝල්ඩ් විල්සන් දක්ෂයෙක් බවට සැකයක් නෑ" හෝම්ස් කීය. "ඔහු බිහිසුණු දිවිමකුළුවන්ට, අක්‍රීය ගිනිඋදුන තුළ වාසභවනයක් සැකසුවා. ඒකට සම්බන්ධ යකඩ බට නිදන කාමර දක්වා සවිකළා. ඒ පයිප්ප වල කුරුලුකුඩු එල්ලා තැබුවා. කුඩුවල සිටි කැනරි කුරුල්ලන්ට, නිශාචර ජංගම-නගන හඬ අනුකරණය කරන්න ඉගැන්වුවා. එතකොට දිවිමකුළුවා එළියට ගෙන්වා ගැනීම, අපහසු වුණේ නැහැ. උන්ව ආපසු කුඩුව තුළට ගෙන්වා ගැනීමට ඔහු යොදාගත් උපක්‍රමය මොකක්ද කියල අපි තවමත් දන්නේ නෑ. කොහොමවුණත් උන්ගේ උදව්වෙන් ඔහු සමත්වුණා තමන්ගේ අරමුණ ඉටුකරගන්න. ඒ තමයි, දේපොළ ඔහුට අයිතිකර ගැනීමට, බාධාවක් වුණු එහි ළඟමක්කාරයින්, වරකට එකා බැගින් මෙලොවින් තුරන් කිරීම."

"ගැලියෝඩෙස් මකුළුවා මාරාන්තික වූ සහිත සතෙක්ද?" මම ඇසිමි.

"අයහපත් සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක ඉන්න කෙනෙකුට මාරාන්තික වෙන්න පුළුවනි. නමුත් විල්සන් මෙතැන දී යොදාගත්තේ, සියුම් උපක්‍රමයක්. තමන්ට විනාශකරන්න උවමනා පුද්ගලයා, දිවිමකුළුවා ගේ දර්ශනයෙන් මාරාන්තික හිතියකට පත්කරන්න විල්සන් සමත්වුණා. එම දසුනෙන්, දුර්වල හදිසක් ඇති කෙනෙකු හිතියට පත්වෙලා හෘදයාබාධයකින් මියයෑන්න පුළුවනි. ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්ද නින්ද නොයන පුද්ගලයෙකු, කුරුල්ලන්ගේ මිහිරි හිත අසමත් ඉන්න අතරේ, එක්වරම ගිනි උදුන මතින් මේ සතා මතුවුණාම හිතේ ඇතිවෙන හැඟිමි. අපද ඒක අත්විඳින්න ලැබුණා. කොතරම් බිහිසුණු දර්ශනයක් වුණත්, අපේ හදවත් තවමත් නිරෝගී නිසා අපේ දිවි ගැලවුණා. නමුත් වයසක විල්සන් මහත්මියයි, ඇගේ පුතයි, එයින් මියගියේ පසුවට වෙඩි පහරක් එල්ලවුණු තරම් ඉක්මනින්."

"මට තේරුම් ගන්න බැරි තවත් දෙයක් මෙතැන තියෙනවා හෝම්ස්. ඇයි ඔහු මේ තුරුම් අප්‍රාධයක් කරමින්, ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් එකෙන් උදව් ඉල්ලුවේ?"

"විල්සන් අපරාධ කළේ ලොකු ආත්ම විශ්වාසයක් ඇතිවයි. කොතැනක හෝ වැරද්දක් සිදුවෙන බව ඉවතැටිලා, ඇති දියණිය මෙහෙත් ඉවත්වී යන්නයි සූදානම් වුණේ. ඔහු ඒකට කැමැතිවුණේ නෑ. ඔහුට උවමනා වුණේ ඇයගේ ජීවිතයත්, කලින් අයගේ ක්‍රමයටම අවසන් කර, සියලුම දේපොළ නිරවුල්ව තමාටම හිමිකරගන්න.

ඔහු ඒ කටයුත්ත දෙපාරක් සාර්ථකව කළා. ඉතින් තුන්වැනි සැරේ ඔහුට සැක සහිත ඇඟිල්ලක් දිගුකරන්නේ කවුද? ඔහු ස්කොට්ලන්ඩයාදී ඒකට ආයාචනා කළා. ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගෙනුත් උදව් ඉල්ලාගෙන ආවා. ඒහෙම කරලත් ජෙනටි විල්සන් මෙනෙවිය හෘදයාබාධයකින් මියගියා නම් මොකද වෙන්නේ? කවුරුත් අර අසරණ බාප්පාට ශෝකය ප්‍රකාශ කරාවි.

ඔබට මතකද අර ගබඩා කාමරයේ යකඩ උදුනේ පියන, ඔහු ඉබියතුරු දමා වසා තිබුණු හැටි. ඔහු සූදානම් වුණානේ යතුරු ගෙනැල්ලා ඉබ්බ ඇරලා අපට පෙන්වන්න. ඔහු ලොකු බොරුවක් කරන්නයි සූදානම් වුණේ. ඔහු කියන්න ඉඩ තිබුණා "ඉබ්බාගේ යතුර හොයාගන්න බෑ, නැතිවෙලා" කියල. අපි අගුළු කඩල ඇරල බැලුවා නම් ඒහෙනම් දිවීමකුළුවෝ අපේ බෙල්ල වටේ එල්ලෙනවා! මං කැමැතියි ඒ ගැන මතක් කරන්නේ නැතිව ඉන්න."

තියෝබෝල්ඩ් විල්සන් අපට යළිත් පණපිටින් දකින්නට නොලැබිණි. දින දෙකකට පසු තේමස් ගඟේ පාවෙමින් තිබූ මළසිරුරක් ගොඩට ගන්නා ලදී. එහි මුහුණ හඳුනාගැනීමට අපහසු තරමට විනාශ වී තිබිණ. ඊට හේතුව මුහුණ, නැවක දැතිරෝද-ටර්බයිනා වලට අසුවීමෙන් විය යුතුය. පුද්ගලයා හඳුනාගැනීමට ඔහුගේ සාක්කු සෝදිසි කරන ලදී. එවිට හමුවූයේ එක් කුඩා සටහන් පොතක් පමණි. ප්‍රන්ථිලා කැනරියා නම් කුරුල්ල විශේෂයේ එක් එක් ප්‍රභේද බිත්තර දමන හා රකින කාලය පිළිබඳ සටහනක් එහිවිය.

හදිසි අභාවය

එය 1895 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ සිකුරාදා දිනයක් බව මට මතක ඇත. උදේ වරුවේ දහයට පමණ මම මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතා හමුවීමට යාමට තීරණය කළෙමි. දිගින් දිගටම රෝගීනට ප්‍රතිකාර කරමින්, යන්ත්‍රයක් මෙන් වැඩකොට මම හෙමිබත්වී සිටියෙමි. මේ ඒකාකාරී ජීවිතයෙන් යම් වෙනසක් ලබාගැනීමට නම් නිවාඩුවක් ගතකිරීමට විදේශයකට යායුතුය. එහෙත් ඒ සඳහා සැහෙන මුදලක්, මගේ බැංකු ගිණුමේ ඉතිරිව නොතිබිණ. හෝම්ස්ගේ උපරාධ පරීක්ෂණයකට සහභාගිවීමට හැකිනම්, මා අපේක්ෂා කරන වෙනස අත්විඳීමට හැකිවේ යයි, මගේ යටිසිත කියන්නට විය. එහෙයින් මගේ ශ්‍රේෂ්ඨාගාරය වසාදමු මම, බේකර් විවීය බලා පිටත් වී ගියෙමි.

මගේ මිත්‍රයා මා නොහඳුනන අයෙකු සමග කතාබහක නිරතවී සිටියේය. මැදිවියේ කෙනෙකු වූ ඔහු, උස තරබාරු පුද්ගලයෙක් විය. සම්පූර්ණයෙන්ම කට්ටය පැදුණු කිසි භූ එක් ඇසකට පැළඳ සිටි උපැස නිසා, ඔහු වෙතින් දිස්වූයේ, සරසවියක මහවාරියවරයෙකුගේ පෙනුමකි. ඔවුන්ගේ කතාබහට බාධානොකොට, එතැනින් පිටවී යාමට මට සිත්විය. එහෙත් මගේ මිත්‍රයාගෙන් ඊට අවසර නොලැබිණි.

"බොහොම සිත්ඇදගන්නාසුලු කථාවක් වොට්සන්" හෝම්ස් කීය. "ගැඹුරු යමක් නම් මේකේ පෙනෙන්න නැහැ. ඒ වූණත් මේකත් ඔබ ලියා තබන්න තෝරාගත්කා ආකාරයේ, ආකර්ෂණීය සිද්ධියක්. මේ ඇල්බට් ස්ටෝකර් මහත්මයා. ඔහු ග්‍රිෆින් ජීවිතරක්ෂණ සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ වරයෙක්. ඔහු කථාව පටන්ගන්නා විතරයි. ඔබට කරදරයක් නැත්නම්, කරුණාකර ඔබේ කථාව යළිත් මුල ඉඳලම පටන්ගන්න ස්ටෝකර් මහත්මයා. මගේ හිතමිත්‍ර මේ දොස්තර වොට්සන් තමයි, මා කරන පරීක්ෂණ කටයුතු වලට උදව් වෙන්නේ."

කිසිදු අමනාපයක් හෝ අපහසුවක් නොපෙන්වූ අමුත්තා, සිනාමුසු මුහුණින් මට ආවාරකොට, යළිත් කථාව පටන් ගත්තේය.

"අවුරුදු එකහමාරකට කලින් ජොනතන් ඉංගල් නම් මහත්මයෙක්, ජීවිත රක්ෂණයක් ලබාගන්න අප වෙත ආවා. අපේ වාර්තා වල සඳහන් වෙලා තියෙන හැටියට, ඔහු පෙනුමෙන් හොඳ නිරෝගී පුද්ගලයෙක්. එවැන්නෙකුට ජීවිත රක්ෂණ ලබාගැනීමට අපහසු නැති බව, මං අමුතුවෙන් කියන්න උවමනා නැහැ. ඔහු පවුම් 1500කට ජීවිත රක්ෂණයක් ලබාගන්නා. මැතකදී ඔහු හදිසියේ මියගිහින. ඒ හෘදයාබාධයකින් කියලයි අපට දනගන්න ලැබුණේ. අධික ලෙස මේදය තැන්පත් වීමෙන්, භෘදය වස්තුව විශාල වීම නිසා, එය අක්‍රීය වූ බවයි වෛද්‍ය වාර්තාවේ සඳහන් වෙන්නේ. ඉතින් ඔහුගේ බිරිඳ- සිබිල් ඉංගල් මහත්මිය අපෙන් රක්ෂණ වන්දි ඉල්ලා හිටියා. ඔහුගේ යැපෙන්නන් හැටියට ඔහුට සිටින්නේ මේ සිබිල් ඉංගල් මහත්මිය-පමණයි. ඉතින් අපි ඒ සඳහා ලියකියවිලි සූදානම් කොට, මුදල් ගෙවන්නටයි සූදානම් වුණේ.

නමුත් ඊයේ අප වෙත ලැබුණා පුද්ගලාකාර ලියුමක්. එය එවා තිබෙන්නේ මාග්‍රට් ඉංගල් නම් තැනැත්තියක්. ඇය ඇගේ නීතිඥයින් මාර්ගයෙන් එවා ඇති දිවරුම් පෙන්සමකින් කියා හිටිනවා, මියගිය ඉංගල් මහතාගේ නීත්‍යානුකූල බිරිඳ තමා බව. ඔහුට සිටිය එකම ඥාතියා තමා නිසා, ගෙවීම කළයුත්තේ තමන්ට බව ඇය කියනවා. ඇය තවත් කරුණු එහි සඳහන් කර තිබුණා. සිබිල් ඉංගල් කියල පෙනී සිටින්නේ හැගාඩ් මහත්මිය නම් වැන්දඹුවක්ලෑ, තමන් ජීවත්ව සිටින බව දැන දැනත් ඉංගල් මහතා සමග කර ඇති හැගාඩ් මහත්මියගේ විවාහය නීතිවිරෝධී එකක්ලෑ."

"බොහොම විනෝදජනක-සිද්ධීම්මක්. එහෙම නේද වොට්සන්?" හෝමස් සිනාසෙමින් ඇසුරේ නිව්ගිය පයිප්පය යළිත් දල්වාගනිමිනි. "කොහොම වුණත් ඇය මේ පිළිබඳව කිවයුත්තේ, උසාවියට නේද?"

"ඔව් හෝමස් මහත්මිය" ස්ටෝකර් කිය. "නමුත් මාග්‍රට් ඉංගල්ගේ චෝදනා එතැනින් ඉවර නැහැ. ඇය කියනවා මේ සිබිල් කියන ගැහැනිය ඉංගල් මහතා මරදමා ඇති බවට කිසිම සැකයක් නැහැලෑ."

"හැබැට? ඇය එහෙම චෝදනාවක් කරන්නේ මොන හේතුවක් උඩද?" හෝමස් ඇසීය.

"සිබිල්ගේ පළමු සැමියා ජේම්ස් හැගාඩ් නම් කෙනෙක්ලෑ. ඔහු මියගියේ බොහොම සැකකටයුතු ආකාරයට ලෑ. ඔහුගේ මරණයට

හේතුව, උග්‍ර විෂක් ශරීර ගතවීමෙන් කියල ඒ දවස්වල සැකයක් තිබුණදු. ඊළඟට හදිසියේ මියගිය ඉංගල් මහත්මයා, බොහොම නිරෝගී ශක්තිමත් කෙනෙක්; ඔහු හිටිනැටියේ හෘදයාබාධයකින් මියගියා කියන එක, කිසිසේත් විශ්වාසකරන්න බැරි කතාවක් දු."

"ඒකෙන් ඇත්තක් තියෙනවා" හෝමස් කීය. "අවුරුදු එකහමාරකට කලින් ඔහු ඉතා හොඳ ශරීර සෞඛ්‍යයෙන් සිටියා නම්, එක්වරම මෙහෙම දෙයක් සිදුවුණේ කොහොමද කියල සැකයක් මතුවෙනවා. ජොනතන් ඉංගල්ගේ මරණය ගැන කරන වෝදනාව සත්‍යයක්ද කියල හොයල බලන්න, අපට තොරතුරු ටිකක් උවමනා වෙනවා. ඔහුගේ මරණය ගැන පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වුණාද, මරණයට හේතුව කුමක්ද, ඔහුට වස දුන්නා යයි සැකකරන්නේ, මොන හේතුවක් උඩද, ආදිය හොයල බැලියයුතුයි. මේවායේත් ආක සහිත බවක් තිබෙනවා නම් අපට ඉල්ලීමක් කරන්න වෙනවා. ඒ, ඉංගල්ගේ මිනිය ගොඩට අරගෙන, මරණයට හේතුව ගැන යළිත් සෝදිසිකරන්න කියලා."

"ඒක කරන්න හැටියක් නෑ මහත්මයා" කීව් ස්ටෝකර්ගේ මුවගට නැඟුණේ සිනාවකි.

"ඒ ඇයි?"

"ඉංගල්ගේ මිනිය පුළුස්සලා- ආදාහනය කරලා."

"ආහ්! හෝමස්ට කැමැතිණ. "ඒකෙන් වසදීමක් කියන සැකය වඩාත් තහවුරුවෙනවා. අනෙක් අතට සැකය ඔප්පුකිරීමට ඇති මාර්ගයන් විනාශවෙනවා."

"මේකත් මා කිව්වකුයි" ස්ටෝකර් කීය. "මළසිරුර ආදාහනය කරලා තිබෙන්නේ ඉංගල් මහතා මරණයට පෙර ලියාතිබෙන අන්තිම කැමැති පත්‍රයේ සඳහන් ඉල්ලීමක් අනුව."

"එතකොට මේක වසදීමෙන් කළ මිනීමැරුමක් යන සැකය, අපේ හිත්වල තදින්ම ඇතිවෙනවා, තමන් මියගියාම සිරුර ආදාහනය කරන්න කියලා, අන්තිම කැමැත්තෙන් ඉල්ලා තිබෙනවා කියමු. එතකොට අනෙක් පාර්ශ්වයට ඒක ලොකු වාසියක්. විෂ ශරීරගත කරලාම, ඔහුගේ මරණය ඉක්මන් කරන්න, ඔවුන් පෙළඹෙනවා. හොඳයි මරණ සහතිකය නිකුත් කරලා තිබෙන්නේ කවුද?"

"මරණ සහතික දෙකක් තිබුයනවා" ස්ටෝකර් කීවේය. "පළමු එක, මියගිය ඉංගල් පදිංචිව සිටි, හොලෝවේ ප්‍රදේශයේ ඕෂඩ්

කෙසේත් වෙත, ඔහුට සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රතිකාර කළ වෛද්‍යවරයාගෙන්, ඔහු හවුලන්ඩ් විටීයේ පිදිවි වෛද්‍ය පොලොක්. ඔහු තමා මුල් සහතිකය නිකුත් කරලා තියෙන්නේ. මරණයට හේතුව ස්ථිරකරලා වෛද්‍ය විශේෂඥයෙකුත් සහතිකයක් නිකුත් කර තිබෙනවා. ඒ විම්පෝල් විටීයේ කායික වෛද්‍ය විශේෂඥ හැල්බර්.

"හැල්බර් ඉන්නේ හවුලන්ඩ් විටීයට බොහොම ඇතින් නේ" හෝමස් කීය. "ඔහු මරණ පරීක්ෂණයක් පැමිණිතුරු කියන කරුණ ඔබට දනගන්න ලැබුණාද?"

"නැහැ. ඔහු එහෙම මොකුත් ක්වල නැහැ."

"එහෙම නම් හැල්බර් දුන්නු මරණ සහතිකයෙන් අපට ඇති වැඩක් නෑ" හෝමස් කීය. "කෙනෙකුගේ මළසිරුර දිනා බැලූ පමණින්, ඔහු මියගියේ හෘදයාබාධයකින් කියලා කියන්නේ කොහොමද? රෝගියාට ප්‍රතිකාර කළ වෛද්‍ය පොලොක් ගේ වචනය, හැල්බර් පිළිගන්න ඇති. ස්ටෝකර් මහත්මයා, ඔබ කියන්නේ, මේ ගැටලුව විසඳීම මට භාරගන්න කියලද?"

"ඇත්තෙන්ම හෝමස් මහත්මයා. මේ ගැන මම මූලින් පොලිසියට දැනුම් දුන්නා. ඔවුන් කිව්වා මේහි ඇති අවුල් සහගත බව නිසා යා යුත්තේ හෝමස් මහත්මයා ළඟට බව. නමුත් ඔබට ඒක කළ හැක්කේ මොන ආකාරයටද කියලා, මට නම් හිතාගන්නවත් අමාරුයි."

"ඒක ඇත්ත" හෝමස් කීය. "කොහොම වුණත් අපි මූලින්ම මේ වෛද්‍යවරු දෙදෙනා හමුවෙලා බලන්න ඕන. මේ අවුල් නොපැහැදිලි තැන් ටිකක් පැහැදිලි කරන්න බාගවෙලාවට ඔවුනට හැකිවේවි."

"ඇයි අනෙක් පුද්ගලයා නැගාඩ්?" මම කීවෙමි. "ඔහුගේ මළසිරුරත් ගොඩට අරගෙන මරණයට හේතුව සෝදිසි කර බලන්න වේවි. ඒ ඉතින් ඔහුවත් ආදාහනය කරලා තැන්නම්"

"වොට්සන් කිව් දේත් හරි" හෝමස් මගේ අදහසට එකඟ විය. "නමුත් රක්ෂණ සමාගම නම් ඒ ගැන උනන්දු වෙන එකක් නැහැ. ඔවුනට ප්‍රශ්නය වෙලා තියෙන්නේ ඉංගල් ගේ මරණය නේ. ස්ටෝකර් මහත්මයා. ඔහුගේ මරණය සිදුවූ වකවානුව, අසනීපය හා ඔහුගේ පෞද්ගලික අකාරයුතු අධංගු කෙටි සටහනක් ඔබ ළඟ තැද්ද?"

"මා ළඟ විස්තර විකක් කියෙනවා හෝමස් මහත්මයා." ස්ටෝකර් එකට ඇමිණූ පිටු කිහිපයක් මගේ මිත්‍රයා අතට දුන්නේය. "මං දන්නෙ නෑ ඔබට අවශ්‍ය විස්තර ඔක්කොම ඔතැන කියෙනවද කියලා. නමුත් ඔහුට ප්‍රතිකාර කළ වෛද්‍යවරුන්ගේ නම් සහ ලිපින, අසනීප ඇතිවූ දින වකවානු ආදිය ඕකෙ ඇති."

ස්ටෝකර් පිටත්ව ගියපසු, එම කඩදාසි කිහිපය ඉක්මනින් කියවා බැලූ මගේ මිත්‍රයා, ඔරලෝසුව-දෙස නෙත් යොමු කළේය.

"අපි ඉක්මන් කරලා විම්පෝල් විටියට ගියොත්, අපට හැල්බර් අල්ලා ගැනීමට හැකිවේවි" හෝමස් කීවේ කබාය හැඳගනිමිනි. "අපි මේ පරීක්ෂණය පටන්ගත යුත්තේ පැහැදිලිවම එතැනින්. ඔහු කියන දෙයින් අපට මූලික අදහසකට එන්න පුළුවනි, මෙතැන මොකක් හරි වැරදි වැඩක් සිදුවෙලාද නැද්ද කියන එක ගැන" එසේ කියූ හෝමස්, ස්ටෝකර්ගෙන් ලැබුණු වාර්තාව කබා සාක්කුවේ දමාගත්තේය.

අපි වහා සුදානම්වී පිටත්ව ගියෙමු. මිඩල් ටෙම්පල් පටුමග කෙළවරින්, අපි කුලීරියකට නැඟුණෙමු. එය වෛද්‍ය හැල්බර්ගේ ගෙදර දොරටුව අසලටම අප ගෙනගියේය. අපට එළියේ රැඳී සිටීමට සිදුවූයේ මිනිත්තු කිහිපයක් පමණි. අනතුරුව මේ වෛද්‍ය විශේෂඥයා විසින් ඔහු රෝගීන් පරීක්ෂා කරන කාමරය වෙත අප කැඳවනු ලැබිණ. ඔහු, එකතුවී තිබූ අනවශ්‍ය ලියුම් රැසක් අපද්‍රව්‍ය බහාලන කුඩයට දමමින් සිටියේය.

"ආයුබෝවන්" ඔහු පැවසුවේ අතට අතදී අප පිළිගනිමිනි. "වැඩකටයුතු, ලියකියවිලි ගොඩක් එක් රැස්වෙලා. මං මේ දෙසතියක් ඕස්ට්‍රියාවේ වියනා නුවර වෛද්‍ය සම්මේලනයකට සහභාගී වෙලා ආව විතරයි. මගෙන් මොකක්ද කෙරෙන්න ඕන?"

"අපි ආවේ ඉංගල් නම් මහත්මයා සම්බන්ධයෙන්" හෝමස් කීය.

"ඉංගල්? ඉංගල් ආ ඉංගල්" වෛද්‍යවරයා කීය. "ඔහොම ඉන්න විකක් කල්පනා කරල බලන්න."

"හොලොවේ හි ඕෂඩ් ක්‍රෙසන්ට් හි පදිංචි ජානතන් ඉංගල්" හෝමස් පැහැදිලි කිරීමට තැත් කළේය.

"ආ..... ඔව් ඔව් ඉංගල්.... ඉංගල්.... මට දන් මතකයි. ඉතින් කොහොමද ඉංගල් මහත්මයාගේ සැපසනීප?"

වෛද්‍යවරයා ඇසීය.

"ඔහු මියගියා!"

"මියගියා? මියගියා? මොනවා ඔය ඇත්තද?" වෛද්‍යවරයා පැවසුවේ පුද්ගලයාට පත් අයුරෙනි. "ඔය බලන්න. ඔන්න ඕකෙන් පෙනෙනවා, අපි රෝගයක් විකිස්වය කරද්දී මොන තරම් පරෙස්සම් වෙන්න ඕනෙද කියලා. මට නම් හිතුණෙම ඔය මිනිහා කළේ බොරුවක් කියලයි. මොහොතේ මිනිහා නැති ලෙඩක් ගැන, හිතේ මවාගත් අසනීපයක් ගැන, පැමිණිලි කරනවා කියලයි. ඇයි එහෙම කරන අය අනන්තවත් ඉන්නවා නොවැ?"

ඔහු මොහොතේ එවල තිබුණේ හෘදය විශාලවීමකට ප්‍රතිකාර කරන්න කියලයි. නමුත් මට නම් එහෙම දෙයක් හොයාගන්න බැරිවුණා. හෘදය ස්ථන්දනයේ නම් සුළු අක්‍රමවත් බවක් තිබුණු එක ඇත්තයි. නමුත් එව්වරයි. මට නිකමට හිතුණේ ඔහු හොරෙන් ට්‍රයිනයිට්‍රින් පෙති ගිල දමනවාද කියලයි. මං දකුණු අප්‍රිකාවේ වැඩකරන කාලෙ, ඔය මිනිසාට අක්‍රමවත් හදගැස්ම ගැන පැමිණිලි ලැබිල තියෙනවා. මට මතක්වුණේ ඒවා. ඒ නම් කෝඩයිට් සැපීම නිසා, ඇතිවුණු තත්ත්වයක්. කොහොම වුණත් මිනිහා අත්තිමට මැරිලා එහෙනම්. මරණයට හේතුව මොකක්ද කියල ඔබට දනගන්න ලැබුණද?"

"ඔව්. හෘදය ප්‍රමාණයට වඩා විශාල වීම නිසා ක්‍රියා විරහිත වූ බවයි සඳහන් වෙන්නේ" හෝම්ස් කීය. "මළසිරුර ආදාහනය කරලා අවසන්. හැල්බර් දොස්තර මහත්මයා, මරණ සහතිකයේ 'C' පෝර්මයේ අත්සන් කරලා තියෙන්නේ ඔබ විසින්."

"මරණ සහතිකයට අත්සන් කරලා තියෙන්නේ මම?" වෛද්‍යවරයා ඇසුවේ උස් හඬෙනි. "මොන පිස්සු කතාවක් ද ඒ? ඒක ඔහේලට වෙච්ච ලොකු වැරදීමක්. මං කවදාවත් ඉංගල්ගේ මරණ සහතිකයට අත්සන් කළේ නෑ. ස්වේච්ඡා ප්‍රථමාධාර සංගමයෙන් ප්‍රදානය කරන සහතික පත්‍ර වගයකට නම් මං අත්සන් කළා. ඒව මෙහාට අරගෙන ආවේ ඉංගල් මහත්මිය. හැබැයි ඇගේ සැමියා මියගිය බවක් මං දනගෙන හිටියේ නැහැ. මං ඔය රෝගියා පරීක්ෂා කරලා දින කිහිපයකට පසු, වෛද්‍ය සම්මේලනයට වියානාවට ගියා. ආපහු ආවේ ඊයේ. ඉතින් ඔහුගේ මරණ සහතිකය මං අත්සන් කළා කියල ඔබ කොහොමද කියන්නේ?"

රත්න නිලධාරියා ඔහුට දුන් මරණ සහතිකය අතට ගත් හෝම්ස් එය වෛද්‍යවරයාට පෙන්වීය. වෛද්‍ය හැල්බර් තමාගේ නම සහ ලිපිනය බෙද නඟා කියවීමේදී පුද්ගලයාට පත් අයුරෙහි. "මේක නම් මහ පුද්ගලාකාර වැඩක්. මේ ගැන විභාම සොයා බැලිය යුතුයි."

"ඇත්තෙන්ම ඔව්" හෝම්ස් කීය. "ඉංග්ලේන් මරණය වස යොදා කළ මිනීමැරුමක් බවට සැක මතු වෙලා තියෙනවා."

"හා හා! ඔය තියෙන්නේ" හැල්බර් කීවේ සිතාසෙමිනි. "කිසි සැකයක් නෑ. යොදා ගන්න ඇත්තේ ට්‍රයි නයිට්‍රික්. අපරාදේ මං ඔහුට සැක කළේ. මේක වෙනත් කෙනෙකුගේ වැඩක්. බාග වෙලාවට අර හික් මියෙක් වගේ ඉන්න, ඔහුගේ බිරිඳගේ වැඩක් ද දන්නෙත් නෑ. ඔය මිනිසා ජීවිත රත්නයක් අරගෙන තිබෙන බව ඔබ කිව්වා නේද? එහෙනම් විශාල වන්දියක් ගන්න, ගැනි ම වැඩේ කළාද දන්නෙ නෑ. මරණය ගැන කා වෙතද සැකය එල්ල වෙලා තියෙන්නේ?"

"ඔහුගේ බිරිඳවයි සැක."

"හරියට හරි! මං කිව්වේ නෑද්ද?" වෛද්‍යවරයාට කෑගැසිණ. "ඒකි මහ යක්ෂ ගැහැනියක්. ඒ වුණත් මිනිය පිළිස්සුවා නම් ප්‍රශ්න මතුවෙනවා. අළු ගොඩකින් කොඞොමද සාක්ෂි හොයාගන්නේ? කොහොම වුණත් කවුරු හරි මගේ අත්සන නම් හොරට ගහලා. මට නම් හිතෙන්නේ, අර ගැනි සහතික වගයක් මට කියලා අත්සන් කරගත්තේ ඕකට තමයි. ඒක බලාගෙන යොදන්න ඇති හොර අත්සන. මේ වෛද්‍ය සහතිකයේ 'B' කොටස අත්සන් කරලා තියෙන්නේ වෛද්‍ය මිකිං කියල කෙනෙක්. එයා කවුද? ලෙඩාව මට එවල තිබුණේ වෛද්‍ය පොලොක්."

"ඔහු කවුද කියලා අපි භොයල බලන්නම්. බාගවෙලාවට වෛද්‍ය පොලොක් දන්නවා ඇති" හෝම්ස් කීය.

එතැනින් පිටවී අපි හවුලත්ති විරීමේ වෛද්‍ය පොලොක්ගේ විකිත්සාගාරය වෙත ගියෙමු. අපි මුලින් හමුවූ වෛද්‍යවරයා ගැන හෝම්ස් පොලොක්ට සඳහන් කළේ නැත.

"ඉංග්ලේ?" වෛද්‍ය පොලොක් ඇසුවේය. "ආ මට දුන් ඔහු මතකයි. ඔබ කියන්නේ ඔහු මියගියා කියලද? ඒක නම් මට අහන්නත් පුද්ගලයි. ඒ ආකාරයට මම නම් හිතුවේ නැහැ, ඔහුගේ තත්ත්වය ඒ තරමට බරපතලයි කියලා."

"ඔහුගේ හෘදයේ විශාල විමක් තිබුණද?" හෝමස් ඇසීය.

"කියන්න තරම් විශාල විමක් තිබුණේ නෑ. ඔහුට හෘදය වස්තුවේ මොනම රෝගයක් වත් තිබුණු බවක් මට නම් පෙනුණේ නෑ. හෘදයේ කපාට හැම එකක්ම ඉතාම හොඳින් වැඩකළා. ඔහුට තිබුණේ අධිකව දුම්පානය කරන්නෙකුගේ හදවතක්. මං නිවාඩුවට යද්දී මේ ලෙඩාව වෛද්‍ය මිකිංට හාර කරලයි ගියේ. ඔහු තමා ඒ කාලයේ මගේ විකිත්සාගාරයේ වැඩකළේ. ඉංගල් මියගිය බවක් මිකිං මට කිව්වේ නැහැනේ. ඒක හරි පුදුමයි. ඔබ කියන්නේ මරණ සහතිකය අත්සන් කර තියෙන්නේ වෛද්‍ය මිකිං කියලද?"

"ඔව්. එපමණක් නොවෙයි. මළසිරුර ආදාහනය කිරීමට ඉල්ලුම් කරන අයදුම් පත්‍රයේ, ඒ සඳහා "වෛද්‍ය නිර්දේශය" කියන කොටසත් මිකිං මහත්මයා ම අත්සන් කර තිබෙනවා."

"අහන්නත් පුදුමයි" පොලොක් කීය. "කමක් නෑ. අපි බලමු රෝගීන්ගේ විස්තර අඩංගු වාර්තා පොත." වෛද්‍යවරයා රාක්කයකින් ලොකු පොතක් අතට ගත්තේය. ඒ සමගම මරණ සහතික නිකුත්කරන, මුද්‍රිත පෝර්ම අඩංගු පොත ද ගෙන, එහි පිටු ආපසු පෙරළීමට පටන්ගත්තේය.

"ඔව් හරි" වෛද්‍යවරයා කීය. "මේ තියෙන්නේ- ඉංගල් මහතා, ඕෂඩ් ක්‍රෙසන්ට්. අන්තිමට බෙහෙත් ගන්න ඇවිත් තියෙන්නේ සැප්තැම්බර් 4 වැනිදා සුවය ලබා ඇත..... රාජකාරි කටයුතු සඳහා සුදුසුයි..... මරාණාසන්න බවක් මේකෙන් කියවෙන්නේ නෑ. එහෙම නේද? කොයි එකටත් අපි බලමු මරණ සහතික නිකුත් කළ පොත."

ඔහු එහි පිටු පෙරළීමට පටන්ගත්තේය. "හෝ හෝ! මේ මොකද මේ? මරණ සහතික පිටු දෙකක් මේකෙන් කඩාගෙන. ඒවා නිකුත් කළේ කාටද කියල නෑ. බලමුකොඳින්න. සැප්තැම්බර් 2 වැනිදා සහ 13 වැනිදා අතර වියයුතුයි. හරිම පුදුමාකාරයි. මේක නම් කොහොමටවත් මිකිං ගෙ වැඩක් වෙන්න බෑ. ඔහු හැමදෙයක්ම ඉතාම ක්‍රමානුකූලව කරන, විශ්වාස කටයුතු කෙනෙක්." එසේ කියූ වෛද්‍යවරයා එම කාලය තුළ රෝගීන්ගේ විස්තර සටහන් කළ තවත් පොතක් පරීක්ෂා කළේය.

"මට නම් මේකෙන් මොකුත් හිතාගන්න බැහැ" වෛද්‍ය පොලොක් කීය. "ලෙඩා මියගියා නම් ඒ බව, මෙන්න මේ පොතේ

සඳහන් වෙන්න ඕනෙ. එහෙම කෙනෙක් මියගිය බවක් මේකෙ නෑ" වෛද්‍යවරයා කීවේ ඔහුට අවුල් වුණු පුද්ගලයෙකු වලසිනි.

"අපට වෛද්‍ය මිනිං හමුවෙන්න පුළුවන් කොහේදී ද?" මම ඇසිමි.

"ඒක එව්වර ලේසි වෙන එකක් නෑ" පොලොක් කිය. "දැන් නම් ඔහු ඇත්තේ අත්ලන්තික් සාගරය මැද. ඔහු රාජකීය තැපැල් ප්‍රවාහණ නොකා සේවයට බැඳුණා, නැව එංගලන්තයෙන් පිටවෙලා ගියේ සති තුනකට කලින්. ඒ නිසා මේ මරණ සහතිකය අත්සන් කිරීම, කොහොමටවත් ඔහු කළා වෙන්න බෑ."

අපට දැනුම්දීමට වෛද්‍ය පොලොක් සකූවුයේ එම තොරතුරු පමණකි. මිනිත්තු කිහිපයකින් අපි 'ඔහුගෙන් සමුගෙන පාරට බැස්සෙමු.

"මෙතැන මොකක් හෝ වංචා සහගත වැඩක් කෙරිල තියෙන බවයි මට නම් හිතෙන්නේ. ඔබ මොකද කියන්නේ හෝමස්?" මම ඇසිමි.

"ඔව්. ඔබ හරි", ඔහු කිය. "ඇහැදිලිවම වංචාවක් කෙරිල තියෙනවා. නමුත් මෙතැන බොහොම සිත් ඇදගන්නා ලක්ෂණයකුත් තියෙනවා. ඒ නමයි. පුද්ගලයා කවුරු වුණත්, ඔහු එම වංචාකිරීමට පෙන්නවා ඇති දක්ෂතාවය. මේවැනි ප්‍රයෝගයක් කිරීමට ඇයට තිබුණු දැනුම. මේක කරල තියෙන්නේ, කොයි තරමක් හිතල මතල සැලසුම් සහගතවද? ඒ කරුණ ඔබට පෙනුණෙ නැද්ද වොට්සන්"

"ඇය බොහොම අවදානම් කටයුත්තකයි යෙදිල තියෙන්නේ" මම කීවෙමි.

"බොහොම අවදානම් කටයුත්තක්" හෝමස් කිය. "නමුත් ඒක සියයට අනූනවයක්ම සාර්ථකව සිදුකළා කිව්ව හැකි. බලන්න මළසිරුර ආදාහනය කර, සාක්ෂි ඔක්කොම විනාශ කළ හැටි. ඉංගල්ගේ පළමුවැනි බීරිද ඉදිරිපත් නොවුණා නම්, ඇගේ හිතේ ඇතිවූ සැකයක් ගැන නොකිව්වා නම්, මෙතැන වුණු අපරාධය කොහොමට වත් හෙළිවෙන්නේ නෑ."

"හෝමස්. මෙතැන සිදුවුණේ මොන වගේ දෙයක් කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?"

ඔහු හිස සෙලෙව්වේ ඊට සාර්ථක පිළිතුරක් තමා සතුව නොමැති බව හඟවමිනි.

"මේක මොන අරමුණකින් කළාද යන්න තමා නිශ්චය කරන්න අමාරු" හෝමිස් කීය. "ඉංගල් පෙන්නුවේ බොරු රෝගී බවක් කියල අපට නිගමනය කරන්න පුළුවනි. බොහොම වෙලාවට ඔහු ට්‍රයිනයිට්‍රින් හෝ එවැනි ඖෂධයක් පානිවි කළා, වෛද්‍යවරුන් නොමග යවන්න. වෛද්‍යවරුන් හමුවෙන්න ගියේ කාරණා දෙකකට. එකක් ඔවුන්ගේ අන්අතුරු වල සාම්පල ලබාගන්න. අනෙක තමන් රෝගී බවක් ඔවුන්ගේ හිත්වල රඳවන්න. නමුත් ඇයි ඉංගල්ම ගිහින්, වෛද්‍යවරුන්ට තමන් අසනීපයෙන් පෙළෙන කෙනෙක් බව පෙන්නුවේ? ඒ වික මට පැහැදිලි නෑ.

වෛද්‍යවරුන් දෙදෙනාම මේ නගරයෙන් පිටවී සිටින කාලයක්, මේ වැඩේට යොදාගෙන තිබෙන්නේ බොහොම සැලසුම් සහගතව. අපි දන්නවා මිශ්‍රය ආදාහනය කරන්න කලින්, අවමංගල කටයුතු කරන ආයතනයට, ඒ සඳහා වෛද්‍යවරයෙකුගේ ලිඛිත සහතිකය අවශ්‍යයි. ඒක ඉතාම හොඳට ලැබිල තියෙනවා. ඊළඟට අවමංගල අධ්‍යක්ෂකවරයා වෛද්‍යවරයාගෙන් කටවචනයෙන් යමක් අහන්න ඉඩ තියෙනවා. මෙතැන ඒක කරන්න බෑ. ඇයි? වෛද්‍යවරයා අත්ලන්තික් සාගරය මැද. වෛද්‍ය සහතික වල ආකෘති පත්‍ර දෙක නම් වෛද්‍ය පොමොක්ෂෙන් හොරකම් කරගත් බවට සැකයක් නෑ. ඊළඟට ආදාහනයට උචිතතා අයදුම්පත් නම්, ආදාහනාගාරයෙන් ලබාගන්න පුළුවනි. වෛද්‍යවරයෙක් හැටියට ඔබට මේ ගැන මොනවද වොට්සන් හිතෙන්නේ?"

"ඉංගල්ගේ මරණය හිතුවේ නෑහි එකක් බව ඇත්තයි" මම කීවෙමි. "නමුත් මං හිතන්නේ නෑ පොලොක් හෝ මිකිං වෛද්‍ය සහතිකයක් නිකුත්කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරා වි කියල. ඊළඟට ඒක අනුමත කරන්න හැල්බර් මැලිවෙත. ඔකක් නෑ. ඔවුනට හිතේවි තමන් කළ රෝග විනිශ්චය වැරදුණා කියල.

හෝමිස්, මට මෙහෙම දේකුත් හිතෙනවා. මේක බාගවෙලාවට ට්‍රයිනයිට්‍රින් අධිකව ශරීරගත වීමෙන්, අත්වැරද්දෙන් වුණු මරණයක් වෙන්න බැරිද? එහෙමත් නැත්නම් සියදිවි හානිකර ගැනීමක්?"

"එහෙම දෙයක් හිතන්න අමාරුයි මිත්‍රයා" හෝමිස් කීය. "මෙතැන සියදිවි හානිකර ගැනීමක් වුණා කියල, කොහොමටවත් හිතන්න බෑ. එහෙම දේකට නම් මොකටද ඔය හැටි හොර අත්සන්, හොර මරණ සහතික සකස් කරන්නේ? මෙතැන තිබෙන සුක්ෂම

සැලසුම් කිරීමේ හැටියට, නොදනුවත් කමින් සිදුවූ ඖෂධ විෂවීමක් කියල හිතන්න අමාරුයි."

"හොඳයි ඒව එහෙමයි කියමුකෝ" මම කීවෙමි. "ජොනතන් ඉංගල් ඇයි අන්තිම කැමැත්තක් සකස් කළේ, තමන්ගේ සිරුර වළනොදමා, ආදාහනය කරන්න කියල?"

"අපි කොහොමද දන්නෙ?" හෝමිස් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඔහු එහෙම අන්තිම කැමැත්තක් ලියුවද කියල? මෙතැන බොහොම දක්ෂ හොර අත්සන් කාරයෙක් ඉන්න බව පැහැදිලියි. හොර මරණ සහතික දෙකක් හදාගත්ත නම්, හොර අන්තිම කැමැත්තක් හදාගැනීම එව්වර අමාරු වෙන්නෙ නැහැ."

"මට ඒ බවක් කල්පනා වුණේ නෑ." මම කීවෙමි.

"ඔබේ අවධානය මෙන්න මේ කාරණයට යොමු කරන්න වොට්සන්. මිනිය පුළුස්සා දැමීමක් උවමනා වුණේ ඇයි? ඒක තමයි මෙතැන තිබෙන වැදගත්ම හෝඩුවාව. ඒ මොකද මළසිරුරේ යම් සැකකටයුතු දෙයක් ඉතිරිව තිබුණා. ඒ යම්කිසි දෙය වෛද්‍යවරුන් දකින්න ඉඩ තිබුණා. කොයි චෙලාටෙද? එක්කෝ මිනිය වළ දැමීමට පෙර. නැත්නම් කාගේ හෝ පෙන්සමකින් මිනිය ගොඩ ගත්තොත්. ඒ හැම ප්‍රශ්නයක්ම පහසුවෙන් විසඳා දමන්න මිනිය ආදාහනය කළා."

"ඔබ හිතන්නේ එහෙම හංගන්න උවමනා වුණේ, ශාරීරික කුචාලයක්ද? එහෙමත් නැත්නම් ශරීර ගතවූ විෂක්ද?" මම ඇසිමි.

"ඒ ඕනෑම දෙයක් වෙන්න පුළුවනි." හෝමිස් කීය. "ඔබේ කබාය හැඳගෙන හිස්වැස්ම අතට ගන්න පොට්සන්."

"කොහේ යන්නද?"

"අපි වහාම යායුතුයි අවමගුල් කටයුතු සිදුකළ ආයතනයට. ඔහු ඉන්නේ කෙන්ට්ස් ටවුන් පාරේ."

කුලීරියක නැගී අපි වහාම අවමගුල් අධ්‍යක්ෂක වරුන් වූ බරල් සහෝදරයෝ ආයතනය වෙත පිටත්වී ගියෙමු. එම ආයතනයේ එකම හිමිකරු වූ බරල් මහතා සුළු ව්‍යාපාරිකයෙක් විය. ඔහුගේ සාමාන්‍ය රැකියාව වී තිබුණේ වඩුවැඩ හා කැබිනට් සැදීම බව අපට දක්නට ලැබිණ. මිනිසෙට්ටි සැදීම ඔහු කළේ, අනෙක් කටයුතු වලින් ලැබුණු ආදායම මඳ වූ නිසා වියයුතුය. අප ඇසූ ඕනෑම ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීමට ඔහු එක්විටම කැමැත්ත පළකළේය.

"මහත්තයා. ඇත්තම කියනවා නම්, ඔය මැරුණා කියන මහත්තයා, මගේ ඇස්දෙකට දෑක්කෙනෑ" ඔහු කීවේ හෝමිස් ඇසු පුශ්න වලට පිළිතුරු ලෙසයි. "මිනිපෙට්ටිය හදන්න, මං මිනියේ දිග මනිද්දී, මිනිය රෙද්දකින් වහලයි තිබුණේ. ඒ වෙලාවේ ඉංගල් මහත්මියත් කාමරේ හිටියා. ඒ නිසා මං මගේ කටයුතු ඉක්මනට ඉවරකළා."

"මිනිපෙට්ටිය අරගෙන ආවම, ඒකට මළසිරුර දමමේ ඔබ නොවෙයිද එහෙනම්?"

"නැහැ. ඉංගල් මහත්මිය කීවා, ඇයත්, මැරුණු මහත්මයාගේ සහෝදරයාත්, මිනිය පෙට්ටියට දමන්නම් කියලා. ඒ නිසා මිනිපෙට්ටිය සාලෙ තියෙද්දී මට යන්න කීවා."

"නමුත් ඔබ මිනිපෙට්ටියේ පියන වහලා එයට ඇණ සවිකරද්දී වත් මිනිය දෑක්කෙනෑද්ද?"

"පියන වහලා ඇණවලින් සවිකිරීම කළේ මං නොවෙයි" බරල් මහතා කීය. "ඒ කටයුත්ත සඳහා මං ඒ ගෙදරට යනකොට එය සිදුකරල ඉවරයි. ඉංගල් මහත්මිය කීවා, පෙට්ටිය ඉක්මනට වැසීමට ඔවුනට සිදුවුණා කියල. එදා ටිකක් උණුසුම් දවසක්. තරමක් සැර ගෝමලින් ගඳක් වගේඛා තිබුණා. මං හිතන්නේ ඔවුන් කළ දේ හරි."

අපි ආපසු එන්නට පිටත්වූයෙමු.

"පරීක්ෂණයේ තවත් ඉදිරියට යා හැකි යමක් ඔහුගෙන් අපට දැනගන්න ලැබුණේ නැහැනේද හෝමිස්?" මා ඇසුවේ අප ආපසු එන අතරයි.

"ඇයි නැත්තේ? මළසිරුරේ මොකක් හරි අස්වාභාවික ගතියක්, සැක කටයුතු දෙයක් තිබුණු බවට දැන් කමරුවත් තහවුරු වෙනවා. අවමංගල අධ්‍යක්ෂකවරයා ඒ දේ දකිනවාට වත් ඉංගල් මහත්මිය කැමැති වුණේ නැහැ. දැන් අන්තිමට බැලුවාම, ජොනතන් ඉංගල් මියගියාට, ඔහු මැරුණේ කොහොමද කිසිදු කවුරුවත් දන්නෙ නැ."

අප ආපසු බේකර් විටියේ නිවහන වෙත ළංවෙද්දී, හෝමිස් තමට විදුලි පුවතක් ලැබී තිබිණි.

"අලුත් තොරතුරු රැගෙන හවස හයට ඔබ හමුවීමට එන්නෙමි. ස්ටෝකර්"

හරියටම හවස හය වෙද්දී ඔහු අප හමුවට පැමිණියේය.

"හෝමස් මහත්තයා, ඉංගල්ගේ බිරිඳ ලෙස අප හැඳින්වූ සිබිල් හැගාඩ් ගෙදරින් පැනල ගිහිනි."

"මොනවා? ඔබ කොහොමද දන්නේ?"

"මේ සිද්ධිය ගැන කරුණු හොයන්න මං ඒ ගෙදරට ගියා. දැන් පොලීසිය එතැන. මේ කාන්තාව බහු විවාහ වෝදනාව උඩ හිරබාරයට ගන්නයි පොලීසිය ඇවිත් තියෙන්නේ. නමුත් ඇය ඊට කලින් ගෙදරින් පැන ගිහිනි."

"ඔවුන් නිවස සෝදිසි කරල නැද්ද?" හෝමස් ඇසුවේය.

"සෝදිසි කළාට" ස්ටෝකර් පිළිතුරු දුන්නේය. "නමුත් වැදගත් කිසිම දෙයක් ලැබිල නැහැ. පරුණ රයිෆල් පතරොම් කිහිපයක් නම් හමුවුණා. මං එයින් එකක් ඉල්ලාගෙන ආවා" ඔහු සාක්කුවට අත දමා එක් පතරොමක් එළියට ගත්තේය.

පතරොම අතට ගත් හෝමස් එය පරීක්ෂා කර බැලුවේය. "මේවා අවුරුදු විස්සකට ඉහත කාලේ පාවිච්චි කළ මෝස්තරයේ ඒවා. මෙන්න බලන්න."

අඩුවකින් ඉතා පුරෙස්සමෙන් පතරොමේ කෙළවර විවාහ කළ හෝමස්, ඒ තුළින් තංගුස් වැනි යමක් එළියට ගත්තේය.

"කෝඩයිට්! මම කීවෙමි."

"වෛද්‍ය හැල්බර්ගේ හිතේ ඇතිවූ පැකය නිවැරදි බව මේකෙන් ඔප්පු වෙනවා" හෝමස් කීය. "ගැනි කෝඩයිට් ලබාගන්න ක්‍රමය මේකයි එහෙනම්."

හෝමස් එම කරුණ පිළිබඳව ස්ටෝකර්ට පැහැදිලි කර දුන්නේය.

"හෝමස් මහත්තයා, මරණ සහතික වල වංචාවක් ගැන ඔබ මට කිව්වානේ. මං ඔබට කියන්නම් මට දැනගන්න ලැබුණු තවත් ඒ වගේ වංචාවක් ගැන." ස්ටෝකර් කීවේ පුටුවේ පිටුපසට හේන්තුවෙමිනි. "ඔබ දන්නවාද, ජොනතන් ඉංගල් කළ රැකියාව මොකක්ද කියලා? ඔහු සේවය කළේ නිවාස සහ දේපොළ වෙළඳ සමාගමක. ඔවුන් කරන්නේ ඉඩම් මිලදී ගැනීම සහ විකිණීම. ඉංගල් එතැන සේවය කළේ, ලේකම් හැටියට. නමුත් මුදල් පිළිබඳ කටයුතු භාර භාණ්ඩාගාරික තනතුර දරුවෙන් ඔහුයි. මං ගියා මේ සමාගමේ කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂකවරයා හමුවෙන්න. ඔහු මට සම්පූර්ණ විස්තරයක් කීවා."

සමාගමේ මුදල් පිළිබඳව හැම කටයුත්තක්ම කෙරිලා තියෙන්නේ ඉංගල් ගේ පාලනය යටතේ. මුදල් භාරගැනීමත්,

ගෙවීමත් දෙකම ඔහු කරල කියෙනවා. ඒ ගිණුම් කටයුතු පිළිබඳ පොත්පත් තිබුණේත් ඔහුගේ භාරයේ. සමාගමේ මුදල් කටයුතු නිසිපරිදි සිදුනොවෙන බවත්, අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ කිහිපදෙනෙකුට තේරුණායු. ගණකාධිකාර සමාගමක් ලවා තමන්ගේ මූල්‍ය කටයුතු ගණන් ගැනීමට ඔවුන් තීරණය කළායු. මේ බව ඉංගල්ටන් දැනුම් දීල තියෙනවා. දවස් දෙකකට පස්සේ සමාගමට ලියුමක් ලැබුණායු. ඉංගල්ගේ බිරිඳගෙන්; ජොනතන් ඉංගල් මහත්මයාට හෘදයාබාධයක් හැදිලා, බරපතල ලෙස අසනීපයී කියලා. ඇය ඉල්ලා හිටියායු, සැමියා ආපහු රැකියාවට පැමිණෙන තෙක් ගිණුම් සෝදිසි කිරීමේ කටයුතු කල්දමන්න කියලා."

"ඉතින් කල් දම්මද?"

"නැහැ" ස්ටෝකර් කීය. "ගණකාධිකාරවරු ඒ කටයුත්ත දිගටම කරගෙන ගියායු. ගණන් තැබීමේ පොත්වල, අක්‍රමිකතා රාශියක් ඔවුනට දකගන්න ලැබිල තියෙනවා. ඊට අමතරව පවුම් තුන්දහසකට අධික මුදලකට වෙච්ච දෙයක් නෑ. එපමණක් නොවෙයි. සමාගමට ලැබියයුතු මුදල් වෙනුවෙන් ඉංගල් භාරගෙන තිබෙන චෙක්පත් රැසක් ව්‍යාජ-ඒවා."

"ඔවුන් ඒ බව ඉංගල්ට දන්නවාද?"

"නැහැ. ඒ මොකද ඉංගල් මහත්මියගෙන් ඔවුනට තවත් ලියුමක් ලැබුණායු, ඇගේ සැමියාගේ තත්ත්වය බොහොම බරපතලයි කියලා. ඊට පස්සේ සමාගම තීරණය කළායු ඔහුගේ අසනීපය හොඳවෙනතුරු ඉන්න. ඔන්න, ඊට පස්සෙ තමයි ඔහුගේ මරණය ගැන සමාගමට දැනගන්න ලැබිල තියෙන්නේ."

"ස්ටෝකර් මහත්මයා" හෝම්ස් කථා කළේය. "ඔබ කියන්නේ, මේ බොරු මරණ සහතික වලයි, සමාගමේ කර ඇති වංචනික ගිණුම් වලයි සම්බන්ධයක් තියෙනවා කියල නේ? මොකක්ද ඒ සම්බන්ධය?"

"මෙහෙමයි" ස්ටෝකර් කීය. "ඔහු සමාගමට කළ වංචනික ක්‍රියා අනුවෙන්න යන බව ඉංගල් දුටුවා. ඔහුට දීර්ඝ කාලීන සිර දඬුවමකට යටත්වෙන්න වෙන බව ඉංගල් තේරුම් ගත්තා. ඒ නිසා ඔහු, සියදිව් හානිකරගත්තා."

"හොඳයි එහෙම හිතමු. එහෙනම් ඇයි මේ බොරු මරණ සහතික?" හෝම්ස් ඇසීය.

"මේකයි හෝමස් මහත්තයා. සියදිවි හානිකරගත්තාම රක්ෂණ වන්දි ලැබෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා ඇය බොරු මරණ සහතික සකස් කරන්න ඇති. සිබිල් ඉංගල්ට් විරුද්ධව තිබෙන මිනීමැරීමේ චෝදනාව ඉවත්කරගන්න පුළුවනි. අපි ඇයට ඉඩදෙමු, සියදිවි හානි කරගැනීම ගැන, කැමැත්තෙන්ම සාක්ෂි දෙන්න" ස්ටෝකර් කීය.

"ඒක කරන්න බැහැ" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය. "එතැන වුණේ සියදිවි හානිකරගැනීමක් නම් ඇයත් ඒකට හවුල්. ඒකට ආධාර හා අනුබල දුන්නා කියන්නේ, මිනීමැරුමකට ආධාර හා අනුබල දීමට සමානයි. නමුත් දැනට නිලවශයෙන්, ඇයට විරුද්ධව එහෙම චෝදනාවක් ඉදිරිපත් කරල නෑ. වෛද්‍යවරු තිදෙනෙක් ඔහු පරීක්ෂා කරල බැලුවා. ඔහු මියගියේ හෘදයාබාධයකින් නෙමෙයි කියල කාටවත් කියන්න බැහැ."

"නමුත් මං හිතන්නේ ඔහු මියගියේ, අධික ප්‍රමාණයක් කෝඩයිට් ශරීර ගතවෙලා, එය විෂවීමෙන්" මම කීවෙමි.

"අපි හිතන්නේ එහෙමයි" හෝමස් කීය. "නමුත් අපි කාටවත් ඒ ගැන සහතික වෙන්න බෑ." —

"එහෙම නම්" ස්ටෝකර් කීවේ අලුතෙන් නැගිටිමිනි. "ඉංගල් මියගියේ ස්වාභාවික හේතූන් නිසාද, එහෙමත් නැත්නම් විෂක් ශරීරගතවීමෙන්ද කියල හොයාගන්න කුමක් නැද්ද?"

"එකම කුමයක් තියෙනවා" හෝමස් කීය. "මේක සාර්ථක වෙන්න, බොහොම සුළු ඉඩක් තමයි තියෙන්නෙ. ඉංගල්ගේ මළසිරුර ආදාහනයෙන් පසු ලැබුණු අළු පරීක්ෂාකර බැලුවොත්, අපට යම් හෝඩුවාවක් ලැබෙන්න ඉඩ තියෙනවා."

"නමුත් විෂක් ශරීර ගතවෙලා, මියගියා නම්, අළු පරීක්ෂාවෙන් ඒක හොයාගන්න අමාරුයි." මම කීවෙමි. "මං හිතන්නේ නෑ කාබනික විෂක් කොහොමවත් හොයාගැනීමට හැකිවේවි කියල. ඒ වගේම රසදිය, ඇන්ටිමනි වගේ ලෝහමය විෂක් වත් අළු වල රැඳී තිබේවි කියල හිතන්න අමාරුයි."

"ඒක වෙන්න පුළුවනි" මගේ මිත්‍රයා කීය. "නමුත් අලුතෙන් යම් දෙයක් අපි හොයාගන්නවා නම්, ඒකට සුළු ඉඩක්වත් තිබෙන්නේ, අළු පරීක්ෂාකර බැලීමෙන් පමණයි. අපි ඒ සඳහා ඉල්ලීමක් කරමු."

හෝමස් කළ ඉල්ලීමට දින දෙකකට පසු පිළිතුරක් ලැබිණ. අධිකරණ වෛද්‍ය අංශයේ අධීක්ෂණය යටතේ අළු පරීක්ෂා කර

බැලීමට අවසර දී තිබිණි. මේ සඳහා සුළුකට ව්‍යාධිවේද විශේෂඥ වෛද්‍ය හෙමිං පත්කර ඇති බැව්, ලිපියේ සඳහන් විය.

නියමිත දිනයේ අපි ඔහු සමග දුම්රියෙන් කෝෆිල්ඩ් බලා පිටත්ව ගියෙමු. ආදාහනාගාරය පිහිටා තිබුණේ කෝෆිල්ඩ් වලයි. රජයෙන් කර තිබූ දැන්වීම් අනුව, ආදාහනාගාරයේ පාලක තැන අප හමුවීමට දුම්රියපොළට පැමිණ සිටියේය. ඔහුට අමතරව, ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලිසියේ පරීක්ෂක බ්‍රැඩ්ෆීල්ට් ද එහි සිටියේය.

"හෝමස් මහත්මයා, ඔබට කළින් දැනුම් දෙන්න මට වෙලාවක් තිබුණේ නෑ. මට නියෝගය ලැබුණේ අන්තිම මොහොතේ."

"කමක් නෑ බ්‍රැඩ්ෆීල්ට්. ඔබේ පැමිණීම අපට සතුටක්" හෝමස් කීය.

ආදාහනාගාරයේ අළු එක්දිස් කර තබන අංශය වෙත අප කැඳවාගෙන යන ලදී. බිත්තියේ තැනු කුඩා කුටිවල අළු තැන්පත් කර තිබුණේ මැටි බදුන්වල බහාළු පසුය.

තම ලේඛනය පෙරළා ආදාහනාගාර පාලකයා, අංකයක් හා ජොනතන් ඉංගල් යන නම යබ්ද නඟා කියව්වේය. මිළඟට එම අංකය දරන කවුළුව වෙත අප කැඳවාගෙන ගිය ඔහු, කුටිය තුළින් හතරැස් හැඩයේ, දිගින් වැඩි බදුනක් එළිලට ගත්තේය. එම අළු අයත් තැනැත්තාගේ නම සහ මියගිය දිනය, බදුන මත සටහන් කොට තිබිණි. එය නිවැරදි බව අප තහවුරු කළ පසු, අළු බදුන මේසයක් මත තබන ලදී. එය විවෘත කරන ලද්දේ පාලකයා විසිනි.

අපි මදවේලාවක් නිහඩව ඒ දෙස බලා සිටියෙමු. ඒ තුළ වූයේ, හිම මෙන් සුදු පැහැති, ඉතා පහසුවෙන් කැඩෙන සුළු පතුරු වැනි අළු ගොඩකි. සුදු රේන්ද කැබැලි ගොඩක් වැනි ඒ අතර, අඩ වශයෙන් දවුණු හා නොදවුණු අස්ථි කැබැලි ද දක්නට ලැබිණි. ඒවා කිසිවක් මට හඳුනාගත හැකිවේදැයි, මගේ ව්‍යුහ විද්‍යාත්මක දැනුම යොදා මතසිත් අභ්‍යාසයක යෙදුණේම, එහෙත් එය සිතූ තරම් පහසු නොවීය.

අන්තිමේදී වෛද්‍ය හෙමිං නිහඩතාවය බිත්දේය. "හෝමස් මහත්මයා, ඔබට හිඟනවාද මේ අළු වල, මොකක් හරි අසාමාන්‍ය බවක් තියෙනවා කියලා? මට නම් එහෙම පෙනෙන්නේ නෑ."

"බාගවෙලාවට ඔබට නොපෙනෙනවා වෙන්නත් පිළිවත්" හෝමස් කීය. "අපි මේ අළු ගොඩ මේසය උඩ හොඳට තුනී කරල පරීක්ෂා කරමු."

අළු මේසය මත විහිදුවා, අඩක් දැවුණු හා නොදැවුණු සන වස්තූන් මේසයේ කෙළවරකට එකතු කෙරිණි.

"හොඳයි" වෛද්‍ය හෙමිං කීවේ, ඔළුන් වරක් තම දෑස් අළු ගොඩ මතින් ගෙනගිය පසුය. "මොකද ඔබ කියන්නේ හෝමස් මහත්තයා?"

"මං දකින්න බලාපොරොත්තුවුණු සමහර දේවල් මෙතැන ඇත්තේ නැහැ" හෝමස් කීය. "වෛද්‍ය වාර්තාවේ සඳහන් වෙලා තිබුණා, ඉංගල්ට් නිරෝගී දත්දෙපෙළක් තිබුණා කියලා. කෝ ඒ දත්? මට දතක කැබැල්ලක්වත් දකින්න ලැබුණේ නැහැ. දත් ගින්නෙන් දවැලීම අස්ථි වලටත් වඩා අමාරු බව, අප දන්නා කරුණක්. විශේෂයෙන්ම දත් එතැමලය සහිත කොටස."

"ඒ කරුණ මමත් පිළිගන්නවා" වෛද්‍ය හෙමිං කීය. "දත් පිළිබඳව නම් කිසිම සලකුණක් නැ. ඒකත් හරි පුද්ගලයෙක්. ඒකෙ මොකක් හරි වැදගත් කමක් ඇති කියලා ඔබට හිතෙනවද?"

පිළිතුරක් දෙනු වෙනුවට ෂර්ලොක් හෝමස් කළේ වක්‍රවුණු සිහින් දිගටි අස්ථි කැබැල්ලක් අළුගොඩ තුළින් එළියට ගැනීමයි. ඔහු එය නිහඬව අපේ මුහුණ වෙත ලං කළේය.

"ඉළ ඇටයක කැබැල්ලක්" හෙමිං කීය. "එත් ඒකට තියෙන්නේ හරිම අසාමාන්‍ය පෙනුමක්. කැඩී බිඳී ගිය හෝ දැවීමෙන් ඇතිවුණු රළු කෙළවරක් වෙනුවට, මේකෙ කෙළවර කියතකින් කපල වගේ."

එය පසෙකින් තැබූ හෝමස් තවත් විශාල අස්ථි කැබැල්ලක් අතට ගත්තේය.

"මේ තියෙන්නේ තවත් කිසිවක්" ඔහු කීවේ එය හෙමිං අතට දෙමිනි.

"ඔව්. මේකෙ කියතකින් කැපු ලකුණු පැහැදිලිවම පෙනෙනවා."

"ඔව් ඔබ හරි" හෝමස් කීය. "ඔබ හිතන්නේ මේක මොන අස්ථිය කියලද?"

"ඒක තමයි මාත් මේ කල්පනා කළේ" හෙමිං පිළිතුරු දුන්නේය.

"පළපුරුදු වෛද්‍ය විශේෂඥයෙක් හැටියට, මේ තරම් ලොකු ඇට කැබැල්ලක් මට හඳුනාගන්න අපහසුයි කියන්නත් ලැජ්ජයි. නමුත් සත්‍යය නම් මේක මොකක්ද කියලා මට හඳුනාගන්න අමාරුයි. හැඩයෙන් නම් මේක අනු ජංගාස්ථිය වගෙයි. නමුත් එහෙනම් මීට වඩා දිග වියයුතුයි. මේක අන්වර්ගාස්ථියේ පහළ කෙළවරද?"

"අන්වරාස්ථිය නම් නොවෙයි." කී හෝමස් තවත් අස්ථියක් වෛද්‍ය හෙමිං අතට දුන්නේය. එය අතට ගෙන කල්පනාවට වැටුණු වෛද්‍යවරයා, මහත් කැලැහීමට පත්වූ බවක් පෙනිණ.

"හෝමස් මහත්මයා" ඔහු කීය. "මේක නම් හරි පුද්ගලාකාර දෙයක්. මේ එකක් වත්, මොන අස්ථියේ කොටස්ද කියල, මට හරියාකාරව හඳුනාගන්න බැහැ. පැහැදිලිවම ගාත්‍රාවක දිගු අස්ථියක් විය යුතුයි. ඒත් කොයි එකේද?"

"හොඳයි හෙමිං මහත්මයා, දෑත් අපි බලමු" කී හෝමස් දිගුඅස්ථි සියල්ල එක ළඟ තැබුවේය.

"ඔබ කියන්නේ මේවා ගාත්‍රාවල අස්ථි කියලනේ. එකම විධියේ අස්ථි පහක් තියෙනවා. මිනිසෙකුට එකම විධියේ අස්ථි තිබිය හැක්කේ දෙකයි. එහෙනම් ඇයි මෙතැන එකම විධියේ අස්ථි පහක්?" හෝමස් ඇසූ ප්‍රශ්නයට මයි මෙන්ම විශේෂඥ වෛද්‍ය හෙමිංට ද පිළිතුරක් නොතිබිණ.

"බලන්න මේ අස්ථි හතරකම කියතකින් කැපූ බවට ලකුණු තියෙනවා. ඉංගල්ගේ පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයක් කළේ නැහැ. ඒ නිසා අස්ථි කියතකින් කපා තිබෙන්න, හැටියක් නැහැ. මරණ පරීක්ෂණයක් කළත්, ගාත්‍රා වල දිගු අස්ථි කපන්නේ මොකටද? ඔබට මේවා හඳුනාගන්නත් අපහසුයි. ඒ මොකද මේ මනුෂ්‍ය අස්ථි නොවෙයි මේ බැටළුවෙකුගේ අස්ථි!"

"බැටළුවෙකුගේ?" අප දෙදෙනාටම කෑගැසිණ.

"මේ අළු බඳුන තුළ එකම මනුෂ්‍ය අස්ථියක් වත් නැහැ" හෝමස් කීය. "නමුත් පැහැදිලිවම බැටළු ගාත් පහක් නම් තියෙනවා."

"එහෙනම් මිනිසෙට්ටිය තුළ, මළසිරුරක් තිබුණේ නැද්ද?" මෙතෙක් නිහඬව සිටි පොලිස් පරීක්ෂක බ්‍රඩ්‍රිට් ඇසීය.

"කොහොමටවත් නැහැ" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය. "මනුෂ්‍ය ශරීරයේ බරට හරියන්නා, මස් කවේකින් බැටළුවෙකුගේ ශරීරයේ කොටස් අරගෙන, මිනිසෙට්ටිය තුළ අසුරා තිබෙනවා. දෑත් බලන්න කාරණා එකිනෙකට ගැළපෙන හැටි; සම්බන්ධ වෙන හැටි. බැටළු ගාත් පහයි. මිනිස් ඇට එක කැබැල්ලක් හෝ නැහැ. වංචනික ලෙස සකස් කළ මරණ සහතික. ඒ ගැන ටිකක් කල්පනා කළාම ගැටලුව විසඳෙනවා. සිදුවෙලා තියෙන්නේ මොකක්ද කියල පැහැදිලියි. මේ සම්බන්ධව ඉතිරි වැඩ කටයුතු කිරීම අපි බ්‍රඩ්‍රිට්ට හාර කරමු."

"හෝමස්, ඔබ මෙතෙක් එද්දීම දැන ගිටියාද, අළු බදුනේ තිබෙන්නේ මොනවද කියල?" මා ඇසුවේ අප දුම්රියෙන් ආපසු එමින් සිටියදීය.

"ඔව් වොට්සන්" ඔහු පිළිතුරු දුන්නේය. "මළසිරුර ආදාහනය සඳහා ලබාගතයුතු අවසර පත්‍රය, වංචනික ලෙස සකස්කර ඇති බව අපට දැනගන්න ලැබුණා. එතකොට මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණා. ඇයි සාමාන්‍ය විධියට ලබාගත හැකි අවසර පත්‍රක් වංචනික ලෙස සකසුවේ, කියලා ඊළඟට අවමගුල් කටයුතු කළ බරල්ගේ සාක්ෂියෙන්, මගේ සැකය තහවුරු වුණා."

"ඒ වුණාට ඔහු මිනිස මැන බැලූ බව අපට කිව්ව නේද?"

"ඇත්ත. නමුත් රෙද්දකින් වසා තිබූ එය මිනිසක්ද? පණපිටින් සිටි මිනිසෙක්ද? බරල් "මිනිස" මනින තුරු එතැන සිටියේ ඉංගල්මයි."

"ඇයි ඔහු මේ වගේ දෙයක් සැලසුම් කළේ?"

"ඉංගල්, ඔහු සේවය කළ සමාගමේ මුදල්, මහා පරිමාණයෙන් වංචා කළා. කොහොමද ඔහු නීතියෙන් ගැළවෙන්නේ? ඔහුට හැමදාමත් හැංගිල බේරෙන්න බැහැ. ඉංගල් බොහොම කෙරාටිකයෙක්. ඉතින් ඔහු සාර්ථක ක්‍රමයක් සොයාගන්නා. ඒ තමයි තමාගේ 'මරණය' හා සිරුර ආදාහනය. එතකොට දේපොළ වෙළඳ සමාගමටත්, පොලීසියටත්, ඉංගල් ගැන අමතක කර දමනවා හැරෙන්න, වෙනත් විකල්පයක් ඉතිරිවෙන්නේ නෑ. ඔහුට විරුද්ධව ඇති බහු විවාහ වෝදනාව ගැනත් අපි මෙතැනදී මතක් කළ යුතුයි. "මැරුණාම" ඒකත් අත්ඇරෙනවා. එතකොට ඔහුට පුළුවන් අලුත් නමකින් සිබිල් හැඟාඩ් විවාහ කරගන්න. එතකොට කලින් බිරිඳගෙන් කරදරයකුත් නෑ. ඒ මදිවාට ඔහුට රක්ෂණ සමාගමෙන් පවුම් 1500ක චන්දියකුත්, ලැබෙනවා.

මේ විධියේ ව්‍යාජ මරණයක් වෙන්න නම් ව්‍යාජ ලෙඩකුත් ඕනෑ. මළසිරුරක් නැති නිසා, හොර මරණ සහතික ඕනෑ. ඒ නිසාම ආදාහනයකුත් ඕන වෙනවා. කැනිනම් මරණය ගැන සැක හිතීලා මිනිපෙට්ටිය ගොඩගන්නාම හැමදෙයක්ම අනුවෙන නිසා. ඊළඟට අවමංගල සේවා ආයතනයට කරුණු වසන් කරන්න උවමනායි. ඒකත් ඔහු සාර්ථකව කළා. අනෙක ආදාහනයෙන් පසු ඉතිරිවෙන අළු පරීක්ෂා කළොත්, ඒ ගැන සැකයක් ඇති නොවිය යුතුයි. ඒ

කියන්නේ මස් හා ඇට පිළිස්සුණාම දකින්න ලැබෙන අළු තිබිය යුතුයි. ඒ සඳහා රාත්තල් එකසිය යුතුහක මස්වලින් මිනිසෙට්ටිය පිරවිය යුතුයි. එක දවසකට මස් කඩෙන් මේ තරම් විශාල මස්ගොඩක් ගන්නත් බැ. ඉංගල් දවස් කීපයක් තිස්සේ, බැටළු ගාතය හෝ දෙක බැගින් මිලට ගෙන, ඒවා තරක් වෙන නිසා ගෝමලින් යෙදුවා. ඒ සැර ගඳ තුමා බරල් මහත්මයාට දුනුණේ.”

අප කෝරිල්ඩ් ආදාහනාගාරයට ගිය ගමනින් සතියකට පසු, සැගවී සිටි ජානතන් ඉංගල්, ජාලිස් අත්අඩංගුවට පත්විය. මුදල් වංචාකොට, තමාගේ අවමඟුල හා ආදාහනය සැලසුම් කළ ඔහු, බන්ධනාගාරයේ දීර්ඝ සිරදඬුවමකට නියම වූ බව, පසුව අපට අසන්නට ලැබිණ.

රැම්ස්ගේට් ප්‍රහේළිකාව

මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතා දිගින් දිගටම අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතු වල යෙදුණේ, ඔහුගේ ගරීර සෞඛ්‍යය ගැන නොසලකා හරිමිනි. දිවා රැ නොතකා වෙහෙස වීම නිසා 1907 වසරේදී ද, මගේ මිත්‍රයා අධික රුධිර පීඩනයෙන් පෙළෙන්නෙකුගේ ලක්ෂණ පෙන්නුම් කළේය. මේ එවැන්නක් මා දුටු පළමුවනව නොවේ. ඔහුගේ ළබැදි මිත්‍රයා ලෙසත්, පෞද්ගලික වෛද්‍යවරයා ලෙසත්, හෝම්ස්ගේ දුක සැප සොයා බැලීම මගේ වගකීම බැව් මම දැන සිටියෙමි. එහෙත් දීර්ඝ විවේකයක් ගැනීමට මා නිතර කළ ඉල්ලීම, ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කළේ සිනාමුසු මුහුණෙනි.

"දීර්ඝ විවේකයක්? මට එහෙම දෙයක් ගැන හිතන්නවත් අමාරුයි වොට්සන්" හෝම්ස් කීවේ දැගකාර සිනාවක් පාමිනි. "මං භාර අරගෙන, තවම අමසන් කරන්න නොලැබුණු වැඩ, තව කොයිතරම්ක් තියෙනවද? අවසන් කරන්න බොහොම කිට්ටු ඒවා කියක් තියෙනවද? ඉතින් ඔබ කියන්නේ මේ ඔක්කොම අත්හැර දමලා අද හෙටම නිවාඩුවක් ගතකරන්න යමු කියලද?"

"මේ බේකර් විරියෙන් ඉවත් වෙලා නොගිහිං, ඔබට විවේකයක් ගන්න කිසිම පිළිවෙළක් නෑ." මම කීවෙමි. "ගැටලු හතරක් පහක් විසඳල ඉවර වෙනකොට, තම ගැටලු දහයක් දොළහක් අරගෙන අනුග්‍රාහකයෝ එනවා වැළ නොකෑයි. ඉතින් මෙහේ රැදී හිටියොත්, ඔබට ඔවුන්ගෙන් කිසිම ගැළවීමක් නෑ."

"ඉතින් මං මොනවා කරන්නද මගේ හිතවත් වොට්සන්?" හෝම්ස් කීවේ මෙතෙක් වෙලා වාදනයට සූදානම් කරමින් සිටි වයලිනය පසෙක තබා, හාන්සි සුටුවේ වැතිරෙමිනි. "ගැටලුවකට මුහුණදීලා, ඒකෙන් අමාරුවේ වැටිලා ඉන්න මනුස්සයා තමයි, ඒකේ බරපතලකම දන්නේ. ඔවුන් එයින් ගොඩට ගැනීමට මං වහාම භාරගන්නා බව ඇත්තයි. ඒ ගැටලුවක් විසදීමට ඇති ආශාව නිසාම නෙමෙයි; අමාරුවේ වැටුණු කෙනෙකුට පිහිටවීම, හොඳ මනුෂ්‍යයෙකුගේ යුතුකමක් නිසා."

"ඔබේ මේ අසරණ-සරණ පිළිවෙත නිසා, කවුරුත් තමන්ගේ කරදර හිරිහැර මෙහාට අරගෙන ඔබ වූවා." මම කීවෙමි. "ඔබ දිවා රැනොබලා වෙහෙසෙනවා. අන්තිමට ඔබ බරපතල ලෙස අසනීප වෙලා ඇදට වැටෙන තුරු ඔබම දන්නෙ නෑ."

මගේ දේශනාවට කිසිවක් නොකියා හෝම්ස් මා දෙස සිනාමුහුණින් බලාසිටියේය. "මම දන්නවා මිත්‍රයා" ඔහු කීය. "මා අධික වෙහෙසවීමෙන් වළක්වන්න ඔබ උත්සාහ කරන්නේ, මගේ යහපතට, මා ගැන මිත්‍ර ප්‍රේමයෙන්. නමුත් කල්පනා කරල බලන්න. උදව් ඉල්ලාගෙන මා ළඟට ඇවිත් හඬාවැටෙන අසරණයින්ට මං කොහොමද පිටුපාන්නෙ? ඒක හදවතක් ඇති මනුස්සයෙකුට කරන්න පුළුවන් වැඩක්ද? දන් බලන්න. ඊයේ ඔබ මෙහේ නොහිටි වෙලාවේ ආවා මේරි කොලින්ස් නම් වයසක කාන්තාවක්. ඇගේ විසිහැවිරිදි දියණිය- ඇමෙලා කොලින්ස් මිනීමැරුම් චෝදනාවකට හිරහාරයට අරන්. ඇය අවුරුදු අටක පිරිමි ළමයෙක්, සාන්තමරියා දෙව්මැදුරේ ළිඳට කල්ලුකරලා මරා දමමුණු. ඒකයි චෝදනාව."

"ඔබ හිතන්නේ ඇය අහිංසකයා කියලද?"

"දන්න කිසිවක් මා ළග නෑ" හෝම්ස් කීය. "ඒ නිසා මට තවමත් ඒ ගැන මොකුත් කියන්න බෑ. නමුත් තමන්ගේ දියණිය නිර්දෝෂී කියල, මා ළඟට ඇවිත් හඬාවැටෙන අම්ම කෙනෙක්, මං කොහොමද වොටසන් එළවගන්නෙ?"

"ඒව මං දන්නේ නෑ හෝම්ස්. මං අද උදේ එකොළහට හාර්ලි විටියේ වෛද්‍ය විශේෂඥයෙකුට ඔබව පෙන්වන්න, වෙලාවක් වෙන්කරගෙනයි තියෙන්නෙ. ඒ ඔබ හොඳට අහල පුරුදු කෙනෙක්- ශ්‍රීමත් ජෝන් හැන්ඩෙල්. කාලයක් තිස්සේ අධික ලෙස පයිප්පය බීමත්, ඔබේ ඔය අසනීප හඳුන්වයට එක හේතුවක් වෙන්න ඇති. වරින්වර ඔබට දුනෙන ක්ලාන්ත ගතිය, හිස දෙපැත්තේ කැක්කුම, නින්ද අඩුකම- මේ රෝග ලක්ෂණ වලින් කියන්නේ මොකක්ද කියල මට හොඳට තේරුම් ගන්න පුළුවනි. නමුත් මං වැඩිය කැමැතියි, වෛද්‍ය විශේෂඥයෙකුම ඔබට ඒ කරුණු වටහාදෙනවු දකින්න."

"හොඳයි හොඳයි" හෝම්ස් කීවේ පරාජය පිළිගන්නා හඬකිනි.

උදේ 10.30 වෙද්දී අපි කුලීරියකින් වෛද්‍ය විශේෂඥයා හමුවීම සඳහා පිටත්වී ගියෙමු. ලන්ඩන් වෛද්‍ය විද්‍යාලයේ හෘදරෝග

පිළිබඳ මහාචාර්යවරයෙකු වූ ශ්‍රීමත් ජෝන් හැන්වෙල්, එම කෞතුකයේ අග්‍රගණ්‍ය විද්වතෙක් විය. හෘදය හා රුධිරවාහිනී පිළිබඳ ඔහුගේ දැනුම සැමවිටම, අනෙක් චෛද්‍යවරුනට වඩා අවුරුදු ගණනක් ඉදිරියෙන් බව යුරෝපය පුරා පිළිගැනිණි.

මගේ මිත්‍රයා දීර්ඝ ලෙස ආරික්ෂා කළ චෛද්‍යවරයා පැවසුවේ, ෂර්ලොක් හෝම්ස්, අධික රුධිරපීඩනයේ මූලික අවස්ථාවේ, රෝග ලක්ෂණ පෙන්වන බවයි. හෝම්ස් සහිත තුනක නිවාඩුවක් අනිවාර්යයෙන්ම ගතයුතු බවත්, ඉන්පසු ද රෝග ලක්ෂණ මෙලෙසම පැවතුනහොත් නම් ඖෂධ නියමකරන බවත් චෛද්‍යවරයා තවදුරටත් කීය. එහෙයින් කෙත්ටි ප්‍රදේශයේ මුහුදු වෙරළ අසබඩ ගම්මානයක, නිවාඩුවක් ගතකිරීමට හෝම්ස් කැඳවාගෙන යාමට මම තීරණය කළෙමි.

ඒ අනුව එක් සුන්දර, උදෑසනක අපි ලන්ඩනයෙන් පිටත්වී ගියෙමු. අපේ ගමනාන්තය වූයේ රැම්ස්ගේට් සම්පයේ පිහිටි රෙකුල්වර් නම් ගම්මානයයි. මුහුදු වෙරළ ආසන්නයේ කඳු ගැටයක් මත පිහිටි තානායමේ අපි ලැගුම් ගත්තෙමු. උදේ පාන්දර මුහුදේ නැමටත්, සවස් වරුව ගම්මානයේ ඇවිදීමටත් යෙදීමට අපි තීරණය කළෙමු. තානායම භාරකරු වූයේ බ්‍රයන් රේස්ටර් නම් මැදිවියේ මහතෙකි. ඔහු ප්‍රදේශයේ ක්‍රීඩා සංගම් කිහිපයක නිලතල දරුවෙක් විය. පළාතේ වැදගත්කම ඔහු හමුවීමට නිතර පැමිණි නිසා, ඔවුන් කිහිපදෙනෙකු හඳුනාගැනීමට ද අපට අවස්ථාවක් සැලසිණි. එක් දිනක් උදේ වරුවේ මුහුදේ නැම සඳහා ගොස් ආපසු පැමිණෙන විට අප හමුවීම සඳහා අමුත්තෙක් පැමිණ සිටියේය.

"මේ කපිතාන් ඩෝසන්" ඔහු හඳුන්වා දෙමින් වෙස්ටර් පැවසීය. "මේ මහත්මයා තමයි රැම්ස්ගේට් ප්‍රදේශයේ වෙරළාරක්ෂක රෙජිමේන්තුවේ ප්‍රධාන නිලධරයා. ඔබතුමන් ලා මුහුදේ නාන්ත ගිහිත් මිනිත්තු දහයක් වුණේ නැහැ, ඔහු ආවා. නමුත් ඔබතුමන්ලාගේ විවේකයට බාධාකරමින් ආපසු කැඳවන්න මං කැමැතිවුණේ නැහැ."

අසුනෙන් නැගිට අපට අතට අත දුන් කපිතාන් ඩෝසන්, අධි හයක් පමණ උස, අතීශයින්ම තරබාරු පුද්ගලයෙකු විය. කළුපැහැති සහ උඩුදවුළක් තිබුණු ඔහුගේ මුහුණ, අවිච්චි පිළිස්සීම නිසා දුඹුරු පැහැ ගැන්වී තිබිණි. බැලූ බැල්මට රළු පෙනුමක් තිබුණත්, කතාබහේදී ඔහු ප්‍රියමනාප පුද්ගලයෙකු බව අපි වටහා ගත්තෙමු.

"පේලොක් හෝමස් මහත්මිය මෙහේ ඇවිත් ඉන්නේ, අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතු වලින් ඇත්වෙලූ විවේකයක් ගන්නයි කියලා බුයන් මට කීවා" ඩෝසන් කථාව ඇරඹීය. "ඒ වුණත් මේ වෙලාවේ මගේ මේ පුශ්නයට මොකක් කළ යුතුද කියල මට හිතාගන්න බැරිවුණා. ඒ නිසා හැමදේකටම කලින් ඔබෙන් අදහසක් ගන්නයි මං ආවේ."

තමා වෙත ගැටලුවක් ගෙනැවිත් ඇති බව ඇසූ හෝමස්ගේ මුහුණේ ඇතිවූයේ සතුටු සිනාවකි. ඔහු කම පයිප්පය සාක්කුවෙන් ගෙන, එයට දුම්කොළ පිරවීමට පටන්ගත්තේය. කතන්දරයට සවන් දෙනු විනා වෙනත් විකල්පයක් නොමැති බැව් මම තේරුම්ගනිමි.

"හෝමස් මහත්මයාල මේ පැත්තට ඇවිත් තවම ගතවුණේ දවස් දෙක තුනක් බව මම දන්නවා" ඩෝසන් කීවේ දීර්ඝ කථාවකට මුලපුරමිනි. "ඒ නිසා ඔබට මේක තේරුම් ගන්න පහසුවෙන්, මේ පළාතේ වටපිටාව ගැනත් මම යමක් මතක් කරන්නම්."

ඔබ සමහර විට දන්නවත් ඇති, මේ රාමස්ගේටි ඉඳල හැතැක්ම දෙකක් උතුරෙන් තමයි, ලන්ඩන් වරාය වෙත යන මුහුදු මාර්ගය පිහිටලා තියෙන්නේ. ප්‍රංශයේ, ඔලන්දයේ සහ බෙල්ජියම් සිට එංගලන්තයට බඩු ප්‍රවාහණය කරන, කුඩා නැව් රාශියක්ම යාත්‍රාකරන්නේ, අපේ මුහුදුතිරය අසලින්මයි. මේ නාවික ගමනාගමනය පහසුවීමටත්, මේ ප්‍රදේශයේ ධීවරයන්ගේ ප්‍රයෝජනයටත් රෙකුල්වර් ප්‍රදීපාගාරය පිහිටුවා තිබෙනවා. මේක තිබෙන්නේ, මුහුදු වෙරළේ සිට සැතපුම් අටක් පමණ, සාගරය මැදට වෙන්න. මෙහි පරිපාලනය කෙරෙන්නේ මගේ යටතේ තිබෙන වෙරළාරක්ෂක සේනාංකය මගින්. මෙම ප්‍රදීපාගාරයේ කටයුතු සඳහා සේවකයන් දෙදෙනෙක් හැමවි, ෧෧ එහි සේවයේ යෙදී ඉන්නවා. ඇත්තෙන්ම එහි සේවයේ මණ්ඩලය හතරදෙනෙක්. අනෙක් දෙදෙනා මේ දිනවල නිවාඩු ලබා ගමට ගිහිත්. පුහුණිය සතියකට වැඩි කාලයක් ප්‍රදීපාගාරයේ වැඩකළේ, හැරී බානට් සහ ටොම් ජෙෆ්රි නම් සේවකයන් දෙදෙනා.

ගිය ඉරිදා සවස, හැරී බානට් ඉණිමගෙන් ලිස්සා පහළට ඇදවැටී, ඔහුගේ කකුළු කැඩී තිබෙනවා. ඔවුන් මේ බව මට දන්වා එව්වේ. බෙල්ජියම් සිට ලන්ඩන් වෙත ඉරිදා රාත්‍රී යාත්‍රා කළ, "ලියෝපෝල්ඩ්" නම් දිනාකාරී නාවිකයන් අත. ප්‍රදීපාගාරයේ සේවයට අය මදි නිසා, අපි අලුත් සේවකයකුත් බඳවාගෙනයි

හිටියේ. ඔහු තවත් සතියකින් එහි යවන්නයි මං බලාපොරොත්තු වුණේ. මොහු ජේම්ස් බ්‍රවුන් නම් අවුරුදු පනස්පහක් වයසැති කෙනෙක්. ඔහු කාලයක් තිස්සේ තොරතුරු වල සේවය කොට පළපුරුද්දක් ඇති, පරණ නාවිකයෙක්.

හැරී බානට්ගේ අනතුර ගැන දැනගත් විහාම, ප්‍රදීපාගාරයට යාමට සූදානම් වන ලෙස මං බ්‍රවුන්ට දැනුම් දුන්නා. මං ඒ නියෝගය දුන්නේ ඉරිදා රාත්‍රියේමයි. මං බලාපොරොත්තු වුණේ යාත්‍රාවකින් සඳුදා උදේම ජේම්ස් බ්‍රවුන් එහි යවන්නයි. ඔහු සඳුදා උදේ සූදානම් වෙලා තොටුපොළට ආවා. නමුත් මාගේට අසල මුහුදේ නාන්න ගිය තරුණයෙක් අතුරුදන් වී ඇති බවට, සඳුදා එළිවෙන පාන්දර පණවුඩයක් ආවා. ඒ නිසා මගේ වෙරළාරක්ෂක හටයෙකු සහ කිම්සුම්කරුවෙකු විහාම මාගේට වෙත යවන්න මට සිදුවුණා. ප්‍රදීපාගාර සේවකයන් ප්‍රවාහණයට ඇති බෝට්ටුවයි අපි එහි යැව්වේ. ඒ බව තොටුපොළට ආව බ්‍රවුන්ට එතැන සිටි නිලධරයා දැනුම් දුන්නා."

"මාව ප්‍රදීපාගාරයට ගෙනියන්න වෙන බෝට්ටුවක් නැද්ද?" බ්‍රවුන් ඇහුවා.

"අපේ අනෙක් බෝට්ටු දෙකම මේ දවස්වල අලුත්වැඩියා කරනවා. අනෙක ඔබ සමග එවන්න මට කෙනෙකු ඇත්තේ නැහැ."

"එතකොට ප්‍රදීපාගාරයට, පිහිනා ගෙන යන්න කියලද ඔහේ මට කියන්නේ?" බ්‍රවුන් ඇසුවා.

"නෑ නෑ. ඔය අලුත් ඇඳුම් පිටින් පිහිනන්න කියලා අපි කියන්නේ නෑ." නිලධරයා පිළිතුරු දුන්නා. "විලට් නම් වයසක ධීවරයෙකුට අයිති හොඳ රුවල් බෝට්ටුවක් තියෙනවා. ඔහු අද මුහුදු යන්නේ නැහැ. ඔහු තමන්ගේ දියණිය බලන්න මිත්ස්ටර් නගරයට යනවා. ඔහුගේ බෝට්ටුව අපේ වැඩේට යොදාගන්න, මං ඔහුගෙන් අවසර ගත්තා. ඒ වුණත් ඔබ සමග යවන්න කෙනෙක් තමයි නැත්තේ."

"ඇයි ඔහේ හිතන්නේ, මට ඔය බෝට්ටුවක් පැදගෙන මුහුදු යන්න දැනුමක් නැහැ කියලද?" බ්‍රවුන් ඇසුවා. "මං මුහුදට බැස්සේ අවුරුදු දහයක කොල්ලෙක් කාලෙ."

"හොඳයි බ්‍රවුන්. ඔහේ මේක පැදගෙන ගියා කියමුකෝ. කවුද මේක ආපහු පැදගෙන එන්නේ? බෝට්ටුවේ ආරක්ෂාව ගැන මං විලට්ට් වගකිවයුතුයි."

"ඇයි ඉතින් මං යන්නේ අර, කකුල කැටුණු මිනිහෙක් නිදහස් කරන්න තේද?" ඔවුන් ඇසුවා. "මං වගේම එයත් කැමැති වෙන එකක් නැහැ මුහුදේ පිතෘගෙන එන්න. එයාගෙ කකුල මිසක් අත කැඩලා නැහැනෙ."

"ඔව් ඒකත් හරි" නිලධරයා කීව්වා.

"කොහොම වුණත් ඔහේ ඒ මිනිහා අතේ බෝට්ටුව එවන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා නම්, මේ දැන්ම පිටත්වෙලා ගියොත් හොඳයි. ඒ මොකද එතකොට, ආපහු එන මිනිහට වඩදියත් එක්ක ආපහු ගොඩට එන එක පහසුවේවි."

ඔවුන් රුවල් සකසලා, ඔවුන් නැඟුණු බෝට්ටුව දියත් කරන්න උදව් කළා. විලට්ගේ "එම්ලි" නම් මේ බෝට්ටුව, මිස් ලියෙන් තනා වාර්නිෂ් ආලේප කළ, ශක්තිමත් එකක්. ඒකෙ රුවල් ඉතාම හොඳින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි බවට නිලධරයා සහතික වෙනවා. මේ හරියේ රැල්ල නුපුරුදු ඔවුන්ට, නිලධරයා අමතර උපදෙසුන් දුන්නාලු.

"ඔහේට කරන්න තියෙන්නේ මෙව්වරයි ඔවුන්. දැන් බාදිය ඉවරවෙගෙනයි එන්නෙ. ඒකෙ ප්‍රයෝජනය ගන්නවා. ඔරුවේ ඉස්සරහ, ඊසාන පැත්තටම නියාගන්නවා. මහරුවල උඩටම ගන්නාම පහසුයි. නිරිතදිගින් එන ඉළා රැල්ලට අහුවුණාම, එක හුස්මට ප්‍රදීපාගාරය ළඟටම යන්න පුළුවනි. ඒත් හොඳින් මතක තියාගන්නවා. ප්‍රදීපාගාරයෙන් නැගෙනහිර පැත්තට නම් යන්න එපා. රැල්ල සැරවුණොත් ඔහේ දියඟටයි ඇදෙන්නෙ. බේරිල ආපහු ඒම බොරු."

"මේ උපදෙස් වලට ඔවුන් හොඳින් සවන්දිගෙන හිටියලු. නමුත් මුහුද හොඳින් හුරුපුරුදු කෙතෙක් හැටියට, ඔහු ඒවා ගණන්ගත්ත බවක් පෙන්නුවේ නැහැලු. බෝට්ටුව දියත් කරල, රුවල දියත් කරන්න උදව්වුණු අය, ඊක වේලාවක් දුරේක්ෂ වලින් බලාගෙන ඉඳලා තියෙනවා."

"ඉතින්?"

"මේ අතරේ ප්‍රදීපාගාරයේ තුවාල ලබා සිටි හැරි බානට් නම් සේවකයා, අපි මිනිහෙක් සමග යාත්‍රාවක් එවනතුරු බලාගෙන ඉඳල තියෙන්නේ නොඉවසිල්ලෙන්. ඔහුගේ කකුලේ වේදනාව නිසා, තවත් බලාගෙන ඉන්න බැරුව, ගොඩබිම දෙසට එන නැවක හෝ එන්න ඔහු තීරණය කළාලු. වාසනාවකට වගේ ඕලන්දයේ සිට

ආ "ක්වින් බ්‍රියට්ස්" නොකාව, ආපදා සංඥා මගින් නවත්වාගන්න
මවුනට හැකිවෙලා තියෙනවා. අනතුරට පත්ව හිටී බානට්ට
ගොඩබිමට ගෙන එන්න, නැවේ කපිතාන් කැමැතිවුණායු. බානට්
ආ වහාම අපි ඔහුව රෝහලට ඇතුළු කළා."

මෙතෙක් වෙලා දිග්ටම කථාකළ කපිතන් ඩෝසන්, මිනිත්තු
කිහිපයකට නිහඬවිය. ඔහු යළිත් කථාව පටන්ගත්තේ, අප සැම
වෙත තේ ගෙන ආ සේමකසා දුන් තේ කෝප්පය, අතට
ගත් පසුයි.

"හෝම්ස් මහත්මයා, දැන් ප්‍රශ්නය වෙලා තියෙන්නේ මේකයි.
ජේම්ස් බ්‍රවුන් ප්‍රදීපාගාරයට වාර්තාකරල ආහැ. වෙනත් වචන
වලින් කියනවා නම් ඔහු අතුරුදන් වෙලා, ඔහු මහමුහුදට සොගෙන
ගියාද, වතුරේ ගිලී මියගියාද, නැත්නම් රැකියාව අත්හැර බෝට්ටුවක්
අරගෙන පැනගියාද, මේ මොකක්කින් අපට හිතාගන්න අමාරුයි."

"බොහොම වෙලාවට වෙන්න, ඇත්තේ, බාදිය අඩුවේගෙන
යද්දි ඔහු රැල්ලත් එක්ක මුහුද මැදට ගහගෙන යන්න ඇති" රුවල්
බෝට්ටු හැසිරවීමේ මනා නිපුණත්වයක් තිබූ වෙස්ටර් කිය.

"එක අතකින් ඔහු පළපුරුදු නාවිකයෙක්" ඩෝසන් යළිත් කථාව
පටන් ගත්තේය. "අවුරුදු හතළිහක් වත් මුහුදේ රැල්ල සමග සටන්
කරපු කෙනෙක්. ඊළඟට ඔහු ගිය යාත්‍රාව අබ්ලන් එකක් තෙමෙයි.
මේ වෙලාවේ මුහුදේ රළු ප්‍රචණ්ඩ බවක් තිබිලත් නැහැ. ඒ නිසා
ඔහුට තනියම බෝට්ටුව හසුරුවාගන්න අපහසුවුණා කියල අපට
හිතන්න බැහැ.

බෝට්ටුව දියත්කරන්න උදව්වුණු අය, බොහොම වෙලාවක්
බ්‍රවුන් ගිය දිහා බලාගෙන ඉඳල තියෙනවා. ඔහු රුවල් උදව්වෙන්
සැහෙන දුරක් ගියාට පස්සෙ, හබල්ගාන්න පටන් අරගත් බවයි
පෙනෙන්නේ. මේ වෙනකොට සැන් ජීයුමක් පාවෙලා ඇවිත්
තියෙනවා. ඒ නිසා අපේ අයට යටපස්සේ ඔහුව දකින්න
ලැබිල නෑ."

"වෙන මොනවද ඔහු ගැන තියෙන තොරතුරු?" හෝම්ස් ඇසීය.

"වෙරළාරක්කෙ තිලධරයා බ්‍රවුන් පිටින්වී ගිය අවස්ථාව ගැන,
මා වෙත ලිඛිතව දන්වා සිටියා. මේන්න ඔහු ලියූ වාර්තාව....."

කපිතන්වරයා තම සාක්කුවෙන් ලිපියක් ගෙන එය
කියවීමට පටන්ගත්තේය.

"..... අන්තිම වරට දකිනවිට ජේම්ස් බ්‍රවුන් බෝට්ටුවේ ඉදිරියට මුහුණ ලාගෙන සිටියේය. ඔහුගේ අතේ පයිප්පයක් සහ දුම්කොළ දමන පසුම්බියක් විය. ඔහු බෝට්ටුව හැසිරවීමට යොදාගත්තේ නම් වැළඹිටයි. පසුම්බියේ වූ දුම්කොළ එළියට අදිමින් ඔහු පයිප්පය පුරවන්නට පටන්ගත්තේය....."

"ඔන්න බලන්න හෝමිස් මහත්මයා." බෝසන් කීය. "ඔහු පයිප්පය අතින් අල්ලාගෙන හිටියලු; කකුලෙන් නෙමෙයි පයිප්පය අල්ලාගෙන ඉඳල තියෙන්නේ; පසුම්බියේ තිබුණු දුම්කොළ අරගෙන ඒක පිරෙව්වලු; කිරිබෝතලේකින් නෙමෙයි දුම්කොළ අරගෙන තියෙන්නේ. ඔන්න අපේ මිනිස්සු ලියන වාර්තාවල හැටි" කෝපයට පත්ව සිටි කපිතාන් බෝසන් කඩදාසිය ගුළිකොට සාක්කුවට දමාගෙන සුරුවටුවෙන් තවත් දුම්ගුළියක් පිටකළේය.

"එහෙම කියන්නත් එපා" හෝමිස් කීය. "ඔබේ සේවකයා කළේ ඔහු දුටුදේ වාර්තා කිරීම පමණයි. සමහර විස්තර ප්‍රයෝජනවත් වේවි කියල හිතාගෙන, ඒවා තෝරා බේරා වාර්තා කිරීම නොවෙයි."

"මගේ හිතවත් මහත්මයා" බෝසන් කීය. "ඒ වුණාට බ්‍රවුන් කියන යක්ෂයා, ඔහුගේ පයිප්පය පිරෙව්වේ මොනවායින්ද කියන එකේ ඇති වැදගත්කම මොකක්ද?"

"කාටද කියන්න පුළුවන්" හෝමිස් කීය. "බාගවෙලාවට ඒක පසුව බොහොම වැදගත් කාරණයක් වෙන්නත් පුළුවනි. ඉතාම සුළු නිරීක්ෂණ වුණත් පසුව ඉතාම වැදගත් වියහැකි බව, මං අත්දැකීමෙන් දන්න දෙයක්. හොඳයි. ඒක අපි දැනට අමතක කරමු. ඔහු ප්‍රදීපාගාරයට නොගිය බව-ඔබ කොහොමද දන්නේ?"

"මුහුදේ විනෝද වාරිකාවක සහ ප්‍රදීපාගාරය බලන්න තරුණයන් කණ්ඩායමක් බෝට්ටුවක ගිහින් තියෙනවා. ටොම් ජෙෆරි ඔවුන් අතේ මට ලියුමක් එවුනි. තිබුණා."

ඔහු කියා තිබුණා, එක පුද්ගලයෙක් සහිත රුවල් බෝට්ටුවක් ප්‍රදීපාගාරය දෙසට එන හැටි ඔහු දුරේක්ෂයෙන් දුටු බව. නමුත් මේ බෝට්ටුව ප්‍රදීපාගාරයට හැතැක්ම කාලක් විතර තිබියදී, විශාල මිදුම් වලාවක් ඇවිත්, බෝට්ටුව වැසී ගියාලු. මිදුම් වලාව ඇතට පාවෙලා යන්න, සැහෙන වෙළාවක් ගතවුණාලු. ඊට පස්සේ ජෙෆරිට ඒ පුද්ගලයා වත් ඔහු රැගත් බෝට්ටුව වත් දකින්න ලැබුණේ නැතිලු.

"හොඳයි" හෝමිස් කීවේ කාරුණා සියල්ල තමාට ඒත්තු ගියබව හඟවමිනි. "මිදුම සහිත මෙහෙම දවසක, ගැඹුරු මුහුදක් ඇති, නැව්

ගමනාගමනය කෙරෙන ප්‍රදේශයක, නාවික අනතුරක් ඇතිවීමේ පුද්ගලයන් නැහැ නේද? වෙරළාරක්ෂක සේවයේ පළපුරුදු කෙනෙක් හැටියට, මං හිතන්නේ ඔබ මීට කලින් මේ වගේ, මුහුදේ අතුරුදන් වීම් වලට මුහුණදීම ඇති. ඉතින් මෙතැන අහිරහසක් තියෙනවා කියලා ඔබට හිතෙන්නේ ඇයි? මේ වගේ දෙයකදී හොඳ විශේෂඥ අදහසක් දීමට මට වඩා ඔබට හැකිවේවි කපිතාන්."

"හෝමස් මහත්මයා" කපිතාන් කියා, "ඔබ කියන කාරණාව සම්පූර්ණ ඇත්ත. මං වෙරළාරක්ෂක සේවයේ අවුරුදු දහඅටක පළපුරුද්දක් තියෙන කෙනෙක්. මිනිස්සු යාත්‍රාවල ඕනෑ තරම් මුහුදේ අතුරුදන් වෙලා තියෙනවා. නමුත් මං ඔබට කලින් කිව්ව වගේ, මේ මිනිහ හොඳ පළපුරුදු නාවිකයෙක්. සදාදා දවසෙ මුහුදේ කිසිම රළු බවක් තිබුණේ නැහැ. ඔහු ගිය යාත්‍රාව ඉතා හොඳ එකක්. දැන් ඒකවෙලා දිනා තුනක් වෙකවා. යාත්‍රාව ගැනවත් මිනිහ ගැනවත් කිසිම හෝඩුවාවක් නැහැ. ඔහු දියවැලකට අනුවෙලා උතුරුමුහුදට ගසාගෙන ගියා නම් මිස, මං හිතන්නේ නෑ....."

මේ අවස්ථාවේ අපේ සාකච්ඡාවට බාධාවක් ඇතිවිය. කපිතාන් හමුවීමට කිසිවෙක් පැමිණ ඇති බැව් තාත්කාලීන සේවකයා දනුම් දුන්නේය. කැඳවීම අනුව එතැනට පැමිණ වෙරළාරක්ෂක හටයා සිරුවෙන් සිටගෙන ආවාර කොට ගෙවී ගියේය.

"ජේම්ස් බ්‍රවුන්ගේ මළසිරුර පිත්තල්ස් වලට ගොඩගහල තිබිල මෙහේට ගෙනාවා. දැන් අපේ ජැටිය අසල වෙරළේ තිබෙනවා." යළිත් ආවාර කළ හටයා පිටවී ගියේය.

මදවේලාවක් යනතුරු එතැන පැවතියේ දැඩි නිහඬතාවයකි. අපි කවුරුත් මුහුණට මුහුණ බැලුවෙමු. අනතුරුව නිහඬතාවය බිඳිමින් කපිතාන්ම කථාව ඇරඹීය.

"මට සමාවෙන්න හෝමස් මහත්මයා. මං හිතන්නේ මං ඔබට අනවශ්‍ය කරදරයක් කළා. මං ටිකක් කලබල වුණා වැඩියි. දැන් ඉතින් මේක, පොලිසිය හා හදිසිමරණ පරීක්ෂකවරයා කැඳවිය යුතු ප්‍රශ්නයක් වෙනවා." කපිතාන් අසුරෙන් නැගිට හෝමස්ට හිසනමා ආවාරකොට පිටවී යන්නට සූදානම් විය.

"ටිකක් ඔහොම ඉන්න කපිතාන් ඩෝසන්" හෝමස් කීවේ නිලධරයා නවතමිනි. "මේක කොහොමටවත් මං අතදමිය යුතු ප්‍රශ්නයක් කියලා මම හිතන්නේ නැහැ. බාගවේලාවට මෙතැන

කිසිම අභිරහසකුත් නැතුව ඇති. ඒ වුණත් ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නොමැති නම්, මං කැමැතියි වැඩිදුර ඉගෙනගැනීමේ අරමුණෙන් මළසිරුර පරීක්ෂාකර බලන්න."

"ඔබ පැමිණෙනවා නම් ඒක අතට විශාල ගෞරවයක් හෝම්ස් මහත්මයා."

මිනිත්තු පහක් ගතවෙද්දී, අපි වෙරළාරක්ෂක සේවයේ බෝට්ටු නවත්වා තබන, ජැටියට ළඟාවිමු. එහි ලැළි කුටියක ලැල්ලක් මත, මළසිරුර තබා තිබිණ. අප එහි යද්දී විට්ස්ටේබල් පොලීසියේ පොලීස් හටයෙක් ද එතැනට ළඟාවිය.

"කාටද මේ මිනිය හමුවෙලා තියෙන්නේ?" කපිතාන් ඇසීය.

"රැම්සේගේට වලින් මියුන් මරන්න ශ්‍රීය ට්‍රෝලර් යාත්‍රාවකට, මෙන්න ඉන්නවා එය රැගෙන ආ අය" කී හටයා ට්‍රෝලර් යාත්‍රාවේ නියමුවා කැඳවාගෙන ආයේය.

"අපි දුවුවා මේ මිනිය සවුන්ෂින්හල්ස්-වල වෙරළට ගොඩගහල තියෙනවා. ඉතින් අපි බෝට්ටුවක් යවල ඒක අරගෙන ආවා. ඔහු, අපි හඳුනන කෙනෙක් නෙමෙයි. ඒ නිසා, මං ඔහුගේ සාක්කුව පරීක්ෂා කරල බැලුවා. මෙන්න මේ ලියුම අපට හමුවුණා." නියමුවා කපිතාන් අතට ලිපියක් දුන්නේය. එහි මෙසේ සඳහන්ව තිබිණ.

"ජේම්ස් බ්‍රවුන්, වෙරළාරක්ෂක සේවය බාර්, රෙකුල්වර්, කෙන්ට්."

"හෝම්ස් මහත්මයා" ඩෝසන් කීය. "ඔබේ අකමැත්තක් නොමැති නම් මිනිය පරීක්ෂාකරල බලල යමක් කිව්වොත්, අපට ලොකු උදව්වක්."

හෝම්ස් පොලීස් නිලධරයා දෙස බැලුවේ, ඒ සඳහා ඔහුගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය බව හඟවමිනි. කමාගේ විරුද්ධත්වයක් නොමැති බැව් පොලීස් හටයා පැවසූ නිසා හෝම්ස් තම කටයුතු අරඹුවේය.

මියගිය පුද්ගලයා සිහින් සිරුරක් තිබූ, වයස පනස්පහක හැටක පමණ අයෙකු බැව් පෙනිණ. ඔහු හැඳසිටියේ නාවිකයන් අඳින තාලේ ඇඳුමිය. ඔහු මියගොස් දින දෙකක් හෝ තුනක් ගතවී ඇති බැව් මට සිතාගත හැකිවිය. මුහුදේ දින දෙක තුනක් පාවෙමින් තිබෙන මළසිරුරු, මාළුන්ගේ හා කකුළුවන්ගේ ප්‍රහාරයට ලක්වී විරූපවීම, බොහෝවිට දක්නට ලැබෙන්නකි. එහෙත් මේ මළසිරුරට එවැනි හානි කිසිවක් වී නොතිබිණ. අස්ථි කිසිවක් කැඩිබිඳී නොතිබුණු අතර, උඩුබැලි අතට තිබියදී මළසිරුරේ එක් තුඩාලයක් වත් දක්නට නොවීය.

මෙයිරර යටිතලතා හැරවූ පසු, හිසේ පිටුපස විශාල තුවාලයක් දැකිය හැකිවිය. හෝමස් ඒ තුවාලය සියුම් ලෙස පරීක්ෂා කර බැලීය. තම උත්තල කාවයේ උදව්වෙන් මදවේලාවක් ඒ දෙස බලාසිටි හෝමස්, සාක්කුවෙන් කුඩා දේ අල්ලන අඩුවක් (ටිට්සරයක්) අතට ගත්තේය. ඉන්පසු දිනපොතේ තිබූ ලියුම් කවරයකට මෙයිරරේ තුවාලයේ වූ සුදු පැහැති ද්‍රව්‍ය රැසක් එක්කු කරගත්තේය.

"හොඳයි දැන් අපි ඔහුගේ කලිසම්-සාක්කු පරීක්ෂාකර බලමු.

ඔහුගේ සාක්කු ඔරලෝසුව තිබෙනවා. එය වටිනා රිදී ඔරලෝසුවක්. එහි වෙලාව 12.13ට නැවතීලා. දවල් ෧ ද? බොහොම වෙලාවට දවල් වෙන්න ඇති. ඒ මොකද අන්තිම වරට දුටු තැනැත්තාට ඔහු නොපෙනී ගියේ දවල් දොළහට කලින් නිසා. ඔහුගේ ජැකට්ටුවේ දකුණු සාක්කුවේ තිබෙනවා බ්‍රයර් ලියෙන් කළ පයිප්පයක්, උරු මි සමින් සෑදූ දුම්කොළ දමන පසුම්බියක්; පෙට්ටියක හෝ කාඩ්පතක නොඇසිය හිනිකුරු ගොඩක්."

"විශේෂ දෙයක් නැහැ. එහෙම නේද හෝමස් මහත්මයා?" මෙතෙක් වෙලා නිහඩව සිටි කපිතාන් කීවේය. "ඕනෑම නාවිකයෙකුගේ සාක්කුවක් බැලුවොත් පයිප්පයක්, දුම්කොළ, හිනිකුරු දකින්න ලැබේවි."

"ඔව්." හෝමස් එයට එකඟවිය.

මීළඟට නාවිකයාගේ පයිප්පය අතට ගත් හෝමස්, එය ඉතා සැලකිල්ලෙන් පරීක්ෂාකර බැලුවේය. එහි කඳ කාවයෙන් පරීක්ෂා කළ ඔහු, මෙයිරරේ මුඛය විවෘත කොට බැලීය. අනතුරුව පයිප්පයේ කෝට්ටද ඔහුගේ සැලකිල්ල යොමුවිය.

"දැන් අපි බලමු පයිප්පයේ තියෙන්නේ මොනවද කියලා. එළියේ දුම්කොළ ටික නම් බාගෙට පිළිස්සිලා. බලමු ඇතුළෙ හරිය" හෝමස් තම පෑන පිහියෙන්, පයිප්පයේ කෝට් හාරා එහි වූ සියල්ල කඩදාසියක් මතට හැලුවේය.

නොපිළිස්සුණු දුම්කොළ අතට ගෙන එහි ගඳ සුවඳ බැලූ මගේ මිත්‍රයා, මිනිත්තු කිහිපයක් කල්පතා කරමින් සිටියේය. එය කුමන දුම්කොළ වර්ගයක්දැයි සුවඳෙන් හඳුනාගැනීමට ඔහු උත්සාහ කළ බව මම තේරුම් ගනිමි. අනතුරුව කඩදාසිය මත වූ දුම්කොළ කැබැලි කාවයෙන් පරීක්ෂා කර බැලීය. දුම්කොළ වර්ග හා ඒවායේ අළු ගැන හෝමස් පොත් බිංවක් පවා ලියා ඇති බැව් මට මෙහිදී සිහිවිය.

Reading Purpose Only - Not For Circulation

"අපි බලමු ඔහුගේ පයිප්පයට යොදන දුම්කොළ මොනවද කියල" ඔහු කීය.

මම වතුරෙන් පෙහි තිබූ පසුම්බිය විවෘත කළෙමි. ඒ තුළ වූයේ කැබැලි වලට කැපූ දුම්කොළය.

"මං හිතන්නේ පදම් නොකළ ලාබ දුම්කොළ" මම කීවෙමි.

"හරියට හරි. පදම් නොකළ රළු දුම්කොළ" හෝමිස් මා කී දේට එකඟ විය.

අනෙක් සාක්කුවල තිබී හමුවූ එකම වැදගත් දෙය නම්, තලය නැමිය හැකි කුඩා දුනු පිහියක් පමණි. එහි තලය එළියට ඇද හෝමිස් එය ද පරීක්ෂා කර බැලුවේය. මුදල් ස්වල්පයක් ද සාක්කුවක තිබූ නමුත්, කිසිවෙක් මුදල් ගැනීමට උත්සාහ කළ බවකට සාක්ෂි නොතිබිණි.

හෝමිස් මළසිරුරේ හිණ වර්ෂ වූ බඳපටිය ද සොදිසියට ලක් කළේය.

"බැලූබැල්මට නම් පෙනෙන්නේ මුහුදේ ගිලීමෙන් සිදුවූ මරණයක් කියලයි" හෝමිස් කීද. "නමුත් මේ කුචාලය සිදුවෙලා තියෙන්නේ කොහොමද? ඒක හරි වැදගත් කරුණක්. කොහොමවුණත් වෛද්‍යවරයා මළසිරුර කපාපරීක්ෂා කරලා කියනතුරු, මරණයට හේතුව අපට කියන්න බැහැ."

"හොඳයි හෝමිස් මහත්මයා" කපිතාන් කීය. "පොලිස් ශල්‍ය වෛද්‍යවරයා ඇවිත් ඉන්නවා, මරණ පරීක්ෂණය පවත්වන්න. ඔබතුමාත් කැමැතිද මෙතැන ඉන්න."

"නැහැ" හෝමිස් පිළිතුරු දුන්නේය. "අපි උදේට කෑම කාලත් නෙමෙයිනේ ආවෙ. මම දොස්තර වොට්සන් එක්ක ආපහු තානායමට යන්නම්. මරණ පරීක්ෂණය අවසන් වුණාට පස්සේ ඔබට හැකිනම් ඒ පැත්තේ ඇවිත් යන්න."

"සත්තකින්ම මං එනවා. ඔබ දේශෙනාටම ස්තූතියි" පැවසූ කපිතාන් අපට ආචාර කළේය.

අපි ආපසු තානායම වෙත පැමිණියෙමු.

"අපි හුඟක් දවල්වුණා වොට්සන්. දැන් අපි උදේ කෑම ගන්නවා වෙනුවට, නරකද ටීකක් කල්තියා දවල් කෑම ම ගත්තොත්?" හෝමිස් ඇසුවේ ඔහුගේ සාක්කු ඔරලෝසුව බලමිනි.

"ඒකෙත් වරදක් නැ" මම ඊට එකඟවූයෙමි. "කොහොමටත් දැන් අපි මුහුණකට සොදිගෙන එනකොට එකොළහමාරවත් වේවි."

තානායම් සේවකයා කැඳවූ මගේ මිත්‍රයා, අපට උදේ කෑම වෙනුවට, දහවල් කෑම කල්තබා ලබාදෙන මෙන් ඉල්ලා සිටියේය. එය පිළියෙළ වනතුරු අපි තානායමේ විවෘත ආලින්දයට විකතාබහක යෙදුණෙමු.

තානායම කළුගැටයක මුදුනේ ගොඩනංවා තිබීම නිසා, එහි ආලින්දයට දිස්වූයේ අලංකාර දසුනකි. මේ අඩවියේ මුහුදු වෙරළ වක්‍රව පිහිටියේය. එහෙයින් වෙරළ-තිරයේ සැතපුම් දෙකකට වැඩිදුරක්, ඉතා පැහැදිලිව දක්නට ලැබිණ. ඉංග්‍රීසි ඕඩිය හරහා යාත්‍රාකොට, රැම්ස්ගේට් අසලින් ලන්ඩන් වරාය වෙත ඇදෙන නෞකා සහ ධීවරයන්ගේ රුවල් මරු, මහාසාගරයේ දිස්වූයේ, දක්ෂ වික්‍රමිල්පියෙකුගේ සිතුවමක් විලසිනි. ඇත දියඟ දෙස මුහුණ යොමුකරගෙන, මගේ මිත්‍රයා කළේ සිතුවිලි සයුරක කිමිදීම බව මම තේරුම් ගතිමි. ඔහුගේ සිතුවිලි දාමය නොබිඳ, මම නිහඬව සිටියෙමි.

"ඔබ වැනි මිත්‍රයෙක්, උදව්කරුවෙක් මට ලැබීම මගේ වාසනාවක් වොට්සන්" ඔහු කියේ මදවේලාවකට පසු නිහැඬියාව බිඳ දමමිනි. "ඒ මොකද යම්කිසි හෝඩුවාවක් ඔස්සේ උපකල්පනයක් ගොඩනංවමින් මං ඉදිරියට යද්දී, ඒක නොබිඳා, නිහඬව සිටීමට ඔබ හොඳින් දන්නවා. මං මේ කල්පනා කළේ, අපට දකින්න ලැබුණු දේවල් ගැන. මෙතැන සැක කටයුතු දෙයක් මට මුලින්ම හිතට එන්නේ කොතැනින්ද දන්නබ්ද? අර වෙරළාරක්ෂක නිලධරයා ලියූ වාර්තාවෙන්. කපිතන් ඩෝසන් කියූ විධියට "මෝඩ" වාර්තාවෙන්."

"මොනවා ? ඒ කොහොමද?"

"ඔහු ලියල තිබුණු දේ ඔබට මතකද වොට්සන්? අන්තිම වරට දකින විට, මියගිය තැනැත්තා ඔහුගේ පයිප්පයට, තම පසුම්බියෙන් දුම්කොළ පුරවමින් සිටියේය..... අන්න එවැනි වගන්තියක් එහෙම තේද?"

"ඔව්?"

"අපි දුටුවා හොඳාකාරවම, ඔහුගේ පසුම්බියේ තිබුණේ රළු දුම්කොළ. නමුත් පයිප්පයේ තිබුණේ කුට්ටි දුම්කොළ නමින් හඳුන්වන වෙනත් දුම්කොළ වර්ගයක්. ඔහු ලඟ කුට්ටි දුම්කොළ තිබුණු බවට සලකුණක් නැ."

මේ මොහොතේ අපේ සාකච්ඡාවට බාධාකරමින් කපිතන් ඩෝසන් අපේ තානායම වෙත පැමිණියේය.

"කරදර කරනවාට සමාවෙන්න හෝමස් මහත්මයා" ඔහු කීය. "පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය අවසන්වුණේ දැන්. වෛද්‍යවරයා කියනවා මරණයට හේතුව, හිසට එල්ල වූ තදබල පහරක් නිසා, හිස්කබල බිදීගොස්, මොළයට සිදුවුණු තුවාල හා, මොළය තුළට ලේ ගැලීම කියලා. මරණය සිදුවී ඇත්තේ දිය හිලීමෙන් නොවෙයි කියලා ඔහුට සහතිකයි දු." - 11

"හැබැ?" ෂර්ලොක් හෝමස් ඇසුවේ තම දෑත් සතුවෙන් එකිනෙක පිරිමදිමිනි. "මං මේ දොස්තර වොට්සන් එක්ක කථා කරකර හිටියෙත් ඒ ගැනයි. දැන් ඉතින් මොකක්ද ඔබේ තීරණය?" මගේ මිත්‍රයා ඇසුවේ කපිතන් ඩෝසන්ගෙනි.

"ඒ ප්‍රශ්නය මං ඔබෙන් අහන්නයි හිතුවේ හෝමස් මහත්මයා. මරණ පරීක්ෂණයෙන් ලැබුණු තීන්දුවෙන් හැමදෙයක්ම පැටළී සංකීර්ණ වෙනවා" කපිතන් පිළිතුරු දුන්නේය.

"කොහොමටවත් නෑ" හෝමස් කීවේය. "මං හිතන්නේ ඒකෙන් කාරණාව වඩාත් පැහැදිලි වෙනවා."

"හෝමස් මහත්මයා?" කපිතාන් කීවේ අසල වූ පුටුවේ හිඳගනිමිනි. "ඔබ කියන දේ නම් මට තේරුම්ගන්න අමාරුයි. කොහොමවුණත් මේ ගැන දැන් මං ගතයුතු පියවර මොකක්ද?"

"ඔබ හැමදෙනෙකුගෙන්ම සාක්ෂි විමසලා අවසන්ද?"

"ඔව් හෝමස් මහත්මයා."

"එතකොට බුටින් බෝට්ටුව පැදගෙන එනවා දුටු, ප්‍රදීපාගාරයේ සේවකයා?" හෝමස් ඇසීය.

"ඒ මිනිසා අලුතෙන් මොනවා කියන්නද?" කපිතන් ඇසීය. "ඔහු දුටු දේවල් පිළිබඳ රපෝර්තුවක් එවා තිබුණා. මං හිතන්නේ නෑ ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කිරීමෙන් වැඩක් වේවි කියලා."

"මං හිතන්නේ අප නොදුටු, නොදන්න කරුණු ඔහු දන්නවා ඇති" හෝමස් කීය. "මුහුදේ ඒ වෙලාවේ පැවතුණු තත්ත්වය ගැන හොඳ විස්තරයක් කරන්න පුළුවන් ඔහුටයි. ඔහු තවමත් ප්‍රදීපාගාරයේද? නැත්නම් නිවාඩුවට ගොඩබිමට ඇවිත්ද?"

"ඔහු තවමත් එහේ" ඩෝසන් කීය. "උවමනා නම් මට පුළුවනි ඔහුව යාත්‍රාවක් යවලා මෙහාට ගෙන්වන්න."

"නෑ නෑ. මං කැමැතියි එතැනටම ගිහිං ඔහු එක්ක කතාබහ කරන්න" හෝමස් කීවේ අසුනෙන් නැගිසිටිමිනි. "දැන් වෙලාව එකොළහයි හතළිහයි. දවල් කෑම ඉක්මනින් අවසන් කරලා පිටත් වුණොත්, කිය වේවිද එතැනට යනකොට?"

"ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ හෝමස් මහත්මයා" කපිතන් කීවේ අහස දෙස බලමිනි. "අද සුළං හැමිම වේගවත්, මධ්‍යාහ්නයට ළංවුණත් සුළගෙ තියෙන්නේ සිසිල් බවක්. මුහුදු රළු නොවුණොත්, දවල් දෙකට පිටත්වෙමු."

බොහෝ කාලයකින් මුහුදු ගමනක යෙදෙන්නට මට අවස්ථාවක් ලැබී නොතිබිණි. ඊට සහභාගිවීමට මම ආශාවෙන් සිටියෙමි. එහෙත් බලාපොරොත්තු නොවූ අයුරින් අපේ ඒ මුහුදු ගමන අවලංගු කිරීමට සිදුවිය. පැයක් ගතවීමට පෙර අහස කළුපලාකුළු වලින් වැසිණ. අඳුරුවීමත් සමගම ඇත අහසේ ගොරවන හඬ ද අපට අසන්නට ලැබිණි. මුහුදු රළ වඩාත් වේගවත් වෙද්දී විදුලි කොටමින්, අකුණු ගසමින් වැසි කඩා හැලෙන්නට පටන්ගත්තේය.

"අපේ ගමන හෙටට කල්දමන්න වෙනවා හෝමස් මහත්මයා" කපිතන් කිය. "මුහුද බොහොම ප්‍රචණ්ඩ වේගනය වන්නෙ. මේක මුහුදු ගමනක යෙදෙන්න සුදුසු කාලගුණයක් නෙමෙයි. හොඳින් පායලා, මුහුද සන්සුන් වුණොත් අපි හෙට උදෙන්ම පිටත්වෙමු."

පසුදා උදයේ ද අහසේ පැවැතියේ අඳුරු බවකි. එදින කාලගුණයත් පෙර දිනයේ මෙන්ම වියහැකි බවට හෝමස් අනාවැකි පළකළේය.

"මං හිතන්නෙ නෑ වොට්සන් අදත්, අර මිනිහෙක් ගෙන් කරුණු විමසන්න ප්‍රදීපාගාරය පැත්තෙ යන්න හැකිවේවි කියල. ඒකට බලාගෙන ඉදිම කාලය නාස්ති කිරීමක්" හෝමස් කිය. "ඒක නෙමෙයි මිත්‍රයා. ඇයි අපි අපට ලැබුණු මේ දුර්ලභ අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නෙ නැත්තේ?"

"ඔබ කියන්නෙ මොකක් ගැනද? මොන අවස්ථාවෙන්ද?" හෝමස් කියූ දෙය තේරුම් ගැනීමට අපහසු වූ මම ඇසිමි.

"මේකයි වොට්සන්" ඔහු කීවේ ආලින්දයේ වූ හාන්සි පුටුවේ අසුන් ගනිමිනි. "අපි ඇවිත් ඉන්නේ මේ වෙරළබඩ නගරයේ සති 3ක නිවාඩුවක් ගතකරන්න. ලූන්ඩන් නගරයේ පාතාල ලෝකයේ මැරවරයින් ගැන නොහිතා, සමුද්‍ර ජීවීන් ගැන හිතන්න මිට වඩා

හොඳ අවස්ථාවක් කොයින්ද? මං අපරාධ පරීක්ෂණයට අදාළ නැති, විවිධ ක්ෂේත්‍ර ගැන අධ්‍යයනය කරල තියෙනවා. නමුත් මත්සායයන් නොවන සමූහ ජීවීන් ගැන අධ්‍යයනයක් කරන්න මට අවස්ථාවක් ලැබිල නෑ; විශේෂයෙන්ම විවිධ බෙල්ලන් වර්ග, මුහුදු පණුවන් ගැන, සත්ත්ව විද්‍යාවට අපි ඉගෙනගත් මොලස්කාවන්, සිලන්ටරේටාවන් ගැන. කාපස කකුළුවා හා මුහුදු ඇතිමෝනියාගේ සහජීවනය ආදී දේවල්, මොන තරම් සිත් ඇදගන්නා කරුණුද? ඔබ මොකද කියන්නේ?"

"ඉතාම විශිෂ්ට අදහස්ක් හෝම්ස්" මම කීවෙමි. "මං බොහොම කැමැතියි ඔබ එවැනි දෙයක් ගැන සිත යොමුකරනවා නම්. අපරාධ පරීක්ෂණයේ යෙදීමෙන් ඔබේ මනසට ඇතිවී තිබෙන ආතතිය, ස්නායු වලට ඇතිවූ කම්පනය, හැම එකක්ම, මෙහෙම වැඩක යෙදුණොත් මගහැරී යාවි. ඔබ කොතැනින්ද පටන් ගන්න හිතුවේ?"

"මේ ජීවීන් ගැන මූලික දැනුමක් වත් නොමැතිව, ගැඹුරු අධ්‍යයනයක යෙදෙන්න හදන එක මුළාවක්" මගේ මිත්‍රයා කීය. "ඒ හින්දා මං හිතුවේ, ඒ සඳහා අවශ්‍ය පොත් කිහිපයක් සපයාගෙන කියවලා, මූලික දැනුමක් ලබාගන්නයි."

"අදහස හොඳයි. ඒ වුණත් මේ හදිසියේ කොහෙන්ද අවශ්‍ය පොතපත සපයාගන්නේ?"

"මං කුලීරියක් ගෙන්වාගෙන ඉක්මනට කෙන්ට් විශ්ව විද්‍යාලයේ පුස්තකාලයට ගිහින් එන්නම්" හෝම්ස් කීවි අසුනෙන් නැගිටිමිනි. "වැස්ස ගැන හිතහිතා කාලය කාදමිම අපරාධයක්. මගේ හිතවත් ආචාර්ය කෙනත්, හිගින්ස් අල්ලා ගත්තොත් මගේ වැඩේ පහසුවේවි."

හෝම්ස් සමග පාසලේ එක පැත්තේ ඉගෙනුම ලබා තිබූ කෙනත් හිගින්ස්, කෙන්ට් විශ්වවිද්‍යාලයේ රසායන විද්‍යා අංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්යවරයෙක් විය. මගේ මිත්‍රයා බේකර් විරියේ අපේ නිවහනේ පැවැත්වූ, රසායන විද්‍යා පරීක්ෂණ වලින් ලැබූ ප්‍රතිඵල ගැන, විටෙක කෙනත් හිගින්ස් සමග ලිපි හුවමාරු කරගත්තේය.

කුලීරියක් ගෙන්වාගෙන වැස්සේම පිටත්ව ගිය හෝම්ස් ආපසු එද්දී සවස තුන පමණ වී තිබිණි. ඒ වන විටත් වර්ෂාවේ අඩුවක් දකින්නට නොලැබිණි.

"මගේ හොඳ වෙලාවට හිඟින්ස් සරසවි බිමේදීම හමුවෙන්න හැකිවුණා" හෝමිස් කීවේ. පීශාල පොත් තුනක් මේසය මත තබමිනි. "ඔහු මාව ජීව විද්‍යා අංශයට කැඳවාගෙන ගිහින්, සමුද්‍රජීව විද්‍යාව භාර කපීකාවාර්යවරියකට මාව අදුන්වා දුන්නා. මෙන්න ප්‍රතිඵලේ."

එදා මුළු සවස්වරුවත්, රාත්‍රියත්, හෝමිස් ගත කළේ, ඔහු රැගෙන ආ පොත්පත් වල කරුණු හැඳෑරීමටයි. විටෙක පොත් වැසූ ඔහු හිස් බැල්මකින් ඇත අහස දෙස බලාගෙන කල්පනා කළේය.

පසුදා උදෑසන කෑම මේසයට පැමිණි මගේ මිත්‍රයාගේ දෙනෙතේ දීප්තිමත් බවක් මම දුටුවෙමි. මුහුදු බෙල්ලත් හා පණුවත් ගැන ඔහු බලාපොරොත්තු වූ ආකාරයේ දනුමක් ලැබී ඇතැයි මට සිතීමි.

දහවල් දහය පමණ වෙද්දී කපිතාන් ඩෝසන් අප හමුවීමට පැමිණියේය.

"දවස් දෙකකට පස්සෙ අද කාලගුණය හොඳ පැත්තට හැරුණා" ඔහු කීය. "හෝමිස් මහත්මයා, ප්‍රදීපාගාරයට මුහුදු වාරිකාවක යෙදෙන්න ඔබ තවමත් කැමැති නම් අද යන්න පුළුවන්."

"මගේ ඒ කැමැත්තේ කිසිම වෙනසක් නෑ කපිතන්" හෝමිස් කීය. "අපට සුදානම් වෙන්න මිනිත්තු දහයක් හොඳටම ප්‍රමාණවත්."

අප ප්‍රදීපාගාරය වෙත ගෙනයාම සඳහා, වෙරළාරක්ෂක සේවය සතු හොඳම මුහුදු යාත්‍රාව සුදානම් කරන ලදී. බොහෝ කාලයකට පසු මුහුදේ මෙවැනි ගමනක යෙදීමට ලැබුණු නිසා, මගේ සිතේ ඇතිවූයේ සතුටකි. එහෙත් ගමනේ සුන්දරත්වය විස්තර කිරීමට මෙය අවස්ථාවක් නොවේ. විලියම් ක්ලාක් රසල්ගේ මුහුදු කථාවලට මම කුඩා කාලයේ සිටම අතිශයින් ප්‍රියකරමි. එවැනි කථාවල සඳහන් වෙන වමන්කාරය මේ ගමනේදී මට යළි යළිත් මැවී පෙනිණ.

පැය තුනක පමණ ගමනින් පසු, අපි අපේ ගමනාන්තයට ළංවෙමින් සිටියෙමු. රතුපැහැය ආලේප කොට තිබූ රෙකුල්වර් ප්‍රදීපාගාරය, නිල් පැහැති සාගරය මැදින් මතු වෙන්නට පටන් ගත්තේය. මිනිසුන් දෙදෙනෙකු එහි සද්ඵතලයක් වැනි වටකුරු වේදිකාව මතට වී, අපේ යාත්‍රාව දෙස දුරේක්ෂයකින් බැලූ සැටි, අපේ දුරේක්ෂයට දිස්විය.

"මහත්මයා" අප ආ යාත්‍රාවේ නියමුවා කීය. "ඔබ මෙතැන හුඟක් වෙලා රැඳෙනවාද? ඊසාන දිග සීමාවේ පරණ බෝයාව ඉවත්කරලා අලුත් එකක් සවිකරන කටයුත්ත තිබෙනවා. අපි ඒකට ගිහින් ආවොත් ප්‍රමාද වැඩිවේවිද?"

"මෙතැන කොයිතරම් වෙලා රැඳෙන්න වේවිද කියලා මට දන්න කියන්න බැහැ" කපිතන් කීවේ ගොඩබැසීමට සූදානම් වෙමිනි. "ඒ වුණත් බෝයාවේ වැඩේ ඉවර කරලා එන්න. ඒකත් අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තක් නේ. කොයි එකවුණත් ප්‍රමාද වෙන්න එපා."

බෝට්ටුවක නංවා අප ප්‍රදීපාගාරයේ පාමුල වෙත ගෙනයනු ලැබිණ. ප්‍රදීපාගාරය කොතරම් දූවැන්න නිර්මාණයක්ද යන්න තේරුම් ගත හැකිවූයේ එය අසලටම ගියපසුය. මුහුදේ ගිල්වා තිබූ කොන්ක්‍රීට් ආධාරක කණුමත, සෝඩ් කොන්ක්‍රීට් අත්තිවාරමක් විය. වඩදිය බැසගොස් වතුර මට්ටම පහළ යාම නිසා, එම ආධාරකයේ අඩි පහළොවක් පමණ එළියට විවෘත වී තිබිණ. දුර්වර්ණ වූ එම පෘෂ්ඨය, මුහුදු බෙල්ලත් හා මුහුදු පැළෑටි වලින් වැසී තිබිණ. ඉණිමඟ මත බැඳී තිබූ පාසි වර්ග නිසා, එහි ලිස්සනසුදු බවක් ද විය. තරමක් අපහසු වුවත්, අපි පරෙස්සමෙන් ඉණිමඟ දිගේ ඉහළට නැග, ප්‍රදීපාගාරය මුදුනේ වූ වේදිකාව මතට ගොඩවුණෙමු.

"මමත් මේ මහත්වරුන් ආවේ අකුරුදැන්වුණු ජේම්ස් බ්‍රවුන් ගැන හොයලා බලන්න. ටොම් ජෙෆ්‍රි කියන්නේ ඔහේලගෙන් කොයි එක්කෙනාද?" කපිතන් ඇසුවේ ප්‍රදීපාගාරයේ සිටි සේවකයන් දෙදෙනාගෙන්ය.

"මහත්මයා. මම තමයි ජෙෆ්‍රි" කියමින් උස ශක්තිමත් පෙනුම තිබූ තැනැත්තා ඉදිරිපත්විය. ඔහුගේ මුහුණ අවිච්ඡිද්‍ර පිළිස්සී දුඹුරු පැහැ ගැන්වී තිබිණ.

"හැරී බානට් කකුල කඩාගත්තා. ඒ ගමන ඔහේගේ මේ අතට මොකක්ද කරගත්තේ?" කපිතාන් ඇසුවේ රෙදිපටියකින් වෙළා තිබූ ජෙෆ්‍රිගේ ඇඟිලි කිහිපය පෙන්වමිනි.

"අර්තාපල් ගෙඩියක් පොතු අරිද්දී, පිහියට කැපුණා මහත්මයා. ඒ තරම් ලොකු කුචාලයක් නෙමෙයි."

"හොඳයි ජෙෆ්‍රි" කපිතාන් කීය. "බ්‍රවුන්ගේ මිනිය අපට හමුවුණා. දන් මරණ පරීක්ෂණය සඳහා සාක්ෂි උවමනා කරල තියෙනවා. ඒකට සාක්ෂිකාරයෙක් විධියට බාගවෙලාවට තමුසෙවත් කැඳවන්න පුළුවනි. ඒ හින්දා දන්න ඔක්කොම අපට කියන්න."

"මහත්මයා. මට කියන්න තියෙන්නේ මං කලින්ත් ඔබතුමන්ට දන්වා එව්ව කාරණාම තමයි. ඒ වුණත් මං ආයෙමත් කියන්නම්."

කපිතාන් කටුනරය ලියාගැනීමට සූදානම් වෙද්දී ඒ අසල සිටගත් ජෙෆ්‍රි කිය.

"මගේ උදව්වට කවුරු හරි එවාවි කියල, උදේ ඉදන්ම මං ගොඩබිම පැත්ත බල බලයි හිටියේ. ඉරමුදුන් වෙලාව ළං වෙද්දි, එක මිනිහෙක් විතරක් ඉදපු බෝට්ටුවක් මේ පැත්තට එනහැටි, මං දුටුවා. ඊට පස්සේ තමයි උතුරේ ඉඳලා දකුණට මහා මිදුම් වලාකුළක් හමන්න පටන්ගත්තේ. ඒක ඉවරවෙලා බලනකොට, ඒ බෝට්ටුව පෙනෙන්න තිබුණෙ නෑ. ඔහුට ප්‍රදීපාගාරය තිබෙන දිශාව තේරුම් ගන්න, මං මිදුම් නළාව හඩවන්න පටන්ගත්තා. ඒ අතරෙම හතරවට්ට දුරේක්ෂය අල්ලා පරීක්ෂාවෙන් බැලුවා. ඒ වුණත් බෝට්ටුව මෙහේ ආවෙ නෑ. කිසිම දෙයක් දකින්න ලැබුණෙත් නෑ. මං දන්නෙ එව්වරයි. මට හිතෙන්නෙ වඩදිය බැහැල යද්දි, ආපහු ගලන වතුර පාරත් එක්ක, ඔහු වේගයෙන් දියඟට ඇදිල යන්න ඇති. මිදුම නිසා ඔහුට ප්‍රදීපාගාරය නොපෙනී යන්න ඇති."

"ඔබ ඒ බෝට්ටුව අත්හිමට දුක්කේ වෙලාව කීයට විතරද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"එකොළහමාරට විතර."

"ඔබ දුටුවෙ ඔහු කොයි වගේ කෙනෙක් විධියටද?"

"මට හරියටම කියන්න බැහැ මහත්මයා. ඔහු අවල් අදිමින් හිටියේ, මට පිටුපස්ස හරවලා."

"ඔහු ළඟ ඇඳුම් බැගයක් හෝ පෙට්ටියක් වැනි යමක් තිබුණාද?"

"ඔව් මහත්මයා. ඔහු ළඟ පෙට්ටියක් තිබුණා."

"මොන විධියේ පෙට්ටියක්ද?"

"කොළ පාට තීන්ත ගැට කුඩා එකක්."

"ඒක ලනුවකින් බැඳලද තිබුණෙ?"

"ඔව් මහත්මයා."

"ලනුපොට කීයකින්ද?"

"පොට දෙකකින්."

"ඔබ මේවා දකිද්දී බෝට්ටුව තියෙන්න ඇත්තෙ මෙතැන ඉදන් කොයිතරම් දුරකින්ද?"

"හැතැක්ම භාගයක් විතර දුර."

"ඒ වුණත් මේ විස්තර ඔබට පැහැදිලිවම පෙනුණා?"

මේ ප්‍රශ්නයට වොම් පෙත්‍රිගේ මුහුණ රතු විය. ඔහු හෝම්ස් වෙත හෙළුවේ සැකය මුසු බැල්මකි. "ඔහුත්මයා. මං ඒ බෝට්ටුව දිනා බලාගෙන හිටියේ දුරේක්ෂයෙන්."

සාක්ෂි විභාගය අවසන් විය. තම රපෝර්තු පොතේ සියල්ල ලියා අවසන් කළ කපිතාන්, එයට පෙත්‍රිගේ අත්සන ලබාගත්තේය. එම කටයුතු අවසන් වූ බැවින් අපේ පුටු, විශාල කවුළුව සමීපයට ගෙන අපි මහා සාගරය දෙස බලාසිටියෙමු. ලන්ඩන් වරාය දෙසටත්, එතැනින් ඉවතටත් ඇදියනැ නොහැකි හත අටක්ම ක්ෂිතිජයට නුදුරෙන් දකුණින්ට ලැබිණි. එහෙත් මගේ මිත්‍රයාගේ අවධානය ඇද ගැනීමට සමත්වූයේ, ඒ කිසිවක් නොවන බව මම දුටුවෙමි. ජනේලය අසල බිත්තියේ සවිකර තිබූ පයිප්ප රාක්කයක් වෙත හෝම්ස් තම දෙනෙත යොමුකරගෙන සිටියේය. ඉවත දමන ලැලි කැබලි වලින්, රළු ආකාරයට කිනා තිබූ මේ පයිප්ප රාක්කයේ පයිප්ප පහක් විය.

"මෙහේ රාජකාරි කරන ඔබ හැමදෙනාම බොහොම තදින් පයිප්පයට ඇබ්බැහි වුණු අය වගෙයි. එහෙම නේද?" හෝම්ස් ඇසුවේ ස්මිත් තම අනෙක් සේවකයාගෙනි.

"ඒක හැබෑව මහත්මයා" ඔහු කීය. "මෙහේ ඉතින් වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. හරි පාචයි. දුම්කොළත් අපට ලැබෙන්නෙ නොමිලෙම වගේ. පිටරටවල නැව් මෙතැනින් යද්දි අපට බොහොම ලාබෙට දුම්කොළ දෙනවා. සමහර වෙලාවට නොමිලෙම. ඕලන්ද කාරයෝ හරි කරුණාවන්තයි. හොඳ අතර්ස දුම්කොළ කුට්ටියක් දෙකක් දෙන්න අමතක කරන්නෙ නෑ."

"එහෙනම් ඔබ ගොඩබිමේදී අවුළෙන්දත් ගෙන් දුම්කොළ මිලට ගන්නෙ නැතුව ඇති?" හෝම්ස් ඇසීය. "පෑ? නොකළ රළු දුම්කොළ ඔබ පාවිච්චි කරල බලල නෑද්ද?"

"නැහැ මහත්මයා" ස්මිත් කීය. "ඒවා ගන්න ගියත් ලොකු මුදලක් ගෙවන්න වෙනවා. අනෙක මෙහේ තෙතමනය නිසා වැඩි කාලයක් තියාගන්න බෑ. පුස්කනවා."

"ඔබේ පයිප්ප රාක්කය බොහොම අලංකාරයි" හෝම්ස් කීවේ එයට ළංවී පයිප්ප එකින් එක අතට ගෙන බලමිනි. "කවුද මේක හැදුවේ?"

"මං විවේක වෙලාවට කළ වැඩක් මහත්මයා" ස්මිත් පිළිතුරු දුන්නේ සතුටෙනි. "කවුරු කවුරුත් පයිප්ප බොනවා, වගේම එහේ

මෙහේ දමනවා. මේක කිසි පිළිවෙළක් නෑ. මං මේ රාක්කය හදලා බිත්තියේ සවිකළා. කාටත් නියමිකළා බොන්නෙ නැත්නං, පයිප්පය රාක්කෙන් කියන්න. දැන් නිකං නැවත කැබිත් කාමරයක් වගේ පිළිවෙළයි තේද?"

"කවුරු හරි පයිප්පය උරන එක අත්හැරදමල වගෙයි" හෝමිස් කීවේ රාක්කයේ කෙළවරේ වූ, කොළ පැහැති පුස් බැඳෙන්නට පටන්ගෙන තිබූ පයිප්පය අතට ගනිමිනි.

"ඔව්" ස්මිත් කීවේය. "ඒක පාසන්ස්ගේ පයිප්පය. එයාට ඒක අමතක වෙලා ගිහිත්. ඔහු මාසෙකට කලින් මෙහේ රැකියාවෙන් අස්වෙලා ගියා. මෙහේ තියෙන තෙතමනයට ඉක්මණට පුස් බැඳෙනවා."

"පයිප්පයක් පාවිච්චි නොකර තිබුණොත් මේ විධියට පුස් බැඳෙන්න කොයිතරම් කාලයක් ගන්නවද?" හෝමිස් ඇසුවේ අතට ගත් පයිප්පය රාක්කයෙන් ආපසු තබමිනි.

"ඒක හරියටම කියන්න බැහැ මහත්මයා" ස්මිත් පිළිතුරු දුන්නේය. "රස්නෙ කාලෙට සතියෙන් පුස් බැඳෙනවා. මේ තියෙන්නේ බානට්ගේ පයිප්පෙ. ඔහු ඒක දාලා ගිහිත්- අර කකුල කැඩිලා ගිය එක්කෙනා. මෙහෙන් යන්නත් දවසක දෙකක ඉඳල ඔහුට පයිප්පය අතට ගන්න ලැබුණෙ නෑ. බලන්න දන්ම ම තැනින් තැන කොළපාටට තිත් වැටෙන්න පටන් අරගෙන."

"මේ අනෙක් පයිප්ප ඔක්කොම ඔබේ ඒවද?"

"නැහැ මහත්මයා. මෙන්න මේක මගේ. අර තියෙන එක ජෙෆ්ෆ්ගේ. මේ මැද තියෙන එකත් එයාගෙ වෙන්න ඇති මං හිතන්නේ. මං හරියටම දන්නෙ නෑ" ස්මිත් පිළිතුරු දුන්නේය.

"මර්ලොක් හෝමිස් මහත්මයා" කපිතාන් ඩෝසන් කීවේ මෙතෙක් කළ සාකච්ඡාවට හොඳින් සවන්දීමෙන් අනතුරුවයි. "ඔබ නම් පයිප්ප හා දුම්කොළ ගැන විශේෂඥයෙක් වගෙයි. ඔබ ඒවා ගැන ගැඹුරු අධ්‍යයනයක යෙදෙනවා ඒත්ද?"

"මනුෂ්‍ය වර්ගයා ගැන ගැඹුරු අධ්‍යයනයක යෙදෙන්න නම්, පළමුවෙන්ම පටන්ගන්න ඕන, ඔහු එදිනෙදා භාවිතකරන උපකරණ ගැන අධ්‍යයනයක් කිරීමෙන්" හෝමිස් පිළිතුරු දුන්නේ ස්මිත් එතැනින් ඉවත්ව ගිය පසුයි.

"කෙනෙකුගේ දුම් පයිප්පය කියන්නේ, ඔහුට බොහොම සමීප පෞද්ගලික උපකරණයක්. මේක දුම්බොන කෙනෙකුට එක

වෙලාවකට මිත්‍රයෙක් වගෙයි. ඒක භාවිත කරන පුද්ගලයාගේ හැටියට, එක් එක් පයිප්පය වෙනස් ස්වභාවයකට පත්වෙනවා. ඔහුගේ කායික ස්වභාවය පමණක් නොවෙයි, හැසිරීම් රටාවේ පෞද්ගලික ගතිලක්ෂණ පවා, එවැනි පයිප්පයකින් හඳුනාගන්න පුළුවනි.

මේ බලන්න. මේ තියෙන්නේ ජෙෆ්‍රිගේ පයිප්පය. ඒකෙ කටේ තබාගන්නා කොටස තදින්ම හපලා. ඒ බඩු ඔබට පැහැදිලිවම පෙනෙනවා ඇති. දත්පාරවල් කොයිතරම් යටට වැදිලාද කියන එක බැලූබැල්මටම පෙනෙනවා. කෝව්, මුවහත් පිහිතලයකින් නිතර නිතර සෑරීම නිසා, ඒක ගැඹුරු වෙලා, බිත්ති තුනී වෙලා. දත් කෝව් බිත්තර කටුවක් වගෙයි. ඊළඟට කඳ කොටසේ තියෙන ලකුණු බලන්න. බිම වැටීම නිසා කැලිලා, පතුරු ගැළවිලා. මේ හැම දෙයකින්ම පෙන්වන්නේ ඔහුගේ සිරුරේ ඇති දෘඩ ශක්තිය වගේම, රළු ගතිපැවතුම්. දුම්බොන අතරේ ඔහු පයිප්පය බොහොම තදින් හපනවා. පිරිසුදු කිරීමේදී අනුකම්පා වීරහිතව කෝව් භාරනවා. අළු ටික හලන්න උවමනා වුණාම ඕනෙවටත් වඩා හයියෙන් පයිප්පය මේසය මත ගහනවා."

"ඔව්. ඔහු බොහොම රළු ගතිපැවතුම් ඇති කෙනෙක් බව මට අහන්න ලැබුණා" කපිතාන් ඊට එකඟ විය.

"ඊළඟට මේක බලන්න" හෝම්ස් කීවේ තවත් පයිප්පයක් අතට ගනිමිනි. "මේක ස්මිත්ගේ පයිප්පය. කෝව් වටේටම හුඟක් දැවිලා ගිහිත්. ඒක දකින්න ලැබෙන්නෙ පයිප්පය දල්වා ගත්තාම ඒක උරන්නෙ නැතිව හුඟක් කපාකරකර ඉන්න අයගෙ. නිතර නිවෙනවා. ආයෙ දල්වනවා. නමුත් මගේ හිත වඩාත්ම ඇදී ගියේ මේ මැදින් තිබෙන පයිප්පයට."

"ස්මිත් කිව්වේ ඒකත් ජෙෆ්‍රිගේ කියල නේද?"

"ජෙෆ්‍රිගෙ වෙන්න ඇති කිව්වා." හෝම්ස් කීය. "නමුත් ඔහුට වැරදිලා, කියලයි මට නම් හිතෙන්නේ. මේක ජෙෆ්‍රිගේ එකට වඩා හාත්පසින්ම වෙනස් පයිප්පයක්. මේක සෑහෙන්න පරණ එකක්. නමුත් කටේ තබාගන්න කොටසේ දත් වලින් වුණු කිසිම සලකුණක් නෑ. මේ රාක්කයේ තිබෙන පයිප්ප වලින්, හැපූ බවක් නොපෙන්වන එකම පයිප්පය මේකයි. බොහොම පරෙස්සමෙන් පාවිච්චි කරලා තියෙන්නේ. නමුත් කඳ වටා ඇති රිදී පටිය කළුම

කළුපාට බව ඔබට පෙනෙනවා ඇති. ජෙෆරිගේ පයිප්පයේ රිදී පටිය දීප්තිමත්ව බැබළෙනවා."

"මේකෙ රිදී පටියක් තිබුණු බව මම නම් පෙනුණෙ වත් නැහැ" මම කීවෙමි. "මේක මේ හැටි කළුපාට වුණේ කොහොමද?"

පයිප්පය අතට ගත් හෝම්ස් එහි රිදී පටියේ මතුපිට සූරා පෙන්වීය. "මේක කළුපාට වුණේ සිල්වර් සල්ෆයිඩ් නම් රසායනික සංයෝගය සෑදීම නිසා. ඔහු සාක්කුවේ තබාගත් යමක තිබූ ගෙන්දගම් වලින්, රිදී පටිය මත සිල්වර් සල්ෆයිඩ් පටළයක් සෑදෙන්න ඇති."

"වෙන මොනවද ඔබට මේක ගැන කියන්න පුළුවන්?" කපිතාන් ඇසීය.

තම පෑන පිහිය අතට ගත් හෝම්ස්, පයිප්පයේ කෝටි භාරා එහි තිබූ දුම්කොළ ඉවතට හැලුවේය.

"රළු දුම්කොළ තේද? හරි පුදුමයි" මම කීවෙමි.

"පුදුම වෙන්න දෙයක් නෑ. මං ඒ බව දැනගිටියා."

"ඔබ දැනගිටියා?"

"ඔව්" හෝම්ස් කීය. "මේ තමයි මියගිය ජේම්ස් බ්‍රවුන්ගේ පයිප්පය."

"මොනවා? ඔබ කොහොමද එහෙම තීරණයකට ආවේ?" කපිතාන් ඇසුවේ මව්තයෙනි.

"ඔන්න මං කාරණා එකින් එක ඉදිරිපත් කරන්නම්" මගේ මිත්‍රයා කීවේය. "බලන්න නිවැරදිද කියලා. මේ පයිප්පයේ පුස් බැඳිලා නැහැ. ඒ නිසා මේක මෙකැන තිබී ඇත්තේ බොහොම ටික කාලයයි. ඒ නිසා මේක ජෙෆරිගේ, ස්මිත්ගේ, බානට්ගේ හෝ තව කාගෙහරි. බානට්, ජෙෆරි හා ස්මිත් තුන්දෙනාගේම පයිප්පවල තදින් වැලුණු දත් පාරවල් ඇති බැව් පැහැදිලියි. ඔබට මතක ඇති මම බ්‍රවුන්ගේ මළසිරුරේ කට ඇරලා පරීක්ෂා කර බැලූ හැටි. බ්‍රවුන්ගේ කටේ දත් තිබුණෙ නෑ. ඒකෙන් අපට සැහෙන්න ඉදිරියට එන්න පුළුවන්.

ඊළඟට කෝටේ තිබුණු දුම්කොළ ගැන බලන්න. මේ ප්‍රදීපාගාරයේ සේවය කරල පළපුරුදු අර තුන්දෙනාම, මේ ප්‍රදේශයේ ගොඩබිමේදී ලාබෙට් විකුණන්න තිබෙන රළු දුම්කොළ පාවිච්චි කරන්නෙ නෑ. බ්‍රවුන්ට නොමිලේ ලැබෙනවා, ඉතා හොඳ

වර්ගයේ පදම් කළ කුට්ටි දුම්කොළ. නමුත් බුටුන්ගේ පසුම්බියේ තිබුණා රළු දුම්කොළ.

ඔබට මතක ඇති බුටුන්ගේ සාක්කුවක තිබී අපට හමුවුණා පයිප්පයක්. එහි කටින් අල්ලන කොටස පරීක්ෂා කරල බැලුව නම්, මං කියන කරුණ පැහැදිලිවම තේරුම් ගන්න පුළුවන්. ඒකෙ තියෙනවා කිසිවෙකු දත්වලින් පයිප්පය හැපූ ලකුණු. ඒක දෙකට කැඩෙන තරමට දත්වලින් හපලා, සැහෙන්න ගස්තිමත් දත් දෙපෙළක් ඇති කෙනෙකුට මිසක්, ඒ හපන්නම කරන්න බැහැ. නමුත් බුටුන්ගේ කටේ එක දත්කවත් නැහැ. එම පයිප්පයේ තිබුණේ හොඳ වර්ගයේ දුම්කොළ. ඒවා බුටුන් ළඟ තිබුණු බවට කිසිම සාක්ෂියක් නැහැ. ඒකට අදාළ තවත් කාරණාවක් මං කියන්නම්."

"නමුත් මෙහෙම එකක් වෙන්ත බැරිද?" මම ඇසිමි. "ඔහු ළඟ කුට්ටි දුම්කොළ ටිකක් තිබ්ලා, ඒක සම්පූර්ණයෙන් කපලා පයිප්පයට දමා බිච්චද දන්නෙ නෑ?"

"ඔව්" හෝම්ස් කීය. "ඔබේ තර්කයත් හරි. නමුත් එහෙම කුට්ටි දුම්කොළ තිබුණා නම්, ඒක කැපූ ලකුණු ඔහුගේ පිහියේ තිබිය යුතුයි. එවැනි කිසිම සලකුණක් නෑ. කුට්ටි දුම්කොළ කැපුවා නම්, පිහිතලයේ කහට පැල්ලමක් හිටිනවා. ඒක නිකං වතුර ටිකක් ගැවට යන්නෙ නෑ. මිළඟට මතුවෙනවා ප්‍රශ්නයක්. ඔහු කුට්ටි දුම්කොළ ටිකක් තිබ්ලා, ඒක කපන්න බඳපටියේ තිබෙන නාවික පිහිය යොදාගත්තද? මං ඔහුගේ බඳපටිය පරීක්ෂා කළා. ඔහුගේ බඳපටියේ නාවික පිහිය නැහැ. කුඩා දුනුපිහියෙන් වඩාත් පහසුවෙන් ඒ කටයුත්ත කරගත හැකිව තිබියදී ඔහු ඒකට නාවික පිහිය යොදා ගනිව්ද? දත් ප්‍රශ්නයක් මතුවෙනවා. ඔහුගේ නාවික පිහියට මොකද වුණේ?"

"ඔහු මුහුදට වැටෙද්දී පිහියත් කවරයෙන් ගැළැවී වැටෙන්න ඇති" මම කීවෙමි.

"ඒක හිතන්න අමාරුයි" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. "නාවිකයන්ගේ බඳපටියේ තිබෙන පිහිය, ඒ තරම් ලේසියට කවරයෙන් එළියට එන්නේ නෑ. ඒක එළියට ඇදගැනීම ටිකක් අපහසුයි කියන්න පුළුවනි. ඒක සාමාන්‍යයෙන් තියෙන්නේ කුඹ ගහට නැගලා, රුවල බෑමේදී ප්‍රයෝජනයට ගන්න. ඒ කියන්නේ

එක් අතකින් මොකක හරි එල්ලී ඉන්න ගමන්, අනෙක් අතෙන් පිහිය අරගෙන කහියක් කපන්න වගේ වැඩකට. ඒ නිසා පිහිය වැටුණා කියලා හිතන්න අමාරුයි. අනෙක මේ කවරයට පිහියේ තලය විතරක් නෙමෙයි, මිටේ කොටසකුත් ආවරණය වෙනවා. නමුත් දැන් මට පෙනෙන්නේ මොහු ළඟ, නිතර ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි සාක්කු දුනුපිහියකුත් තිබ්ල තියෙනවා. ලොකු පිහියකින් කළ හැකි හැම වැඩකටම වගේ, ඒකත් යොදා ගතහැකියි. ඔහු බදපටියේ නාවික පිහිය තබාගන්න ඇත්තේ, ආත්මාරක්ෂාවට ආයුධයක් ලෙස වෙන්තත් ඇති.

මං ඔබට කිව් තවත් කාරණයක් පැහැදිලි කරන්නම්. මං ඔබට කිව්වා, මේ පයිප්පයේ ඇති රිදීපටිය කථිපාට වෙලා තියෙන්නේ, සිල්වර් සල්ෆයිඩ් පටළයක් සෑදීම නිසා කියල.

ඔබට මතක ඇති ජේම්ස් බ්‍රවුන්ගේ සාක්කුවේ තිබී, පැකට්ටුවක අසුරා නොතිබුණු, ගිනිකුරු ගොඩක් අපට හමුවුණු බව. එම ගිනිකුරු වේගයෙන් මොනවා හරි ආශ්ඨයක වැද්දුව ගමන් දල්වෙනවා. ඒ නිසා තමයි විශේෂයෙන්ම නාවිකයන් අතර මේ ගිනිකුරු වර්ගය බොහෝම ජනප්‍රිය. ඒ මොකද තද සුළං වෙලාවලදීත්, තෙත් පහිත කාලගුණයකදීත් මේවා දල්වෙනවා. නමුත් සාමාන්‍ය ආරක්ෂිත ගිනිකුරු තෙත් කාලගුණයක හෝ සුළං වෙලාවට දල්වා ගන්න අමාරුයි. මේ අනාරක්ෂිත ගිනිකුරු සාදා තිබෙන්නේ, කුර අගට ගෙන්දගම්- සල්ෆර් තට්ටුවක් ආලේපකොට ඒ මත ගෝස්ෆරස් මිශ්‍රණය තැවරීමෙන්. එතකොට ජේම්ස් බ්‍රවුන්ගේ සාක්කුවේ තබාගත් පයිප්පයේ රිදීපටිය මත, සිල්වර් සල්ෆයිඩ් පටළයක් බැඳුණු හැටි පැහැදිලියි."

"වෙන මොනවද ඔබට නිගමනය කරන්න පුළුවන්?" මම ඇසිමි.

"ඊළඟට මට කීමට ඇති දේවල් උපකල්පනයක් ගොඩ නැගීමට නම් ප්‍රයෝජනවත්....."

"මොනවද ඒ දේවල්."

"බ්‍රවුන්ගේ ඉණේ තිබූ නාවික පිහිය නැහැ. ජෙෆ්රිගේ අතේ තිබෙනවා පිහියකින් වුණු තුවාලයක්."

හෝම්ස්ගේ කථාවට සවන්දීමෙන් සිටි කපිතාන්වරයා, මිළඟට ජනේලයෙන් මහසයුර දෙස බලාගෙන සිටියේය. අනතුරුව දුරේක්ෂය දෙනෙතට තබාගත් ඔහුට කැහැසිණ.

"දෙයියෝ සාක්කි! අපේ බෝට්ටුවෙන් තවත් එකක් ඇදගෙන එනවා. බාගවෙලාවට මේකද දන්නෙ නෑ බ්‍රවුන් ආව බෝට්ටුව?"

අපි සියලුදෙනාම නිරීක්ෂණ වේදිකාවට පිවිසුණෙමු. බෝට්ටුව ප්‍රදීපාගාරයට ළංවූ පසු, එහි නියමුවා ගොඩට පැන එහි ඉණිමග දිගේ ඉහළට පැමිණියේය.

"මහත්මයා" ඩේවිස් තම වූ නියමුවා කීය. "මේ අර බ්‍රවුන් නංවල එව්ව 'එම්ලි' තම ධීවර බෝට්ටුව. නැගෙනහිර පැත්තේ හින්ගල්ස් වැල්ලට මේක ගොඩගහල තිබුණු හැටි අපි දුරේක්ෂයෙන් දුටුවා. ඒ ගමන ගිහිං අපි මේක ඇදගෙන ආවේ. ඇවිත් බලන්න මහත්මයා."

අපි සියලුදෙනාම බෝට්ටුව පරීක්ෂා කිරීමට පහළට බැස්සෙමු.

"මොනවද ඩේවිස් ඔබට මේකෙ තිබිල හමුවුණේ?"

"නාවික පිහියක් හමුවුණා. මෙන්න....."

ඩේවිස් දුන් පිහිය අතට ගත්තේ ඡරලොක් හෝම්ස්ය. "මේක තිබුණෙ කොතැනද කියලා මට පෙන්වන්න ඩේවිස්."

බෝට්ටුවේ එක් කෙළවරක ලෑල්ලක් මත එය ඇමිණි තිබූ අයුරුත්, තමාට එය එක්වරම ගළවාගැනීමට අපහසුවූ හේතුවත් නියමුවා පෙන්වා දුන්නේය. බෝට්ටුව පිරිසුදු කිරීමේදී ඉවත්කළ හැකි මුඩිය ගැළැව්, මුල්ලක තිබුණු බවත්, එය යළි සවිකළේ තමා බවත් ඔහු වැඩිදුරටත් කීය.

"මුඩිය අහම්බෙන් ගැළැව් ගියා කියල ඔබ හිතන්නේ නැද්ද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"නැහැ මහත්මයා. කවුරි හරි ඒක ඕනෑ කමිත්ම ගළවා දමලා. අර රාක්කයක් උඩයි තිබුණේ. අනෙක බෝට්ටුව සමබර කරන්න යොදන වැලිගෝනි, ඔක්කොම එකමුල්ලකට ගොඩගහල තිබුණේ."

"ඔබ කියන්නේ කවුරු හරි හිතාමතාම මේ දේ කළා කියලද?" හෝම්ස් ඇසුවේය.

"මට හිතෙන්නේ එහෙමයි මහත්මයා."

"හෝම්ස් මහත්මයා" කපිතාන් කීවේ දෙඋර හකුළවමිනි. "මට තම මේ කිසි දෙයක් තේරුම් ගන්න බැහැ. මේක දුන් මහ අවුල් ජාලයක් වෙලා. මේකට හරිහැටි විසඳීමක් ලැබුණෙ නැත්නම්....."

"කපිතාන්. ඔබට උවමනා මේක විසඳාගන්න හේ. මං කැමැතියි ඔබ සමග පොද්ගලිකව මේ ගැන වචන කිහිපයක් කථා කරන්න" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය.

"බොහොම හොඳයි. මං සුදානම්" කී කපිතාන් වටපිට බැලුවේ ඒ සඳහා සුදුසු තැනක් ළඟපාහ ඇතිදැයි විමසීමට මෙනි. "කමක් නෑ. අපි යමු මේක උඩට."

ඔවුන් දෙදෙනා ප්‍රදීපාගාරය උඩට නගිද්දී, මම සෙසු අය සමග පහළ රැඳී සිටියෙමි. මිනිත්තු අහක් යාමට පෙර සියල්ලන්ටම උඩට පැමිණෙන ලෙස කැඳවීමක් ලැබිණ. ඒ අනුව ප්‍රදීපාගාරයේ සේවකයන් දෙදෙනා- ජෙෆ්රි සහ ස්මිත්, බෝට්ටුවේ නියමුවා සහ සේවකයන් දෙදෙනා සමග මම ද ඉහළට නැඟුණෙමි.

"හෝමස් මහත්මයා" කපිතාන්වරයා කීවේ සියලුදෙනාම අසුන්ගත් පසුයි. "ඔබ මේ ගැටලුවට විසඳුම කිව්වා මිසක්, මට කිසිදෙයක් පැහැදිලි කරල දුන්නේ නෑ. මං ඔබට ආයාචනය කරනවා මට මේක තේරුම් කර දෙන්න කියල."

"හොඳයි" මගේ මිත්‍රයා කථාව පටන්ගත්තේය.

"ජේමස් ඔවුන් ඔහුගේ බෝට්ටුව භෑද්ගෙන මේ ප්‍රදීපාගාරය ළඟටම ආවා. ඊළඟට ඔහු තමන්ගේ පෞද්ගලික බඩු තිබුණු පෙට්ටියක් ඔසවාගෙන, ඉණමඟ නැගලා, මේ විසිත්ත කාමරයටත් ආවා. ඔහු තමන්ගේ පයිප්පය පුරවාගෙන එය දල්වාගන්න උත්සාහ කළා. නමුත් සාර්ථක වුණේ නෑ. එවිට ජෙෆ්රි තමන්ගේ පයිප්පයක් තමන්ගේ දුම්කොළ වලින් පුරවලා ඔවුන්ට දුන්නා."

"මොකක්ද ඒ කථාවේ තේරුම" ජෙෆ්රි කථාවට බාධා කළේ කෝපයෙනි. "මං ඔබට කිව්වා නේද ඔහුගේ බෝට්ටුව මෙහේ ආවේ නැහැ කියල."

"ඔබ එහෙම කිව්වා නමයි" හෝමස් කීය. "එහෙම නම් මැරුණු මිනිහාගේ සාක්කුවේ තිබිල ඔබේ පයිප්පය අපට හමුවුණේ කොහොමද? ඔහුගේ පයිප්පය ඔහේලගෙ රාක්කෙට ආවේ කොහොමද? අන්න ඒක තේරුම් කරන්න."

එයට ජෙෆ්රි නිහඩ වූ බව දුටු හෝමස් යළිත් කථාව පටන්ගත්තේය.

"ඔවුන් හා ජෙෆ්රි අතර, කුමන හෝ හේතුවක් නිසා, මේකෙ දොරටුව ළඟදී සන්ධ්‍රවක් ඇතිවුණා. ඔවුන් ඔහුගේ බඳ පටියෙන් පිහිය ඇදලා අරගෙන-ජෙෆ්රිට අනිත්ත තැත්කළා. ඒකෙන් තමා ජෙෆ්රිගේ වම් අත තුවාල වුණේ. එවිට ජෙෆ්රි පහරක් එල්ල කළා ඔවුන්ට. ඒ පහරින් ඔවුන්ගේ අතින් පිහිය ගිළිහී ගිහින් පහළ තිබුණු

බෝට්ටුවට වැටුණා. ඩේවිස් මහත්මයා අපට කිවවා පිහිතලය ලෑල්ලකට ඇමිණි තිබුණු හැටි. මධ්‍යහරියට කියන්න බැහැ ජෙෆ්රි, බුට්ටුව මෙතැනින් පහළට තල්ලු කළාද කියන එක....."

"මහත්තයෝ, ඔහේට පිස්සු හැඳිලද? මොනවද මේ කියන විකාර?" ජෙෆ්රි කැගැසීය.

"නමුත් අරගලයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බුට්ටුව" හෝමිස් කීය. "මේ ප්‍රදීපාගාරය මුදුනේ ඉඳලා පහළට ඇදවැටුණා. ඔහුගේ හිස එවිට වැදුණේ කොන්ක්‍රීට් ආධාරකයේ, තියුණු දාරය මත. හිසට ඇතිවූ තුවාලයෙන් ඔහු මියගියා."

"මොනවද මේ බහුබ්‍රත කතා?" ජෙෆ්රි හෝමිස්ට බාධා කළේය.

"..... ඊට පසු ජෙෆ්රි, බුට්ටුවගේ පෙට්ටිය මුහුදට විසිකර දමමා" හෝමිස් තම කථාව නැවැත්වූයේ නැත. "ඔහුගේ බෝට්ටුවටම බුට්ටුව දමලා, එහි අඩියේ මුඩිය පළවලා, බෝට්ටුව බාදිය සමග ගහගෙන යන්න සැලැස්සුවා. මේක වුණේ දවල් දොළහ පහුවෙලා, මිනිත්තු දහයට විතර. මං කිව්දේ හරිද ජෙෆ්රි මහත්මයා?"

ඔහු මෙතෙක් වෙලා හෝමිස්ගේ කථාවට කන්දෙමින් සිටියේ සුදුමැලි වූ මුහුණෙනි. ඊළඟට මිනිත්තු කිහිපයක් යනතුරු නිහඬව මගේ මිත්‍රයා දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලාසිටියේය. අවසානයේ ඔහු කථාකිරීමට තීරණය කළේය.

"මහත්මයා" ජෙෆ්රි කීය. "මට කිසිම ගැළවීමක් නැතිබව දන් තේරෙනවා. ඔබ මේ දෙවල් කියන්නේ හරියට මෙහේ කොහේ හරි හැංගිලා බලාගෙන හිටියා වගේ. කොහොම වුණත් මං ඔබට හැම දෙයක්ම හෙළිකරන්නම්. මුල-ඉඳලාම කියන්නම්. එතකොට ඔබට තේරුම් ගැනීම පහසුවේවි."

මගේ ඇත්ත නම ජෙෆ්රි-රෝක්. ඔහුගේ නම බුට්ටුව තෙමෙයි; ඇමොස් ටොඩ්. අවුරුදු 16කට කලින් අපි දෙන්නා හොඳ මිත්‍රයෝ. අපි වැඩකළේ කියුනාඩ් නැව් සමාගමට අයත් "යුනිකෝන්" නම් නෞකාවේ. මේක සවුත්තැම්බන් හා දකුණු අප්‍රිකාවේ කේප්ටවුන් අතර යාත්‍රා කළ, බඩු ප්‍රවාහණය කරන නැවක්.

නැවේ කපිතාන් සහ නිලධාරියන් එක් පැත්තකටත්, සේවකයන් අනෙක් පැත්තටත්, දෙසාර්ශවය අතර නිතර නිතර ගැටුම් ඇතිවුණා. අපි කේප්ටවුන් වූලින් බඩු පටවාගෙන අත්ලන්තික් සාගරය හරහා එංගලන්තය දෙසට යාත්‍රාකරමින් සිටියේ. මා කලින් සඳහන් කළ ආරවුල් නිසා, එක් රාත්‍රියක දී කපිතාන්ගේ

දෙවැනියා සහ තවත් නිලධාරියෙක්, සේවක පිහිපාරකින් මියගියා. ඒකෙන් ගැටුම් තවත් උත්සන්න වුණා. නැවේ කැරැල්ලක් ඇති වුණා. එහි ප්‍රතිඵලය ලෙස නැවේ නිලධාරියන් හැමදෙනාම සහ සේවකයන් අවදෙනෙක් ජීවිතක්ෂයට පත්වුණා. ඉතිරිවුණේ අපි හයදෙනෙක් පමණයි.

නැව ආපසු එංගලන්තය වෙත ගෙන ඒමට අපට හැකියාව තිබුණා. නමුත් එයින් අපට ප්‍රශ්න ජාලයකට මුහුණ දෙන්න වෙන බව අපි දැනගියා. සමහරවිට නඩු විභාගයක් පැවතුණහොත්, අප එල්ලුම්කරු නියම වෙන්වත් පුළුවනි. අපේ හයදෙනාගෙන් හතරදෙනෙක් අයිරිෂ් ජාතිකයෝ, ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් හිටියේ ඇමොස් ටොඩ් හා මා පමණයි. ජීවිත බේරාගැනීමට අපට ගැනීමට තිබුණේ එක් පියවරක් පමණයි, ඒ නමයි නැව මුහුදුබත් වෙන්න ඇරලා, ජීවිතාරක්ෂක බෝට්ටු වලින් කොහේ හරි රටකට ගොඩබැසීම.

නැවේ කපිතාන් සතුව තිබූ මුදල් සියල්ල අපි ගත්තා. අයිරිෂ් ජාතිකයන් හතරදෙනා එක් බෝට්ටුවක පිටත්වෙලා ගියා. ටොඩ් සහ මම සති කිහිපයකට සැහෙන කෑම රැගෙන, තවත් බෝට්ටුවකට නැඟුණා. සතියක් යන්න කලින් ඇමරිකන් නැවකින් අපව බේරාගත්තා. අපි ඔවුනට කිව්වේ එන්ජින් කාමරේ පිපිරීමකින් නැව මුහුදුබත්වුණා කියලයි. ඔවුන් අපට හොඳට සලකලා අපව එංගලන්තයට යැව්වා.

අප කළ අපරාධය ඒ වෙනකොටත් එංගලන්තයට හෙළිවී ඇතිබව දැනගත්තේ, අපි එංගලන්තයට ආ තැබුවාට පස්සෙයි. ඒ ගැන කොහොම හරි නැව් සමාගම දැනගෙන තිබුණා. ටොඩ් සහ මාව අන්අඩංගුවට ගෙන අධිකරණයක් ඉදිරියට ගෙනාවා.

එතකොට ඇමොස් ටොඩ් මොකද කළේ? ඔහු කොන්දේසි සහිත සමාවක් ලබාගෙන, රජයේ සාක්ෂිකරුවෙක් වුණා. තමන් කිසිම අපරාධයක් නොකළ බව කියමින් මුළු සිද්ධියම හෙළිකළා. අන්තිමේදී මාව එල්ලුම්කරු නියමවුණා. මා එක්ක එකට මිනීමරපු එකාට සමාව ලැබුණා. පසුව මගේ අභියාචනාව සලකලා මාව විසි අවුරුද්දකට හිරේට නියමවුණා. දොළොස් අවුරුද්දක් හිරබත් කැටට පස්සේ මං හිරෙන් පැත්තා.

මහත්වරුනි. මං හිරේ ගිය දවසේ ඉඳල මගේ හිතේ තිබුණේ එකම අරමුණයි. ඒ ඇමොස් ටොඩ් හොයාගෙන, කොහොම හරි

ඔහුගෙන් පළිගැනීම. හිරෙන් පැනලා ආවදා ඉඳල මං හැංගිලා හිටියේ නෑ. මං වෙස්වළාගෙන එංගලන්තය පුරා වොඩ් සොයමින් ඇවිද්දා. ඒත් ඔහුව මට හමුවුණේ නෑ. අත්තිමේදී ජීවත්වෙන්න විධියක් නැති නිසා, වොම් ජෙෆර් නමින් නම වෙනස් කරගෙන, ප්‍රදීපාගාරයේ රක්ෂාවට බැඳුණා.

මනුස්ස පරාණයක් දකින්න නොලැබෙන මුහුද මැද, මේ ප්‍රදීපාගාරයට වෙලා, මං ගෙව්වේ බොහොම දුක්බිත ජීවිතයක්. ඒ වුණත් ජීවත්වීම සඳහා මට චෝත් කරන්න දෙයක් තිබුණේ නැහැ. මගේ වයසට ආව කෙනෙක් නැවක රක්ෂාවකට ගත්තේ නෑ. පහුගිය අවුරුදු තුනක කාලය මං මෙහේ රැකියාව කළා.

ගිය සෙනසුරාදා රැ මගේ සහකාර හැරී බානට්, ඉණිමගෙන් ලිස්සා වැටිල කකුල කඩාගත්තා. බානට් වෙනුවට, අලුතෙන් බඳවාගත් ජේම්ස් බ්‍රවුන් නම් සේවකයා එවන බව, වෙරළාරක්ෂක නිලධාරයන් මට දන්වා තිබුණා. බානට් පිටවෙලා ගියාට පස්සේ අලුත් මිතුරා පිළිගත්ත, මං බලාගෙන හිටියේ නොඉවසිල්ලෙන්.

ඔහු රුවල දමාගෙන බෝට්ටුවේ ඇවිත්, පසුව අවල් ඇදගෙන එනහැටි මං දුරේක්ෂයෙන් බලාහිටියා. ඔහු ඇවිත් මේක පාමුල බෝට්ටුව නවත්වලා, ඉණිමගේ අඩු නයින්න සුදානම් වෙද්දී, ඔහුගේ පහසුවට මං කඩියකුත් පහළට දමීමා. බඩුපෙට්ටියත් කරේ එල්ලාගෙන, ඔහු ඉණිමග දිගේ උඩට නගින්න පටන්ගත්තා.

ඔහු උඩට නගිද්දිවත්, මට ඔහුගේ මුහුණ හරිහැටි පෙනුණේ නෑ. වේදිකාව උඩට ඔහුව ගන්න, මං ඔහුට අඟදුන්නා. මගේ වාරුවෙන් ඔහු වේදිකාව උඩට නැගුණා. ඔහුගේ මුහුණ මං පළමුවරට දැක්කේ එතකොටයි.

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ!" මගේ පපුවේ ගැස්ම එකපාරටම නැවතුණා. ඒ ඇවිත් හිටියේ කවුද? ඇමොස් වොඩ්! මං අවුරුදු ගණනාවක් එංගලන්තය පුරා හෙව්ව, මගේ පරම හතුරා ඇමොස් වොඩ්. මං ඔහුව හඳුනාගත්තට, ඔහුට බැරිවුණා මාව හඳුනාගන්න. වචනයක් වත් කථා නොකර මං කෙළින්ම ගියේ, අපේ නිදන කුටි තියෙන පැත්තට. ඔහු මගේ පිටුපසින් ආවා.

"ඔහේ වැඩිය කතාබහ කරන කෙනෙක් නෙමෙයි. එහෙම නේද යාළුවා?" ඔහු ඇසුවේ පුදුමයෙන් වටපිට බලමින්. "මට ශුභ උදෑසනක් කියල කියන්නෙ වත් නැද්ද? අද ඉඳන් අපි දෙන්නට

හොඳ යාථවො වෙන්න සිද්ධවෙනවා. මගේ නම ජම් බ්‍රවුන්. තමුසෙගෙ නම මොකක්ද?" ඔහු ඇසුවා.

මං ඔහුව ජනේලය ළඟට කැඳවාගෙන ආවා. මගේ මුහුණට හොඳින් හිරු එළිය වැටෙන විධියට මුහුණ ජනේලය පැත්තට හරවලා මෙහෙම කිව්වා.

"මගේ මුහුණ දිනා හොඳ පරීක්ෂාවෙන් බලන්න ඇමොස් ටොඩ්. ඊටපස්සේ තමුසෙගෙ හිතීන්ම අතල බලනවා මගේ නම මොකක්ද කියලා."

මගේ කටහඬ ඇසුණ ගමන් 'ඔහු තිගැස්සුණා. මගේ මුහුණ හරිහැටි දුටු ගමන්, ඔහුගේ මුහුණ සුදුමැලි වුණා. හරියට මළමිනියක් දුටුවා වගේ හිතියෙන්, ඔහු වෙවුලන්න පටන් ගත්තා.

"මේ..... මේක නම් වෙන්න බෑ. මේ ජෙෆ් රෝක්ද?"

මං මහහඬින් හිනාවුණා. මට මගේ හිනාව නවත්වාගන්න බැරිවුණා.

"උඹ ආවද මිත්‍රයා? ඇමොස් ටොඩ්! උඹ මගේ කකුල් දෙක ළඟට ආවද? මගේ පරම හතුරා!" මට එක සැරේ කෑගැසුණා.

මහත්වරුනි. දෙවියන් වහන්සේ බොහොම සාධාරණ කෙනෙක්. දෙවියන් වහන්සේ යුක්තිය ඉටුකරන කෙනෙක්. උත්වහන්සේ ටොඩ්ව මගේ දෙපා ළඟට එව්වා.

"මගේ පරම හතුරා!" මං ආයෙන් කිව්වා.

"එහෙම කියන්න එපා මිත්‍රයා" ඔහු කිව්වා. "මං ඔබේ හතුරා කියල තවදුරටත් හිතන්න එපා. දෙවියො දන්නවා, ඔබ දකින්න ලැබීම ගැන මං කොයිතරම් සන්තෝෂවෙන්නවද කියලා. ඔබේ ඔය සුදු වුණු කොණ්ඩෙයි, මුහුණ පුරා වැටුණු රැවුළයි නිසා, මං කොහොමද ඔබව හඳුනාගන්නෙ? මං කඳේ ලොකු වැරද්දක් ජෙෆ්. මං ඒක පිළිගන්නවා.

උඹ හිරෙන් පැනගිය බව මට දනගන්න ලැබුණා. ඒකෙන් මගේ හිතට දැනුණේ ලොකු සැනසීමක්. දොමළාස් අවුරුද්දක් උඹව හිරේ තැබූ එකේ ශාපය මට මැදුණා. මං ආයෙන් දුප්පතෙක්. දුන් ඔය පරණ කථා කුරු ගාල-චැඬක් නෑ. හියදේ ගියාවෙ. අපි ඒව අමතක කරල දාමු. අපි අර ඉස්සර කාලෙ හිටියා වගේ මිත්‍රයෝ වෙමු."

ඔහු ලේන්සුවෙන් මුහුණේ ඩහදිය පිසදමාගෙන මා දිනා බලාගෙන හිටියා. ඒ ඔහුට ඊළඟට අත්වෙන ඉරණම මොකක්ද කියලා හිතාගන්න බැරුව.

නමුත් උච්ච මරාදමන්නා දෙවියන් වහන්සේ මට ඉඩදුන්නේ නෑ.
 "වාඩ්වෙයන්" මං ඔහුට කීවේ අපේ ඇඳි පුටුව පෙන්වමින්.
 "වාඩ්වෙලා මට කියපන් මාව උසාවියට පාවාදීලා, උඹ තනියම
 අරගත්තු අර සල්ලි කන්දරාවට මොකද කළේ කියල. උඹ ඒක සුදු
 කෙලලා ඉවර කරන්න ඇති. හැත්තං මෙහේ එන එකක් නෑ."

"ඒ මුදල්, හොරු මංකොල්ල කළා ජෙෆ්" ටොඩ් කීවා. "මං
 උඹට කිව්වේ දුන් මං අන්තිම දුප්පතෙක් කියල. දුන් ඉතින් ඒව
 අමතක කරල දාමු."

"ඔව්" මං කිව්වේ වෙන කියන්න දෙයක් හිතාගන්න බැරුව. මං
 ඔහුගේ පුටුව ළඟට එද්දී ඔහු තිගැස්සිලා මං දිහා බැලුවේ
 අප්‍රමාණ හයකින්.

"මා දිහා ඔය පිසියට බලන්න එපා මිනිහෝ" මං කීවා.
 "මොකක් හරි කරපං. අඩුම ගණනේ බිපං උඹේ පයිප්පෙ වත්."

ඔහු ඉක්මනට සාක්කුවෙන් ගත්තා පයිප්පයක්. ඔහුගේ
 සාක්කුවෙන් පසුම්බියක් ඇඳලා දුම්කොළ වලින් පුරවාගත්තා.
 ඊළඟට ඒක කටේ ගහගෙන, සාක්කුවෙන් ගිනිකුරුන් අරගෙන,
 පයිප්පය පත්තුකරන්න උත්සාහ කළා. නමුත් හරිගියේ නැහැ.

"ඒ! මේකෙ ඇතුළ ආයෙමත් හිරවෙලා" ඔහු කිව්වේ තරහෙන්.
 "උඹ ළඟ කම්බි කැල්ලක් නැද්ද? මේ පසුම්බියේ උරුමී ලෝම
 වලින් මේකෙ බටේ හිරවෙලාද කොහෙද"

"කම්බි කැලි නම් මා ළඟ නෑ" මං කීවා. "උඹට ඕනෑ නම් මගේ
 මේ පයිප්පෙ ගනිං. මා ළඟ අමතර එකක් තියෙනවා අර රාක්කෙ.
 මෙන්න ඕලන්දයෙන් ගෙනෙන හොඳ කුට්ටි දුම්කොළ තියෙනවා.
 ඔහොම ඉදින් උඹට එයින් ටිකක් කපලා දෙන්න" මං ඔහුට මගේ
 පයිප්පය පුරවලාම දුන්නා.

මාත් එක්ක හවුලෙ අපරාධ කුරලා; අන්තිමට මාව පාවා දීලා,
 මාව එල්ලුම් ගස් යවන්න හැදෑ, මගේ කණ්ණ ජීවිතේම විනාශ කළ
 හතුරාට මං සැලකුවේ එහෙමයි. ඔහුට මරාදමන්න උවමනාව
 තිබුණා නම්, මට ඒ වෙලාවෙම උා බල්ලෙක් වගේ මරා දමන්න
 තිබුණා. නමුත් මහත්වරුනි මං එහෙම කළේ නෑ.

මං දුන්නු පයිප්පය ටොඩ් අතට ගත්තේ "බොහොම ස්තූතියි"
 කියමින්. ඒත් මං දුම්කොළ කැපූ මගේ පිහිය දිහා ඇස් යොමුකරගෙන.

"ඒක නෙමෙයි ජෙෆ්" ඔහු ඇසුවා. "අපට බැරිද ඉස්සර කාලෙ
 වගේ හොඳ යාච්චො වෙන්න?"

මේ වෙනකොට හතරවට්ටම බොහොම තදින් මිදුම ගලන්න පටන් අරගෙන තිබුණේ. මං-මිදුම් නළාව ක්‍රියාත්මක කළත්, ඒකේ ශබ්දය අඩුවේගෙන ගියා. එහෙම ඔබ්බෙන් එන්නේ මොනව හරි දෝසයක් වුණාමයි. මං ඒ ගැන බලන්න යන්නාගාරයට යන්න සූදානම් වුණා. ඒ යද්දි නිකමට හැරිල බැලුවා.

මෙන්න ටොඩ් බොහොම හෙමින් අඩිය තිය තියා හොරෙන්ම ඉණිමග දිහාවට යනවා.

"ඒයි ටොඩ්! උඹ කොතේද ඔය යන්නේ?" මට කැගැසුණා.

"මං යනවා බෝට්ටුව හෝදට ගැටගහලද ආවෙ කියල බලන්න" එහෙම කිව් ඔහු, මං එනකොටත් යකඩ තරප්පුව දිගේ පහළට බහින්න අඩි දෙක තුනක් තියලා ඉවත්යි. ඔහු සූදානම් වුණේ ඉණිමගෙන් හෙමින්ම පහළට බහින්නයි. ඊටපස්සේ මෙතැනින් පැන ගිහිත්, මා ගැන පොලිසියට දුනුමිදෙන්න. නමුත් මං පැනල එක්වරම ඔහුගේ කමිසු කොළරයෙන් අල්ලාගත්තා.

"හෑ! උඹ හැදුවේ මෙතැනින් පැනලා ගිහිත් මං ගැන පොලිසියට ඔත්තුව දෙන්නයි නේද? වරෙන් උබට. අපට යාච්චො වගේ ඉන්න පුළුවන්" මං එහෙම කියලා මගේ ග්‍රහණය ලිහිල් කළා.

උඹ මොකද කළේ? මගේ ග්‍රහණය බුරුල් කළ වහාම ඉණේ තිබුණු පිහිය ඇදලා අරගෙන මට ඇත්තා. ඒ පිහිපාරටයි මගේ වම් අත කැපුණේ.

"මිනීමරු යක්ෂයා!" වේදනාවෙන් කැගහමින් මං උගේ පිහිය තිබුණු අතට පහරක් එල්ල කළා. ඒ පාරට පිහිය උගේ අතින් ගිළිහිලා බෝට්ටුවට වැටුණා. ඒ වෙලාවේ උඹ ඉණිමගේ එල්ලී ඉඳගෙනම මගේ මුහුණට පාරක් එල්ල කළා. මම ඒ පාර වළක්වාගන්න පස්සට පැන්නා. ඒ අවසරයෙන් උඹ තැත්කළේ මට අහුනොව් වේගයෙන් ඉණි මගේ පහළට බහින්නයි. නමුත් උඹට පඩි තුනක්වත් බහින්න ලැබුණේ නෑ. කලබලය නිසා කකුල වැරදුණා; අත අතහැරුණා. ඇමොස් ටොඩ් ප්‍රදීපාගාරය මුදුනේ ඉඳලා පහළට වැටුණේ මරු විලාපයක් නගමින්. උගේ හිස ප්‍රදීපාගාරයේ අත්තිපාරමටු කොන්ක්‍රීට් ආධාරකයේ වැදුණු හැටි මං දුටුවා. ඒ වැදුණු පාරට ඔලු කට්ට තියා, යකඩ තොප්පියක් වත් ඉතිරි වෙන්නේ නෑ. උඹ මට කළ අපරාධයට දෙවියෝ උඹ දඩුවම් දුන්නා.

මිනිත්තු කිහිපයක් යාතතුරු, කළයුතු දෙයක් මට හිතාගන්න බැරිවුණා. ඊළඟට ඔහුගේ මළසිරුරත් බෝට්ටුවත් වහාම මෙතැනින්

ඉවත් කළ යුතු බව මට වැටහුණා. ඒ වෙලාවේ මිදුම තුනීවේගන යමින් තිබුණේ. ඉතින් මං ඔහුගේ මළසිරුර බෝට්ටුවට දමලා, එහි අඩියේ මුඩිය ගළවලා එය පා කරල යැව්වා. ඉතින් මහත්වරුනි ඉතිරි හරිය ඔබ දන්නවා. ඔබ කැමැති දඬුවමක් මට දෙන්න. නමුත් මට කියන්න තියෙන්නේ, මා විසින් කළ යුතුව තිබූ දෙය, මට දෙවියන් වහන්සේ කරල දුන්න බවයි."

හය මසකට පසු කපිතාන් ඩෝසන් ලන්ඩනයට පැමිණි විටෙක අප හමුවීමට බේකර් විටියට පැමිණියේය. එදා සැන්දෑවේ අපි වසින් බිඳක් තොලගාමින් පිළිස්සුණේ යෙදී සිටියෙමු.

"ඔබ දන්නවද හෝමස් මහත්මයා ටොම් ජෙෆර්ට් අත්වුණු ඉරණම."

"නැහැ. මොකද වුණේ?"

"ඔහු ආයෙමත් හිරේ ගියා. කඳින් ඉතිරිව තිබුණු ටීකයි, බුට්ටුගේ සිද්ධියට දහඅටමාසයකදී ඔහුට නියමවුණා. කපිතාන් කිය. "ඔබ ඒ අපරාධය විසඳ හැටි ඉතාම විශිෂ්ටයි හෝමස් මහත්මයා. ඔබ කොහොමද සිද්ධිය බලාගෙන ගිටියා මගේ හැමදෙයක්ම තේරුම් ගත්තේ?"

"ඒක ඒ තරම්ම සංකීර්ණ, තේරුම් ගන්න අමාරු එකක් කියල මට නම් හිතෙන්නේ නෑ කපිතාන්" හෝමස් කිය. "අපට නිරීක්ෂණය කරන්න හැකිවුණු දේවලි සමග, ලැබී තිබෙන දත්ත ගැළපුවාම සරල නිගමන වලට එන්න පුළුවන්කම් තිබුණා.

මේ ජේම්ස් බුට්ටුන් කියන පුද්ගලයා බෝට්ටුවේ නංවලා මුහුදට දමමේ ප්‍රදීපාගාරය වෙත යන්න. ඔහු එහි ළගාවුණේ නැහැ. එසේනම් ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ ඔහු ගිණිය කොහේටද?

ඔහු ගියේ කොහේවද කියලා අපි දන්නේ නෑ. නමුත් ඔහුගේ මළසිරුරේ ගියතැන ගැන විස්තර සටහන් තිබුණා."

"ඒ මොනවද?"

"ඔබට මතක ඇති මුටුන්ගේ හිසේ පිටුපස තිබුණු තුවාලය. මෙය සිදුවී තිබෙන්නේ මරණයට පෙර බව මට තේරුම් ගත හැකිවුණා. ඊළඟට ඒ තුවාලයේ මට දකින්න ලැබුණා, කැඩී බිඳී ගිය බෙලිකටු සහ මුහුදු පණුවන්ගේ නාළාකාර කටු කැබැලි. මෙම සමුද්‍ර ජීවීන්

වාසය කරන පරිසරය ගැන වැටහීමක් ලබාගන්නොත්, ඔහුගේ තුවාලය ඇතිවූ ආකාරය ගැන හෝච්චාවක් ලබාගත හැකිවේවි කියල මට හිතුණා. මෙන්න මේ ඉඩලාවෙ තමා කෙන්ට් විශ්වවිද්‍යාලයේ ජීව විද්‍යා ආශයේ පුස්තකාලය මගේ පිහිටට ආවේ.

ඔබ දකින්න ඇති, බුට්ටන්ගේ හිසේ වූ තුවාලයේ බෙලිකටු කැබලි ලියුම් කවරයකට මා එකතු කරගත් හැටි. ඒවා පිළිබඳ සුළු දැනුමක් මට තිබුණත්, සාගර ජීව-විද්‍යාව පිළිබඳ විද්වතුන්ගේ ග්‍රන්ථවල මං ඒ ගැන විමසා බැලුවා. මේවා පැහැදිලිවම ඇකෝන් බෙල්ලාගේ කටු සහ සර්පියුලා පණුවාගේ නාළාකාර කටු කැබලි. ඒකෙන් අපට ඉතා වැදගත් නිගමනයකට පැමිණෙන්න පුළුවන්. ඒ මොකක්ද? ඔහුගේ හිසේ වූ තුවාලය ඇතිවී තිබෙන්නේ, එම ජීවීන් වාසය කරන දැඩි වස්තුවකින් හිසට එල්ලවූ පහරකින්. ඒ වස්තුව කුමක් වුවත් එය වඩදිය වෙලාවට යටවෙන, බාදිය වෙලාවේදී එළියට විවෘත වෙන මතුපිටක් ඇති එකක්. ඒ මොකද ඇකෝන් බෙල්ලන් සහ සර්පියුලා පණුවන් ජීවත්වෙන්නේ, වරින්වර වාතයට විවෘත වෙන, යළිත් මුහුදු ජලයෙන් චැසී යන ආශ්ඨ වල පමණයි. ඔහු පණපිටින් සිටියදී හිසට පහරක් එල්ල වුණු වස්තුව, මොකක් කියල අපි හිතාගන්නද? මේ කියන ආකාරයේ දෙයක් මේ මුහුදු ප්‍රදේශයේ තිබෙන්නේ ප්‍රදීපාගාරයේ කොන්ක්‍රීට් ආධාරකය පමණයි.

අපි එතැනට ළඟාවුණු වෙලේ ඒ බව පැහැදිලිවම පෙනුණා. මේකෙන් මට තේරුම් ගතහැකිවුණා, බුට්ටන් නිසැකවම ප්‍රදීපාගාරයට ආව බව. ප්‍රදීපාගාරය ගොඩ නංවා ඇති කොන්ක්‍රීට් කුළුණු ආධාරකය දෙස ඔබ හොඳින් බැලුවා නම් පෙනේවි, වරින්වර වඩදියෙන් හා බාදියෙන් ජල මට්ටම ඉහළ පහළ යෑම නිසා එහි සැදුණු ඇකෝන් බෙල්ලන්. මේකෙන් කාරණාව ඉතාම පැහැදිලි වුණා. කපිතාන් ඩෝසන්, ඔබ අතුල තියෙනවද සිංදු කිව්ව ඇටකටුව කියල ජර්මන් උපමා කරාඩ්ක්?"

"නැහැ."

"පොළොව හැර ගොවියෙකුට හමුවුණාලු මිනිස් අස්ථියක්. ඒක මිනීමැරුමකින් පසු රහසේ වළඳමා තිබූ මළසිරුරක අස්ථියක්. ගොවියා ඒක කපලා මට්ටම් කරලා, පිහින්න පුළුවන් බව නළාවක් විධියට සකස් කරගත්තලු. ඊළඟට ඒක පිහින්න ගන්නාම නිකුත්වුණේ ඔහු බලාපොරොත්තුවුණු තාලය හෝ ශබ්දය

නෙමෙයිලු. ඒකෙ කියවුණේ සිත්දුටක්ලු. ඒ කියවුණේ මෙවැනි අදහසක්.

මගෙ අයිශා, මා මරලා, මේ පොළොවේ වළ දැමිමා. මගෙ කුඹුරට ලොබ බැඳලා, ඔහු කළ අපරාධයට දඬුවම් දෙනු මැන සොයලා."

"හොඳ ආදර්ශමත් උපමා කථාවක් හෝම්ස් මහත්මයා."

"ඇත්තෙන්ම ඔව්" හෝම්ස් කීය. "ඒකෙත් අපට ඉගෙන ගන්න තියෙන්නේ, අපි ඒවට කන්දෙන්න සූදානම් නම් බොහොමයක් දේවල් සිංදු කියන්නත් සූදානම්."

මාරයාගේ දූතයෝ

ඒ 1901 වසරේ මැයි මාසයේ දිස්ත්‍රික් උදෑසනකි. බොහෝ දිනකින් ඇවිදින්නට යාමට නොලැබුණු නිසා, ලන්ඩන් නගරයේ විවි කිහිපයකම ඇවිද ගොස්, අපි ආපසු නිවහන කරා එමින් සිටියෙමු. දින කිහිපයකට පසුව එළඹී යහපත් කාලගුණ තත්ත්වය නිසා මහජනයා විවිධ බැස, එදිනෙදා කටයුතු වල නිරතවෙමින් සිටියේය. වික්ටෝරියා මහරැජිණියගේ අභාවය නිසා තවමත් ශෝකවෙමින් සිටි ලන්ඩන් කාන්තාවෝ, කළු පැහැති ඇඳුමෙන් සැරසී එදිනෙදා කටයුතු වල යෙදුණහ. කළු පැහැයට ඉදුරාම වෙනස්, කාකි පැහැගත් ඇඳුමකින් සැරසුණු පිරිසක් ද මහමග ගැවසුණේය. ඒ දකුණු අප්‍රිකාවේ බෝයර් යුද්ධයට සහභාගි වන බ්‍රිතාන්‍ය යුද්ධභටයන්ය. නිවාඩුවට ගමරට බලා පැමිණ සිටි ඔවුහු, නිලඇඳුමෙන්ම නගරයේ ඔබ්බොබ් සංචාරය කළහ. උදෑසන ව්‍යායාමය නිසා, මගේ මිත්‍රයා ඉමහත් සතුටට පත්ව සිටියේය.

"ඔබට හිතෙන්නේ නැද්ද වොට්සන්" ඔහු කීය. "දැන් කාලේ එංගලන්තයේ අපරාධකාරයන් ඒ සඳහා යොදාගන්නා උපක්‍රමවල, ඒ තරම් ගැඹුරු සංකීර්ණ බවක් නැතැ කියල?"

"ඔබ කියන දේ මට ඒ තරමටම පැහැදිලි නැතැ." මම පිළිතුරු දුන්නෙමි.

"හොඳයි. ඒක සරල කරල, ඔබ මෙහෙම කියන්නම" හෝම්ස් කීය. "දොස්තර ග්‍රයිම්ස්බ් රොයිලොට්ස්, ශුද්ධවත්ත පිටර්ස්, ස්ටේපල්ටන් වගේ කීපදෙනෙක් ඇරුණාම, අපේ මනසේ පටළැවීමක් ඇති කළ හැකි අය තිටියේ, ඉතාම කලාතුරකින්. එහෙම නේද?"

"ඔබේ කතාවෙන් ඇත්තක් තියෙනවා" මම පිළිතුරු දුන්නෙමි.

"නමුත් දනට අපි සරලයි කියන ඒව විසඳන්න, ඒ කාලෙ ටිකක් අමාරු වුණා." මා එසේ කියද්දී අපි ඔක්ස්ෆර්ඩ් විවිසෙන් හැරී බේකර් විවිසේ අපේ නිවහනට ළඟාවෙමින් සිටියෙමු.

"ඔන්න අපි ගෙදරටත් ආවා" හෝමිස් කීය. "හෝ හෝ! අපි නැති අතරේ අප හමුවෙන්න අමුත්තෙක් ඇවිත්. සෑහෙන වෙලාවක් තිස්සේ ඔහු හෝ ඇය ඔලාගෙන ඉඳල තියෙනවා."

අපේ නිවස ඉදිරිපිට පාරේ අශ්වකරත්තයක් දකින්නට නොලැබිණි. එහෙයින් මගේ මිත්‍රයාගේ ප්‍රකාශයෙන් මම පුදුමයට පත්විමි.

"හැබැටම හෝමිස්, ඔබ කොහොමද ඔය තරම් දුරට කාරණා කියන්නේ?"

"ඔබට පෙනෙනවාද අපේ නිවස ඉදිරිපිට පදික වේදිකාවේ දාරයේ දිගේ, කොළ පැහැති තීන්ත උතුණක්? අශ්වකරත්ත බොහොමයක් තීන්ත ආලේපකරන්න යොදාගන්නා කාලය මේකයි. මේ එවැනි අවුරුදුන් ආලේප කළ තීන්ත වලින් ඇඳුණු ඉරක්. අප යඳිදි ඔය ඉර තිබුණේ නැහැ. අප ගියාට පස්සෙ පැමිණි අශ්වකරත්තයක්, හුඟක් වෙලා මෙතැන නවත්වාගෙන ඉඳල තියෙනවා. මං එකෙම කියන්නේ, රියැදුරා ඔහුගේ පයිප්පයේ දෑව් ඉතුරු වුණු දුම්කොළ රොඩු, දෙවරක්ම පදික වේදිකාව මතට හලල තියෙනවා. නමුත් අපි ප්‍රමාද නිසා වෙන්න ඇති. කුලීරිය පිටත්වී ගිහිත්. මං විශ්වාස කරනවා රිය යෑමට අපේ අනුග්‍රාහකයා, අප එනතුරු නිවසේ රැඳී ඇති කියලා."

අපි නිවසට ඇතුළුවී උඩුමහලට නැගීමට සූදානම් වූයෙමු. හඩසන් මහත්මිය නිවස තුළ සිට දිව ආවාය.

"හෝමිස් මහත්මයා ඇය කීවාය. "ඔබ හමුවෙන්න අමුත්තෙක් ඇවිත් දුන් පැයකටත් වැඩියි. ඇය ඔබේ විසිත්ත කාමරයේ රැඳී ඉන්නවා. මට පෙනුණේ ඇය බොහොම විඩාපත්වෙලා වගෙයි. අසරණ මනුස්සයා. මං ඇයට හොඳ උණුසුම් තේ කෝප්පයක් පිළිගැන්නුවා."

"ඔබට බොහොම සතුතියි හඩසන් මහත්මිය" හෝමිස් කීය. "ඔබ කටයුතු කර ඇති පිළිවෙළ කදිමයි, ඔන්න ආයෙත් සෙල්ලම පටන් අරගෙන වගෙයි වොට්සන්."

අප උඩුමහලට නැග අපේ විසිත්ත කාමරයට පිවිසෙද්දී, අපේ අමුත්තා සිය අසුනෙන් නැගීටියාය. ඒ අවුරුදු විසිදෙකක් පමණ වයසැති, සිහින් රුමක් තරුණියකි. ඇයගේ එතරම් දික්නොවූ කෙස්වැටිය, රත්වත් පැහැවිය. විශාල දෙනෙත් නිල් පැහැති වූ

අතර, නළලේ තිබුණේ බුද්ධිමත්කම පෙන්වන පුළුල් බවකි. ගවොමට උඩින් දුඹුරු පැහැති කබායක් ඇඳ සිටි ඇගේ, මෙම සියලු ලක්ෂණ මා දුටුවේ මදවේලාවකට පසුවය. වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස මුලින්ම මගේ අවධානය යොමුවූයේ, ඇයගේ ඇස්වලට පහළින් පිහිටි අඳුරු සෙවණැලි හා වෙවුලන බවක් පෙන්නුම් කළ දෙනොල් දෙසයි. කුමන කරුණක් හෝ නිසා ඇය හිතියෙන් පසුවූ බව, මට සිතාගත හැකිවිය.

ඇය පැමිණෙන වෙලාවේ තමා නිවසේ නොසිටීම ගැන, මගේ මිත්‍රයා මේ තරුණියගෙන් සමාව අසාද සිටියේය. මිළඟට ඔහු හිනි උදුන අසල වූ සුවපහසු අසුනක වාඩිවෙන මෙන්, තරුණියගෙන් ඉල්ලා සිටියේය.

"මට පෙනෙනවා ඔබ බොහොම ලොකු කරදරයකට මුහුණපාලා ඉන්න බව" හෝම්ස් කීය. "මේ මගේ මිත්‍ර දොස්තර වොට්සන්. ඔබේ ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා අපි දෙන්නාගෙ උපරිම උත්සාහය යොදන්න අපි සූදානම්."

කරුණු සිතේ ගොනු කරගැනීමට මෙන් ඇය මොහොතක් නිහඩව බලාසිටියාය. "හෝම්ස් මහත්මිය, මගේ නම බැග්නි ෆෝර්ස්" ඇය කීවේ මගේ මිත්‍රයා දෙසට හැරී ඔහු දෙස සුපරීක්ෂාකාරී බැල්මක් හෙලමිනි. "ඔබට හිතෙන්නේ මරණයේ පණිවුඩය අරගෙන එන, මාරයාගේ දූතයින් කියලා කොටසක් ඉන්නවා කියලද?"

හෝම්ස් එක්වරම මා වෙත හෙළුවේ මවිතයට පත් බැල්මකි. මට කිසිවක් සිතාගත නොහැකිවිය. මම ඔහු දෙස බලාසිටියෙමි.

"ෆෝර්ස් මෙනෙවිය" ඔහු කීය. "මං හිතනවා මගේ පයිප්පය දල්වා ගැනීම ගැන ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නැහැ කියලා. අපි කොයිතරම් සැපෙන්, සතුටෙන් ජීවත්වුණත්, කවදාහරි මරණයේ පණිවුඩය ගෙනඑන මාරදූතයින් හමුවෙන්න සිදුවෙනවා. ඒක අප කාටත් පොදුයි. එදාට අපි කැමැති වුණත් අකමැති වුණත් අපට මාරයා සමග යන්න වෙනවාමයි. මං හිතන්නේ නෑ ඔබ මේ මැදිවයසේ මහත්වරු දෙන්නෙක් හමුවෙන්න බේකර් විටියට ඇවිත්, පැයකට වඩා රස්තියාදු වුණේ, මාරදූතයින් ගැන දැනගන්න කියලා. එහෙම නෙමෙයි. ඔබේ ගැටලුව මොකක්ද කියලා මට මුල ඉඳලම කියන්න."

"ඔබට හිතෙනවා ඇති, මං හරි මෝඩ ගැහැනියක් කියලා" ඇය පවසද්දී, ඇගේ මුහුණ ලැජ්ජාවෙන් රතු විය. "ඒ වුණත්..... ඒ වුණත්..... මා හිතියෙන් උමතු කළ මගේ කතන්දරය ඔබ ඇහුවොත්..... ඔබට හිතේවි මට දැනටමත් පිස්සු හැදිලා කියලා."

"මං සහතික වෙන්නම්, අපි ඔබව සිනාවට ලක් නොකරන බවට."

කාමරයේ සිටිලිම දෙස බලාගත් තරුණිය, මිනිත්තු දෙක තුනක් නිසලව සිටියාය. සිත තුළ අවුල්වී තිබූ කරුණු එක් පිළිවෙළකට සකසා ගැනීමට, ඇය උත්සාහ කරන්නට ඇත. අනතුරුව ඇය පහත සඳහන් විස්තරය අපට පැවසුවේ ඉතා පැහැදිලි හඬින්.

"හැම්ෂයර් ප්‍රාන්තයේ ඇබට්ස්ටැන්ඩ්ග්හි ජොෂුවා ගෆර්ස් ගේ එකම දරුවා මා බව, ඔබට මුලින්ම කියන්නම්. මීට අවුරුදු කිහිපයකට පෙර ඔබට හමුවූ ෂොස්කෝම්බ් පරණ වළව්වේ සර් රොබට් නෝබටන් ඔබට මතක ඇති. ඔහු මගේ පියාගේ ඥාති සොහොයුරෙක්. මගේ මේ කරදර උත්සන්න වෙලා, තවත් දරාගන්න බැරි තත්ත්වයකට ආවා. එතකොට රොබට් මහජන නමා කිව්වේ මට ඇවිත් ඔබව හමුවෙන්න කියලා."

මෙතෙක් වෙලා දෙනෙත් පියාඹෙන කථාවට සවන්දෙමින් සිටි හෝම්ස්, දෙනෙත් විවෘත කළේය. ඔහුගේ කටේ තිබූ දූම් පයිප්පය ඉවතට ගත්තේය.

"ඔබ ලන්ඩන් නගරයට ආවෙ ඊයේ රාත්‍රි නේද? ඉතින් ඊයේ රැම මා හමුවෙන්න එන්නෙ නැතිව, අද උදේ වෙනතුරු හිටියෙ ඇයි?" හෝම්ස් ඇසීය.

ගෆර්ස් මෙනෙවිය ඒ ප්‍රශ්නයෙන් නිහඬ්සුණු බව මම දුටුවෙමි.

"ඊයේ රැ ලන්ඩනයට ආවත් මහජනාසමග රාත්‍රි ආහාරය ගනිද්දී තමා, ඔහු ඔබ හමුවෙන්න යෝජනා කළේ. නමුත් ඔබතුමා ඒ බව දැනගත්තේ කොහොමද කියලා, මට තේරුම්ගන්න අමාරුයි....."

"ඔබේ හැට්ටයේ දකුණු අත, කළු පැහැති කුඩු සහිත සියුම් දූවිල්ලකින් වැසී තිබෙනවා. ඒක හැම්ෂයර් සිට ලන්ඩනයට එද්දී, දුම්බරයේ කවුළුවක් අසල අසුනක වාඩිවී සිටීමෙන්, තැන්පත් වූ දූවිලි බව පැහැදිලියි. නමුත් ඔබේ පාවහන්, ඉතාම පිරිසිදුව, දිප්තිමත්ව බැබළෙමින් තිබෙනවා. ඒකෙන් පෙනෙන්නේ ඔබ ඊයේ රාත්‍රි හෝටලයක නවාතැන් ගෙන තිබෙනවා. පාවහන් ඔපදූම්ම එහිදී අද

උදේ කළ එකක් බවට සැක නැ. හොඳයි. ඔබේ කර්මාන්තය දිගටම කියන්න."

සුසුමක් හෙළා ළය සැහැල්ලු කරගත් තරුණිය යළිත් කර්මාන්තයට ගත්තාය.

"මගේ තාත්තා, මගේ අම්මා සමග ඔවුන්ගේ ජීවිත කාලයෙන් සැහෙන කොටසක් ගතකළේ ඉතාලියට නුදුරු සිසිලි දූපතේ. මගේ අම්මාට ඇගේ පියාගෙන් උරුමවුණු මිදි හා ඔලිව් වතු ගණනාවක්ම මගේ දෙමව්පියන් සතුව තිබුණා. අම්මාගේ මරණයෙන් පස්සේ, තාත්තාට එහේ ජීවිතය එපාවුණා. ඔහු අප සතුව තිබූ ඉඩම් සියල්ල විකුණා දමල, විශාල මුදල් සම්භාරයක් අරඹන, අපි එංගලන්තයට පැමිණියා. මෙහෙදි අපි අවුරුද්දකට වැඩිකාලයක් තිස්සේ රටේ නැතිත් තැනට ගියා. ඒ තාත්තාගේ කැමැත්තට ගැළපෙන ගෙයක් හොයාගන්න බැරිව. ඔහුට තිබුණේ අමුතම තාලේ රූපි අරුවිකම්. අන්තිමේදි ඔහුගේ සිත් ඇදගත් නිමසක් අපට ලැබුණා. ඒ නිව්ෆෝර්ස්ට් පෙදෙසේ, ඇබ්ට්ස්ටැන්ඩිංග්."

"මොහොතක් ඉන්න මෙනෙවිය. මොනවද ඔහුගේ මේ රූපි අරුවිකම්?"

"මගේ තාත්තා බොහොම නිශ්ශබ්ද, නමින්ගේ පාඩුවේ ඉන්න කැමැති කෙනෙක්" ඇය කීවාය. "හැම කිසිකිසිකම වඩා ඔහු හොයා බැලුවේ, ලොකු ජනගහනයක් නැති පාඨ පළාතක්. අපේ ගෙදර තිබිය යුත්තේ, දුම්පියපොළකට සැහෙන දුරින් විය යුතුයි කියලයි ඔහු කීවේ. ඔහොම හොයද්දි අපට හමුවුණා බෝලියු නම් ගම්මානයෙන් විශාල නිවසක්. ඒක ඇබ්ට්ස් පරම්පරාවට අයිති, බොහොම පැරැණි වළව්වක්, ඒක අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ පාවිච්චියට නොගත් නිසා, ගරාවැටී අබලන් වුණු එකක්. ඒක හොඳින් අලුත්වැඩියා කරල අපි එහේ ජීවත් වුණා. ඒ අවුරුදු පහකට කලින්. එදා ඉඳල අද දක්වාත් අපි ජීවත්වෙන්නේ, ස්වභාවයක් නොදන්නා, නමක් නොදන්නා, මහා බිහිසුණු හෙවණැල්ලකට හයෙන්."

"ස්වභාවයක් දන්නේ නැත්නම්, නමක් දන්නේ නැත්නම් මොකකටද ඔබ ඔය තරම් හයවුණේ? එහෙම දෙයක් තිබෙන බව දැනගත්තේ කොහොමද?"

"මට ඒක තේරුණේ අපි ජීවිතේ ගෙනගිය පිළිවෙළින්. අසල්වැසියන් කිසිම කෙනෙක් එක්ක ආශ්‍රයක් කරන්න තාත්තා

අපට ඉඩදුන්නේ නෑ. ගෙදරට දවමනා කරන කිසිම බඩුවක් ගමේ වෙළඳ පොළෙන් මිලට ගත්තෙන් නෑ. ඒ හැමදෙයක්ම ලින්ඩ්හර්ස්ට් නගරයෙන් බඩු ප්‍රවාහණය කරන අශ්වකරත්ත මගින් ගෙන්වාගත්තා. මුළු ගෙදරටම ඉන්නේ සේවක සේවිකාවන් තුන්දෙනයි. ප්‍රධාන ගෘහසේවකයා මැකිනි නම් මැදිවියේ කෙනෙක්. ඔහු කිසිවෙකු තුරුස්සන, කොයිවෙලෙන් තරහෙන් වගේ ඉන්න අප්‍රසන්න පුද්ගලයෙක්. ඊළඟට ඔහුගේ බිරිඳ සහ ඇගේ සොහොයුරිය ඉන්නවා, ගෘහ සේවිකාවන් හැටියට. තාත්තා මොවුන්ව අපේ ගෙදර සේවයට බඳවාගත්තේ, ස්කොට්ලන්තයේ ග්ලාස්ගෝ නුවරින්."

"එතකොට ගෙයින් පිටත වැඩ කටයුතු සඳහා මෙහෙකරුවන්?"

"එහෙම කිසිවෙක් නෑ. හෙවත්ත සම්පූර්ණයෙන්ම කැලෑවෙන් වැහිලා යන්න තාත්තා ඉඩහැරිණි. දැනටමත් ඒක නොයෙක් ආකාරයේ සතුන් සර්පයන්ගෙන් පිරිලි."

"මේකෙ මොකුත් අසාමාන්‍ය බවක් මට නම් පෙනෙන්නෙ නෑ. ෆෙර්ස් මෙනෙවිය" හෝමිස් කිය. "මට පිරිසර ගමක ජීවත්වෙන්න අවස්ථාවක් ලැබුණා නම්, ඇත්තෙන්ම මමත් ජීවත්වෙන්නේ ඔය විධියටයි. කරදරකාරී අභ්‍යවකාශීන්ගේ ආශ්‍රයෙන් මිදිලා, සොබාදහමේ සතුන් සහ ගහකොළ සමග ඉන්න තියෙනවා නම් මොන තරම් සතුටක්ද? එතකොට ගෙදර ඉන්නේ ඔබේ තාත්තා, සහ සේවක සේවිකාවන් තුන්දෙනා විතරයි?"

"ගෙදර ඉන්නේ එපමණයි" ඇය කීවාය. "නමුත් මේ වත්තේම කුඩා ගෙයක් තියෙනවා. ඒකෙ පදිංචිව ඉන්නේ ජේම්ස් ටොංස්ටන් මහත්මයා. අපි සිසිලියේ ජීවත්වෙද්දී, කාලයක් තිස්සේම තාත්තාගේ මිදිවතු බලාගැනීමේ කටයුතු කරලා තියෙන්නේ මේ මහත්මයා. තාත්තා ආපසු චිංග්ලන්තයට එද්දී ටොංස්ටන් මහත්මයාත් ආවා. චතුරාලකයා හෙවත් කලමනාකරුවා හැටියට තමයි තාත්තා ඔහුව පත්කරගෙන ඉන්නෙ."

"හැබැට?" හෝමිස් ඇහිබැම ඉහළට නැංවීය. "වත්ත කැලේට වැවෙන්න ඇරලා, චෙන පදිංචිකරුවන් කවුරුවත් ඇත්තෙන් නෑ. නමුත් කලමනාකාරයෙක් ඉන්නවා. ඒ මොකටද? ඒක ටිකක් අසාමාන්‍යයි."

"ඒ පත්වීම නමට විතරයි" හෝමිස් මහත්මයා. ඇය කීවාය. "ටොංස්ටන් මහත්මයා තමයි තාත්තාගේ විශ්වාසවන්ත හිතවතා."

මේක රැකියාවක් කිව්වට, සිසිලියේ ඉන්න කාලේ, සැහෙන කාලයක් කළ උදව් වෙනුවෙන් කෘතඥ ආලකීමක්."

"ආ ඔව්. ඒක හරි."

"තාත්තා ගෙදරින් එළියට බහින්නේ බොහොම කලාතුරකින්. ඒ බැස්සත් ඔහු අපේ වත්තේ තාප්පයේ සීමාවෙන් පිටතට යන්නේ නෑ. බොහොම ආදරයෙන් බැලුණු පවුලක, කවුරුත් සහයෝගයෙන් ඉන්නවා නම්, එහෙම ගේ ඇතුළුපිම් වෙලා ජීවත්වීමේ අපහසුකමක් නැහැ. නමුත් අවාසනාවකට වගේ අපේ ගෙදර තත්ත්වය ඊට වඩා වෙනස්. අපේ තාත්තා දෙවියන් කෙරෙහි භය පුද්ගලයෙක් වුණත්, මට ආදරයක් පෙන්වන කරුණාවන්ත කෙනෙක් නෙමෙයි. ඔහු, කාරුණික තමන්ගේම හිතේ තියාගෙන, නපුරු විධියට තනියම කියව කියවා ඉන්න කෙනෙක්. සමහර වෙලාවට ඔහු දවස් ගණන්, තමන්ගේ කාමරයට වෙලා දොර යතුරු දමාගෙන ඉන්නවා. හෝම්ස් මහත්මයා, ඔබට දුන් හිතාගන්න පුළුවන් තේද මං පත්වී ඉන්නා තත්ත්වය? තරුණියක් ඇගේ ජීවිතයේ හොඳම කාලය මේ විධියට ගතකරන්නේ කොහොමද? තමන්ගේ වයසේ කිසිකෙනෙක් හමුමෙන්න අවස්ථාවක් නොලැබී, මහ කැලැවක් මැද්දේ, ගරා වැටුණු සෘජුගෙයක් තරුණියක් කොහොමද සතුටින් ජීවත්වෙන්නේ? අපේ ජීවිතය හරිම ඒකාකාරී එකක්. නමුත් මාස පහකට පෙර අපි ඉතාම සුළු සිදුවීමකට මුහුණදුන්නා. එයින් පසු ඇතිවුණු සිදුවීම් දාමය නිසා තමයි, මට ඔබ හමුවෙන්න එන්න සිද්ධවුණේ."

එදා උදෑසන මං ගෙවත්තේ ටිකක් ඇවිදලා, ආපසු ගෙට එද්දීයි මෙය දුටුවේ. අපේ ගෙවත්තේ තිබෙන, ගෙට හොඳටම සමීප ඕක් ගහක කඳට, ඇණයකින් යමක් සවිකර ඇතිබව, මම ඇතට දුටුවා. වඩාත් ළංවී බැලුවාම මට දකින්න ලැබුණේ, එය වර්ණ යෙදූ චිත්‍රයක් බවයි. බැලූ බැල්මට මට පෙනුණේ එය තත්තල් කැරොල් අලංකාර කරන්න හෝ බාල පොත් කවරවලට යොදාගන්නා සිතුවමක් වගෙයි. නමුත් එහි තේමාව වඩාත් වෙනස් එකක්. ඒ විතරක් නෙමෙයි. ඒක ටිකක් හිත කලබල කරන තාලේ එකක්.

පින්තූරයෙන් දක්වුණේ ගස් කොළන් කිසිවක් නැති කඳු ගැටයක්. ඒකෙ පසුබිම රාත්‍රි ආකාසය. කඳු ගැටය දෙපැත්තේ, සුරද්දනයන් නවදෙනෙක් කණ්ඩායම් දෙකකට සිටියා. මං ඔවුනට

සුරුදුතයන් කිව්වේ ඔවුන්ගේ සිරුරු වල, අර ආගමික විත්‍යවල ආකාරයට පියාපත් තිබුණු නිසා. මං මේ විත්‍ය දිහා බලාගෙන හිටියේ හරිම පුදුමයෙන්. ඒ මොකද මේකෙ මොකක්දෝ නොගැළපෙන, තුහුරු බවක් මට තේරුණා. නමුත් ඒ මොකක්ද කියල වටහා ගන්න, මට මොහොතක් ගතවුණා. ඒ තමයි සාමාන්‍යයෙන් විත්‍යවල සුරුදුතයන්ගේ ඇඳුම් ලෙසින් තියෙන්නේ ඉතාම වර්ණවත් අලංකාර රෙදි. නමුත් මොවුන් ඇඳගෙන සිටියේ, මළගමකට යනකොට අදින විශිෂ්ඨ කළුම කඳු රෙදි. ඔවුන් සිටියේ එක් පැත්තක හයදෙනෙක් හා අනෙක් පැත්තේ තුන්දෙනෙක්. විත්‍යයේ පහළින් ලියා තිබුණා "හයයි තුනයි" යනුවෙන්.

ෆෙරර්ස් මෙනෙවියා තම දීර්ඝ කථාව ස්වල්ප වේලාවකට නැවැත්වුවාය. මම තෝමස් දෙස බැලිමි. ඔහු සිටියේ දෙනෙත් පියාගෙන, කථාවට දැඩි අවධානයක් යොමුකරගෙනය. ඔහුගේ පයිප්පයෙන් දුම්වළලු ඉහළට නැගෙමින් තිබිණි. එයින් මා තේරුම් ගත්තේ, මේ ගැටලුව හෝමිස්ගේ සිත් ඇදගැනීමට සමත් වී ඇතිබවයි.

"මට එක්වරම හිතුණේ ඇය කථාව යළි ඇරඹුවාය. "මේක අපට කැම ද්‍රව්‍ය සපයන මතුස්සයා, ලින්ඩ්හර්ස්ට් සිට අරගෙන ආ අලුත් මෝස්තරයක දින දර්ශනයක් වෙන්න ඇති කියලයි. ඉතින් මං එය ගළවා අතට අරගෙන, ආපහු ගෙට ගියා. මගේ කාමරය තියෙන්නේ නිවසේ ඉහළ මාලයේ. මං උඩට නගිද්දී තරප්පුවේදී මට තාත්තා හමුවුණා."

"අපේ ගෙදරට එන පාලේ ගහක, මෙන්න මේ පින්තූරය සවිකරලා තිබුණා" මං කීවා. "ලින්ඩ්හර්ස්ට් වලින් බඩු ගෙනෙන මිනිහාගේ වැඩක් වෙන්න ඇති. මැකිනි ලවා ඒ මිනිහට දැනුම් දුන්නොත් හොඳයි, මේ වගේ දේවල් තැන් තැන්වල අලවන්නේ නැතුව, බඩුත් එක්ක භාරදෙන්න කියලා. මට නම් හිතෙන්නේ මේ සුරුදුතයන්ගේ ඇඳුම්, කළු පාටින් නැතුව සුදු හෝ වෙනත් පාටකින් දම්මා නම් ලස්සනයි. එහෙම තේද තාත්තෝ?"

මගේ කටින් ඒ වචන පිටවුණා විතරයි, ඔහු මගේ අතින් ඒ විත්‍ය උදුරාගත්තා. තත්පර කිහිපයක් ඔහු ඒ දිහා බලාගෙන හිටියේ වචනයක් වත් කථාකරගන්න බැරිව. ඊළඟට ඔහුගේ මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම සුදුමැලිවුණා, දැන් වෙවුලන්න පටන්ගත්තා. නළලෙන් ධහදිය ගලන්න පටන්ගත්තා.

"ඇයි තාත්තේ?" මං ඇහුවේ ඔහුගේ අත්දෙකෙන්ම අල්ලා ගනිමින්.

"මාර දුතයෝ!" ඔහුගේ කටින් පිටවුණා. ඔහු අතිශයින්ම හිතියට පත්වුණු බව මට පෙනුණා. මගේ අත ගසල දමල, ඔහු තමන්ගේ කාමරයට දුවල ගිහින් දොර වසාගත්තා. එහි ඇතුළතින් යතුරු දමාගත් හඬ මට ඇසුණා.

එදා ඉඳල මගේ තාත්තා ගෙදරින් එළියට බැස්සේ නෑ. ඔහු කාලය ගත කළේ කාමරය ඇතුළුව වෙලා, කියවමින් හෝ ලියමින්. එහෙමත් නැත්නම් ජේම්ස් ටොංස්ටන් සමග දීර්ඝ සාකච්ඡාවල යෙදෙමින්. ටොංස්ටන් මහත්මයාගේ හැමවිටම තිබුණු ශෝකාකූල මුහුණ, ඉන්පසු තාත්තාගෙනුත් දිස්වුණා. මට තාත්තව දකින්න ලැබුණේ කෑම ගන්නා වෙලාවලදී විතරයි. මෙම සිදුවීම නිසා මගේ හිතේ ඇතිවුණේ, ඉවසා දරාගන්න බැරි ශෝකයක් හා කම්පාවක්. එක් හිතවත් කාන්තාවක් නිසා නොවෙන්න, මගේ මොළේ නරක් වී මා උමතු වෙන්න ඉඩ තිබුණා. මේ උතුම් හදවතක් ඇති කාන්තාව තමයි නෝඩ්හැම් මහත්මිය. ඇය තමා අපේ පළාතේ දොස්තර මහත්මයාගේ බිරිඳ. වාසනාවකට වගේ ඇය සතියකට දෙතුන් වතාවක් මාව දකින්න අපේ ගෙදරට ආවා. අසල්වාසී කෙනෙක් මේ විධියට අපේ ගෙදරට පැමිණීම ගැන, තාත්තාගේ නම් කිසිම කැමැත්තක් තිබුණේ නැහැ. ඔහු ඒක හැඳින්වූයේ, අපේ පොද්ගලික ජීවිතයට, බාහිර ඇඟිලි ගැසීමක් ලෙසයි.

සති කිහිපයකට පස්සේ තවත් සිදුවීමක් වුණා. හරියටම කියනවා නම් ඒ පෙබරවාරි 11 වැනිදා, උදේ කෑම වෙල අවසන් කළාට පස්සේ, මැකිනි නම් අපේ සේවකයා මා හමුවෙන්න ආවා. ඔහුගේ මුහුණේ තිබුණේ මහ අමුතූම ධූලේ පෙනුමක්.

"මේ සැරේ නම් ලින්ඩ්හර්ස්ට් වලින් බඩු ගෙනෙන එක්කෙනාගේ වැඩක් නෙමෙයි." ඔහු කීවේ හිතේ කණගාටුවෙන්. "කාගේ වැඩක් වුණත් මගේ හිතට හරි නෑ."

"ඇයි මොකක්ද මැකිනි වෙලා තියෙන්නේ?"

"ගිහින් බලන්න ඉස්සරහ දොර දිහා" ඔහු කීවේ ඔහුගේ ධූලි කසමින්.

මං වහාම ඉදිරි දොර වෙත ගිහින් බැලුවා. එදා අර ඔක් ගහේ කදට සවිකර තිබූ - විධියෙම පින්තූරයක්, අපේ ගෙදර ඉස්සරහ

දොරට ඇණගසා සවිකර තිබුණා. මේ චිත්‍රයේ පොඩි වෙනසක් තිබුණා. මේකෙ හිරියේ පිහාටු ඇති මාරදූතයින් හයදෙනයි. චිත්‍රය පහළ 6 ඉලක්කම ලියා තිබුණා.

මං ඒක ගළවලා අතට අරගෙන ඒ දිහා බලාගෙන හිටියා. මගේ හඳවන හිරිවැටි ගියාක් මෙන් වේදනාවක් මට දුනුණා. එක්වරම මා පිටුපසින් අතක් ඉදිරියට ඇවිත්, චිත්‍රය මගේ අතෙන් උදුරාගත්තා. ආපසු හැරී බැලූ මට දකින්න ලැබුණේ මා පිටිපස සිටි ටොංස්ටන් මහත්මයා?

"මේක ඔබ වෙත යොමුකෙරුණු එකක් නෙමෙයි ෆෙරර්ස් මෙනෙවිය" ඔහු කිව්වා. "ඒ ගැන ඔබ දෙවියන් වහන්සේට ස්තූති කළ යුතුයි."

"මොකක්ද මේකෙ තේරුම?" මං ඇහුවා. "මේක ඇවිත් තියෙන්නෙ මගේ තාත්තටද? මේක මොකක් හරි බිහිසුණු දෙයක් නම්, ඇයි අපි පොලීසිය කැඳවන්නෙ නැත්තෙ?"

"ඒ අපට පොලීසිය උවමනා නැති නිසා" ඔහු කිව්වා. "මං කියන දේ විශ්වාස කරන්න ෆෙරර්ස් මෙනෙවිය. පොලීසිය නැතිවුණාට අපට පුළුවනි ඔය ප්‍රශ්නය විසඳගන්න."

එහෙම කියලා වහාම ආපසු හැරුණු ඔහු ගේ ඇතුළට ගියා. ඒ චිත්‍රය ගෙනයන්න ඇත්තේ තාත්තට පෙන්වන්න වෙන්න ඇති. ඒ මොකද ඊළඟට සතියක් යනතුරු මට මගේ තාත්තාව ඇහිත් දකින්නවත් ලැබුණෙ නැහැ.

"මොහොතකට නවතින්න" හෝම්ස් කථාවට බාධාකළේය. "අර ඔක් ගහේ චිත්‍රය සවිකර තිබුණු දිනය, හරියටම කවදාද කියා ඔබට මතකද?"

"ඔව්. ඒ දෙසැම්බර් 29 වැනිදා."

"හරි. ඔබ කිව්වා දෙවැනි චිත්‍රය දකින්න ලැබුණේ පෙබරවාරි 11 වැනිදා බව. ස්තූතියි. දැන් ඔය සිත්ගන්නාසුළු කථාව දිගටම කියන්න."

"ඊට සති දෙකකට පස්සේ එක දවසක් හැන්දෑවේ ඇදිරි වැටෙද්දී, මම තාත්තත් එක්ක රැ කෑමට වාඩිවුණා. මං වාඩිවෙලා හිටියෙ ඔහු හිටිය පැත්තට මුහුණදාලා. එදා මහ දරුණු විධියට කුණාටු සුළං හැමු දවසක් විදුලි කොටමින්, මුළු පළාතම දෙදරන්න හෙණ පුපුරමින්, ධාරානිපාත වර්ෂාවක් කඩා හැළෙන්න

පටන්ගත්තා. ගේ ඇතුළට හමා ආ වේගවත් සුළඟ, දුම්කවුළු තුළින් එළියට හමාගියේ, මහ අදෝනා හඬක් නගමින්. ඒක හරියට මේ වළව්වේ මියගොස් ඇති මිනිසුන්ගේ අවතාර නඟන විලාපයක් වගේ. කෑමමේසය ආලෝකමත් වෙත විධියට ඉටිපන්දම් කිහිපයක්ම දල්වා තිබුණා. කෑමවේල අවසන් කළාට පස්සේ තාත්තා හිටියේ ටිකක් අප්‍රසන්න හතියෙන්. ඔහු වයින් බෝතලයකින් ස්වල්පයක් බොම්නුයි හිටියේ. මා ඉදිරියෙන්, ඒ කියන්නේ ඔහුගේ පිටුපසින් ජනේලයක් තිබුණා. එය තිරරෙදි වලින් ආවරණය වෙලා තිබුණේ තැහැ. සුළඟ සමග ආ වැස්ස ජනෙල් විදුරුවට වැදෙමින් තිබුණේ. නමුත් එක්වරම ඒ දියපහර ආවරණය කරමින් ජනෙල් විදුරුවෙන් මඬ යමක් දකින්න ලැබුණා. ඉටිපන්දම් එළියෙන් මා දුටු ඒ දර්ශනයෙන්, මගේ මුළු ඇඟම හිරිවැටී ගියා. හිනියට පත් මගේ මුහුණ තාත්තා දකින්න ඇති. ඔහු ඇසිපිය නොහෙළා මගේ දෑස්දෙස බලාහිටියා.

ජනෙල් විදුරුවෙන් මට දකින්න ලැබුණේ මිනිහෙකුගේ මුහුණක්. මුහුණේ පහළ කොටස තම දැතින් වසාගෙන කුරිරු දෑස් පමණක් මා වෙත යොමු කරගෙනයි සිටියේ.

මගේ මුහුණේ පළවුණු හැගීම් වලින් තාත්තාට සියල්ල තේරුම් යන්න ඇති. ඉටිපන්දම් සවිකර තිබූ බර ලෝහ ආධාරකය අතට ගත් ඔහු, එය එක්වරම පිටිපස ජනේලය වෙත දමා ගැහුවා.

මහ හඬක් නංවමින් විදුරු කුඩුවී ගියා. ඒ සමග ගෙට හමා ආ සුළඟත් සමග, ජනෙල් රෙදි වවුලන්මෙන් සුළඟේ පොර බැදූ හැටි දිස්වුණා. ඉතිරිවී තිබූ ඉටිපන්දම්-වල එළියත් නිවී යද්දී මට ක්ලාන්ත වෙන්න ඇති. මට සිහිය ඇවිත් බලද්දී, මං හිටියේ මගේ ඇඳේ.

රාත්‍රියේ වුණු සිදුවීම් ගැන තාත්තා පසුවදා මොකුත් කීවේ නැහැ. ගමෙන් මිනිහෙක් ගෙන්වුලා ජනේලය අලුත්වැඩියා කළා. හෝම්ස් මහත්මයා. දෑත් මම මගේ කථාවේ අවසන් කොටසටයි ළඟාවෙන්නේ.

පසුගිය මාර්තු 25 වැනිදා-මම තාත්තන් සමග උදේ කෑමට සූදානම් වුණා. කෑම මේසය උඩ අපට දකින්න ලැබුණේ මොකක්ද? අර මාරදුනයත් හයදෙනෙක් හා තුන්දෙනෙක් ඉන්න විත්‍රය. නමුත් මෙවර විත්‍රයේ යට මොකුත් ලියල තිබුණේ නැහැ.

මේක දුටු තාත්තා කලබල වුණේ නැහැ. තමාට කිසිම ආකාරයකින් ගැළවීමක් නැති ඉරණමකට මුහුණපාන කෙනෙක්,

පරාජය පිළිගන්නා අයුරු, ඔහුගේ මුහුණෙන් පිළිබිඹු වුණා. අවුරුදු ගණනාවකට පස්සේ ඔහු මට ආදරයෙන් කරුණාවෙන් කථා කළා.

"අන්තිමේදී ඒක මා වෙතට ඇවිත්" ඔහු කිව්වා. "ඒක එහෙම වුණු එක හොඳයි."

මම තාත්තා ළඟ දණින් වැටීලා ආයාචනා කළා. මං ඔහුට කිව්වා "තාත්තේ පොලීසිය කැඳවලා මේ අහිරහසේ අවසානයක් කරන්න. අපව හිතියට පත්කරන මේ බිහිසුණු අවතාරයෙන් බේරෙන්න. අපි නීතියේ ආරක්ෂාව ඉල්ලමු."

"ඒ බිහිසුණු අවතාරයේ අවසානයේදී, බොහොම දුරට අවසන් දරුවා" ඔහු කිව්වා. මිළඟට මොහොතක් නිශ්ශබ්දව සිටි ඔහු තම අත මගේ හිස මත තැබුවා.

"දුව. ඔයා සමග කවුරු හරි නාදුනන කෙනෙකු කථා කළොත්, නැත්නම් ලියුමක් එවලා යම් විමසීමක් කළොත්, ඔහුට මේ දෙය කියන්න. කියන්න මගේ පොද්ගලික දේවල් කිසිවක් ඔබට හෙළිකළේ නැතිබව, මාවුම්කරුවාගේ නාමය තුවක්කුවේ කඳේ ඇති බවත් කියන්න. ඒ වචන රික මතක තියාගන්න. අනෙක් හැමදෙයක්ම අමතක කරදමන්න. ඔබ ඒ විධියට කටයුතු කළොත්, වඩාත් සතුටුදායක වාසනාවන්ත ජීවිතයක් ඔබට උදාවේවි." එහෙම කීව තාත්තා පුටුවෙන් නැගිටලා කෑම කාමරයෙන් පිටවී ගියා.

එදා සිට මගේ තාත්තාට මට ඇඟිත් දකින්නවත් ලැබුණේ නැති කරමයි. අන්තිමේදී මං හිතට ධෛර්යය ගන්නා. මං මගේ මහජපට සර් රොබට් නෝබටන්ට ලියුමක් ලිව්වා. මං කිව්වා මට ඔහු හමුවෙන්න උවමනා බව. ඊට පස්සේ වෙනත් කෙනෙකු හමුවෙන්න යන බව හඟවමින්, ඊයේ මං ගෙදරින් පිටවී ලන්ඩනයට ආවා. මගේ කථාවේ මූලාශ්‍රය අහද්දීම මහජපා කිව්වා, සම්පූර්ණ කථාන්තරයම ඔබට හෙළිකරන්න කියලා.

හෝම්ස්ගේ මුහුණේ දකින්නට ලැබුණේ දැඩි කම්පාවකට පත් බවකි. තළල රැළි කරගෙන මොහොතක් කල්පනා කළ ඔහු හිස දෙපසට සෙලවූයේ සියලු බලපොරොත්තු කඩවී ගිය අයුරෙනි.

"ෆෙර්ස් මෙනෙවිය" ඔහු කීය. "කිසිවක් සඟවන්නේ නැතිව ඔබට ඇත්ත තත්ත්වය හෙළිකරන එක හොඳයි කියලයි මට හිතෙන්නෙ. දැන් ඉතින් ඔබ අලුත් ජීවිතයක් ගැන සිතා බැලිය

යුතුයි. ඔබට ලන්ඩනයේ පදිංචි විය හැකිනම් වඩාත් හොඳයි. ඔබේ වයසේ අයුත් මිතුරු මිතුරියන් ඇතිකර ගැනීම, ලන්ඩනයේදී වඩාත් පහසුවේවි.”

“එතකොට මගේ නාත්තා?”

එම ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු නොදී හෝම්ස් තම අසුනෙන් නැගිටිවේය.

“දොස්තර වොට්සන් යි මමයි දැන් එකඩා ඔබ සමග හැමිසයර් වෙත යෑමට. සිදුවීමට ඉඩ ඇතිදේ අපට වළක්වන්න බැරිවුණොත්, ඒකට පළියගන්නවත් අපට හැකිවේවි.”

“හෝම්ස්!” මට කැගාසුණේ ඔහු අදහස් කළ දෙය තේරුම් ගත්විටය.

“අපි ප්‍රමාද වැඩියි—වොට්සන්” මගේ මිත්‍රයා කීවේ ෆෙරර්ස් මෙනෙවියගේ උරහිස මත අත තබමිනි. “ඇගේ පියාගේ ජීවිතය ගළවාගන්න මට හැකියාවක් නැතැ.” ඉතින් ඇයට හිස් බලාපොරොත්තු ඇතිකරගන්න ඉඩදීම ලොකු වංචාවක්. ඊට වඩා හොඳයි, සත්‍යය වටහාගෙන එයට මුහුණදීම.”

“මොකක්ද සත්‍යය?” මම ඇසිමි. “මනුස්සයෙක් එක පයක් මිනිවළෙන් තවත් එකක් ගොඩ නියාගෙනත්, ජීවත් වෙන්න සටන් කරනවා.”

හෝම්ස් මා වෙත හෙළවේ විමනියට පත් බැල්මකි.

“ඒක හැබැවයි වොට්සන්” ඔහු කීය. “ඒත් අපි යථාර්ථයට මුහුණදිය යුතුයි. එහෙන්නම් අපි තවත් කාලය නාස්ති නොකර හැමිසයර් බලා යමු. අවශ්‍යම දේවල් ටිකක් ගමන් මල්ලකට දමාගන්න.”

මම මගේ කාමරයට ගොස් අත්‍යවශ්‍ය ඇඳුම් ඇතුළු දේවල් කිහිපයක්, ගමන් මල්ලක අසුරාගත්තෙමි. මේ අතරේ හෝම්ස් මගේ කාමරයට පැමිණියේය.

“වොට්සන්. ඔබේ රිවෝල්වරයත් ගත්තොත් නුවණට හුරුයි.”

“අන්තරායකට මුහුණදෙන්න වේවි කියල ඔබ හිතනවද?”

“මාරාන්තික අනතුරකට වොට්සන්” ඔහු කීවේ තම තළලට තට්ටු කරමිනි. “දෙවියනෝ! ඇය තව එක දවසක් කලින් ආවා නම්.....”

විසිත්ත කාමරයට අප පිවිසෙද්දී හෝම්ස් තම පොත් රාක්කයෙන් කුඩා ඡායාක් සාක්කුවට දමාගත්තේය. මිළගට ඔහු

තම ගමන්කඩය හැදගෙන, විදුලිපණ්ඩුව පෝරමයක් ගෙන, එහි යමක් ලියුවේය. අප පහළට බසිද්දී ඔහු එය හඬසන් මහත්මිය අතට දුන්නේ "හඬසන් මහත්මිය කරුණාකර මේක ඉක්මනින් යවන්න" කියමිනි.

අශ්වකරත්තයක නැගී, අපි වෝට්ලු දුම්රියපොළට ළඟාවූයෙමු. මදවේලාවක් යඳ්දී, බෝන්මත් බලායන දුම්රියක් අල්ලාගැනීමට අපට හැකිවිණි.

මෙම දුම්රිය ගමන, සිත ශෝකාකූල හැඟීම් වලින් බරකළ එකක් ලෙස මගේ මතකයේ රැඳී ඇත. ඡනෙල් කවුච්වකට සම්පයෙන් හිඳගත් හෝම්ස්, තම දෑස ද වැසෙන සේ නිස්වැස්මේ ඉදිරිකොටස පහළට ඇදගත්තේය. මිනිසුන් ඇඟිලි තුඩුවලින් වරින් වර කවුච්වට තට්ටු කරමින් ඔහු දිගින් දිගටම කල්පනා කළේය.

ඩැග්නි ගෙරර්ස් මෙනෙවියට කණගාටුදායක ඉරණමකට මුහුණපාන්නට සිදුවී ඇතැයි, හෝම්ස්ගේ කරාවෙන් හෙළිවිණි. ඇගේ සිත් සනසන යමක් කීමේ අපියෙන්, මම ඇය සමග කතාබහක් ඇරඹීමට උත්සාහ කළෙමි. මගේ ප්‍රශ්නවලට ඇය ඉතා කාරුණිකව පිළිතුරු දුන්නාය. එහෙත් ඇගේ කැලැබුණු මනස පිරි ඇත්තේ, වෙනත් සිතිවිලි වලින් බැඳීමට පෙනී ගියේය.

පැය දෙකක ගමනකින් පසු දුම්රිය ලින්ඩ්හර්ස්ට් දුම්රියපොළට ළඟාවීම සතුවට කරුණක් විණි. අප දුම්රියෙන් බැස දුම්රිය පොළෙන් එළියට ඒමට සුදානම් වූවා අමණි. ප්‍රසන්න පෙනුමක් ඇති කාන්තාවක් ඉක්මන් ගමනින් අප ඉදිරියට ආවාය.

"මේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මියද?" ඇය ඇසුවාය. "දෙවියන්ට ස්තූතියිවෝ! ඔබේ විදුලි පුවත් ප්‍රමාදයක් නැතිව මා වෙත ලැබුණා.... අනේ ඩැග්නි!"

"නෝඩ්හැම් මහත්මිය! ඇයි? මට මේ මොකුත් තේරුම් ගන්න බැහැ?"

"ගෙරර්ස් මෙනෙවිය" හෝම්ස් කීය. "ඔබේ හිතවත් මිතුරිය නෝඩ්හැම් මහත්මියගේ රැකවරණය මේ වෙලාවේ ඔබට අවශ්‍යයි. ඔබට ඇයට භාරදෙන්න ලැබීම අපට ලොකු පහසුවක්. මහත්මිය. මං දන්නවා. ඔබ ඇයව හොඳින් බලාගනිවි. අපි යමු වොට්සන්."

කුඩා අශ්වකරත්තයක් කුලියට ගෙන අපි දුම්රියපොළෙන් පිටත්වී ගියෙමු. ගැමි නිවාස වලින් වටවුණු, යම් තරමකට නාගරික

කරණයට ලක්වෙමින් තිබූ, ලින්ඩ්බර්ග්ට ගම්මානයෙන් අපි ඉක්මනින් ඉවත්වී ගියෙමු. මිලගට කඳු නගිමින්, කඳු බසිමින් අපට ගමන් කිරීමට සිදුවී තිබුණේ, මග දෙපස ගහකොළෙන් වැසුණු කැලැබද පෙදෙසකය. මේ බෝලියු ගම්මානය බව රියැදුරා කීය. එහි නිවසක් දක්නට ලැබුණේ ඉදහිටය. තවත් සැතපුම් කිහිපයක් ඉදිරියට යද්දී අපට පෙනී ගියේ, මෙය බොහෝදුරට මිනිස් වාසයෙන් තොර පෙදෙසක් බවයි. එක් කඳු මුදුනකට ළඟාවෙද්දී, අපි ඇතින් පිහිටි ජලාශයක් සහ 'බෝලියු' දෙව්මැදුරේ නටබුන් ද දුටුවෙමු. මෙතැන් සිට අපට වඩාත් දුෂ්කර මගක ගමන්කිරීමට සිදුවිය. එහි අශ්වකරත්තය පවා ගමන් කළ කැකිවුයේ අපහසුවෙනි. පාර දෙපස වැඩි තිබුණු යෝධ ඔක් ගස්වල අතු, පාරට ඉහළින් එකිනෙක පැටළී, නිශ්චිත වනාන්තරයක පෙනුමක් ගෙන ආවේය. පොළොවට ඉර එළියක් නොවැටෙන තරමට වැඩි තිබුණු තුරුලතා නිසා, අප ගමන් කළේ මිනිස් වාසයකින් තොර සහ වනාන්තරයක් තුළට දැයි මට විටෙක සිතිණි.

"මං හිතුව විගේ තමයි" හෝම්ස් කීය. ඔහු එලෙස පැවසුවේ අප ගමන් කළ දිශාවටම, අපට බොහෝ ඉදිරියෙන් පාපැදියක ගමන් කරමින් සිටි පොලිස් භටයෙකු පෙනුවමින්. පාර අවසන් වූ තැන ගේට්ටුවක් විය. එය විවෘතව තිබිණි. එතැනින් අප පිටිසියේ මිනිස් පහසක් නොලැබූ බවක් පෙන්නුම් කළ ගෙවත්තකටය. ඊට මඳක් ඔබ්බෙන් ගරා වැටුණු පුරාණ වළව්වක ඉස්තෝප්පුව දකගත හැකිවිය. ඒ අසල වූ කණාටු සෙඩාර් ගහක් යට, කිහිපදෙනෙක් කතාබස් කරමින් සිටියහ. අශ්වකරත්තයෙන් බැස අපි ඒ දෙසට ගමන් කළෙමු.

එතැන සිටි කිහිපදෙනා වූයේ කළු පැහැති බෑගයක් අත තිබූ මහත්මයෙකු, මුහුණ පුරා රැවුළක් වඩාගත්, දුඹුරු පැහැති ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසුණු වයස්ගත පුද්ගලයෙකු සහ පාපැදියෙන් පැමිණි පොලිස්භටයා ය. සෙඩාර් ගස මුල දක්නට ලැබුණු දර්ශනයෙන් මම හිතියට පත්විමි.

ගස මුල වයස්ගත අයෙකුගේ මළසිරුරක් විය. ඔහු දැන් දෙපසට විහිදාගෙන සිටි අතර, ඇඟිලි වලින් පොළොවේ පඳුරු තදින් ග්‍රහණය කරගෙන සිටියේය. ඔහුගේ මුහුණ ඉතා අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහළට නැඹි තිබුණේ දිගු රැවුළෙන් මුහුණේ පෙනුම ආවරණය වන

ලෙසය. ඇතුළත තිබූ අස්ථි ද දිස්වන සේ, ඔහුගේ උගුර හරහා තිබුණේ බිහිසුණු කැපුම් තුවාලයකි. ඒ අවට ගලාගිය ලේ වලින් භයානක චිත්‍රයක් මැවී තිබිණ. අප එතැනට ළං වෙද්දී කළු පැහැති බැගයක් අතින් ගත් පුද්ගලයා ඉදිරියට ආවේය. ඔහු මෙම ප්‍රදේශයේ වෛද්‍යවරයා බව අපි තේරුම් ගනිමු.

"මේක මහා බිහිසුණු අපරාධයක් අර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා" ඔහු කිය.

"ඔබේ විදුලි පුවත ලැබුණු ගමන්ම මගේ බිරිඳ ඉක්මනටම දුම්රියපොළට ගියා. ගෞරස් මෙතෙවිය තමුවෙන්න වෙලා ඇතිව ඇය එහේට ළඟාවෙන්න ඇති කියල මං විශ්වාස කරනවා."

"ඔබට සතුකිසි දොස්තර මහත්මයා. අප එද්දී නෝඩිහැම් මහත්මිය දුම්රිය පොළට ඇවිත් ගිටියා. කල්වෙලා ඇතිව මට මෙහේට එන්න බැරිවුණු එක ගැන කණගාටුයි." හෝම්ස් කිය.

"මහත්මයා. මට පෙනෙන්නේ ඔබ මේ අපරාධය සිදුවෙන බව කලින් දැනගිටියා වගෙයි?" පොලිස් හටයා කීවේ අප වෙත සැක සහිත බැඳුම් හෙළමිනි.

"ඔව්. මං දැන ගිටියා. ඒ නිසයි ආවෙ."

"මං කැමතියි දැනගන්න මේ අපරාධය....." පොලිස් හටයා හෝම්ස්ගෙන් ප්‍රශ්නකිරීමට උත්සාහ කළේය.

මගේ මිත්‍රයා පොලිස් හටයා පසෙකට කැඳවා ඔහුගේ කනට කර යමක් කිය. ඔහු ඊට එකඟව තිස සලකන හැටි මම දුටුවෙමි.

"ඔබ කැමැති හැටියකට එය සිදුවෙව් මහත්මයා. ඊළඟට වොංස්ටන් මහතාගේ කට උත්තරය යළිත් වරක් ඔබට කියාවි."

දුඹුරු පැහැති ඇඳුම් කට්ටලයෙන් සැරසී සිටි වයස්ගත තැනැත්තා. ඔහුගේ අළු පැහැති දෙනෙත් අප දෙක යොමු කළේය.

"ඒ මොකටද මං කට උත්තරය තව තවත් අයට කියන්නේ? කිබල් මහත්මයා. මෙතැන පොලිස් රාජකාරි කරන්නේ ඔබ තේද? මං මගේ කට උත්තරය ඔබට දීල අවසන්. ඕකට තවත් එකතු කරන්න අමතර දෙයක් මා ළඟ නෑ. ගෞරස් මහත්මයාගේ දිවිනසාගැනීම ගැන ඔබේ වාර්තාව ඉහළ නිලධරයනට යවන්න."

"සිය දිවි නසාගැනීම?" හෝම්ස්ගේ කටින් පිටවූයේ එක් නිමේෂයකිනි.

"ඇයි වෙන මොකක්ද?" "දැන් සති ගණනක් තිස්සේ ඔහු, ගේ ඇතුළටම වෙලා කණගාටුවෙන් කල්පනා කර කර ගිටියා. මේ

ගෙදර ඉන්න හැමෝම ඒ බවට සාක්ෂි කියාලි. දැන් සියතින්ම දිවි නසාගෙන."

"හ්ම්" කී හෝම්ස් මළසිරුර අසල දණගසා ගත්තේය. "මේ තියෙන්නේ ඔහු යොදාගත් ආයුධය වෙන්න ඇති. සත්ත්ව අඟකිත් තැනූ සුදු මිටක් සහිත, අකුලන්න පුළුවන් තලයක් ඇති පිහියක්. මේක ඉතාලියේ සෑදූ පිහියක්. ඒ බව මට සැක නැතුව කිය හැකියි."

"ඔබ කොහොමද ඒක දන්නෙ?"

"මිලාන් නගරයේ පිහි නිෂ්පාදකයෙකුගේ මුද්‍රාව තිබෙනවා, මේ තලයේ. නමුත්..... මේ මොකක්ද? ඔහෝ! ඒකත් අපුරු දෙයක්!"

දණගසා සිටි තැනින් නැගිසිටි හෝම්ස්, බිම තිබී ඔහු අතට ගත් උපකරණය දෙස පරීක්ෂාවෙන් බැලීය. එය කෙටි ගිනිබටයක් සහිත රයිෆලයකි. කොකා ගස්සන තැනට මඳක් පිටපසින් දෙකට කපා, එය සකස්කර තිබුණේ දෙකට නැමීමට හැකි අයුරෙනි.

"මේක තිබුණේ ඔහුගේ හිස ළඟ" පොලිස් භටයා කීය. "ඔහුගේ ජීවිතයට තිබුණු අවදානම දැනගෙන, ඔහු මේක කොයි වෙලෙන් ළඟ තබාගන්න ඇති."

හෝම්ස් හිස සෙලවූයේ එම අදහසට එකඟ නොවන බව හඟවමිනි. "මේකෙ උණ්ඩ පුරවා නැහැ" ඔහු කීය. "ඔබට පෙනෙනවා ඇති, මේකෙ ආලේප කළ ග්‍රිස් පවා එහෙමම තිබෙන හැටි. ආ මේ මොනවද? වොට්සන් කරුණාකරල ඔබේ ලේන්සුව හා පැන්සල මා අතට දෙන්න."

"ඒක ආයුධයේ කාණුව පිරිසිදු කිරීමට කුරක් දැමීමට ඇති සිදුර" වොට්සන් කීය.

"ඒක මම දන්නවා. ෂ: මේක හරි අපුරු දෙයක්" කී හෝම්ස්, පැන්සල වටේ ලේන්සුව ඔතා, එය සිදුර තුළට දමා යළි ඉවතට ගත්තේය. "ලේන්සුවේ මොකුත්ම නැහැ" හෝම්ස් කීය.

"ඇයි මොකක් තියෙව් කියලද ඔහෝ බලාපොරොත්තු වුණේ?" වොට්සන් ඇසීය.

"දූවිලි."

"දූවිලි?"

"ඔව් මේ සිදුරේ මොකක් හරි සඟවල තිබිල තියෙනවා. ඒකයි මේකෙ ඇතුළත දූවිලි තැබුව පිරිසිදුවට තියෙන්නෙ. මං කැමැතියි වොට්සන් මහත්මයා ඔබ සමග වචන කිහිපයක් කථාකරන්න.

මට දැනගන්න ලැබුණා, මුද්‍රිත්ම මිනිය දුටුවේ ඔබ බව. ඊළඟට ඒ බව දන්වලා ඔබ අනෙක් අයව කැඳවුවා. එහෙම නේද? ඔබේ කවිත්ම විස්තර සියල්ල අසාගත්තොත්, ඔබ පොලීසියට දුන් කට උත්තරය කියවනවාට වඩා මට පහසුයි."

"කියන්න ඒ තරම් මහලොකු විස්තරයක් නෑ මහත්මයා." වොස්ටන් කීය. "පැයකට විතර කලින් පිරිසිදු වාතය විකිත් ආශ්වාස කරන්න, මං ගෙයින් ඊළියට ආවා. එතකොට මං දෑක්කා ගෙරුස් මහත්මයා මේ ගහ යව් කැගිට හිටි හැටි."

මං ඔහුට හඬනගා කථාකළා. ඔහු මා සිටී දෙසට හැරිල බලල යළිත් ආපසු හැරුණා. ඊළඟට මම දුටුවේ ඔහු තම අත උගුර දිහාට ගෙනියන හැටි. ඊට පසු ඔහු එක්වරම අප්‍රාණික වෙලා බිම ඇදගෙන වැටුණා. මා වහාම මේතැනට දුවගෙන ආවා. මට දකින්න ලැබුණේ ඔහු මේ ආකාරයටම බිම වැටී හිටි හැටි. ඊළඟට කටක් ඇරුණ වගේ වෙන්න, ඔහුගේ උගුර කැපී තිබුණු හැටි. පිහිය මේ ළඟම තිබුණා. මට ඔහු වෙනුවෙන් කළහැකි කිසිදෙයක් තිබුණේ නැහැ. ඉතින් මම සේවකයාව යැව්වා, දොස්තර නෝඩ්හැම් සහ පොලීසිය කැඳවාගෙන ඒමට. එව්වරයි."

"ඉතාම පැහැදිලි විස්තරයක්" හෝමිස් කීය. "ඔබ ගෙරුස් මහත්මයා එක්ක සිසිලියේ ජීවත්වුණා නේද?"

"ඔව්."

"ඉතින් මහත්වරුනි" හෝමිස් කීවේ. අනෙක් අය දෙස බලමිනි. "ඔබට ආපසු නිවෙස් වෙත යෑමට අවශ්‍ය නම් යන්න. මගේ විරුද්ධත්වයක් නැහැ. වොට්සන්. මිත්‍රයා ඔබ මා සමග සිටිය යුතුයි. පොලීස් නිලධර මහත්මයා ගෙනුත් මෑ ඉල්ලා හිටිනවා, ටිකක් වෙලා රැඳී ඉන්න ලෙස."

දොස්තර නෝඩ්හැම් සහ වොස්ටන් එතැනින් ඉවත්වී ගිය වහාම හෝමිස් ක්‍රියාත්මක විය. ගෙරුස්ගේ මළසිරුර වැටී තිබූ තැන වටේම, අඩි කිහිපයක් දුරට පොළොව පරීක්ෂා කිරීමට හෝමිස් පටන්ගත්තේය. ඔහු එසේ කළේ දණගසා ගෙන, මුහුණ පොළොවට ළං කරගෙනය. විටෙක ඔහු ඉව අල්ලන සිව්පා සතෙකු මෙන්, මුහුණ හරවමින් දණගැවේය; සාක්කුවේ තිබූ කාචය අතට ගෙන, සාමාන්‍ය ඇසට නොපෙනුණු දේ නිරීක්ෂණය කළේය. අනතුරුව එතැනින් නැගිට සෙඩාර් ගසේ කඳ ද සියුම් ලෙස පරීක්ෂාවට ලක් කළේය.

එක්වරම පොලිස් හටයා ඇමතු හෝම්ස්, "මේ කඳේ අත්තක් කැඩීගොස් සෑදී තිබෙන ගැටය පරීක්ෂා කරල බලන්න. මොනවද ඔබට පෙනෙන්නේ?"

"මට නම් පෙනෙන්නේ හිසකෙස් වගෙයි. නැහැ නැහැ. දුඹුරු පාට නූලක්"

හෝම්ස්ගේ කාවය අතට ගෙන පරීක්ෂා කළ පොලිස්හටයා පැවසුවේය.

"බොහොම හරි" හෝම්ස් කීය. "කරුණාකරල ඒක ඉවත් කරගෙන, මෙන්න මේ ලියුම් කවරයේ දමාගන්න. වොට්සන්. දැන් ඔබ මට විකක් උදව් කළ යුතුයි."

මෙසේ කී හෝම්ස් මගේ ආධාරය ද ඇතිව, ගසේ අඩි හයක් පමණ ඉහළින් පිහිටා තිබූ කරුමකට නැගගත්තේය. එතැන සිට යළිත් කඳේ පහත කොටස හා ගසේ අතු වෙත දෙනෙත් යොමු කළේය.

"බලන්න මෙතැන තියෙන දේවල්" ඔහු කීය. "ගසේ කඳට වුණු අලුත් සිරිමක්. ගසේ දෙබලේ තැනින් තැන මඩ පැල්ලම්. අත්තකින් කොටසක් කැඩීගිය තැනක තවත් දුඹුරුපාට නූලක්. ඒක පොත්තට ඇලිලා තියෙන්නේ, හරියට කෙනෙක් එතැනට පිට හේත්තු කරගෙන හිටියා වගේ. මෙතැන හෝඩුවාවන් රැසක් තිබෙනවා. හරියට නිධානයක් වගේ.

කිබල් මහත්මයා. මම දැන් ඔන්න හහෙන් බිමට පනින්නයි හදන්නේ. මං කැමැතියි ඔබ දෙදෙනාම මං බිමට පනින තැන හොඳින් බලාගන්නවා නම්. ඔන්න!"

එසේ කී මගේ මිත්‍රයා ගස උඩ සිට බිමට පැත්තේය. අනතුරුව එතැන පොලිස් හටයාට පරීක්ෂා කිරීමට ඉඩ සලසා, එතැනින් ඉවත්විය.

"මොනවද ඔබට පෙනෙන්නේ?"

හෝම්ස් ඇසීය.

"පොළොව ඇතුළට එබුණු සලකුණු දෙකක්."

"හරියට හරි. ඒ මගේ දණහිස් දෙක වැදුණු තැන."

"දෙයියෝ සාක්කි!" පොලිස් හටයාට කැගැසිණ. "මෙතැන ලකුණු දෙකක් නෙමෙයි හතරක් තියෙනවා. නමුත් මේ ලකුණු දෙක, ඔබේ දණහිස් වලින් ඇතිවූ ලකුණු තරම් ඇතුළට කාවැදිලා නැහැ."

"ඒ කියන්නේ අනික් පුද්ගලයා හෝමස් මහත්මයා තරම් බර නැති සැහැල්ලු කෙනෙක් විය යුතුයි" මම කීවෙමි.

"විශිෂ්ටයි වොට්සන්" හෝමස් කීය. "මං හිතන්නේ අපට සොයාගන්න උවමනා හැමදෙයක්ම අපට හම්බවුණා."

පොලිස් හටයා හෝමස් දෙස බලාසිටියේ තමාට මේ කිසිවක් තේරුම් ගත නොහැකි බව හඟවන දෑසකිනි.

"මහත්මයා, මට මේ මොකුත් වටහා ගන්න බැහැ. මොකක්ද මේකෙ තේරුම?"

"බාගවෙලාවට ඔබට සාපන්ට් තනතුරට උසස්වීමක්, කීබල් මහත්මයා." හෝමස් කීවේ පොලිස් හටයාගේ පිටට තට්ටු කරමිනි.

"දැන් අපි යමු අනික් අය ඉන්න තැනට"

අප නිවසට ඇතුළුවෙද්දී පොලිස් නිලධාරියා, ගෘහභාණ්ඩ තබා තිබූ දිග කාමරයකට අප කැඳවාගෙන ගියේය. එහි ජනේලයක් සමීපයේ ලොකු මේසයක් තබා තිබිණි. මෙම මේසයට වාඩිවී දොස්තර නෝඩ්හැම් යමක් ලියමින් සිටියේය. "ඔබේ වැඩකටයුතු ඉවරද හෝමස් මහත්මයා?"

"ඔබ නම් මරණය ගැන වාර්තාවක් ලියනවා වගෙයි" මගේ මිත්‍රයා පිළිතුරු දුන්නේය. "දොස්තර මහත්මයා, මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා, වැරදි විධියේ අදහසක් ප්‍රකාශ නොවෙන අයුරින් ඔය වාර්තාව ලියන්න. ඒ ගැන ඔබ විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් විය යුතුයි."

තම කටයුතු වහා නැවැත්වූ නෝඩ්හැම්, හෝමස් දෙස බලාසිටියේ ගල් පිළිමයක් ලෙස නිශ්චල වෙමිනි.

"මට නම් තේරෙන්නෙ නෑ, ඔබ මේ කියන්නෙ මොනවද කියලා?"

"හොඳයි" හෝමස් කීය. "ජොෂුවා, ගෆර්ස් මහතාගේ මරණය සිදුවූ ආකාරය ගැන ඔබේ අදහස මොකක්ද?"

"ඔ: ඔ: හෝමස් මහත්මයා" නෝඩ්හැම් කීය. "මෙතැනදී අපට එක එක්කෙනාගේ අදහස් විමසීමක් අවශ්‍ය වෙන්නෙ නැහැනේ. අපි හැමෝටම බැඳු බැල්මටත් පෙනෙනවා. වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස මට වෛද්‍ය විද්‍යාත්මකවත් පෙනෙනවා. ගෆර්ස් තමාගේ බෙල්ල කපාගෙන සියදිවි හානිකරගෙන."

"ගෆර්ස් මහත්මයා හරි පුද්ගලාකාර පුද්ගලයෙක්" හෝමස් කීය. "ඔහුට තමන්ගේ කණ්ඩා ශිරාව කපාගැනීමෙන් පමණක් දිවි

හානිකරගන්න තිබුණා. ඇයි ඔහු මේ කන ලග ඉඳලා අනෙක් කන ලගටම කපාගත්තේ? ඒකෙන් එක් කාරණාවක් මගේ හිතට ඇතිවෙනවා. මට කවදාහරි මිනීමැරුමක් කරන්න වුණොත්, මේ වගේ වැරදි නොකරන්න මං පරෙස්සම් වෙනවා."

මගේ මිත්‍රයා කළ ප්‍රකාශය නිසා, එතැන මඳ නිහැඬියාවක් ඇතිවිය. දොස්තර නෝඩ්හැම් වාර්තාව ලිවීම නවත්වා තම අසුනෙන් නැගිටිවේය. මෙතෙක් වේලා-බිත්තියට හේත්තු වී තම දෑත් එකට පටලවාගෙන සිටි-ටොංස්ටන්, හෝම්ස් වෙතට තම මුහුණ යොමු කළේය.

"මිනීමරනවා කියන වචනෙ පවා මහ අයික්ෂිත එකක් ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා!" ටොංස්ටන් කීවේ ගොරෝසු අප්‍රසන්න හඬෙනි.

"ඔව්. ඔබ හරි. ඒ වුණට මිනීමැරීම ඊටත් වඩා අයික්ෂිත ක්‍රියාවක්. බාගවෙලාවට මැලාව්වා වට නම් එහෙම නොවෙන්නත් පුළුවනි" හෝම්ස් කීය.

"මොන බහුබ්‍රත කර්මයක්ද ඒ?"

ටොංස්ටන් කැගැසුවේය.

"ආ ආ" හෝම්ස් කීය. "මං මේ කර්මයකරයේ අඩුතැන් පුරවන්න බලාපොරොත්තු වුණේ ඔබේ දැනුමෙන් - ඔබ සිසිලි දූපත ගැන ලබා තිබෙන දැනුමෙන්. නමුත් "මැලා විටා" කියන රහස් සංගමය බහුබ්‍රතයක් බවයි ඔබ නම් කියන්නේ. ඒ නිසා ඒ සංගමය ගැන මං කාරණා ටිකක් හෙළිකළොත් ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වේවි."

"හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබ ප්‍රවේශම් වුණොත් හොඳයි" ටොංස්ටන් කීවේ අනතුරු අඟවන විලාසයෙනි.

"දොස්තර නෝඩ්හැම් මහත්මයා. කීබල් මහත්මයා. මං කියන මේ කර්මයේ සමහර තැන් ඔබ දෙදෙනාට එතරම් පැහැදිලි නැතිවෙන්න පිළිවන්." මගේ මිත්‍රයා කීවේ සැපපහසු අසුනකට බරවෙමිනි. "නමුත් ඒ තැන්, මං ඔබට පසුව පැහැදිලි කර දෙන්නම්. වොට්සන්. ඔබ ඩැෆ්නි ෆෝර්ස් මෙනෙවියගේ කර්මයට මුල සිටම සවන්දුන් නිසා, ඔබට මේ හැම දෙයක්ම තේරුම් ගත හැකිවිය යුතුයි.

ෆෝර්ස් මෙනෙවිය ඇගේ කර්මය කියද්දී, එක කරුණක් මට මුල සිටම පැහැදිලි වුණා. එනම් ඇගේ පියා, මොකක් හරි බිහිසුණු, අවදානම් දෙයකින් සැඟවී සිටිනා බව. තමාට එල්ල වියහැකි කුමක්

හෝ අන්තරායදායක තත්ත්වයකින් හැංගෙන්නයි, ඔහු මේ කැලෑවෙන් වැසුණු පළාතක, අබලන් නිවසක පදිංචියට ආවේ. ඔහු එංගලන්තයට සංක්‍රමණය වූණේ, සිසිලි දූපතේ දීර්ඝ කාලයක් ගතකරලා. සිසිලිය කියන්නේ, රහසිගත බිහිසුණු සංවිධාන ගැනත්, ඒවායේ බලසම්පන්න ක්‍රම ගැනත් ප්‍රසිද්ධ රටක්. ෆෙරර්ස් එක්කෝ එම සංවිධානයට විරුද්ධවෙලා, ඔවුන්ගේ සතුරෙකුව වෙලා ඉඳලා තියෙනවා. එහෙමත් නැත්නම් එවැනි සංවිධානයකට සම්බන්ධ වෙලා, එහි වැදගත් තනතුරක් දරලා තියෙනවා. ඔහු මාරදූතයින් ගැන ලැබුණු මුල් ලිපියෙන්ම කැලෑවීමට පත්වුණා. නමුත් පොලීසියට දැනුම්දීමටත්, පොලීසිය කැඳවීමටත්, ඔහු උත්සාහ ගත්තේ නැහැ. එයින් මා තේරුම් ගත්තේ මොකක්ද? ෆෙරර්ස් සිසිලියේදී එම මිනීමරු සංවිධානය හා සම්බන්ධවයි ඉඳල තියෙන්නේ.

වොට්සන් ඔබට මතක ඇති; ඒ පළමුවැනි දැනුම්දීමේ මාරදූතයින් නව දෙනෙක් හිටියා. වචනයෙන් ලියා තිබුණා හයයි තුනයි කියලා. එය ගසට තබා ඇණ ගසා තිබුණේ දෙසැම්බර් 29 වැනිදා. එතැන් සිට හරියටම සති 6යි දින 3 කින්, ඔවුන්ගේ ඊළඟ දැනුම් දීම සිදුවුණා. එදා පෙබරවාරි 11 දා. හරියටම සති හයයි දින තුනකින්.

නමුත් මේ දෙවැනි විත්‍රයේ මාරදූතයින් හයදෙනයි. එතකොට පෙබරවාරි 11 වැනිදා ඉඳල සති හයකින් ඔහුට යමක් ලැබීමට නියමිතයි. ඒ කියන්නේ මාර්තු 25 වැනිදා. හරියටම මාර්තු 25 වැනිදා ඔහුට විත්‍රයක් ලැබුණා. ඒකෙන් මාර දූතයින් නව දෙනයි. හයයි තුනයි බැගින්. මාර්තු 25-ඉඳලා සති හයයි දින 3 ක් ගියාම එන්නේ මැයි 9. ඒ කියන්නේ අද. නමුත් ඔබට මතකද වොට්සන් එම විත්‍රයේ පහළ කිසිවක් ලියා නොතිබුණු බව ඇය කිව්වා?

එතකොට මම තේරුම් ගත්තා. විත්‍රයෙන් අනතුරු අඟවන පුද්ගලයන් කවුරුත් වුණත්, අනතුරු ඇඟවීම අවසන් බව. ෆෙරර්ස් මහත්මයා මරණයෙන් ගළවාගන්න මං ප්‍රමාද වැඩිබව මට තේරුණා. නමුත් ඔහු වෙනුවෙන් මා විසින් ඉටු කළ යුතු යුතුකමක් තිබුණා. මං මේ ගැටලුව විසඳන්න ක්‍රියාත්මක වුණේ වෙනත් කෝණයකින්.

එදා ෆෙරර්ස් මෙනෙවිය ජනේලයෙන් බිහිසුණු මුහුණක් දුටුවා. එය මෙවැනි රහස් මිනීමරු සංවිධාන පළිගැනීමේදී යොදාගන්නා ක්‍රමයක්. ඔවුන් අදාළ පුද්ගලයා පමණක් නෙමෙයි, ඔහුගේ පවුලේ

අයත් හිතියට පත්කරනවා. එදා ගෞරව්ස් මෙනෙවිය හය කරන්න ආව තැනැත්තා, ඔහුගේ මුහුණේ පහත කොටස අතින් ආවරණය කරගන්න පරෙස්සම් වුණා. ඇයි? මේ තරුණිය විසින් තමා හඳුනාගැනීම වැළැක්වීමට.

ඊළඟට මරණයේ පණිවුඩය රැගත් චිත්‍රය ජොෂුවා ගෞරව්ස් වෙත ආවේ මොන පිළිවෙළටද කියල හිතල බලමු. මුලින්ම ඔක් ගහේ කඳේ. ඊළඟට ඉස්සරහ දොරේ. ඊළඟට උදේකෑම ගන්නා මේසයට ආවා. මේකෙන් බොහොම පහසුවෙන් කුඩා ළමයෙකුට වුණත් තේරුම් ගන්න පුළුවන් සරල කරුණක් පෙනෙනවා. මාරාන්තික පණිවුඩය එවූ පුද්ගලයා කවුරු වුණත්, ඔහු යම් දෙයක් හොඳින් දැනගිටියා. ඒ මොකක්ද? ගෞරව්ස් මහත්තයා ගෙදරදී ගතකරන දිනවර්ෂාව හා ඉරියව්. එපමණක්ද? අවසන් පණිවුඩය කෑම මේසය මත තබන්න ඔහුට ජනෙල් හෝ දොරවල් බලෙන් අරින්න උචිතතාවක් තිබුණේ නැහැ.

බැර්නි ගෞරව්ස් මෙනෙවියගේ අසාමාන්‍ය කථාවෙන්, යම්කිසි කරුණක් මගේ සිතේ නැමතැනැවතත් රැව පිළිඳවී දෙන්න පටන්ගන්නා. නමුත් ඒක මොකක්ද කියලා හිතාගන්න වත්, හරිහැටි ග්‍රහණය කරගන්නවත් මට හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් වොට්සන් කීව්ව, වළේ පයයි ගොඩ පයයි කථාවෙන්, විදුලියක් කෙටුවා වගේ හැමදෙයක්ම මගේ හිතට ආවා."

ඡර්ලොක් හෝම්ස් තමන්ගේ ගමන්කඩා සාක්කුවෙන්, යමක් ඉවතට ගැනීමට සූදානම් වෙද්දී මම දනෙක් අය දෙස බැලුවෙමි. කාමරය තුළට ගලා ආවේ බැස යන හිරුගේ රතු පැහැති අවසන් ආලෝක කිරණ සමූහයයි. පොලිස් නිලධරයා මෙන්ම වෛද්‍යවරයා ද මේ කථාවට සවන්දීමෙන් සිටියේ දැඩි උනන්දුවකිනි. තවමත් ඔහුගේ දෑත් පටළවාගෙන සිටි වොට්සන් පමණක්, සෙවණැලි අතරට වී මගේ මිත්‍රයා දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලාසිටියේය.

"මේ තියෙන්නේ හෙක්කෝන් විසින් ලියන ලද ජාත්‍යන්තර රහසිගත සංවිධාන නම් පොත" හෝම්ස් කීය. "දොස්තර වොට්සන් කියූ දෙයින් මගේ අවධානය යොමුවුණේ, මං කලකට පෙර මේ පොතේ කියවූ ඡේදයකට. දැන් ගතවර්ෂ තුනකට පෙර, සිසිලියේ බිහිවුණු රහසිගත සංවිධාන ගැන මේ කතුවරයා කියන දේ අහන්න.

මැලාවිටා නමින් හඳුන්වන අතිශයින්ම බිහිසුණු රහසිගත සංගමය, ඔවුන්ගේ සාමාජිකයන් හා ලිපි ගනුදෙනු කිරීමේදී චිත්‍ර හා සංකේත යොදා ගනී. ඔවුන් බහුලව යොදාගන්නා චිත්‍ර අතර, පිහාටු සහිත සුරදුනගන්, පිහාටු සහිත සිංහයන් සහ යක්ෂයා වේ. මෙම සංවිධානයට බැඳීමට අපේක්ෂා කරන පුද්ගලයා, ඊට තමාගේ සුදුසුකම් පෙන්වා දියයුත්තේ මිනීමැරුමක යෙදීම මගිනි. ඊට අමතරව මෙම සංගමයට පක්ෂපාතිත්වය සූදාකීමට, දිවිරුම් දීමක් සිදුකළ යුතුය. එම තැනැත්තා එක් කකුලක් විවෘත මිනීමළක තබාගෙන, අනෙක් කකුල ගොඩ තබාගෙන දිවිරුම් දීම කළයුතුය. සංගමයේ නීතිරීති වලට පටහැනිව ක්‍රියා කළොත් හිමිවන දඬුවම බිහිසුණු මරණයකි. මේ පිළිබඳව, අදාළ පුද්ගලයාට දැනුම්දීමේ විශේෂ ක්‍රමයක් ද ඇත. පළමු දන්වීම කර සති 6 දින 3 කින් දෙවැනි දන්වීම ද එයින් සති 6 කින් තුන්වැනි දන්වීම ද ලැබේ. තවත් සති 6 යි දින 3 කින් මරණ දඬුවම ක්‍රියාත්මක වේ.

ජොෂුවා ෆෙරර්ස් මේ හයානක සංගමයේ සාමාජිකයෙක්ව සිටී බවට අපට කිසි සැකයක් නැත. හෝමස් කීවේ ඔහුගේ අතේ තිබූ පොත වසා දමමිනි. "මේ දඬුවම දෙන්න ඔහු කළ වැරද්ද මොකක්ද කියලා අපට කවදාවත් දනගන්න ලැබෙන එකක් නෑ. ඒ වුණත් කෙනෙකුට ඒක අනුමාන කරන්න පුළුවනි."

ඔවුන්ගේ නීති සංග්‍රහයේ සඳහන් වෙනවලු, සංගමයේ නායකතුමාගේ අනන්‍යතාවය හඳුනාගන්නා තැනැත්තාට දඬුවම මරණය කියලා. මං ඔබට ඔකක් කර දෙන්නම් වොට්සන්, ෆෙරර්ස් ඔහුගේ දුටු කිව්වා, අසන හැම ප්‍රශ්නයකටම ඇය දිය යුතු පිළිතුර වන්නේ, පියාගේ කටයුතු ගැන තමා කිසිවක් නොදන්නා බව. අනෙක මැවුම්කරුවාගේ නම තුවක්කුවේ කඳේ ඇති බව. මතක තියාගන්න ඔහු යොදාගත් වචනය, "තුවක්කුවේ", තුවක්කුවක නෙමෙයි. ඒකෙන් එකක් පැහැදිලියි. පණ්ඩුඩය ලබන පුද්ගලයා එම වචන වලින් විශේෂ ආයුධය හඳුනාගත යුතු බව. මේකෙන් අපට ගතහැකි තීරණය මෙයයි. ෆෙරර්ස්ගේ මළසිරුර අසල තිබූ තුවක්කුව, සිසිලියේ රහස් සංවිධාන වලටම සුවිශේෂ එකක් බව.

ඔහුට නියමවුණු කටයුත්තට යද්දී, ෆෙරර්ස් ඔහුගේ ගිනිඅවිය අරගෙන ගියා. ආයුධයක් හැටියට නෙමෙයි, සාමය උදාකරගන්න. ඒ මොකද එහි කඳේ තිබුණා, කඩදාසි කැබැල්ලක ලියලා රෝල් කර

තිබූ යම් ලියමනක්. මොකක්ද මේ ලියවිල්ල? ගෞරව් සිසිලියේ ගතකළ කාලයේදී, යම් අවාසනාවන්ත අයුරකින් ඔහු අතට පත්වුණු නායකතුමාගේ අනන්‍යතාවය. ඒක විනාශකර දැමීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැහැ. ඒ මොකද ඒ නම් ඔහු දැනටමත් දැනගෙන අවසන් නිසා. ඒ හේතුවෙන් තමාට නොවරදවාම මරණ දඬුවම ලැබෙන බව ජොෂුවා ගෞරව්ස් දැන හිටියා. ඔහු සෑම උත්සාහයක්ම ගත්තේ තම දියණියගේ ජීවිතය ආරක්ෂා කිරීමට.

තමාට මරා දැමීමට මැලාච්චි කල්ලියෙන් පත්කළ ඝාතකයා කවුද කියලා ගෞරව්ස් දැන හිටියේ නැහැ. සෙඩාර් ගේ අතු බෙදුණු තැන දෙබලට වෙලා, මේ ඝාතකයා ගෞරව්ස් එනතුරු බලාගෙන හිටියේ, බැටළුවෙකු එනතුරු රැකසිටින ව්‍යාඝ්‍රයක් වගේ. ගෞරව්ස් ගත යටට ආවම, ඝාතකයා පිහිස අතට අරගෙන බිමට පැත්තා. ඊළඟට ඔහු අසරණයාගේ ජීවිතය විනාශ කළේ කිසිදු අනුකම්පාවකින් තොරව. ඊට පස්සේ ඔහු ගෞරව්ස්ගේ සිරුරේ හැමතැනක්ම සෝදිසි කරලා බැලුවා, අර තම ලියූ කඩදාසි කැබැල්ල තිබේද කියලා. තුවක්කු කඳෙන් ඒක හොයාගත්තට පස්සේ ඔහුගේ රාජකාරිය අවසන්වුණා. නමුත් ඔහු දැනගිටියේ නැහැ, ඔහු ගහෙන් බිමට පතිද්දී තණකොළ සහිත මාදු පොළොවේ ඇතිවුණු සලකුණු ගැන. ඒ වගේම තමන්ගේ ඇඳුමෙන් තුල් කැබැලි දෙකක් සෙඩාර් ගේ පැටළු තිබුණු බව.

ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථාව අවසන් කරද්දී අඳුරුවෙමින් තිබූ විසින්ත කාමරය පුරා පැතිර ගියේ, මරණය හඟවන බිහිසුණු නිශ්ශබ්දතාවයකි. ඊළඟට හෝම්ස් තම අතුණු අත දිගුකළේ ජේම්ස් ටොංස්ටන් වෙතය.

"අන්න ඉන්නවා ජොෂුවා ගෞරව්ස් මරා දැමූ මිනීමරුවා" හෝම්ස් කීය.

"ඔහේට වැරදුණා" ටොංස්ටන් පැවසුවේ තම සුදුමැලි මුහුණට නගාගත් සිනාවක් ඇතිවය. "ජොෂුවා ගෞරව්ස්ට මරණ දඬුවම දුන් පුද්ගලයා."

ටොංස්ටන් අප දෙස බලාසිටියේ කණගාටුවන හෝ පසුතැවිලි වන මුහුණකින් නොවේ. තමාට භාරවූ යුතුකම් කොටස, මැනැවින් ඉටුකළ පුද්ගලයකු සතු ශාන්ත බවක් ඔහුගේ මුහුණෙන් පිළිබිඹු විය. මේ අතර යකඩ දම්වැල් එකට ගැටෙන හඬක් ඇසිණි. පොලිස් භටයා විලංගු යුගල ටොංස්ටන්ගේ දෑතට හිරකළේය.

නීතියේ ග්‍රහණයෙන් ගැළවීමට ඔහු කිසිදු උත්සාහයක් නොදැරීය. පොලිස් හටයා, සිරිකරුවා එළියට කැඳවා යද්දී හෝමිස්ගෙන් ප්‍රශ්නයක් එල්ල විය.

"ඔබ ඒ ලියවිල්ලට මොකද කළේ?"

ටොංස්ටන් අප දෙස බලා සිට එට පිළිතුරු දුන්නේය.

"ඒ කඩදාසිය විනාශකර අවසන්" ඔහු කීය. "මැලාවිටාවේ රහස්‍ය තවදුරටත් ආරක්ෂා වෙනවා. ඊළඟට මං කියන මෙන්න මේ කාරණය හොඳින් හිතට ගන්න. අර්ලොක් හෝමිස් මහත්තයා, මං හිතන්නේ නෑ ඔබේ ආයුෂ ඒ තරම් දිගු එකක් වේවි කියල. ඒ මොකද ඔබ මැලාවිටා ගැන දන්නා ප්‍රමාණය හොඳටම වැඩියි!" මෙසේ කියා හෝමිස් දෙස අනුකම්පා විරහිත බැල්මක් හෙළා ටොංස්ටන්, පොලිස් හටයා සමඟ නිවසෙන් එළියට බැස්සේය.

එතැන වැඩ කටයුතු තිමකිරීමට පැයකට ආසන්න කාලයක් ගතවිණි. මේ වන විට මුළු ප්‍රදේශයම අන්ධකාරයෙන් වැසී ගොස්ය. තවමත් එහි රැදී සිටි දොස්තර නෝඩ්හැම්ගෙන් සමුගෙන අපි ආපසු ඒමට පිටත්වුණෙමු. අපේ අරමුණ වූයේ මේ සම්පූර්ණ දුරම පයින් ගොස්, බෝලියු ගම්මානයේ තානායමට ළඟාවීමයි. එහි රාත්‍රිය ගතකොට උදෑසන දුම්රියකින් ලන්ඩනයට ඒමට අපි බලාපොරොත්තු වූයෙමු.

එදා පුරහඳ පායා තිබූ දිනයකි. එහෙත් රැස්ස ගස් වලින් ආවරණය වූ අපේ ගමන් මඟට සඳරළිය වැටුණේ යත්තමිනි. සැතපුම් පහක දුර ඇවිද එද්දී, දිගින් දිගටම කල්පනාවට වැටී සිටි මගේ මිත්‍රයා, කතාබහ කිරීමට පටන්ගත්තේ බෝලියු තානායම වෙත පිවිසෙද්දීය.

"වොට්සන්, ඔබ මං ගැන හොඳින් දන්නවා ඇතිනේ. මැලාවිටා සාමාජිකයෙකුගේ අනතුරු ඇඟවීම් වලට තියා, ලන්ඩන් පාතාල ලෝකයේ හයානක මැණවරයින්ගේ පොලුමුගුරු, ගිනිඅවි වලට වත් මං හය නෑ. බෝලියු සුසාන භූමිය ළඟින් එද්දී මට හුඟක් දේ කල්පනා වුණා. ඒ සොහොන්-බිමේ වැළලී ඉන්නා අපේ මුතුන් මිත්තන් සාමයෙන් ජීවත්වෙලා සාමයෙන් මියගියා. නමුත් අද අපේ ජීවිත කාලයේ සාරධර්ම පිරිහිලා, මොන තරමක් බිහිසුණු අපරාධ සිදුවෙනවද. වර්තමානයේ සිසුයෙන් වැඩිවෙන මාරදූතයින් වැනි මේ අපරාධකාරයන් මර්දනය කිරීමට, දෙවියන් වත් පියවර නොගන්නොත්, සාමකාමී මිනිසාට තම ඒ කටයුත්ත කිරීමට කිසිම හැකියාවක් නෑ."

කර්නල් වෝඩ්වන්ගේ උමතුව

"ඔබේ අවසන් නිගමනය හරියටම හරි වොට්සන්" හෝම්ස් කියනු මට ඇසිණ. "බිහිසුණු අපරාධ ඇතිවීමට මූලික පදනම වී තියෙන්නේ, දුප්පත්කම බීමත්කම සහ නුගත්කම."

"මටත් හිතුවේ ඒකමයි." මම ඒකභවිතී, "ඇත්තෙන්ම මම මේ කල්පනා කර කර හිටියේ....." මම කථාව නවත්වා මහත් පුදුමයෙන් මගේ මිත්‍රයා දෙස බැලීමි. "දෙයියන්ට ඔප්පු වෙව්වාටේ හෝම්ස්!" මට කෑගැසුවේ ඉමහත් පුදුමයෙනි. "මේක හරි පුදුමාකාර දෙයක්නේ. මගේ හිතේ ගැබ්වෙම තිබුණු, මං කල්පනා කර කර හිටී දේ ගැන ඔබ කොහොමද තේරුම් ගත්තේ?"

මගේ මිත්‍රයා හාත්සිපුටුපේ, පිටුපසට හේත්තුවූයේ, සැහෙන තෘප්තියකට පත්වී බව මම දුටුවෙමි. ඔහු අතේ තිබූ පයිප්පය අසල වූ මේසය මත තබා, දෑතේ ඇඟිලි තුඩු ඒකට තබාගත්තේය.

"ඒක ඒ තරම් විශිෂ්ට භොයාගැනීමක් කිසිදු, මං හිතන්නේ නෑ මිත්‍රයා" හෝම්ස් කිය. "මං පහුගිය මිනිත්තු කිහිපයක්ම ඔබ දිහා බලාගෙන, ඔබේ මුහුණේ මතුවෙන හැඟීම් හා ඔබේ දෑසේ ඉරියව් නිරීක්ෂණය කරමිනුයි හිටියේ. මුලින්ම ඔබේ මුහුණේ තිබුණේ හැඟීම් කිසිවක් නැති බැල්මක්. ඔබ-හිස කරකවමින් කාමරය සිසාරා බැලුවා. ඔබේ දෙනෙත් නැවතුණේ ජොන් රාක්කය ළඟ. ඊළඟට ඔබේ දෙනෙත් යොමුවූයේ එක් විශේෂ පොතක් කෙරෙහි බව මං නිරීක්ෂණය කළා. ඒ, දුප්පත්කමේ දුක්, හොඳින් විස්තර වන වික්ටර් හියුගෝගේ "ලේ මිසරාබ්ලේ" නම් ග්‍රන්ථය වෙන. මට මතකයි ගිය අවුරුද්දේ ඔය පොත කියවන දවස්වල ඔබ හරිම කම්පාවට පත්වුණා. දුප්පත්කම නිසා ඇතිවෙන බේදජනක ප්‍රතිඵල ගැන ඔබ කථාකළේ, හදවතටම දැනුණු ශෝකයෙන්. අද මේ මොහොතේ මොකද වුණේ? ඔබේ දෑස්වල බැල්ම එක්වරම වෙනස්වුණා. ඇහිබැම රළුවූවුණා. මනුෂ්‍යයා විඳින කෙළවරක් නැති දුක් කම්කටොලු, වධ වේදනා ගැන ඔබට සිහිවුණා. ඔබේ සිත ඒ පැත්තට දිව යද්දී, දෑසේ තිබුණා කම්පිත බැල්මක්. එයින් පසු ඔබේ

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

ඇස් යොමුවුණේ ජනේලය දෙසට. හිම වැටෙන අයුරු, ඇත ගොඩනැගිලි වල පියසි හිමෙන් වැසී ඇති ආකාරය, ඔබට දකින්න ලැබෙන්න ඇති. ඊළඟට හිනිඋදුන් පඩිය අසල, මට මෙතෙක් පිළිතුරු ලියන්න බැරිවුණු ලිපි දෙසට ඔබේ දෙනෙන් යොමුවුණා. ඒ මොකද ඒ ලිපි ලැල්ලකට අමුණා තියෙන්නේ තියුණු කුඩක් සහිත කිණිස්සකින්. වික්ටර් හියුගෝ ඔහුගේ පොතේ කියූ හැම දෙයක්ම, ඔබේ සිතේ මැටි පෙනුණා. හතරවැන්නේ හිම වැටෙද්දී ඇතිවන, ඉවසිය නොහැකි අධික්ෂිතල. මුඩුක්ක වල ජීවත්වෙන මිනිස්සුන්ට උණුසුම ලබාගන්න තියා, කුසගින්න, නිවාගන්නවත් හැකියාවක් නැතිකම. ඊළඟට මුවහත් තලයක් ඇති අවි ආයුධ. මේ දුක්ඛිත මිනිසුන් දුකෙන් මුදවා ගන්න නැත්නම්, කවදා හරි මේ හැමදෙයක්ම අවසන් වෙන්නේ දරුණු බේදවාචකයකින්. අන්න ඒ කරුණ ගැනයි, මං ඔබ සමග එකඟවුණේ."

"ඇත්තමයි" මම කීවෙමි. "ඔබ ඉතාම නිවැරදි ලෙස, මගේ හිතේ ඇතිවූ හැඟීම් හැම එකක්ම, හොඳින් තේරුම්ගන්න සමර්ථ වුණා. මේක තම විශිෂ්ට දක්ෂතාවයක්."

"මගේ හිතවත් වොට්සන්. එතැන කෙරුණේ, නිරීක්ෂණය සහ කර්තෘ ඥානය, ඉතාම සරල ලෙස උපයෝගී කර ගැනීමක්."

ඒ වසර අවසන් වෙමින් පැවැති කාලයයි. හිම කුණාටු, ලන්ඩන් නගරය හරහා හමාගියේ, මුළු නගරයම අක්‍රීය කරමිනි.

මගේ මිත්‍රයාගේ පරීක්ෂණ කටයුතු අදහා මේ වසර සාර්ථක එකක් විය. මගේ බිරිඳගේ අකල් මරණයෙන් පසු, මම බේකර් විටියේ අපේ පරණ නිවහනේ යළිත් පදිංචියට ආවෙමි. ඇගේ විශෝච නිසා මට දනුණු සාංකාව හා පාච්ච මඟහැර ගතහැකි වූයේ ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ අපරාධ පරීක්ෂණ වලට සහභාගි වීමෙනි.

"තවමත් ඔබ පිළිතුරු නොයැවූ ලිපි කිහිපයක්ම තිබෙන බව, මම දුටුවා" මම කීවෙමි. "ඒවල වත් තැද්ද සිත් ඇදගන්නාසුලු පරීක්ෂණ කිසිවක්?"

"වැදගත් කිසිම දෙයක් නෑ වොට්සන්" ඔහු පිළිතුරු දුන්නේය. "බර්ට් ස්ටීවන්ස්ල, මොරියාටිලා දර්ශන තලයෙන් ඉවත්වෙලා ගියාට පස්සේ, තවම කාටවත් බැරිවුණා ඒ අඩුව පුරවන්න. අපරාධ නිර්මාණයට ඇති කොහොල්ලය. අපරාධකාරයා අතින් මොටවෙලා, ගිළිහිලා ගිහින් වගෙයි..... හෝ හෝ මොකක්ද ඒ ශබ්දද?" හෝම්ස්

මගේ අවධානය යොමු කළේ පියගැට පෙළ වෙතින් නැගුණු අඩි ශබ්දයක් වෙනයි. බරට අඩි තබමින් කිසිවෙකු උඩුමහලට නැග එන හඬ අපට අසන්නට ලැබිණි.

"සැකයක් නෑ. මේ එන්නේ ග්‍රේස්සන්. මොකක් හරි අලුත් දෙයක් ලැබිලා ඇති" ඔහු කීය.

"ග්‍රේස්සන්?"

"ඔව් මට කිසිම සැකයක් නෑ. අඩි ශබ්ද දෙකක් අතර කාල පරාසය ඔහුටම සුවිශේෂයි. ඔහුගේ සාක්කුවේ කොයි වෙලෙන් විලංගු යුගලක් තිබෙනවා. එය එකට ගැටෙන හඬ මගේ දෙසවණට යන්නමින් වැටුණා."

හෝම්ස්ගේ වචන නිමවෙන්නටත් පෙර, දොර විවෘත කරගෙන, අපේ විසිත්ත කාමරයට පිවිසියේ ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් පොලීසියේ අපරාධ පරීක්ෂක චෝබියස් ග්‍රේස්සන්ය. වැහිකබායක් ද හිස හා කන් වැසෙන සේ වූ හිස්වැස්මක් ද/පැළඳ සිටි ඔහු, හතිදමමින් ඒවා ඉවත්කොට, හිස්වැසුම් ඉවත්නය මත දමමිණි.

"ඔහු උදෑසනක් ග්‍රේස්සන්. ඔබ මේ හිමකුණාටුවක් පවතින වෙලේ මෙහේ ආවේ, මොනවා හරි බරපතල අපරාධයක් ගැන, මා හමුවෙන්න බවට සැකයක් නෑ. මේ දවස් වල මං ඉන්නෙ සැහෙන තරම් නිදහසකින්. මේ හිනිඋදුන ලගම තියෙන පුටුවට එන්න. ඔබේ දුම්කොළ අර පුරාදු තැන. නැත්නම් සුරැට්ටුවක් බොනවා නම්, මෙන්න අපට තෑගි ලැබුණු හවානා සුරැට්ටු තිබෙනවා."

ග්‍රේස්සන් උදුන සමීපයේ අසුන වෙත පැමිණ, හරිබරි ගැසි හිදගෙන මහ හඬින් සිනාසෙන්නට පටන්ගත්තේය.

"හෑ හෑ හෑ හා! කවදාවත් වර්දින්නෙ නැති ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයට අද නම් වැරදුණා." ඔහු කීවේ දැන්වලින් තම කලවා වලට ගසාගනිමිනි.

"මට වැරදුණා?" මගේ මිත්‍රයා ඇසුවේ පුදුමයෙනි. "එහෙනම් ඔබ ආවේ ගැටලුසහගත අපරාධයක් විසඳා ගන්න නෙමෙයිද?"

"මං අද රාජකාරි කටයුත්තකට ගිය බව ඇත්තයි. මේ ඒක ඉවරවෙලා එන ගමන්. මං ආ කුලීරිය, ඔක්ස්ෆඩ් විටීය හා බේකර් විටීය මංසන්ධියේදී තවත් කුලීරියක ගැටුණා. කාටවත් බරපතල කුමාරයක් සිදුවුණේ නෑ. නමුත් මං ආ කුලීරියේ ඇක්සලයක් කැඩුණා. ආයෙ ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් ගියත්, මං තවත් රාජකාරියකට

යැවෙන්නේ නෑ. ඉතින් මට හිතූණා මේ ටිකදුර පයින් ඇවිත් ඔබේ හිනිඋදුන සමීපයට වෙලා, ඔබ සමඟ කතාබහක යෙදිලා ඉන්න."

"ඔබේ ඒ පැමිණීම ගැන ස්තූතියි ග්‍රේෆ්සන්" හෝම්ස් කිය. "අපි දෙන්නා මේ කතාකරමින් හිටියෙන්, යෙදෙන්න කිසිම අපරාධ පරීක්ෂණයක් නැති එක ගැන. ඉතින් කොහොමද කාලය ගෙවාගන්නේ? ඔබට අද උදේ පාන්දරම යෙදුණු කටයුත්ත මොකක්ද කියලා, මං ඇහුවට කමක් නැද්ද?"

"මේක නම් පැහැදිලිවම දිවිනසා ගැනීමක් හෝම්ස් මහත්මයා" ග්‍රේෆ්සන් කිය. "ඔබේ ඔය සිද්ධාන්ත, උපකල්පන, නිරීක්ෂණ කිසිම දෙයක්, මෙතනදී අපට ඕන වෙන්නේ නැහැ. ඒ වුණත් මං කියන්නම් ඔබට සිද්ධිය."

ඔබ සමහරවිට අහලත් ඇති කර්නල් ලුවී වෝබටන් ගැන?..... අහල නෑ? හොඳයි මම කියන්නම්. කර්නල් වෝබටන් ක්‍රිමියානු යුද්ධයට සහභාගිවුණු රණශූරයෙක්. ඔහු යුදපිටියේ සටන් කරමින් සිටියදී බරපතල තුවාල ලැබුවා. ඔහුගේ ජීවිතය බේරාගැනීමට හැකිවුණේ, ක්‍රිමියන් යුදපෙරවුණේ පිහිටා තිබූ ස්කූටාරි නම් බ්‍රිතාන්‍ය රෝහල නිසා. හරියටම කියනවා නම් එහි සිටි ෆ්ලොරන්ස් නයිට්-ගේල් මෙනෙවියගේ සාත්තුපෝවයට පින්සිදුවෙන්න. යුද්ධය අවසානයේ සම්මාන පිදීමේදී ඔහු චික්ටෝරියා කුරුසියෙන් සම්මාන ලැබුවා. ඔහුගේ බිරිඳ මීට අවුරුදු අටකට පෙර මියගිය බවයි අපට අහන්න ලැබුණේ. ඔවුනට දරුවන් නැහැ.

කර්නල් වෝබටන් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පදිංචි වෙලා හිටියේ නැගෙනහිර ලන්ඩනයේ, එල්ම්වුඩ් මාවතේ අංක 37 දරන නිවසේ. මේක අනෙක් නිවාස වලින් වෙන්ව, ලොකු ගෙවත්තක් මැද පිහිටි කුඩා නිවසක්. ගිය මාසයේ වයස අවුරුදු 68 සම්පූර්ණ කළ කර්නල් වරයාට, පහසුවෙන් ජීවත්වෙන්න ප්‍රමාණවත් විශ්‍රාම වැටුපක් ලැබුණා. නමුත් ඔහු පසුගිය අවුරුදු හතරක කාලයක් තිස්සේ ස්වයං රැකියාවකින් කරගෙන ගිය බවයි මට අහන්න ලැබුණේ.

කර්නල්ගේ පියා ජීවත්ව සිටියදී ඔහු, කලාත්මක කාන්තා හිස්ටෝරිකල් නිර්මාණය පිළිබඳ සුප්‍රසිද්ධ ශිල්පියෙක්ලූ. ලුවී වෝබටන් තරුණ කාලයේ, ඒ කියන්නේ යුද්ධ හමුදාවට බැඳෙන්න පෙර මේ අංශයේ කටයුතු කරලා තිබෙනවා. ඔහු පියාගේ හිස්ටෝරිකල් නිෂ්පාදනාගාරයේ වැඩකරලා, හොඳ පුහුණුවක් ලබල තියෙනවා.

යුද්ධය නිසා ඔහු සැහෙන තරම් ආබාධිත තත්ත්වයට පත්වුණේ. කර්නල් චෝබටන්ගේ දකුණු කකුලේ අස්ථි බිඳී ගොස්, සුවවෙද්දී යම් අඩුපාඩුවක් ඇතිවුණා. ඒ නිසා ඔහු සැරයටියක ආධාරයෙන්, කොරගසමින් ගමන්කළේ. ඔබට තේරෙනවා ඇති, මෙවැනි කෙනෙකුට, හිස්වැසුම් නිර්මාණය වැනි, එක තැන හිඳගෙන කරන වෘත්තියක් වඩාත් සුදුසු බව. දවස පුරාම ගෙදරට කොටු වෙලා තනියම සිටින්නට වුණු නිසා, කාලය ගෙව්මැනීම සඳහා ඔහු මේ කටයුත්තේ යෙදුණා වෙන්තත් පුළුවනි. කොහොමවුණත් ඔහුගේ අතින් නිමවුණු හිස්වැසුම් වලට විශාල ඉල්ලුමක් තිබුණා. ලන්ඩන් නගරයේ ඉහළම පෙළේ වෙළඳ ආයතන, සතිපතා ඔහුගේ නිමැවුම් මිලදී ගත් බවත් මට දැනගන්න ලැබුණා. ආබාධිත තත්ත්වයට අමතරව කර්නල්වරයා රුමටොයිඩ් සන්ධි ප්‍රදාහය නම් රෝගයට ගොදුරුවීම නිසා, ජීවිතය ගෙවලා තියෙන්නේ දැඩි වේදනාවකින්. ඔහුගේ ගෙදරම පදිංචි සේවක සේවිකාවන් කිසිකෙනෙක් නැහැ. දිනපතාම ඇවිත්, කෑම උයාදී ගේ පිරිසිදු කර දී යන කාටර් මහත්මිය නම් කාන්තාවක් ඉන්නවා. ඇය අද උදේ ඇවිත් පුරුදු විධියට, අමතර යතුරෙන් ඉදිරි දොර ඇරගෙන ගෙට ඇතුළුවෙලා තියෙනවා. එහෙම එද්දී ඇය සිරිත් පරිදි කරන විධියට ගෙදර සිනුව නාද කළාලු. නමුත් එයට වෙනදා මෙන් ඔහුගෙන් ප්‍රතිචාරයක් ලැබිල නැහැ. ඒ වුණත් ඇය ඒ තරම් පුදුමයකට පත්වෙලා නැහැ. කුමක් නිසාද කියනවා නම්, මෑතක සිට හන්දිවල වේදනාවට ඔහු පාවිච්චි කරන ඖෂධ නිසා, කර්නල් චෝබටන්ට උදේට තදින්ම නින්ද යනවලු.

කෙසේ වෙතත් කන්තෝරු කුමරයාට පා තැබූ කාටර් මහත්මිය, ඇයට දකින්නට ලැබුණු දර්ශනයෙන් දැඩි හිතියටත් කම්පනයටත් පත්වුණාලු. ඇය දුටුවේ බේදජනක දසුනක්. කර්නල් චෝබටන් තමන්ගේ රිවෝල්වරයෙන්ම, තමන්ගේ කට ඇතුළට වෙඩි තබාගෙන මියගිහිනි!

ග්‍රෙග්සන්ගේ මේ වචන වලින්, ඒ බිහිසුණු දර්ශනය මැවී පෙනුණාක් මෙන්, අප අතර එක් මොහොතකට පැතිර ගියේ දැඩි නිශ්ශබ්දතාවයකි. දකුණු අත තම නළල වෙත යැවූ හෝම්ස් මිනිත්තු දෙකක් පමණක් නිහඩව කල්පනා කරමින් සිටියේය. ඔහු ග්‍රෙග්සන් වෙත තෙත් යොමුකළේ ඉන්පසුවය.

"සැක කටයුතු කිසිම දෙයක් ඔබට දකින්න ලැබුණේ නැද්ද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"කිසිවක් නෑ" ග්‍රේස්සන් කීය. "හොරෙක් ආව බවට කිසිම සලකුණක් නෑ. මම කාටර් මහත්මියගෙන්, ඒ කියන්නේ සේවිකාවගෙන් මේ ගැන ප්‍රශ්න කළා ඇය කිව්වේ මෙහෙම දෙයක්. කර්නල් වෝඩ්ස්ටන්ට ඇතින් හෝ මිත්‍රයන් කිසිකෙනෙක් හිටියේ නෑ. ඒ මදිවට අසනීප නිසා ඔහුම-පිදින්න වුණු වේදනාව. ඉතින් ඔහුගේ සිහිවිකල් වීමේ පුද්ගලයක් හැකි බවයි, ඇගේ අදහස. ඔහු මෑතක ඉඳල තනියම දොඩවන්නක්, වේදනාවෙන් වගේ කැගසන්නක් පුරුදුව හිටි බව ඇය තවදුරටත් කිව්වා."

"මේ මරණයට ඇගේ සම්බන්ධයක් නැහැ කියල ඔබට හොඳටම විශ්වාසද?" මගේ මිත්‍රයා ඇසීය.

"එක්වරම මට එහෙම දෙයක් හිතුවේ නැහැ හෝම්ස් මහත්මිය." ග්‍රේස්සන් කිවේ හිස කසමින් මඳක් කල්පනාකරමිනි. "මේක සියදිවිනසා ගැනීමක් බව මට සියයට අනූනවයක්ම විශ්වාසයි....."

"..... ඇයි ඔබට ඉතිරි සියයට එක අවිශ්වාස?"

"ඔබතුමා අර වගේ ප්‍රශ්නයක් මගෙන් ඇසුව නිසා" ග්‍රේස්සන් කීය. "මං ඒක තවදුරටත් පැහැදිලි කරන්නම් හෝම්ස් මහත්මිය. දින තුනකට කලින් ගෙදර ජලනළයක කරාමයක් කැඩී ගිහිත් තියෙනවා. ඒක අලුත්වැඩියා කිරීමට කාර්මිකයෙකු ඇවිත් වැඩ කළා. නාන කාමරය හා කුස්සිය අතර ජලනළයේ තමයි, කරාමය කැඩීගිහිත් තියෙන්නේ."

"ඒ කාර්මිකයා කවුද? ඔහු ඒ අලුත්වැඩියාව සඳහා කොපමණ කාලයක් ගත්තද? ආදී කරුණු, ඔබ සේවිකාවගෙන් අහල සටහන් කරගත්තද?" හෝම්ස් ඇසීය. "බාග්වෙලාවට ඒ කටයුත්තට මුදල් ලබාගන්න, ඔහු කර්නල් වෝඩ්ස්ටන් සිටි කාමරයටත් යන්න ඇති?"

"මං ඇයගෙන් විස්තර ඇහුවා." ග්‍රේස්සන් පැවසුවේ ලේන්සුව අතට ගෙන මුහුණ පිසදා ගනිමිනි. "ජලනළ අලුත්වැඩියාව කරල තියෙන්නේ, කාටර් මහත්මියගේ සැමියා - විලියම් කාටර් විසින්. ඔහු බොහොම කලකට පෙර කාර්මිකයෙක්ල. දැන් රැකියාවක් නොකරන බවයි කියන්නේ."

"මේ සියලු කරුණු ඇය ඔබට කැමැත්තෙන්ම හෙළිකළාද?"

"නැහැ හෝම්ස් මහත්මයා" ග්‍රෙග්සන් කීය. "ඇය ඒ ගැන කථාකරන්නවත් කැමැති වුණේ නැහැ."

"ග්‍රෙග්සන්. මෙතැන මොකක් හරි අපරාධයක් නිසැකවම සිදුවෙලා කියල මං කියන්නේ නැහැ" හෝම්ස් කීය. "නමුත් ඔබ විමසිය යුතු අත්‍යවශ්‍ය කරුණු කිහිපයක්ම ඔබට මගහැරිලා. ඒ බව කණගාටුවෙන් වුවත් මා කිව්‍යුතුයි. සියදිවි නසාගැනීමක් කියලා ඔබ කිව්වත්, මට නම් පෙනෙන්නේ මේක සංකීර්ණ ලෙස පැටළුණු තුල් බෝලයක් ලෙස. මං ඔබට යෝජනාවක් කරන්න කැමැතියි ග්‍රෙග්සන්. යළිත් වරක් එල්ම්වුඩ් මාවතට ගිහිං, තවදුරටත් මේක ඇතුළට හාරා අවුස්සා බලන්න."

මගේ මිත්‍රයාගේ කවීන් එම වඩන පිටවීමත් සමගම, ග්‍රෙග්සන්ගේ මෙතෙක් වෙලා දක්නට තිබූ සාඩම්බර බව අතුරුදන් විය. හිස මදක් පහතට කරගෙන, ඔහු දකුණු අතේ ඇඟිලි වලින් නළල් තලයට තට්ටු කරන්නට පටන් ගත්තේය. ඒ, ඔහු අතින් යම් යම් අඩුපාඩු සිදුවී ඇති බැව් ඔහුටම වැටහී ඇති අයුරෙනි.

අපේ විසිත්ත කාමරය තුළ මිනිත්තු කිහිපයක නිහඩතාවයක් පැවතිණ. අනතුරුව, පොලිස් නිලධාරියා පුටුවෙන් නැගී සිටියේ නිශ්චිත තීරණයකට එළඹුණු බවක් හඟවමිනි.

"හෝම්ස් මහත්මයා" ඔහු කීය. "ඔබතුමා කිව් කාරණාවෙන් ලොකු ඇත්තක් තියෙනවා. මං හොයා බැලූ ප්‍රමාණය මදි. මගෙන් මොකක් හරි අතපසු වීමක් සිදුවුණොත්, ඒක මහ ඉහළින් ප්‍රචාරය කරන්න සූදානම් පුද්ගලයෝ, අපේ ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් එකේ ඕනෑතරම් ඉන්නවා. ඔබතුමා කිව් විධියට, මං එල්ම්වුඩ් මාවතට ආපසු යනවා මේ මොහොතෙම. ඔබට කරදරයක් නැත්නම් මා සමග එන්න කියලා මං ඔබතුමාට ආයුචනය කරනවා."

කිසිදු පරීක්ෂණ කටයුත්තක් නොලැබී කාමරයටම කොටුවී සිටි හෝම්ස්ට, මෙම ඇරයුම සන්නෝද්දායක එකක් වූ බැව් මම වටහාගතිමි. හිම වැටෙන මේවැනි දවසක නිවසෙන් එළියට බැසීමට, මගේ නම් කැමැත්තක් නොවීය. එහෙත් මගේ මිත්‍රයා ගමනට සූදානම් වෙද්දී, මට පමණක් නිවසේ රැඳී සිටිය හැකි ආකාරයක් නොපෙනිණ.

"වොට්සන්" හෝම්ස් කීවේ මගේ සිතැඟි වටහාගෙන වියයුතුය. "වැස්සයි සීතලයි අමතක කරල දාල, අපි ග්‍රෙග්සන් එක්ක එල්ම්වුඩ්

මාවනට ගිහිං එමු. මෙනැන මොකක් හරි අහිරහසක් නැතිවුණත්, අලුතෙන් යමක් ඉගෙන ගන්න ඔබ්බු හොඳ අවස්ථාවක්."

ගමන්කඩා, වැහිකඩා ආදී සියලු ආම්පන්න වලින් සැරසී, අපි රෝද හතරේ ලොකු අශ්වකරත්තයකින් බේකර් විරියෙන් පිටත්වී ගියෙමු.

පාර හිමෙන් වැසී තිබීම නිසා අපට එල්ම්වුඩ් මාවනට ළඟාවීමට පැයකට කිට්ටු කාලයක් ගතවිණි. අංක 37 දරන නිවස පිහිටියේ, ප්‍රධාන පාරට මායිම්ව නොවේ. එල්ම්වුඩ් මාවත, තරමක් අප්‍රකට එල්ම්වුඩ් උද්‍යානයට සම්බන්ධ අතුරුපාරකි. විශාල එල්ම් හා ඕක් ගස් වලින් වැසුණු මේ ප්‍රදේශයේ, එතරම් සිත් අදනා බවක් නොවීය. 19 වැනි සියවස මුල් භාගයේ ඉදිකළ විශාල මන්දිර අතර, ඉතිරිවී තිබූ ඉඩම් කැබැලිවල, කුඩා නිවාස ඉදිකර තිබිණි. ඒවා ද අවුරුදු තිහක් හතළිහක් පැරැණි, දුර්වල ඩික්ති සහිත ඒවා බැව් පෙනිණ. කර්නල් වෝබට්ගේ අංක 37 දරන නිවස ද මෙවැනි එකකි. ගෙවත්තට ඇතුළුවන ගේට්ටුව ළඟ පොලිස් හටයෙක් මුරට සිටියේය.

"දොස්තර මහත්මයා ආවද? කනිංහැම්?" ග්‍රෙග්සන් අසද්දී, සිරුවෙන් සිටගත් පොලිස් හටයා "ඔව් මහත්මයා" යයි පිළිතුරු දුන්නේය.

"ආයුබෝවන් දොස්තර මහත්මයා" ග්‍රෙග්සන් කීවේ විසිත්ත කාමරයේ පුටුවක වාඩිවී යමක් ලියමින් සිටි මහතෙකුටයි.

"මං පරීක්ෂාව අවසන් කරල, වෛද්‍ය වාර්තාව ලියන්න පටන්ගත්තා" තරුණයෙකු වූ පොලිස් ගලා වෛද්‍යවරයා කීය.

"මේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා. මං ඔහුටත් මිනිය පෙන්වන්නම්" කී ග්‍රෙග්සන් දොර හොඳින් විවෘතකොට අත දිගුකොට අපට පෙන්වීය.

එය කන්තෝරු කාමරය යයි සිතිය හැකි, ඉඩකඩ සහිත කාමරයකි. එක් බිත්තියක් පිරෙන්තට තිබුණේ පොත් අසුරා තිබූ රාක්කයකි. ඊට විරුද්ධ පැත්තේ එක් ලිපිපත් තැනු ශක්තිමත් ලාවවු අල්මාරියක් විය. සම් කවර වලින් නිම වූ ඇඳි පුටු දෙකක්, සහ තවත් වේවැල් පුටුවක් එම කාමරයේ විය. කාමරයේ මැදට වන්නට බිම, මළසිරුර වැටී තිබිණි.

"සියදිවි තසාගැනීමක් බවට සැක නෑ කියල, මං මුලින් කීවේ මේ නිසා" ග්‍රෙග්සන් කීවේ මළසිරුරේ විවෘතව තිබූ මුඛය

පෙන්වමිනි. හමුදා ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස සේවය කොට තිබුණත්, මෙම මළසිරුරේ දසුන මධ්‍ය අප්‍රසන්න එකක් විය. එහි උඩුතල්ල බිඳී විනාශ වී ගොස් හිස් කබල දෙසට ගැඹුරු තුවාලයක් සෑදී තිබිණ. සුනුවිසුනු වී ගිය අස්ථි කැබැලි හා ලේ කැටි, අවට විසිරී තිබුණේ බෙදුපතක දසුනක් සිතුවම් කරමිනි.

මළසිරුර අසල දණගසාගත් මගේ මිත්‍රයා, එය පරීක්ෂා කිරීමට පටන්ගත්තේය. කට හා නිකට අවට දුර්වල චූලේ වලින් කළු පැහැ ගැන්වී තිබිණ. කම්මුල් වලට පහළින් ද, ගලාගොස්, කැටිගැසී, වියළුණු විශාල ලේ කැටි අපි දුටුවෙමු. මීට අමතරව ඔහුගේ හිස අසල බුමුතුරුණ මත ද විශාල ලේ පැල්ලමක් විය. දකුණු අතේ ඇඟිලි කකුළුවෙකුගේ අඩු මෙන් විහිදී, පහතට නැමී තිබිණ. හිසට අඩි කිහිපයක් දුරින් ස්වයංක්‍රීය රිවෝල්වරයක් විය.

තමාගේ රාජකාරි කටයුතු නිමකළ පොලිස් ශල්‍ය වෛද්‍ය එල්වර්ති, වාර්තාව ද අතැතිව අප සිටි තැනට පැමිණියේය.

"ඔහුගේ කටේ වෙඩි බෙහෙත් ලකුණු තියෙනවා නේද දොස්තර මහත්තයා?" ග්‍රේසන් ඇසීය.

"ඔව්" එල්වර්ති පිළිතුරු දුන්නේය. "මේ මුලින් දකිද්දී, ඔහු මියගිහිත් පැය එකොළහක් හෝ දොළහක් ගතවී තියෙනවා ඇති."

"සේවිකාව දකිද්දින් මේ පහත දල්වා තිබුණිලු" ග්‍රේසන් කීවේ මළසිරුර කෙළින්ම ඉහළින් තිබූ විදුලිපහන පෙන්වමිනි.

"තමන්ට වෙඩි තියාගන්න, ඔහු මෙතැන තෝරාගත්තු එක පුදුමයි" හෝමස් කීය. "වෙඩි තියාගන්න කලින් ඔහු විදුලිපහන දල්වාගත්තේ ඇයි කියන එකත් ප්‍රශ්නයක්."

"ඔහුගේ හිතේ අඳුරට භයක් තියෙන්න ඇති." වෛද්‍යවරයා කීය. "උමතු භාවය වැඩිවුණාම එහෙම දෙයක් වීම ස්වාභාවිකයි."

"ඔව්. එහෙම දෙයක් වෙන්න ඇති." කිව් හෝමස් මළසිරුර තවදුරටත් පරීක්ෂා කළේය. මම ඒ අසලටම වී බලාසිටියෙමි. යම්කිසි නිගමනයකට පැමිණිය හැකි, ප්‍රයෝජනවත් හෝද්‍රවාවක් වේදැයි මම සුපරීක්ෂාකාරී වීමි.

මළසිරුරේ ස්වභාවය දැකීමට ප්‍රිය උපදවන එකක් නොවූ බව, මම මුලින් ද සඳහන් කළෙමි. බොහෝ දුරට තට්ටය පැදුණු කර්නල් වරයාගේ ඉතිරිව තිබූ සුදුපැහැ වුණු කෙස් ස්වල්පය කැටිගැසුණු ලෙයින් එකට ඇලී තිබිණ. ශරීරය කුදු ගැසී තිබුණේ, ඉමහත්

හිතියකට ඔහු මුහුණදුන් අයුරෙහි. යම්කිසි පුද්ගලාකාර දෙයකින් ඔහු මව්තයට පත්වූ බව හඟවමින් මෙන් දැස් හොඳින් විවෘතව තිබිණි. ඔහුගේ සෘජු නාසයේ මෙන්ම නළලේ මතුපිට ද තෙත් ගතියක් දැකිය හැකිවිය. ඇඳුම් පැළඳුම් සියල්ලක්ම පාහේ, කාලයක් තිස්සේ ඇඳීමෙන් ගෙවීගිය අඛණ්ඩ වූ ඒවා බැව් පෙනිණ. ගෙදරට පාවිච්චි කළ සෙරෙප්පු දෙකේ විච්චි පෙදෙස් සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවී ගොස් තිබුණු අතර, තද නිල් පැහැති කලිසමේ තැන් කිහිපයක්ම ඉරි හිල් සැඳි ඇති බැව් මම දුටුවෙමි.

"මළසිරුර මුලින්ම දුටුවේ ඔහුගේ සේවිකාවය කිව්ව නේද? කෝ ඇය?" හෝමස් ඇසුවේය.

"ඇය ඉන්නවා අල්ලපු කාමරේ."

කාටර් මහත්මිය අති පහකට වඩා උස් නොවූ, කෙටිවූ සිරුරක් තිබූ, වයස හැටක පමණ කාන්තාවක් වූවාය. ඇගේ කොටට කපා තිබූ හිසකෙස් මෙන්ම විශාල දෑස් ද, එක්වරම මගේ අවධානයට ලක්විය. දිගින් දිගටම විවෘතව තබාගෙන සිටි එම දෑසින් කියවුණේ අතිශය පුද්ගලයට පත් බවකි. ඇය හැඳ සිටියේ ගෙවීගිය දුඹුරු පැහැති කබායක් සහ මිල අඩු වර්ගයේ ලෝම ගවොමකි. කළු පැහැති පරණ හිස්වැස්මක් ද ඇගේ අතේ විය.

"කාටර් නෝනා" ශ්‍රේණියෙන් කිය. "මේ තමයි අපරාධ පරීක්ෂක ෂර්ලොක් හෝමස් මහත්මයා. ඔහුට ඔබෙන් ප්‍රශ්න කිහිපයක් අහන්න තියෙනවාලු."

"වාඩ්වෙන්න කාටර් නෝනා" හෝමස් කරුණාවන්ත ස්වරයෙන් කීවේ, කලබල වී අසුනෙන් නැගී සිටි වයස්ගත කාන්තාවටයි. "මේ ගෙදර වැඩ කටයුතු ශීක්ෂකාම බලාකියාගත්තේ ඔබ. එහෙම නේද?"

"ඔව් මහත්මයා" ඇය කීවාය. "මං හැමදාම උදේ අටට මෙහාට එනවා. ඉරිදාට මගේ නිවාඩු දවස. ඔදාට එන්නේ නෑ. ගෙදර ඔක්කොම පිරිසිදු කරලා, රෙදි හෝදලා, දවල් කෑමට මොනවා හරි උයලා තියලා මම ආපහු යනවා."

"කියාද ඔබ සාමාන්‍යයෙන් පිටවෙලා යන්නේ?"

"පිගන් සෝදන වැඩක් ඉවර කරලා දවල් දෙකට දෙකහමාරට විතර. නමුත් සෙනසුරාදා දවස්වලට ආපහු යද්දී තුන විතර වෙනවා."

"ඒ මොකද?"

"ඉරිදාට මං නොඑන නිසා චෝබටන් මහත්මයාට කෑම පිළියෙල කරගන්න පහසුවෙන්, බඩු සූදානම් කරතබන්න වෙනවා."

"කර්නල් චෝබටන් උදේ වරුවේ කොහේවත් ගියේ නැද්ද?"

"ඔහු?" ඇය ඇසුවේ එම ප්‍රශ්නයෙන් ප්‍රද්‍රමයට පත්වූ අයුරෙනි.

"ඇයි දෙවියනේ ඔහු කවදාවත්, කොහේවත් ගියේ නෑ. ලෝහ මසුරෝ කොහොමටවත් එහෙම යන්නේ නෑනෙ. එහෙම යනවද මහත්මයා?"

එම ප්‍රශ්නයට හෝම්ස්ට සිතා පහළවිය. "කාටර් මහත්මිය ඔබ කියන්නේ ඔහු ලෝහයෙක් කියලද?"

"ඇයි මහත්මයා. ඒක හැමෝම දන්නා කරණයක් නේ. ඔහු හදන ගිස්වැසුම් ගෙනියන්න එන මිනිස්සුන් ඒක දන්නවා. ඔහුට උවමනා කරන බඩු විකුණන්න එන මිනිස්සුන් දන්නවා. ඔහුගේ ලෝහකම....."

".....ඒ මිනිස්සු අන්තිමට ආවේ කවදද?"

"බඩු ගෙනියන අයයි. යේන අයයි. ඔක්කොම එන්නෙ සෙනසුරාදාට" ඇය කීවාය. "අනෙක් දවස්වලට ඔහු කාටවත් දොර අරින්නේ නෑ."

"අද බ්‍රහස්පතින්දා. ඔබ කියන්නේ ගිය සෙනසුරාදා, ඒ කියන්නේ දවස් පහකට කලින් ඔවුන් ආවා කියලද?"

"ඔව්." ඇය කීවාය. "උදේ නවය වේද්දී ඔවුන් එනවා. දවල් එකට කලින් ගනුදෙනු ඔක්කොම අවසන් කරලා පිටවෙලා යනවා."

"ජලනළ වල අලුත්වැඩියාවක් කළ බව මට අහන්න ලැබුණා. ඒක කළේ කවදද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"මං සඳුදා වැඩට ඇවිත් බලන කොට, කුස්සියේ ඉඳන් පහළ තට්ටුවේ නානකාමරයට වතුර යන ජලනළයේ කරාමයක් කැඩිලා. ඒක අලුත්වැඩියා කරන්න මගේ මහත්තයා එක්ක එන්න කියලා කර්නල් කීවා."

"ඔබේ සැමියා ජලනළ කාර්මිකයෙක්ද?"

"ඔහු ජලනළ වල වැඩත් ටිකක් දන්නවා මහත්මයා" ඇය කීවාය. "ඔහු ඉස්සර නොයෙක් කාර්මික වැඩ කළ කෙනෙක්. දැන් වයස්ගත නිසා වැඩට යන්නේ නැහැ. ළමයි කසාද බැඳලා ගියාට පස්සේ, අපි

මොකටද වැඩිපුර මහත්සිවෙලා සල්ලි හොයන්නේ කියල ඔහු අහනවා. චෝඛට් මහත්මයා ජලනළ කාර්මිකයෙක් ගෙන්වා ගන්නෙ නැත්තෙන්, එවැනි කෙනෙකුට වැඩි මුදලක් ගෙවන්න වෙන නිසා. මගේ මනුස්සයාටත් ඔහු කියක් හරි දෙන්නේ බොහොම අකමැත්තෙන්."

"ඔබ කියන්නේ චෝඛට් මහත්මයා කොහේවත් නොගියී බවයි." හෝමස් කීය. "බිල් ගෙවීම් හෝ බැංකු කටයුතු සඳහාවත් ගෙයින් පිටවී ගියේ නැද්ද?"

"මාසෙකට දවසක්වත් එහෙම ගිය බවක් මං දන්නෙ නැහැ මහත්මයා. කොයි වෙලෙන්, බඩුවල මිල වැඩිවීම, ජීවන වියදම ඉහළ යෑම ගැන ආණ්ඩුවට බැණ බැණ හිටියා. අන්න අර කාමරේට...." ඇය කීපි වසා තිබූ කාමරයක් පෙන්වමිනි. "මට වත් ඒකට යන්න දුන්නේ නැහැ"

මෙම කරුණු අසන්නට ලැබුණු පසු, හෝමස්ගේ දෙනෙත් දිස්තිමත් වූ හැටි මම දුටුවෙමි.

"ඇයි ඒ කාමරේ මොනවද තියෙන්නේ?"

"මුදල් දමන යකඩ සේප්පුවක් මහත්මයා" ඇය කීවාය. "කොයි වෙලෙන් ඒ කාමරයේ දොර වහල යතුරු දමල, යතුර කොහේ හරි හංගාගෙනයි හිටියේ."

"ඔබ දුන් මෙහේ රැකියාව කරන්න පටන් අරගෙන කොපමණ කාලයක් වෙනවද?"

"අවුරුදු දෙකක් විතර වෙනවා. පත්තරේ තිබුණු දන්වීමක් දැකලයි මං ඉල්ලුම් කළේ. ඒ පුණත් මැනක සිට නම් මම කල්පනා කර කර හිටියේ මෙහේ රැකියාඉචන් අස්වෙනවද කියලයි."

"ඒ ඇයි?"

"දුන් මාස තුනක විතර ඉඳලා කර්නල් චෝඛට් පිස්සුවෙන් වගේ තනියම දොඩවනවා. සමහර වෙලාවට කාමරය ඇතුළේ මහ හඬින් කෑගසනවා."

"එහෙම අසනිප ගතියක් තිබුණා නම්, ඔහු ඒකට බෙහෙතක් ගත්තේ නැද්ද?"

"මොකද නැත්තේ?" ඇය කීවාය.

"දොස්තර බෙල් තමයි ඔහුට බෙහෙත් කරන්නේ. දොස්තර මහත්තයා කිව්වේ හන්දිසත් අමාරුව හා අත් වෙවිලීම අඩුකරන්න ගන්න බෙහෙත් වලට, සිහිකල්පනාව අඩුවෙනවලු."

"හො හෝ. එහෙනම් ඔහු දිගටම ප්‍රතිකාර ගත් කෙනෙක්?"
මෙවර ප්‍රශ්නය ඇසුවේ ග්‍රෙග්සන්ය. "මං ඒ බවක් දැනගෙන
හිටියේ නැහැ."

"දොස්තර බෙල් ඇවිත් අත්තිමටම වෝබටන් මහතා පරීක්ෂා
කළේ කවදාද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"දවස් තුනකට කලින් ආවා."

"වෝබටන් මහත්මයා හුඟක් ලියුම් ගනුදෙනු කළාද? මං අදහස්
කළේ ඔහු නිතර කාටහරි ලියුම් සැව්වද?"

"මම දන්නෙ නෑ මහත්මයා ඇය පිළිතුරු දුන්නාය. "මං මෙතේ
වැඩට එනකොට, උදේ පළමුවෙනි තැපෑලේ ලියුම් බෙදීම කරලා
ඉවරයි. දෙවැනි තැපෑලෙන් නම් ඔහුට ඒ හැටි ලියුම් ආවෙ නෑ.
ආවා නම් ඔය බිල්පත් වගේ ඒවා- පැන්ස බාගේ මුද්දර අලවා එන
ලියුම් එකක් හෝ දෙකක් පමණයි."

"හොඳට, ඔබට ස්තූතියි කාටර් මහත්මිය." කී හෝම්ස් ඔහුගේ
සටහන් පොත දිගහැරියේය. "ඔබේ ලිපිනයත් අපට කියන්න."

"නොම්මර 85 ඡේඩ් ග්‍රෝව් පටුමග."

"මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා තවත් ටික වෙලාවක් මේ නිවසේ
යඳි ඉන්න කියලා. ඊට පස්සේ ඔබට ගෙදර යන්න අපි අවසර
දෙන්නම්" කී හෝම්ස් මෙවර නිවසේ ඉස්තෝප්පුව වෙත
පැමිණියේය.

"කර්නල් වෝබටන් මසුරු පුද්ගලයෙකු කියන ආරංචිය
හැමතැනම පැතිරී තිබුණු බවයි පෙනෙන්නෙ" හෝම්ස් කීය.
"නමුත් මේ වගේ කෙනෙක් තමන්ගේ දිවි හානිකරගන්නා කියල
හිතන්න අමාරුයි, යම්කිසි දේකට හයෙන් එහෙම කරගන්නා නම්
මිස. තනියම ජීවත්වෙන නිසා, ඔහුගේ හිතේ නොයෙක් බහුබ්‍රත
මැවුණා වෙන්නත් පිළිවිත්. කොහොම වුණත් වෝබටන්ගේ නියම
ස්වභාවය, අපට දොස්තර බෙල්ගෙන් අසා දැනගන්න
පුළුවන් වේවි."

කන්තෝරු කාමරයේ දොර විවෘත විය. වෛද්‍ය එල්වර්ති අප
ඉදිරියට ආවේ තම දෑත් පිසදමමිනි. "මං මළසිරුර ටිකක් පිරිසිදු
කරලා හාන්සි පුටුවක් මත තැබුවා." ඔහු කීය.

අපි යළිත් වරක් ඒ කාමරයට ඇතුළුවුණෙමු. ලේ සෝදා
ඉවත්කළ පසු, කර්නල් වරයාගේ මුහුණේ තිබුණේ කිරිමැටි

පැහැයකි. කවේ වම් කෙළවරට ළං වන්නට විශාල ඉන්නෙකු විය. යටිහක්ක පහතට නොවැටීමට දුමු-ඉවළුම් පටිය නිසා, දෙතොල් එකට තෙරපී තිබුණේ, ඔහුට විම්පන්සි පෙනුමක් ගෙනදෙමිනි. මේසය මතවූ පිරිසියක ඔහුගේ කෘතිම දත් කුට්ටම විය. එය ද හෝම්ස්ගේ පරීක්ෂාවට ලක්විය. උඩු ඇන්දේ කෘතිම දත් වල තල්ල කොටස, කැබලි වලට කැඩී වෙඩි පහරින් උණුවී ගොස් තිබිණි. එහි වෙඩිබෙහෙත් දූවුණු සලකුණු ද විය. ඒ අසලම මේසය මත රත්රන් රාමුව සහිත උපාස් යුගලක් ද විය.

"මේක තිබුණේ කොහේද?" ග්‍රේස්සන් ඇසුවේ උපාස්යුගල පෙන්වමිනි.

"බිම වැටිල ඇඟට යටවෙලා තිබුණා." වෛද්‍යවරයා පිළිතුරු දුන්නේය.

මිළඟට හෝම්ස් මියගිය පුද්ගලයාගේ ඇඳුම් වල සාක්කු පරීක්ෂා කර බැලීය. එක් සාක්කුවක යතුරු කැඳලක් හා මුදල් පසුම්බියක් විය. පසුම්බියේ වූයේ මාරුකායි කිහිපයකි. ඊට අමතරව මුදල් පසුම්බිය තුළ තිබී දොස්තර බෙල් විසින් එවන ලද ලිපියක් හමුවිය.

මයිකල් බෙල්
එම්.ඩී.

කර්නල් වෝබටන් වෙත,

ඔබට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා කලින් පොරොන්දු වූ පරිදි හෙට (බදාදා) උදයේ මට පැමිණීමට අපහසු බව කණගාටුවෙන් දන්වමි. අනිද්දා (බ්‍රහස්පතින්දා) එම වේලාවටම නොවදරවම පැමිණෙමි.

හිතවත්
එම්. බෙල්.

"එහෙනම් වෛද්‍යවරයා හොයාගෙන යන්න, කරදරවෙන්න උවමනාවක් නැහැ. ඔහු අද මෙහාට ආවම ම හුඟක් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලැබෙවි." ග්‍රේස්සන් කීය.

මිළඟට හෝම්ස්ගේ අවධානය යොමුවූයේ, වසා තිබූ කාමරය වෙතයි. මළසිරුරේ සාක්කුවේ වූ යතුරකින් අපි කාමරය විවෘත කළෙමු. බිත්තියටම සවිකොට තිබූ යකඩ සේප්පුව දුඹුරු පැහැති සන තිර රෙද්දකින් ආවරණය මකාට තිබිණි. එය විවෘත කර ගැනීම එතරම් පහසුනොවීය. වෝබටන්ගේ සාක්කුවේ තිබූ යතුරු

කැරැල්ලෙන් යතුරු කිහිපයක් දමා උත්සාහ කොට, අවසානයේ සේප්පුව විවෘතකර ගැනීමට මගේ ඕනෑයා සමත් විය.

"මේක ඇතුළෙ මුදල් මොකුත් නැහැනේ?" හෝම්ස්ට කියවුණේ පුදුමයෙනි.

"ඔහු දිවිනසා ගැනීමට හේතුවත් ඒකම වෙන්න පුළුවනි." ග්‍රේස්න් කිය.

"ඔව් ඒකත් වෙන්න බැරි නෑ" කී හෝම්ස් බිත්තිය අසල වූ ලාවඩු අල්මාරිය පරීක්ෂා කළේය.

"මේක ඇතුළෙ තියෙනවා, පරණ වෙක්පොතක් සහ ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක පාස් පොතක්. ඒ ගිණුමේ තියෙන්නෙන් සුළු මුදලයි. පවුම් පනහකට වඩා නෑ" හෝම්ස් කිය.

"අසනිපය නිසා ඔහුට හුඟක් මුදල් වියදම් වෙන්න ඇති." මම කීවෙමි.

"ඔහුගේ බැංකුව නැගනල් ඇන්ඩ් කවුන්ට්ස් බැංකුව බවයි පෙනෙන්නේ" හෝම්ස් කීවේ පාස්පොත හා වෙක්පොත පෙරලා බලමිනි. "මේකෙ අන්තිමට ගිණුම් කිහිපයක අංක තියෙනවා. ග්‍රේස්න් දුරකතනයෙන් බැංකුව අමතලා බලන්න, කර්නල් චෝබටන්ගේ බැංකු ගිණුම් ගැන."

පාස්පොත අතට ගත් ග්‍රේස්න් එම කටයුතු සඳහා බරාදයේ පිහිටි දුරකතනය වෙත ගියේය. මේ අතර මගේ මිත්‍රයා බිම වැටී තිබූ රිච්මොන්ඩ්වරය මේසය මතට ගෙන, සිය ප්‍රබල උත්තල කාවය ද අතට ගෙන, ආයුධය පරීක්ෂා කර බැලීමට පටන්ගත්තේය.

"හ්ම. ස්මිත් සහ වෙසන් වර්ගයේ රිච්මොන්ඩ්වරයක්. .38 එකක්. ආරක්ෂක අගුළු බුරුල් කරලා... ඒක හරි...." මිළඟට ඔහු ආයුධය විදුලිපහනේ ආලෝකයට ලං කොට තුවක්-සියුම්ව පරීක්ෂා කළේය. ඔහුගේ අවධානය යොමුවූණේ රිච්මොන්ඩ්වරයේ උණ්ඩ අසුරන මැගසිනයටයි.

"එක් පතරමක් අඩුයි. ඔහු පාවිච්චි කළේ එක් පතොරමයි නේ. ඒ හින්දා ඒක හරි." තමාටම කියාගත් හෝම්ස් පතරොම් සියල්ල ගිනි අවියෙන් ඉවතට ගත්තේය. මිළඟට ඔහු මේසය මත තිබූ අතපිස්නාවක් ගෙන, එය රිච්මොන්ඩ්වරයේ කට තුළට දමා, ඇතුළත පිසදා, ඉවතට ගත් රෙදිකඩ කාවයෙන් සියුම් ලෙස පරීක්ෂා කළේය.

"වොට්සන් ඔබ දන්නවාද....."

හෝමස් මා අමතා යමක් කීමට කැත්තුළත්, පොලිස් පරීක්ෂක ග්‍රේස්සන් අපේ කථාවට බාධා කළේය. ඒ අලුත් තොරතුරක් අප වෙත හෙළිකිරීමටයි.

"හෝමස් මහත්තයා" ග්‍රේස්සන් කීය. "බැංකුවේ මේ වෙලාවේ සිටි සෙනග නිසා, මට තොරතුරු හොඳල දෙන්න හුඟක් වෙලා ගතවුණා. ඒ වුණත් එහි කළමනාකරු කීදේ ඔබ දන්නවද?"

"ඇයි මොකක්ද?"

"කළමනාකරු කීවා" ග්‍රේස්සන් කීවේ හතිදමමිනි. "පහුගිය අවුරුදු පහක කාලයක් තිස්සේ, කර්නල් වෝඩ්වත්ගේ ගිණුම් වල, සැලකියයුතු මුදලක් කටයුත්තක් තිබුණේ නැතිවුණි. මුලින් පවුම් හත් අට දහක් තිබිල තියෙනවා. බැංකු සුරක්ෂිතාගාරයේ සේප්පුවක් පවා ඔහු ඒ දිනවල කුලියට අරගෙන තියෙනවා. අවුරුදු පහකට පෙර, ඔහු ගිණුම් වලින් මුදල් ආපහු අරගෙන සේප්පුවක් ආපහු භාර දුන්නලු."

"හැබැ?" හෝමස් මදවෙලාවක් කල්පනා කළේ නළල රැළිකරමිනි. "ඒකට හේතුව මොකක් කීපලද ඔබ අනුමාන කරන්නෙ? කර්නල් වෝඩ්වත් හේතුවෙන් නිවාසයක් මිලට ගත්තද? එහෙමත් නැත්නම් කොටස් වෙළඳ පොළේ කොටස් මිලදී ගත්තද? මොකක්ද?"

"මමත් ඔය ප්‍රශ්නය බැංකුවෙන් ඇහුවා හෝමස් මහත්තයා" ග්‍රේස්සන් පිළිතුරු දුන්නේය. "ගනුදෙනුකරුවන් මුදල් ආපහු ඉල්ලුවාම ඒකට හේතුව බැංකුව ආපහු අහන්නෙ නැහැලු නේ. නමුත් ඊට මාස දෙක තුනකට කලින් සිට ලන්ඩනය පුරා බැංකු පහක් හයක් මංකොල්ලකෑවා. ඔබට මතක ඇති ඔය කාලේ ග්‍රීන්ඩ්ලේස් බැංකුව, ටෙස්මිනිස්ටර් බැංකුව, මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුව ආදී ඒවල, ලන්ඩනය පුරා ශාඛා කොල්ලකෑම් වලට ලක්වුණා. ඊට අමතරව නැෂනල් ඇන්ඩ් කවුන්ට්ස් බැංකුවේ මේ ශාඛාවත් කොල්ලකෑමට ලක්සාහයක් දැරුවලු. නමුත් ඒක අසාර්ථක වුණාලු. ඒ දවස්වල සමහර ගනුදෙනුකරුවන් ඔවුන්ගේ තැන්පත් මුදල් බැංකුවෙන් ඉවත්කරගෙන තියෙනවා."

"කර්නල් වෝඩ්වත් ඒයින් ශතකයක් වෙන්න ඇති?"

"ඔව්."

"එහෙනම් ඔහු, ඔහුගේ ඒ මුදල් මේ යකඩ සේප්පුවේ තමා තැන්පත් කරල තියාගන්න ඇත්තො ඒවාට සිදුවුණු දෙයක් අපට හිතාගන්න අමාරුයි."

හෝම්ස් කීවේ, ග්‍රේස්සන්ට මේසය අසල පුටුවේ වාඩිවීමට සංඥා කරමිනි.

"තවත් කාරණයක් තියෙනවා ග්‍රේස්සන්."

"ඔව්."

"පොලීසියේ අවි ආයුධ බලපත්‍ර අංශයට කතාකරල බලන්න, කර්නල් චෝබටන් රිච්මන්ඩ්හි අරගෙන තියෙනවද කියල. එහෙනම් ඒකෙ අංකය කියද කියලත් අහන්න" හෝම්ස් උපදෙස් දුන්නේය.

ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසිය හරහා එම තොරතුරු සොයාගැනීමට, ග්‍රේස්සන්ට ගතවූයේ මිනිත්තු දහයකි.

"හරියට හරි හෝම්ස් මහත්මයා, කර්නල් අවුරුදු පහකට කලින් රිච්මන්ඩ්හි අරගෙන තිබෙනවා. එහි අංකය M 8962 සමත් ඇත්ති වෙසන් වර්ගයේ .38 එකක්" ග්‍රේස්සන් කීවේ එය සටහන් කරගත් කඩදාසි කැබැල්ලකට නෙත් යොමුකරමිනි.

"එහෙනම් මේක කර්නල්ගේ රිච්මන්ඩ්හිමයි." හෝම්ස් කිය. "නමුත් මට තේරුම්ගන්න අමාරු..... කමක් නෑ කොයි එකටත් දෑත් අපි මුළු ගෙයම පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුයි."

"හෝම්ස් මහත්තයා, මම උඩුමහලේ නිදන කාමර සෝදිසි කරල බලන්නම්." පොලීස් නිලධාරියා කීවේ උඩුමහලට නැගීමට සූදානම් වෙමිනි. "මං හිතන්නේ නෑ ඔබට, විසිත්ත කාමරයේ සොයාගත හැකි යමක් ඇති කියල."

ග්‍රේස්සන් උඩුමහලට ගිය පසු, හෝම්ස් විසිත්ත කාමරය ක්‍රමානුකූලව පරීක්ෂා කිරීමට පටන් ගත්තේය. ඔක් ලාවිවු අල්මාරියෙන් පටන්ගෙන, ඔහු සෑම තැනක්ම ඉතා සියුම්ව පරීක්ෂාවට ලක් කළේය. පැය භාගයක් තිස්සේ නිහඩව තම කටයුත්තේ යෙදුණත්, සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබුණු බවක්, මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුණෙන් නම් ප්‍රකාශයට පත්නොවීය.

මිළඟට ඔහු ගිනිඋදුන අසල දණගසාගත්තේය. මම ද එතැනට ළංවිමි. ගිනිඋදුන් අඩිපේ එතරම් විශාල අළුගොඩක් නොතිබිණි. එයින් අපට පැහැදිලි වූයේ, උදුන නිතර නිතර දල්වා නොමැති

බවයි. මෙතරම් සීතල දේශගුණයක් තිබුණත් උදුන එතරම් නොදල්වුයේ ඇයි? එය පැහැදිලි කිරීමට කාටර් මහත්මියට හැකිවනු ඇත. කෙසේ වෙතත් උදුනේ යකඩකුරු වල දැලි බැඳී තිබිණි.

ඉන්පසු මගේ මිත්‍රයා ඉතා විමසිල්ලෙන් බලාසිටියේ ගිනිඋදුනේ ආරක්ෂක වැට සහිත ඇතුළත කොටස හා යකඩකුරු දෙසයි. අනතුරුව ඔහු තම කබාය ඉවත්කොට, එය පූටුවක් මතට දමමිස. ඊළඟට තම කමිසයේ මැණික් කවුළු අසල බොත්තම ගළවා, කමිස අත උරහිස දක්වාම ඉහළට රෝල් කළේය. අනතුරුව ආරක්ෂක වැටෙන් ඇතුළට රිංගුවේය. ඔහු කරන්නට තැත්කරන්නේ කුමක්දැයි මම එතැනට ළංවී බලා සිටියෙමි.

හෝමස් ඔහුගේ දකුණු අත ජුම්කවුළුවේ බිත්තිය දිගේ ඉහළට යැව්වේය. මිළඟට වුම් අතින් ගිනිඋදුනේ පඩිය අල්ලාගෙන, කඳ ඉහළට එසවූ ඔහු, විමිනි කවුළුව දිගේ බිත්තිය සෝදිසි කළ බැව් මම දුටුවෙමි. එතැනින් සැහිල්ල පත් නොවුණු ඔහු, කකුලේ ඇඟිලි තුඩින් එසැවුණේය. අවසානයේ උදුනේ වූ යකඩ කුරු මතට ද නැඟුණේය. ඔහු එම ඉරියව්වෙන් මිනිත්තු දෙකක් පමණ සිට, උදුනෙන් බිමට බැස්සේය. මගේ මිත්‍රයාගේ කමිසය පුරා දැලි තුඩු තැන්පත් වී තිබිණි.

"මේක හුඟක් කාලෙකින් පිරිසිදු කරල නෑ වොට්සන්. දැලි පිරිල" කුස්සියේ ජලනලය වෙත ගිය ඔහු, දැන් සබන් යොදා සෝදා ගත්තේය. අනතුරුව කබාය ද හැඳගෙන, නාන කාමරය වෙත ගිය අයුරු මම දුටුවෙමි.

"සෝදිසි කරන්න පුළුවන් හැම තැනක්ම සෝදිසි කළා" මෙසේ කියමින් පියගැට පෙළ බැස කාමරයට පිවිසියේ ග්‍රේස්ටන්ය. ඔහු බෙහෙවින් විඩාවට පත්වී සිටී බැව් මට දකින්නට ලැබිණි.

"මේක නම් දිවි නසාගැනීමක් වෙන්න ඇති හෝමස් මහත්තයා. අපරාධයක් කියල සැක හිතන්න සැලකිය යුතු කිසිම හෝඩුවාවක් මට නම් හමුවුණේ නෑ. මබට මොනවද දකින්න ලැබුණේ?"

මේ අවස්ථාවේ අපේ කථාවට බාධාකරමින් කාටර් මහත්මිය එහි පැමිණියාය.

"මහත්මයා" ඇය කීවාය. "මං දැන් ගෙදර ගියාට කමක් නැද්ද? මගේ මනුස්සයාට දවල් කෑම චේල හදල දෙන්න ඕන. ඔහු මග බලාගෙන ඇති."

"කාටර් තෝනා" හෝම්ස් ඇය ඇමතු වේය. "ඔබෙන් දැනගතයුතු තවත් කරුණු කිහිපයක් තියෙනවා. නමුත් ඔබේ සැමියා ඔබ එතතුරු බලාගෙන ඉන්නවා නම්, ගියාට කමක් නැහැ. දැනගන්න යමක් තිබුණොත් අපි ඔබේ නිවසට එන්නම්. ඒක නෙමෙයි ඉස්සර මගේ ගෙදරත් සුළු සුළු කාර්මික වැඩ කළා, කාටර් කියල හොඳ මහත්මයෙක්. උසින් මගේ උසමයි. කෙටිටුයි. බොහොම කඩිසර දක්ෂ පුද්ගලයෙක්. බාගවෙලාවට එයාද දන්නෙ නෑ ඔබේ සැමියා?"

"ඉස්සර නම් ඔහුත් දක්ෂ කාර්මිකයෙක් තමයි මහත්මයා" කාටර් මහත්මිය කීවේ දිගු සුසුමක් හෙළමිනි. "දෙවියෝ තමා දන්නේ. අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ තිබෙන අසනීපයක් නිසා ඔහු දුන් හරි අබලන්. ඒ වුණත් ඔහු ඔබ කියන මහත්මයා නම් චෙන්න බෑ. ඒ මොකද මගේ සැමියා ඊව්වර උස නෑ. මගේ උසම වගේ. නමුත් මට වඩා තරබාරුයි. ඔහුගේ අසනීපෙට හේතුවත් ඒක කියලයි දොස්තර මහත්තුරු කියන්නේ."

"ඒක හරි කණගාටුවට කරුණක්" හෝම්ස් කීය. "හොඳයි එහෙනම් කාටර් මහත්මිය. ඔබට යන්න පුළුවනි. කර්නල් වෝබටන්ට ප්‍රතිකාර කරන දොස්තර බෙල් අද එනවා කියල ලියුමක් එවල තියෙනවා. ඔහු සාමාන්‍යයෙන් එන්නේ කියද?"

"ඔහු එන්නේ හරියටම හවස දෙකට" කාටර් මහත්මිය කීවාය. "ඔහුගේ පෞද්ගලික චිකිත්සාගාරයේ වැඩ පටන්ගන්නේ හවස තුනට. එහේ යන්න බලාගෙන තමා මෙහේ එන්නේ."

"ඒකත් එහෙමද?" මෙතෙක් වෙලා නිහඩව සිටි ග්‍රෙග්සන් ඇසීය. "එහෙනම් අපි තවත් මෙතැන බලාගෙන ඉඳල වැඩක් නෑ. දුන් එකොළහමාරයි. මෙහේ තවත් කාලය නාස්ති නොකර මට ස්කොට්ලන්ඩයාඩි එකට ගිහිං එන්න පුළුවනි."

"ඒකත් ඇත්ත ග්‍රෙග්සන්" හෝම්ස් කීවේ අසුනෙන් නැගිටිමිනි. "මායි වොට්සනුයි මේ කිට්ටුවෙන් දවැලට සැන්ඩ්විච් එකක් කාලා, දවල් දෙකට කාලක් තිබියදී මෙතැනට එනවා. ඔබත් ඒ වෙලාවට ආවොත් හොඳයි ග්‍රෙග්සන්."

"සත්තකින්ම මං එනවා හෝම්ස් මහත්තයා."

කාටර් මහත්මිය අපෙන් සමුගෙන පිටවී ගියාය.

"මගේ සෝදිසිය තවමත් ඉවර නැහැ. තවත් පරීක්ෂා කළයුතු තැන් කිහිපයක්ම තියෙනවා" හෝම්ස් කීවේ පොලිස් නිලධාරියාටයි.

"දැන් මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවෙලා තියෙනවා මේක මිනීමැරුමක්ද කියලා. ඔබ දැන් යන්නේ රහස් පොලිස් මූලස්ථානයට නිසා, මං ඔබට පොඩි කාරණයක් කියන්නම්. කාලෙකට පෙර වර්තීයව බැංකුව කොල්ල කෑව හොර කල්ලියක, සටන් නම් පුද්ගලයෙක් ඔහුගේ සගයන් අතින් අදහන අයුරින් මැරුම් කෑවා. මේ ගැන විස්තර ඔබට මතක නැත්නම්, දොස්තර වොට්සන්ගේ වාර්තා පෙරලා බැලුවොත් දනගන්න පුළුවනි. මං කියන්න හදන්නේ මේකයි.

මට තේරුම් ගන්න අමාරු අධිරහස් තැන් කිහිපයක්ම මෙතැන තියෙනවා. මෙතැන සියදිවි නසා ගැනීමක් වෙලා බවයි ඔබ කියන්නේ. නමුත් කර්නල් වෝඩන්ට බැංකුවේ තිබුණු මුදල් සියල්ල ආපහු අරගෙන තමාගේ ගෙදර යකඩ සේප්පුවේ දමාගෙන ආරක්ෂා කළා. එහෙම හිතන්න අපට සාක්ෂි තියෙනවා. ඔහු හිස්වැසුම් නිෂ්පාදනයෙන් විශාල මුදලක් හෙව්වා. ඒ කිසිදෙයකට සිද්ධවුණු දෙයක් නැහැ. සේප්පුව හිස්.

මේ කෙළවරේ ඔබ සමහරවිට නොදන්නා කරුණු කිහිපයක් මං ඔබට දැන් කියන්නම්. ක්‍රිමියා යුද්ධය අවසන් වෙද්දී, බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාවේ සේවය කළ ඉහළ නිලධාරීන් කිහිපදෙනෙකු බැංකු වලට බඳවා ගත්තා. ඒ මොකටද? බැංකුවල ආරක්ෂක කටයුතු මෙහෙය වියයුතු ආකාරය ගැන උපදෙස් දීමට සහ ආරක්ෂක නිලධාරීන්ට ගිනිඅවි පුහුණුව ලබාදීමට. කර්නල් වෝඩන්ට වික්ටෝරියා කුරුසියෙන් සම්මාන පිදුණු බව ඇත්ත, නමුත් ඊට පස්සේ ඔහු කොහේද හිටියේ? මොකද කළේ? ආබාධිත විශ්‍රාමිකයෙක් හැටියට ගෙදරම හිටියද? නැත්නම් කවුරුත් හෝ සමග ආශ්‍රයක් තිබුණද? මේ හිස්වැසුම් නිෂ්පාදනය සඳහා මිනිසුන් බඩගෙන ආවා. ඒවා මිලදී අරගෙන යන්න කිසිදු හැම සෙනසුරාදාකම මිනිසුන් මෙහේට ඇවිත් තියෙනවා. ඔවුන් ඇත්තටම ආවේ ඒ කටයුත්තටද, නැත්නම් වෙන මොකකට හරිද? වෝඩන්ට වෙනත් නමකින් පෙනී හිටියද?

ඔහුගේ මේ ඡායාරූපයත් අරගෙන ගිහිං, ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් හි අපරාධකරුවන්ගේ ඡායාරූපාගාරයේ සෝදිසි කරල බලන්න."

තමාට පැවරුණු කාර්යය සතුවත් භාරගත් ග්‍රෙග්සන් පිටවී ගියේය. කර්නල්වරයාගේ ශ්‍රියතමේසයට වාඩිවූ හෝම්ස්, ප්‍රථමයෙන් එහි තිබූ-පෑන් පැන්සල්, තිත්ත බෝතල් ආදිය පරීක්ෂා

කළේය. අනතුරුව තම සාක්කුවෙන් කුඩා දේ ලොකු කර බලන උත්තල කාවය අතට ගෙන, මේසය මත වූ තීන්ත පොවන කඩදාසිය වෙත තම අවධානය යොමු කළේය.

"වොට්සන්. මේ තීන්ත පොවන කඩදාසියේ පොඟවා තිබෙන ලිවිම්, මොන පාට තීන්තෙන් කියලද ඔබ හිතන්නේ?"

මම කාවය අතට ගෙන පරීක්ෂා කර බැලිමි. තරමක් පරණ පොවන කඩදාසිය පුරා, තීන්තෙන් කළ ලිවිම් වියළා ඇති සැටි දුටුවෙමි.

"හැම එකක්ම වාගේ නිල්පාට තීන්තෙන් කළ ලිවිම්. එකම තැනක් හෝ දෙකක් කළ තීන්තෙන්. රතු, දම්, හෝ කොළ තීන්ත වියළිම් මොකවත් නැහැ" මම කීවෙමි.

"දන් අපි බලමු මේ මේසය උඩ සහ කන්තෝරු කාමරයේ තිබෙන තීන්ත මොනවද කියල."

හේමල් මේසය උඩවූ තීන්ත බෝතල් දෙකක් ඉවතට ගත්තේය. ඒ දෙකම "ක්වීනික්" වර්ගයේ නිල්පැහැති තීන්ත විය. එක් බෝතලයක් බොහෝ දුරට අවසන් වී තිබූ අතර, අනෙක පාවිච්චියට ගෙන නොතිබිණ. ඔහුගේ නිවස පුරා හොයා බැලුවත් වෙනත් තීන්ත බෝතල් හමුනොවිණ.

"එහෙම නම් කොහොමද කළ තීන්තෙන් මොනව හරි ලියවිලා තියෙන්නේ?"

මම ඇසිමි.

"සැකයක් නැ. ගෙදරට ආව කෙනෙක්, කර්නල් සමග වෙළඳ ගනුදෙනුවකට ආ කෙනෙක් වෙන්න ඇති; වෙස්පතක් හෝ රිසිට්පතක් ලියවා වෙන්න පුළුවනි. එහෙමත් නැත්නම් කර්නල්ට ප්‍රතිකාර කිරීමට ආ වෛද්‍යවරයා, ඖෂධයක් ලියාදන්නා වෙන්නත් පුළුවනි. එහෙම නම් ඒක ගවුන්ටත් පැනකින් (උල්පත් පැනකින්) කළ ලිවිමක් විය යුතුයි. ඒ මොකද මෙහේට ආව කෙනෙක් තමන්ගේ තීන්ත බෝතලයක් සමග කටුපැනක් අරගෙන ආවා කියල හිතන්න අමාරුයි."

"කර්නල් ළග කල්පාට තීන්ත, ගවුන්ටත් පැනක් තිබුණා වෙන්න බැරිද?"

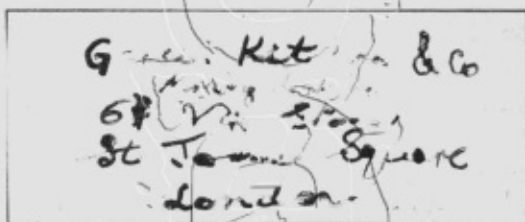
"විශිෂ්ටයි වොට්සන්" හේමල් කීය. "ඒකත් අපි අමතක නොකළ යුතු කරුණක්. නමුත් අපි සෝදිසි කළ කොහේවත් තිබී

එවැන්නක් හමුවූණේ නැහැ. ඔහුගේ අත් අකුරෙන් කළ ලිවිම් රාශියක් දකින්න ලැබුණා. ඒ හැම එකක්ම නිල් තිත්තෙන් කළ ඒවා."

"හොඳයි. මොනවද ඔබට මේකෙන් ගතහැකි නිගමන?"
මම ඇසිමි.

"මෙන්න මේකයි" කී හෝම්ස්, විශාල තීන්තපොවන කඩදාසිය අමුණා තිබූ රාමුවෙන් ඉවත්කරගෙන, එය නෘනකාමරයේ කැටපත ඉදිරියට ගෙන ගියේය.

"මොනවද වොට්සන් ඔබට කිසිවක් පුළුවන්?"

"මොකුත් පැහැදිලි නැහැ" මම කීවෙමි. "නමුත් ලිපිනයක් ලියා ඇති බව කිව හැකියි. යටින්ම තියෙන වචනය ලත්තක්."

"ඔව්. පැහැදිලි නැහැ. නමුත් අපට තැන් තැන් වල අකුරු හඳුනාගත හැකියි" මගේ මිතුරා කීය. "මුල්ම වචනය G අකුරෙන් පටන්ගත් නමක්. දෙවැනි වචනය Kit සහ තවත් මොනවා හරි තිබෙන නමක්. ඊළඟට නම් තියෙන්නේ & Co- සහ සමාගම කියලා. ඔබට ඒක පැහැදිලිද?"

"ඔබ කිව්වට පස්සේ, මට ඒ ඕක හිතාගන්න පුළුවනි."

"හොඳයි. දැනට අපි දෙවැනි පේළිය අමතක කරමු. අංකයක් තියෙනවා ඒක 64, හෝ 67 හෝ 61 විය යුතුයි. ඊකක් පැහැදිලි මදි. ඊළඟට විටියේ නම. ඒක Vin සහ තවත් යමක්. ඊටත් පහළින් පේළියේ මුල් වචනය St දෙවැනි වචනය පැහැදිලි නැ. නමුත් අන්තිම වචනය Square විය යුතුයි. එතකොට අපට තියෙනවා.

G..... Kit..... & Co
64/61/67 Vin.....

St..... Square
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

හොඳයි වොට්සන්. ලන්ඩන් නගරයේ පාර තොට ගැන ඔබේ දැනුම ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා මෙන්න මේ වෙලාවේ. ඒ මොකද ලන්ඩන් නගරය පිළිබඳ සවිස්තර අත්පොත, මේ වෙලාවේ අප ළඟ නැති නිසා. මුලින්ම මතක් කරන්න සාන්තුටරයන්ගේ නම් යොදා තිබෙන චතුරශ්‍ර මොනවාද?"

"සාන්ත ක්ලෙයා චතුරශ්‍රය, සාන්ත ත්‍රිකලස් චතුරශ්‍රය, සාන්ත සෙබස්තියන් චතුරශ්‍රය?" මම කීවෙමි.

"ඒ එකක් වත් කියල හිතන්න! අමාරුයි. ඒ මොකද මේ දෙවැනි වචනය පටන්ගන්නේ T නැත්නම් J අකුරෙන් කියලයි මට හිතෙන්නේ...."

"සාන්ත තෝමස්..... සාන්ත ජුඩ්..... සාන්ත ජේම්ස්....."

"විශිෂ්ටයි වොට්සන්. ඒක කදිමට ගැළපෙනවා. සාන්ත ජේම්ස් චතුරශ්‍රය හරියටම හරි. මෙතැනින් ඉදිරියට ගමන පහසුයි."

"ඒ කොහොමද?"

"ඔය දුරකතන නාමාවලිය ගන්න, ඒකෙ නිල්පාට පිටුවලින් ඇති වෙළඳසැල් නාමාවලිය බලමු. සාන්ත ජේම්ස් චතුරශ්‍රයේ තිබෙන වෙළඳ ආයතන වලින් G සහ Kit නම් බලින් ඇති සමාගම....." හෝම්ස් නාමාවලියේ පිටු පෙරලමින් පරීක්ෂා කළේය.

"මෙන්න තියෙනවා" හෝම්ස් කැගැසුවේ අපමණ සන්තෝෂයෙනි.

Gordon Kitchner & Co
Money Lender,
64 Vine Street
St. James Square

ගෝඩන් කිච්නර් සහ සමාගම
මුදල් ණයට දෙන්නෝ
64 වයින් විට්ස්
සාන්ත ජේම්ස් චතුරශ්‍රය.

"දන් කාරණය ටික ටික පැහැදිලි වේගෙන එනවා. කාමරයට ආව පුද්ගලයා කවුරු හරි....." කී මගේ මිත්‍රයා කතාබහ නවත්වා කල්පනා කිරීමට පටන්ගත්තේය. ඔහු නළල රැළිකරමින් දිගින්

දිගටම කල්පනා කළා මිස, කිසිවක් පැවසුවේ නැත. බිත්ති ඔරලෝසුවේ දහවල් 12.30 නාදවිණි. හෝම්ස් තම දෘෂ්‍යානේ අවදිවූයේ එවිටයි.

"දෙයියෝ සාක්කි!" ඔහු කීය. "අපි තවම දවල් කෑමට ගියෙන් නෑ. දොස්තර බෙල් එනවා කිව්වේ දවල් දෙකට තේද. ඒක මට සම්පූර්ණයෙන්ම අමතකවුණා. අපි ඉක්මනට ගිහින් එමු වොට්සන්."

අප නිවසෙන් එළියට පිවිසෙද්දීම ඖනශරීරය ඉවතට ගෙන යාම සඳහා සේවකයෝ පැමිණියහ. ඒ සමගම පොලිස් හටයෝ දෙදෙනෙක් ද වූහ.

"කර්නල් චෝබටන්ට උමතුවක් තිබුණා හරි, නැතුව හරි" හෝම්ස් කීවේ "ෂෙෆ් රෝයල්" නම් ප්‍රංශ අවන්හලට ඇතුළු වී පුටුවක් ඇඳ වාඩිවෙමිනි. "ෂෙෆ්ටන්-කිවින්" නම් සමාගමකින් ඔහුට ණයක් ගන්න උවමනා වුණේ ඇයි? බැංකුවේ තිබ්ගත් මුදල් සියල්ල කිසියම් හේතුවක් නිසා වියදම් වෙලා ගියා කියල හිතමු. නමුත් ඔහුගේ විශ්‍රාම වැටුප සහ ස්වයං රැකියාවෙන් ලැබුණු ආදායම? ඒවට මොකද වුණේ?"

"ඔහු සුදුවට ඇඬබැහිළි සිටි, අශ්වරේස් සඳහා මුදල් විනාශ කළ කෙනෙකු වෙන්න බැරිද?"

මම ඇසිමි.

"මතක තියාගන්න. ඔහු බොහොම අරපරෙස්සමින් ජීවත්වූ කෙනෙක්. ඒ නිසා ඔහු සුදුවට මුදල් නාස්ති කළා කියල හිතන්න අමාරුයි" මෙසේ කී හෝම්ස් අවන්හලේ කෑමවට්ටෝරු පත අතට ගත්තේය. "අපි මේ ඔක්කොම අමතක කරල බඩ පිරෙන්න හොඳ කෑම වේලක් කාලා ඉදිමු වොට්සන්. ඔබ දුටුවාද මේක." ඔහු කීවේ අවන්හලේ ඇතුළත පුවරුවේ වූ දූන්වීම පෙන්වමිනි.

අද විශේෂ : කැටියාර් සමග බේකන් සහ විස් ඔමලට්.

ඔහු අතිශයින් ප්‍රිය-කළ බේකන් සහ විස් ඔමලට් රස විඳිද්දී කර්නල් චෝබටන් හෝම්ස්ට සම්පූර්ණයෙන්ම අමතක වුණු බැව් දුටුවේමි.

දහවල් ආහාරය අවසන් කොට අප කර්නල්ගේ නිවසට ළඟාවෙද්දී, සවස දෙකට මිනිත්තු දහයක් තිබිණි. ග්‍රෙග්සන් ද පැමිණි බව ගේට්ටුවේ මුරට සිටි පොලිස්හටයා අපට දැනුම් දුන්නේය.

මළසිරුර ඉවත්කරගෙන යාම නිසා කාමරයේ පෙනුම වඩාත් ප්‍රසන්න විය. අප එහි පිවිසෙද්දී ග්‍රේස්සන් සෝපාවේ වාඩිවී යමක් කියවමින් සිටියේය.

"හෝම්ස් මහත්මයා" ඔහු කීය. "ඔබ කිව් කාරණය - ඒ කියන්නේ කර්නල් වෝබටන් ට අපරාධ සම්බන්ධ ඉතිහාසයක් තියෙනවද කියල මං පරීක්ෂා කරල බැලුවා. නමුත් එහෙම කිසිවක් මට නම් හොයාගන්න බැරිවුණා."

"හොඳයි ඒකට කමක් නෑ." හෝම්ස් කීවේ අසුනක වාඩිවෙමිනි. "බාගවෙලාවට ඔහු අහිංසකයෙක් වෙන්න පුළුවනි. ඔහු සියදිවි නසා ගත්තද? නැත්නම් කවුරු හරි ඔහුව මරා දමුවද? එහෙම කළා නම් ඒ මොන අරමුණකින්ද? ඔහු ළඟ තිබුණේ ඇතැයි අපි හිතන මුදල් වලට මොකද - ට්‍රෙන්? ඔහු මරා දමුවා නම් ඒ සඳහා මෙහේට ආව අමුත්තා කවුද? මේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු හොයාගන්න අපට සෑහෙන මහත්සියක් වෙන්න වෙයි වගේ."

"මට ඔබට කලින් කියන්න බැරිවුණා" ග්‍රේස්සන් කීවේ වාඩිවී සිටි තැනින් නැගිටීමිනි. "ඉහළ තට්ටුවේ ඔහුගේ නිදන කාමරයේ බුමුතුරුණ මත, ඇඳ අසලම, දුඹුණු පැහැති විශාල පැල්ලම් දෙකක් මට දකින්න ලැබුණා. ඒවා පරණ ලේ පැල්ලම්ද නැත්නම් මොනවාද කියා බැලූ බැල්මට තේරුම් ගන්න අමාරුයි. ඔබම ගිහින් එය සෝදිසි කර බැලුවොත් වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේවි."

"මම ඒ වැඩේට දොස්තර වොච්සන් යවන්නම්" හෝම්ස් කීය. "ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙක් හැටියට ඔහු මටත් වඩා හොඳට ලේ පැල්ලම් හඳුනාගනිවි. වොට්සන්, කරුණාකරල මේ කියන පැල්ලම් මොනවද කියල බලන්න. ඒ අනුරේ මා විසින් කළයුතු තවත් එක් දෙයක් තියෙනවා."

තරප්පු පෙළ දිගේ ඉහළ තට්ටුවට, යාමට මම අසුනෙන් නැගිටිමි. මා සමග එහි යාමට ග්‍රේස්සන් ද සූදානම් විය. කලින් අපි එක්වරක් වෝබටන්ගේ නිදන කාමරයට ගියෙමු. එවෙලේ මෙම පැල්ලම් දුටු බවක් මට මතක නැත. මා නොදුටුවත් හෝම්ස්ට එය මඟහැරුණේ කෙසේද? අනෙක් අතට ලේ පැල්ලමක් වැනි හෝඩුවාවක් ගැන අසන්නට ලැබුණහොත්, ඒ ගැන පරීක්ෂා කිරීමට මගේ මිත්‍රයා කිසිසේත් ප්‍රමාද නොවේ. නමුත් අද ඔහු ඒ ගැන උනන්දුවක් නොදක්වූයේ ඇයිද යන්න, මට සිතාගැනීමට අපහසුවිය.

"ග්‍රේස්න" හෝමස් පොලිස් නිලධරයා ඇමතුවේ, ඔහු පියගැට පෙළේ තරප්පු තුන හතරක් ඉහළට ද නැගී පසුයි. "මොහොතක් ඉන්න. ඔබ කියන පැල්ලම දොස්තර වොටසන් පරීක්ෂා කරල ආපුවාට. මට ඔබෙන් වහාම දනගත යුතු විස්තර විකක් තියෙනවා..... දැන් වෙලාව දෙකයි. දොස්තර බෙල් කොයි මොහොතේ හෝ ඒව්. වොටසන් ඔබ ගිහින් ඉක්මනට එන්න. ඒ අතරේ ග්‍රේස්න....."

පොලිස් නිලධරයා තරප්පුව බැස, ආපසු මගේ මිත්‍රයා වෙත ගියේ එතරම් සතුටකින් නොවේ. මම ඉක්මනින් කර්නල් වෝබටන්ගේ නිදන කාමරයට ගොස් බුමුතුරුණ පරීක්ෂාකර බැලිමි. එය තේ හෝ ඉක්පි කෝප්පයක් හැළීම නිසා ඇතිවූ පැල්ලමක් බව පැහැදිලිවම පෙනිණ. මම ඉක්මනින් පහළ තට්ටුවට බැස්සෙමි.

".....ඒ කටයුත්ත ඔබ කිව් ආකාරයටම කරන්න, මං පොරොන්දු වෙනවා හෝමස් ඔහන්මයා."

හෝමස් හා ග්‍රේස්න අතර ඇවැති සංවාදයක අවසන් කොටස මට ඇසුණේ පියගැට පහළට බසිද්දීය. මෙම පරීක්ෂණය ඉදිරියට ගෙන යායුතු ආකාරය ගැන, ඔවුන් ආකථා කරන්නට ඇත. මට දකින්නට ලැබුණු දේ ගැන මගේ මිත්‍රයාට පැවසීමට පෙර ඉදිරි දොර විවෘත විය.

නියමිත වෙලාවට මිනිත්තු තුනක් පමාවී පැමිණි මේ අමුත්තා වෛද්‍යවරයා බව මම තේරුම් ගනිමි. අවුරුදු තිස්පහක් පමණ වයසැති කඩවසම් පුද්ගලයෙකු වූ ඔහුගේ අතේ, වෛද්‍යවරුන් ගෙනයන වර්ගයේ කළු පැහැති බැගයක් විය. අඩි හයකටත් වඩා උස, ඊට සරිලන මහත් කිබු ඔහු, ඉතා අලංකාර ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසී සිටියේය. නිවසේ විසිත්ත කාමරයට පිවිසි ඔහු, කිසිවක් තේරුම් ගැනීමට අපහසු වූවාක් මෙන් වටපිට බැලීය.

"සමාවෙන්න මහත්වරුනි" ඔහු කීය. "මං මේ ආවේ මගෙන් ප්‍රතිකාර ලබන, කර්නල් වෝබටන් පරීක්ෂා කරන්න. අද මං මේ වෙලාවට එන බව ඔහුට දන්වලයි තියෙන්නේ."

"කර්නල් වෝබටන් මියගියා" පොලිස් නිලධරයා පැවසුවේ එතරම් ගරුසරු බවකින් නොවේ. "මං හිතන්නේ ඔබ වෙන්න ඇති දොස්තර බෙල්?"

"මොනවා කරනලේ චෝබටන් මියගියා?" වෛද්‍යවරයාගේ මුහුණේ පළවූයේ අතිශයින්ම මවිතයට පත් ලකුණුය. අනතුරුව ඔහු කථාකිරීමට පටන්ගත්තේ සුසුමක් හෙළීමෙන් පසුයි.

"මම දොස්තර මයිකල් බෙල්. මගේ රෝගියාට මොකද වුණේ? හදිසියේ මියයන්න තරම් බරපතල රෝගී තත්ත්වයක් ඔහුට තිබුණේ නැහැ. සිහිකල්පනාව අඩුවෙලා, ඔහු මද උමතු තත්ත්වයකින් හිටී බව නම් ඇත්තයි. නමුත් කායිකව දරුණු රෝගයකින් පෙළුණේ නැහැ."

"දොස්තර මහත්මයා" හෝමස් කථා කළේ නිවුණු ස්වරයෙනි. එහි අරමුණ වූයේ කැලැහීමට පත් වෛද්‍යවරයා සන්සුන් කිරීම බව මම තේරුම් ගනිමි.

"කර්නල් චෝබටන් මියගියේ සිය දිවි භාතිකරගෙන. ඔහු කට ඇතුළට වෙඩි තබාගෙන."

වෛද්‍යවරයාට සිවුරුහන් කෙරුණේ, නම රෝගියා මෙවැනි ඉරණමකට මුහුණ දෙන බවක් දැන සිටියාක් මෙනි. වෛද්‍ය බෙල් තම හිස, සෙමින් ඉදිරියට හා පිටුපසට සෙලවීය.

"හො හෝ! ඒ විධියටයි ඔහු මරණයට පත්වුණේ එහෙනම්." බෙල් කීය. අනතුරුව ඔහු දිග සුසුමක් හෙළා දෙවුර හැකිළුවේය. අසරණ මනුස්සයා! වස්සගත වීම නිසා ඔහු මස්තිෂ්ක ව්‍යසනයට ගොදුරු වී හිටියා. මං නියම කළ ඖෂධ ඔහු හරිහැටි පාවිච්චි කළේ නැ. රෝගය උත්සන්න වෙන්න හේතුව ඒකයි. ඒ වුණත් මං හිතෙකින්වත් හිතුවෙ නැ දෙවියනේ මෙහෙම දෙයක්....."

"දොස්තර මහත්මයා" හෝමස් බෙල්ගේ කථාවට බාධා කළේය. ඔහුට ප්‍රතිකාර කළ වෛද්‍යවරයා හැටියට, කර්නල් මෙවැනි දෙයක් සිදුකරගැනීම ගැන ඔබට පුදුම නැතුව ඇති. නමුත් අපට වෛද්‍ය සහතිකයක් උවමනා වෙනවා. මුද්‍රිත පෝර්ම නොමැති වුණත්, කරුණාකරල ඔහුගේ රෝගී මාතෘකික තත්ත්වයත්, මරණයට හේතුවූ පසුබිම ගැනත් විස්තරයක් ලියල දෙන්න. කර්නල් ගේ අවසන් කටයුතු කරන්න ඒක ලොකු පහසුවක් වේවි."

හෝමස් කියද්දීම තම බෑගය විවෘත කොට කඩදාසියක් හා පෑන ගත් වෛද්‍යවරයා, මේසයට වාඩිවී දීර්ඝ විස්තරයක් ලියුවේය. එය අවසන් කළ පසු ලියවිල්ල හෝමස් අතට ලැබිණ.

"දොස්තර මහත්මයා" චෝබියස් ග්‍රෙග්සන් වෛද්‍යවරයා ඇමතීය. "කර්නල් චෝබටන්ගේ නිදනකාමරයේ බුමුතුරුණ මත

දුඹුරු පැහැති පැල්ලම් වගයක් තියෙනවා. මට නම් හිතෙන්නේ ඒවා ලේ පැල්ලම් කියලයි. ඒ වුණත් මං කැමැතියි ඒ ගැන වෛද්‍යවරයෙකුගේ අදහස් දැනගන්න....." ග්‍රෙග් සන්ට කීමට ඉඩ ලැබුණේ එපමණකි. ගිනි උදුන් පඩිය මත තිබූ විදුරු මල් බදුනක් හෝමිස්ගේ අතවැදී බිම වැටී කැබැලි වලට කැඩී ගියේය.

"දෙයියෝ සාක්කි!" හෝමිස්ට කියැවිණි. "මට සමාවෙන්න මහත්වරුනි. මගේ අත්වැරද්දක්" හෝමිස් පැවසුවේ තම දකුණු අතින් නළලට තට්ටුකර ගනිමිනි. "වොට්සන්. අපි මේ විදුරු කැබලි ඉවත්කරලා, මෙතන ඉක්මනින් පිළිවෙළක් කරල දාමු. ග්‍රෙග් සන් ඒ අතරේ ගිහිං, ඔබ දොස්තර මහත්මයාට පෙන්වන්න බලාපොරොත්තු වුණු දේ පෙන්වන්න."

වෛද්‍යවරයා සමඟ පොලිස් නිලධාරියා ඉහළ මාලයට ගිය විගස හෝමිස් දුරකථනය මත ගොස් කිසිවෙකු අමතා කථා කළේය. බිදුණු විදුරු කැබැලි එකතුකිරීමට මට භාරවුණු නිසා ඔහු කවුරුත් සමග කුමක් කථා කළේ ද යන්න, මට අසාගන්නට නොලැබිණි.

මිනිත්තු දහයක් ගතවෙද්දී ග්‍රෙග් සන් වෛද්‍යවරයා සමඟ පහළට බැස ආයේය.

"මොනවා හරි කහට පැල්ලමක්. ලේ නම් නොවෙයි." කී වෛද්‍ය බෙල් සැපපහසු අසුනක වාඩිවිය.

"සියදිවි භානිකර ගැනීමට හේතුව කියලා ඔබ දුන් වෛද්‍ය සහතිකය, අපට ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා දොස්තර මහත්මයා" හෝමිස් කීය. "ඒ වුණත් පුවත්පත් වාර්තාකාරයින්ගෙන් තමා ගැළවෙන්නම බැරි. ඔවුන් අහච් අපි අතන මෙතැන හැම තැනක්ම හරි හැටි සොදිසි කළාද කියලා. ග්‍රෙග් සන් දුන් නම් මට හරි මහත්සියි. ගේම සොදිසි කරන කටයුත්ත, මං හෙට උදේට දොස්තර වොට්සනුත් එක්ක ඇවිත් කරන්නම්. නමුත් අද හැන්දෑවට මට එක උදව්වක් කරල දෙන්න ඕන."

"ඒ මොකක්ද හෝමිස් මහත්මයා?"

"අර ගිනිඋදුනේ දුම්කටු එපා නම් හරිම අපිරිසිදුයි. සෑහෙන කාලෙකින් පිරිසිදු කරලා නැතුව ඇති. මං හිතන්නේ දැලි තට්ටුව අඟලක් දෙකක් ගතකමට ඇති. ගිනිඋදුනේ ආරක්ෂක වැටෙන් ඇතුළුවුණාම, දුම්කටු එව හොඳින් පිරිසිදු කරන්න පුළුවනි. ඔබට හැකිද අද හැන්දෑවෙම ඒ වැඩේ කරවන්න. කාටර් මහත්මියට කිව්වොත්, ඇගේ සැමියා ලවා කරවාවි."

"අද හැන්දෑවට මං ඒක නොවරදවාම කරවන්නම්" පොලිස් නිලධාරියා පිළිතුරු දුන්නේය.

"හොඳයි. මං ඔබට පොරොන්දු වුණානේ කර්නල්ගේ නිදන කාමරය සෝදිසි කරන බවට. දැන් ඒකට යමු" හෝම්ස් කීවේ ග්‍රෙග්සන්ටයි. "බුමුතුරුණු, කොට්ට, මෙට්ට හැම දෙයක්ම ඉවත්කරලා, එක කොනක ඉඳන් පරීක්ෂා කරමු. වොට්සන් ඔබේ උදව්වත් අපට අත්‍යවශ්‍යයි."

මම ග්‍රෙග්සන් සමග පියගැට පෙළේ ඉහළට නගින්නට පටන්ගත්තෙමි. හෝම්ස් අප පිටුපසින් ආවේය. අපි උඩුමහලට නැගි වහාම, බුමුතුරුණු ඉවත් කළ යුතු බැව් හෝම්ස් උස්හඬින් කීවේ ග්‍රෙග්සන්ටයි.

උඩුමහලට නැගුණු වහාම, මගේ මිත්‍රයා තම පාවහන් ගලවා පැත්තකින් තැබීය. අපට ද වහා එසේ කරන මෙන් ඔහු සංඥා කළේය. මිළඟට ඔහු නිශ්ශබ්දව තරස්පු පෙළේ පහළට බැස්සේ අප ද කැඳවමිනි. කිසිදු ශබ්දයක් නොනඟා අපි විසිත්ත කාමරයට පිවිසුණෙමු.

වෛද්‍ය බෙල්, ඔහු කළින් අසුන්ගෙන සිටි තැන දක්නට නොවීය. ඔහු සිටියේ හෝම්ස් කළින් පිවිසුණු, ගිනිඋදනේ යකඩකුරු මත ය. ඒ දැක මම අතිශය පුදුමයට පත්විමි.

අපට ශබ්දයක් නොනඟා දෙපසට වුන ලෙස හෝම්ස් සංඥා කළේය. මිනිත්තුවක් ගතවන්නට පෙර වෛද්‍යවරයා ගිනි උදනෙන් එළියට ආවේ, ඇඳුම පුරා කැවුරුණු දැලි ඉවත් කරමිනි. ඒ අතරම ඔහු යමක් තම කබා සාක්කුවට දමාගත්තේය.

හෝම්ස් සහ ග්‍රෙග්සන් එක්වරම ඔහු වෙත කඩාපැන, වෛද්‍යවරයා බඳා තදින් අල්ලාගත්ත.

"දොස්තර මහත්තයා! මොකටද විමිනි කවුළුවේ දැලි සුද්ධ කරන්න ගියේ?" හෝම්ස් ඇසුවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "මං ඒ වැඩේ ග්‍රෙග්සන්ට භාරදුන්නා නේ?"

"මං..... මං....." යයි ගොතගැසූ වෛද්‍ය බෙල්ගේ මුහුණ ගිනියෙන් සුදුමැලි වී තිබිණි. තම අතක් නිදහස් කර ගැනීමට ඔහු තදින් පොර බැඳුවේය.

"වොට්සන්!" හෝම්ස් කෑගැසුවේය. "ගන්න ඔහු කබා සාක්කුවට දමාගත් විවෝල්වරයා!"

මම වහාම වෛද්‍යවරයාගේ කබා සාක්කුවෙන් ගිනිඅවිය එළියට ගනිමි.

"කර්නල් වෝබටන් සියදිවි හානි කරගත් රිවෝල්වරය මේක නේද මහත්මයා?" හෝමිස් ඇසුවේ ඔවුන් දෙදෙනාගේ ග්‍රහණයෙන් ගැළවීමට දූගඵෑ වෛද්‍යවරයාගෙනි.

ග්‍රේස්සන්ගේ පොලිස් නළා හඬ සමග ගෙට ඇතුළු වූ පොලිස් හටයෝ වෛද්‍ය මයිකල් බෙල්ගේ දෑතට විලංගු දූමුහ. ජාය භාගයක් ගතවෙද්දී ඔහු ග්‍රේස්සන් හා තවත් පොලිස්හටයෙකු සමග කුලීරියකින් ස්කොට්ලන්ඩියාව බලා යනු අපි බලා සිටියෙමු. ඔහුගේ සුබෝපහෝගී අශ්වකරන්තය පාර අයිනේ නවත්වා තිබිණි.

"මට නම් මේ කිසිම දෙයක් තවමත් තේරුම් ගන්න බැහැ. හෝමිස්" මම කීවෙමි. "දකින්න ලැබුණු දේවල හැටියට නම් ඔහු අපරාධයක් කරල වගෙයි. ඔහු එහෙම දෙයක් කළ බවක් ඔබ දනගත්තෙ කොහොමද?"

මා මගේ මිත්‍රයාගෙන් ඇසුවේ ඊයා රාත්‍රියේ බෙකර් විටියේ, අපේ නිවහණක් අප කතාබහේ යෙදී සිටියදීය.

තම පයිප්පයේ වූ අඩක් දූව් ගිය දුම්කොළ රොඩු හා අළු සියල්ල ඉවතට හැළූ හෝමිස්, එය අලුත් දුම්කොළ වලින් පුරවා ගත්තේය. එය දල්වාගෙන දුම්වළලු කිහිපයක් පිටකළ පසු ඔහු කථාව පටන්ගත්තේය.

"මගේ හිතේ මුලින්ම සැකයක් ඇතිවුණේ ඔහු ඒවා තිබූ අර ලියුමෙන්" හෝමිස් කීය. "ලියුම එවූ කවරයක් අපට දකින්න ලැබුණේ නෑ. ඒක කමක් නෑ-කියමු. ඒ වුණත් කර්නල් වෝබටන් මොකටද වෛද්‍යවරයා එන බව දන්වූ ලියුම මුදල් පසුම්බියේ දමාගත්තේ? කොහේවත් ඇවිදින්න නොයා ගෙදර ඉන්න මිනිහෙක්, මෙවැනි නොවැදගත් ලියුමක් ඉම්සෙ උඩින් හෝ ගිනි උදුන් පඩිය උඩින් කියාවි. නැත්නම් අනෙක් ලියුම් සමග කියාවි. ඒ අසාමාන්‍ය බව නිසා මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණා.

ඊළඟට මළසිරුර අසල වැටී තිබූ රිවෝල්වරය. ඒකෙ අයිතිකාරයා වෝබටන් බව ඇත්තයි. ඒකෙ මැගසිනයේ තිබූ එක් පතරොමක් අඩුයි. නමුත් මේ රිවෝල්වරයෙන් මෑත කාලෙක

වෙඩිල්ලක් පත්තු කරල නෑ. ඔබ දකින්න ඇති මං පුදුරේදී කැබැල්ලක් දමලා, එහි කට ඇතුළු පිසදා බැලූ හැටි. එහි වෙඩිබෙහෙත් දූවුණු දැලි තිබුණේ ඉතාම ස්වල්පයයි. ඊට වඩා දැලි තිබුණා මියගියා පුද්ගලයාගේ කටේ. කැබැලි වලට කැඩී ගිය කෘතිම දත් එකට බද් ධ කළ වල්කනයිට් වලින් සෑදූ තල්ලේ. එතකොට මට පැහැදිලි වුණා, වෙඩි තැබීමට පාවිච්චි කළේ මේ රිවෝල්වරය නොවන බව. ඒ කියන්නේ මේක සියදිවි නසාගැනීමක් නොවන බව.

ඊළඟට කර්නල් වෝබටන් උමතු වී ඇති බව කාර් මහත්මියට කියමින්, මේ ජවනිකාව රඟදක්වීමට පසුතලය සකස් කළේ කවුද? වෛද්‍ය බෙල්. අපි හරියටම දන්නේ නෑ කර්නල්ගේ උමතු බවක් තිබුණාද කියලා. නමුත් එවැනි තත්ත්වයක් ගැන කල්තබා ප්‍රසිද්ධියක් දීල තිබුණාම, දිවිනසාගැනීම ගැන සැකයක් ඇතිවෙන්නේ නෑ.

කර්නල් වෝබටන්ගේ මුදල් මංකොල්ලකන්න හොරු ආවා කියල හිතමු. ඇයි ඔවුන් මේ මහලු මනුස්සයාගේ කට ඇරලා වෙඩි තියන්නේ? ඊළඟට කොහේද ඔහු මියගින්නේ හිටියේ? හොඳට දීප්තිමත් එළියක් ඇති විදුලිපහන යඛ, වෝබටන් ඇයි විදුලිපහන යටට ඇවිත් කට අරින්නේ? ඔබ රෝගියකු පරීක්ෂා කරන කොට, වෛද්‍යවරයෙකු හැටියට ඔබ මුලින්ම මොකක්ද කියන්නේ වොට්සන්? ඔබ කියන්නේ කට හොඳට ඇරලා, දිව එළියට දාලා පෙන්වන්න කියල නේද? එහෙම නේද වොට්සන්? නමුත් මේ වෛද්‍යවරයා තිරිසන් විධියට මොකද කළේ? තමන් විසින් ජීවත් කළ යුතු තැනැත්තාව ඝාතනය කළා. විදුලිපහන යටට ඇවිත් වෛද්‍යවරයාගේ පිළිසරණ පත්‍ර කට ආරිය රෝගියා, මුදල් වලට තණහාවෙන් නින්දිත ලෙස මරාදමමා!

"හිනි උදුනට නැගලා ඔබ කළ කටයුත්තෙන්, පසුව වෛද්‍ය බෙල් එතැනට රිංගූ එකෙක් සම්බන්ධය, මට හරිහැටි තේරුණේ නැහැ හෝම්ස්."

"වෝබටන්ට වෙඩිතැබීමට යොදාගත් රිවෝල්වරය අපරාධකාරයා ගෙන ගියේ නැතිනම්, ඒ ළඟම තිබිය යුතුයි." හෝම්ස් කීය. "මං හිනිඋදුනට ඇතුළුවෙලා එතැන හොඳින් සෝදිසි කළ හැටි ඔබ දකින්න ඇති. එහි අළු මත එක් තැනක මං දුටුවා,

"ජෝන් වයිට්" වර්ගයේ සපත්තු අධ්යයන ලකුණක්. එතැනට නගින්න බොහොම දුරට ඉඩතියෙන පුද්ගලයා කර්නල් වෝඩ්වත්. නැත්නම් කාටර් මහත්මියගේ සැමියා. කකුලේ ආබාධයක් තිබුණු වෝඩ්වත්ට ඔතැනට නගින්න හදිසි අවශ්‍යතාවයක් නැහැ. ඇරත් ඔහුගේ පාවහන් හොඳටම ගෙවී ගිය ඒවා. කාටර් දුප්පතෙක්. මිල අධික වර්ගයේ "ජෝන් වයිට්" සපත්තු පැළැඳි පුද්ගලයෙක් මොකටද ගිනි උදුනට නගින්නේ? එතකොට මං තීරණය කළා, ගිනිඋදුනේ ආරක්ෂක වැටෙන් ඇතුළුවෙලා බලන්න. උඩට අතගාගෙන යද්දි මට අතට අහුවුණා, බිත්තියේ කුඩා ගැට්ටක්. නමුත් එතැනට සතුටුදායක ලෙස අත දමන්න මට හැකිවුණේ උදුනේ යකඩකුරු මතටත් නැග්ගට පස්සෙයි. ඒ හිඩැසේ රඳවා තිබුණේ රිවෝල්වරයක් බව මට අතට දැනුණා. මං ඒක එහෙමම තිබියදී බිමට බැස්සා.

මේ වගේ තැනක ආයුධය තබන්න නම් ඔහු අඩි හයක් වත් උස කෙනෙකු විය යුතුයි. කාටර් මහත්මියගේ සැමියා ගැන තවත් විමසිලිමත් වීමට, මා ඇයම ඉදිරිපත් කළ ප්‍රශ්න ගැන ඔබට මතක ඇති."

"වෛද්‍ය බෙල් ගෙදරට ආවට ඔබ්බෙදා ඔබට ඔහු ගැන සැකය තහවුරු වුණේ?" මම ඇසිමි.

"තිත්ත පොවන කඩදාසියේ කළු තිත්තෙන් ලියැවී තිබුණු දෙය ඔබට මතකද වොට්සන්? ගෝඩන් සහ කිව්නර් සමාගමට ලිපියක්" හෝම්ස් කීය. "තිත්ත පොවන කඩදාසියෙන් වියළා තිබුණේ, උල්පත් පැනකින් කළ ලිවීමක්. කාවයකින් බැලුවාම ඒක කුඩා ළමයෙකුට වුණත් කියන්න පුළුවනි. ඊළඟට කර්නල්ගේ මරණය ගැන වෛද්‍ය සහතිකයක් ඉල්ලුවාම වෛද්‍ය බෙල් තමන්ගේ උල්පත් පැන අරගෙන, කළු තිත්තෙන් එය නොපැකිළිව ලියා දුන් හැටි ඔබට මතක ඇති. ඔහුගේ අත්අකුරු වල තිත්ත පොවන කඩදාසියේ තිබූ අකුරු වලට සමානකම ගැන මං ඔබට කියන්න යන්නෙ නෑ වොට්සන්."

"ඔබ අර මල්බදුන ඒ වෙලාවේ බිත්තේ උවමනාවෙන්ම කියලයි මට හිතුණේ."

"ඔව් වොට්සන්. ඔහුව මිනිත්තු දහයකට ග්‍රෙග්සන් සමග උඩුමහලට යවන්න මට උවමනා වුණා. බුමුතුරුගේ ඔබ දුටුදේ

ගැන, ඔබ කියාපි කියල මට භය හිතුණා. ඔහු නැති අතරේ මම ගෝඩින් සහ කිවිනර් සමාගමට දුරකතනයෙන් කතාකරල විස්තර දුනගත්තා. දොස්තර මයිකල් බෙල් ඒ සමාගමෙන්, විශාල වශයෙන් ණය අරගෙන තියෙනවාය්. ණය සහ පොළියෙන් පවුම් භාරදහසක්වත් අද උදේ වෙනකොට නොලැබුණොත්, ඔහුට විරුද්ධව තදින් ක්‍රියාකරන බම-දන්වලාය් තිබුණේ. ඒ නිසා බෙල් මොකද කළේ? අර අහිංසක මුහුස්සයාට වෙඩි තියල ඔහුගේ සාක්කුවේ තිබුණු යතුරු කැඳල්ල අරගත්තා. එයින් ඔහුගේ යකඩ සේප්පුව ඇරලා මුදල් අරගෙන, එතැනදීම මුදල් ලියුම් කවරයක දාලා තැපෑලට දාන්න සූදානම් කළා. ඔහු ලියුම් කවරයේ ගෝඩින් හා කිවිනර් සමාගමේ ලිපිනය තමන්ගේ පැතෙන් ලියුවා. වැඩි තීන්ත, පොවන කඩදාසියෙන් වියළා, එය තැපෑල් කළා. ඊයේ තැපෑල් කළ ඒ ලියුම අද ඒ සමාගමට ලැබුණුය්.

ඔහු ඊයේ නොවෙයි අද එන බව කියලා වෝබටන්ට ලියුමක් ලියුවා. ඒක ඔහු කර්තූල්ගේ මුදල් පසුම්බියට දීමා. ඒකත් ලියාතිබුණේ කළු තීන්ත උල්පත් පැනකින් බව ඔබ දකින්න ඇති.

ඔබ නිකමටවත් හිතුවද වොට්සන්, වෛද්‍ය වෘත්තිය වැනි උතුම් වෘත්තියක යෙදුණු බෙල්, පාතාල ලෝකයේ මිනීමරුවෙක් වැනි දූෂිත අපරාධකාරයෙකුගේ තත්ත්වයට ඇදවැටුණේ ඇයි කියලා?"

"ඒක තමයි හෝමස් මටත් එක්වරම කල්පනා වුණේ. මගේ වෘත්තිය සහයෙක් මෙහෙම කෙනෙක් වුණේ කොහොමද කියල මට හිතාගන්නවත් බැහැ" මම කීවෙමි.

"මං මේ ටික පසුව දන්නෙත්, ගෝඩින් කිවිනර් සමාගමේ කලමනාකරුවෙකුගෙන්" හෝමස් කීය. "මයිකල් බෙල් වෛද්‍ය විද්‍යාලේ ඉගෙන ගන්න කාලේ ඉඳලීම මත්පැනටත් සුදුවටත් ඇබ්බැහි වුණු කෙනෙක්ල. ඔහු ඉපයූ හැම පැන්සයක්ම සමාජශාලා හා රේස් ඔට්ටු සඳහා විනාශ කළාය්. ඒ වුණාට ඔහු සමාජයට පෙන්වාගෙන ඉඳල තියෙන්නේ බොහොම අවංක කාරුණික, ත්‍යාගශීලී වෛද්‍යවරයෙක් හැටියට."

"බෙල් අර උදුනට නැගලා, රිවෝල්වරයත් අරන් බිමට පතිද්දි දෑලි පිටින්ම අල්ලා ගත්ත එක තමා අපුරුම වැඩේ" මම කීවෙමි.

"අපි තව මොහොතක් පමාවුණා නම්" හෝම්ස් කීවේ වැහිර සිටි හාන්සිපුටුවෙන් නැගිටීමෙනි. "ඔහුනම් ඒක අපූරු වැඩක් වෙන්නෙ නෑ, මගේ හිතවත් වොට්සන්! දොස්තර මයිකල් බෙල් අපටත් ගිලින්න දෙන්නේ කර්නල් වෝබට්ට දුන්න බෙහෙතමයි!"

නාඳුනන්නා

මේලොක් හෝමස් මහතා වෙතටයි.

අතාවශ්‍ය කරුණක් ගැන ඔබ හමුවීමට, අද සවස 4.30 ට බේකර් විවියේ ඔබේ නිවහනට පැමිණීමට මම බලාපොරොත්තුවෙමි. ගැටලු විසඳීමේදී අනුග්‍රාහකයන්ගේ පෞද්ගලික කරුණු වල රහසිගත බව සුදැකීම ගැන, ඔබතුමාට ලැබී ඇත්තේ සුවිශේෂ කීර්තිනාමයක් බව, අමුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ. මට ඇත්තේ ද එවැනි ගැටලුවකි. එම වේලාවට, ඔබට නිවසේ රැඳී සිටීමට නොහැකි නම් පමණක් 420 දුරකතන අංකයේ මා අමතන්න.

මීට හිතවත්
රිචඩ් කාටර්සිට.

37 ග්ලෙන් ආබර් පෙදෙස
බටහිර කෙන්සිංටනය

"මේ ලියුම අද උදේම පණිවිඩකරුවෙකු අතේ මා වෙත එවා තිබුණා වොට්සන්" මගේ මිත්‍රයා කීවේ ඔහුගේ හාන්සිපුටුවේ සුපුරුදු ලෙස වැතිරෙමිනි. "මං ඔබට අද හවසට එන්න කියලා කිව්වේ නම් බුහානා කෞතුකාගාරය නරඹන්න යන්නයි. ඒ වුණත් බොහොම කාලයකින් සිත්ගන්නාසුලු පරීක්ෂණයක් අපට නොලැබුණු නිසා ටිකක් රැඳීලා බලමු."

"ඇයි හෝමස් මේ ලියුම ඔබේ හිතේ කුතුහලයක් ඇතිකරන්න සමත්වුණේ නැද්ද?" මම ඇසිමි. "මොහු මේ ලියුමේ සඳහන් කරලා තියෙනවා, පෞද්ගලික රහසිගත වැඩක් කියලා. කිසි සැකයක් නෑ. මේක ඔබේ සිත් ඇදගන්නාසුලු එකක් වේවි. අපි කෞතුකාගාරයට වෙන දවසක යමු" එසේ කී මම පිටවී යාමට සූදානමෙන්; මගේ හිස්වැස්ම අතට ගනිමි.

"ඇයි වොට්සන් ඔබ ආ සැණින් යන්න හදන්නේ? 4.30ට තව පැය භාගයක් වත් නෑ. ඔබේ අනුග්‍රාහකයාගේ කථාව අහන්න ඔබ ඉන්නෙ නැද්ද?" ඔහු ඇසීය.

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"මේක රහසිගත එකක් නම්, මං ඒකට සවන් දෙනවාට මිබේ අනුග්‍රාහකයා කැමැති වේන එකක් කැ, ඒ නිසා....."

"මොන පරීක්ෂණයද වොට්සන් මං ඔබට රහස්‍යක් කළේ?" කී හෝම්ස් හිස්වැස්ම මගේ අතෙන් උදුරාගෙන එය රාක්කයේ එල්ලුවේය. "මට ඔහු කියන කරුණු ඔබ දැනගන්නවාට කාට්ටයිට් මහත්මයා කැමැති නැත්නම්, මේ පරීක්ෂණය භාරගැනීම මට ප්‍රතික්ෂේප කරන්න වෙනවා."

අනුග්‍රාහකයා පැමිණීමට පෙර, කුරාන්තරයට සවන්දීමට හොඳින් සූදානම්වීම මගේ මිත්‍රයාගේ සිරිතක් විය. වැසි සහිත කාලයක් වූ බැවින් අපේ ආසන ගිනිඋදුනට ළංකරගත්තෙමු. තම පයිප්පයේ කෝට්ට අලුත් දම්කොළ පිරවූ හෝම්ස්, ඔහුට ලැබී තිබූ ලිපිය යළිත් වරක් අනවශ්‍යෙන් කියවා බැලීය.

"වොට්සන්, මේ රිචඩ් කාට්ටයිට් ගැන මොනවද ඔබ දන්න තොරතුරු? ඔහු මහා භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම්ගේ සොහොයුරා බව මම දන්නවා. ඒ ඇරෙන්න වෙන කිසිම දෙයක් දන්නෙ නෑ."

"මම දන්නෙත් ඒ හරිය විතරයි" මම කීවෙමි. "ඔහුගේ පියා කෙටි කාලයක්, යටත්විජිත භාර මහාලේකම් හැටියට කටයුතු කළ බව නම් ඔබටත් මතක ඇති. වර්තමාන විශ්වකෝෂය පෙරලා බැලුවොත්, අපට පුළුවන් වේවි තවත් තොරතුරු විකක් හොයාගන්න" මා පැවසුවේ හෝම්ස්ගේ පොත් එකතුව තබා තිබූ කුඩා අල්මාරිය වෙත යෑමට සූදානම් වෙමිනි.

එකෙණෙහිම අපේ නිවහන ඉදිරිපස පාරේ අශ්වකර්ත්‍යක් නවත්වන හඬක් ඇසිණ. ඒ විගසින් කිසිවෙකු අපේ තරප්පුව නැග එන ශබ්දයට අපි සවන් යොමුකළෙමු.

"මට වැරදීමක් නොවෙයි නම්, මේ දැන්නේ අපේ අනුග්‍රාහකයා. ඔහු යොදාගත්තු චෙලාච්චන් පැය කාලක් කලින්" හෝම්ස් කීවේ ගිනිඋදුන් පඩිය මත වූ ඔරලෝසුව දෙස බලමිනි.

ආචාරශීලීව දොරට තට්ටුකොට, අපේ අමුත්තා කාමරයට ඇතුළුවීය. උසින් අඩි හයකට වැඩිවූ ඔහුට තිබුණේ සිහින් සිරුරකි. කරදරයට පත් අනුග්‍රාහකයන්ගෙන් නිතර දක්නට නොලැබෙන ප්‍රසන්න, සිනහමුසු මුහුණක් ද ඔහු සතු විය. වයසින් අවුරුදු හතළිහකට නොවැඩියැයි සිතිය හැකි මේ තැනැත්තා, අපට හිසනමා ආචාර කළේය.

"නියමිත වෙලාවටත් පැය කාලකට කලින් මෙහි කඩාවැදීම ගැන මට සමාවෙන් නොමිස මගුත්මයා. මේ ඔබේ හිතමිත්‍රයා දොස්තර වොට්සන් බවට සැකයක් නෑ" ඔහු කීවේ හෝමස්ගේ සංඥාව අනුව ළඟම තිබූ පුටුවේ වාඩිවෙමිනි.

"ඔබ කල්තබා පැමිණීමෙන් අපට කරදරයක් වූණේ නැහැ මහත්මයා" කී හෝමස්, යළිත් හාන්සිපුටුවේ ඇලවී පයිප්පය දල්වාගත්තේය. "ඔබට ඇතිවී තිබෙන ගැටලුව කුමක්ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් මා ගතයුතු පියවර කුමක්ද යන්න විස්තර සහිතව කියන්න. මා දැනගතයුතු හැමදෙයක්ම, මේ දොස්තර වොට්සන් ඉදිරියේ ද කීම අත්‍යවශ්‍යයි. ඒ මොකද පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ දී අපි දෙන්නම ක්‍රියාකරන්නේ එකට."

එයට හොඳින් සවන්දුන් අමුත්තා මදවේලාවක් අප දෙස බලමින්, නිහඬව සිටියේය. අනතුරුව ඔහු කථාව පටන්ගත්තේ මෘදු කටහඬකිනි.

"මහත්වරුනි. මේ ගැටලුවට මුහුණදීලා ඉන්න පුද්ගලයා මම නෙමෙයි. නමුත් ඔහු අභියෝජ්‍යාවට හිතවත්, මගේ ළබැදි මිත්‍රයෙක් බව කිවයුතුයි." කාට්ටර්ස්ට මහතා කීවා. "මෙම කරුණ හෙළිවුවහොත් ඔහුට ඇතිවිය හැකි අපකීර්තිය නිසා, මේ ගැටලුව ඔබට ඉදිරිපත් කරනවාට වත්, ඔහු කැමැතිවුණේ නැහැ. නමුත් හෝමස් මහතා මෙහි රහස්‍ය බව ආරක්ෂා කරන බවට මං දිගින් දිගටම සහතික වුණා. එතකොටයි මේ ගැන ඔබ හමුවෙන්න ඔහු මට අවසර දුන්නේ. ඒකුත් ඔහුගේ නම, රැකියාව, ගැන හෙළිනොකොට ප්‍රශ්නය පමණක් හෙළිකරන පොරොන්දුව උඩ. දැන් මං ඔබට ඒ ගැටලුව විස්තර කරන්නම්.

මගේ මිත්‍රයා සේවය කරන්නේ ලන්ඩන් නගරයේ පිහිටි එක්තරා බැංකුවක. ඔහු දරන තනතුර කුමක්ද කියන එකත්, මං හිතන්නේ ඔබට අවශ්‍ය නැහැ. ඔහු සම්බන්ධ එක්තරා සමාජ කටයුත්තක් දියත් කිරීමට....."

"කාට්ටර්ස්ට මහත්මයා" හෝමස් කථාවට බාධා කළේය. "ඔබ කියන මේ ගැටලුවට මැදිවී ඉන්නේ එක්තරා පුද්ගලයෙක්. ඔහු එක්තරා බැංකුවක සේවය කරන්නෙක්. ඔහු යම්කිසි සමාජ කටයුත්තකට සූදානම් වුවනවාද- මේ විධියට ගැටලු විසඳීම මට කොහොමටවත් කරන්න පුළුවන් දෙයක් නෙමෙයි මහත්මයා.

මෙතැන යම්කිසි අපරාධයක් සිදුවෙලා ඇති කියලා, මං අනුමාන කරනවා. ඒ වුණත් ප්‍රමාණවත් දත්ත නොමැතිව අභිරහසක් හෙළිකරගන්නෙ කොහොමද? අද්දරේ අතපත ගාමින් ගැටලු ලිහන්න මට හැකියාවක් නැහැ මහත්මයා."

"ඔබ ඉල්ලන මුදලක් ගෙවීමට මම සූදානම්?" අමුත්තා කිය.

"මුදල වැදගත් නෑ කාට්‍රයිට් මහත්මයා" හෝමස් කිය. "ප්‍රශ්නයේ අගක් මුලක් හරිහැටි පැහැදිලි නැතිව, මං කොහොමද ගැටලු විසදීමක් භාරගන්නේ? මේක අපි දෙදෙනාගේම කාලය නාස්තිකිරීමක්. තවදුරටත් මේ ගැන කථා කිරීමෙන් පලක් වේවි කියලා මං හිතන්නේ නෑ."

කාට්‍රයිට් මහතා අසුනෙන් නැගිටිවේය. ඔහුගේ මුහුණ ලැජ්ජාවෙන් රතු වි-තිබූ බැව් මම දුටුවෙමි.

"මට සමාවෙන්න හෝමස් මහත්මයා" ඔහු කිය. "මං හිතන්නේ මට වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. ඔබට මුහුණදෙන්න වෙන ගැටලු සහගත බව මට තේරුම්ගන්න පුළුවනි. මං හැම දෙයක්ම, මුල ඉදලා කියන්නම්. මට වෙන විකල්පයක් නෑ."

හිනිඳුන දෙස බලාගෙන මිද වේලාවක් කල්පනා කළ ඔහු යළිත් තම අසුන වෙත ගොස් හිඳගත්තේය.

"මේ කාරණයට සම්බන්ධ මගේ මිත්‍රයාගේ නම සර් ආතර් හිල්වුඩ්. ඔබ සමහරවිට ඔහු ගැන අහලත් ඇති?"

"මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂක වරයෙක්?" හෝමස් ඇසීය.

"හරියටම හරි මහත්මයා" සුසුමක් හෙළා ළය සැහැල්ලු කරගත් කාට්‍රයිට් මහතා ඉතා උනන්දුවෙන් කතාව යළි පටන්ගත්තේය.

"ආතර් සහ මම කුඩා කාලයේ සිටම ඉගෙනෙදොත් එකට. ඊටින් හි මූලික අධ්‍යාපනය ලබලා, අපි එකවරම කේම්බ්‍රිජ් විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළුවුණා. ඔහු ආර්ථික විද්‍යාව හදාරද්දී, මං දේශපාලන විද්‍යාව හදාරුවා. අපි දෙන්නා එකට ක්‍රීඩා, රග්බි, ඔරුපැදීමේ කණ්ඩායම් වලට ක්‍රීඩා කළා. මේ නිසා අප-දෙදෙනා අතර ඇතිවුණේ, යාළුවන් දෙදෙනෙකුට වඩා, නිවුන් සොහොයුරන් දෙදෙනෙකු අතර තියෙන ආකාරයේ බැඳීමක්. අප දෙදෙනාම දැන් හතළිස් අවුරුදු වයසේ.

තමන්ගේ දක්ෂකම් නිසාම, ආතර් බොහෝම ඉක්මනින් බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළටම ගියා. ඒ නිසාම ඔහු, ඔබ කී පරිදි මර්වන්ට්ස්

ට්‍රස්ට් බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂක වරයෙක්. මං විවාහ වෙලා දරු දෙදෙනෙකු ගේ පියෙක් වුණත් ආතර් තවමත් අවිවාහකයි. දැන් ඔහු විවාහ වෙන්න සූදානම් වෙනවා. ඔබ ඒ ගැන සමහරවිට පුවත්පත් වලින් දකින්නත් ඇති. ඕලිංටන් සාම්චරයාගේ බාලම දියණිය සමග ආතර් විවාහ ගිවිසගන්නා. තව මාස දෙකකින් විවාහ කටයුතු සිදුකරන්න, දැන් සියල්ල සූදානම්.

අප දෙදෙනා අතර ඇති හිතවත් කම-නිසා, අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ සතියකට දෙකුත් වත්ාවක් ආතර් හා මා එකට හමුවෙනවා. එක්කෝ අප දෙදෙනාගෙන් කෙනෙකුගේ නිවසක. නැත්නම් වින්චෙස්ටර් ක්‍රීඩා සමාජශාලාවේ. නැත්නම් ගොල්ෆ් පිටියේ. ඔහු කිසි දවසක අධික ලෙස මත්පැන් පානය කරන්නෙක් නොවෙයි. එහෙම හුඟක් මත්පැන් පානය කර ඉන්නවා මම කවදාවත් දකල නැහැ. ඕනෑම උත්සව වෙලාවකදී ආතර් බිච්චේ ෂෙරි විදුරු දෙක තුනක්, හෝ බීර්. රාත්‍රි කෑම සමග ක්ලැරට් වයින් පානය කළත්, ඒකෙන් කවදාවත් ඔහුගේ ස්වභාවයේ වෙනසක් වුණේ නැහැ.

නමුත් පසුගිය සතියක හෝ දෙකක ඉඳලා, ආතර්ගේ ස්වභාවයේ ලොකු වෙනසක් මට දකින්න ලැබුණා. ඔහු කාලය ගත කළේ හරි කණස්සල්ලෙන් වගේ. ජෙරි, බීර්, ආදිය බිම් අත්ඇරලා, ඔහු විස්කි පානය කොට වේරිවුණු අවස්ථා මට දකින්න ලැබුණා. මේ හදිසි වෙනසට හේතුව තේරුම් ගන්න මට හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. කෙළින්ම මේ ගැන ඔහුගෙන් විමසන්න තරම් ළඟ හිතවත්කමක් තිබුණත්, මට එක්වර එහෙම කරන්න හිතුවේ නැහැ.

ඊයේ රාත්‍රි අටට අපි දෙන්නා හමුවෙන්න නියමව තිබුණේ වින්චෙස්ටර් සමාජශාලාවේ. නමුත් මගේ බිරිඳගේ ඥාතියෙකුගේ හදිසි අසනීපයක් නිසා, සමාජශාලාවට යෑම මා අතින් පැය දෙකකින් විතර ප්‍රමාදවුණා. මං එහි යද්දී මගේ මිත්‍ර ආතර් අධික ලෙස බීමත්වෙලා හිටියා. ඔහුට තනියම ගෙදර යාගන්න හැකිවේද කියලා මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණා. ආතර් ඔහුගේම අශ්වකරත්තයේ නංවලා, රියාදුරා සමග ගෙදර යවන්න පුළුවන් කම තිබුණා. නමුත් එහෙම කරන්න මගේ හිත ඉඩදුන්නේ නැහැ. ආතර්ගේ හිතේ මොකක් හරි ලොකු ප්‍රශ්නයක් ඇති; මේ ගැන විමසා බැලීම මිත්‍රයෙකු හැටියට මගේ යුතුකමක් කියලා මට හිතුවණ. ඔහු පදිංචි ඇල්බනි හි. මගේ රිය එහි ගෙන එනමෙන් රියාදුරාට

කියලා, මං ආතර් සමග ඔහුගේ කරත්තයෙන් ඔහුගේ නිවසට ගියා. ඔහුගේ මේ වෙනසට හේතුව තවදුරටත් නොඅසා ඉන්න මට හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ.

"ආතර් මේ අහන්න" මං කීවා. "ඔබට ලොකු ප්‍රශ්නයක් ඇතිවෙලා බව මං දන්නවා. ඒක විසඳාගන්න මං උදව් වෙන්නම්. මොකක්ද ඒ ප්‍රශ්නය? මට ඒක කියන්න."

මද වෙලාවක් ඔහු නිශ්ශබ්දව මා දිහා බලාගෙන හිටියා.

"මට සමාවෙන්න රිච්ඩ්" ඔහු කීවා. "මේ කාරණාව ඔබට නොකිව්වේ මොකද දන්නවද? සිදුවෙන්න තිබුණු දේ සිදුවෙලා හමාරයි. ඒක ඔබට හෝ වෙනත් කෙනෙකුට කීමෙන් පලක් නෑ. ඒ නිසා මගේ අවාසනාවන්ත ඉරණමට මට මුහුණ දෙන්න ඇරලා මගෙන් ඇත්වෙන්න."

මෙහෙම කියල ඔහු ප්‍රශ්නය ඔහුගේ නිත්‍ය හැඳුනවේ. ඔහු කී දෙයින් මගේ හිතේ ඇතිවුණේ විශාල කුතුහලයක්. අත්තිමේදි සියල්ල හෙළිකරන්න ඔහු එකඟවුණා. දන් මං ඔබට කියන්නේ, ආතර් ඔහුගේ කථාව, කිව් වචන වලින්ම ඒ හැටියටම. එහි රහස්‍ය බව රැකගන්න කියලා මං යළිත් මතක් කරනවා.

"සති දෙකකට කලින් සඳුදා දවසක උදේක මං රැකියාව සඳහා බැංකුවට යෑමට සූදානම් වෙමින් ඉන්න අඟරේ, මා හමුවෙන්න කවුදෝ පැමිණ ඇති බව මගේ සේවකයා කීවා. මේ වෙලාවේ කෙනෙකු හමුවෙන්න මං අකමැති වෙලාවක්. ඔහුට පස්සෙ වෙලාවක එන්න කියන්න කියා මං සේවකයාට කීවා."

"ඔහුගේ නම එරික්ලු. ඔහුට ඔබතුමා හමුවෙන්න උවමනා, මහන මැෂින් ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන්ද" සේවකයා කීවා.

දන් මහන මැෂින් ව්‍යාපෘතිය ගැන මං ඔබට මක් කියන්නම්. ලන්ඩන් නගරයේ බොහොම දුප්පත්, අසරණ, තරුණ ගැහැනු ළමයින් හා අසරණ මව්වරුන් වෙනුවෙන්, අපේ මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවෙන් තමා මේ ව්‍යාපෘතිය පටන්ගත්තේ. මේක සමාජසේවා කටයුත්තක්. එයින් කරන්නේ ඇත්තෙන්ම අසරණ අය තෝරාගෙන, ඔවුනට නොමිලේ ඇඳුම් මැසීමේ පුහුණුවක් ලබාදීම, ඊළඟට මහන මැෂින් ලබාදීම. ඔවුන් ඒවාට ඉතා කුඩා කොටස් වශයෙන්, පොලියක් නොමැතිව, මුදල් ගෙවීම අරඹන්නේ, අවුරුදු දෙකකට පසු. සමාජ සුභසිද්ධිය තකා පටන්ගත් මේ ව්‍යාපෘතියෙන්, අපේ බැංකුවට ලොකු ප්‍රසිද්ධියකුත් ලැබුණා.

මගේ හිතේ ඇතිවුණු සිතිවිල්ලක් උඩ, මං අපේ බැංකුවේ ලිවර්පූල් ශාඛාවේ කළමනාකරු හැටියට වැඩකරද්දී මෙය ඇරඹුවේ. ඒක ඉතාම සාර්ථක වුණු නිසා, දූන් අපේ බලාපොරොත්තුව මේක මුළු එංගලන්තය පුරාම දියත් කරන්න. ඉතින් කවුරු හරි මේ ගැන කථාකරන්න ආවා කිව්වාම, මගේ උනන්දුව වැඩිවුණා. ඔහුව විසින් කාමරයට කැඳවාගෙන එන්න කියලා මං සේවකයාට කිව්වා.

"ආතර් සහ මා අතරේ මේ කතාබහ ඇතිවුණේ ඔහුගේ විසින් කාමරයේ. එය සේවකයෙකුට නොඇසෙන්න පෞද්ගලිකව කරන්න අපට හැකියාව තිබුණා. ඔහුගේ වෙරි ගතිය හුඟක් දුරට හිඳිලා තිබුණු නිසා, ඔහු තවදුරටත් කථාව පටන්ගත්තේ මෙරි විදුරුවක් පානය කළාට පස්සේ." රිචඩ් කාටර්ස්ට මහතා කිය.

රිචඩ්. මං මේ පුටුවේ වාඩිවෙලා ඉදිද්දී, අමුත්තා ඇවිත් ඔය පුටුවේ වාඩිවුණා. ඔහු මං කවදාවත් දකපු කෙනෙක් නෙමෙයි. සම්පූර්ණයෙන්ම තෘද්ධතා කෙනෙක්. වැඩිය උසත් නැති මහතත් නැති ඔහු, ගතකම් රාමුව සහිත උපැස්සුගෙක් පැළඳ හිටියා. මුහුණේ තිබුණේ සුදුමැලි පෙනුමක්.

"සර් ආතර් හිල්වුඩ්. මං ඉක්මනට ආපසු යන්න ඕන" ඔහු කිව්වා. "මගේ නම එරික්. මං ආවේ වැදගත් වැඩකට. ඔබ විලිංටන් සාම්වරයාගේ බාලම දියණිය සමග විවාහවෙන්න යන බව පුවත්පත් වල පළවුණා. ඔබ විශාල ධනවතෙක්. ඒක රහසක් නෙමෙයි. ඔබේ අනාගත මාමණ්ඩිය කෝට්පතියෙක්. ඒකත් මුළු රටම දන්නවා. මහත්මයා. ඔබේ රහසිගත පෞද්ගලික කරුණක් මං දන්නවා. ඒක හෙළිනොකර ඉන්න, මට පවුම් දාහක් මේ දූන් ගෙවන්න" ඔහු කිව්වා.

එක්වරම මගේ හිතේ ඇතිවුණේ දැඩි කෝපයක්. "තමුසෙ කියන විධියට සල්ලි දෙන්නෙ මං මොන වරදක් කළාටද? තමුසෙට පිස්සුද? මං ළඟ මේ වෙලාවේ පවුම් දාහක් තියා පවුම් පනහක්වත් නෑ. තමුසෙ කවුද? මට තමුසෙත් එක්ක කථාකරන්නවත් උවමනා නැහැ. පොලීසිය කැඳවන්න කලින්....."

එහෙම කියලා මං පුටුවෙන් නැගිටින්න සූදානම් වුණා. එතකොට මේ පුද්ගලයා මට පුටුවෙම ඉන්න කියලා සංඥා කළා.

"හිල්වුඩ් මහත්මයා. පොලීසියට කියන්න කලින් මං කියනදේත්

අහන්න." ඔහු කීවිවා. "ඔබතුමා මර්චන්ටස් ට්‍රස්ට් බැංකුවේ ජලිමන් ගාබාවේ කලමනාකරු හැටියට, රාජකාරි කළ කාලය ඔබට මතක ඇති. ඒ කාලයේ ඔබ ප්‍රසිද්ධවුණේ, බොහොම කරුණාවන්ත ඒ වගේම කාර්යශූර කෙනෙක් හැටියට, ඒ කාලයේ ඔබේ බැංකුවේ සේවය කළ, ග්ලැඩ්ස් රෝවන් නම් තරුණියක් සමග ඔබගේ ප්‍රේම සම්බන්ධයක් ඇතිවුණා. ඒකෙ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔබ ඇය සමඟ විවාහ ගිවිසගත්තා. ඒ හින්දා ඇය බැංකුවේ රැකියාවෙනුත් අස්වුණා. නමුත්..... හිල්වුඩ් මහත්මයා, ඔබ ඒ තරුණිය විවාහ කරගත්තේ නැහැ. ඒක ජලිමන් නර්සරි දූතගත්තා. ඊළඟට සිදුවුණේ මොකක්ද? ඇය සියදිවි හානි කරගන්න කියලා විෂක් පානය කළා. ඔබ මොකද කළේ? ඔබ වහාම ලන්ඩන් නගරයට මාරුවක් අරගෙන පැන ගියා. සියදිවි හානි කරගත් ග්ලැඩ්ස් රෝවන්, සාන්ත මේරි සුසාන භූමියේ භූමදාන කෙරුණා.

අවුරුදු ගණනක් ගතවෙලා තිසා මේ සිද්ධිය දැන් කාටත් අමතකයි. නමුත් ඔබ විවාහ කරගන්න හදන සේරා විලිංටන් මෙනෙවිය වත්, විලිංටන් සාම්වරයා වත්, මේ හුටපටය පුවත්පත් වල පළවනවා දකින්න කැමැති වෙන එකක් නැහැ. ඊට අමතරව තවත් දෙයක් තිබෙනවා. ඔබේ ප්‍රධානත්වයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙන මහන මැෂින් ව්‍යාපෘතියෙන්, අසරණ තරුණියකට ලැබෙන පිහිට ගැන මුළු රටම දන්නවා. කෝන්ටෝල්හි අසරණ තරුණියකට ඔබ තිසා අත්වුණු ඉරණම ගැන, පුවත්පත් වල පළවුණාම, මර්චන්ටස් ට්‍රස්ට් බැංකුවේ මහනමැෂින් ව්‍යාපෘතියට මොකද වෙන්නේ? මෙවැනි කෙනෙක් තමන්ගේ අධ්‍යක්ෂක වරයෙක් ලෙස ඉදිම බැංකුවට ලැජ්ජාවක්. එහෙම නේද? ඒ හින්දා වැඩිදුර හිතන්න දෙයක් නෑ. ඔබට වෙනත් විකල්පයක් ඉතිරිවෙලා නෑ. මට පවුමේ නෝට්ටු වලින් පවුම් දාහක් දෙන්න. මං ඒ කථාව කාටවත් කියන්නේ නෑ."

මේ කථාව ඇසුවාම මගේ ඉහමොළ රත්වුණා. මේ මිනිහා මේ කරන්නේ නීති විරෝධී වැඩක්. රහස් හෙළිකරන බවට තර්ජනය කරලා කප්පම් ඉල්ලීම බරපතල අපරාධයක්. ඔහුව පොලීසියට අල්ලා දීමයි මා විසින් කළ යුත්තේ. නමුත් ඔහු ඒකට මට ඉඩක් තැබුවේ නැහැ.

"හිල්වුඩ් මහත්මයා, ඔබ තව පැය හාගයකින් බැංකුවට යන්න පිටත්වෙනවා. ඔබේ අශ්වකරත්නයෙන්ම මමත් ඔබ සමගම එනවා.

ඔබ වෙක්පතක් ලියලා, පවුමේ නෝට්ටු වලින් දාහක්, ඔබම අයකැමිගෙන් ලබාගෙන, මා ඔවුන ගෙනාත් දෙන්න. කිසිම කෙනෙකුට කථාකිරීම ඔබට තහනම්. මොනවා හරි ප්‍රයෝගයක් කරලා මාව පොලිසියට අල්ලා දුන්නොත්, අර විස්තරය සම්පූර්ණයෙන්ම, හෙට උදේ "ඩේලි මේල්," "මෝනිං ක්‍රොනිකල්" පුවත්පත්වල පළවේවි. මං ඒකට කටයුතු සූදානම් කරලයි ආවේ."

කළයුතු කිසිදෙයක් හිතාගන්න බැරිම-මං මේ තක්කඩියා දිහා බලාගෙන හිටියා. මා මුහුණදී ඇති හත්ත්වයේ බැරැරුම් බව කල්පනා වෙද්දී, මගේ සිරුරෙන් ඩහදිය ගලන්න පටන්ගත්තා.

රිචඩ්. ඔබ මගේ ප්‍රාණ මිත්‍රයා වුණත්, ජලිමත් හි මේ සිද්ධිය මං ඔබටවත් හෙළිකළේ නැහැ. ග්ලැඩ්ස් රෝවන් නම් තරුණියක සමග මිත්‍රවෙලා, මං කලබලේට විවාහ ගිවිසගත් බව ඇත්තයි. මේක අවුරුදු දොළහකට පමණ කලින් වුණු දෙයක්. නමුත් මෙහෙම කරන්න මට හේතුවක් තිබුණා. ඇ පිළිබඳ සම්පූර්ණ තොරතුරු බැංකුවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරයන් පසුව මට හෙළිකළා. ඇය අයහපත් චරිතයක් තිබුණු, මත්ඇත් පානයට ඇබ්බැහිවුණු කාන්තාවක්. ඇයට ලොකු වන්දිමුදලක් ගෙවලා, මෙය සාමදානයෙන් කෙළවර කරගන්න මං නොගත් උත්සාහයක් නැහැ. නමුත් ඒක අසාර්ථක වුණා. මේ කරුණු හැම එකක්ම වැල නොකැඩී මගේ හිතට ගලා ආවා. මේ අතරේ මගේ අමුත්තා එරික්, මගේ විසින්න කාමරයේ තිබූ භාණ්ඩ දෙස හිස කරකවමින් බලමින් සිටියා. ඔහු වාඩිවී සිටි නැතිත් නැගිටලා මගේ ගිනිඋදුන අසල තිබෙන අර ප්‍රතිමාව වෙතට ගමන් කළා. ඒක මාස තුන හතරකට පෙර ක්‍රිස්ටිස් ආයතනයේ පෞරාණික භාණ්ඩ මෙන්දේසියකින් මා මිලට ගත් එකක්.

"ඈ හරි අපූරු ප්‍රතිමාවක් නොවැ" මගේ අමුත්තා කීවේ එය අතගා බලමින්. ඒක රෝමයේ නටබුන් අතරින් සොයාගත්, සැබෑ පෞරාණික භාණ්ඩයක්. රෝම වංශවතෙකුගේ කිරිගරුඬින් නෙළු උඩුකය පිළිමයක්.

"ඔබ මේකට විශාල මුදලක් වියදම් කරන්න ඇති?" ඔහු කීව්වේ පිළිමයේ හිස අතගා බලා, එයට මැද ඇඟිල්ලේ පුරුකෙන් තට්ටු කරමින්.

"හම්" කීව්වා මිසක් මම එයට වෙන පිළිතුරක් දුන්නේ නැහැ.

"මේක රෝමයේ නිර්මාණයක්. ක්‍රිස්තු පූර්ව නැත්නම් ක්‍රිස්තු වර්ෂයට පසු පළමුවැනි සියවසේ එකක් වියයුතුයි." ඔහු විශාරදයෙකු වගේ ඒ ගැන තම මතය පළකළේ ආඩම්බර සිනාවක් පාමින්. මිළඟට ඔහු යළිත් පුටුවට ඇවිත් වාඩිවුණා.

"සර් ආතර් හිල්වුඩ්" ඔහු කිව්වා. "මට පරක්කු වෙන්න බැහැ තව පැය කාලක් යඳිද්දී ඔබේ බැංකුවේ වැඩකටයුතු ඇරඹෙව්. පවුමේ නෝට්ටු මිසක් මං වෙන කිසි දෙයක් භාරගන්නෙ නෑ. ඒ නිසා ඉක්මන් කරන්න."

"තමුසෙ මේ විධියට හැමදාමත්, මාව හසකරලා කප්පම් ගන්නද බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ?" මං ඇහුවා.

ඔහු මහ හඬින් හිනාවුණා. "හිල්වුඩ් මතත්මයා. ඔබ හිතනවද මං ඒ තරම් මෝඩයෙක් කියලා? කප්පම්කාරයින් අමාරුවේ වැටෙන්නේ, දෙකුන්ආරක් කප්පම් ඉල්ලන්න ඒම නිසා. මං ඒ මෝඩකම කරන්නෙ නෑ. ඔබට ඒ ගැන භයක් වෙන්න දෙයක් නෑ. අද මුදල් ගෙව්වාම එතැනින් ඔක්කොම ඉවරයි." එහෙම කියලා ඔහු යළිත් වරක් හිනාවුණා.

කොහොමහරි ඔහු කිව්වා වගේ, මට වෙන විකල්පයක් තිබුණේ නෑ. මං ඔහු සමග බැංකුවට ගිහින් ඒ මුදල ගෙවලා, ඔහුගෙන් නිදහස්වුණා. එව්වරයි. මට දූන් උවමනා කරන්නේ ඒ සිත් වේදනා ගෙන දෙන සිද්ධිය අමතක කරන්නයි.

"එහෙම කිව් මගේ මිත්‍රයා ආතර්, තවත් ෂෙරි විදුරුවක් එක හුස්මට ගිල දුම්මා."

සිය කරාව නිම කළ මෙව් කාටර්සිටි මහතා කැලැවුණු මුහුණෙන් අප දෙදෙනා දෙස බලාගෙන සිටියේය. අප විසින්ත කාමරයේ මිනිත්තු කිහිපයක නිශ්ශබ්දතාවයක් පැවතිණ. නළල රැළි කරගෙන පයිප්පයෙන් දුම්පිළපු කිහිපයක් පිටකළ හෝම්ස් පයිප්පය අතට ගත්තේය.

"මේ ප්‍රශ්නය මා වෙතට ගෙන ඒම ගැන මං ඔබට කෘතඥ වෙනවා කාටර්සිටි මහත්මයා" හෝම්ස් කීය. "ගිය අවුරුද්දෙන් කප්පම්කරුවෙක්, අවස්ථා දෙකකදීම, මේ රටේ වැදගත්ම කෙනෙකුට තර්ජනය කර විශාල කප්පම් මුදල් ලබාගෙන තිබුණා. මං ඒ ගැන පරීක්ෂණයක් පටන්ගන්න සූදානම් වෙමිනුයි හිටියේ. නමුත් ඒ දවස්වලම සර් භෙන්රි බැස්කවිල් හා දොස්තර මෝට්මර් මා හමුවෙන්න ආවා. ඒ බැස්කවිල් පරම්පරාවේ අයට මුහුණ

දෙන්න සිදුවුණු බේදවාචකයක් ගැන කියන්න. ඒ ගැන පරීක්ෂණ පවත්වන්න බෙවොන් ප්‍රදේශයට යාමට සිදුවීම නිසා, කප්පම්කාරයා පිළිබඳ කටයුත්ත මගෙන් මඟහැරී ගියා. ඊළඟට ඔහු ගැන මට අහන්න ලැබුණේ නෑ.

"හෝම්ස් ඔබට විශ්වාසද මේ ඒ පුද්ගලයාමයි. කියලා?" මම ඇසිමි.

"මට හරියටම කියන්න බැහැ" හෝම්ස් කීය. "කොහොම වුණත් මුලින්ම අපි සර් ආතර් හිල්වුඩ් හමුවෙන්න ඕන. මේ පුද්ගලයාගේ බාහිර පෙනුම හා ඔහු ගැන තොරතුරු එක්රැස් කරගත යුතුයි. කාට්රයිට් මහත්මයා, මං විශ්වාස කරනවා, ඔබේ මිත්‍රයා අප හමුවෙන්න කැමැතිවේවි. කියලා?"

"ඒක තමා ලොකුම පුශ්තය වෙන්නේ" රිචඩ් කාට්රයිට් කීය. "ආතර් කියන්නේ ඔහුට පවුම් දහසක් පාඩු වුණත්, ඒ පුද්ගලයා ආයෙමත් නොඑන බව හොඳටම විශ්වාසලු. මේක ආයෙත් හාර අවුස්සලා, තමන්ගේ ජෞද්ගලික තොරතුරු එළියට ආවොත්, එක් පැත්තකින් ඔහුගේ විවාහය සිදුනොවෙන්න ඉඩ තියෙනවාලු. අනෙක් අතට ඔහු සමාජයේ ලබා තියෙන කීරතියට කැළලක්ලු."

"ඔහුගේ කර්තව්‍යෙන් ඇත්තක් තිබෙනවා" මම කීවෙමි.

"නමුත් මේ වගේ අපරාධකාරයෙකුට නිදහසේ කටයුතු කරන්න ඉඩ හැරීම හයානක දෙයක්" හෝම්ස් කීය. "ඔබට මතක නේ වොට්සන්, වාල්ස් ඔගස්ටස් මිල්ටන් අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ කටයුතු කළහැටි. ඔහු ජීවිත කිසිකිසි අදුරු අගාධයට ඇද දමමාද? ඔහුට දඩුවම් ලැබුණු බව ඇත්තයි. නමුත් ඒ මොන තරම් අපරාධ සංඛ්‍යාවක් කළාට පස්සෙද? අසරණ මිනිස්සුන්ගේ ජීවිත ප්‍රාණ ඇපයට තියාගෙන, මේ විධියට කප්පම් ගන්න තක්කඩින්ට නීතියෙනුත් අනුකම්පාවක් නෑ. අපෙනුත් අනුකම්පාවක් නෑ. කාට්රයිට් මහත්මයා ඔබ කටයුතු කර තිබෙන ආකාරය, ඉතාම නිවැරදියි."

"හෝම්ස් මහත්මයා, දැන් අපි මේකට මොකක්ද කළ යුත්තේ?" අපේ අමුත්තා ඇසුවේ සතුටෙන් තම දැන් පිරිමදිමිනි.

"මුලින්ම අපි ඔබේ මිත්‍රයා හමුවෙන්න උවමනායි" හෝම්ස් කීය. "මේ එරික් කියන තැනැත්තා ගැන විස්තර දැනගත යුතුයි. බොහොම වෙලාවට ඒ නම බොරු නමක් වෙන්න ඇති. ඔහුගේ පෙනුම

වුණත් ඔහු වෙනස් කරගෙන ඇති. නමුත් මූලික ලක්ෂණ මොනවාද කියා අපි දැනගත යුතුයි. ඊට පස්සේ....."

"මගේ මිත්‍රයා ඒකට කොයිතරම් අකමැති වුණත්, මං ඒකට ඔබට අවස්ථාවක් ලබා දෙන්නම්." අපේ අනුශ්‍රාහකයා කිය.

"ඉතාම හොඳයි. හැබැයි අපට ඉක්මනින් හමුවීමක් යොදාගන්න උත්සාහ කරන්න" හෝමිස් කිය. "ඒ මොකද මේ වගේ සුක්ෂ්ම අපරාධකාරයෝ හරිම ක්‍රියාශීලීයි. හැකි-ඉක්මනින් ඔහු තව තවත් අපරාධ වලට යොමුවෙනවා. අපි පමාවුණොත් තව කි දෙනෙක් අමාරුවේ වැටෙවිද කියන්න බෑ."

රිචඩ් කාටර්යිට් මහතා අපේ නිවසෙන් පිටවී ගියේ, හැකි ඉක්මනින් හමුවීමට වෙලාවක් යොදාගෙන අපට දැනුම්දෙන බව පවසමිනි. ඒ අනුව ඒදින සවස ඔහු අප වෙත දුරකතන ඇමතුමක් දුන්නේය.

"අද රැ දහයට ඔබට මගේ මිත්‍රයා හමුවෙන්න පිළිවන්, ඔහුගේ නිවසේදී. මමත් එහේට එනවා. ඔබත් එන්න."

නියමිත වෙලාවට කුලීරියක නැගී අපි දෙදෙනා, ඇල්බනියේ පිහිටි සර් ආතර් ගිල්වුඩ්ගේ නිවස වෙත ගියෙමු.

එය අලංකාර ලෙස් නවීකරණය කළ, ඩ්‍රැෆ්ට් මන්දිරයක් විය. රිචඩ් කාටර්යිට් හා සර් ආතර් දෙදෙනා පැමිණ අප පිළිගත්හ. ඉතාම සුන්දර විසිත්ත කාමරයක් වෙත අප කැඳවාගෙන යන ලදී. රෝම හා ග්‍රීක පෞරාණික භාණ්ඩ සහ පෙරදිග සිතුවම් වලින් අලංකාර කොට තිබූ එය, විදුලි මුහුණ වලින් ආලෝකමත් කොට තිබිණි.

හෝමිස්ගේ ඉල්ලීම පරිදි සර් ආතර් ගිල්වුඩ් කථාන්තරය යළිත් වරක් මුල සිටම පැවසුවේය. වරින්වර ඔහුට බාධා කරමින් හෝමිස්ගෙන් ප්‍රශ්න කිහිපයක්ම ඉදිරිපත්විණි.

"මේ එරික් කියන පුද්ගලයාගේ පෙනුම මට තවත් විස්තර සහිතව කියන්න."

"ඔහු ඒ තරම් උස කෙනෙක් නෙමෙයි. උස අඩි පහමාරක් විතර ඇති. කෙටිවුයි. හිස්වැස්ම ඉවත්කළාම මං දුටුවා, ඔහු හිසකෙස් මැදින් බෙදා, දෙපැත්තට පිරා ඇති බව. මේ කාලෙ එය කලාතුරකින් දකින්න ලැබෙන මෝස්තරයක් නිසා, ඒක මට හොඳට සනිටුහන් වුණා. තවත් දෙයක්. ඔහුගේ දෑත් බොහොම කෙටිවුයි, ඒ වගේම පිරිසිදුයි. නියපොතු කොටට කපලා. බරවැඩ

කරන කම්කරුවෙකුගේ දැතක් නම් නෙමෙයි. ගැහැනියකගේ වගේ සිසුමැලි අත් දෙකක්."

"දුර්වර්ණ වීම් මොනවත් ඔබ දුටුවේ නැද්ද?" හෝම්ස් ඇසීය. "දුම්බිම නිසා දුම්කොළ කහට පැල්ලම්, කැපීම් සිරිම් හා කැළැල් මොනවත් ඔබ දුටුවේ නැද්ද?"

"එවැනි කිසිවක් තිබුණේ නැ."

"හිසකෙස් වල පාට මොකක්ද?"

"කළු පාටයි. තදකළු පාටයි."

"වයස කීයක් කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?"

"කිසි පහක් හතළිහක් විතර."

"කටහඬේ හෝ කථාකළ විලාසයේ අමුතු පිළිවෙළක් ඔබට වැටහුණේ නැද්ද?"

"කටහඬ හරි ගොරෝසුයි..... කථාකළ විලාසයේ ආ ඔබ කිව්ව නිසා දැන් මට මතක්වුණා. ඔහු සමහර ඉංග්‍රීසි වචන උච්චාරණය කරද්දී ඒකෙ විදේශීය උච්චාරණ විලාසයක් යන්නමින් තිබුණා කිව්ව හැකි. බොහොම ආදින් නෙමෙයි. යන්නමට" ආතර් හිල්වුඩ් පිළිතුරු දුන්නේය.

"ඒ කියන්නේ මේ උච්චාරණ ස්වභාවය ඉන්දියානු වැනි ආසියානු ජාතිකයන්ගේ දක්නට ලැබෙන වෙනසක්ද? නැතිනම් අමරිකානු හෝ ඉතාලි, පෝලන්ත ආදී යුරෝපීය උච්චාරණ වෙනසක් ද?"

"ඒක මට කියන්න අමාරුයි මහත්මයා."

"විදේශිකයන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව කොතරම් ව්‍යක්තව කථාකළත්, උච්චාරණයේ වෙනස්කම් දකින්න පුළුවනි" හෝම්ස් කීය. "අපි හොඳින් සවන් දුන්නොත්, ඒ පුද්ගලයා සම්බන්ධ ලෝකයේ කුමන රටකටද යන්න අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන්. විශාල රටක් නම් ඔහු අයත් වෙන්නේ, ඒ රටේ කුමන ප්‍රදේශයටද යන්න කීමට හැකි තරම්, උච්චාරණයේ සියුම් වෙනස්කම් තිබෙනවා. පෙනුමෙන් ඔහු විදේශයකින් ආව කෙනෙක්, නැත්නම් එවැනි සම්භවයක් ඇති කෙනෙක් වගේද?"

"නැහැ මහත්මයා. ඔහු සාමාන්‍ය ඉංග්‍රීසි ජාතිකයෙක් වගෙයි. ටිකක් සුදුමැලියි. අපි පාර නොවේ, දුම්රියේ නැත්නම් වෙළඳපොළේ දකින්න පුළුවන්, කිසිම විශේෂයක් නැති කෙනෙක්.

ඔහුගේ උඩුදවුළු නම් මුහුණේ ප්‍රමාණයට ටිකක් නොගැළපෙන රළු එකක්.

"ඔබ කවදාවත් ඔහුව දකලා නැහැ කියලද ඔබ හිතන්නේ?"

"මට නම් හිතෙන්නේ කවදාවත්ම දකලා නැහැ කියලයි. සම්පූර්ණයෙන්ම නාදානන කෙනෙක්."

"ආයෙත් දුටුවොත් ඔබට ඔහුව හඳුනාගන්න මොකුත්ම ලක්ෂණයක් නැද්ද?" හෝමිස් ඇසුවේ, එම කරුණ අවධාරණය කරමිනි. "මුහුණේ, කන්වල, නාසයේ විශේෂ පෙනුමක්? නැත්නම් කටේ, දත්වල අමුත්තක්?"

"කටේ කටේ අමුත්තක්.....?" සර් ආතර් හිස කසමින් කල්පනා කළේය.

"ඔව්..... කටේ අමුත්තක් තිබුණ තේන්නම්. හරි හරි. දන් මට මතකයි ඔව්. ඔහු සිංහවෙද්දී, ඔහුගේ උඩු ඇන්දේ දත් කොහොමටවත් පෙනුණේ නැහැ. යට ඇන්දේ ඉදිරිපස තිබූ අක්‍රමවත් දත්දෙපෙළ තමා හොඳට පෙනුණේ. දන් මට හොඳට මතකයි. කථා කරලා කට වහද්දී යට ඇන්දේ දත් පියවුණේ උඩු ඇන්දේ දත් වලට ඉදිරියෙන් හරියට මේ වගේ!"

සර් ආතර් ආයාසයක් දරා යටිහනුව ඉදිරියට ගෙන කට වසා පෙන්වීය.

"විශිෂ්ටයි මහත්මයා" හෝමිස් කීවේ සතුටෙනි. "ඒක ඉතාම වැදගත් නිරීක්ෂණයක්. ඔය වගේ යටිහනුව ඉදිරියට පිහිටි පුද්ගලයින්, සමාජයේ දකින්නට ලැබෙන්නේ ඉඳහිට. හැප්ස්බර්ග් රජවුලේ යටිහනුව තමා ඔබ ඔය කියන්නේ. වෙන මොනවද ඔබට කියන්න පුළුවන්? ඇස් වල වර්ණය? ඇඳුම්?"

"ඔහු සතරාමුව සහිත උපාය (යුගලක් පැළඳ හිටියා. ඒ නිසා ඔහුගේ ඇස් මට පෙනුණේ නැහැ."

"උපාය යුගල බොහෝවිට, ළමයින්ගේ පැළඳගත් එකක් වෙන්න පුළුවනි." හෝමිස් කීය.

"ඇඳුම් - පරණ දුඹුරු පැහැති ෆ්ලැන්ල් කලිසමක් ඇඳලා හිටියා. ඔහු වැහි කබායක් ඇඳ හිටියා. ඒකෙන් උඩුකය සම්පූර්ණයෙන් ආවරණය වුණා."

"මොන වගේ වැහි කබායක්ද? මොන වර්ණයේද?"

"වර්ණය කොළපාට - අර ජාගල් කාකි කියල හඳුන්වන අපිරිසිදු කොළ පැහැය. ඒකේ මෝස්තරයක් ගැන කියන්න බැහැ. නමුත් තවත් එක කරුණක් දන් මට මතක් වෙනවා."

"ඔව් ඒ මොකක්ද?" හෝම්ස් ඇසුවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

තම දෙනෙත් සිවිලිම් දෙසට යොමුකළ සර් ආතර් මදක් කල්පනා කළේය. අනතුරුව ඔහු කටාකළේ මුවගට නැගුණු සිතාවක් ද ඇතිවය.

"ඔහුගේ වැහිකබායේ, පපුව මැදහරියට පහළින් තිබුණු බොත්තමක්, හැම තිස්සෙම බොත්තම් කාසයෙන් ගැළවී කබාය ඇරුණා. ඔහු ඒක පුරාදැකීන් වාගේ නැවත නැවතත් දමාගන්නා. නමුත් ඒක ඒ ඉක්මනින් ගැළවුණා."

"ඒ මොකක් නිසාද?" හෝම්ස් මා-ඉදස බැලුවේ එම කරුණ එක්වරම විටහා ගැනීමට අපහසුවිය.

"මට හොඳටම විශ්වාසයි ඒ ගැන" සර් ආතර් කීය. "ඒ බොත්තම වැහිකබායට, කලින් මසා තිබුණු තුල් ගැළවී යන්න ඇති. ඒක ආයෙමත් මහගන්න ඇත්තේ ඔහු පිළිත්මයි. බොත්තම උවමනාවට වඩා වැහිකබා රෙද්දට තද වෙන්න, අංචවන්න මැහුවාම, ඒක බොත්තම් කාසයෙන් පහසුවෙන්ම ගැළවීලා කබාය ඇරෙන්නවා. ඒක ගැහැනියක් කළ මැහුමක් වෙන්න බෑ."

"සර් ආතර්ට කොහොමද ඒ ගැන ඔය කරමට විශ්වාස?"

"මං සරසවි නේවාසිකාගාරයේ ඉදිදිලි කබායෙන් ගැළවුණු බොත්තම් තුනියෙන් මහගෙන, මටත් ඔය දේ වුණා."

සර් ආතර් පවසද්දී අප කාටත් සිතා පහළවිණි.

"ඔබට අමතක වෙන්න ගියත්, ඒකත් ඉතාම වැදගත් නිරීක්ෂණයක් සර් ආතර්" හෝම්ස් කීය. "මේකෙන් අපේ කෙහෙය තවත් පටුකරගන්න පිළිවන්. මේකෙන් අපට හිතාගන්න පුළුවන් එක් කරුණක්. බාගවෙලාවට ඔහු අවිවාහකයෙක් වෙන්න පුළුවනි. එහෙම නේද?"

අපරාධකරුවාගේ පෙනුම පිළිබඳව අපට දැනගත හැකිවූයේ එපමණකි.

"ඊළඟට ඔහු ඔබේ අර පිළිමය ගැනද විශේෂඥ අදහස් පළකළේ?"

මගේ මිත්‍රයා ඇසුවේ කැබිනෙට්ටුවක් මත තිබූ පිළිරුවක් වෙත යමිනි.

"ඔව්. මේක කිරිගරුඬෙන් නෙළා ප්‍රතිමාවක්. ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළමුවැනි සියවසේ එකක්. මා සමග කපාකිරීම නවත්වා ඔහු මේක දිනා බලාගෙන හිටියේ ලොකු ආශාවකින්."

"ඔහු ඒ ගැන යම් දැනුමක් ඇත්තෙක් වග ඔබට තේරුණා?"

"ඔව්. ඔහු ඒ දෙසටම දැස් යොමුකරගෙන හිටී හැටියට, ඒකත් ඉල්ලාවිද කියල මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණා. කරන්න ආව කාරිය ගැන ඔහුට මොහොතකට අමතක වුණා වගෙයි මට පෙනුණේ."

"මේ කාරණය අපට බොහොම ප්‍රයෝජනවත් වෙන්න ඉඹි තියෙනවා" හෝමස් කීය. "මං හිතන්නේ අපට වැදගත් කරුණු රාශියක් දනගන්න ලැබුණා මෑතාවදුරටත් ඔබේ කාලය ගන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ නෑ. යමක් දනගන්න ලැබුණු වහාම මං ඔබ දෙදෙනාට දන්වන්නම්."

"හෝමස් මහත්මයා" ගෙහිමියා කීය. "ඔහු අල්ලාගෙන නඩු පැවරීමක් වුණොත්, මාව මේකට ගාවන්න එපා කියල මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා."

"ඇත්තෙන්ම ඔව් මහත්මයා. අපි ඔබට උසාවියට කැඳවන්නෙවත් ඔබේ නම සඳහන් කරන්නෙවත් නැහැ. ඔබට ශ්‍රව්‍ය රාත්‍රියක්."

ඔවුන්ගෙන් සමුගෙන, කුලීරියක් අල්ලා ගැනීමට අපි මද දුරක් ඉදිරියට ආවෙමු.

"ඔහු කිසිම විශේෂ පෙනුමක් නැති. සම්පූර්ණයෙන්ම නාදුන්නන්තෙක් තේද?" මම ඇසිමි.

"නාදුන්නන්තෙක් තමයි." හෝමස් කීය. "නමුත් මට හොඳටම විශ්වාසයි වොට්සන්. බැස්කවිල් සිද්ධිය දවස්වල මේ පුද්ගලයා ගැන තමයි, මම සොදිසියෙන් හිටියේ. 1887 අවුරුද්දේ එංගලන්තයේ ඉතාම උතුම් ප්‍රභූවරයෙකුටත් මොහුගෙන් තර්ජන එල්ලවුණා. එම ප්‍රභූවරයාගේ විෂමාවාර ගැන රහස් හෙළිකරන බවට තර්ජනය කරලා -කණ්ඩුම් හිත්තා. අපි යන ගමන් ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකට ගොඩවැදිලි බලමු, ලෙස්ට්‍රෙඩ් අල්ල ගන්න පුළුවන්ද කියල."

එදා රැ බෝවී තිබුණු බැවින් අපගේ උත්සාහය සාර්ථක නොවීය. පසුදා උදෑසන මා අවදිවන විටත්, මගේ මිත්‍රයා නිවහනෙන් බැහැර ගොස් සිටියේය. ඔහු ආපසු පැමිණෙන විට දහවල් එකොළහටත් ළංවී තිබිණ.

"ඊයේ රාත්‍රි නින්දට යන්න අපි ප්‍රමාදවුණු නිසා, ඔබට කලින් අවදිකරන්න මට හිතුණේ නෑ වොට්සන්. මං කෙළින්ම

ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකට ගියා." මගේ මිත්‍රයා කීවේ හඩසන් මහත්මිය විසින් ගෙන එනු ලැබූ කෝපි පානය කරමිනි. "උදේ පාන්දරින්ම ගිහින් ලෙස්ට්‍රේඩ් අල්ලා ගත්තා. මට පුළුවන් වුණා අවශ්‍ය තොරතුරු ටිකක් ඔහුගෙන් දුනගන්න."

"මොනවද ඒ තොරතුරු?" මම ඇසිමි.

හිස් කෝප්පය ඉවත තබා, හාන්සිපුටුවේ වැතිරුණු මගේ මිතුරා, සිරිත් පරිදි පයිප්පය දල්වා ගත්තේය. මිනිත්තු කිහිපයක් යනතුරුම ඔහු සිටිලිම දෙස බලාගෙන කල්පනා කරමින් සිටියේය. මගේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් ඉක්මනින් ලැබෙන බවක් නොපෙනුණු නිසා, මම යළිත් පුවත්පතට දෙනෙත් යොමු කළෙමි.

"ඔබ ඇහුවේ මං දුනගත්තු තොරතුරු මොනවද කියල තේද?" හෝම්ස් ඇසීය. "මං මුලින්ම කිවයුතුයි. අපට ලැබී තිබෙන දත්ත ප්‍රමාණය හොඳටම මිදි වොට්සන්. ඔබ ඊයේ රැ කිව්වා වගේ මේ මිනිසා සම්පූර්ණයෙන්ම නාදුන්නේනෙක්."

අඩි පහමාරක් පමණ උස, වයස තිස්පහේ හතළිහේ මිනිස්සු රටේ ඕනතරම් ඉන්නවා. මං ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකේ අපරාධකරුවන්ගේ ඡායාරූපාශාරයට ගියා. මට උවමනා වුණේ යටි හක්ක දිග අය ගැන හොයා බලන්න. එහෙම අය දෙදෙනෙක් හමුවුණා. එක් කෙනෙක් අපරාධ කරලා තියෙන්නේ මීට අවුරුදු තිහකට පමණ කලින්. අපට ඔහු ගැන අමතක කරන්න පුළුවනි. අනිකා එල්ලුම්ගස් යාමට සූදානම්ත් එක්සිටර් සිරගෙදර"

"ඉතින්?"

"ඊළඟට මං බැලුවා විෂමාවාර ගැන තර්ජනය කරලා කප්පම් ගැනීමේ අපරාධ ගැන වාර්තා. ඔබට තේරෙනවා ඇති වොට්සන්. මේ ආකාරයේ අපරාධ ගැන පොලීසියට පැමිණිලි කරන්නේ බොහොම කලාතුරකින් කෙනෙක් තමයි. බාගවෙලාවට ඔහුම අප අපරාධකාරයාට වෙනත් ක්‍රමයකින් දඬුවම් කරනවා. නැත්නම් සර් ආතර් වගේ නිහඩවෙනවා. ක්‍රොහොම වුණත් මෙවැනි අපරාධයක් විය හැකියි කියලා, පොලීසියේ සැකය එල්ලවුණු එක් සිද්ධියක් ගැන මට දුනගන්න ලැබුණා."

මේක මාස අටකට කලින්වුණු සිදුවීමක්. නොෆෝක් ප්‍රාන්තයේ නොර්වි ප්‍රදේශයෙන් ආර්ලිමේන්තු මැතිවරණයට තරඟකරන්න සූදානම් මහත්මයෙක් හිටියා. ඔහු ලිබරල් පක්ෂයෙන් ඉදිරිපත්වීමට

බලාපොරොත්තුවෙන් හිටී ඇලන් පාමර්. මැතිවරණයට මාස දෙකක් තිබියදී ඔහු මෙලොවින් ඔවුගත්තා. මුලින් හිතුණේ මේක මිනීමැරීමක් කියලා. ඔහු මියගියේ මුහුදේ ගිලීමෙන්. කොන්සවටිව් පක්ෂයේ අපේක්ෂකයා වෙතත් සෑකය එල්ලවුණා. නමුත් මරණ පරීක්ෂණයෙන් තීරණය වෙලා තියෙන්නේ, මේක සිය දිවිනසා ගැනීමක් කියලා.

නමුත් ඔහුට සිය දිවි හානි කරගන්න කිසිම හේතුවක් තිබුණ නැ. ඔහු පිගන් භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කම්හලක, අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙක්. කුඩා ඇහැනු දරුවන් සිව්දෙනෙකුගේ පියෙක්. ඉතා විනිත, කරුණාවන්ත බිරිඳක් සිටිනවා. ඔහු කාටවත් ණය වෙලා නැහැ. හත්තිමත් කතෝලිකයෙක්. පළාතේ කවුරු අතරත් බොහොම ජනප්‍රියයි. මැතිවරණයේදී විශිෂ්ට ජයක් වාර්තා කරාවි කියලයි කාගේත් විශ්වාසය තිබුණේ.

"එහෙම කෙනෙක් සිය දිවි හානි කරගන්නා කියලා හිතන්නත් අමාරුයි" මම කීවෙමි.

"ඔව්. ඒ වුණත් ඔහු හරි සංවේදී පුද්ගලයෙක්ල. මරණයට දින පහකට කලින් සිට අධික ලෙස මත්පැන් පානය කරලා තිබුණා. ගෙදරදීත් දැඩි සිත්වේදනාවකින් මෙන් කල්පනා කරමින් සිටි බැව් බිරිඳ කියා තිබුණා. මේ බව ඔහුගේ ළඟම මිතුරන් පවා කීව්වාලු."

"ඔහුගේ මරණය සිදුවුණු ආකාරය ගැන, ඔබට විස්තර දැනගන්න ලැබුණාද?"

"ඔව්. එක දවසක් රැ ඔහු තනියම සමාජශාලාවෙන් පිටවෙලා ගිහින්, බිලේක්ති තුඩුවෙන් මුහුදට පැන දිවි හානි කරගෙන තියෙනවා. මළසිරුර හමුවුණේ දිනදෙකකට පස්සේ."

"ඉතින් දිවිනසාගැනීමක් බව තීරණය වුණේ කොහොමද?"

"ඔහුගේ කාර්යාලයේ, ඔහුගේම අත්, අකුරින් තිබූ ලිපියක් හමුවුණා. ඔහු තමන්ගේ පවුලේ අය සමගත්, ගමේ මිනිසුන් සමගත් ඉතාම සුහද, ප්‍රීතිමත් ජීවිතයක් ගතකළ කෙනෙක්. ස්කොට්ලන්ඩයාඩ්හි පරීක්ෂක බ්‍රැඩ්ස්ට්‍රිම් ඔබ දන්නවානේ. මිනිහා සැහෙන දක්ෂයෙක්. පරීක්ෂණය එහෙමම අත්හැර දමන්නේ නැතුව, මාසයක් විතර මහත්සිවෙලා, ඔහු තොරතුරු රාශියක් රැස්කරගෙන තිබුණා. මට කියවන්න ලැබුණා ඒ ලිපිගොනුව.

මරණයට දින පහකට කලින්, ඇලන් පාමර් හමුවෙන්න නාදනන කෙනෙක් පාමර්ගේ කාර්යාලයට ඇවිත් තියෙනවා. මේ

තැනැත්තාගේ පෙනුම, අපි හොයන එරික්ගේ පෙනුමට බොහෝ දුරට සමානයි. සනරාමුව සිහින උතුරු යුගල, මැදින් බෙදූ කළුකෙස් සහ කොළපාට වැහිකඩය. මේ කාරණා හෙළිකරල තියෙන්නේ පාමර්ගේ පොද්ගලික ලේකම්වරිය. එදා උදේ පාමර් හමුවෙන්න ආ මේ තැනැත්තා, පැයක් පමණ පාමර් සමග රහස් සාකච්ඡා කළා. ඉන්පසු දෙදෙනාම අස්වකරන්නේ නැගි පිටවී ගියා.

බීර්ඩ්ස්ටරිට්, පාමර්ගේ බිරිඳගෙන්, ඔහුගේ බැංකු ගිණුම් වල තොරතුරු ලබාගෙන තියෙනවා. හරියටම ඔය කියන දවසේ, පාමර් පවුම් දාහක මුදලක් ඔහුගේ ගිණුමකින් අරගෙන තියෙනවා. කොහෙන්ද? මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවෙන්! සර් ආතර් හිල්වුඩ් අධ්‍යක්ෂක වරයෙක් හැටියට ඉන්නා බැංකුවෙන්ම. මේක අහමු සිදුවීමක් වෙන්න - ප්‍රථමයෙන්? ඊළඟට පාමර් මහත්මිය කියල තියෙනවා, ඔහුට එහෙම මුදලක් ආපසු ගන්න කිසිම හේතුවක් තිබුණේ නැහැ. ඊළඟට පොලිස් පරීක්ෂක බීර්ඩ්ස්ටරිට් මොකද කළේ. ඔහුට හිතූණු ඇලන් පාමර්ගේ අතීතය හාරා අවුස්සා බලන්න. ටිකක් කර්දර වුණත් ඔහුට හැකිවුණාලු ඒක සාර්ථකව කරන්න."

මේ අතරේ අපේ සාකච්ඡාවට බාධාවක් ඇතිවිය. දොරට තට්ටුකළ හඩසත් මහත්මිය හෝම්ස් නමට ලැබුණු විදුලිපුවතක් ඔහුට භාරදී පිටවී ගියා. එය ඉක්මනින් කියවා බැලූ මගේ මිත්‍රයා එය පසෙක තබා යළිත් කථාව පටන්ගත්තේය.

"ඇලන් පාමර්ගේ ඇත්ත නම ඒක නෙමෙයි. ඔහුගේ සත්‍ය නම පෝල් ඇන්තනි මැක්ලස්කි. අවුරුදු දහඅටකට කලින් ඔහු ස්කොට්ලන්තයේ ඇබර්ඩින් කිට්ටුව අදිංචි වී ඉඳල තියෙනවා. රෝමානු කතෝලික ආගමේ පූජකවරයෙක් වීමේ අරමුණෙන් ඔහු සෙමනේරියක පුහුණුව ලබමින් ඉඳල තිබෙන්නේ. එතැන ප්‍රධානියා වෙලා ඉඳල තියෙන්නේ ක්‍රිතාට් නම් ඉතාලි ජාතික පියතුමෙක්. එක් රාත්‍රියක සාහසිකයෙකුගේ පිහි ඇණුමකින්, ක්‍රිතාට් පියතුමා මියගොස් තිබෙනවා. මේකෙදි සැකය එල්ලවුණේ මැක්ලස්කිට. ඒ මොකද දින කිහිපයකට කලින්, පියතුමා හා මැක්ලස්කි අතරේ ආරවුලක් ඇතිවුණාලු. මරණයට පෙර දිනයෙන්, දෙදෙනා අතර උණුසුම් වචන හුවමාරුවක් ඇතිවුණාලු. කොහොමවුණත් ඔහුට විරුද්ධව සාක්ෂි නොමැතිවීම නිසා, මැක්ලස්කි සම්පූර්ණයෙන් නිදහස ලැබුවා."

"ඒක කොහොමද අපේ ප්‍රශ්නයට අදාල වෙන්නේ?" මම ඇසිමි.

"ඇයි වොට්සන් ඒක බොහොම පැහැදිලියි නේ" හෝම්ස් කිය.

"මිනීමැරුම් වෝදනා ලබල රක්ෂිත බන්ධනාගාරයේ සිටි මැක්ඩ්‍රස්කි නිදහස් වුණා. එයින් අවුරුදු දහඅටකට පස්සේ ඔහු ඇබර්ඩින් වලින් දකුණට සංක්‍රමණය වෙලා, ඡන්දේ ඉල්ලන්න සූදානම් වෙනවා. දුන් ඔහු අවංක, කරුණාවන්ත ඇලන් පාමර් නම් මහත්මයෙක්. ඔහුගේ සත්‍ය තොරතුරු හෙළිකරන්න හදන මිනීමෙකුට පුළුවනි....."

"හරි. මට තේරෙනවා."

"ඔව්. මේ කප්පම් කාරයා, ඒ කියන්නේ එරික් මීට ඉහතත් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වී ඇති බවයි, මේකෙන් අපට පෙනෙන්නේ, මිළඟට ඔහු කුමකින්-කුමක් කරාවිද කියල හිතාගන්න අමාරුයි."

"මොකක්ද ඔබ ඊළඟට ගන්න පියවර?" මම ඇසිමි.

ඊට පිළිතුරු ලෙස හෝම්ස් විදුලි පුවක අතට ගත්තේය.

"මේක මට එව්වේ මයිකල් විල්කොක්ස්"

"පැරණි භාණ්ඩ වෙළෙන්දා?"

"ඔව්. මේ දක්වා එරික් නම් භාදුනන්නා හඳුනාගන්න, ඔහුගේ බාහිර පෙනුම, ඇඳුම් පැළඳුම් හැර වෙන කිසිම දත්තයක් නැහැ. බාහිර පෙනුම, ඇඳුම් පැළඳුම් කියන හැම දෙයක්ම ව්‍යාජ ලෙස සකස්කරගත හැකියි. නමුත් මිනීමෙකුගේ අභ්‍යන්තර ස්වභාවය, ගතිගුණ, රුචිතාව කම් එහෙම වෙනස්කරන්න බෑ. එරික්, හිල්වුඩ්ගේ රෝම පිළිමයට දක්වූ රුචිය, ඔහුගේ සිත ඇතුළෙන්ම හටගැනුණු එකක් බවට සැක නෑ. ඒකෙන් මං නිගමනයකට ආවා. එරික් කියන්නේ එක්කො කෞතුක භාණ්ඩ එකතු කරන්නෙක්, අලෙවිකරන්නෙක්; නැත්නම් ඒවා ගැන හදා දැනුමක් ඇති පුරාවිද්‍යාඥයෙක්. නමුත් සියයට දුනුවක්ම ඉඩ ඇත්තේ, මම මුලින් සඳහන් කළ ආකාරයේ කෙනෙක් වීමටයි. මෙන්න මේ කාරණය උදව්වට අරගෙන, ඔහුට ඇමක් දෙන්න පුළුවන්ද කියල උත්සාහ කරලා බලමු. මං හදන්නේ බොහොම ඇතින් තියෙන ඉලක්කයකට ඊතලයක් යවන්න. ඒක කොයිතරම් දුරට සාර්ථක වේවිද කියල කියන්න බැහැ. ඒ කටයුත්තට අපි හවසට යමු විල්කොක්ස් හමුවෙන්න."

දහවල් ආහාරයෙන් පසු අපි හැරෝවේ සඩ්බරිහිල් මාවතට ගියෙමු. සිය පියාගෙන් උරුම වූ පෞරාණික භාණ්ඩ අලෙවි සලක්

පවත්වාගෙන ගිය මයිකල් විල්කොක්ස්, ඉතා ප්‍රියමනාප පුද්ගලයෙක් විය.

"මොකද හෝම්ස් මහත්මයා ඔබ ඇවිත් ගියා කිව්වේ? ඔබටත් හිතූණද ඔය රස්සාව අත් ඇරදාලා පැයකට ඔබ එකතුකරන්න?" ඔහු ඇසුවේ අපට හිදගැනීමට අසුන් දෙකක් පෙන්වමිනි.

"ඒකත් මට බොහොම ආශාවෙන් කරන්න පුළුවන් විනෝදාංශයක් විල්කොක්ස් මහත්මයා—නමුත් දැනට මට ඒකට කාල වේලාවක් නැහැ. දැන් මට උවමනාවේලා තියෙනවා, පැයකට ඔබ ගැන විස්තර විකක් දනගන්න. ඔබ ළඟ තියෙනවද රෝම කිරිගරුඬ ප්‍රතිමා?"

"කලින් නම් මා ළඟ තිබුණා. දැනට නැහැ."

"ඒවල විත්‍ර සහ විස්තර අඩංගු කැට්ලොග් පොත් ඔබ ළඟ නැද්ද?"

තම කාර්යාල කාමරයට ගිය විල්කොක්ස්, විශාල පොත් හතරක් රැගෙන ආවේය.

"හෝම්ස් මහත්මයා, ඔබට උවමනා කරන්නේ මොන වගේ දෙයක්ද?"

"ක්‍රිස්තු වර්ෂ පළමුවැනි සියවසේ රෝම ප්‍රභූවරයෙකුගේ උඩුකය ප්‍රතිමාවක්."

"පොත පෙරපෑ ඔහු විත්‍ර කිහිපයක්ම අපට පෙන්නුවේය."

"හරියට හරි. මෙන්න මේ වගේ එකක් තමා අපට ඕන" මගේ මිත්‍රයා කීවේ අතිශය සතුටිනි.

"මෙයින් එකක් නම් විශාල ගණනක් වෙනවා හෝම්ස් මහත්මයා. මං හිතන්නේ නෑ ලොවින් එකක් ඔබට අද හෙටම මිලට ගන්න හැකිවේවි කියල. එකතුකරන කෙනෙක් මුදල් හදිසිවේලා විකුණුවොත් මිස."

"ඒ යුගයේ මොනවා හරි ප්‍රතිමා නෑද්ද" හෝම්ස් ඇසීය.

"රෝම සොල්දාදුවන්ගෙන් උඩුකය කිරිගරුඬ ප්‍රතිමාවක් මහත්සිවුණොත් කොයා ගන්න පුළුවනි. එහෙමත් නැත්නම්, ලෝකඩ වලින් තැනූ, දෙවගනකගේ ප්‍රතිමාවක් මං හොයල දෙන්නම්?"

"බොහොම හොඳයි" හෝම්ස් කීය. "ඉක්මනටම හොයල කියන්න. අවශ්‍ය මුදල මම විහාම ලබාදෙන්නම්. ඊළඟට ඔබට තවත් කටයුත්තක් තියෙනවා."

"ඒ මොකක්ද?"

"අපි මිලට ගන්න ප්‍රතිමා වලට සති දෙකක් තිස්සේ ලොකු ප්‍රසිද්ධියක් ලබාදීම, ඒවා ක්‍රිස්ටීස් ආයතනය මගින් වෙන්දේසියේ විකුණමු."

"ඒ මොකටද?"

"අපරාධකාරයෙක් ආකර්ෂණය කරගන්න."

"බඩුවල නියම වටිනාකමට, වෙන්දේසියේදී ඉල්ලුමක් ආවේ නැත්නම්, බාගවෙලාවට ඔබට පාඩු සිදුවෙන්නත් පුළුවන්" විල්කොක්ස් කීය.

"කමක් නෑ. ඒ පාඩුව මං දරාගන්නම්" හෝම්ස් කීය. "මට මුදලින් ආධාර කරන්න සූදානම් අය ඉන්නවා. මේක සූදුවක් වගේ වැඩක්. එක වාරයකදී අපේ අරමුණ හරි නොගියොත්, තවත් සැරයක් වත් උත්සාහ කරල බලන්න මම නිමවාමි."

රෝම පුරාවස්තු වෙන්දේසියක් පැවැත්වෙන බවට පුවත්පත් මගින් ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී. මේ සඳහා විල්කොක්ස් මහත් පරිශ්‍රමයක් දරා කිරිගරුඩ පිළිම තුනක් ද, ලෝකඩ වලින් නිම කළ දෙවඟනකගේ පිළිමයක් ද, ලෝකඩෙන් තැනූ රෝම සොල්දාදුවකුගේ පිළිම දෙකක් ද ලබාගත්තේය. ඊට අමතරව පැරැණි කාසි හා ආයුධ ද ඊට එකතුකෙරිණි.

"ක්‍රිස්ටී" නම් සුප්‍රසිද්ධ පෞරාණික භාණ්ඩ අලෙවිකරුවන්ගේ වෙන්දේසිය සඳහා යොදා ගත්තේ ස්පෙන්සර් ශාලාවය. එය ඇරැඹීමට නියමිතව තිබුණේ, සතියේ දිනක දහවල් තුනටය.

අපි කල්වේලා ඇතිව එහි ගියෙමු. කුලීරියකට මුදල් ගෙවා, අවශ්‍ය වූ වහාම පිටවී යෑමට සූදානමෙන් රිය ගාල්කරන ලදී. වෙන්දේසිකරුවා කටයුතු කළේ ශාලාවේ පේදකාව මත සිටිය. හෝම්ස් කල්තබා විල්කොක්ස්ට දැනුම් දී තිබූ අයුරෙන්, වේදිකාව උඩ අසුන් තුනක්, අප සඳහා වෙන්කර තිබිණි. එහෙත් ඒවා තබා තිබුණේ, පහළ ප්‍රේක්ෂකාගාරයේ සිටි ගැනුම්කරුවන්ට, අප හරිහැටි නොපෙනෙන ලෙසයි. ඒ සඳහා තිරරෙදි දමා තිබිණි. එහෙත් අපට ගැනුම්කරුවන් පැහැදිලිව දකගත හැකිවිය.

නියමිත වේලාවට දොරවල් විවෘත කළ වහාම, ගැනුම්කරුවෝ ශාලාව තුළට පැමිණියහ. මගේ මිත්‍රයා විසින් කලින් දී තිබූ උපදෙස් පරිදි, වෙන්දේසිය පටන්ගැනීම හිතාමතාම ප්‍රමාද කරන ලදී. ඒ හෝම්ස්ගේ නිරීක්ෂණ කටයුතු සඳහාය.

"සනකම් රාමුව සහිත උපැස්සුගල, කෙස්වල පෙනුම ආදිය ගැන මොහොතකට අමතක කරන්න වොට්සන්" හෝම්ස් කීය. "උස, ඇඟේ කෙටිටු බව හා වයස ගැන ඔබේ සැලකිල්ල යොමු කරන්න. ඊට අමතරව උපැස් පැළඳූ අය, උඩු රැවුලක් ඇති අය ගැනත් හිතාබලන්න."

මම ඉතා උනන්දුවෙන් මෙවැනි ලක්ෂණ ඇති පුද්ගලයන් සිටියි බැලිමි.

"මට සැක තිබෙන හත්දෙනෙක් මේතැන ඉන්නවා." හෝම්ස් කීය. "ආසන්නවල අංක සැලැස්ම මං මේ කොළේ අඳිනවා. ඔන්න බලන්න ඔහු කඩදාසිය මත එය ලකුණු කළේය."

"A පේළියේ 8 හා 11. B පේළියේ 3. C පේළියේ කවුරුත් නැහැ. D පේළියේ 4 හා 9 E හා F පේළිවල කවුරුත් නැහැ. G පේළියේ 10. H හි කවුරුත් නැහැ. I පේළියේ 5.

විල්කොක්ස් දෑත් මට කියන්න, ඔබ මේ පුද්ගලයන් හඳුනනවාද කියන එක. ඔවුන්ගේ තොරතුරු මොනවාද ඔබ දන්නේ ආදිය."

"A පේළියේ 8 හා B පේළියේ 3 නම් මම හොඳට දන්නවා. ඔවුන් පරණ බඩු අලෙවිකරන්නන්ගේ නියෝජිතයෝ. D පේළියේ 4 වැන්නා රැන්ඩෝල් සාම්වරයා. ඔහු අවංක කෙනෙක්. පෞද්ගලික කෞතුකාගාරයක හිමිකරුවෙක්. I පේළියේ 5 වැනි ආසනයේ ඉන්නේ මහාචාර්ය රැඳගර්ඩ්. ඔහු පුරාවිද්‍යාව පිළිබඳ මහාචාර්යවරයෙක්."

"එහෙනම් ඔවුන් ගැන අපට අමතක කරන්න පුළුවනි," හෝම්ස් කීය. "එතකොට ඉතිරිවෙනවා තව තුන්දෙනෙක් A ජෙළියේ 11, D ජෙළියේ 9 සහ G හි 10. ඔවුන් ඔබ දැකලා පුරුදු අයද?"

"මට ඒ ගැන සහතික වෙන්ත බෑ" විල්කොක්ස් කීය. "බාගවෙලාවට දැකලත් ඇති. නැතුවත් ඇති."

වෙන්දේසිකරුවා එක් එක් භාණ්ඩය පෙන්වමින් විස්තරයක් කරද්දී ගැනුම්කරුවන් ඊට දක්වන ප්‍රතිචාරයට අපි අවධානය යොමුකළෙමු. භාණ්ඩ කිහිපයක්ම විකිණිගියේය. මදවෙලාවක් ගතවී යද්දී G ජෙළියේ 10 වැන්නා ආසනයෙන් නැගිටිවේය. ඔහු අප සිතුවාට වඩා උස, මදක් කුදු ගැසුණු අයෙකි. ඔහු අසුනෙන් ඉවතට ගියේ කොර ගසමිනි.

"එයත් අපට අමතක කරන්න පුළුවනි. එරික් උසත් නෑ. කොර ගහන්නෙන් නෑ" හෝම්ස් කීය. "එතකොට ඉතිරි වෙන්තේ දෙන්නයි. A ජෙළියේ 11 සහ D ජෙළියේ 9. දෙන්නගේම මුහුණ සුදුමැලීයි. ඒ වුණාට දෙන්නාටම උඩුදමුළු නැහැ. බාගවෙලාවට එරික් මේ දෙන්නාගෙන් කෙනෙක් වෙන්තත් පුළුවනි. එහෙමත් නැත්නම් ඔහු මේ වෙන්දේසියට ආවේ නැතුවාවත්ද?"

මිළඟට වෙන්දේසි කෙරුණේ මිලෙන් අඩුවූ භාණ්ඩ දෙකකි. ලෝකඩෙන් තැනූ දෙවගනකගේ කුඩා පිළිමයක් සහ රෝම සොල්දාදුවෙකුගේ කුඩා කිරිගරුඬ පිළිමය ඒ භාණ්ඩ දෙකය. A ජෙළියේ 11 වැන්නා මෙය ඉල්ලා, මිල සිටිම එයට ලත්සු තබන්නට පටන් ගත්තේය.

"මිනිහ නම් අවුරුදු හතළිස්පහක ප්‍රත්‍යක් කෙනෙක්. ඔබ මීට කලින් ඔහුව දැක තියෙනවද?" හෝම්ස් ඇසුවේ විල්කොක්ස්ගෙනි.

"නැහැ."

මෙම භාණ්ඩ වලට ශාලාවේ බොහෝ දෙනෙක් ඉල්ලුම් කළහ. A 11 අසුනේ තැනැත්තා මෙය කෙසේ හෝ මිලට ගැනීමේ අදිටනෙන් මෙන් නොකඩවා ඉල්ලුම් කළේය. මදක් පැසුණු හිසක් තිබූ ඔහු රත්වත් රාමුව සහිත උපැස් යුගලක් පැළඳ සිටියේය. මද වෙලාවකට පසු වෙන්දේසිකරුවා A 11 යයි මා හැඳින්වූ තැනැත්තාගේ ඉහළ ලත්සුවට පිළිම දෙක ඇවර කළේය.

"දැන් අපට බලන්න තියෙන්නේ දෙදෙනෙක් ගැන විතරයි" හෝම්ස් කීය. "ඔවුන් කොයි මොහොතක හරි ශාලාවෙන් පිටවෙලා

යන්න පිළිවන. අපි ඉක්මනට මෙතැනින් ගිහිං, ශාලාවේ පසුපස දොරෙන් ඇතුළුවෙලා ඔවුනට ලැවෙමු.”

අපි වේදිකාව පිටිපස දොරෙන් පිටවූයේ තිරරෙදි වලට ආවරණය වී කිසිවෙකුට නොපෙනෙන අයුරෙනි. ප්‍රේක්ෂකයනට ඇතුළුවීමට තිබූ දොරටුවෙන් නිශ්ශබ්දව ඇතුළුවී, D ජේළියේ හිස්ව තිබූ අසුනකට ගිය හෝමස් D 9 පුද්ගලයා දෙස විමසුම් බැල්මක් හෙළුවේය. මට සහ විල්කොක්ස්ට ලැබුණේ E හා F ජේළිවල අසුන්ය.

අවසන් භාණ්ඩ වෙන්දේසියට ඉදිරිපත් වෙද්දී තදකළු හිසකෙස් තිබූ D 9 තැනැත්තා දැනින්ම හිස කසන්නට පටන්ගත්තේය. ඒ අත් දුම්කොළ කහට වැදී, කහ පැහැ ගැහුණු මඳක් තරබාරු අත් බව අපට දකගහහැකි විය. හිල්ඩ්ඩ් පැවසුවේ අපරාධකරුවාගේ දැත් කාන්තාවකගේ මෙන් සිහින්, පිරිසිදු දැත් බවයි. ඒ අනුව D 9 තැනැත්තා අපේ ලැයිස්තුවෙන් කපාහැරීමට සිදුවෙයි. එවිට ඉතිරිවන්නේ A 11 තැනැත්තා පමණි.

හෝමස් ආපසු අප අසලට පැමිණ කෙදිරිලි හඬින් කථා කළේ විල්කොක්ස් ද ළඟට කැඳවූ පසුය. “දැන් අපට ඉතිරි A 11 විතරයි. මේ මිනිහ නම් අවුරුදු පනහක විතර කෙනෙක් වගෙයි. මං ළඟට දක්කෙ උස අඩි පහමාරක විතර කෙවිටු මිනිහෙක්. ඔහු එරික් වෙන්තන් පුළුවන්. කොහොම වුණත් අපට වෙන විකල්පයක් ඉතිරිවෙලා නැහැ. එයා ගැන අවධානය යොමුකරමු.”

“මොකක්ද අපි කරන්න ඕන?” මම ඇසිමි.

“දැන් කොයි මොහොතේ හෝ ඔහු ශාලාවෙන් පිටවෙවි.” හෝමස් කීය. “මම වොටසන් එක්ක ඉක්මනට ගිහිං කුලීරියට වෙලා ඉන්නම්. A 11 පිටවෙද්දී විල්කොක්ස් එයා පිටුපසින් එන්න. ඔහු මේ ප්‍රතිචාරවලට මුදල් ගෙවුන්ගේ මොන තෝට්ටු වලින්ද කියන එකත් හොඳින් බලාගන්න. (අනෙක ඔහුගේ කතාබහට හොඳින් කන්දෙන්න.”

හෝමස් මගේ අතින් ඇඳගෙන එළියට බැස්සේය. එළියට නම් අපේ හිතවත් රියැදුරා, කුලීරිය මහපාර අසලම නවත්වාගෙන සිටියේය. අපි රිය තුළට නැග ස්පෙන්සර් ශාලාවේ දොරටු වෙත තෙත් යොමුකරගෙන සිටියෙමු.

පැය භාගයක් පමණක් වුවද, කිහිපදෙනෙකු එළියට බැස එතු පෙනිණ. අපගේ සැක කටයුතු පුද්ගලයා, දුම්රු කඩදාසියකින් එතු

පාර්සලයක් ද රැගෙන එන අයුරු දුටුවේම, විල්කොක්ස් ඔහු ලඟින්ම පිටිපසින් ආවේය. සැකකටයුතු නැතැත්තා වටපිට බලා කිංග්ස්බරි මාවතේ ඉදිරියට ඉක්මනින් ඇවිදගියේය.

"මිනිසා පිළිමවලට සල්ලි ගෙව්වේ පවුමේ තෝට්ටු වලින්" කරන්නයට ලංවූ විල්කොක්ස් කෙදිරිලි හඬින් කීය. "බඩු වික අදූම අරගෙන යන්න ඔහුට උවමනා වුණා."

"ඔහුගේ කටහඬ ඔබට ලගට ඇහුණද?"

"ඔව්. හරි ගොරෝසු කටහඬක්"

"කතාබහ සාමාන්‍යද?"

"ඒ කිව්වේ ගොතගැසීමක් එහෙමද? එහෙම මොකුත් නෑ. ඒත් මට හිතෙන්නේ සමහර වචනවල, විදේශීය උච්චාරණයක් යන්නමින් තිබුණා කියලයි."

"ඉතාම වටිනා නිරීක්ෂණයක් විල්කොක්ස්" හෝම්ස් කීවේ අපමණ සතුටෙනි. "මං හිතන්නේ මෙයා තමයි අපට ඕන කරන මිනිසා. ඔබට ස්තූතියි. අපි හෙට හමුවෙමු."

කුලිරිය ඉතා සෙමෙන් අප පසුපසින් පදවාගෙන එන ලෙස රියැදුරාට දන්වූ හෝම්ස්, මගේ අතින් ඇදගෙන පාරෙන් එහා පැත්තට පැත්තේය. මිලඟට අපි පාර්සලය රැගෙන ගිය පුද්ගලයා පසුපස හැකි වේගයෙන් ගමන් කළෙමු.

"සාන්ත ජේම්ස් පාරට හැරෙන හන්දියේදී, මිනිසා කුලිරියකට නගින්න ඉඩතියෙනවා. ඉක්මන් කරමු. මට නං සැහෙන්න විශ්වාසයි මිනිසා තමයි එරික්" හෝම්ස් කීවේ ආපසු හැරී බලමිනි.

ඔහු කී අයුරින්ම කිංග්ස්බරි මංසන්ඩියේදී එරික් කුලිරියකට නගිනු අපි දුටුවෙමු. අපේ රිය පැමිණියේ අප පිටුපසින්මය. අපි එයට නැගුණෙමු.

"ඉක්මන් කරන්න එලියට" හෝම්ස් කීය. "අන්න අර රතුපාට වහලක් තියන කුලිරිය පිටිපස්සෙනුයි අපට යන්න උවමනා. මග ඇරෙන්න ඉඩතියන්න එපා. හැබැයි හුඟක්ම ලංවෙන්නත් එපා."

කිංග්ස්බරි හන්දියෙන් ආලිංටන් විටියට හැරුණු රිය, වේගයෙන් ඉදිරියට ගමන්කළේය. අපි ඒ පසුපස ගමන්කළෙමු. රිට්ස් නෘත්‍යශාලාව ලඟදී වමට හැරුණු රිය ගමන් කළේ පිකාඩිලිය දෙසටයි. පාරේ වාහන/එතරම් සංඛ්‍යාවක් නොවූ නිසා ඔහුට තරමක් පිටිපසින් ඉදිරියට යාමට අපට හැකිවිය. පිකාඩිලියෙන්

හයිඩ්පාක් කෝනර් වෙත ගිය රථය, කෙන්සිංටන් මහාවිදිය දෙසට හැරෙව්වේය.

"මේ මිනිහා යන්නේ දිගටම බටහිර පැත්තට. එක්කො හැමර්ස්මිත් වලට. තැත්තම් විස්වික්" හෝම්ස් කීවේ නළල රැළුණු ආකාරයෙනි.

"තැත්තං දිගටම ඔබ්බෙන්ටිගඩ් වලට යනවාද දන්නෙත් නෑ" මම කීවෙමි.

කැම්බින් මංසන්ඩිය අසල තරමක අභිහිරයක් පැවතිණ. ඒ නිසා රියේ වේගය අඩුවිය. හෝම්ස් සිත අයුරින්ම එය හැරවූයේ හැමර්ස්මිත් පාරටය. ඔවුනට ඉතා වේගයෙන් යාමට අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණු අයුරකි.

හැමර්ස්මිත් ප්‍රධාන පාර දිගේ ගමන්ගත් කුලීරිය, වෙලිංටන් විටියට හරවනු අපි ඇතදීම දුටුවෙමු. මෙය එතරම් පුළුල් මාවතක් නොවීය. පාර දෙපස එක දිගටම පැරැණි තට්ටු දෙකේ නිවාස පිහිටා තිබූ මෙහි, දක්නට ලැබුණේ පාළු බවකි.

"ඔහු පදිංචි ඇත්තෙ මේ පාරේ තමයි වොට්සන්. ඔහු කරත්තයෙන් බැහැලා ඇතුළුවෙන ගේ මොකක්ද කියල බලාගමු. ගෙදර අංකය හොඳට බලාගන්න."

ඉදිරියෙන් ගිය රිය නවත්වනු දුටු හෝම්ස්, අපේ රියේ වේගය බොහෝදුරට අඩුකරන මෙන්, අපේ රියදුරාට දනුම් දුන්නේය. පාර්සලය රැගත් තැනැත්තා රියෙන් බැස්ස පසු, එම රථය ඉදිරියටම ගමන් කළේය. අපි කුලීරියේ කවුළුව තුළින් ඔහු සිටි දෙසට නෙත් යොමු කළෙමු. දුඹුරු කඩදාසියේ එතු පාර්සලය එක් අතකින් පපුවට තදකරගෙන, ඔහු දකුණු අත කලීසම් සාක්කුවට දමා ගෙදර යතුර ඉවතට ගැනීමට තැත්කරමින් සිටියේය. නිවසේ අංකය 71 බැව් අපි දුටුවෙමු.

"එරික්ගේ ලිපිනය ඔන්න අපි හොයාගන්නා. අංක 71 වෙලිංටන් විටිය" හෝම්ස් කීවේ තෘප්තිමත් හඬෙනි.

*

*

*

අප බේකර් විටියේ නිවහනට ළඟාවෙද්දී රැබෝව් තිබිණ. රාත්‍රි ආහාරය ඉක්මනින් ශීල දුමු මගේ මිත්‍රයා, විසිත්ත කාමරයේ සෝපාව මත වැහිරී කල්පනා කරන්නට පටන්ගත්තේය. ඔහු තම

පයිප්පයට යොදාගෙන තිබුණේ තද දුර්ගන්ධයක් නැඟුණු සැර දුම්කොළ වර්ගයකි. ඒ සමගම ඔහුගේ මුහුණේ වූ ඉරියව් වලින්, එක් කරුණක් මට පැහැදිලිව වටහාගැනීමට හැකිවිය. එනම් මගේ මිත්‍රයාට මේ වෙලාවේ උවමනා වී ඇත්තේ මා සමඟ සංවාදයක යෙදීම නොව, සොයාගත් කරුණු එකින් එක ගළපා, එරික්ට එරෙහි සටන සඳහා සැලසුමක් සකස්කිරීම බවයි.

පසුවදා උදෑසන මම මගේ වෛද්‍ය ජීකිත්සාගාරය බලා පිටත්වී ගියෙමි. රෝගීන්ගේ කටයුතු කරමින් දින දෙකක්ම මම මගේ නිවසේ රැඳුණෙමි. ඥාතීන් දැකීමට ගිය මගේ බිරිඳ ආපසු පැමිණීමට නියමිත තවත් සිව්දිනකිනි. තුන්වැනි දිනයේ මම බේකර් විවියේ අපේ නිවහන වෙත ගියෙමි. ෂර්ලොක් හෝම්ස් කාමරයේ නොවීය. එහෙත්, මා එහි පැමිණියහොත්, ඔහු එනතුරු රඳවාගන්නා මෙන්, ඔහු හඬසන් මහත්මියට උපදෙස් දී තිබිණි.

ඔහු ආපසු කාමරයට පැමිණෙන විට රාත්‍රී හත පමණ විය. ගෙව්ගිය දුර්වර්ණ වූ ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසී සිටි මගේ මිත්‍රයාගේ හිසේ, බොරු කොණ්ඩයක් ද විය.

"වොට්සන්. ඔබ ඇවිත් හඟක් වෙළඳ? මා ඉක්මනට එන්නම්."

තම කාමරයට වැදුණු ඔහු ආපසු පැමිණියේ මිනිත්තු දහයක් පමණ ගතවූ පසුය.

"පසුගිය දවස් දෙක මං බොහොම ප්‍රයෝජනවත් අයුරින් ගතකළා." ඔහු පැවසුවේ සුපුරුදු ලෙස හාන්සිපුවුවේ වාඩිවී පයිප්පය දල්වාගනිමිනි. "මං ඔබට මුළු ඉඳලම කථාව කියන්නම්.

එදා අපි අර සැකකටයුතු පුද්ගලයා පසුපස වෙලිටන් විවියට ගිහින්, ඔහුගේ නිවස බලාගෙන ආව හැටි ඔබට මතකයි නේ. ඔහු අප හොයන අපරාධකාරයා යයි සැකීමකට පත්වෙන්න තරම්, සාධාරණ සාක්ෂි නොමැති බව, මට කිහිපවරක් කල්පනාවුණා. අප හිසේ ඉතාම සුළු, හෝඩුවාවක් පසුපස. අපි මේ එළවන්නේ වැරදි මිනිහෙක් පස්සෙද? මට කිපවාරයක් එහෙම හිතුණා. නමුත් එරික් කියන නාදනන්තා හොයන්න අපට වෙන මොකුත්ම හෝඩුවාවක් තිබුණේ නෑ. ඉතින් පහුවදා උදේම මං, ඔබ දත් දුටු විධියට වෙස්මාරුකරගෙන බේකර් විවියෙන් පිටත්වෙලා ගියා. මගේ අරමුණ වුණේ, එරික්ගේ නිවස කිට්ටුව නිවසක නවාතැන් අරගෙන, ඔහුගේ ගමන්බිමත් හැසිරීම ආදිය නිරීක්ෂණය කරන්න.

ලේඛකයෙකුට අවශ්‍ය වෙනු දේවල් සහ ඇඳුම් කිහිපයක් පරණ සුවිකේසයක දමාගෙන, මං කුලීඞියකින් ගිහිං වෙලිංටන් විටියේ අනෙක් කෙළවරේ බැස්සා, ඊළඟට පාර දෙපැත්තෙම ගෙවල් "කුලියට දීමට තිබේ" හෝ "කාමර ඇත" වගේ දැන්වීම් තියෙනවද කියල හොය හොය, මං ඉදිරියට ඇවිදගෙන ආවා. නමුත් එවැත්තක් මට දකින්න ලැබුණේ නැහැ. ඒ පාරේ තිබුණු වෙළඳසල් දෙකකින් පමණ බැලුවා. නමුත් සතුටුදායක ආරංචියක් ලැබුණේ නෑ.

පාර දෙපැත්තෙම තිබෙන්නේ එක්දහස් අටසිය පනස් ගණන්වල තැනූ තට්ටු දෙකේ පරණ නිවාස බව ඔබට මතක ඇති. මේවල ජීවත්වෙන්නේ, රජයේ රැකියා වලින් විශ්‍රාම ලැබූ වයස්ගත අය සහ පහළ මධ්‍යම-පංතියේ පවුල්. ඔබට මතක ඇති එරික්ගේ ගෙදර අංකය 71 බව. ඒ ඉදිරිපසම පාරේ අනෙක් පැත්තේ ගෙදරකින් වයස්ගත කාන්තාවක් එළියට බැස්සා, ඇය අත තිබුණේ බඩගැනීමට වෙළඳපොළට ගෙනියන කුඩයක්. මං ඇයව නවත්වලා කථාකළා.

"නෝනා. මේ හරියේ මට නවාතැන් ගන්න පුළුවන් කාමරයක් හෝ නේවාසිකාගාරයක් ගැන ඔබට කියන්න පුළුවන්ද? මම ලේඛකයෙක්. මේ දිනවල මම මධ්‍යම ජීව්‍යෝරියානු යුගයේ නිර්මාණය වුණු නිවාස ගැන පොතක් ලියමිනුයි ඉන්නේ. එවැනි නිවාස තිබෙන වෙලිංටන් විටිය ඒකට ඉතාම සුදුසු තැනක්. ඔබගේ නිවසේ නැද්ද නේවාසිකයෙකුට අමතර කාමරයක් හෙම?"

මගේ කතාව අහගෙන ඉඳලා, ඇය මුලින් මා දිනා බලාගෙන හිටියේ තරමක් අවිශ්වාසයෙන් වුගේ. මගේ මුහුණේ හොර තක්කඩි පෙනුමක් නැති නිසාදෝ කොහෙද, ඇගේ සිතේ සැකය ඉවත්වුණු බැව් පෙනුණා.

"මගේ නිවසේ නම් අමතර කාමර නැහැ" ඇය කිව්වා. "ඒ වුණත් ගේබ්‍රියල් නෝතලගෙ ගෙදර නම් ඔබට නවාතැන් ගන්න කාමරයක් හොයාගන්න හැකිවේවි. ඒ ගොල්ලන්ගෙ ගෙදර නොම්මර් 74. ඇගේ පුතා හමුදාවට බැඳිලා පිටරට ගිහින්. ඔහුගේ කාමරය පහුගිය කාලෙ කුලියට දීල තිබුණා. දන් නම් කොහොමද දන්නෙ නෑ."

මං ඇයට ස්තූතිකරලා අංක 74 නිවස හොයාගෙන ගියා. ඒක තිබුණේ හරියටම 71 ඉදිරියෙන් නෙමෙයි. ඊට යාර 20ක් 25ක්

ඇතින්. අවුරුදු හත්තැපහක් පමණ වයසැති ගේබ්‍රියල් මහත්මිය බොහොම කරුණාවන්ත තැනැත්තියක්. ඒ වගේමයි ඇගේ සැමියාත්. ඔවුන්ගේ පුතාගේ කාමරය මේ දිනවල හිස්වෙලා. මං ලේඛකයෙකු බව කිව්වම, මට නවාතැන් දෙන්න ඔවුන් බොහොම කැමැතිවුණා. මහත්මයාගේ විශ්‍රාම වැටුපෙන් ජීවත්වුණු ඔවුනුට, ඒක හොඳ ආදායම් මාර්ගයක් බව මට වැටහුණා.

මට ලැබුණේ ගෙදර උඩතට්ටුවේ මහපාරට යාබද ඉදිරිපසම කාමරය. ඒකෙ විදුරු ජනේල අප්පියක්ම තිබෙනවා. ඒකට වෙනම ඇතුළුවිය හැකි දොරක් සහ තරප්පු පේළියක් තිබෙනවා. එරික් යයි අපි හිතාගෙන ඉන්න තැනැත්තා ගැන සොදිසියෙන් ඉන්න, එතැන අතර්ස තැනක්. මගේ පරණ සුවිකේසයේ තිබුණු බඩුමට්ටු එළියෙන් තබලා, මං මගේ කටයුත්තට සූදානම්වුණා. ලේඛකයෙකුට අවශ්‍ය කඩදාසි හා තිත්ත වලට අමතරව ඔබට අයත් "දෙනෙතිය" ත් මම අරගෙන ගියා. ගේබ්‍රියල් මහතාගේ උවමනාව තිබුණේ මාව කපාමට අල්ලාගන්නයි. බොහොම අමාරුවෙන් ඔහුව මගහැර, මං අසල්වැසියා ගැන සොදිසියෙන් හිටියා.

තවමත් ස්ථිර නැතිවුණත් අපි ඔහුට එරික් කියල කියමු. ඔහු එදා එළියට ආවෙ හැන්දෑවේ හයට. ඔහු සැරසිලි හිටියෙ වෙන්දේසිය සඳහා පැමිණි ඇඳුමෙන්මයි. ඔහු පිටුපස යන්න හිතලත්, මං ආයෙමත් තීරණය කළා, එහෙම නොහිනිං. ඔහු ආපහු එන වෙලාව ගැන කල්පනාවෙන් ඉන්න. මේ පුද්ගලයා බොහෝවිට යන්න ඇත්තේ අවන්හලට. හැන්දෑවට එතැනට ගිනිං පොඩි 'අඩියක්' ගහලා, ඔහු ආපහු එනවා වෙන්හ පුළුවන්.

ඔබේ 'දෙනෙතියේ' ආධාරයෙන් අපට වැදගත් තවත් එක් කරුණක් මං නිරීක්ෂණය කළා. ඔහුගේ යටිහනුවේ ප්‍රමාණය ඉතා විශාලයි. සර් ආතර් කිසි එක් වැදගත් කරුණක් ඒක. උඩු රැවුළක් නොමැති නිසා වෙන්හ ඇති යටිහනුව කැපී පෙනුණා. ඔහු ආපසු එනතුරු මං බලාගෙන හිටියා. හරියටම මිනිත්තු හතළිහකින් ඔහු ආපසු ආවා. මේ චෙනකොට ඇදිරි වැටී තිබුණත්, ගෙදර පහන් දැල්වී තිබුණේ නැහැ බාගවෙලාවට මොහු තනිකඩයෙක් වීමට ඉඩ ඇතිබව එයින් මට සිතුවා.

ඔහු යළිත් ගෙයින් එළියට බැස්සේ පසුවදා උදේ හරියටම නවයහමාරට. නමුත් ඒ රැකියාවකට යාමට නෙමෙයි. කළු වලාකුළු

තිබුණු නිසා, අහස දෙස බලමින් දොර ළඟ මිනිත්තුවක් දෙකක් ගතකළ ඔහු, පාරට බැස්සා. ඊළඟට මල්ලකුත් අතින් ගෙන පාරදිගේ ගියා. මෙවරත් ඔහු පසුපස යන්න ආශාවක් ආවත්, එහෙම නොගිහිං මං බලාගෙන සිටියා. එකොළහට කාලක් තිබියදී ඔහු ආපසු ආවා. ලොකු මල්ලක් පුරවා ඔහු බඩුමිලට ගෙන තිබුණා. ඊට අමතරව අනෙක් අතේ තවත් කඩදාසි මල්ලක් තිබුණා. ඔහුගෙන ආ ඒ අමතර මල්ලේ තිබූ කිරිබෝතලය, පාන්තරයක්, පුවත්පත් කිහිපයක් සහ එලවළු මට යන්නමින් දකින්න ලැබුණා. ඉන්පසු හවස්වෙනතුරු ඔහු ගෙදරින් එළියට ආවේ නැහැ.

නමුත් කලින්දා හැන්දෑවේ වගේ හරියටම හවස හයට ඔහු ගෙයින් එළියට බැස්සා. මං ඔහුට යන්න ඇරලා, මිනිත්තු දෙකකට පස්සේ පිටත්වුණා. ඔහු හැන්දෑවරුවේ ගොඩවදින්නේ මොන අවන්හලටද කියන එක හොයාගන්නයි මට උවමනාවූණේ.

ඒ වෙලාවේ පාරේ ගමන් කළ විශාල වාහන සංඛ්‍යාව නිසා මට ඔහු නොපෙනී ගියා. මං සන්ධියට ගිය ගමන්ම හමුවෙන අවන්හල "රොබින්ස් නෙස්ට්." එයට ගොඩවැදී එහි සෙනග අතරේ ඉක්මනින් ඇවිද ගිය මට, එහි එරික් භොමැති බව දකගත හැකිවුණා. ඊළඟට තවත් ඉදිරියට යෑද්දී තිබුණා, "රෝයල් කාසල්" අවන්හල. ඔහු ඒකෙ හිටියෙන් නැහැ. පයින් යන දුරින් තව තියෙන්නෙ එකම අවන්හලයි. ඒ "රීගල්" අවන්හල. මං හිතු විධියටම ඔහු ඒකෙ සිටියා. කුඩා අවන්හලක් වුණු මෙහි එතරම් විශාල සෙනගක් හිටියෙ නෑ. අඳුරු මුල්ලක තිබුණු කුඩා මේසයකට වාඩිවෙලා, ඔහු තනියම බීර් ජෝගුවක් බොමින් සිටියා. මං වහාම දොරටුව අසල මේසයකට වාඩිවෙලා, හෙත් කොණින් ඔහු දෙස බලාගෙන සිටියා. බීර් ජෝගුව අවසන් කළ එරික්, සාක්කුවෙන් සිල්ක් ලේන්සුවක් එළියට ඇදල අරගෙන කට පිසදමා ගත්තා. ඊළඟට වහාම පුටුවෙන් නැගිටල අවන්හලෙන් පිටවී ගියා. ඔහු ගැන තොරතුරු විකක් තැබූයේ සේවකයාගෙන් දැනගන්න හැකිවේවි කියල මට හිතුණා.

මං කවුන්ටරයට ගිහින බීර් ජෝගුවක් ඇණවුම් කළා. මගේ ඉතිරි සල්ලි අතට නොගෙන මං එය සේවකයා දෙසටම තල්ලු කළා.

"අර දැන් මෙතැනින් පිටවෙලා ගිය මහත්මයා ඔබ අදහනවාද?" මං ඇහුවේ මගේ බීර් එක අතට ගනිමින්.

"මොන මහත්තයද?"

"අන්න අර මුල්ලෙ තිබෙන මේසෙ වාඩිවෙලා, තනියෙන්ම බීර බීව්වේ? මං එද්දිම වගේ තමයි ඔහු නැගිටලා ගියේ."

"ආ එයාද? එයා අපේ බොහොම පරණ ගනුදෙනුකාරයෙක්. වෙන කිසි තැබැරුමකට යන්නෙ නෑ. හැමදාම හැන්දෑවට එන්නෙ මෙතැනටමයි. හරි හොඳ මහත්තයා. බොහොම නිශ්ශබ්දයි. කවදාවත් කලබලයක් කරන්නෙ නෑ. පාකර් මහත්මයා හැමදාමත් බොන්නෙ ලාගර් බීර විතරයි. ඒකත් එක පයින්ටි එකයි. ඒක බිච්ච වහාම පිටවෙලා යනවා. කිසි දවසක ලොකු තෝට්ටු අරගෙන ඇවිත් අපට කරදර කරන්නේ නෑ. ඕනෑම දවසක දෙන්නේ මාරු සල්ලි."

"ඔහුගේ නම පාකර් කියලද කිව්වේ? ඒ මහත්තයගෙ මුල නම මොකක්ද?" මං ඇහුවා.

"මුල නමද මුල නම මට ඉස්සර නම් මතක තිබුණා. ඇයි අහන්නේ?"

"නැහැ. මං නිකං දූත අදුනගන්න ඇහුවේ. කලබලයක් නැති කෙනෙක් වග මටත් පෙනුණා. ආශ්‍රයට ගොදු එහෙම කෙනෙක්." මං කිව්වා.

"පාකර් මහත්තයා, අපේ ලොක්කගෙ ඉල්ලීමට තත්තල් සිටිටුවටත් දායක වුණා. ඔව් ඔව් දූන් මට මතකයි. සිටිටු පොතේ නම ඇති." මෙහෙම කිව් තරුණ සේවකයා, කවුන්ටරය පහතින් වූ ලාච්චුවකින් පොතක් එළියට ගත්තා.

"ආ මේ තියෙන්නේ නම. නොයෙල් පාකර් මහතා. අංක 71 වෙලිංටන් වීරිය. සිලිං හයක් එක්වරම ගෙව්වා."

"බොහොම ස්තූතියි. මං මේ පළාතට අයුත් කෙනෙක්. මධ්‍යම වික්ටෝරියානු යුගයේ නිවාස ගැන මං පොතක් ලියනවා. ඒකට කරුණු එකතු කරන්නයි මේ පළාතේ පදිංචියට ආවේ" මම කිව්වා.

"ඒක නම් අපූරු අදහසක් මහත්මයා. ඔබ මේ අවන්හලට නිතර ආවොත්, ඔය ගෙවල් ගැන විස්තර දනගන්න, ඕනෑ තරම් අය හමුවෙන්න පුළුවනි."

"ඇත්තෙන්ම මං එනවා."

බීර විදුරුව අවසන් කරලා, මං හෙමින් හෙමින් ආපහු ආවෙ කල්පනා කරමින්. එතකොට එරික් කියල බොරු නමක් දුන්

පුද්ගලයෙකු නියම නම නොයෙල් පාකර්. ඔහු ජීවත්වෙන්නෙකු නියම. දරුමල්ලන් ඉන්න කෙනෙක් නෙමෙයි වගේ. වියස අවුරුදු හතළිස් අටක් පහහක් පමණ. රැකියාවක් කරන්නෙත් නැහැ. නමුත් මුදල් හදල් තියෙනවා. ගමන් බිමන් නියම වෙලාවට. කවුරුවත් සමග ආශ්‍රයක් නැහැ. මං ආපහු ඇවිත් මගේ නේවාසිකාගාරයට ගියේ, පාකර්ගේ නිවස දෙසවන් නොබලා.

ඔහුගේ ගෙදර ගැස්ලාමිපු දල්වා ඇති හැටි මගේ කාමරයට පෙනුණා. මේ මිනිහා මේ අතරට වෙලා තනියම මොකද කරන්නේ? බාගවෙලාවට ඔහුට බිහිදක් ඉන්නවද කියන්නත් බැහැ. එහෙම ඉන්නවා නම් ඇය, ආබාධිත රෝගාතුරවුණු කෙනෙක් වෙන්න ඇති. ඒ මොකද කොයි වෙලාවකවත් ඔහු හැර වෙන කිසිම කෙනෙක් අංක-71 නිවෙසෙන් එළියට නොආව නිසා.

ටිකක් ඕපාදුප කථාකරන්න කැමැති ගේබ්‍රියල් මහත්මිය එක්ක, මං අසල්වාසිත්ගැන කථාකළා. නමුත් පාකර් කියල නමක් ඇය කිව්වෙන් නැ. ඔහුගේ හැසිරුමකම තියන කෙනෙක් ගැන තොරතුරක් දුන හිටියෙන් නැහැ. මේ නොයෙල් පාකර් හෙවත් එරික්, අපරාධකාරී විධියට සල්ලි හොයන්නේ මොකටද? ඔහු තනියම කෞතුක භාණ්ඩ එකතුකරලා, පෞද්ගලික කෞතුකාගාරයක් හදන්නද? නැත්නම් ඔහු සුදුකාරයෙක්ද? එහෙමත් නැත්නම් විශාල තඩත්තු මුදලක් ගෙවිය යුතු පවුලක් වෙත කොහේ හරි ඉන්නවද? මට මොකුත් හිතාගන්න බැරිවුණා.

ඒ ඊයේ රැ. අද උදේ නොයෙල් පාකර්ගේ දිනවරියාවේ පැහැදිලි වෙනසක් මට දකින්න ලැබුණා. උදේ නවයහමාරට කඩේ ගිහිත් පාන්, කිරි, පුවත්පත් අරගෙන ආව ඔහු, ආයෙමත් උදේ එකොළහමාරට නිවසෙන් එළියට ආවා. මෙපමණ දවසක් එළියට ඇදගෙන ගිය දුඹුරු පාම-බාලි ඇඳුම් කට්ටලය වෙනුවට, ඔහු හැඳසිටියේ වෙනත් ඇඳුමක්. දිග අතට පුළුල් ඉරි සහිත කලිසමක් ඇඳලා, කළුපාට අලුත් කඩයක් ඇඳ සිටියා. හිසේ අලුත් තොප්පියක් සහ අලුත් රෙදි කළ කුඩයක්. ඔහු සිරුවෙන් ඇවිදගෙන යද්දී පෙනුණේ, තමන්ගේ කාර්යාලයට යන ලිපිකරුවෙකු වගේ මමත් හැකි ඉක්මනින් හැඳපාළඳ ගෙන ඔහු පිටුපස ගියා.

පාකර් ගියේ රේවන්ස් කෝට් උමං දුම්රියපොළට. ඔහු නැඟුණේ නැගෙනහිර ලන්ඩනය දෙසට ගමන්කරන දුම්රියකට. මාත් ඒකට

නැගුණා. ඔහුට නොපෙනෙන තැනක, සෙනගට මුවාවී සුදානමෙන් මං බලාගෙන හිටියා. දකුණු කෙත්සිංටත් දුම්රියපොළෙන් බැහැලා, පාකර් කෙළින්ම ඇවිදගෙන ගියේ කවාකාර වේදිකාවට. එතැනදී ඔහු තවත් නැගෙනහිර දෙසට යන දුම්රියකට නැගුණා. ගිහින් බැස්සේ මැණිමත් හවුස් වලින්. මමත් ඔහු පසුපසින්ම ගියා.

පාකර් එක්වරක් වත් ආපහු හැරීලා බැලුවේ නැහැ. දුම්රියපොළෙන් එළියට ඇවිත්, ඔහු ගමන් කළේ ක්‍රෙඩිතිඩල් විටියට. එංගලන්ත මහ බැංකුව පහුකරගෙන ඉදිරියට ඇවිදගෙන ගිය ඔහු, නැමතල් ප්‍රොවින්සල් බැංකුව ඉදිරිපිට නැවතුණා. ඊළඟට පාකර් ඔහුගේ සාක්කු ඔස්සේ සුව එළියට ගෙන වෙලාව බලමින් මදක් කල්පනා කරමින් හිටියා. මේ වෙනකොට මං හිරියේ ඔහුට යාර දහයක් තරම් තුදුරින්. අඩි කිහිපයක් ඉදිරියට ගිය ඔහු එක්වරම වමට හැරීලා දොරටුවකින් ඇතුළුවුණා.

මගේ හිතේ පොඩි සැකයක් ඇතිවුණා. ඔහු මාව මගහැරලා පැනලා යන්නද හදන්නේ? මං අඩි කිහිපයක් ඉදිරියට ගියේ, පාකර් ඇතුළුවුණු දොරටුව මොකක්ද කියල බලමින්. ඒක "කැප්ටන්ස් කැබින්" නම් නාම පුවරුවක් දමා තිබුණු විෂිට කෑම සංග්‍රහකරන අවන්හලක්. මාත් හෙමින්ම එතැනට ඇතුළුවුණා.

ඒක සැහෙන්න ලොකු තැනක්. හතළිහකට පනහකට ආසන තිබුණා. නමුත් ඒ වෙලාවේ සෙනග හිරියේ ආසන වලින් බාගෙක පමණයි. නොයෙල් පාකර්, ඉදිරිදොරට පිටිපස්ස හරවලා මේසෙකට වාඩිවෙලා හිටියා. ඔහු සිටියේ කෑමදමා තිබුණු අල්මාරි හා අයකැමියාගේ මේසය පැත්තට මුහුණ දාලා. ඒ මේසය කෙළින්ම ඉහළ බිරවෙළෙන්දෙකුගේ, බිර ප්‍රචාරක පුළුල් කැටපතක් එල්ලා තිබුණා. පාකර්ට මා නොපෙනෙන ලෙස, එහෙත් ඔහු සිටි තැන කැටපතෙන් දකිය හැකි අයුරෙන්, මම මේසයකට වාඩිවුණා.

එක්වරම දකින්නට ලැබුණු දසුනෙන් මම තිගැස්සුණා. පාකර් අද හිරියේ තනියම නෙමෙයි. ඔහු ඉදිරිපිට අසුනේ අමුත්තෙක් සිටියා. මේක බොහොම වැදගත් කරුණක්. ඒ අමුත්තා රත්වත් පැහැයේ හිසකෙස් තිබූ උස් තරුණයෙක්. මේ තරුණයා ඇඳ හිටියෙන්, පාකර්ගේ විධියටම කළු කඩායක් සහ ඉරි සහිත

කලිසමක්. දෙදෙනාම ඔවුන් ඉදිරියේ වූ කෑම කමිත් ලොකු සාකච්ඡාවක් පටන්ගත් බව මට කේරුණා. ක්‍රමයෙන් අවන්හලට සෙනග ඇදී එන්නට පටන්ගත්තා. සිගරට් හා පයිප්ප දුමෙන් එතැන පිරෙද්දී, මාව ඔවුනට නොපෙනී යන බව මං තේරුම් ගත්තා. මං හැම් සැන්ඩ්විච් එකක් හා කෝපි පෝට්ටියක් ගෙන්වාගෙන ඔවුන් ගැන හොඳ සෝදිසියෙන් හිටියා.

තරුණයාගේ තිබුණේ බොහොම අළුතෑ, ප්‍රියමනාප පෙනුමක්. මේ වගේ මිනිහෙක් කොහොමද පාකර් වගේ තක්කඩියෙක් එක්ක යාළුවුණේ? මේ තරුණයාට මොකක්ද පාකර් එක්ක තියෙන ගනුදෙනුව? මේ පාකර්ගේ උදව්කාරයෙක් වුනද? ඔහු කොහොමද අපරාධකාරයෙකුගේ හවුල් කාරයෙක් වුණේ?

ඔවුන් සැහෙන වේලාවක්, ඒ කියන්නේ මිනිත්තු 20 ක් වත් කමිත් බොමිත් සාකච්ඡාවේ යෙදුණා. අන්තිමට පාකර් දෙකුත්වරක් වටපිට බලලා, කලිසම් සාක්කුවෙන් යමක් එළියට ගත්තා. ඒක දුඹුරු කඩදාසියක එතු යමක් බව මං යන්නමින් දුටුවා. පාකර්ගේ අත එළියට ආවා පමණයි. එක් නිමේයෙකදී තරුණයා ඒ පාර්සලය අරගෙන තමන්ගේ කලිසම් සාක්කුවට දමාගත්තා. කුරුල්ලෙක් අහසෙන් පියාඟා ඇදීත්, වක්‍රුරේ ඉන්න මාළුවෙකු ක්ෂණිකව ඩැහැගෙන යනවා වගේ, ඒ කටයුත්ත සඳහා ගතවෙන්න ඇත්තේ තත්පරයකටත් අඩු කාලයක්.

මිළඟට තරුණයා තමන්ගේ කබා සාක්කුවෙන්, සාක්කු දිනපොතක් වැනි එකක් එළියට ගෙන පාකර් ඉදිරියේ තැබුවා. ඔහුත් තමන්ගේ සාක්කුවෙන් එවැනිම පොතක් අරගෙන, බොහොම වේගයෙන් යමක් පිටපත් කරගත්තා. මෙතැනදී සිදුවුණේ යම්කිසි ගාස්තුවක් ලබාගෙන, තරුණයා විසින් පාකර්ට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාදීමක් බව මට හැඟුණා. මිළඟට ඔවුන් බොහොම ඉක්මනට, අවන්හලෙන් පිටවී යාමට නැගිට්වා. ඔවුනට යාමට ඉඩ ඇරලා, මමත් පරෙස්සමෙන් එළියට ආවා.

මං එළියට බහිද්දී දෙදෙනාම සතුටෙන් කථාකරමින් ත්‍රෙඩ්නිඩල් වීරියේ ඉදිරියටම ඇවිදගෙන ගියා. එංගලන්ත මහ බැංකුව ඉදිරිපිට දී අතට අතදී, දෙදෙනා එකිනෙකාගෙන් සමුගත්තා.

නොයෙල් පාකර් ඒතැනින් ගමන්කළේ උමං දුම්පියපොළ දෙසට. මං ඔහු පසුපස යන්න හිතුවේ නැහැ. තරුණයා ත්‍රෙඩ්නිඩල්

විවිධයේ ම ඉදිරියට ගියා. සැතපුම් කාලක් පමණ ඉදිරියට ගිය ඔහු විශාල ගොඩනැගිල්ලකට ඇතුළුවුණා. මං එහෙමම ඉදිරියට යමින් එතැන නාම පුවරුව දෙස දෙනෙත් යොමුකළා. මං දුටුවේ මොකක්ද කියා ඔබට අනුමාන කරන්න පුළුවන්ද වොට්සන්?"

"බැහැ."

"මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුව."

"දෙසියෝ සාක්කි! සර් ආතර් හිල්ට්‍රිඩ් අධ්‍යක්ෂකවරයෙක් හැටියට ඉන්නේ මේ බැංකුවේ නේද?"

"හරියට හරි. මේක කොහොමටවත් අහම්බෙන් වුණු සිදුවීමක් වෙන්න බැ. අර දිව්‍යසාගත් ඇලන් පාමර් මුදල් ලබාගෙන තිබුණෙත් මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවේ ගිණුමෙන්."

තරුණයාට ඔහුගේ සේවාස්ථානයට යන්න මිනිත්තු හතක කාලයක් දීලා, මං බැංකුවට ඇතුළුවුණා. මං කෙළින්ම ගියේ විදේශීය මුදල් ලබාදෙන කවුන්ටරය වෙත. මට ඇමරිකානු ඩොලර් ලබාගැනීමට අවශ්‍ය බව කියමින් මිනිත්තු කිහිපයක් එතැන ගතකරලා, මං වටපිට බැලුවා. මෙන්න ඉන්නවා අර තරුණයා. ඉතුරුකිරීමේ ගිණුම් වලින් මුදල් ආපසු ගන්නා කවුන්ටරයේ අයකැමි ඔහු. මං ඒ පෝලිමට එක්කවුණා. මට ඉදිරියෙන් සිටි වයසක කාන්තාවට පෝරමයක් පුරවන්න ඔහු උදව්වුණා. ඒ අතරේ මට හැකිවුණා, ඔහුගේ කබායේ ඉදිරිපස සවිකර තිබූ කුඩා රිදී තහඩුවේ සටහන්ව තිබූ නම බලාගන්න. "බෙන් තොම්සන්" එහි සඳහන්ව තිබුණා.

බලන්න වොට්සන්. සර් ආතර් හිල්ට්‍රිඩ් ගේ බැංකුවේම ඉන්නවා, අපරාධකාරයාගේ මිත්‍රයෙක්.

ඊට පස්සේ එතැනින් පිටවෙලා මං කෙළින්ම ගියේ ස්කොට්ලන්ඩ්‍යාඩ් එකට. පාකර් හා තොම්සන් දෙදෙනාගේ නම් යටතේ, මොනවා හරි අපරාධයකට ඔවුන් සම්බන්ධ වෙලා තියෙනවද කියලා මං හොයලා බැලුවා. එවැනි කිසිවක් නැහැ. ඉතින් මගේ මිතුරෙක් හමුවෙන්නත් ගිහිං දත් තමයි ගෙදර එන්නේ."

හෝම්ස්ගේ දීර්ඝ කථාන්තරය ඇසීමෙන් මම ඉමහත් පුදුමයට පත්වීමි. එරික් හෙවත් තොයෙල් පාකර් මේ අපරාධයේ යෙදෙන්නේ තනිව හෝවේ. ඔහුට හොඳ සහයෝගයක් දෙන උදව්කරුවෙකු මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුව තුළම ඇත. පාකර්ට

රහස් තොරතුරු ලබාදෙන පුද්ගලයා මේ තරුණයා බව දැන් හොඳින්ම පැහැදිලිය.

"කවුද හෝම්ස් ඔබ හමුවෙන්න ගිය මිතුරා?" මම ඇසිමි.

"සර් ආතර් හමුවෙන්න. දැන් පැයකට කලින්, බැංකුවේ ඔහුගේ කාර්යාලයට මං ගියා."

"ශර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා. ඇයි ඔබ මෙහේ ආවේ?" සර් ආතර් ඇහුවේ ටිකක් තරහෙන් "මං ඔබව කිව්ව නේ....." ඔහු ඉතිරි හරිය කිව්වේ කාර්යාලයේ සිටි, ඔහුගේ පෞද්ගලික ලේකම්වරිය ඉවතට යවලා.

"..... මේකට තවත් මැදිහත් වෙන්න මං කැමැති නැහැ කියලා. ඇරඹ ඇයි ඔබ බැංකුවට ආවේ? ඔබට තිබුණ නේ අද හැන්දෑවට මාව ගෙදරදී හමුවෙන්න."

"මේක හුඟක්ම වැදගත් කාරණයක් සර් ආතර්. දැන් මේකට පටළාහි ඉන්නෙ ඔබ පමණක් නොවෙයි."

"ඒ කියන්නේ?"

"මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවත් මේකට පටළාහිලා!"

"දෙයියන්ට ඔප්පු වේව්වාවේ! ඒ කොහොමද?"

"ඔබට කලින් අර අපරාධකාරයා එරික්ට අහුවුණු තවත් මහත්මයෙකුත්, පවුම් දාහේ කප්පම ගෙවල තියෙන්නේ මේ බැංකුවේ ගිණුමකින්."

"ඒක අහමිබෙන් වුණු දෙයක් වෙන්න ඇති. අපේ ගනුදෙනු කාරයන් විශාල ගණනක් මේ රටපුරාම ඉන්නවා."

"ඔව් එහෙම හිතමු." මං කීවා. "නමුත් ඒ මහත්මයා කප්පම ගෙවලා දිව් නසාගත්තා!"

"ආත්!"

"එපමණක් නොවෙයි. ඔබේ බැංකුව තවත් විධියකින් මේකට පටළාහිලා."

"ඒ කොහොමද?"

"ඔබේ බැංකුවේ සේවකයෙක් තමා එරික්ට ඔත්තු දෙන්නේ."

"මොනවා? ඒක කිසි දවසක වෙන්න බෑ. ඔබට ලොකු වැරදීමක් වෙලා හෝම්ස් මහත්මයා. හොඳයි මොකක්ද ඔහුගේ නම?" සර් ආතර් ඇසුවේ සිතාමුසු මුහුණෙන්.

"ඔහුගේ නම බෙන් තොම්සන්."

"මං එහෙම කිව්වා විතරයි, සර් ආතර් හිල්වුඩ් පුටුවෙන් ඉහළට විසිවුණේ, ඔහුගේ කකුලට සර්පයෙක් දෂ්ඨ කළා වගේ. ඔහුගේ මුහුණ සුදුමැලි වුණා. තොල කට වේච්ඡා."

"මොනවා බෙන් තොම්සන්? ඔහු මේකට සම්බන්ධයි? ඒක ඔප්පුකරන්න ඔබ ළඟ සාක්ෂි තියෙනවද?"

"ඔව්, මගේ ඇතින්ම මං දුටුවා. විස්තර පසුව කියන්නම්. කවුද මේ තරුණයා?"

"අපේ බැංකුවේ ඉන්න දක්ෂම තරුණ අයකැම්වරයෙක්." සර් ආතර් කිව්වා. "බොහොම දක්ෂයෙක්. ඔහු බැංකු විභාග ඉහළින්ම සමත්වුණා. විශේෂ පුහුණුවක් සඳහා අයි ඔහුව තෝරාගෙනයි ඉන්නේ. හෝම්ස් මහත්මයා. අර මහනමැළිත් ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙනුත් ඔහු වැදගත් කාර්ය භාරයක් ඉටුකරනවා. ඔබට හොඳටම විශ්වාසද ඔහු මේකට සම්බන්ධයි කියලා?"

"ඒ විස්තර සියල්ලක්ම ඔබට මං දෙන්නම්. දැන් මට කියන්න නොයෙල් පාකර් කියල කෙනෙක් ඔබ හඳුනනවද කියල?"

"නොයෙල් පාකර්? මං කවදාවත් අහල නෑ" සර් ආතර් කිව්වා.

"ඔහු තමා එරික් කියන නමින් ඔබට කොල්ලකෑ තැනැත්තා." මං කිව්වා. "සර් ආතර්, මට ඔබෙන් උපකාරයක් අවශ්‍යයි. මං බැංකුවටම ඔබ හමුවෙන්න ආවේ ඒනිසා. මේ නොයෙල් පාකර් කියන පුද්ගලයා ඔබේ බැංකුවේ සේවය කරල තියෙනවද හොයල බලන්න? මේක බොහොම රහසිගතව කළ යුතු වැඩක්."

"රහසිගතව බව අවශ්‍ය නම්, එය මා විසින්ම කළ යුතුයි" සර් ආතර් කිව්වා. "ඔක්කොම වැඩ තවත්වල මං එය කරන්නම්. අද හවසට එය රැගෙන මට එන්න අපහසු වුණොත්, විශ්වාසවන්ත පණිවුඩකරුවෙක් අතේ ඔබේ නිවහනට එවන්නැප."

කථාව අවසන් කළ හෝම්ස් තම පොත් රාක්කය වෙත ගියේය. අපරාධකරුවන්ගේ විස්තර කෙටියෙන් සඳහන් කර, අකාරාදී පිළිවෙළට සටහන් කර තිබූ කෝෂ ග්‍රන්ථය ඔහු පෙරලා බැලුවේය. මම නිහඬව බලාසිටියෙමි.

"මේ නම් ඇති අපරාධකාරයින් ගැන කිසිම සටහනක් නෑ වොට්සන්" ඔහු කීවේ බලාපොරොත්තු කඩවූ විලාසයෙනි. එහෙත් පැය භාගයක් ගතවෙද්දී සර් ආතර් හිල්වුඩ්ගේ රියදුරා ලිපියක් රැගෙන පැමිණියේය.

"හිතවත් හෝම්ස් මහතාණනි,

ඔබ විමසූ තොරතුරු මේ සමග ඇත. එහෙත් අප සතුව ඇත්තේ විස්තර ස්වල්පයක් පමණි.

මේ හිතවත්,
ආතර් හිල්වුඩ්."

පාකර් සියර්පින්ස්කි, නොයෙල්:

1864 දී ආධුනික ලිපිකරුවෙකු ලෙස මිනිසුන්වස් ට්‍රස්ට් බැංකුවට බැඳුණේ ඔහුට වයස අවුරුදු 17 දීය. 1867 දී සේවය ස්ථිර කරනු ලැබ, අයකැම්/ලිපිකරු ලෙස, විවිධ ශාඛාවල සේවය කොට ඇත. අවුරුදු තිහක සේවයෙන් පසු 1894 දී සේවයෙන් විශ්‍රාම ගෙන ඇත. විශේෂ දක්ෂතා හෝ බැංකු විභාග සමත්වීම් කිසිවක් නොමැත. විශ්‍රාම ගන්නා විට ද ඔහු අවිවාහකය. ලිපිනය "හෙක්සගන්" 196 රිච්මන්ඩ් හිල් පාර, ඩිස්ටික්.

"ත්ම" හෝම්ස් කීවේ ඔහුට ලැබී තිබූ ලිපිය ශබ්ද නගා කියවා අවසන් කරමිනි.

"ඔහුගේ සම්පූර්ණ තමාට සියර්පින්ස්කි කියල තවත් කැල්ලක් තිබුණට, පසුව ඒක අත්හැර දමල වගෙයි පෙනෙන්නෙ" මම කීවෙමි.

"මං හිතන්නේ ඔහුගේ පියා, පෝලන්තයෙන් එංගලන්තයට සංක්‍රමණය වුණු කෙනෙක්." හෝම්ස් කීය. "1860 පමණ කාලයේ බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාවට පූරෝපයෙන් කුලී හේවායන් බඳවා ගන්නා වැඩිමහල් පාකර් සියර්පින්ස්කි එහෙම කෙනෙක් වෙන්න ඇති. පාකර්ගේ ඉංග්‍රීසි උච්චාරණයේ අර (සුළු වෙනසට හේතුවත්, පෝලන්ත මිශ්‍රණය වෙන්න පුළුවනි."

"හෝම්ස්, දැන් ඔබ මිලගුට ගන්නා සියවර කුමක්ද?" මම ඇසිමි.

"ඒක තමයි ප්‍රශ්න. මොහුව අත්අඩංගුවට ගැනීම අපට බොහොම පහසුවෙන් කරන්න පුළුවනි. නමුත් ඔහුට විරුද්ධ සාක්ෂි දෙන්න කිසිකෙනෙක් ඉදිරිපත් වෙන එකක් නැහැ. ඔහු බොහොම ලෙහෙසියෙන් නඩුවෙන් නිදහස් වේවි."

"ඔහු තව කොයිතරම් කාලයක්, අසරණයෙකුගෙන් කප්පමක් ඉල්ලන්නෙ නැතුව ඉදිවිද?"

"ඒක අපට කොහොමටවත් අනුමාන කරන්න බැහැ වොට්සන්. අද උදේ ඔහුට, තමන්ගේ මිත්‍රයා තොම්සන්ගෙන් ලැබෙන්න

ඇත්තේ, ලොකු ගිණුමක් තියෙන ගනුදෙනුකාරයෙකුගේ තොරතුරු. පාකර් වහාම ක්‍රියාත්මක වෙන්න, බොහොම දුරට ඉඩ තියෙනවා."

"බැංකුවේ රහස් තොරතුරු එළියට දීම ගැන, තොම්සන් අත්අඩංගුවට ගත්තොත්?"

"කෝ අපට සාක්ෂි? අනෙක එහෙම දෙයක් කළ ගමන් පාකර් හැංගෙනවා, ඒකෙ සැකයක් නෑ. වොට්සන් යළිත් වරක් මට ඔබේ උදව් ඕනෑ වෙනවා. මං බලාපොරොත්තුවෙනවා හෙට අනිද්දම තවත් කටයුත්තක යෙදෙන්න."

"ඒ මොකක්ද?"

"පාකර්ගේ ගෙදරට හොරෙන් ඇතුළුවෙන්න!"

"ඒ මොකටද? කොහොම චුණත් ඒක ඒ තරම් පහසුවෙන එකක් නෑ."

"ඔහු අපරාධයට සම්බන්ධ බව ඔප්පු කළ හැකි සාක්ෂි මොනවා හරි, ඔහුගේ නිවසේ තියෙනවාද කියලා, මූලිකම අපි සොයා බැලිය යුතුයි. ඔහු කප්පම් ලබාගත් සහලබාගැනීමට බලාපොරොත්තුවන පුද්ගලයින් ගැන යම් සටහනක්, ලබාගත් මුදල් ප්‍රමාණ ගැන සඳහනක්, ඔහු ළඟ තිබෙන්න බොහොම දුරට ඉඩ තියෙනවා."

"ඔබ කොහොමද හෝම්ස් එහෙම කියන්නේ? තමාට අපරාධයකට පටලැවිය හැකි සාක්ෂි, ඔහු ගෙදර තියාගනිවිද?"
මම ඇසිමි.

"ඔහු අවුරුදු තිහක් බැංකු ලිපිකරුවෙක් ලෙස සේවය කළ කෙනෙක්. මෙහෙම පුද්ගලයෙක් තමන්ට ලැබුණු මුදල්, ආදායම/වියදම ගැන, ක්‍රමානුකූලව සවහන් කර තබා ගැනීමට ලොකු ඉඩක් තියෙනවා. අන්න ඒක මං කොහොම හරි හොයාගන්න ඕන."

"කොහොමද ඔබ ඔහුගේ ගෙට ඇතුළුවෙන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?"

"ඔහු නගරයට යන්න පිටත්වෙන්න අදින ඇඳුම මොකක්ද කියලා මම දැන් දන්නවා" හෝම්ස් කීය. "ඊළඟට ඔහු කෙටිකාලයක් සඳහා ගෙදරින් පිටවෙන වෙලාවල් මම දන්නවා. ඔහුගේ ගෙදරට හොර යතුරක් හදාගන්න, මට ඕන්වෙල් ජොන්සන්ගේ උපකාරය ලැබෙනවා."

මින්වෙල් ජොන්සන් යනු, කලකට පෙර ලන්ඩන් පාතාල ලෝකයේ, නමගිය අපරාධකරුවෙකි. බැංකු මංකොල්ලකෑම් ගෙවල් බිඳීම් යන අපරාධ ගැන, ඔහු දෙවරක්ම පාක්හර්ස්ට් බන්ධනාගාරයේ සිර දඬුවම් ලැබීය. පසුව නම වැරදි ක්‍රියා කලාපය ගැන වැටහී, එම ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත්වූ ඔහු, පොලිස් ඔත්තු කරුවෙකු බවට පත්විය. පාතාල ලෝකයේ අපරාධකරුවන් ගැන හෝම්ස්ට තොරතුරු ලබාගැනීමට උවමනාවූ විට ඔහුට, මින්වෙල් ජොන්සන්ගේ සහයෝගය ලැබිණි.

"ඒ වුණත් හෝම්ස්" මම කීවෙමි. "ජොන්සන් වගේ අපරාධකාරයෙකු සමග, කාගෙ හරි ගෙදරකට හොර යතුරකින් දොර ඇරගෙන ඇතුළුවීම අපරාධයක් නේද? අනුවුණොත් ලෙනෙසියෙන් ගැළවෙන්න බැරිවෙයි."

"පිස්සුද වොට්සන්?" හෝම්ස් කීය. "මං පාකර්ගේ ගෙට ඇතුළුවෙද්දී ජොන්සන්ට එක්ක යන්නේ නෑ. නමගිය අපරාධකාරයෙක් ඇරගෙන යන්න තරම් මං මෝඩ නෑ. මං එක්ක යන්නේ සමාජය පිළිගත් වැදගත් මහත්මයෙක්."

"ඒක හරි" මම කීවෙමි.

"මං ඒ ගෙට හොරෙන් පනින්නත් ධෛර්‍ය වැදගත් කිරිනිමත් කෙනෙක් සමග."

"මොනවා ඒ කවුද?"

"ඔහුගේ නම දොස්තර ජෝන් එච්. වොට්සන්" මගේ මිත්‍රයා කීවේ සිනාසෙමිනි.

"දෙයියෝ සාක්කි හෝම්ස්! ඔබ මාවත් මේකට පටළවාගන්නද හදන්නේ?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා" හෝම්ස් කීය. "අපි කරන්න හදන්නේ නිති විරෝධී වැඩක් බව ඇත්තයි. ඒ වුණත් ඒ මොන අරමුණකින්ද? එක් අපරාධයකින් දෙකකින් සැහිමට පත්නොවී, දිගින් දිගටම කප්පම් ඉල්ලන අපරාධකාරයෙක් අල්ලාගැනීම. අපි කොහොමද දන්නෙ ඔහු මේ දේ කරලා නවතීවි කියලා? මේක සාර්ථකව කරන්න පුළුවන් බව දැනගත්තාම, ඊළඟට ඔහු කාව හරි පැහැරගෙන ගිහින් කප්පම් ඉල්ලාවි. නියලොත්තෙන් කඩන්න නියන දේ....."

"හරි හරි. මගේ සම්පූර්ණ සහයෝගය ඔබට ලැබෙනවා. කවදද මං එන්න ඕන?"

"දිනය හා වෙලාව මං පසුව කියන්නම්. ඔබේ හමුදා රිවෝල්වරයත් පතරොම් පුරවලා අරගෙන එන්න."

එදා හැන්දෑවේ මම ඔහුගෙන් සමුගෙන යන්නට සූදානම් වීම්. ෂින්වෙල් ජොන්සන් හමුවීමේ අරමුණෙන් හෝම්ස් ද මා සමගම නිවසෙන් පිටත්විය.

පසුවදා උදේ පාන්දර සිටම ලන්ඩන් නගරයට මහවැහි කඩා හැළිණි. වැස්ස අඩුවන තුරු බලාසිට, සවස තුනට පමණ මම බේකර් වීරියේ අපේ නිවහන වෙත ගියෙමි. මා එහි යද්දී අපේ අනුග්‍රාහකයා වූ රිචඩ් කාටර්සිට් මහතා ද එහි පැමිණ සිටියේය.

"ආයුබෝවන් දොස්තර මහත්මයා" කාටර්සිට් මහතා කීය. "ඔබේ මිත්‍රයා ඔබ එනතුරු නොඉවසිල්ලෙන් බලාගෙන හිටියේ. ඔහු මේ කියමින් සිටියේ අර සිද්ධිය විසඳීමට ඔහු ලැබූ ප්‍රගතිය ගැන."

"ඔබ ආවේ හොඳ වෙලාවට මොව්සන්. ඔය පුටුව ගිනිඋදුන ලඟටම ගන්න. මේ මහ වැහි නිසා අපේ වැඩකටයුතු වලටත් කරදරයි" මගේ මිත්‍රයා කීය.

"වියේ හවස ෂින්වෙල් ජොන්සන්වත් කතාකරගෙන, මං වෙලිංටන් වීරියේ මගේ තේවාසිකාගාරයට ගියා. හවස හයට පාකර් ඔහුගේ බීර් පයින්ට්‍රව් සුදුසා රීගල් අවන්හල වෙත පිටත්වෙලා ගියා. ඒ අවසරයෙන් අපට හැකිවුණා බලාපොරොත්තු වුණු කටයුත්ත ඉටුකරගන්න. අද ඔව්ස 4 වෙද්දී අවශ්‍ය යතුර මා වෙත ගෙනැත් දෙන්න, ෂින්වෙල් ජොන්සන් පොරොන්දු වුණා. එතකොට ඒ වැඩේ හරි."

මං මේ කාටර්සිට් මහත්මයාට කියන්න සූදානම් වෙමින් හිටියේ අද උදේ මට මුහුණු දෙන්න වුණු වෙනස් වීඩියේ අත්දැකීමක්. ඒකත් වෙලිංටන් වීරියෙන්මයි. අපේ මිත්‍ර නොයෙල් පාකර් සම්බන්ධවමයි.

අද උදේ නවයහමාරට පාකර් සිරිත් පරිදි මල්ලත් අරගෙන එළියට බැස්සා. ඔහු බඩුණේන්න වෙළඳපොළට පිටත්ව යන හැටි මං බලාගෙන හිටියා. දහයයි හතළිහ වෙද්දී සුපුරුදු වීඩියට අත්දෙකෙන්ම පුවත්පත්, පාන් කිරිබෝතල් එල්ලාගෙන ඔහු ආපහු ආවා. මං බලාපොරොත්තු වුණේ ඔහු අද හැන්දෑවන තුරු, යළිත් කොහේවත් යන එකක් නැහැ කියලයි. නමුත් පැය භාගයකින් යළිත් ගෙදර ඉස්සරහ දෙරු වුවානවුණා.

දොර ඇරගෙන එළියට ආවේ නොයෙල් පාකර් නෙමෙයි. එහෙනම් කවුද? ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්ද? විවෘත වුණු දොරෙන් එළියට ආවේ එරික්! වෙනත් විධියකින් කියනවා නම්, ඔහු ගොදුරක් දඩයම් කරගැනීම සඳහා, දඩයමේ යෑමට සූදානම්. සර් ආතර් හිල්වුඩ් විස්තර කළ අර විත්‍යය අතුරුම නිවැරදියි. ගතරාමුව සහිත උපාස්යගල, කිළිටි දුඹුරු පැහැති කලිසම, කළුපාට රළු උඩුරැවුලක් අලවාගෙන. හිසේ කොණ්ඩය සම්පූර්ණයෙන්ම කළු පාට කරලා, මැදින් බෙදා පිරලා. ඔහු උඩුකයට ඇඳගෙන හිටියේ, අර ජංගල් කාකි කොළ පැහැයේ වැහි කබායිමයි. අපරාධකාරයා මොහු බව දැන් සියයට සියක් ස්ථිරයි. ඒ ඇදුමෙන්, ඔහු එක්වරම දකින්න ලැබුණාම, මගේ හිතත් කැලඹුණා. වහාම ඔහු පසුපස යායුතු බව මට වැටහුණා. නමුත් ගමනකට සූදානමෙන් මං හැඳගෙන හිටියේ නැහැ. කොහොම වුණත් මිනිත්තු දෙකෙන් ඇදුම් මාරුකරගෙන, කබාය අතේ අරගෙන ඉක්මනටම මම ගෙදරින් පිටවුණා.

මට ඉස්සරහට හමුවුණේ ගෙදර හිමි ගේබ්‍රියල් ජෝඩුව.

"ටේලර් මහත්මයා. ඔබ ලොකු හදිසියකින් වගේ කොහේද මේ යන්නේ?" ගේබ්‍රියල් මහතා ඇසුවා.

"මගේ යාළුවෙක් දුම්රියෙන් එනවා කිව්වා. දැනුයි මට මතක්වුණේ. ඔහු හමුවෙන්න දුම්රියපොළට දුමනවා" මං දිවහියේ ඔහු දුන් පිළිතුරට සවන් දීමටවත් නොදැදී.

මේ වෙනකොට පාකර් හෙවත් එරික්, යාර සියයක් පමණ ඉදිරියට ගිහිං. උදේ වෙලාව නිසා පාරේ ගිය අශ්වකරන්න වලට මුවාවෙමින්, මං හැකිතරම් වේගයෙන් ඉදිරියට ගියා. ඔහු උමංදුම්රිය පොළට ළං වෙද්දී, එතැනට යාගන්න මට හැකිවුණා. දුම්රිය ආ වහාම ඔහු එයට නැග්ගේ, එක්වරක් වත් ආපසු හැරී නොබලමින්. වැඩි පරෙස්සමට මං ඒ මැදිරියට නොනැග, ඊළඟ මැදිරියට නැග්ගා. ඒත් දිගටම ඔහු ගැන සොදිසියෙන් හිටියා. ඔහු නයිට්ස්ට්‍රිප් දුම්රියපොළේදී දුම්රියෙන් බැස්සා. මාත් දුම්රියෙන් බැහැල සොදිසියෙන් හිටියා. නමුත් ඔහුට හුඟක්ම ළං වුණේ නැහැ. දුම්රියපොළෙන් එළියට ආ පාකර් ගමන් කළේ වික්ටෝරියා - ඇල්බට් කොතුකාගාරයට.

මේ ඔහුගේ විනෝදාශය ඔහු පුරාවස්තු ගැන හැදෑරීමට යන ගමනක්ද? මට එහෙම හිතුණා. එහෙම වුණොත් මම මේ කරන්න

කාලය නාස්තිකිරීමක්. ඒත් ඇයි එහෙම වැඩකට ඔහු වෙස්මාරු කරගෙන එන්නේ? සමහර විට ඔහු ආ කටයුත්තට නියම වෙලාව එනතුරු නිකම් කාලය ගතකරන්න ආව වෙනත් පුළුවන්.

පැය හාගයක් යඳිදි එරික් කෞතුකාගාරයෙන් එළියට ආවා. ඔහු බ්‍රොම්ටන් පාර දිගේ කෙළින්ම ඇවිදගෙන ගියේ, බෙල්ග්‍රේව් චතුරශ්‍රයට. ඔහුගේ ඉලක්කය වුණේ මේහි දකුණු පැත්තේ තිබූ සුබෝපහෝගී නිවසක් බව මථ පෙනුණා. නමුත් ඒ මොන නිවසද? එතැන තිබුණු අවන්හලක මේස හා පුටු ආලින්දයේ තබා තිබුණා. ඔහු එයින් පුටුවක වාඩිවී, විත්‍ර අදින පොතක් දිග හැරගෙන විත්‍රයක් අදින්න පටන් ගත්තා. ඔහු ඇන්දේ. එහෙම නැත්නම් අදින බව ඇඟවුවේ, බෙල්ග්‍රේව් චතුරශ්‍රයේ දකුණු පැත්තේ නිවාස. ඔහු සැහෙන වෙලාවක් එතැන හඬාලා. නමුත් එරික්ගේ අරමුණ සාර්ථක වුණු බවක් පෙනුණේ නැත. ඊළඟට ඔහු ආපසු යන්න පිටත්වුණා.

දැන් ඉතින් අපේ සැලැස්ම වෙනස් කරන්න වෙනවා වොට්සන්. ඔහු තවත් බිල්ලක් ගින්න කලින් අපි ක්‍රියාත්මක විය යුතුයි."

"ඒ මොන ආකාරයටද?" මම ඇසිමි.

"ඔහුගේ ගෙදර දොර හොරෙන් ඇරගෙන ගෙට රිංගන වැඩේ, අද හවස මං කළයුතුමයි. කාටර්යිට් මහත්මයා, වොට්සනුත් එක්ක ඔබත් එන්න ඕනෑ අපේ උදව්වට. නමුත් නීතිවිරෝධී අවදානම් වැඩේ කරන්නේ දොස්තර වොට්සන් හා මා පමණයි."

"එතකොට මගෙන් මොකක්ද කෙරෙන්න ඕනෑ?" කාටර්යිට් මහතා ඇසීය.

"අපේ හිතවත් එලියට සමග ඔහුගේ සුලිපියෙන්, අපි වෙලිංටන් විවියට යමු. හවස පහයි හතළිස් පහ වෙනකොට ඔබ වෙලිංටන් විවියේ අංක 90 දරන තැන බේකරිය ඉදිරිපිට රැඳී සිටිය යුතුයි. ඔබ රියෙන් බහින්නෙ නැතුව, ඒක ඇතුළටම වෙලා පාර දිහා බලාගෙන ඉන්න.

හරියට හවස හයට පාකර් එළිගට බහිනවා. ඒ ඔහුගේ සුපුරුදු බිරි පයින්ටුව බොන්න, රිගල් අවන්හලට යන්න. අපි හැංගිලා බලාගෙන ඉන්න ඕන, ඔහු ඒ සඳහා යනවාද කියල. ඔහු යාර පනහක් පමණ ඉදිරියට ගියාට පස්සේ, මම අශ්වකරත්තයට සංඥා කරන්නම්. එතකොට කාටර්යිට් මහත්මයා පාකර් දෙසවත් නොබලා හැකි ඉක්මනින් රිගල් අවන්හලට යා යුතුයි."

"ඊට පස්සෙ?"

"ඔබ බිර බෝතලයක් ඇණවුම් කරලා ඒක පානය කරමින් ඉන්න. පාකර් ඇවිත් ඔහුට සුපුරුදු මේසෙ තනිවම වාඩිවෙලා බොන්න පටන්ගනිවි. ඔබ කොහොම හරි ඔහු එක්ක මිත්‍රවෙන්න මින. හැකිනම් ඔහුට වැඩිපුර බිර හරි ළුම්පේන් හරි අරගෙන දීලා කතාවට අල්ලගන්න. ඒ මගින් ඔහු ආපසු ගෙදර යන ගමන පමා කළ යුතුයි.

ඔහුගේ ගෙදරට හොඳෙන් ඇතුළුවෙලා, ඔහුගේ රහස් ලියකියවිලි මොනවාහරි තියෙනවාද කියලා පරීක්ෂා කරන්න, මට පැයක්වත් අවශ්‍යයි. ඔහු අතින් අය සමග කතාබහට යන, සතුටු සාම්ප්‍රදායික කැමැති කෙනෙක් නෙමෙයි. ඒ නිසා වැඩේ අසාර්ථක වුණොත්, අශ්වකරත්තයෙන් වහාම එන්න. කරත්තය දුටු වහාම දොර ළඟ මුරට ඉන්නා චොටිසන් මින සංඥා කරාහි. එතකොට මම හැකි ඉක්මනින් ගෙදරින් පිටවෙන්නම්."

හෝම්ස් ඔහුගේ සැලැස්ම හෙළිකළේය.

"ඔබට විශ්වාසද මට හැකිවෙයි කියලා ඔහු සමග මිත්‍රවෙන්න?" කාට්ටයිට් මහතා ඇසීය.

"ඔහු කථාවකට පටළවාගෙන, පැය හතරක ප්‍රමාද කරගන්න හැකිවුණොත් ඔබ හැබෑ දක්ෂයෙක්" හෝම්ස් කීය. "ඔබ අතිදක්ෂයෙක් නම්, පාකර්ට විස්කි විදුරු දෙක තුනක් අරන්දීලා ඔහු පැය දෙකක් ප්‍රමාද කරන්න හැකිවෙයි." හෝම්ස් කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි.

* * *

එළියට නම් කුලීරට රියැදුරා ඔහුගේ අශ්වකරත්තයෙන් අපේ සහයට පැමිණියේය. පාකර් ගේ නිවසට ඇතුළු විය හැකි "හොර යතුර" ඡිත්වෙල් ජොන්සන් ගෙනැවිත් දුන්නේ ඊට පැය හතරකට පෙරය. වැහි වලාකුළු සහිත බවක් තිබූ නිසා අපි කල්තබා බේකර් විටීයෙන් පිටත්වී ගියෙමු.

ලන්ඩන් නගරයේ මංමාවත් වල පිහිටීම ගැන හෝම්ස් සතුටුයේ විශේෂඥ දැනුමකි. එදා වෙලිංටන් විටීයට ඇතුළුවූ පැත්තෙන් නොගොස්, අපි බ්‍රෙන්ට්ෆීඩ් ඇත්තේ කෙළවරෙන් එම විටීයට ඇතුළු වුණෙමු. හෝම්ස්ගේ තේවාසිකාගාරයට යාර 200 ක් තිබියදී

අපි කරත්තයෙන් බිමට බැස්සෙමු. කාටරයිට් මහතා රියාදුරා සමග රථයේ රැඳී සිටියදී, අපි දෙදෙනා ඉක්මන් ගමනින් හෝම්ස්ගේ නවාතැන වෙත ගියෙමු. අපට ගිමන් හැරීමටවත් වේලාවක් නොලැබිණ.

"වේලාව හයයි. දැන් කොයි මොහොතේ හරි පාකර් එළියට ඒව්. සුදානමින් ඉන්න වොට්සන්" හෝම්ස් කීය.

ඔහු කියූ අයුරින්ම ඒ මොහොතේ, පාකර් නිවසෙන් එළියට බැස්සේය. ඔහුගේ අතේ රෝල් ක්ලේ කුඩයක් ද විය. අහස දෙස බලා දොර යතුරු දමූ ඔහු, ඉක්මන් ගමනින් මංසන්ධිය දෙසට ගමන් කළේය. ඔහුට යෑමට මිනිත්තු තුනක් කල් දී, හෝම්ස් පාරට පැමිණ අශ්වකරත්තයට සංඥා කළේය. ඔවුහු වේගයෙන් රිගල් අවන්හල දෙසට පිටත්වී ගියහ.

තවත් මොහොතක් හෝ පමා නොවී, අපි පාකර්ගේ ඉදිරි දොර වෙත ගියෙමු. ශිත්වෙල් ජොන්සන්ගේ මිතුරා සකස්කර දුන් යතුර තුළටම නිවැරදි විය. දොර-ඇරඟත් වහාම හෝම්ස් ඇතුළට පිවිසියේ, මා දොරටුව භ්‍රම රඳවමිනි.

"වොට්සන් හොඳ සෙදිසියෙන් ඉන්න. බැරි වේලාවක් ඔහු ආපහු එනවේලාවට මං එළියට ඇවිත්-තුන්තම්, හයියෙන් දොරට ගහන්න. මං වහාම පිටවෙන්නම්."

හෝම්ස් ඒ නිවස තුළට ගිය පසු මගේ සිතේ ඇතිවූයේ දැඩි හිනියකි. මගේ මිත්‍රයාගේ අරමුණ කුමක් වුවත්, ඔහු යෙදෙන්නේ නීතිවිරෝධී ක්‍රියාවකයි. හදිසියට ඔහුට එළියට යා හැකි පිටිපස දොරක්වත් මේ නිවසට තිබේ දැයි අපි නොදනිමු. පාකර් ආපසු පැමිණීමට නියමිත හවස හයයි හතළිහටයි. ඔහු යම් හේතුවක් නිසා ඊට කලින් ආවොත්? මිනිත්තු හතළිහක් තිබුණත්, අවශ්‍ය දේ සොයා ගැනීමට හෝම්ස්ට ඒ කාලය ප්‍රමාණවත් වේද? පාකර්, රිගල් අවන්හලේ පමා කරගැනීමට, කාටරයිට් මහතා සමත්වේද යන්න ගැන, මගේ හිතේ තිබුණේ සැකයකි.

සවස හයයි තිහ වනතුරුත් නිවස දෙසින් කිසිදු ශබ්දයක් නොනැගිණි. හදිසියකදී පාවිච්චි කිරීමට ගෙනා රිවෝල්වරය තවමත් මගේ සාක්කුවේය. එය අවශ්‍ය හෝම්ස්ට මිස මට නොවේ. මා බලාපොරොත්තුවූ සිටියේ ඔහුගේ ආරක්ෂාව සඳහා රිවෝල්වරය හෝම්ස්ට දීමටයි. නමුත් හදිසියේ එය ද අමතක වීණි.

6.35 වේදිකේ හෝමස් ඉදිරි දොර විවෘත කරගෙන එළියට බැස්සේය. මම සැනසුම් සුසුමක් හෙළිමි.

"යමු යමු වොට්සන්" ඔහු කීය.

"මොකද වුණේ, වැඩේ සාර්ථකද?"

"ඒ ගැන හරියටම කියන්න අමාරුයි. යම් යම් තොරතුරු ටිකක් මට ලැබුණා. ඒක විශ්ලේෂණය කරලා තමයි සාර්ථකත්වය තීරණය කරන්න පුළුවන්" ඔහු පිළිතුරු දුන්නේය.

එතැනින් ඉවත්වී අපි පාරේ ඉදිරියට ගියෙමු. හතට කාලක් තිබියදී කාටර්සිට් මහතා රැගත් අසවකරන්නය පැමිණියේය. අපි එයට නැගුණෙමු.

"මිනිහව වැඩවෙලා රඳවාගන්න බැරිවුණා. අමතර මිනිස්සු දහයක්වත් හිටියද මන්දා" කාටර්සිට් මහතා තම කටයුත්තේ යෙදුණු අයුරු විස්තර කළේය. "ඔහු තමන්ගේ බීර ජෝශුව අරගෙන වාඩිවුණාට පස්සෙ, මමත් ගිහිත් ඔහු ලග තිබුණු අසුනේ වාඩිවුණා."

"සමාවෙන්න බාධා කළාට" මං කිව්වා. "මහත්මයාගෙ මුහුණ මට දකල පුරුදුයි. ඒ කොහේදිද කියලාද මං කල්පනා කළේ..... කොහේදිද.... ආ හරි මට මතක් වුණා..... මේ මහත්තය එතව තේද ක්‍රිස්ටිස් ආයතනයේ පෞරාණික බඩු වෙන්දේසි වලට?"

මූලික පුද්ගලයාට පත්වෙලා, ඊළඟට සැකයෙන් වගේ ඔහු මා දිනා බලාගෙන හිටියා. ඊළඟට බීර උගුරක් පානය කරලා මද වේලාවක් නිහඩව ඉඳලා මට පිළිතුරක් දුන්නා.

"මං ඉඳහිට ක්‍රිස්ටියාගේ වෙන්දේසි වලට යනවා තමයි. ඔබත් පරණ දේ එකතු කරන කෙනෙක්ද?" ඔහු ඇසුවා

"ඔව් ඔව්" මං කිව්වා. "මං එකතු කරන්නේ රෝම පෞරාණික භාණ්ඩ විතරයි. ඒවායින් ලෝකඩ හා තඹ පිළිම. ඔබ කැමැති මොනවාටද?"

ඔහු මද වේලාවක් නිශ්ශබ්දව සිටියා. "එහෙම විශේෂයක් නැහැ" ඔහු කීවේ ඡේෂ්ට්‍රෙව් බීර හමාර කරමින්.

"අපි තව බීර ටිකක් බොමු, මං ගණනේ" මං කිව්වා.

"එපා එපා!" ඔහු ඒක ප්‍රතික්ෂේප කළා.

"නෑ ඒකට කමක් නෑ." මං කීවා. "ඔබ වගේ පැරැණි දේ එකතු කරන්නෙක් හමුවුණු එකත්, මොන තරම් සතුටක්ද. ඔබට කැමැති

නම් බිර වෙනුවට හේරි හෝ විස්කි බොමු. මොනවටද ඔබ කැමැති?"

"එහෙනම් බිර ටිකක් බොමු."

ඔහු කිව්වා. මිළඟට මං නොයෙක් දේ කිව්වත්, ඔහු නිශ්ශබ්දව අසා සිටියා මිසක් කිසිවක් කිව්වේ නෑ. මං ඇහූ ප්‍රශ්න වලටත් යන්නම් මොනව හරි කෙදිරිගුව මිසක් හරි පිළිතුරක් දුන්නේ නෑ.

"මං යන්න ඕන දෑත්" හවස හයයි හතළිහ වෙද්දි පාකර් කිව්වා.

"මං හැමදාම හයහමාර වෙද්දි මෙහෙන් පිටවෙනවා. අද ප්‍රමාදයි. මං යන්නම්."

"ඔහු මට අතට අතදී ආවාර කරල, අවන්හලෙන් පිටවුණේ, මගේ නම අහන්න වත් ප්‍රමාද නොවී. ඔහුට ටිකක් එන්න ඇරලා, මම අශ්ව කරත්තයෙන් ඉක්මනට ආවා" රිචඩ් කාටර්සිටි මහතා කථාව අවසන් කළේය.

ඉන්පසු තමාගේ අත්දැකීම් හෝමිස් කෙටියෙන් විස්තර කළේය. මේ වනවිට අපි බේකර් විරියට ළඟාවී සිටියෙමු. අපි එතැනින් බැස්සෙමු. කාටර්සිටි මහතා දිගටම කුලිරියෙන් ගමන්කළේය.

"නොයෙල් පාකර් හෙවත් එරික්ගේ ගෙදරදී මට දකින්න ලැබුණු හැමදෙයක් ගැනම ඔබට විස්තර කරන්න, මං කාලය ගතකරන්නේ නෑ වොට්සන්" හෝමිස් කීවේ ආත්‍රි ආහාරයෙන් පසු ඔහුගේ සුපුරුදු අසුනේ හිඳගනිමිනි.

"ඒක කලාගාරයක් නැත්නම් කෞතුකාගාරයක් කිව්ව හැකි. ඒ තරමට පෞරාණික භාණ්ඩ වලින් පිරිලා. කිරිගරුඬ ලෝකයක්. රිදී, පලිඟු, ලෝකඩ, තඹ ආදී හැම දෙයකින්ම තැනූ ප්‍රතිමා එතැන තිබුණා. වැඩියෙන්ම තිබුණේ ඡෝම ඒවා වෙන්න ඇති. නමුත් මට ඒවා ගැන බලන්න වෙලාවක් තිබුණේ නැහැ. මං හෙවිච් ඔහුගේ ගනුදෙනු සටහන් කළ පොත් හෝ ලිපිගොනු තියෙනවාද කියල.

අවසානයේ මං හෙව්ව දේ මට හම්බවුණා. මං ඒක ඉක්මනින් පිටපත් කරගත්තා. එකම සටහන දිනපොතක් වැනි කුඩා එකකත්, ලොකු ලෙපර් පොතක් වැනි එකකත්, සටහන්ව තිබුණා. මේ බලන්න"

හෝමිස් මා අතට කොළයක් දුන්නේය. එහි සඳහන් වූයේ පහත සඳහන් විස්තරයයි.

1. DRUHPUHS NHIJ
DYIR NITSEU 833 UNI
2. USEI HUTOHW LUGON
TS NITGNOSNUK 231 UNI
3. HTRIWGNOLLO YRYBRYB
DYIR LUWMIRC 88 UNI
4. RUTXYB RUTUP DRIL
UENUVA KRYP 71 IWT
5. RUMLYP NYLY
UNYL SGGORT 22 UNI
HCOWRIN
6. DIIWLOH REHTRY ROS UNI
UNYL ARUCNYHC 52
ANYBLY
7. AULTNUB YORYM YNNY
URYEQS UVYRGLUB 79 IWT

"දෙයියෝ සාක්කි හෝම්ස් මේ මොකක්ද මේ? මොකක් හරි වෙනත් භාෂාවකින් ලියූ දෙයක් නේද? ඔබ කීව්වා නේද ඔහුට පෝලන්ත මිශ්‍රණයක් ඇති කියලා. එහෙනම් මේකත් යුරෝපීය භාෂාවක්ද දන්නෙ නෑ?" මම කීවෙමි.

"කොහොමටවත් නෑ වොට්සන්" මගේ මිතුරා කීය. "වෙනත් යුරෝපීය භාෂාවකින් ලියුවත්, ඔකෙ ඉංග්‍රීසියට යම්තාක් දුරට සමානකමක් තිබිය යුතුයි. නමුත් මෙතැන යොදාගෙන තිබෙන්නේ රහස් සූත්‍රයක්. අපට කරන්න තියෙන්නේ ඒක යතුර සොයා ගැනීමයි. ටිකක් මහන්සි ගත්තොත් ඒක බැරිවෙන්නෙ නෑ. මේ ලිවීම ගැන මං තවත් වැදගත් දෙයක් නිරීක්ෂණය කළා."

"ඒ මොකක්ද?"

"කුඩා පොතේ මේ දේවල් ලියල තිබුණේ පැන්සලෙන්, තරමක් නොසැලකිලිමත් අකුරෙන්. නමුත් ලොකු පොතේ මේව ලියල තිබුණේ, තීන්තෙන් ඉතා පැහැදිලිව පිළිවෙළකට."

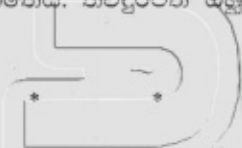
"ඒකෙන් මොකක්ද හෝම්ස් ඔබට ගතහැකිවුණු නිගමනය?"

"ඇයි මිත්‍රයා ඒකට හේතුව හිතාගන්න ඔය තරම් අමාරු ද? කුඩා පොතේ පැන්සලෙන් ලියුවේ මොකද? ඒකෙ ලියල තියෙන්නෙ තීන්ත පැන් නොමැති තැනකදී. ඒ ඔහුට ළල්පත් පැනක් නොමැති නම්. ඒකෙ අකුරුත් කලබලේට ලියූ ඒවා. මොකක්ද ඒකට හේතුව? ඒවා පිට තැනකදී බොහොම ටේගයෙන් පිටපත් කර ගනිපුවා. ඊළඟට ඔහු ගෙදර ඇවිත්, ලොකු පොතේ තීන්තෙන් එය සටහන් කරගන්නේ විවේකිව. ඒකයි අකුරු පැහැදිලි."

"ඒ කාරණය අපට පැදගත් වෙන්නෙ කොහොමද?"

"ඔහු හැමදෙයක්ම ඓතිහාසික ක්‍රමානුකූලව සටහන් කරල තිබුණා. එදිනෙදා කෑම බීමට වියදම්, ඔහු මිලට ගත් පෞරාණික බඩු සඳහා වියදම් වුණු මුදල්, වෙනෙකක් තබා රිගල් අවන්හලට බීර සඳහා මුදල් ගෙවූ හැටි පවා ලියා තිබුණා. ඔක්කොම පැහැදිලි ඉංග්‍රීසියෙන්. නමුත් මේ දෙය ඇයි රහස් පිළිවෙළකට? පැහැදිලිවම මේක අනෙක් හැම එකකටම වඩා රහසිගත දෙයක්. බැරිවෙලා හෝ කවුරු හරි ඔහු ලියා ඇති දේ කියව්වොත්, ඔහු අමාරුවේ නොවැටෙන්නයි මෙහෙම ලියා තියෙන්නේ. මට හොඳම විශ්වාසයි මේ විධියට රහස් ක්‍රමයකට ලිවීම අර නොමිසත් තරුණයාගේ වැඩක්. ඔහු ඉතා බුද්ධිමත් දක්ෂයෙක් බව, සර් ආතර් අපට කිව්වනේ. බෙන් නොමිසත් තොරතුරු ගෙනත් දෙනවා ඇත්තේ, මේ ආකාරයට සූත්‍ර ගත කරලා. පාකර් ඒකෙ සූත්‍රය ලිහාගන්නව ඇත්තෙ ගෙදර-ඇවිත්."

කඩදාසියක් හා පැන්සලක් අතටගත් ඔහු මිත්‍රයා ප්‍රහේළිකාව විසඳීමට පටන්ගත්තේය. තවදුරටත් ඔහුට බාධා නොකොට මම නින්දට ගියෙමි.

පසුදා උදෑසන මා අවදිවෙද්දී ෂර්ලොක් හෝම්ස් බැහැර යාමට සූදානම් වී තේ පානය කරමින් සිටියේය. ඔහුගේ තිබුණේ තෘප්තිමත් පෙනුමකි.

"අර ලියවිල්ලේ අහිරහස ඊයේ රැස් විසඳුවද" මම ඇසිමි.

"ඒක බොහොම පහසුවෙන් ලිහිය හැකි, සරල සූත්‍රයක් වොට්සන්. ඒකට මට පැය භාගයක් වත් ගතවුණේ නෑ. කුඩා ළමයි සෙල්ලමට යොදාගන්නා කාලේ ඒකක්" හෝම්ස් කීවේ, කෝපයට වත්කළ කෝපි වලට කිරි මිශ්‍ර කරමිනි.

"ඔහු ඒ ලියල තිබුණේ මොනවද දන්නවද වොට්සන්? ඒ ඔහු විසින් රහස් හෙළිකරන බවට තර්ජනය කරලා, කප්පම් මුදල් ලබාගත් පුද්ගලයින්ගේ නම්, ලිපිත් සහ මුදල් ප්‍රමාණ. මට අවශ්‍යම කරන දේත් එතැන තිබුණා. ඒ තමයි ඔහුගේ මිළග ගොදුරේ නම සහ ලිපිනය. ඒ ගැන හොයා බලන්න වහාම පිටත්වෙන්නයි මං හදන්නෙ. මට දවල් කෑමට එන්න ලැබේවිද, පාරට වෙලා ඉන්න වේවිද කියන්න බැහැ. ඒ නිසා මං හඬසුන් මහත්මියට කිව්වා මට ගෙනියන්න හැම සැත්තිවිට් එකක් සූදානම් කරන්න කියලා."

"අර ලියවිල්ලෙ තිබු දේ මට විස්තර කරන්න ගියොත් ඔබට පමාවේවිද?" මම ඇසිමි.

"ඇත්තෙන්ම ඔව් මිත්‍රයා." ඔහු කිය. "අපි කටයුතු කරන්නේ බොහොම හයානක පුද්ගලයෙකු සමඟ. ඔහු මේ සැරේ යෙදෙන්නේ, ජීවිත කියක් අනතුරේ වැටෙන කටයුත්තකද කියලා මට තවමත් කියන්න බැහැ. වොට්සන් ඔබේ මනසට ව්‍යායාමයක් ලෙස, සූත්‍රයකින් ලියා ඇති ඒ නම් හා ලිපිත ලැයිස්තුව තේරුම් කරන්න පුළුවන්ද බලන්න." කී ඔහු එවේලේම පිටත්වී ගියේය.

හෝම්ස්ගේ උදව්වක් නොමැතිව පාකර්ගේ රහස් ලියවිල්ල තනිව විසඳීමට මම තීරණය කළෙමි. මම එය මගේ වෛද්‍ය විකිත්සාගාරය වෙත රැගෙන ගියෙමි. රෝගීන් නොමැති වෙලාවලට මම ඊට අවධානය යොමු කළෙමි.

දස අතේ කල්පනා කරමින් පැය කිහිපයක් උත්සාහ කළත්, මට එය විසඳාගැනීමට නොහැකි විය. හෝම්ස් කෙසේ කීවත්, මෙය ඉංග්‍රීසි නොවන විදේශීය භාෂාවක් පරිහරණය කළ, සංකීර්ණ රහස් ලියවිලි ක්‍රමයක් විය යුතුය. පැය තුනක් තිස්සේ මොළයට වධදී, බැරිම තැන එය විසඳීමේ උත්සාහය අත්හැර දමුවෙමි.

සවස් වෙද්දී මා අපේ නිවහන වෙත ගොස් වැට්ටේලා යාමට පෙර, හෝම්ස් ද එහි පැමිණියේය. ඔහු බොහෝ විධාපත්ව සිටී බැව් බැලූ බැල්මට පෙනිණ.

"උදය වරුවේ ඉදන් දිගටම මහන්සි වෙන්න සිදුවුණා වොට්සන්" ඔහු කීවේ හිඬසන් මහත්මිය ගෙන ආ තේ කෝප්පය පානය කරමිනි. "ඒ වුණත් අපි පියවරෙන් පියවර ඉදිරියට යනවා. ඒ ගැන මං හෙමින් සැරේ ඔබට කියන්නම්. ඊට කලින් මට කියන්න. පාකර්ගේ රහස් ලියවිල්ල කියවාගන්න ඔබට හැකිවුණාද?"

"මං පැය ගණනක් තිස්සේ සැහෙන උත්සාහයක් දැරුවා" මම කීවෙමි. "නමුත් ඒක සාර්ථක වුණේ නැහැ. මට ඒකෙ අගක් මුලක් හොයාගන්න බැරිවුණා."

"ඔව්. මට හිතුණා ඔබට ඒකක් අමාරුවේවි. කියලා" හෝමස් කීය. "මං ඒක විසඳු කඩදාසිය අර මේසෙ උඩ ඇති. ඒක මගේ අතට ගෙනැත් දෙන්න. හරි."

රහසිගත ක්‍රමයකට මේ ලියලා තියෙන්නේ නම් සහ ලිපිත කිහිපයක් බව මං මුලින්ම අනුමාන කළා. ඒවායේ අකුරු මාරු කරමින්, උඩ සිට පහළට අග සිට මුලට ආදී ක්‍රමවලින් මං ලියා බැලුවා. නමුත් එක්වරටම පැහැදිලි යමක් දකින්න ලැබුණේ නැහැ. නමුත් 6 ඉලක්කමෙන් දක්වා ඇති වගන්තිය, අග සිට මුලට ලියුවාම මෙහෙම දෙයක් දකින්න ලැබුණා මේ බලන්න.

SOR YRTHER HOLWIID INU

මේක කියෙව්වාම ඔබට අපේ ගැටලුවට සම්බන්ධ කෙනෙක් සිහිවෙන්නෙ නැද්ද?"

"මට එහෙම දෙයක් හිතාගන්න අමාරුයි."

"හොඳයි වොට්සන්. දැන් මම ඒ වගන්තිය යටින් අදාළ පුද්ගලයාගේ නම ලියන්නම් මේ බලන්න."

SOR YRTHER HOLWIID

SIR ARTHUR HILWOOD

"ඔව් ඔව්!" මට කැහැසිණ. "බොහෝම දුරට මේ සර් ආතර් හිල්වුඩ්"

"දැන් ඊට යටින් තියන වගන්තිය අග සිට මුලට ලියමු."

25 CHYNCURA LYNU

YLBYNA

මේ මොකක් කියලද ඔබට හිතෙන්නෙ?"

"25 CHANCERY LANE

ALBANY කියන එක තේද?"

"විශිෂ්ඨයි වොට්සන්. ඔබ නිවැරදියි. මෙතැනදී හරි වචනය සාදා ගන්න අප කළ යුත්තේ Y,U,A,Y,U/Y,Y,A යන අකුරු වෙනුවට පිළිවෙළින් AEYAE/AAY ආදේශ කිරීම පමණයි. එහෙම නේද? දැන් ඉතින් වැඩේ බොහොම පහසුයි. කුඩා ළමයෙකුට වුණත් විසඳන්න පුළුවනි. ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ ස්වර අකුරු පහ සහ Y අකුර වෙනුවට, එම අකුරු අගසිට මුලට පිළිවෙලට වෙනස් කිරීම තමා කරල තියෙන්නේ."

A	E	I	O	U	Y
වෙනුවට Y	U	O	I	E	A

ආදේශ කරලා. ඒක තමයි රහස් සූත්‍රය. දැන් ඔබට පැහැදිලිද වොට්සන්?"

"ඔව්."
 "හොඳයි දැන් අපි බලමු අංක 5ට දක්වා ඇති නම අග සිට මුලට ලියලා.

LYLN PYLMUR
 මෙකෙ Y,Y YU වෙනුවට
 A,A AE යෙදුවොත් මොකක්ද අපට ලැබෙන්නේ?"
 හෝම්ස් ඇසීය.

"ALAN PALMER- ඇලන් පාමර් කියන නම ලැබෙනවා. ඔහු තමයි එරික් මීට කලින් ගොදුරු කරගත්තේ."

"ඔව්. බොහොම සිත් ඇදගන්නාසුලු සොයාගැනීමක්" මම කීවෙමි.

"දැන් මේක කියවල බලන්න" ඔහු මේස ලාවිටුවෙන් ගත් කඩදාසියක් මා අතට දුන්නේය. "මේ තමයි නොයෙල් පාකර් හෙවත් එරික්ගේ ගොදුරු බවට පත්වුණු අවාසනාවන්තයින්ගේ නාම ලේඛනය."

1) JOHN SHEPHERD
 338 EUSTON ROAD

ONE

2) NIGEL WHITEHOUSE
 132 KENSINGTON ST

ONE

3) BARBARA ILLINGWORTH
 88 CROMWELL ROAD

ONE

- 4) LORD PETER BAXTER
7 PARK AVENUE TWO
- 5) ALAN PALMER
22 TRIGGS LANE ONE
NORWICH
- 6) SIR ARTHUR HILWOOD
25 CHANCERY LANE ONE
ALBANY
- 7) ANNA MARIA BENTLEY TWO
97 BELGRAVE SQUARE
- 1) ජෝන් ඡෙපඩ් එකයි
338 යුස්ටන් පාර
- 2) නයිජල් වයිට්හවුස් එකයි
132 කෙන්සිංටන් විලිය
- 3) බාබරා ඉලිංවර්ත් එකයි
88 ක්‍රොම්වෙල් පාර
- 4) පීටර් බැක්ස්ටර් සාම් දෙකයි
7 උද්‍යාන මාවත
- 5) ඇලන් පාමර් එකයි
22 ට්‍රිග්ස් පවුමග
නොරිච්
- 6) සර් ආතර් හිල්වුඩ් එකයි
25 චාන්සරි පවුමග
ඇල්බනි

7) ඇතා මාරියා බෙන්ට්ලි

97 බෙල්ග්‍රේව් වතුරගුය

දෙකයි.

"මොකක්ද හෝම්ස් මේ ඔවුන්ගේ නම් ඉදිරියෙන් එකයි නැත්නම් දෙකයි කියලා සඳහන් කරලා තියෙන්නේ?"

"ඒ තමයි ඔහු කොල්ල කාගත් මුදල් ප්‍රමාණ. එකයි කියන්නේ පවුම් එක්දාහයි. දෙකයි කියන්නේ දෙදාහ බව අපට හිතාගන්න පුළුවනි. මට අවශ්‍යම දේන් එතුන තිබුණා වොට්සන්. ඒ තමයි ඔහුගේ මිලග ගොදුරේ නම සහ ලිපිනය."

"හරියට හරි. ඔබ කීව්ව නේ ඔහු ඊශ්‍රේ බෙල්ග්‍රේව් වතුරගුයේ ගැවසුණා කියලා. මේ තියෙන්නේ ඇගේ නම - ඇතා මාරියා බෙන්ට්ලි....."

"ඔව්. පාකර් ඊශ්‍රේ බෙල්ග්‍රේව් වතුරගුයට වෙලා කුරුමානම් ඇල්ලුවේ මේ කාන්තාව හමුවෙන්න. අද ඔහු ඒක සාර්ථක ලෙස ඉටුකරගත්තා."

"මොනවා? ඔබ බෙලාගෙන ඉදිදිම?" මම පුදුමයෙන් ඇසිමි.

"ඔව්. ඒ ගනුදෙනුවේ සැහෙන් කොටසක් කෙරුණේ මගේ දෑස් ඉදිරිපිටදී කීව්ව හැකි" හෝම්ස් කීය. "නමුත් මට ඒක වළක්වන්න හැකියාවක් තිබුණ නෑ."

"ඒ ඇයි?"

"මං ඔබට කියන්නම්. රහස් ලියවිල්ලේ අන්තිම නම, ඇතා මාරියා බෙන්ට්ලි කියලා දැනගත්තාම, දින දහයකට පමණ කලින් 'මෝනිං ක්‍රොනිකල්' පුවත්පතේ පළවූ පුවතක් මට සිහිවුණා. ඔබ දන්නවද වොට්සන්, බෙන්ට්ලි ඔහුත්මයා කියන්නේ කවුද කියලා?"

"බයිසිකල් රජා හැටියට හැදින්වුණු ගෝඩන් බෙන්ට්ලිගේ කවුරුවන්ද?"

"අන්න හරි. කොට්පතියෙක්ව සිට මියගිය ගෝඩන් බෙන්ට්ලිගේ වැන්දඹු බිරිඳ - පුවත්පතේ පළවුණා බෙන්ට්ලි මැතිණියගේ වැඩිමහල් දියණිය. කෙන්ට්හි ආදිපාදවරයාගේ කනිටු පුත්‍රයා සමග ළඟදීම විවාහ වෙන බව. ඒ උත්සවය රාජකීය මට්ටමෙන් පැවැත්වෙන බවට සැකයක් නෑ. ඒ මොකද මනාලයා රජපවුලේ ළඟම ඥාතියෙක් නිසා."

පාකර් ඔතෑනට කුරුමාණම් ඇල්ලුවේ ඇයි කියන එක මට එක්වරම වැටහුණා. මොකක් හරි හේතුවක් කියලා, තර්ජනය

කරලා, ඔහු කප්පමක් ගන්න සූදානම් වෙන බව මං අනුමාන කළා. මං තීරණය කළා බෙන්ට්ලි මැතිණිය පොද්ගලිකවම හමුවෙලා වහාම දැනුම්දෙන්න. ඊට පස්සේ ඔහු කප්පම් මුදල අතට ගන්නකොටම පොලිසියෙන් කඩාපැනලා ඔහුව සිරභාරයට ගැනීම සැලසුම් කරන්න. උදේ 9 වේද්දී මං ගියා බෙල්ග්‍රේව් වතුරග්‍රයේ අංක 97 නොයාගෙන."

"ඉතින්?"

"ප්‍රධාන ගෘහ සේවකයා ඔවු ඇවිත් කීව්වා, අද බෙන්ට්ලි මැතිණිය හමුවෙන්න විධියක් නැහැ. ඇය හදිසි ව්‍යාපාරික සාකච්ඡාවක කියලා.

මං ඔහුට දැනුම් දුන්නා; ගිහින් කියන්න මේක ඉතාම වැදගත් හදිසි කාරණාවක්. කොහොමට වත් හෙට වෙනතුරු කල්දමන්න හැටියක් නැති බව.

ඔහු ඇයට ඒ බව දන්නුවාම ඇය කියලා තිබුණේ මේ වෙලාවේ අත්‍යවශ්‍ය රාජකාරියක යෙදිලා ඉන්න නිසා, කොහොමටවත් මාව හමුවෙන්න බැහැ. ඇය හමුවෙන්න උවමනා නම් අද හවස දෙකට එන්න, කියලා ඇය වෙලාවක් දීලා තිබුණා.

මට වෙන විකල්පයක් තිබුණේ නැහැ. ආපහු බේකර් විටියට එන්න හිතලත්, මං හිතුවා ස්කොම්ලන්ඩියාඩ් එකට ගිහිං' ලෙස්ට්‍රෙඩ් හමුවෙන්න. ඒ මගින් අපේ උදව්වට සිවිල් ඇඳුමෙන් සැරසුණු පොලිස්භටයන් කිහිපදෙනෙක් සූදානම් කරගන්න. මගේ ඒ වැඩ දහය වෙනකොට ඉවරවුණා. මට හිතුණා යළිත් වරක් බෙන්ට්ලි නිවසට ගිහිං බලන්න.

බෙල්ග්‍රේව් වතුරග්‍රයේ උතුරු පැත්තේ ඉඳලා මං දකුණට ඇවිදගෙන ආවා. එක්වරම ඇතට දකින්න ලැබුණු දර්ශනයෙන් මං ගල්ගැහුණා. මට දකින්න ලැබුණු දේය ඔබට අනුමාන කරන්න පුළුවන්ද? අර මන්දිරයේ දොරටුවෙන් එළියට ආවේ කවුද? නොයෙල් පාකර් හෙවත් එරික්! සන රාමුව සහිත උපැස් යුගළ දමාගෙන, මැදින් බෙදු කප්පාට-හිඳ, කොළපාට වැහිකබාය, බොරු උඩුරැවුළු - මේ හැම එකක්ම තිබුණා. ඔහු සමග සිටියා කාන්තාවක්. වයස අවුරුදු හැටක් පමණ වූ වංශවත් පෙනුම සහිත කාන්තාවක්. ඇගේ ඡායාරූපය මං කලකට පෙර දකිල තිබුණා. ඒ නැතිවුණත් මේ බෙන්ට්ලි මැතිණිය විය යුතුයි යන්න හිතාගැනීම මට අපහසු වුණේ නැහැ.

ඔහු සමග මේ ඇය යන්නේ බැංකුවකට විය හැකියි. වහාම ඔවුන්ගේ ගමන නැවැත්විය යුතුයි. ආරේ ගමන්කළ අශ්වකරත්ත, මහ සෙනග අතරින් රිංගලා මං ඉදිරියට දිව්වා. ඔවුන් ගමන්කළේ ග්‍රොව්නර් වටරවුම දිහාවට. මං ඇය අමතා කැගැසුවා. නමුත් පාරේ සෝභාව නිසා ඇයට ඒක ඇහුණේ නැහැ. පාරේ ගමන්කළ කුලීරියක් නවත්වලා, පාකර් ඇයව ඒකට නගවාගත්තා. ඔවුන් ලුහුබැඳයෑමට, තවත් කුලීරියක් නවත්වාගන්න මං දැඩි උත්සාහයක යෙදුණා. නමුත් ඒක සාර්ථක වුණේ නැහැ. මට රියක් ලැබෙන කොට තවත් මිනිත්තු පහක් පමණ ගතවෙලා, ඒ වෙනකොට ඔවුන් අශ්වකරත්ත තදබදයෙන් ඉවත්වෙලා, බ්‍රොම්ටන් පාර හරහා ත්‍රෙඩ්නිඩ්ල් වීරියට ගිහිං අවසන් ඇති. මේ වාරයෙන් මං පාකර්ට පරාජයවුණා."

"ඔය තරම් වාහන තියෙන බෙන්ට්ලි ලගෙ පෞද්ගලික වාහනයක නොගිහිං, ඇයව කුලීරියක එක්ක යන්න පාකර් තීරණය කළේ මොකද දන්නේ නැහැ?" මම ඇසිමි.

"සට කපට හොරු, ඔවුන්ගේ ක්‍රම සහ විධි, නිතර නිතර වෙනස් කරනවා වොච්සන්. ඇයට අයත් පෞද්ගලික රියක යෑම අවදානම් කියල, ඔහුගේ හිතට සැකයක් එන්න ඇති."

"ඉතින් ඔබ බැංකුවට ගියේ නැද්ද?"

"ගියාට වැඩක් නෑ වොච්සන්" හෝම්ස් කීය. "මං ගියා නම් ඒ වෙනකොට පාකර් ඔහුගේ ගනුදෙනුව අරගෙන, එතැනින් අතුරුදන්වෙලා ඇති. මං තීරණය කළා ඇගේ නිවසට යන්න."

"ඉතින්"

"උදේ එකොළහවේද්දි ඇය ආපහු ගෙදර ආවා."

"ඔරලොක් හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබ ඉතාම වැදගත් කාරණයකට උදේ ආ බව මගේ සේවකයා කීවා. නමුත් ඔබ හමුවෙන්න මට අවස්ථාවක් තිබුණේ නැහැ" ඇය කීවා.

වයස අවුරුදු හැටක් වුණත් තවමත් ඇය සුන්දර කාන්තාවක්. කෝටිපතිනියක් වුවත් ඇගේ තිබුණේ හරිම නිරහංකාර බවක්.

"වාඩ්වෙන්න මහත්මයා. ඔබේ මිත්‍ර දොස්තර වොච්සන් ලියන ලිපි වලින් ඔබේ හපන්කුමී ගැන මං කියවලා තියෙනවා. මොකක්ද ඔබට මගෙන් කෙරෙන්න ඕනෑ උපකාරය?"

තැනින් තැන පැසි තිබුණත්, ඇයට තිබුණේ රන්වන් කෙස්කළඹක්. දැන්වල රන් ආභරණ. බෙල්ලේ අලංකාර මුතුමාලයක්. එහෙත් ඇගේ මුහුණේ මා දුටුවේ සුදුමැලි බවක්.

"බෙන්ට්ලි මහත්මිය. ඔබ දන්නා අයුරින් මම උපදේශක රහස්‍යවිකල්පයක්" මං කිව්වා. "මට මේ දිනවල භාරවෙලා තියෙනවා, ධනවතුන්ගෙන් කප්පම් ගන්නා, කප්පම්කාරයෙකු ගැන හොයන්න. ධනවතුන්ගේ පොද්ගලික ජීවිතයේ යම් විෂමාවාරයක් හෝ වෙනත් පොද්ගලික කරුණක් හෙළි කරන බවට තර්ජනය කරලා, ඔහු කප්පම් ඉල්ලනවා. මැන කාලයේ ඔහු හය දෙනෙකුගෙන් මේ විධියට මුදල් අරගෙන තියෙනවා."

ඇය කිසිවක් නොකියා, බියෙන් භ්‍රාන්ත වී මෙන් මා දෙස බලාසිටියා.

"මං අද උදේ ආප්ව ඔහුගෙන් ඔබව බේරාගන්නයි" මං කිව්වා. "නමුත් මං ප්‍රමාද වැඩියි. ඔහුගේ හත්වැනි ගොදුර වුණේ ඔබ....." තොලකට වියැළී මෙන් මා දෙස බලාසිටි ඇය, මිනිත්තුවක් දෙකක් ඉඳලා, ගොතගහමින් යමක් කියන්න පටන්ගත්තා.

"මහත්මයා! මොනවද ඔබ මේ කියන කතා? මට අද උදේ ඔබ හමුවෙන්න බැරිවුණා නමයි. ඒ මගේ ව්‍යාපාර කටයුත්තක් නිසා."

"ඔබ කරුණු සැඟවීමට දරන ළක්ෂ්‍යයෙන් වැඩක් නැ බෙන්ට්ලි මහත්මිය. මේ අපරාධකාරයා මීට කලින් ජීවිත ගණනාවක්ම අන්ධකාරයට ඇද දමල තියෙනවා. ඔහු දිගින් දිගටම මේ විධියට අපරාධ කරන්නෙ කොහොමද? ඒ ඔහුට විරුද්ධව පැමිණිලි කරන්න, සාක්ෂි දෙන්න කිසි කෙනෙක් ඉදිරිපත් නොවෙන නිසා. ඔබ කියන්නේ නැත්නම් මං කියන්නම් කථාව. මගේ කථාවේ වැරද්දක් තියෙනවා නම් හරි ගස්සන්න.

මේ තක්කඩියා මීට කලින් නමාව හඳුන්වා දීල තියෙන්නේ එරික් යන නමින්. නමුත් ඒක බොරු නමක්. ඔහුගේ හිසකෙස් කළුපාටයි. මැදින් බෙදලා. ඔහු කොළ පැහැති වැනි කබායක් ඇඳගෙන, ඝන රාමුව සහිත උපැස් යුගලක් පැළඳලා.

අද උදේ දහයයි මිනිත්තු දහයට, ඔබ ඔහු සමඟ කුලීරියක නැගිලා මර්වින්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවට ගියා. යම්කිසි දෙයක් හෙළිනොකරන පොරොන්දුව පිට, ඔහු ඔබෙන් මුදල් ඉල්ලුවා. ඉල්ලුවේ පවුමේ තෝට්ටු වලින්. ඉල්ලූ ගණන කීයද? පවුම් දාහයිද දෙදාහයිද?"

දැස් විශාල කරගෙන ඇය මා දිනා මිනිත්තු කිහිපයක් ඇසිපිය නොහෙළා බලාගෙන තිටියා. ඔළුගට ඇය බිම බලාගත්තා. දැස්වලින් කඳුළු කැට කඩා හැළුණා.

"පවුම් දෙදාහයි." අන්තිමේදී ඇය කිව්වේ බලාපොරොත්තු කඩවුණු හඬින්. ඇගේ මුහුණේ තිබුණේ අසරණ බැගෑපත් බැල්මක්. "හෝමස් මහත්මයා. ඔබට මං තවත් බොරු කියන්නේ නැහැ. ඔබ මේ හැමදෙයක්ම දන්න බවයි පෙනෙන්නේ. මගේ දූවගේ විවාහ මංගල්ලයට තව තියෙන්නේ අක්කියකටත් අඩු කාලයක් මහත්මයා. මං වෙන මොනවා කරන්නද?"

සේවිකාවක් අප සිටි තැනට තේ ඔගෙන ආවා, කුඩා කරත්තයක. ඇය පිටවී යනතුරු ඉඳලා බේන්ට්ලි මහත්මිය යළිත් කථාව පටන්ගත්තා.

"හෝමස් මහත්මයා. ඔබ ඔබට හැමදෙයක්ම කියන්නම්. නමුත් මේක රහස්‍යක් හැටියට තබාගන්න කියලා, මං ඔබට ආයාචනය කරනවා.

ඔබ දන්නවා ඇති මං ප්‍රංශ ජාතික කාන්තාවක් බව. මේ ලෝකයේ ස්වභාවය ගැන කිසිවක් නොතේරෙන විසි අවුරුදු වයසේදී මං මගේ දෙමව්පියන්ට අකීකරු වුණා. පැරිස් නුවර සිටි චිත්‍ර ශිල්පියෙකුට රැවිලා, මං ඔහු සමඟ විවාහ වුණේ, මගේ දෙමව්පියන්ගේ බලවත් විරෝධතා මැද. ඔහු මත්පැනට ඇබ්බැහි වුණු කෙනෙක් බව මට දනගන්න ලැබුණේ පසුව. විවාහයෙන් අවුරුද්දක් ගතවෙද්දී ඔහු මාව අත්හැරදුම්මා. ඊළඟට වනගත දර්ශන සිතුවම් කරන්න කියලා දකුණු ඇමරිකාවට ගියා. මං බිළිදු පුතෙකුගේ අම්මා කෙනෙකු බවට පත්වුණත්, ඔහු අප ගැන හොයා බැලුවේවත්, මුදලක් ඉතිර කර තිබුණේවත් නැහැ. අවුරුද්දකට පමණ පසු ඔහු ගැන ආරංචියක් ආවා. ඒ ප්‍රංශ ගයනාවේදී ඔහු ස්වදේශික වනවාරිත් අතින් මැරුම් කෑවා කියලයි.

ඔය අතරේ තමා මට ගෝඩන් බේන්ට්ලි මහත්මයා හමුවුණේ. ප්‍රංශයේ සංචාරයක් සඳහා පැමිණි ඔහු ධනවතෙක් වුණත්, දෙවියෙක් වගේ භෞද්‍ර ගතිගුණ තිබුණු කෙනෙක්. මගේ පුතා හදාවඩා ගැනීමට මගේ දෙමව්පියන්ට භාරදීලා මං එංගලන්තයට ආවා. බේන්ට්ලි මහත්මයා සමග මෙහෙදී විවාහවෙද්දී ප්‍රසිද්ධවුණේ, මං ප්‍රංශයේ වංචාවත් ධනවත් පවුලක කෙනෙක් කියලයි. නමුත් ඇත්තෙන්ම මම දුප්පත් පවුලක කෙනෙක්.

එංගලන්තයට ආවාම මගේ රහස් එතැනින්ම වැළඳී ගියා කියලයි මං හිතුවේ. මං බෙන්ට්ලි ඔහන්මයා සමග සාර්ථක පවුල් ජීවිතයක් ගතකළා. බෙන්ට්ලි ස්පෝට්ස් සයිකල් නමින් ඔහු නිර්මාණය කළ බයිසිකලය, ලොවපුරා ජනප්‍රිය වීමෙන් ඔහු කෝටිපතියෙක් වුණා.

මගේ මුල් විවාහයේ ප්‍රතාට ජීවත්වෙන්න, මං කිසි අඩුපාඩුවක් නොකර නිතිපතා මුදල් යැව්වා. නමුත් ඔහුත් තමන්ගේ පියා මෙන් වැරදි මග ගියා. ඔහු පැරිස් තුවන්බේබ්‍ර් මැරවරයෙක් වී ඇති බව මට දනගන්න ලැබුණා. වරින්වර ඔහු එංගලන්තයට ඇවිත් මට තර්ජනය කර මුදල් අරගෙන ගියා. මේ රහස් එංගලන්තයේ කාට හරි දනගන්න ලැබිල තියෙනවා.

මේ එරික් කියන තැනැත්තා මං කවදාවත් දකපු කෙනෙක් නෙමෙයි. ඔහු මගේ හෙදරට ආවෙත් සේවකයන් රවටලා. ඇවිත් මට කීවා, පවුම් දෙදහසක් වහාම නොගෙව්වොත්, රහස් හෙළිකර මගේ දුවගේ විවාහය කඩා බිඳ දමන බව. මේ වෙලාවෙ අවුලක් ඇති කරගන්න තිබුණු ආය නිසා මං ඒක ගෙව්වා."

"බෙන්ට්ලි මහන්මිය. මං ඔහුව අල්ලාගෙන උසාවි ගෙනිව්වොත් ඔහුට විරුද්ධව සාක්කි දෙන්න ඔබ ඉඩදානම්ද?" මං ඇහුවා.

"ඒක මට කොහොමටත් කරන්න බැහැ හෝමස් මහන්මයා. මගේ දරුවන්ට සමාජයෙන් තැඟෙන අපවාද වලට මුහුණ දෙන්න වුණොත්?"

"ඔන්න ඔකයි වොට්සන් කථාව. නොයෙල් පාකර්ට විරුද්ධව සාක්කි දෙන්න කිසිකෙනෙක් ඉදිරිපත් වෙත එකක් නැහැ. ඔහු තව අවුරුදු විසිපහක් එක දිගටම මේ අපරාධය කළත්, ඔහු උසාවි ගෙනියන වැඩේ නම් බොහොම අමාරු වේවි."

"මොකක්ද දැන් ඔබ මේකට කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ?"

"ලිහාගන්න බැරි ගැටේ ලිහන එක, තුලෙ අනෙක් කෙළවරෙන් පටන්ගමු."

"ඒ කියන්නෙ?"

"අපි බලමු, මර්වන්ට්ස් වුස්ට් බැංකුවේ බෙන් තොම්සන්ගේ පැත්තෙන් අපට භෝටක් අල්ලගන්න හැකිවේවිද කියල. වොට්සන්. හෙට සිට ඔබේ විකිත්සාගාරයේ රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර

කිරීම සඳහා වෙනත් වෛද්‍යවරයෙක් යොදවන්න බැරිද? එහෙම කළොත් ඒක මට කරන ලොකු උදව්වක්."

"ඇයි?"

"මේ ඔබේ සහයෝගය මට අවශ්‍යම මොහොත. අපේ සතුරා බොහොම දැවැන්ත එකෙක්." හෝම්ස් කීය. "ඔහුව උගුලක හසුකරගන්න එක මට තනියම කරන්න අමාරුයි. මේ වෙලාවේ මේ මිනීමෝරා පැනගියොත්, අපට ඔහු කවදාවත් අල්ලගන්න බැරිවේවි. මගේ හිතේ කියෙන්නවා අපාඩ් සැලැස්මක්. ඒක ක්‍රියාත්මක කරන්න නම් දවස පුරාම ඔබට මා ළඟින් ඉන්න වෙනවා."

"මට පුළුවනි වෛද්‍ය ඇන්ස්ටර්දර්ට, මගේ විකිත්සාගාරයේ වැඩ කටයුතු කරන්න කියන්න. ඒ අතරේ මගේ බිරිදට විදුලි පුවතක් යවන්නම්, ඇගේ නිවාඩුව තවත් දින 3ක් 4ක් දීර්ඝ කරගන්න කියලා?"

"විශිෂ්ටයි වොට්සන්" මගේ මිතුරා කීය. "මං දැනගන්නා ඔබ මගේ පිහිටට එන බව. මේ රැම ගිහිත් ඒ අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කරල එන්න. මගේ සැලැස්මේ මූලික පියවර මේකයි. මං වෙලිංටන් විටියට වෙලා පාකර් ගැන දැඩි අවධානයකින් ඉන්නවා. ඒ අතරේ ඔබ ත්‍රෙඩ්නිඩ්ල් විටියේ අර අවන්හල "කැප්ටන්ස් කැබින්" එක අසලට වෙලා සෝදිසියෙන් සිටිය යුතුයි."

"ඒ මොකටද?"

"මේ තරම් දවසක් මං කළ නිරීක්ෂණ අනුව මට නිගමනයකට එන්න හැකිවුණා. ඒක නිවැරදි නම් හෙට උදේ හෝ අනිද්දා උදේ පාකර් ඇවිත් බෙන් නොම්සන් හමුවෙනවාමයි. ඔවුන් හමුවෙන්නේ පුරුදු තැන. නොම්සන් කලින් ඇවිත් මේසයට වාඩිවුණොත්, ඔහුට නොතේරෙන්න ඔබ කොහොම හරි ඔහුට කිට්ටුවම මේසයක අසුනක් ගන්න. ඔවුන් දෙදෙනාගේ කතාබහට අපි කොහොම හරි සවන් දෙන්න ඕන. පාකර් එන්නේ ඔහුගේ මිත්‍රයා හමුවෙන්න අවන්හලට නම්, මට දැනගන්න පුළුවනි. ඔහු අදින්නේ අලුත් කබාය සහ ඉරි සහිත කලිසම. ඔහු ඒ ආකාරයට ගෙදරින් පිටවුණොත් මමත් ඒ දුම්රියෙන්ම එනවා. ඇවිත් ඔහුට කලින් ඔබේ මේසයට එන්නම්."

"මං කොහොමද කොම්සන්ට අදහනාගන්නෙ? මං ඔහුව දකල නැහැ." මම කීවෙමි.

"මෙන්ත ඔහුගේ ඡායාරූප කිහිපයක්" හෝමස් කීවේ ලාවිවුවෙන් කවරයක් එළියට ගනිමිනි. "මේව මම ලබාගත්තේ සර් ආතර් ගෙන්. අර මහන මැෂින් ප්‍රදානය කිරීමේ උත්සවයකදී සහ බැංකුවේ උත්සවයකදී ගත් ඡායාරූප. ඔබට පෙනෙනවා නේද? ඔහු උසයි කෙටිටුයි. හිසකෙස් රත්වත් පාටයි. දිගු නැහැයක් සහිත කඩවසම් තරුණයෙක්. ඔහු බැංකුවේ රැකියාවට අදින ඇඳුම මේකමයි. කබායේ පාට කළුපාට. අළුපාට කලිසමේ නිල් හා කළු ඉරි තියෙනවා."

පසුවදා උදෑසනින්ම හෝමස් පාකර් සොයා වෙලිංටන් වීරියට යද්දී, මම ක්‍රෙඩිනිඩ්ල් වීරිය බලා පිටත්ව ගියෙමි. නැෂනල් ප්‍රොවින්ෂල් බැංකුව ඉදිරිපිට පුවත්පත් රාශියක් තබාගත් වෙළෙන්දෙක් සිටියේය. ඔහුගෙන් පුවත්පත් කිහිපයක් මිලට ගෙන, මම ඉදිරියටම ඇවිදගෙන ගියෙමි. බැංකු කටයුතු සඳහා පැමිණි ගනුදෙනුකාරයෝ වීරියේ ඔබමොබ් යමින් සිටියෝය. 'කැප්ටන්ස් කැබින්' අවන්හල ඉදිරිපිට, පාරේ අනෙක් පැත්තේ වූ බංකුවක, මම වාඩිගනිමි. පුවත්පත් කියවනු බවක් හඟවමින්, කාටවත් නොපෙනෙන සේ මග යනඑන අය පිළිබඳ අවධානය යොමුකිරීම අපහසු නොවීය. පැයක් පමණ ගතවී ගියත් බෙන් නොමිසත්ගේ හැඩහුරුකම ඇති කෙනෙකු මම නුදුටුවෙමි. ඔහු අද අවන්හලට නොපැමිණෙනවා වත්ද? එසේත් නැත්නම් මට මගහැරී ගියේද? මෝනිං ක්‍රොනිකල් පුවත්පත පහත දමා, මා වෙනත් පුවත්පතක් දිගහැරීමට සූදානම් වූවා පමණි. හෝමස් විස්තර කළ ආකාරයේ තරුණයෙක් ඉක්මන් ගමනින් අවන්හල දෙසට ඇවිදගෙන එන අයුරු මම දුටුවෙමි. වෙලාව හරියටම උදේ එකොළහය. පුවත්පතේ ආචරණය ලබා, මම සුපරික්ෂාකාරීව බලා සිටියෙමි. ඒ නම් ඡායාරූපයේ මා දුටු, හෝමස් විස්තර කළ තරුණයාමය. ඔහු වහාම අවන්හලට ඇතුළුවීය. මිනිත්තුවක් ගතවූ පසු මම ද එහි ඇතුළුවීමි.

ශාලාවේ එක් පසෙකට වත්තට වූ පුටු දෙකක් තබන කුඩා මේසයක, එක් අසුනක ඔහු හිඳගෙන සිටියේය. ඔහුට පිටුපසින් මම ඒ දෙසට ළංවූයෙමි. විශේෂ යමක් ඇණවුම් කිරීමට මෙන් ඔහු, අවන්හලේ බොජුන් වට්ටෝරුව කියවමින් සිටියේය. මම කෝපි පෝච්චියකට හා සැන්ඩ්විච්ස් වලට මුදල් ගෙවා, ඔහුට යාබද මේසයට පැමිණ, ඔහුට පිටුපා වාඩිවීමි. ඉන්පසු වට්ටිට නොබලා

මහත් උනන්දුවෙන් මෙන් කොටස් වෙළඳපොළේ ගනුදෙනු සඳහන් පිටුව කියවීමට පටන්ගනිමි. එහෙත් මගේ දෙසවන් සම්පූර්ණයෙන්ම යොමුවී තිබුණේ යාබද මේසය වෙතයි.

මිනිත්තු දහයක් ගතවෙද්දී තරුණයා කිසිවෙකුට "සුභ උදෑසනක්" ප්‍රාර්ථනා කරනු ඇසිණි. එයට ගොරෝසු හඬකින් පිළිතුරු දුන් කිසිවෙක් පුටුවක් ඇද වාඩිවිය. ඔහු සේවකයෙකු කැඳවා, කෑම හා කෝපි ඇණවුම් කළ හඬ දමා ඇසිණි. නිසැකවම ඒ නොයෙල් පාකර් විය යුතුය. මා සිටි තැනට හෝමිස් සඳහන් කළ විශාල කැටපත නොපෙනිණි. එහෙයින් කිසිවක් දැකගැනීමට මට නොහැකි විය.

"ඔබ අද ටිකක් ප්‍රමාදයි" තරුණයා කීය. "මට ඉක්මනට යන්න ඕන. වැඩේ ඉවරයක් කරමු."

"හරි හරි. මෙන්නාගන්න."

"මෙතැන කීයද තියෙන්නේ, භාරසීයද?" තරුණයා ඇසුවේ තරමක් තොරිස්සුම් හඬෙනි.

"වැඩක් හරිගියාම මං හැමදාමත් ඔහේට ගෙව්වේ ඔය ගණන නේ" පාකර්ගේ රළු කටහඬ යළිත් ඇසිණි. "මුළු ගණනෙන් පහෙන් එකයි."

"මං එදත් කිව්වනේ. පහෙන් එකක් අරං මොනව කරන්නද?" තරුණයා කීය. "මගේ උදව්ව නැත්නං තමුසෙට කරන්න පුළුවන් ඉටිගෙඩියක් නෑ. මං විශ්වාසෙට හිතාගෙන හිටියා ඔහේ පන්සියක් අද ගෙනේවි කියලා."

පාකර් ඊට දුන් පිළිතුර මට නෑසිණි. ඔවුන් කෝප්ප වලට කෝපි වත්කළ නිසා තරුණයා දුන් පිළිතුර ද මට නෑසි ගියේය.

"..... අමාරුම කොටස කරන්නේ මමයි" පාකර් කියනු ඇසිණි. "හැම අවදානමකටම මුහුණ දෙන්නත් ඕන මම. ඉතින් තමුසෙ හතරෙන් එකක් ඉල්ලන එක මොන තරම් අසාධාරණද?"

"ඔහේ සල්ලි උපයන විධිය බොහොම සාධාරණයි කියලද කියන්නේ?" තරුණයා ඇසුවේ උපහාසාත්මක හඬෙනි. "ඔහේට විතරක් නෙමෙයි මටත් තියෙනවා අවදානමක්. ඒ වගේම තමයි, තුරුම්පු ඔක්කොම තියෙන්නේ මගේ අතේ. ඒක අමතක කරන්න එපා. ඔහේට බැරි නම් මට තියෙන්නේ ලොක්කට ලියුමක් දාන එක විතරයි. මොකද කියන්නේ.....?"

මිනිත්තු කිහිපයක නිශ්ශබ්දතාවයක් පැවතිණ.

"මොකද කල්පනා කරන්නේ. ඔබ පරක්කු වෙනවා." තරුණයා කීවේ නොඉවසිලිමත් හඬෙනි. "ඔහේට ඔය තරම් කේන්ති ගන්න තරම් දෙයක් මං කිව්වේ නෑ."

"හොඳයි කමක් නෑ. මොනව කරන්නද" පාකර්ගේ ගොරෝසු කටහඬ යළිත් ඇසිණි. "ඔහේ ඉල්ලු දේ මං සුදානම් කුරල කියන්නම්. අද රැට මගේ ගෙදරට එන්න."

"ඇයි යාළුවා, මං මොකටද ඔහේගේ ගෙදරට එන්නේ? හෙට උදේ ඒක මෙහාට අරගෙන එනවකෝ."

"බෑ බෑ" පාකර් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඊයේ පෙරේදා ඉඳල මගේ පිටිපස්සෙන් මිනිහෙක් එන්න පටන් අරගෙන. බැලූ බැල්මට පොලිස්කාරයෙක් වුගෙයි. තමුසෙ හිතන්නෙ මං කියන්නෙ බොරුයි කියලද? ඒ යකා මේ දනුත් මා පස්සෙන් ආවා. මං ඔහුව මඟහැරලයි මේ ආවෙ. මට එන්න පරක්කුවුණෙත් ඒක නිසා. ඊයේ ඊගල් අවන්හලේදී, මං ඒවිනේට නොදකපු මිනිහෙක්, බලෙන් මා එක්ක කතාවට ආවා. අපි මාසෙකට දෙකකට මේ වැඩේ නවත්තලා දාමු" පාකර් කීවේ හකිදමමිනි.

"ඒකත් එහෙමද? හොඳයි මං එන්නම්. කියටද මං එන්න ඕනෑ?"

"නොවැරදීම රැ නවය වෙනකොට එන්න. ඉල්ලන මුදලක් එතකොට දෙන්නම්."

"හරි. හරියට නවය වෙද්දී මං වෙලිටත් විටියේ ඔහේගේ ගෙදර දොරටුව ළග"

එතැනින් පිටවී යාම සඳහා ඔවුන් පුටු පිටිපසට ඇඳ එළියට පියවර තබන හඬ මට ඇසිණ. හෝම්ස් තවමත් නොපැමිණියේ ඇයිද යන්න දැන් මට වැටහේ. කිසිවෙකු තමා ලුහුබඳින බව තේරුම් ගෙන, දැන් පාකර් හෙවත් එරික් කැලැඹීමට පත්වී ඇත. උමං දුම්ඊයපොළට යාමේ අදහසින් අවන්හලෙන් පිටවී, මම එංගලන්ත මහ බැංකුව දෙසට ගමන්කළෙමි.

මා පියවර දහයක් ඉදිරියට යන්නට ඇත. වේගයෙන් පැමිණි කුලී රියක් මා අසලින් නවත්වනු දුටුවෙමි.

"දොස්තර මහත්තයා නගින්න."

හෝම්ස්ගේ කටහඬ ආවරණය කර තිබූ කුලීරිය තුළින් ඇසිණි. මම වහාම එයට නැඟුණෙමි.

"මං හිතන්නේ මං ඔහු පසුපස එන බව ඔහුට තේරුණේ රේවන්ස් කෝට් දුම්රිය පොළේදී" හෝමස් කීවේ අප දෙදෙනා දහවල් ආහාරය සඳහා ඉතාලි අවන්හලක් තුළට ගොඩවැදුණු පසුය. "දකුණු කෙන්සිංටන් දුම්රියපොළේ කවාකාර වේදිකාව ළඟදී, පාකර්, සෙනග අතරේ එක්වරම මට නොපෙනී ගියා. කිහිප වාරයක්ම එහේ මෙහේ දුවලා හෙවිවත්, මට ඔහුව හොයාගන්න බැරිවුණා."

"ඔබ ඔහු පිටිපස අවන්හලට ආවේ නැති එක ගැන, මට පුදුම හිතුණා" මම කීවෙමි.

"ඔබ ඒ ළඟින්ම වාඩිවෙලා ඔවුන්ගේ කතාබහට කන්දෙන බව මං දනගෙන හිටියා වොට්සන්."

කැමගන්නා අතරේ මට සවන්දීමට ලැබුණු සම්පූර්ණ විස්තරය මම මගේ මිතුරාට පැවසුවෙමි. දඩ් අවධානයකින් මා කියූ සෑමදෙයකටම සවන්දුන් ඔහු, නළල රැළිකරගෙන කල්පනා කළේය.

"වොට්සන්, ඔබ උදේ ඉඳලම හුඟක් මහන්සි වුණා. දන් බේකර් විරියට ගිහිං විවේකගන්න. අපේ මිළඟ පියවර මොකක්ද කියන එක මම හවසට ආවම කියන්නමි."

හෝමස් ආපසු පැමිණෙද්දී සවසාන භය පමණ වී තිබිණ. ඔහු සමගම අපේ හිතමිත්‍රයෙකු ද පැමිණියේය. ඒ ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් රහස් පොලීසියේ පරීක්ෂක ලෙස්ට්‍රේඩ්. අපි කල්තබා රාත්‍රි ආහාරය අනුභව කළෙමු. රාත්‍රි 7 පමණ වනවිට අප වෙනුවෙන් කුලීරියක් පැමිණ ඇති බැව් හඬසන් මහත්මිය දනුම්දුන්නාය. ඇදිරි වැටෙද්දීම ඇඳ හැළෙන්නට පටන්ගත් චර්ෂාව, ක්‍රමයෙන් වැඩිවන ලකුණු දකින්නට ලැබිණි.

"අද රැට් ධාරානිපාත චර්ෂාවක් කඩාවැටුණොත්, අපේ සැලසුම් ඔක්කොම අවුල්වෙනවා." හෝමස් කීවේ කැලැහීමට පත් ස්වභාවයෙනි. "ඒ මොකද ඒ සමගම ඝනමිදුමක් එන්න පුළුවනි. අපරාධකාරයින්ට ඒක ලොකු වාසියක්. ඒ නිසා අපි කල්තියා පිටත්වෙමු."

කුලීරයාගේ රියදුරා එලියට, රිය අපට භාරදී යන්නට ගියේය. වේලාව රාත්‍රි 7.30 වෙද්දී අපි නිවසෙන් පිටත්වූයෙමු. කුලී රථ රියදුරෙකු ලෙස වෙස්සුණාගේ ලෙස්ට්‍රේඩ් රථය පැදෙව්වේය. රාත්‍රියේ පැවැති ඝනාත්මකාරය නිසා, විටී හඳුනාගැනීමට පවා

අපහසුවිණි. විවි ලාම්පු වලින් නිකුත්වූ ආලෝකය ද, ගලා එන මිදුම නිසා දුර්වල වූ බවක් පෙනිණ.

වෙලිංටන් විටියේ හෝමිස්ගේ නවාතැන පසුකොට යාර 200 ක් ඉදිරියට ගොස් රථය නැවැත්වූයෙමු. හෝමිස් සහ මා පාගමනින් නවාතැන වෙත ආපසු එද්දී, ලෙස්ට්‍රෙඩ් කුලීරියේ රැඳී සිටියේය.

"මිදුම හා අන්ධකාරය මේ දක්වාම අපට පිහිටක් වුණා. ඒත් ඉතිරි වැඩ ටික කරගන්න ඒකම බාධාවක් වේවිද කියන්න බැහැ" මගේ මිත්‍රයා කීවේ අප ඔහුගේ කාරය වෙත ගොස් වැහිකබා ඉවත්කරද්දීය.

කාරය ඇතුළත සැහෙන තරම් අදුරු වන සේ ඔහු ලත්තෑරුමේ එළිය අඩු කළේය. අනතුරුව ජනේලය අසට ළංවී පාකර්ගේ නිවස දෙස මඳවේලාවක් බලා සිටියේය.

"ඔබ හිතන්නේ ඔබත් තොම්සන් අද පාකර් හමුවෙන්න ඒවි කියලද?" මම ඇසිමි.

"ඒකෙ සැකයක් නැ. අපට නව මිනිත්තු හතළිහක් තියෙනවා" හෝමිස් කීවේ ඔරලෝසුව වෙත නෙත් යොමුකරමිනි. "මේ දෙන්නා එකතුවෙලා ධනවතුන්ගෙන් කප්පම් ගත්තු ආකාරය දැන් පැහැදිලියි. ඒ මිනිසුන්ගේ ගිණුම් වල තිබෙන මුදල්, පදිංචි තැන් ආදී තොරතුරු පාකර්ට ලබාදීම වෙනුවෙන් මෙව්වර දවසක් තොම්සන්ට පහෙන් එකක් ලැබිල තියෙනවා."

"ඒ වුණාට කප්පම ගන්න කලින් දවසෙන් මුදල් වගයක් දුන්නා නේද?" මම ඇසිමි.

"ඔව්. තොරතුරු සැපයූ වහාම අත්තිකාරම් මුදලක් ගෙවන්න පාකර් පොරොන්දුවෙලා ඉන්න ඇති. තරුණයා වැඩි මුදලක් ඉල්ලුවාම පාකර්ට තරහා ගියේ එකේ පුදුමයක් නැ. ඒ මොකද ඔහුම කිව්ව වගේ, පාකර් කරන්නේ බොහොම අවදානම් වැඩක්. වාල්ස් ඔගස්ටස් මිල්වටන් සිද්ධිය ඔබට මතකද වොට්සන්? මට හොඳටම විශ්වාසයි, මේ මිනිසා ටික කාලෙකට හරි, මේ වැඩේ අත්හිටවන බව."

"ඒ ඇයි?"

"එකක් ඔහු අද තේරුම් ගන්නා, කවුරුත් හෝ ඔහු ලුහුබඳින බව" හෝමිස් කිය. "ඒක මගේම වුණු අත්වැරද්දක් වොට්සන්. දුම්රිය පොළේ සෙනග අතරේ ඔහු මගහැරේවි කියලා, මං ඔහුට ටිකක්

කිට්ටුවෙන් ගමන් කළා. අවස්ථා දෙකකදී මට ඔහු සමග එකම දුම්රිය මැදිරියේ ගමන් කරන්නා සිදුවුණා. මෙව්වර කාලෙකට නොදකපු, නුපුරුදු මුහුණක්, කිහිපවිටක්ම ළග ළග දකින්න ලැබුණාම, අපරාධකාරයෙකුගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවීම ස්වාභාවිකයි. ඒ එක හේතුවක්. අනෙක නොමසන් වැඩි මුදලක් ඉල්ලා තර්ජනය කළා.”

“ඔහු තර්ජනය කළ බවක් මට ඇහුණේ-නෑ” මම කීවෙමි.

“ඔහු දබරැහිල්ල ඔසවලා උස්හැඩින්, කේන්තියෙන් එහෙම නොකිට් බව ඇත්තයි” හෝම්ස් කීය. “නමුත් හිතාවෙව් කීවේ මොකක්ද? “මට තියෙන්නෙ ලොක්කට ලියුමක් දාන එක විතරයි” කීවා. එහෙම නේද වොට්සන්? ඒ වෙලාවෙ පාකර්ගේ මුහුණේ ඇතිවුණු පෙනුම මට හිතාගන්න පුළුවනි. ඔහුගේ මුහුණ සුදුමැලි වෙලා හින් දහදිය දමන්න ඇති. කමන්ගේ ජීවිතය තියෙන්නේ තරුණයාගෙ අතේ බව පාකර්ට හොඳට තේරුම් යන්න ඇති. තව ටික දවසක් ගිහින් තරුණයා කප්පමෙන් භාගයක් ඉල්ලන්නත් ඉඩ තියෙනවා. ඒ හින්දා ඔහු ඉල්ලූ දේ දෙන්න පාකර් වහාම එකඟවන්න ඇත්තේ ඒ නිසයි. මම දැනගත්තා.....”

හෝම්ස්ගේ කථාව නිමවීමටත් පෙර, වේගයෙන් ආ අශ්වකරත්නයක රෝද පාරේ ගල් මත ගැටෙන හඬ අසන්නට ලැබිණ. මහවැස්සේ ඇදී ආ කුලීරිය නොයෙල් පාකර්ගේ අංක 71 දරන නිවස ඉදිරිපිට නැවැත්වූ අයුරු අපි බලාසිටියෙමු. එයින් බැස ගියේ කවුද යන්න, පාරේ තිබූ සනාන්ධකාරය නිසා අපට දැකගත හැකිවූයේ නැත. එහෙත් ස්වල්ප වේලාවකින් නිවසේ ඉදිරි දොර විවෘත විය. ඒ සමගම ආලෝක කදම්බයක් මහපාර දක්වා වැටිණ. කිසිවෙකු නිවසට ඇතුළුවූ වහාම දොර වසා යතුරු දමිණ.

“බෙන් නොමසන් හරියට වෙලාවට ඇවිත්” හෝම්ස් කීවේ තම ඔරලෝසුව පරීක්ෂා කරමිනි.

“ඔහු වැඩවෙලාවක් ඉන්න බලාපොරොත්තුවක් නැතුව ඇති. කුලීර් රියැදුරා ඔහු එතතුරු බලා ඉන්න හැඩයි” මම කීවෙමි.

මිළඟට අපි දෙදෙනා ඉක්මනින් වැහිකබා දමාගෙන ලත්තැරුමක් ද රැගෙන තරප්පු පෙළ බැස අවුත් නිවසෙන් පිටවූයෙමු. අප පාකර්ගේ නිවස දෙසට ගමන් කරද්දී තවත් කුලීරියක් එතැනට පැමිණියේය. ඒ අප පැමිණි රටයයි. එයින් බැස

ආ ලෙස්ට්‍රෙඩ්, තරුණයා පැමිණි කුලීරියේ රියදුරාට මුදලක් ගෙවා යමක් කීවේය. එවිට එම රියදුරා තම කුලීරිය පදවාගෙන යන්නට ගිය සැටින්, ලෙස්ට්‍රෙඩ් තම රථය පාකර්ගේ දොරටුව ඉදිරියට ගත් සැටින් අපි දුටුවේය.

"ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඔහුට භාරදුන්නු වැඩ කොටස හරියට කළා. ඉක්මන් කරන්න වොට්සන්"

අඩක් අදුරු කළ ලන්කැරුමේ එළියෙන් අපි එතැනට ළඟාවියෙමු. කලින් දී තිබූ දුප්පෙස් ආරිදි මම කුලීරිය තුළට නැගුණෙමි. හෝම්ස් කුළුනකට මුහුර් නොයෙල් පාකර්ගේ දොරටුව අසල රැඳී සිටියේය.

තමාගේ මුදල ද රැගෙන, දූන් කොයි මොහොතේ හෝ තොම්සන් තරුණයා ආපසු පැමිණෙනු ඇත. ඔහුට නිවසෙන් පිටවීමට පාකර් දොර විවෘත කරනු ඇත. ඒ වහාම කඩාපැන ඔහු අල්ලාගැනීමට සූදානමෙන් හෝම්ස් බළා සිටියේය. මම මගේ රිවෝල්වරයේ ආරක්ෂක අගුල ලිහිල් කොට, අවශ්‍ය වුවහොත් වෙඩිතැබීමට සූදානමෙන් සිටියෙමි.

අප සිතුවාට වඩා බොහෝ වේලාවක් ගතවිණි. මිනිත්තු හතළිස්පහක් ගතවූ පසුත් තරුණයා එළියට පැමිණෙන ලකුණක් හෝ නොවීය. අශ්වකරත්තය වෙත පැමිණි හෝම්ස්, ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඇමතීය. "ගනුදෙනුවට මේ තරම් වේලාවක් ගතවෙන්න කිසිම හේතුවක් නෑ. මේක තරක ලකුණක්. ලෙස්ට්‍රෙඩ්. මං ඔබට දුන් උපදෙස් අනුව ක්‍රියාත්මක වෙන්න" හෝම්ස් කීය.

අශ්වකරත්තයෙන් බැස ආ පොලීස් නිලධරයා, පාකර්ගේ ඉදිරි දොරටු තට්ටු කළේය. අපි දෙදෙනා දොර දෙපස සූදානමෙන් සිටියෙමු. කිහිප විටක් නොතවත්වූවූ උස්තැනින් දොරටු ගැසූ පසු, උඩුමහලේ සිටි කිසිවෙක් තර්ජන පෙළ බැස එන ශබ්දය ඇසිණ.

"කවුද?" දොර විවෘත නොකරමි ඇතුළෙන් ඇසුණේ ගොරෝසු කටහඬකි.

"මං මේ කුලීරියේ-රියදුරා" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීය. "මං එක්ක ආව තරුණ මහත්තයෙක් දුන් පැයකට කලින් මේ දොරෙන් ඇතුළුවුණා. මගේ ගාස්තුව එක පැත්තකින් ගෙව්වේ නෑ. මට කිව්වේ මිනිත්තු පහෙන් එනවා කියලයි. කෝ ඒ මහත්තයා? එයාට එන්න කියන්න."

තත්පර කිහිපයක නිහඬතාවයකින් පසු නිවස තුළින් පිළිතුරක් ලැබිණ.

"ඒ මහත්තයට ටිකක් සනීප නෑ. ඔහේට යන්න කියන්න කිව්වා." පාකර් පැවසුවේ දොර විවෘත කිරීමට උත්සාහ නොදරමිනි.

"මගේ ගාස්තුව ගෙවන්නෙ නෑතුව එහෙම කියල බේරෙන්නද හදන්නේ?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇසුවේ කෝපයට පත් ස්වරයකිනි. "මේ මහ රැ වැස්සෙ දුරගමනක් ආවා. ඒ මදිවාට මං මෙතැන පැයක් රස්තියාදු වුණා. මට පවුම් දෙකක් ගෙවන්න. නැත්නං මං ගිහිං වීචි මුර සංචාරයේ ඉන්න පොලිස් හටයෙක් එක්ක එනවා. මොකද කියන්නේ?"

"ඔහොම ඉන්නවා ටිකක් නිවස තුළින් පිළිතුරු ලැබිණ. ගෙහිපියා තරප්පු පෙළේ ඉහළට ගමන්කරන ශබ්දය ඇසිණ.

මම හෝම්ස් හා ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙස බැලිමි. ඔවුන් දෙදෙනා දොර අසලට ළං වුයේ මට රිවෝල්වරය සූදානම් කරගෙන මඳක් පිටු පසට යන ලෙසට සංඥාකරමිනි.

මිනිත්තු දෙකකට පසු දොරේ අගුළු බුරුල් කොට ඇතුළතින් යතුරු කැරකෙන හඬ ඇසිණි. දොර අඩක් විවර කළ නොයෙල් පාකර් මුදල් සහිත අත දිගු කරමින් කීවේ "මෙන්න තමුසෙගෙ පවුම් දෙක. මේකත් අරං අපායට....."

ඔහුට එම වාක්‍යය සම්පූර්ණ කිරීමට ඉඩක් නොලැබිණි. ෂර්ලොක් හෝම්ස් ඔහු වෙත කඩාපැන්නේ ගොදුරක් වෙත කඩාපනින කොටියෙකු විලසිනි. පාකර්ගේ අතේ වූ ලත්තැරුම ඉවතට විසිවී ගිය අතර, හෝම්ස් ද සමඟ පාකර් බිම ඇදවැටිණි. වියරු වැටුණු තිරිසන් සතෙකු මෙන් ඔහු පොරකෑවේ, තම දෑත් හෝම්ස්ගේ ගෙල වෙත ළංකිරීමේ අරමුණෙනි. එහෙත් ඔහු යටත් කරගැනීමට හෝම්ස් සමත්විය. මම වහාම එතැනට පැන මගේ රිවෝල්වරය පාකර්ගේ හිසට ළං කළෙමි.

"යටත් වෙනවා පාකර්. නැත්නම් තමුසෙට වෙඩිකාල මැරෙන්නයි වෙන්නෙ" ලෙස්ට්‍රේඩ් කැගැසිය. මා අතේ වූ ආයුධය පාකර් දුටුවේ එවිටයි. ඔහු හෝම්ස්ට යෙදූ ග්‍රහණය ලිහිල් කළේය. ලෙස්ට්‍රේඩ් විලංගු යුගල එක් ක්ෂණයකින්, පාකර්ගේ දෑත් වටා තද කළේය.

"අපට තමුසෙ එක්ක සතුටුසාමිචි කතාකරන්න වෙලාවක් නෑ" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ බිම පෙරළී සිටි පාකර් නැගිටිටවමිනි.

"කෝ තමුසෙගෙ අනිත් හවුල්කාරයා?"

සිරකරුවාගෙන් එයට පිළිතුරක් නොලැබිණි. ඔහු ඉදිරියෙන් තල්ලුකරගෙන අපි තරප්පු පෙළ දිගේ ඉහළට ගමන් කළෙමු. ඔහුගේ විසිත්ත කාමරය තුළ අප දකින්නට බලාපොරොත්තු වූ අමුත්තා නම් නොවීය. ඒ වෙනුවට එහි තිබූ පුටු, ටීපෝ හා රාක්ක එහා මෙහා පෙරැළී තිබිණි.

"ඔහේගේ හිතවත් මිත්‍රයා බෙන් තොම්සන්, දැන් පැයකට කලින් මෙහේට ආව නේද?" හෝමිස් ඇසීය. "මොකද පාකර් මහත්මයා එයාට වුණේ? මිනිහට අත්කටු ඇවිත් ජනේලයෙන් ඉහිලිලා ගියාද?"

පොර බැඳීමේදී උපැස් යුගළ ගැළැවී යාම නිසා, පාකර්ගේ දෙනෙන් නිරාවරණය වී තිබිණි. මගේ අතේ වූ ලත්තෑරුම මම ඔහුගේ මුහුණට ළං කළෙමි. ඔහුගේ දෑස් වලින් පිළිබිඹු වූයේ කැකෑරෙන චෛරයයි. මුහුණ හිතියෙන් සුදුමැලි වී තිබූ අතර විලංගු දමා තිබූ දෑත් වෙවුලන අයුරු මම දුටුවෙමි.

ලෙස්ට්‍රෙඩ් සිරකරු භාරව සිටියදී හෝමිස් පාකර්ගේ නිදන කාමරය දෙසට ගියේය. මම ද ඔහු පසුපස ගියෙමි.

ඇඳ යට සිටි කිසිවෙකුගේ දෙපා එළියට නෙරා තිබූ අයුරු, ඇඳේ එක් කෙළවරකින් දකින්නට ලැබිණි. හෝමිස් එම පාවහන් තදින් ග්‍රහණය කරගෙන එක්වරම එළියට ඇද්දේය.

අපට දකින්නට ලැබුණේ මර්වන්ට්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුවේ අයකැමි තරුණ බෙන් තොම්සන්ය. දෑස් සම්පූර්ණයෙන්ම විවෘතව තිබුණත් ඔහු යන්තමින් හෝ සෙළවුණේ නැත. ඒ ජීවමාන තොම්සන් නොව, ඔහුගේ මළසිරුර බව අපි තත්පර කිහිපයකදී වටහා ගත්තෙමු.

"එක අපරාධකාරයෙකුට නම් ඔහු කළ වැරදිවලට දඩ දඬුවම් ලැබිල තියෙනවා" හෝමිස් කීය. "නොයෙල් පාකර් සියර්පින්ස්කි මහත්මයා, ඔහේ මෙපමණ දවසක් කළ අපරාධ මොන තරම් නින්දා සහගත ඒවා වුණත්, ඒවා උසාවියේදී ඔප්පුකරගැනීම අපට අමාරු වෙන්න ඉඩතිබුණා. අපේ පහසුව ගැනත් හිතන මේ වගේ අය ඉන්න එක කොයිතරම් සහනයක්ද? මිනියක් මරලා ඔබ එල්ලුම් ගහම තෝරාගැනීම ගැන මං ඔබට කෘතඥවෙනවා."

බෙන් නොමිසන් මරාදැමීමේ වරදට නොයෙල් පාකර් සියර්පින්ස්කි එල්ලුම්ගසට නියම විය. ඔහු විසින් කර තිබූ කප්පම් ගැනීම් උසාවියට ගෙන නොඒමට බලධාරීහු තීරණය කළහ. ඔහු සතුව තිබූ රෝම පෞරාණික භාණ්ඩ සියල්ල ක්‍රිස්ටි ආයතනයේ මෙහෙයීමෙන් වෙන්දේසි කෙරිණි. රන්පවුම් තිස්තව දහසකට ඒවා අලෙවි විය. ඒ මුදලෙන් විශාල කොටසක් පාකර් විසින් කප්පම් ලබාගත් පුද්ගලයින්ට හා ඔවුන්ගේ සුමුල්වලට ලබාදීමට අධිකරණයෙන් නියම විය.

"මං එදත් කිව්ව නේ වොට්සන්" මගේ මිතුරා කීවේ බේකර් විරියේ අපේ නිවහනට ලෙස්ට්‍රේඩ් ද පැමිණ සිටී අවස්ථාවකය. "නොයෙල් පාකර් මොන තරම් අපරාධ කළත්, බැංකුවක රැකියාව කළ නිසා, හැමදෙයක්ම පොත්පත්වල ක්‍රමානුකූලව සටහන් කළා. ඒ අවාසනාවන්ත මනුස්සයින්ට වන්දිගෙවීමේදී ඒක මොන තරම් පහසුවක් වුණාද? වැඩක් නිසි පිළිවෙළකට කරන හැටි කෙනෙකුට උගන්වලා, ඒක පුහුණුවෙන් ඉඩ සලසන්න. ඔහු ඒක ජීවිත කාලයටම රැකගන්නවා."

සමාජනයි.

අරලෝක හෝමිස්

ආපසු එයි !

Pending Purpose Only. Not For Print.

- ❑ සුව පහසු කවිකතෘ
- ❑ හේමිස් හඳි තෙර වික්‍රමය
- ❑ හඳිසි අභාවය
- ❑ රැමිස්ගේවි ප්‍රහේලිකාව
- ❑ මාර්ගයේ දුකයේ
- ❑ කර්නල් වෝඩ්ටන්ගේ උමතු
- ❑ සහ
- ❑ සාදනන්නා

මල

295/-

එන්දන මෙන්ඩිස්ගේ පරිවර්තනයකි.

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>